J.V. STALİN

ESERLER

CİLT 14

inter
yayınları

J.V. STALİN — ESERLER Cilt 14

Bu kitap J.V. Stalin -- Werke, Band 13 başlığı ile Dietz-Verlag, Berlin tarafından 1954'de yapılan birinci Almanca baskısından Türkçe'ye çevrilmiştir.

Yayınevi

1. Basım	: Aralık 1993
Dizgi	: Fatoş Dizgi (0.212) 522 15 58
Baskı	: Başaran Ofset
Kapak	: İnter Grafik - Tasarım
Kapak Baskı	: Doğan Ofset

ISBN 975 - 7349 - 12 - 7

İNTER YAYINLARI
Ankara Cad. No: 31
Fahrettin Kerim Gökay Vakfı İş Hanı
Kat: 4 Daire: 51
CAĞALOĞLU - İSTANBUL
Tel: 519 16 16

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİNİZ!

J.V. STALİN

ESERLER - CİLT:14

ŞUBAT 1934 - NİSAN 1945

SBKP(B) MK MARX-ENGELS-LENİN-STALİN ENSTİTÜSÜ

Çeviren:
Süheyla KAYA
Red:
İsmail YARKIN

İÇİNDEKİLER

Yayıncının Önsözü 9

1934

Engels'in "Rus Çarlığının Dış Politikası" Adlı Makalesi Üzerine
19 Temmuz 1934 11
İngiliz Yazar H.G. Wells ile Konuşma 23 Temmuz 1934 17

1935

Kremlin Sarayı'nda Kızıl Ordu Akademileri Mezunları Önünde
Konuşma 4 Mayıs 1935 36
Stahanovcuların Birinci Birlik Danışma Toplantısında
Konuşma 17 Kasım 1935 43-60
1- Stahanov Hareketi'nin Önemi 43
2- Stahanov Hareketi'nin Kökleri 49
3- Yeni İnsanlar - Yeni Teknik Normlar 53
4- Önümüzdeki Görevler 57
5- Birkaç Söz 59
En İyi Erkek ve Kadın Biçerdöver Sürücüleri Konferansı'nda
Konuşma SBKP(B) MK ve Hükümet Üyeleriyle 1 Aralık 1935 61

1936

Sovyetler Birliği Emekçileri Sadece Görevlerini Yapıyorlar
SBKP(B) MK'sının İspanya Komünist Partisi
Merkez Komitesi'ne yolladığı telgraf. Ekim 1936 69
SSC Birliği Anayasa Taslağı Üzerine Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
VIII. Olağanüsü Sovyet Kongresi'ne Sunulan Rapor. 25 Kasım 1936 ... 70-105
I - Anayasa Komisyonu'nun Oluşumu ve Görevleri 70
II - Sovyetler Birliği'nin Hayatında 1924-1936 Arası Dönemde
Görülen Değişiklikler 72
III - Anayasa Taslağının Temel Özellikleri 79
IV - Anayasa Taslağının Burjuva Eleştirisi 84
V - Anayasa Taslağında Değişiklik ve Tamamlama Önerileri 92
VI - Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Yeni Anayasası'nın Önemi 103
SSCB Anayasası (Temel yasa) 106-134
Bölüm I Toplumsal İnşa 106
Bölüm II Devletin yapısı 108
Bölüm III Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği İktidarının
En yüksek Organları 113
Bölüm IV Birlik Cumhuriyetleri İktidarının En Yüksek Organları 118

Bölüm V Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Devlet Yönetimi Organları 119
Bölüm VI Birlik Cumhuriyetleri Devlet İdaresinin Organları 123
Bölüm VII Sovyet Sosyalist Özerk Cumhuriyetlerin İktidarının En Yüksek Organları 125
Bölüm VIII Devlet İdaresinin Yerel Organları 125
Bölüm IX Mahkeme ve Savcılık 127
Bölüm X Yurttaşların Temel Hakları ve Temel Görevleri 129
Bölüm XI Seçim Sistemi 132
Bölüm XII Arma-Bayrak, Başkent 134
Bölüm XIII Anayasa Değişikliği Usulü 134

1937

Parti Çalışmasının Eksikliği ve Troçkistler ve Diğer İkiyüzlülerin Tasfiyesi için Alınacak Önlemler Üzerine SBKP(B) MK Plenumu'nda Sunulan Rapor ve Kapanış Konuşması 3-5 Mart 1937 135-177
I - Politik Kayıtsızlık 136
II - Kapitalist Kuşatma 139
III - Bugünkü Troçkizm 142
IV - Ekonomik Başarılarda Madalyonun Diğer Yüzü 147
Moskova Kenti Stalin-Seçim Bölgesi Seçmenler Toplantısında Konuşma 11 Aralık 1937 Büyük Tiyatro 178

1938

İvanov İvan Filipoviç yoldaşa Yanıt 12 Şubat 1938 185
Yüksek Okul Çalışanlarının Kremlin'de Kabulü Sırasında Yapılan Konuşma 17 Mayıs 1938 193

1939

Asker Yemini 23 Şubat 1939 196
SBK (B) Merkez Komitesi'nin Çalışmaları Üzerine XVIII Parti Kongresi'ne sunulan Rapor 10 Mart 1939 197-257
I- Sovyetler Birliği'nin Uluslararası Durumu 197
II- Sovyetler Birliği'nin İç Durumu 211
III- SBKP (B)'nin Daha da Pekiştirilmesi 233

1941

Radyo Konuşması 3 Temmuz 1941 258-265
Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 24. Yıldönümü Moskova Emekçi Milletvekilleri Sovyeti'nin Moskova Kenti Parti Örgütleri ve Toplumsal Örgütlerle Yaptığı Tören Oturumunda Sunulan Rapor 6 Kasım 1941 266-281

Savaşın Dört Aylık Akışı 267
"Yıldırım Savaşı"nın Boşa Çıkması 268
Ordumuzun Geçici Başarısızlıklarının Nedenleri 272
"Nasyonal Sosyalistler" Kimlerdir? 274
Alman Emperyalistleri ve Ordularının Ezilmesi Kaçınılmazdır ... 277
Görevlerimiz 279
Kızıl Ordu Geçit Resminde Konuşma Moskova'da Kızıl Meydan'da 7 Kasım 1941'de yapılmıştır 282-284

1942

Savunma Halk Komiseri'nin 55 Nolu Emri Moskova, 23 Şubat 1942 285-291
Savunma Halk Komiseri'nin 130 Nolu Emri Moskova, 1 Mayıs 1942 292-300
Amerikan Basın Ajansı Associated Press Muhabirinin Sorularına J.V. Stalin Yoldaşın Verdiği Yanıtlar 3 Ekim 1942 301
Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 25. Yıldönümü Moskova Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri'nin Moskova Kenti Parti Örgütleri ve Toplumsal Örgütlerle Birlikte Yaptığı Tören Oturumunda Devlet Savunma Komitesi Başkanı'nın Raporu 6 Kasım 1942 303-317
1- Cephe gerisinde Örgütlenme Çalışması 304
2- Sovyet-Alman Cephesi'nde Askeri Harekâtlar..... 305
3- Avrupa'da İkinci Cephe Sorunu 308
4- Hitler Almanyası ve Onun Avrupa'daki Müttefiklerine Karşı SSCB -İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri Arasındaki Savaş ittifakı 311
5- Görevlerimiz 315
Savunma Halk Komiseri'nin 345 Nolu Emri Moskova, 7 Kasım 1942 318
Amerikan Basın Ajansı Associated Press Muhabirinin Sorularına J.V. Stalin Yoldaşın Verdiği Yanıtlar 13 Kasım 1942 323

1943

Güneybatı, Güney, Don, Kuzey Kafkasya, Voronej, Kalinin, Volhov ve Leningrad Cephesi Birliklerine Başkomutanlık Emri 25-1-1943 326
Don Cephesi Birliklerine Başkomutanlık Emri 2 Şubat 1943 328
95 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, 23 Şubat 1943 329
195 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, 1 Mayıs 1943 337
Amerikan Gazetesi "New York Times" ve İngiliz Gazetesi "Times" Muhabirinin Sorularına J.V. Stalin Yoldaşın Verdiği Yanıtlar 4 Mayıs 1943 344
J.V. Stalin Yoldaşın Bay W. Churchill ve Bay F. Roosevelt'e Gönderdiği Kutlama Telgrafları İngiliz ve Amerikan Birliklerinin Kuzey Afrika'da elde Ettikleri Zafer Dolayısıyla 9 Mayıs 1943 346

İngiliz Basın Ajansı Reuter'in Baş Muhabirinin Sorularına J.V. Stalin Yoldaşın Verdiği Yanıtlar 28 Mayıs 1943 347
Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 26. Yıldönümü Moskova Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri'nin, Moskova Kentinin Parti Örgütleri ve Toplumsal Örgütleriyle Yaptığı Ortak Tören Oturumunda Devlet Savunma Komitesi Başkanı'nın Sunduğu Rapor 6 Kasım 1943..... 349-364
1- Savaşın Seyrinde Köklü Değişim Yılı 350
2- Bütün Halk Cepheye Yardım Ediyor 355
3- Anti-Hitler Koalisyonu'nun Sağlamlaşması. Faşist Bloğun Parçalanması 360
309 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, 7 Kasım 1943 365

1944

16 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, 23 Şubat 1944 370
70 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, 1 Mayıs 1944 377
J.V. Stalin Yoldaşın "Pravda" Muhabirinin Sorusuna Verdiği Yanıt 13 Haziran 1944 382
152 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, Kremlin, 20 Ağustos 1944.. 383
Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 27. Yıldönümü Moskova Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri'nin Moskova Kenti Parti Örgütleri ve Toplumsal Örgütleriyle Yaptığı Ortak Tören Oturumunda Devlet Savunma Komitesi Başkanı'nın Sunduğu Rapor 6 Kasım 1944 385-399
1- İki Cephe Tarafından Kıskaca Alınan Almanya 386
2- Anavatan Savaşı'nda Sovyet Halkının Kahramanlığı 390
3- Anti-Alman Koalisyonu Cephesinin Sağlamlaşması ve Genişlemesi - Barış ve Güvenlik Sorunu 394
220 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova 7 Kasım 1944 400
225 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, Kremlin 19 Kasım 1944..... 404

1945

5 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, 23 Şubat 1945 406
Sovyetler Birliği ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Savaştan Sonra Karşılıklı Yardım ve İşbirliği Anlaşmasının İmzalanması Sırasında J.V. Stalin Yoldaşın Konuşması 21 Nisan 1945 410
Ordunun Savaşan Birliklerine Başbakanlık Emri 27 Nisan 1945 413
Sovyetler Birliği Başkomutanı Mareşal J.V. Stalin'in Kızıl Ordu ve Müttefik Birliklerine Yaptığı Konuşma 27 Nisan 1945 414
20 Nolu Başkomutanlık Emri Moskova, 1 Mayıs 1945 415

YAYINCININ ÖNSÖZÜ

J. V. Stalin'in eserlerinin 14. cildinin ilk Almanca baskısında 1934-1945 yılları arasındaki dönemde yazılan yazılar yer almıştır.

Bu yazılar, SSCB'de sosyalizmin inşasının tamamlanması için mücadele edildiği, Sovyetler Birliği'nin yeni anayasasının yaratılması, SBKP (B) XVIII. Kongresi'nin yapılması, İkinci Dünya Savaşının başladığı koşullarda barış için mücadele verildiği yılları ve Sovyetler Birliği'nin Büyük Anavatan Savaşı dönemini ve J.V. Stalin'in bu dönemdeki konuşmalarını, raporlarını ve emirlerini kapsamaktadır.

Elinizdeki ciltte, Stalin yoldaşın başkanlığında kurulmuş olan Anayasa Komisyonu tarafından hazırlanan ve SSCB VIII. Sovyet Kongresi tarafından 5 Aralık 1936 günü kabul edilen SSCB Anayasası, J.V. Stalin'in 25 Kasım 1936'da sunduğu "SSC Birliği Anayasa Taslağı Üzerine" adlı raporuna ek ve açıklama bilgi olarak konmuştur.

Bu ciltte biraraya getirilmiş metinler değiştirilmeden şu kaynaklardan alınmıştır:

"Engels'in 'Rus Çarlığının Dış Politikası' Adlı Makalesi Üzerine"

Marks/Engels/Lenin/Stalin, Alman Tarihi, Cilt II, 19. Yüzyıl, 2. Yarıcilt, Verlag Das Neue Wort, Stuttgart 1954.

"İngiliz Yazar H.G. Wells'le Konuşma"

İlk kez, "Bolşevik"in 17. sayısında, Eylül 1934'de, K. Urmanski'nin notlarından yayınlanmıştır.

"Kremlin Sarayında Kızıl Ordu Akademileri Mezunları Önünde Konuşma"

J.V. Stalin, Leninizmin Sorunları, Yabancı dilden Yazın yayınevi, Moskova 1947

"Stahanovcuların Birinci Birlik Konferansında Konuşma"

Aynı yerde.

"En İyi Biçerdöğer Sürücüleri Konferansında Konuşma"

Lenin/Stalin, Tarımın Sorunları Üzerine, seçilmiş makale ve konuşmalardan bir derleme, Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Marksizm-Leninizm Enstitüsü tarafından temin edilmiştir, Dietz Yayınevi, Berlin 1955

"Sovyetler Birliği Emekçileri Sadece Görevlerini Yapıyor"

İspanyol Halkının Özgürlük Mücadelesi ve Uluslararası Dayanışma, Almanya Sosyalist Birlik Partisi MK Marksizm-Leninizm Enstitüsü, Dietz Yayınevi, Berlin 1956

"SSC Birliği Anayasa Taslağı Üzerine"

J. Stalin, Leninizmin Sorunları, Yabancı dilden Yazın yayınevi, Moskova 1947

"SSCB Anayasası"

Stalinci Anayasa, Kültür ve İlerleme Yayınları, Berlin 1950

"Parti Çalışmasının Yetersizlikleri ve Troçkist ve Öteki İkiyüzlülerin Tasfiyesi Üzerine"

Aynı adlı yazıdan, Neue Wort Yayınevi, Stuttgart 1952

"Moskova Kenti Stalin Seçim Çevresi Seçmen Toplantısında Konuşma"

J. Stalin, Lenin Üzerine, SWA- Yayınevi, Berlin o.J.

"Yüksek Okul Görevlilerin Kremlin'de Kabulü Esnasında Yapılan Konuşma"

J. Stalin, Lenin Üzerine, SWA- Yayınevi, Berlin o.J.

"Bayrak Yemini"

K.J. Voroşilov, Stalin ve SSCB Orduları, Berlin 1953

"XVIII. Parti Kongresi'ne Sunulan SBKP(B) MK'sının Çalışmaları Üzerine Rapor"

J. Stalin, Leninizmin Sorunları, Yabancı Dilden Yazın Yayınevi, Moskova 1947

Diğer bütün metinler şu kaynaktan alınmıştır:

J. Stalin, Sovyetler Birliği Büyük Anavatan Savaşı Üzerine,

Dietz Yayınevi,
Berlin 1951.

ENGELS'İN "RUS ÇARLIĞI'NIN DIŞ POLİTİKASI" ADLI MAKALESİ ÜZERİNE [1]

...Engels'in makalesi... üstünlüklerine rağmen, eleştirel notlarla yayınlanmadığı takdirde, okuyucunun kafasını karıştıracak bir dizi eksiklik içermektedir...

Belli ki Engels, Rus Çarlığı'nı yererken (Engels'in makalesi iyi bir kavga yergisidir) bir parça duygularına kapılmış

---

1 Stalin'in bu çalışması, 19 Temmuz 1934'de SBKP(B) MK'sı üyelerine gönderdiği bir mektuptur. Bu mektupta şöyle denmektedir: "Adoratski yoldaş, Bolşevik'in emperyalist savaşın yirminci yıldönümüne ayrılan bir sonraki sayısında, 1890 yılında ilk kez yurtdışında yayınlanan Engels'in 'Rus Çarlığı'nın Dış Politikası Üzerine' adlı ünlü makalesini basmayı öneriyor. Bu makalenin Engels'in yazılarından yapılacak bir derlemede ya da bir tarih dergisinde yayınlanması önerilseydi bunu tümüyle normal karşılardım. Fakat bize, mücadele dergimiz 'Bolşevik'te, emperyalist savaşın yirminci yıldönümüne ayrılan bir sayısında bu makalenin yayınlanması önerilmekledir. Dolayısıyla, bu makalenin yönlendirici ya da en azından parti çalışanlarımız için emperyalizmin ve emperyalist savaşın aydınlatılması açısından son derece öğretici olduğu düşünülmektedir. Ne var ki Engels'in makalesi, üstünlüklerine rağmen, içeriğinden görüldüğü gibi, ne yazık ki bu niteliklere sahip değildir. Daha da ötesi, eğer eleştirel notlarla birlikte yayınlanmazsa okuyucunun kafasını karıştıracak eksik-

ve bu arada bir an için kendisinin çok iyi bildiği temel bazı şeyleri unutmuştur.

2) Engels Avrupa'da ki durumu karakterize ediyor ve yaklaşan dünya savaşının nedenleriyle perspektiflerini ortaya koyuyor.

Engels şöyle yazıyor:

"Avrupa'nın bugünkü durumuna üç olgu egemendir: 1-Alsass-Lothringen'in Almanya'ya ilhakı, 2- Çarlık Rusyası'nın Konstantinopol'e girme isteği, 3- Termometresi her yerde yükselen hareket olarak tüm ülkelerde proletarya ile burjuvazi arasında gittikçe sıcaklaşan mücadele."

"İlk ikisi Avrupa'nın bugünkü gruplaşmalarını iki kampa ayırmaktadır. Alman ilhakı, Fransa'yı Almanya'ya karşı Rusya'nın müttefiki yapıyor; Konstantinopol'in Çarlık tarafından tehdit edilmesi, Avusturya'yı, hatta İtalya'yı bile Almanya'nın müttefiki yapıyor. İki kamp da, tayin edici mücadele için, on-onbeş milyon savaşçının silahlarla karşı karşıya geleceği, dünyanın daha önce hiç görmediği bir savaş için hazırlanmakta. Yalnızca iki durum, bugüne kadar, bu korkunç savaşın çıkmasını önledi: Birincisi, yeni bulunmuş her tüfek modelini, henüz ***tek bir*** orduda bile kullanıma sokulmadan yeni buluşlarla geride bırakan silah tekniğinin inanılmaz bir hızla ilerlemesi ve ikincisi, şansların kesinlikle hesaplanamayışı, bu dev mücadeleden sonuçta kimin muzaffer çıkacağı hakkındaki topyekün belirsizlik."

"Bir dünya savaşının bütün bu tehlikesi, Rusya'da olayların değişiminin Rus halkına, Çarlarının geleneksel fetih politikasının üstüne kalın bir çizgi çekme ve dünya egemenliği fan-

---

likler içermektedir... O nedenle ben, Engels'in bu makalesinin 'Bolşevik'in bir sonra ki sayısında yayınlanmasını uygun görmüyorum..."

Bu mektupta Stalin Engels'in makalesinin ayrıntılı biçimde eleştirel tahlilini yapmakta ve başka şeylerin yanısıra, Alman tarihinin değerlendirilmesi için belirleyici öneme sahip bazı momentlere işaret etmektedir.

Ana kısmı buraya aktarılan mektup Mayıs 1941'de, Hitler ordularının Sovyetler Birliği'ne saldırısından kısa süre önce yayınlandı.

tezileri yerine, kendisinin son derece tehlikedeki iç yaşamsal çıkarlarıyla ilgilenme izni verdiği gün ortadan yok olacaktır."

"...en acil iç zorlukları aşmak için bir Rus ulusal meclisi, yeni fetihler için tüm isteklerin önüne hemen bir sürgü çekmek zorundadır."

"Avrupa sanki meyilli bir yüzeyde artan hızla, şimdiye dek görülmemiş bir boyut ve şiddette bir dünya savaşı uçurumuna doğru kayıyor.. Yalnızca bir tek şey bunu durdurabilir: Rusya'da bir sistem değişikliği. Bunun bir kaç yıl içinde gelmek zorunda olduğuna hiç kuşku yoktur."

"Tüm Avrupa gericiliğinin son güçlü kalesi Çarlık otokrasisinin düştüğü gün — o gün tüm Avrupa'da tümüyle başka bir rüzgar esecektir." *(Bkz. adı geçen makale).*

Avrupa'nın durumunun bu tarifinde ve dünya savaşına yol açan nedenlerin sayılmasında, daha sonra belirleyici bir rol oynayan önemli bir anın, yani sömürgeler için, pazarlar için, daha o zamanlar çok ciddi öneme sahip olan hammadde kaynakları için, ***emperyalist*** savaş anının gözden uzak tutulduğu belirtilmeden geçilemez; gelmekte olan dünya savaşının bir faktörü olarak İngiltere'nin rolü, Almanya'yla İngiltere arasında çelişkiler daha o zamanlar ciddi öneme sahip olan ve dünya savaşının çıkmasında ve gelişmesinde neredeyse belirleyici bir rol oynayan çelişkiler anı gözden uzak tutuldu.

Bu ihmalin, Engels'in makalesinde temel eksikliği oluşturduğuna inanıyorum.

Bu eksiklikten, diğer eksiklikler çıkıyor; bunlar arasından şunların vurgulanması gereklidir:

a) Çarlık Rusyası'nın Konstantinopol'e girme isteğinin olgunlaşan dünya savaşındaki rolünün ***abartılması.*** Gerçi Engels başlangıçta savaş faktörü olarak Alsass-Lothringen'in Almanya'ya ilhakını birinci sıraya koydu, ama sonra bu anı geri plâna itti ve Rus Çarlığı'nın fetih çabalarını önplâna çıkardı; burada, ***"bir dünya savaşının bütün tehlikesi,*** Rusya' da olayların değişiminin Rus halkına, Çarlarının geleneksel fetih politikasının üstüne kalın bir

çizgi çekmeye izin verdiği gün ortadan yokolacaktır" iddiasında bulunuyor.

Bu tabii ki bir abartıdır.

b) Rusya'da burjuva devriminin, "Rus Ulusal Meclisi"nin (burjuva parlamentosu) yaklaşan dünya savaşını önlemedeki rolünün ***abartılması.*** Engels, dünya savaşını önlemek için tek çarenin Çarlığın devrilmesi olduğunu iddia ediyor. Bu açıkça bir abarmadır. Rusya'da, "Ulusal Meclis"iyle yeni bir burjuva düzen, savaşın ana nedenleri tayin edici emperyalist güçler arası emperyalist mücadele düzeyinde yattığı için savaşı engelleyemezdi. Rusya'nın Kırım'daki yenilgisinden sonra (geçen yüzyılın ellili yıllarında)[2], Avrupa'nın dışpolitika alanında bağımsız rolünün önemli ölçüde düşmesi sözkonusudur ve emperyalist dünya savaşından kısa süre önce çarlık Rusyası esas olarak Avrupa'nın temel güçleri için bir yardımcı yedek rolü oynuyordu.

c) "Tüm Avrupa gericiliğinin *son* güçlü kalesi" (Engels'in sözleri) olarak Çarlık iktidarının rolünün ***abartılması.*** Rusya'da Çarlık iktidarının, tüm Avrupa gericiliğinin (Asya'nın da) güçlü bir kalesi olduğu konusunda hiç kuşku yoktur. Ama onun bu gericiliğin *son* kalesi olduğu —sözüm yabana— kuşkuludur.

Engels'in makalesinin bu eksikliklerinin yalnızca "tarihsel değer" taşımadığını saptamak gereklidir. Çok önemli pratik önemi de vardır ya da olmak zorundadır. Gerçekten: ***Eğer*** yaklaşan dünya savaşının faktörü olarak sömürgeler ve etkinlik alanları uğruna emperyalist mücadele gözden uzak tutulursa; *eğer* İngiltere'yle Almanya arasındaki emperyalist çelişkiler de aynı şekilde gözden uzak tutulursa; Alsass-Lothringen'in Almanya'ya ilhakı savaş faktörü olarak

---

2 *30 Mart 1956'da Paris'te imzalanan* ***Rus Barışı,*** *bir yanda Rusya ve diğer yanda İngiltere ve Fransa'yla müttefik olan Türkiye arasında Kırım savaşını (1853-1856) sona erdirdi.*

geri plâna itilir, Rus Çarlığı'nın Konstantinopol hevesi en önemli, hatta belirleyici savaş faktörü olarak ön plâna çıkarılırsa; son olarak, eğer Rus Çarlığı bütün Avrupa gericiliğinin son dayanağıysa — o zaman —diyelim ki— burjuva Almanya'nın Çarlık Rusyası'na karşı savaşının, emperyalist, haydutça, halk düşmanı bir savaş değil, bilakis bir kurtuluş savaşı, ya da neredeyse bir kurtuluş savaşı olduğu açık değil midir?

Alman sosyal-demokrasisi 4 Ağustos'ta, savaş kredilerini onaylama ve Çarlık Rusyası'na karşı, "Rus barbarlığı"na vs. karşı burjuva anavatanın savunulması şiarını ilân etme kararını aldığında, benzer bir düşüncenin bu günahı kolaylaştırdığına hiç kuşku yoktur.

Engels'in, 1891'de Bebel'e yazdığı ve yaklaşan savaşın perspektiflerini ele aldığı mektuplarında (makalesinin yayınlanmasından bir yıl sonra) doğrudan, "Almanya'nın zaferi, devrimin zaferidir" demesi, "eğer Rusya savaşa başlarsa, Ruslara ve kim olurlarsa olsunlar müttefiklerine saldırılmalı" diye yazması karakteristiktir.

Böylesi bir düşünce seyrinde devrimci bozgunculuğa, emperyalist savaşın iç savaşa dönüştürülmesi Leninist politikasına yer olmadığı anlaşılırdır.

Engels'in makalesinin eksiklerinin durumu budur.

Anlaşılan Engels, o zaman (1890-91) yavaş yavaş başlayan, Avusturya-Almanya koalisyonuna karşı oklarını yöneltmiş olan Fransız-Rus ittifakından huzursuz olmuştu ve makalesinde Rus Çarlığı'nın dış politikasına saldırmayı ve Avrupa kamuoyunun, öncelikle İngiltere'nin ona duyduğu her türlü güveni sarsmayı hedefliyordu. Ama bu hedefi izlerken, bir dizi önemli ve hatta belirleyici anları gözden uzak tuttu, bu da makalenin tek yanlılığına yol açtı.

Bütün bu söylenenlerden sonra, Engels'in makalesini, yön gösterici ya da en azından son derece öğretici bir makale olarak mücadele organımız "Bolşevik"te basmaya değer mi?

Çünkü bu makalenin "Bolşevik"te basılmasının, onun bu nitelikte olduğunu sessiz sedasız tavsiye etmek anlamına geleceği açıktır.

Ben değmediğini düşünüyorum.

19 Temmuz 1934

İlk yayın: "Bolşevik", Sayı:9, Mayıs 1941, Rusça'dan. Alman Tarihine ilişkin Marx, Engels, Lenin, Stalin, Cilt II, 19. Yüzyıl. 2. Yarı cilt. Yayınevi: Das Neue Wort, Stuttgart, 1954.

İNGİLİZ YAZAR H.G. WELLS İLE KONUŞMA

23 Temmuz 1934

Wells: Bana sizinle konuşma fırsatı verdiğiniz için çok müteşekkirim Mr. Stalin. Kısa süre önce Birleşik Devletler'deydim. Başkan Roosewelt'le uzun bir görüşme yaptım ve bu arada hangi düşüncelerin kendisine yön verdiğini ortaya çıkarmaya çalıştım. Şimdi, dünyayı değiştirmek için ne yaptığınızı sormak için size geliyorum.

Stalin: Fazla bir şey yapmıyorum.

Wells: Sıradan bir adam olarak dünyayı dolaşıyorum ve sıradan bir adam olarak çevremde olup bitenleri gözlüyorum.

Stalin: Kamu yaşamının sizin gibi önemli adamları "sıradan kişiler" değildir. Tabii şu ya da bu adamın gerçekten hangi öneme sahip olduğu üzerine kesin kararı yalnızca tarih verir; ama her halükârda siz dünyayı "sıradan adamın" gözleriyle izlemiyorsunuz.

Wells: Alçakgönüllülük taslamıyorum. Söylemek istediğim, dünyayı bir parti politikacısının ya da yüksek bir bürokratın gözüyle değil, sıradan insanın gözüyle görmeye çalıştı-

ğımdır. Birleşik Devletler'i ziyaretim bana bazı düşünce ivmeleri verdi. Oradaki eski finans dünyası çöküyor; Ülkenin ekonomik yaşamı yeni ilkelere göre yeniden örgütleniyor. Lenin: "İşimizi yönetmeyi öğrenmek zorundayız, kapitalistlerden öğrenmek zorundayız", dedi. Bugün kapitalistlerin sizden öğrenecekleri var ve sosyalizmin ruhunu benimsemek zorundalar. Bana öyle geliyor ki, Birleşik Devletler köklü bir yeniden örgütlenme sürecinde bulunuyor, bir plân ekonomisi, bir sosyalist ekonomi oluşmak üzere. Siz ve Roosevelt farklı çıkış noktalarına sahipsiniz. Ama yine de, Washington'da düşünülenlerle Moskova'da düşünülenler arasında temas noktaları yok mu, düşünceler ve gereksinimler birbiriyle akraba değil mi? Şimdi burada aklıma gelen Washington'da da geldi; daireler kuruluyor, bir dizi yeni devlet düzenleme organları oluşturuluyor, uzun zamandır gerekli olan devlet hizmetleri örgütleniyor. Orada da, burada da gerekli olan, yönlendirici müdahale olanağıdır.

Stalin: Birleşik Devletler'in hedefi, bizim SSCB'deki hedefimizden farklıdır. Amerikalıların izlediği hedef, ekonomik sorunlardan, ekonomik krizin sonucu olarak ortaya çıktı. Amerikalılar özel kapitalist önlemlerle ve ekonomik temeli değiştirmeksizin krizden çıkış yolu bulmak istiyorlar. Mevcut ekonomik sistemden kaynaklanmış olan zararları, kayıpları minimuma indirmeye çalışıyorlar. Buna karşılık bizde, bildiğiniz gibi, eski ekonomik temel ortadan kaldırıldı ve yerine tamamen farklı, yeni bir ekonomik temel oluşturuldu. Sözünü ettiğiniz Amerikalılar hedeflerine kısmen ulaşsalar bile, yani bu kayıpları minimumla sınırlamayı başarsalar bile, kapitalist sistemin içinde bulunan anarşinin köklerini yokedemeyeceklerdir. Zorunlu olarak, kaçınılmaz olarak üretim anarşisine yol açan ekonomik sistemi koruyorlar. Yani onlar için önemli olan toplumun yeniden örgütlenme, anarşi ve krize neden olan eski toplum sisteminin ortadan kaldırılması değil, en fazla belirli zararların önünün alınması, belirli aşırı-

lıkların önünün alınmasıdır. Belki, bu Amerikalılar öznel olarak toplumu yeniden örgütledikleri düşüncesindedirler; ancak nesnel olarak toplumun mevcut temelini koruyorlar. Bu, bu nedenle nesnel olarak toplumun yeniden örgütlenmesi olmayacaktır. Aynı şekilde plân ekonomisi de değil. Plân ekonomisi nedir? Onun bazı özelliklerine bakalım! Plân ekonomisi işsizliği ortadan kaldırmayı hedefler. Kapitalist sistem korunarak işsizliğin belirli bir minimumla sınırlanabileceğini varsayalım. Ama kesinlikle hiç bir kapitalist, işsizliğin tamamen ortadan kaldırılmasını, emek pazarına baskı yapması istenen ve bir ucuz işgücü yedeği oluşturan işsizler yedek ordusunun ortadan kaldırılmasını iyi karşılamayacaktır. İşte size, burjuva toplumunda "plân ekonomisi"nin çelişkilerinden biri. Devam! Plân ekonomisi, ürünleri halk kitleleri için özellikle önemli olan sanayi dallarında üretimin canlandırılması anlamına gelir. Ama kapitalizmde üretim genişlemesinin tamamen başka kurallara göre gerçekleştiğini, sermayenin, kâr oranının en yüksek olduğu ekonomi branşlarına aktığını biliyorsunuz. Bir kapitalistin halkın gereksinimlerini karşılamak için kendi kendisine zarar vermesini ve daha düşük bir kâr oranına razı olmasını hiçbir zaman sağlayamazsınız. Kapitalistler ortadan yok olmadan, üretim araçları üzerinde özel mülkiyet ilkesi ortadan kaldırılmadan bir plân ekonomisi kurmak olanaksızdır.

Wells: Bir çok noktada size katılıyorum. Ancak, bir ülke bütün olarak plân ekonomisi ilkesinden yana karar verirse, eğer hükümet yavaş yavaş, adım adım bu prensibi kararlılıkla yürütmeye başlarsa, o zaman finans oligarşisinin nihayet kaybolacağını ve sözcüğün Anglo-Sakson anlamında sosyalizme ulaşılacağını vurgulamak istiyorum. Roosevelt'in "New-Deal"-Düşünceleri'nden yayılan etki olağanüstü güçlü ve benim için bunlar sosyalist düşüncelerdir. Bana öyle geliyor ki, iki dünya arasındaki çelişkiyi vurgulamak değil, onun yerine tüm yapıcı güçler için ortak bir dil bulmaya çabalamak gerekiyor.

Stalin: Kapitalizmin ekonomik temeli korunarak, plân ekonomisinin ilkelerinin gerçekleştirilmesinin olanaksızlığından sözederken, Roosevelt'in olağanüstü kişisel yeteneklerini, inisiyatifini, cesaretini ve kararlılığını asla küçümsemek istemiyorum. Kuşkusuz Roosevelt, bugün kapitalist dünyanın tüm liderleri arasında en güçlü ve öne çıkan şahsiyetlerden biridir. Bu nedenle, kapitalist koşullar altında plân ekonomisinin olanaksız olduğu inancımın, Başkan Roosevelt'in kişisel yeteneklerinden, becerisinden ve cesaretinden kuşku duyduğum anlamına gelmediğini bir kez daha vurgulamak istiyorum. Ama koşullar izin vermiyorsa, en yetenekli lider bile sözünü ettiğiniz hedefe ulaşamaz. Salt teorik açıdan, kapitalizm koşulları altında, sizin "sözcüğün Anglo-Sakson anlamında sosyalizm" dediğiniz hedefe yavaş yavaş basamak basamak yaklaşılması olanağı imkansız değildir. Ama bu nasıl bir sosyalizm olacaktır? En fazla, belli bir dereceye kadar, sermayenin en yüzsüz tekil temsilcilerini hizaya sokacak ve ulusal ekonominin yönlendirilmesi ilkesini daha yaygın bir alanda kullanacaktır. Hepsi iyi ve güzel. Ama Roosevelt ya da bugünün burjuva dünyasından herhangi başka bir önderi, bunun ötesine geçtiğinde ve kapitalizmin temellerine ciddi olarak saldırdığında, kaçınılmaz olarak tümüyle karaya oturacaktır. Bankalar, sanayi, büyük işletmeler, büyük çiftlikler Roosevelt'e ait değil. İstisnasız hepsi özel mülkiyette. Demiryolları, ticaret filosu, bütün bunlar özel mülk sahiplerinin elinde. Ve nihayet uzman işçiler ordusu, mühendisler, teknisyenler de Roosevelt'in değil, tersine özel mülk sahiplerinin emri altındadır; bu insanların hepsi özel mülkiyet sahipleri için çalışıyor. Devletin burjuva dünyasındaki fonksiyonunu da unutmamalıyız. Devlet, ülkenin savunmasını organize eden ve "düzeni" koruyan bir kurumdur; o, vergi toplamak için bir mekanizmadır. Kapitalist devletin, sözcüğün gerçek anlamında ekonomiyle pek ilgisi yoktur; ekonomi devletin elinde değildir. Tersine, devlet kapitalist

ekonominin elindedir. İşte bu yüzden Roosevelt tüm enerjisine rağmen, korkarım ki, sizin ifade ettiğiniz hedefe ulaşamayacaktır, tabii böyle bir hedefe ulaşmak istediğini varsayıyoruz. Belki bir kaç kuşak sonra, bu hedefe biraz daha yaklaşmak mümkün olur; ancak kişi olarak ben bunun bile mümkün olduğuna pek inanmıyorum.

Wells: Belki de ben, politikanın ekonomik bir yorumuna sizden daha fazla inanıyorum. Buluşlar ve bilim, daha iyi bir organizasyona, toplumun daha iyi bir işleyişine, yani sosyalizme ulaşmaya çalışan sağlam güçler ortaya çıkardı. Tekil faaliyetin örgütlenmesi ve düzenlenmesi, bütün toplumsal teorilerin ötesinde, mekanik gereklilikler haline geldi. Bankalar üzerinde devlet kontrolüyle başlarsak ve sonra kontrolü ağır sanayiye, ardından da tüm sanayiye, ticarete vs. yayarsak, o zaman bu her yeri kapsayan kontrol, ulusal ekonominin tüm branşlarında devlet mülkiyetiyle aynı anlama gelecektir. Bu, toplumsallaştırma süreci olacaktır. Sosyalizm ve bireycilik, akla kara gibi zıt değildir. Bir çok kademe vardır. Haydutluk sınırına varan bir bireycilik vardır ve sosyalizmle aynı anlama gelen bir disiplin ve bir örgüt vardır. Plân ekonomisinin yürürlüğe konması, büyük ölçüde, örgütlenmenin sosyalist ilkeleri için yavaş yavaş kazanılabilecek olan ekonomi örgütleyicilerine, eğitimli teknik aydınlara bağlıdır. Ve önemli olan budur. Çünkü örgüt, sosyalizmden önce gelir. Daha önemli faktör odur. Örgüt olmaksızın sosyalizm düşüncesi boş bir düşünce olarak kalır.

Stalin: Bireyler ve kollektif arasında, bireyin çıkarlarıyla topluluğun çıkarları arasında uzlaşmaz çelişkiler yoktur, ya da en azından olmamalıdır. Olmamalıdır, çünkü kollektivizm, sosyalizm bireysel çıkarları reddetmez, daha çok kollektifin çıkarlarıyla birleştirir. Sosyalizm bireysel çıkarlardan soyutlanamaz. Yalnızca sosyalist toplum bu kişisel çıkarları maksimal doyurabilir. Dahası: Yalnızca sosyalist toplum bireylerin çıkarlarını kararlılıkla savunabilir. Bu anlamda "bi-

reycilik" ile sosyalizm arasında uzlaşmaz çelişkiler yoktur. Ama sınıflar arasındaki, varlıklı sınıfla, kapitalist sınıfıyla, ve çalışan sınıf, proletarya arasındaki çelişkileri yadsıyabilir miyiz? Bir yanda bankaların, fabrikaların, maden ocaklarının, taşımacılığın, sömürgelerde plantajların kendilerine ait olduğu varlıklı sınıflar var. Bu kişiler kendi çıkarlarından başka hiçbir şey görmezler, bunlar kâr isterler. Kollektifin iradesine tabi olmazlar; her kollektifi kendi iradeleri altına girmeye zorlamayı amaçlarlar. Öte yanda, ne fabrikalara ne işletmelere ne de bankalara sahip olan, yaşayabilmek için işgücünü kapitalistlere satmak zorunda olan ve en temel gereksinimlerini tatmin etme olanağından yoksun yoksullar sınıfı, sömürülen sınıf vardır. Böylesine zıt çıkarlar ve çabalar birbiriyle nasıl uyumlu hale getirilebilir? Bildiğim kadarıyla Roosevelt, bu çıkarları uzlaştırma yolunu bulmayı başaramadı. Deneyimlerin öğrettiği gibi, bu olanaksızdır da. Elbette siz Birleşik Devletler'deki durumu benden iyi biliyorsunuz, çünkü ben hiç oraya gitmedim ve Amerikan koşullarını temel olarak kitaplardan öğreniyorum. Fakat sosyalizm için mücadelede bazı deneyimlere sahibim ve bu deneyimler bana, eğer Roosevelt işçi sınıfının çıkarlarına kapitalistler sınıfının sırtından hizmet etmeye gerçekten kalkışırsa, bu kapitalistler sınıfı tarafından başka bir başkanla değiştirileceğini söylüyor. Kapitalistler şöyle diyecektir: Başkanlar gelir gider, biz ise kalıcıyız; şu ya da bu başkan bizim çıkarlarımızı temsil etmezse, kendimize başka birini buluruz. Başkan, kapitalistler sınıfının iradesinin karşısına ne koyabilir ki?

Wells: İnsanlığın böyle basitleştirilmiş zengin ve yoksul ayırımına karşı çıkıyorum. Tabii ki yalnızca kendi kârı peşinde koşan bir kişiler kategorisi var. Ama bu kişiler batıda da burada olduğu gibi bela olarak görülmüyor mu? Batıda, kârın onlar için kendi kendine yeterli bir amaç olmadığı, belirli para olanaklarına sahip olan, yatırım yapmak isteyen ve bu yatırımlardan —bunu ana hedefleri olarak görmeksizin— gelir

elde etmek isteyen çok kişi yok mudur? Bunlar yatırımları cansıkıcı bir gereklilik olarak görürler. Faaliyetlerinin teşvikini kârdan başka bir şeyde bulan bir çok yetenekli ve görev bilincine sahip mühendisler, ekonomi örgütleyicileri yok mu? Bence, mevcut sistemin tatminkâr olmadığını kabul eden ve geleceğin kapitalist toplumunda önemli bir rol oynayacak olan sayısal olarak güçlü bir yetenekli kişiler sınıfı vardır. Son yıllarda bunu şiddetle savundum, mühendislerin, pilotların, askeri-teknik memurların vs. geniş çevresinde sosyalizm ve kozmopolitizm için propaganda yapmanın gerekliliği üzerine çok düşündüm. Bu çevrelere iki hatlı bir sınıf savaşı-propaganda ile yaklaşmak istemek anlamsızdır. Bu insanlar dünyanın içinde bulunduğu durumu kavrıyor. Korkunç bir kargaşa olduğunu kavrıyor, ama sizin basit sınıf savaşı-antagonizmanızı saçma buluyorlar.

Stalin: İnsanlığın basitleştirilmiş zengin ve yoksul ayırımına karşı çıkıyorsunuz. Tabii ki bir orta tabaka vardır; sözünü ettiğiniz teknik aydınlar vardır ve bunlar içinde çok iyi ve dürüst insanlar vardır. Dürüst olmayan ve kötü insanlar da vardır içlerinde. Burada genel olarak insanların her çeşidini bulabilirsiniz. Ama her şeyden önce insanlık zengin ve yoksul, varlıklı ve sömürülen olarak ayrılır, ve bu temel ayırımı görmezden gelmek, temel gerçekliği görmezden gelmek anlamına gelir. Mücadele eden bu iki sınıftan birinin yanına geçen ya da bu mücadelede tarafsız ya da yarı tarafsız bir pozisyon alan ara-orta tabakaların varlığını reddetmiyorum. Ama tekrar ediyorum, toplumun bu temel ikiye ayırımını ve bu iki sınıf arasındaki temel mücadeleyi görmezden gelmek, gerçekler önünde gözleri kapamak anlamına gelir. Bu mücadele yürüyor ve devam edecek. Mücadelenin nasıl sona ereceği proletaryaya, işçi sınıfına bağlıdır.

Wells: Ama yoksul olmayan ve buna rağmen çalışan, üretken çalışan çok kişi yok mu?

Stalin: Elbette küçük toprak sahipleri, zanaatkârlar, küçük tüccarlar var; ama bir ülkenin kaderi bu insanlara değil, toplumun gereksindiği her şeyi üreten çalışan kitlelere bağlıdır.

Wells: Fakat kapitalistlerin çok farklı türleri var. Yalnızca kârı düşünen, yalnızca zengin olmayı düşünen kapitalistler var; ama fedakârlık yapmaya hazır olanlar da var. Örneğin yaşlı Morgan'ı ele alın. O yalnızca kârı düşünüyordu; o toplumun bir asalağıydı; yalnızca mülk biriktiriyordu. Buna karşılık Rockefeller'i alın. O parlak bir örgütleyicidir; petrol çıkarımının nasıl organize edileceğini örnek bir biçimde gösterdi. Ya da Ford'u alın. Tabii ki Ford kendi çıkarını düşünüyor. Ama aynı zamanda üretimde rasyonalizasyonun —size de bir şeyler öğreten— hevesli bir örgütleyici de değil midir? Son zamanlarda İngilizce konuşan ülkelerde SSCB'ye yaklaşımın önemli bir değişim gösterdiğine dikkat çekmek istiyorum. Bunun nedeni birincisi, Japonya'nın pozisyonunda ve Almanya'daki olaylarda aranmalıdır. Ama bunun yanısıra, uluslararası politikadan kaynaklanmayan başka nedenler de vardır. Daha köklü bir neden vardır, yani bir çok kişi, özel kâr üzerinde yükselen sistemin çökmekte olduğu gerçeğini görüyor. Bana öyle geliyor ki bu koşullar altında, iki dünya arasındaki antagonizmayı ön plâna çıkarmamalıyız, tersine tüm yapıcı akımları, tüm yapıcı güçleri mümkün olduğunca bir çizgide birleştirmeye çalışmalıyız. Sizden daha solda olduğum izlenimine sahibim Mr. Stalin, eski sistemin sonuna, sandığınızdan daha yakın olduğuna inanıyorum.

Stalin: Yalnızca kârı, yalnızca serveti düşünen kapitalistlerden sözederken, bu kişilerin hiç değeri olmadığını ve başka hiç bir işe yaramadıklarını söylemek istemiyorum. Bunlardan bir çoğu hiç kuşkusuz, rüyamda bile reddetmeyeceğim büyük örgütsel yeteneklere sahiplerdir. Biz Sovyet insanları kapitalistlerden az şey öğrenmiyoruz. Ve öylesine yakışıksız karakterize ettiğiniz Morgan kuşkusuz iyi, yetenekli bir örgütleyiciydi. Ama yeni bir dünya yaratma isteğinde olan insanlardan sözettiğinizde, o zaman bunları kâr davasına sadık hizmet edenlerin saflarında bulamazsınız. Bizler ve onlar iki karşıt kutuptayız. Ford'dan sözettiniz. Elbette ki o, yetenekli

bir üretim örgütleyicisidir. Ama işçi sınıfına ilişkin düşüncesini bilmiyor musunuz? Kaç tane işçiyi sokağa attığını bilmiyor musunuz? Kapitalist kâra zincirlenmiştir ve dünyada hiç bir güç onu oradan koparamaz. Kapitalizm üretimin örgütleyicileri tarafından, teknik aydınlar tarafından değil, işçi sınıfı tarafından ortadan kaldırılacaktır, çünkü adı geçen tabakalar bağımsız rol oynayamazlar. Mühendis, üretimin organizatörü istediği gibi çalışmaz, zorunda olduğu gibi çalışır, işverenin çıkarlarına hizmet eden bir tarzda çalışır. Tabii ki istisnalar vardır; bu tabaka içinde, kapitalizmin sarhoşluğundan uyanmış olan insanlar vardır. Teknik aydınlar, belirli koşullar altında mucizeler gerçekleştirebilir ve insanlığa büyük hizmetler sunabilir. Ama büyük zarara da yolaçabilir. Biz Sovyet insanlarının teknik aydınlarla deneyimleri az değildir. Ekim Devrimi'nden sonra, teknik aydınların bir bölümü yeni toplumun inşasına katılmayı reddetti; bu inşa çalışmasına karşı çıktı ve onu sabote etti. Teknik aydınları bu inşa çalışmasına çekmek için elimizden gelen herşeyi yaptık; her şeyi denedik. Eğitimli aydınlarımızın yeni sistemi aktif desteklemeye hazır olması epey zaman aldı. Bugün bu teknik aydınların en iyi kesimi, sosyalist toplumu inşa edenlerin en ön saflarında bulunuyorlar. Bu deneyimlerden hareketle, teknik aydınların iyi ve kötü yanlarını küçümsemekten uzağız; onların bir yandan zarar verebileceklerini öte yandan "mucize" gerçekleştirebileceklerini biliyoruz. Eğer teknik aydınları kapitalist dünyadan birden koparmak mümkün olabilseydi her şey daha farklı olurdu. Ama bu bir ütopyadır: Teknik aydınlar arasında, burjuva dünyadan kopmaya ve yeni bir toplumu kurmak için kendisini riske atmaya cesaret edebilecekler çok mudur? Diyelim ki İngiltere'de ya da Fransa'da bu tür insanların çok olduğuna inanıyor musunuz? Hayır, işverenlerinden ayrılmaya ve yeni bir dünyanın inşasına başlamaya hazır olacaklar çok azdır. Ayrıca dünyayı değiştirmek için, ***politik iktidara*** sahip olmak gerektiğini gözden uzak tutabilir miyiz?

Bana öyle geliyor ki Mr. Wells, politik iktidar sorununu çok küçümsüyorsunuz, bu sorun sizin tasarımınızda hiç gözönünde bulundurulmuyor. Dünyanın en iyi niyetlerine sahip olsalar da bu insanlar, eğer iktidar sorununu koyacak durumda değillerse ve bizzat iktidarı ellerinde bulundurmuyorlarsa ne yapabilirler? En iyi durumda, iktidarı ele geçiren sınıfı destekleyebilirler, ama kendi güçleriyle dünyayı değiştiremezler. Bunu yalnızca, kapitalist sınıfın yerine geçen ve onun yerine bağımsız egemen olan büyük bir sınıf yapabilir. Bu sınıf işçi sınıfıdır. Tabii ki teknik aydınların yardımı kabul edilmelidir ve aynı şekilde ona yardım edilmelidir. Ama teknik aydınların bağımsız tarihsel bir rol oynayabileceğine inanılmamalıdır. Dünyanın değiştirilmesi büyük, karmaşık ve zorlu bir süreçtir. Bu büyük görev büyük bir sınıfı gerektirir. Uzun yolculuklara yalnızca büyük gemiler çıkabilir.

Wells: Evet, ama uzun bir yolculuğa çıkmak için bir kaptan ve bir dümenci gereklidir.

Stalin: Bu doğru, ama uzun bir yolculuk için gerekli olan ilk şey büyük bir gemidir. Gemisiz bir dümenci nedir? Hiç.

Wells: Büyük gemi insanlıktır, tek bir sınıf değil.

Stalin: Siz Mr. Wells, öyle anlaşılıyor ki, tüm insanların iyi olduğu varsayımından hareket ediyorsunuz. Ben ise, bir çok kötü insanın da olduğunu unutmuyorum. Burjuvazinin erdemine inanmıyorum.

Wells: Bir kaç on yıl önceki aydınların durumunu anımsıyorum. O zaman teknik aydınlar sayısal olarak azdı, ama yapılacak çok şey vardı, ve her mühendis teknik ve entelektüel açıdan şansa sahipti. Bu nedenle teknik aydınlar en az devrimci sınıftı. Bugün ise çok sayıda teknik aydın var ve bunların düşünce ve yaşam biçimi çok net biçimde değişti. Uzmanlık eğitimine sahip adam eskiden devrimci konuşmaları hiç dinlemezken, bugün bununla çok ilgileniyor. Kısa süre önce, büyük İngiliz bilimsel cemiyeti, Royal Society'de akşam yemeğindeydim. Başkanın konuşması, sosyal plânlama

ve bilimsel denetim için bir savunma konuşmasıydı. Bugün Royal Society'nin başındaki adam devrimci görüşleri temsil ediyor ve insan toplumunun bilimsel yeniden örgütlenmesini istiyor. Sizin sınıf savaşı propagandası bu gelişmeye ayak uyduramadı. İnsanların düşüncesi değişiyor.

Stalin: Biliyorum; evet, ve bunun açıklaması kapitalist toplumun bir çıkmazda bulunması olgusunda aranmalıdır. Kapitalistler, bu sınıfın saygınlığıyla, bu sınıfın çıkarlarıyla birleştirilebileceği bir çıkış yolu arıyorlar, ama bulamıyorlar. Dört ayak üzerinde sürünerek krizden biraz çıkabilirler, ama başları yukarda yürüyüp gitmelerini mümkün kılacak bir çıkış yolu, temelde kapitalizmin çıkarlarına karşı gelmeyen bir yolu bulamazlar. Bu tabii ki teknik aydınların geniş çevrelerinde kavranıyor. Bu insanların büyük bir bölümü, çıkış yolunu göstermeye yetenekli sınıfla çıkar ortaklığını kavramaya başlıyor.

Wells: Eğer biri devrimden, devrimin pratik yanından anlıyorsa, o da sizsiniz Mr. Stalin. Kitleler hiç ayaklanır mı? Tüm devrimlerin bir azınlık tarafından yapıldığı reddedilmez bir gerçek değil midir?

Stalin: Bir devrimi yapmak için, öncü bir devrimci azınlık gereklidir; ama en yetenekli, en sadık ve en enerjik azınlık bile, eğer milyonların, en azından pasif desteğine dayanmasa çaresiz kalırdı.

Wells: En azından pasif? Belki bilinçaltında?

Stalin: Kısmen yarı içgüdüsel ve yarı bilinçli destek, ama milyonların desteği olmaksızın en iyi azınlık bile güçsüzdür.

Wells: Batıdaki komünist propagandayı izlediğimde, bugünkü koşullar karşısında bu propagandanın kulağa çok eskimiş geldiği izlenimini ediniyorum, çünkü bu ayaklanma propagandasıdır. Toplumsal sistemin zorla devrilmesi için propaganda, bir despotluğa karşı yöneldiği sürece iyi ve doğruydu. Ama sistemin zaten çöktüğü bugünkü koşullar altında, ağırlık ayaklanmaya değil, verime, etkinliğe, üretkenliğe ve-

rilmelidir. Ayaklanma tonunun yanlış bir ton olduğunu düşünüyorum. Batıda Komünist propaganda, yapıcı düşünen insanlar için can sıkıcıdır.

Stalin: Elbette eski sistem çöküyor ve çürüyor. Çok doğru. Ama bu ölen sistemi korumak, kurtarmak için başka yöntemlerle, her türlü olanaklarla yeni çabalar sarfedildiği de doğrudur. Doğru bir varsayımdan yanlış bir sonuç çıkarıyorsunuz. Haklı olarak eski dünyanın çöktüğünü saptıyorsunuz. Ama kendiliğinden çökeceğine inanıyorsanız yanılıyorsunuz. Hayır, bir toplumsal sistemin yerine bir başkasının geçmesi karmaşık ve uzun süren bir devrimci süreçtir. Bu basit bir kendiliğinden süreç değildir, tersine bir mücadeledir; sınıfların çatışması içinde gerçekleşen bir süreçtir. Kapitalizm çürüyor, ama o, kendiliğinden toprağa düşecek kadar çürümüş bir ağaçla kıyaslanamaz. Hayır, devrim, bir toplumsal sistemin yerine bir başkasının geçmesi her zaman bir mücadele olmuştur; zorlu ve acımasız bir mücadele, bir ölüm-kalım mücadelesidir. Ve yeni dünyanın insanları iktidara geldiklerinde her zaman, eski dünyanın, eski düzeni zorla yeniden kurma çabalarına direnmek zorunda kalmışlardır; yeni dünyanın bu insanları eski dünyanın yeni sisteme saldırılarını geri püskürtmek için sürekli dikkatli olmak, sürekli hazır olmak zorundaydılar. Evet, eski toplumsal sistemin çöktüğünü söylerken haklısınız; ama o kendiliğinden çökmüyor. Örneğin, faşizmi ele alın. Faşizm, eski dünyayı zor kullanarak korumaya çalışan gerici bir güçtür. Faşistlerle ne yapacaksınız? Tartışmak mı? Onları ikna etmeye çalışmak mı? Ama bununla onlarda hiçbir şey elde edemezsiniz. Komünistler zor kullanımını asla övmezler. Ama komünistler gafil avlanmak istemiyorlar, eski dünyanın gönüllü olarak sahneden çekileceğine güvenemezler, eski sistemin kendisini zor yoluyla savunduğunu görüyorlar ve bu yüzden komünistler işçi sınıfına şöyle diyor: Şiddete karşı şiddetle yanıt verin, eski, ölen düzenin sizi ezmesini engellemek için elinizden gelen herşeyi

yapın, ellerinize, eski sistemi yıkacağınız ellerinize zincir bağlanmasına izin vermeyin! Gördüğünüz gibi komünistler, basit bir şekilde, bir toplumsal sistemin yerine başka bir toplumsal sistemin geçmesini kendiliğinden ve barışçıl bir süreç olarak değil, tersine karmaşık, uzun süreli ve zorlu bir süreç olarak değerlendiriyorlar. Komünistler gözlerini olgulara kapayamazlar.

Wells: Ama bugün kapitalist dünyada olup bitenleri görün. Bu basit bir yıkım değildir, bu gangsterliğe düşen gerici zorun bir patlamasıdır. Ve benim gözümde sosyalistler, gerici ve akılsız zorla bir çatışma sözkonusu olduğunda, yasaya başvurabilirler ve polisi düşman olarak görmek yerine onu gericilere karşı mücadelede desteklemeliler. Eski, sabit ayaklanma sosyalizminin yöntemleriyle hareket etmenin anlamsız olduğuna inanıyorum.

Stalin: Komünistler zengin tarihsel deneyimlere dayanıyorlar; bu deneyimler, eskimiş bir sınıfın tarih sahnesinden gönüllü olarak çekilmediğini öğretiyor. İngiltere'nin 17. yüzyılda tarihini düşünün. O zaman bir çokları eski toplum sisteminin çürüdüğünü söylemiyorlar mıydı? Ama yine de onu zorla yerle bir etmek için bir Cromwell gerekli olmadı mı?

Wells: Cromwell anayasaya dayanarak ve anayasal düzen adına hareket etmedi mi?

Stalin: Anayasa adına zor kullandı, kralı idam ettirdi, parlamentoyu dağıttı, insanları hapishanelere attı ve başlarını vurdurdu! Ya da benim ülkemin tarihinden bir örnek alın. Çarlık sisteminin çoktan çürüdüğü, yıkıldığı açık değil miydi? Ama onu devirmek için daha ne kadar çok kan akıtılması gerekti? Ve Ekim Devrimi? Yalnızca bizim, Bolşeviklerin tek doğru çıkış yolunu gösterdiğini anlamış olan çok kişi yok muydu? Rus kapitalizminin çürüdüğü açık değil miydi? Ama Ekim Devrimini içte ve dışta tüm düşmanlarına karşı savunmak için ne kadar çok kan akıtılması gerektiğini, direnişin ne kadar büyük olduğunu biliyorsunuz. Ya da 18. yüz-

yılın sonunda Fransa'yı alın. 1789'dan çok önce, kralın iktidarının ne kadar çürümüş olduğu, feodal sistemin ne kadar çürümüş olduğu açıktı. Buna rağmen halk ayaklanması olmaksızın, sınıfların çatışması olmaksızın sonuçlanamadı. Neden? Tarih sahnesinden çekilmesi gereken sınıflar, oyunun bittiğine inanmak isteyen son sınıflar olduğu için. Onları buna inandırmak olanaksızdır. Eski düzenin çürüyen yapısındaki çatlak tamir edilebileceğine, eski düzenin sallanan yapısının işler hale getirilebileceğine ve kurtarılabileceğine inanırlar. İşte bu yüzden yok olan sınıflar silahlara sarılır ve egemen sınıf olarak kendisini korumak için her türlü çareye başvururlar.

Wells: Ama büyük Fransız Devrimi'nin başında bazı avukatlar yok muydu?

Stalin: Devrimci harekette aydınların rolünü küçültmeye çalışmaktan uzağım. Ama büyük Fransız Devrimi bir Avukatlar Devrimi'miydi yoksa geniş halk kitlelerini feodalizme karşı mücadele için seferber ederek ve üçüncü zümrenin çıkarlarını savunarak zafer kazanan bir halk devrimi miydi? Ve büyük Fransız Devrimi'nin liderleri arasındaki avukatlar eski düzenin yasalarıyla uyum içinde mi hareket ettiler? Yeni bir burjuva devrimci hukuk yürürlüğe koymadılar mı? Zengin tarihsel deneyimler, bugüne kadar hiç bir sınıfın yerini gönüllü olarak başka bir sınıfa bırakmadığını öğretiyor. Bunun tarihte bir örneği yoktur. Komünistler bu tarihi dersi öğrendiler. Burjuvazinin gönüllü olarak çekilmesini komünistler memnunlukla karşılar. Ama deneyimlerden bildiğimiz gibi, olayların böylesi bir değişimi muhtemel değildir. Bu nedenle komünistler en kötü durumu göz önünde bulundurmakta ve işçi sınıfını uyanık ve mücadeleye hazır olmaya çağırmaktadırlar. Ordusunun uyanıklığını körelten, düşmanın teslim olmayacağını, yokedilmesi gerektiğini kavramayan bir önderin değeri nedir? Kim lider olarak böyle davranırsa, o işçi sınıfını aldatır, ona ihanet eder. Size eski-

miş gibi görünen şeyin, gerçekte işçi sınıfı için devrimci davranışın bir ölçeği olduğu düşüncesini savunmamın nedeni budur.

Wells: Zorun kullanılması gerektiğini reddetmiyorum, ama mücadele biçimlerinin, olabildiğince ve gerici saldırılara karşı savunulması gereken mevcut yasaların sunduğu olanaklarla uyumlu olması gerektiği düşüncesindeyim. Şimdiki durumda, zaten kendi kendisini dezorganize ettiği için, eski sistemi dezorganize etme gerekliliği yoktur. Bu nedenle eski düzene karşı, yasaya karşı ayaklanma bana eskimiş ve köhnemiş görünüyor. Bu arada belirteyim, gerçeğin daha açık görülebilmesi için bilinçli olarak abartıyorum. Bakışımı şöyle formüle edebilirim: Birincisi, düzenden yanayım; ikincisi mevcut sisteme, düzeni sağlayamadığı ölçüde saldırıyorum; üçüncüsü, sınıf savaşı propagandasının tam da sosyalizmin gereksindiği aydın insanları sosyalizmden uzaklaştırdığından korkuyorum.

Stalin: Büyük bir hedefe önemli bir toplumsal hedefe ulaşılmak isteniyorsa, merkezi bir güce, bir kaleye, devrimci bir sınıfa gereksinim vardır. Bundan sonra, bu merkezi gücün yardımcı güçler tarafından desteklenmesini örgütlemek gerekir; bu durumda yardımcı güç, aydınların en iyi güçlerinin de dahil olduğu partidir. Az önce "aydın insanlar"dan sözettiniz. Ama bunu söylerken hangi aydın insanları düşündünüz? İngiltere'de 17. yüzyılda, Fransa'da 18. yüzyılın sonunda ve Rusya'da Ekim Devrimi döneminde, sayısız aydın insan eski düzenin yanında değil miydi? Eski düzeni savunan, yeni düzene karşı mücadele eden bir çok yüksek eğitimli insan eski düzenin hizmetindeydi. Eğitim, etkisi, hangi elin onu düzenlediğine, hangi elin onu yönettiğine bağlı olan bir silahtır. Elbetteki proletaryanın, sosyalizmin yüksek eğitimli kişilere gereksinimi vardır. Tabii ki budalalar, proletaryaya sosyalizm için mücadelede, yeni bir toplumun inşasında yardımcı olamazlar. Aydınların rolünü küçümsemiyorum; tersine altını çi-

ziyorum. Ancak sorun, hangi aydınlardan sözettiğimizdir? Çünkü aydınların çeşitli türleri vardır.

Wells: Eğitimde radikal değişiklikler olmaksızın devrim olamaz. İki örnek göstermek yeterlidir —eski eğitim sistemine dokunmayan ve bu yüzden hiç bir zaman bir cumhuriyet olamayan Alman Cumhuriyeti örneği; ve eğitimin radikal bir değişiminde ısrarlı olma niyeti taşımayan İngiliz Labour Party (İşçi Partisi — ÇN.) örneği.

Stalin: Bunu doğru değerlendiriyorsunuz. Şimdi değindiğiniz üç noktayı yanıtlamama izin verin. Birincisi: Devrim için en önemli şey, toplumsal bir kalenin varlığıdır. Devrimin bu kalesi işçi sınıfıdır. İkincisi: Komünistlerin parti dedikleri bir yardımcı güç gereklidir. Partiye işçi aydınları ve teknik aydınların işçi sınıfıyla sıkı bağ içindeki unsurları dahildir. Aydınlar, yalnızca işçi sınıfıyla birleşirse güçlüdür. İşçi sınıfına karşı durursa, yalnızca bir sıfır olur. Üçüncüsü: Değişimin kaldıracı olarak politik iktidar gereklidir. Yeni politik iktidar yeni yasaları, devrimci bir düzen olan yeni düzeni yaratır. Her düzenden yana değilim. İşçi sınıfının çıkarlarına uygun bir düzenden yanayım. Tabii eski düzenin yasalarından herhangi biri, yeni düzen için mücadele yararına kullanılabilirse, o zaman bu yapılmalı. Eski düzene, halk için gerekli düzeni sağlayamadığı ölçüde saldırılması gerektiği talebinize bir itirazım yok. Ve son olarak: Eğer komünistlerin zora aşık olduğuna inanıyorsanız yanılıyorsunuz. Eğer egemen sınıf yerini işçi sınıfına bırakmaya hazır olsaydı, zor kullanmaktan seve seve vazgeçerlerdi. Ama tarihsel deneyim böyle bir varsayımın karşısındadır.

Wells: Fakat İngiltere tarihi, bir sınıfın iktidarı başka bir sınıfa gönüllü olarak terkettiği bir örnek tanıyor. 1830 ile 1870 arası dönemde, 18. yüzyılın bitiminde hâlâ önemli bir etkinliğe sahip olan aristokrasi ciddi bir mücadele olmaksızın gönüllü olarak iktidarı burjuvaziye devretti, monarşinin duygusal korunması için bir neden de budur. Bu iktidar

devri sonuçta finans oligarşisi egemenliğinin kurulmasına yol açtı.

Stalin: Ama siz farkettirmeksizin devrim sorunundan reform sorununa geçtiniz. Bu aynı şey değil. İngiltere'de 19. yüzyıl reformları için Chartist Hareketin büyük bir öneme sahip olduğu görüşünde değil misiniz?

Wells: Chartistler çok az şey yaptılar ve hiç bir iz bırakmaksızın kayboldular.

Stalin: Ben başka görüşteyim. Chartistler ve onlar tarafından örgütlenen grev hareketi büyük bir rol oynadı; egemen sınıfları seçme hakkı açısından, sözümona "tembel seçim bölgeleri"nin kaldırılması açısından "Charter"lerin bazı noktaları açısından, bir dizi tavizlere zorladılar. Chartizm önemsiz olmayan tarihsel bir rol oynadı ve egemen sınıfların bir bölümünü, büyük sarsıntılar göze alınmak istenmediği ölçüde, belirli tavizlere, reformlara zorladı. Genel olarak, İngiltere egemen sınıflarının, aristokrasi olduğu kadar burjuvazi de, sınıf çıkarları bakımından, iktidarını güvenceye alma bakımından, bütün diğer egemen sınıflar arasında en becerikli, en esnek olarak kanıtlandığı söylenmelidir. Günümüz tarihinden bir örnek ele alın. 1926 yılında İngiltere'deki genel grevi. Böyle bir olay, yani Sendikalar Genel Kurulu'nun bir grev başlatması karşısında diğer burjuvazilerin hepsi, ilk iş olarak sendika liderlerini tutuklattırırdı. Kendi çıkarları açısından son derece akıllı davranan İngiliz burjuvazisi böyle yapmadı. Birleşik Devletler'in, Almanya'nın ya da Fransa'nın burjuvazisinin böyle esnek bir strateji uygulayabileceğini düşünemiyorum. Egemenliklerini sürdürmek için Büyük Britanya'nın egemen sınıfları küçük tavizlerden, reformlardan hiç bir zaman kaçınmadı. Ama bu reformları devrim saymak hata olurdu.

Wells: Ülkemin egemen sınıfları hakkında benden daha iyi düşüncelere sahipsiniz. Ama küçük bir devrimle büyük bir reform arasında büyük bir fark var mıdır? Bir reform, küçük bir devrim değil midir?

Stalin: Alttan gelen baskı, kitlelerin baskısı sonucunda burjuvazi, zaman zaman, mevcut sosyo-ekonomik sistemi koruyarak belirli kısmî reformlar yapar. Böyle davranırken, sınıf egemenliğini sürdürmek için bu tavizlerin gerekli olduğunu hesap eder. Reformun özü budur. Buna karşılık devrim ise, iktidarın bir sınıftan diğerine geçmesini kasteder. Bu nedenle de bir reformu devrim olarak tanımlamak olanaksızdır. Bu nedenle, reform yoluyla, egemen sınıfın tavizleriyle bir sistemden diğerine farkedilmeksizin geçiş biçiminde gerçekleşen bir toplumsal sistem değişikliği bekleyemeyiz.

Wells: Benim için büyük öneme sahip olan bu konuşma için size çok teşekkür ediyorum. Bana bazı noktaları açıklarken, devrimden önce illegal çevrelerde sosyalizmin temellerini nasıl açıkladığınızı anımsamış olabilirsiniz. Şu anda dünyada düşünceleri, en ufak ifadeleri milyonlar tarafından dinlenen yalnızca iki insan var — siz ve Roosevelt. Diğerleri istedikleri kadar vaaz versinler; söyledikleri basılmıyor ya da dikkate alınmıyor. Ülkenizde neler yapıldığını henüz değerlendiremiyorum; daha dün geldim. Ama sağlıklı erkek ve kadınların mutlu yüzlerini gördüm ve burada çok önemli bir şeyin gerçekleşmekte olduğunu biliyorum. 1920 ile fark şaşırtıcı.

Stalin: Biz Bolşevikler daha akıllı olsaydık, çok daha fazlası elde edilebilinirdi.

Wells: Hayır, insanlar daha akıllı olsaydı. İnsan beyninin yeniden inşası için bir beşyıllık plân icat edilmesi iyi olurdu, çünkü öyle anlaşılıyor ki, mükemmel bir toplumsal düzen için gerekli pek çok şey onda yok.

Stalin: Sovyet Yazarları Birliği'nin kongresine kalmaya niyetiniz var mı?

Wells: Ne yazık ki çeşitli yükümlülüklerim var ve SSCB'de yalnızca bir hafta kalabilirim. Sizinle konuşma isteğiyle geldim, ve görüşmemizden çok hoşnutum. Ama bir araya gelebileceğim yazarlarla, PEN-Club'e üyelikleri olana-

ğını konuşmayı amaçlıyorum. Bu, Galsworthy tarafından kurulmuş olan uluslararası bir yazarlar örgütüdür; onun ölümünden sonra başkan ben oldum. Örgüt henüz çok zayıf, ama bir çok ülkede üye gruplarına sahip ve daha da önemlisi, basın, üyelerinin konuşmaları üzerine ayrıntılı bilgi veriyor. İlkesi, düşüncenin özgürce ifade edilmesidir — karşıt düşüncelerin de. Bu noktayı Gorki'yle tartışabilmeyi umuyorum. Burada bu kadar çok özgürlüğe hazır olup olmadığınızı bilmiyorum...

Stalin: Biz Bolşevikler buna "özeleştiri" diyoruz. Bu, SSCB'de, her yerde alışılmış bir şeydir...

KREMLİN SARAYI'NDA KIZILORDU AKADEMİLERİ MEZUNLARI ÖNÜNDE KONUŞMA

4 Mayıs 1935

Yoldaşlar! Son zamanlarda gerek inşa alanında, gerekse de yönetim alanında büyük başarılar elde ettiğimiz reddedilemez. Bununla bağıntılı olarak bizde yöneticilerin kazanımlarından, önderlerin kazanımlarından fazlasıyla sözediliyor. Tüm, neredeyse tüm kazanımlarımız onlara mal ediliyor. Bu tabii ki isabetsiz ve yanlıştır. Önemli olan yalnızca liderler değildir. Ancak bugün bu konuda konuşmak istemiyorum. Kadrolar üzerine, genel olarak kadrolar üzerine ve özel olarak Kızıl Ordu kadroları üzerine bir kaç söz söylemek istiyorum.

Eski zamanın mirası olarak teknik açıdan geri ve neredeyse dilenci kadar yoksul, ve harap olmuş bir ülke aldığımızı biliyorsunuz. Dört yıl süren emperyalist savaşla harap olmuş, üç yıl süren iç savaşla bir kez daha harap olmuş, yarı cahil bir nüfusa, düşük tekniğe, minik köylü çiftlikleri denizinde

boğulan tek tük sanayi vahalarıyla bir ülke — geçmişten miras olarak bize kalan ülke buydu. Görev bu ülkeyi ortaçağın ve cahilliğin yolundan, modern sanayi makineleştirilmiş tarım rayına geçirmekten ibaretti. Gördüğünüz gibi büyük ve zor bir görev. Sorun şöyleydi: ***Ya*** bu görevi kısa süre içinde çözeriz ve sosyalizmi ülkemizde sağlamlaştırırız ***ya da*** çözemeyiz ve o zaman teknik açıdan zayıf ve kültürel olarak geri ülkemiz bağımsızlığını yitirir ve emperyalist güçlerin oyun topu haline gelir.

Ülkemiz o zaman, teknik alanda en kötü eksiklik dönemini geçiriyordu. Sanayi için makine eksikti. Tarım için makine yoktu. Ulaşım için makine yoktu. O olmaksızın ülke sanayisinde dönüşümün düşünülemeyeceği, ilksel teknik temel eksikti. Bu temelin yaratılması için yalnızca münferit önkoşullar vardı. Birinci sınıf bir sanayi yaratılmak zorundaydı. Bu sanayi, yalnızca sanayiyi değil, bilakis tarımda ve demiryollarımızda teknik olarak yeniden örgütlenmeye göre ayarlanmalıydı. Ama bunun için özveride bulunmak ve herşeyde katı bir tasarrufa yönelmek gerekiyordu; bir sanayinin yaratılması için gerekli olanakları biriktirmek için gerek okullarda olduğu gibi beslenmede gerekse de manifaktür mallarında tasarruf yapmak gerekiyordu. Teknik alanda eksikliğin aşılması için başka bir yol yoktu. Bunu bize Lenin öğretti, ve biz bunda Lenin'in izinden yürüdük.

Böylesine büyük ve zor bir meselede hep başarı ve üstelik hızlı başarı beklenemeyeceği açıktır. Böyle bir meselede başarı ancak bir kaç yıl sonra elde edilebilir. Bu nedenle ilk başarısızlıkları aşmak ve kendi saflarında yalpalamalara ve cesaretsizliklere izin vermeksizin, şaşmadan büyük hedefe doğru ilerlemek için güçlü sinirlerle, Bolşevik Kararlılık ve inatçı sabırla silahlanmak gerekiyordu.

Bu meseleyi tam da böyle yürüttüğümüzü biliyorsunuz. Ama bütün yoldaşlarımız yeterince güçlü sinirlere, yeterince sabıra ve kararlılığa sahip değillerdi. Yoldaşlarımız arasında

daha ilk zorluklardan sonra ricat borusunu çalmaya başlayanlar çıktı. Atasözü şöyle der: "Eskileri karıştıran, kötü bir arkadaştır". Bu tabii ki doğru. Ama insan bir belleğe sahiptir ve çalışmamızın sonuçları özetlenirken ister istemez geçmiş anımsanıyor. *(Salonda gülüşmeler).* Zorluklardan ürküp gerileyen ve Parti'yi ricata çağırmaya başlayan yoldaşlarımız vardı. Bunlar şöyle diyordu: "Sanayileşmenizi ve kollektifleştirmenizi ne yapalım, makinelerinizi ve yüksek fırın sanayinizi, traktörlerinizi, biçerdöğerlerinizi, otomobillerinizi ne yapalım? Daha fazla manifaktür malları sağlasanız, kitle gereksinim maddeleri üretimi için daha fazla hammadde satın alsanız ve insanların yaşamını güzelleştiren o ufak tefek şeylerden daha fazlasını verseniz, daha iyi edersiniz. İçinde bulunduğumuz gerilikte bir sanayinin, ve üstelik birinci sınıf bir sanayinin yaratılması — bu tehlikeli bir düştür."

Elbette, katı tasarrufla sağladığımız ve sanayimizi yaratmak için harcadığımız 3 milyar Ruble dövizi hammadde ithalatı ve kitle gereksinim maddeleri üretiminin yükseltilmesi için kullanabilirdik. Bu da bir tür "plân"dır. Fakat böyle bir "plân"da ne maden sanayine, ne makine yapımına, ne de traktörlere ve otomobillere, ne uçaklara ve tanklara sahip olabilirdik. Dış düşmanlar karşısında savunmasız kalırdık. Ülkemizde sosyalizmin temellerini sarsardık. İç ve dış burjuvazinin tutsakları olurduk.

İki plân arasında seçim yapmak gerektiği açıktı: Sosyalizmin yenilgisine yolaçacak olan ve açmak zorunda olan ricat plânıyla ülkemizde sosyalizmin zaferine yolaçan ve bildiğiniz gibi artık açmış olan saldırı plânı arasında.

Biz saldırı plânını seçtik ve Leninist yolda ilerledik, bu arada yalnızca burunlarının ucunu şöyle böyle gören, buna karşılık ülkemizin önündeki geleceğe, ülkemizde sosyalizmin geleceğine gözlerini kapatan kişiler olarak bir kenara ittik.

Ancak bu yoldaşlar kendilerini her zaman eleştiriyle ve pasif direnişle sınırlamadılar. Bizi, Parti içinde Merkez Ko-

mitesine karşı bir ayaklanma başlatmakla tehdit ettiler. Daha da fazlası: Bazılarımızı kurşunla tehdit ettiler Anlaşılan bizi ürküteceklerine ve Leninist yoldan döndüreceklerine güvendiler. Bu kişiler, anlaşılan, biz Bolşeviklerin özel türde insanlar olduğumuzu unuttular. Bolşeviklerin ne zorluklardan ne de tehditlerden korktuklarını unuttular. Bizim, mücadelede korku tanımayan ve kabul etmeyen büyük Lenin'in, liderimizin, öğretmenimizin, babamızın elinden çıktığımızı unuttular. Bolşeviklerin, düşmanlar ne kadar güçle gürültü koparırsa ve muhalifler Parti içinde ne kadar isteriye düşerse, o kadar fazla yeni mücadeleler için yanıp tutuştuklarını ve o kadar şiddetle ileriye atıldıklarını unuttular.

Leninist yoldan ayrılmayı düşünmediğimiz kendiliğinden anlaşılıyor. Daha da fazlası, kesin olarak bu yola girdikten sonra, yoldan her türlü engelleri kaldırarak daha da şiddetle ilerledik. Doğal olarak yolda ilerlerken bu yoldaşlardan bazılarının böğrüne darbe indirmek zorunda kaldık. Ama bu konuda yapılabilecek bir şey yok. Bunda benim de yardımcı olduğumu itiraf etmek zorundayım. *(Şiddetli alkış, Hurra sesleri).*

Evet, yoldaşlar, ülkemizin sanayileşmesi ve kollektifleştirilmesi yolunda emin ve hedef gözeterek yürüdük. Ve şimdi, bu yolu artık geride bıraktığımız söylenebilir.

Şimdi artık herkes, bu yolda muazzam başarılar elde ettiğimizi kabul ediyor. Şimdi herkes, güçlü ve birinci sınıf bir sanayiye, güçlü ve makineleşmiş bir tarıma, gelişme ve yükselme halinde olan bir ulaştırmacılığa örgütlü ve teknik olarak mükemmel donatılmış bir Kızıl Ordu'ya sahip olduğumuzu kabul ediyor.

Bu, teknik alanda eksiklik dönemini artık esas olarak aştığımız anlamına geliyor.

Ama teknik alanda eksiklik döneminin aşılmasından sonra, yeni bir döneme, tekniğe egemen olmayı ve onu ilerletmeyi bilen, böyle ifade etmek istiyorum, insan alanında, kad-

ro alanında, işgücü alanında eksiklik dönemine girdik. Fabrikalara, işletmelere, Kollektif çiftliklere, Sovyet çiftliklerine, ulaşıma, orduya sahip olmamız, bütün bunlar için tekniğin mevcut olması, ama teknikten en üst derecede yararlanmak için gerekli olan yeterli deneyime sahip kişilerin eksik olması sözkonusudur. Eskiden: "Her şeyi teknik belirler", diyorduk. Bu şiar bize, teknik alanda eksiklikleri sona erdirmemiz ve tüm faaliyet dallarında işçilerimizin birinci sınıf teknikle donanımı için en geniş teknik temeli yaratmamız açısından yardımcı oldu. Bu çok iyi. Ama bu hiç de yeterli değildir. Tekniği harekete geçirmek ve ondan sonuna dek yararlanmak için, bu tekniğe egemen olan insanlara ihtiyaç vardır, bu tekniği öğrenme ve usulüne uygun kullanma yeteneğine sahip kadrolara gereksinim vardır. Ona egemen insanlar yoksa, bir teknik ölüdür. Başında tekniğe egemen olmuş insanların bulunduğu bir teknik, mucizeler gerçekleştirebilir ve gerçekleştirmek zorundadır. Birinci sınıf işletmelerimizde, fabrikalarımızda, Sovyet ve Kollektif çiftliklerimizde, ulaşımımızda, Kızıl Ordumuzda bu tekniğin üstesinden gelme yeteneğine sahip yeterli sayıda kadrolarımız bulunsaydı, o zaman ülkemiz bugünkünden üç kat, dört kat daha büyük verim elde edebilirdi. Şimdi ağırlığın insana, tekniğe egemen olabilecek kadrolara, fonksiyonerlere verilmesinin nedeni budur. Artık arkamızda bıraktığımız bir dönemi, teknik alanda eksiklik dönemini karakterize eden, eski "Herşeyi teknik belirler" şiarının yerine şimdi yeni bir şiarın, ***"Herşeyi kadrolar belirler"*** şiarının konmasının nedeni budur. Temel mesele şimdi budur.

Bu yeni şiarın büyük öneminin bizde kavrandığı ve tam olarak anlaşıldığı söylenebilir mi? Bunu söyleyemem. Aksi halde pratiğimizde sıkça gözlemlediğimiz gibi, insanlara, kadrolara, işgücüne karşı o inanılmaz davranışlar olmazdı. "Herşeyi kadrolar belirler" şiarı, yöneticilerimizin, hangi alanda çalışırlarsa çalışsınlar "küçük" ve "büyük" işgücümü-

ze karşı en titiz davranışı sergilemelerini; onlara özenle bakmalarını; desteğe ihtiyaç duyduklarında onlara yardım etmelerini; ilk başarılarını elde ettiklerinde onları cesaretlendirmelerini onları terfi ettirmelerini vs. gerektirir. Fakat pratikte elemanlara karşı bir dizi gaddarca bürokratik ve neredeyse inanılmaz davranış örnekleri görüyoruz. Bu da aslında insanların, onları tanımak ve ancak tanıdıktan sonra ona görev vermek yerine, satranç figürleri gibi kullanıldıklarını açıklıyor. Makinelerin değerini bilme ve işletmelerde fabrikalarda teknik donanımın durumunu rapor etme öğrenildi. Ama aynı hevesle, belirli bir dönemde ne kadar insan eğittiğimiz ve kendilerini geliştirmeleri, çalışma içinde çelikleşmeleri için onlara nasıl yardımcı olduğumuz hakkında bilgi veren tek bir örnek tanımıyorum. Bu neyle açıklanabilir? Bu, bizde henüz insanların değerinin bilinmesi, işgücünün değerinin bilinmesi, kadroların değerinin bilinmesinin öğrenilmediğiyle açıklanabilir.

Bir süre sürgünde yaşadığım Sibirya'dan bir örnek anımsıyorum. İlkbahardaydı, sel zamanında. Kudurmuş, güçlü nehir tarafından sürüklenip götürülmüş odunları toplamak için otuz adam nehire gitmişti. Akşam köye geri geldiler, ama bir arkadaş eksikti. Otuzuncu adamın nerde olduğuna ilişkin soruya, kayıtsızca, otuzuncu adamın "orada kaldığı" yanıtını verdiler. "Ne demek orada kaldı?" sorumu ise aynı kayıtsızlık içinde yanıtladılar: "Daha soracak ne var, boğuldu işte." Ve aynı anda içlerinden biri aceleyle bir yere yöneldi ve: "Kısrağa su vermek gerek" dedi. Hayvana insandan daha çok değer verdiklerine ilişkin suçlamama, birisi, diğerlerinin genel onayı altında şöyle yanıt verdi: "İnsan neden önemli olsun? İnsan hep yapabiliriz. Ama bir kısrak... bir kısrak yapmayı dene bakalım". *(Salonda genel hareketlilik).* İşte size belki önemsiz, ama çok karakteristik bir eğilim. Bana öyle geliyor ki, bazı yöneticilerimizin insana karşı, kadrolara karşı kayıtsız tutumu ve insanlara değer vermeyi başaramaması,

uzak Sibirya'dan az önce anlatılan küçük hikâyede ifadesini bulan, insanın insana o garip davranışının bir kalıntısıdır.

Bu nedenle yoldaşlar, insan eksikliğini aşmak ve ülkemizin, tekniği ilerletme ve harekete geçirme yeteneğine sahip kadrolara yeterli sayıda sahip olmasını sağlamak istiyorsak, öncelikle insanlara değer vermeyi, kadrolara değer vermeyi, ortak davamıza yararlı olma yeteneğine sahip her işgücüne değer vermeyi öğrenmemiz gerekiyor. Dünyada varolan tüm değerli sermayeler arasında, en değerli ve belirleyici sermayenin insanlar, kadrolar olduğu nihayet kavranmalıdır. Bugünkü koşullarımız altında, "her şeyi kadroların belirlediği" kavranmalıdır. Sanayide, tarımda, ulaşımda, orduda iyi ve sayısız kadrolara sahip olursak, o zaman ülkemiz yenilmez olur. Bu tür kadrolarımız olmazsa, o zaman iki ayağımız da aksayacaktır.

Konuşmamın sonunda, Kızıl Ordu Akademisi mezunlarının sağlığı ve başarısının şerefine bir söz söylememe izin verin! Ülkemiz savunmasının örgütlenmesi ve yönetiminde size başarılar diliyorum!

Yoldaşlar! Yüksek okulu bitirdiniz ve ilk çelikleşmenizi orada sağladınız. Fakat okul, yalnızca bir önbasamaktır. Kadroların gerçek çelikleşmesi canlı çalışmada, okul dışında, zorluklarla mücadele içinde zorlukların aşılmasında gerçekleşir. Yoldaşlar, yalnızca zorluklardan korkmayan, zorluklardan kaçmayan, tersine onları aşmak ve ortadan kaldırmak için zorlukların karşısına dikilen kadroların iyi olduğunu unutmayın. Yalnızca zorluklarla mücadele içinde gerçek kadrolar hazırlanır. Ve ordumuz gerçekten çelikleşmiş yeterli miktarda kadroya sahip olduğunda yenilmez hale gelecektir.

Sağlığınıza yoldaşlar! *(Tüm salonda şiddetli alkış. Herkes ayağa kalkıyor ve Stalin yoldaşa yüksek Hurra sesleriyle tezahürat yapıyor).*

STAHANOVCULARIN BİRİNCİ BİRLİK DANIŞMA TOPLANTISI'NDA KONUŞMA

17 Kasım 1935

1 — STAHANOV HAREKETİ'NİN ÖNEMİ

Yoldaşlar! Stahanovcular üzerine burada, bu danışma toplantısına kadar çok ve iyi konuşuldu, ki aslında bana söyleyecek çok az şey kalıyor. Buna rağmen bir kez kürsüye çağrıldığıma göre herhalde bir kaç söz söylemek zorundayım.

Stahanov Hareketi, erkek ve kadın işçilerin sıradan bir hareketi olarak değerlendirilmemelidir. Stahanov Hareketi, erkek ve kadın işçilerin sosyalist inşamızın tarihine en şanlı yapraklardan biri olarak geçecek bir harekettir.

Stahanov Hareketi'nin önemi nerede yatmaktadır?

Öncelikle sosyalist yarışmanın yeni bir yükselişini, sosyalist yarışmanın yeni bir, daha yüksek bir aşamasını ifade etmesinde yatmaktadır. Neden yeni, neden daha yüksek bir aşama? Sosyalist yarışmanın ifadesi olarak Stahanov Hareketi, sosyalist yarışmanın eski aşamasında üstün bir biçimde farklı olduğu için. Önceden, yaklaşık üç yıl önce, sosyalist yarışmanın ilk aşamasında, sosyalist yarışma, yeni teknikle mutlaka bağıntılı değildi. Evet, aslında o zaman neredeyse hiç yeni tekniğimiz de yoktu. Fakat sosyalist yarışmanın şimdiki aşaması, Stahanov Hareketi, tersine yeni teknikle mutlaka bağıntılıdır. Yeni, daha yüksek teknik olmaksızın Stahanov Hareketi düşünülemez. Önümüzde dallarının tekniğine tüm kapsamıyla egemen olmuş, onun üstesinden gelmiş ve ilerletmiş olan, Stahanov, Bussigin, Smetanin, Krivonos, Pronin, Vinogradovas gibi yoldaşlar ve bir çok başkaları, yeni insanlar, erkek ve kadın işçiler duruyor. Üç yıl önce bizde bu tür insanlar hiç ya da neredeyse hiç yoktu. Bunlar yeni, özel insanlardır.

Devamla. Stahanov Hareketi, şimdiki teknik normları aşmayı, mevcut tasarlanmış kapasiteleri aşmayı, mevcut üretim ve bilançolarını aşmayı hedefleyen bir erkek ve kadın işçi hareketidir. Aşılması diyorum, çünkü bu normlar günümüz için, yeni insanlarımız için artık eskimiştir. Bu hareket teknik üzerine eski anlayışları bir kenara itiyor, eski teknik normlardan tasarlanmış eski kapasitelerden kopuyor, eski üretim plânlarını bir kenara itiyor ve yeni, daha yüksek teknik normların, kapasitelerin ve üretim plânlarının konmasını talep ediyor. O, sanayimizde bir devrim gerçekleştirmekle yükümlüdür. Tam da bu yüzden Stahanov Hareketi'nin esası son derece devrimcidir.

Burada, yeni, daha yüksek teknik normların ifadesi olarak Stahanov Hareketi'nin, yalnızca sosyalizmin verebileceği, kapitalizmin veremeyeceği o yüksek emek üretkenliğine bir örnek teşkil ettiği daha önce söylendi. Bu tamamen doğrudur.

Kapitalizm feodalizmi neden parçaladı ve aştı? Çalışma verimliliğinin daha yüksek normlarını yarattığı için, topluma, feodal düzenle karşılaştırılamayacak kadar çok ürün elde etme olanağı sunduğu için. Toplumu daha zengin yaptığı için. Sosyalizm kapitalist ekonomik sistemi neden mutlaka yenebilir, yenmek zorundadır ve yenecektir? Çalışmada kapitalist ekonomi sistem daha yüksek verim, daha yüksek bir emek üretkenliği yaratabileceği için. Topluma kapitalist ekonomik sisteminden daha fazla ürün sunabileceği ve toplumu daha zengin yapabileceği için.

Bazıları sosyalizmin, yoksul bir yaşam temelinde insanların belirli bir şekilde maddi olarak eşit kılınmasıyla sağlamlaştırılabileceğine inanıyorlar. Bu doğru değildir. Bu sosyalizm hakkında küçük-burjuva bir düşüncedir. Gerçekte sosyalizm yalnızca kapitalizm altında olduğundan daha yüksek bir emek üretkenliği temelinde, maddelerinin ve her türlü gereksinim maddelerinin bolluğu temelinde, toplumun tüm üyeleri için varlıklı ve kültürlü bir yaşam temelinde zafer kazanabilir. Ama sosyalizmin bu hedefe ulaşması ve Sovyet toplumumuzu en varlıklı toplum haline getirmesi için, ülkemizde en gelişmiş kapitalist ülkelerin emek verimliliğini aşan bir emek üretkenliğine ihtiyacımız vardır. Başka türlü besin maddeleri ve her türlü gereksinim maddeleri bolluğu düşünülemez. Stahanov Hareketi'nin önemi, yetersiz oldukları için eski teknik normlardan kopan, gelişmiş kapitalist ülkelerin çalışma verimliliğini bir dizi örnekte aşan ve böylece ülkemizde sosyalizmi daha da sağlamlaştırmak ve ülkemizi en varlıklı ülke haline getirmek için pratik olanağı açan bir hareket olmasından ibarettir.

Fakat Stahanov Hareketi'nin önemi bununla bitmez. Onun önemi ayrıca, sosyalizmden komünizme geçişin koşullarını hazırlamasından ibarettir.

Sosyalizmin ilkesi, sosyalist toplumda herkesin yeteneğine göre çalışması ve gereksinimine göre değil, toplum için

harcadığı emeğe göre tüketim araçları elde etmesinden ibarettir. Bu, işçi sınıfının kültürel ve teknik düzeyinin hâlâ yeterince yüksek olmadığı, kafa ve kol emeği arasındaki çelişkinin hâlâ sürdüğü, emek üretkenliğinin, bir tüketim araçları bolluğu yaratmak için hâlâ yeterince yüksek olmadığı, bundan dolayı toplumun tüketim araçlarını, toplumun üyelerinin gereksinimlerine göre değil, toplum için harcadıkları emeğe göre paylaştırmak zorunda olduğu anlamına gelir.

Komünizm daha üst bir gelişme aşamasını temsil eder. Komünizmin ilkesi, komünist toplumda herkesin yeteneğine göre çalışmasından ve tüketim araçları harcadıkları emeğe göre değil, bilakis kültürel olarak gelişmiş bir insan olarak sahip oldukları gereksinimlere göre elde etmelerinden ibarettir. Bu, işçi sınıfının kültürel ve teknik düzeyinin kafa ve kol emeği arasındaki çelişkinin zeminini ortadan kaldırmak için yeterince yükseldiği, kafa ve kol emeği arasındaki çelişkinin artık kaybolduğu ve emek üretkenliğinin tüketim araçlarını bol miktarda garantileyecek kadar yüksek bir düzeye ulaştığı, bundan dolayı toplumun bu tüketim araçlarını üyelerinin gereksinimine göre paylaştırma olanağına sahip olduğu anlamına gelir.

Bazıları, kafa ve kol emeği arasındaki çelişkinin kaldırılmasının, mühendislerin ve teknisyenlerin, kafa işçilerinin, kültürel ve teknik düzeyinin orta nitelikte işçilerin düzeyine düşürülmesi temelinde, kol ve kafa işçilerinin belirli bir kültürel ve teknik eşitlenmesiyle sağlanabileceğine inanıyorlar. Bu tamamen yanlıştır. Yalnızca küçük-burjuva gevezeler komünizm hakkında böyle düşünebilirler. Gerçekte kafa ve kol emeği arasındaki çelişkinin kaldırılması, yalnızca işçi sınıfının kültürel ve teknik düzeyinin mühendislerin ve teknisyenlerin düzeyine çıkarılmasıyla sağlanabilir. Bunun gerçekleşemeyeceğine inanmak gülünç olurdu. Ülke üretici güçlerinin kapitalizmin zincirlerinden kurtulmuş olduğu, emeğin sömürü boyunduruğundan kurtulmuş olduğu,

iktidarın işçi sınıfının elinde bulunduğu ve genç işçi sınıfı kuşağının yeterli bir teknik eğitim edinmek için her türlü olanağa sahip olduğu Sovyet toplumu koşullarında bu kesinlikle gerçekleştirilebilir. Düşünsel ve bedensel emek arasındaki çelişkinin temellerini yalnızca işçi sınıfının böylesi bir kültürel ve teknik gelişiminin ortadan kaldırabileceğinden, yalnızca onun sosyalizmden komünizme geçişe başlamak için gerekli olan yüksek emek üretkenliğini ve tüketim araçları bolluğunu garanti edebileceğinden kuşku duymak için hiç bir neden yoktur.

Stahanov Hareketi bu bağlantıda, ülkemiz işçi sınıfının böylesi bir kültürel ve teknik gelişiminin ilk —gerçi henüz zayıf—, ama yine de eğilimlerini içinde saklamasıyla önem kazanıyor.

Gerçekten de, Stahanovcu yoldaşlara yakından bakın. Ne tür insanlardır bunlar? Bunlar temel olarak genç ve orta yaşlarda erkek ve kadın işçilerdir, çalışmada kusursuzluk ve dakiklik örneği olan, çalışmada zaman faktörünün değerini bilen ve zamanı yalnızca dakikalara göre değil, bilakis hatta saniyelere göre bile ölçmeyi öğrenmiş olan teknik açıdan donanımlı kültür insanlarıdır. İçlerinden çoğu, teknik minimum denen sınavı verdiler ve teknik eğitimlerini mükemmelleştirmeyi sürdürüyorlar. Bazı mühendislerin, teknisyenlerin ve yöneticilerin tutuculuğuna ve hareketsizliğine sahip değiller; cesaretle ilerliyorlar, eskimiş teknik normları kırıyorlar ve yeni, daha yüksek normlar yaratıyorlar, sanayimizin yöneticileri tarafından tasarlanan çalışma verimliliğini ve ekonomi plânlarını düzeltiyorlar, mühendisleri ve teknisyenleri sürekli tamamlıyor ve düzeltiyorlar, onları sıkça aydınlatıyorlar ve ilerletiyorlar; çünkü onlar, branşlarının tekniğine tamamen egemen olan ve teknikten mümkün olan en yüksek verimi almayı bilen insanlardır. Bugün henüz az Stahanovcu var, ama yarın bunların bugünkünden on kat fazla olacaklarından kim kuşku duyabilir? Stahanovcu-

ların sanayimizde yenileştiriciler oldukları, Stahanov Hareketi'nin sanayimizin geleceğini temsil ettiği, işçi sınıfının gelecek kültürel ve teknik gelişiminin embriyonun içinde barındırdığı, sosyalizmden komünizme geçiş için ve düşünsel emekle bedensel emek arasındaki çelişkinin ortadan kaldırılması için gerekli olan emek üretkenliğinin o en yüksek verimine ulaşılabilecek yolu bize açtığı aşikâr değil midir?

Sosyalist inşamız için Stahanov Hareketi'nin anlamı budur yoldaşlar.

Stahanov ve Bussigin, eski teknik normları kırmaya yöneldiklerinde, Stahanov Hareketi'nin bu yüksek önemini düşünmüşler miydi? Tabii ki hayır. Onların kendi sorunları vardı — fabrikalarının üretim düşüşünü telafi etmeye ve ekonomik plânı aşmaya çabalıyorlardı. Ama bu hedefe ulaşmak için, eski teknik normlardan kopmaları ve gelişmiş kapitalist ülkelerin çalışma verimliliğini aşan yüksek bir çalışma verimliliği geliştirmeleri gerekiyordu. Fakat bu durumun Stahanovcuların hareketinin muazzam tarihsel önemini biraz bile azaltabileceğini sanmak gülünç olurdu.

Aynı şey, 1905 yılında ülkemizde ilk kez İşçi Milletvekilleri Sovyeti'ni örgütleyen işçiler için de söylenebilir. Tabii ki onlar, İşçi Milletvekilleri Sovyeti'nin, Sovyet düzeninin temelini oluşturacağını düşünmüyorlardı. Onlar İşçi Milletvekilleri Sovyeti'ni oluşturarak yalnızca kendilerini Çarizme karşı, burjuvaziye karşı savunuyorlardı. Ancak bu durum, 1905 yılında Leningrad ve Moskovalı işçiler tarafından başlatılan İşçi Milletvekilleri Sovyeti hareketinin sonuç olarak kapitalizmin yıkılmasına ve dünyanın altıda birinde sosyalizmin zaferine yol açtığı reddedilmez gerçeğiyle en ufak biçimde çelişmez.

2 — STAHANOV HAREKETİ'NİN KÖKLERİ

Şimdi Stahanov Hareketi'nin beşiğindeyiz, kaynaklarındayız.

Stahanov Hareketi'nin bazı karakteristik özelliklerini saptamak yerinde olacaktır.

Bu hareketin adeta kendi kendine, neredeyse kendiliğinden, tabandan başlayarak, fabrikalarımız yönetimlerinin herhangi bir baskısı olmaksızın başladığı, öncelikle göze batıyor. Dahası, bu hareket bir ölçüde fabrikalarımız yönetimlerinin iradesine karşın, evet hatta onlarla mücadele içinde ortaya çıktı ve gelişti. Arhangelsk'de bir bıçkıhane işçisi olan Mussinski yoldaşın, ekonomi örgütünden habersiz, kontrol personelinden habersiz yeni, daha yüksek teknik normlar kullandığında hangi sıkıntılara katlanmak zorunda kaldığını, Molotov yoldaş sizlere daha önce anlattı. Stahanov'un durumu daha iyi değildi, çünkü ileriye doğru hareketinde yalnızca yönetim fonksiyonerlerine karşı değil, "yenileştirme"leri nedeniyle ona gülen ve aleyhinde kışkırtmalarda bulunan bazı işçilere karşı da direnmek zorundaydı. Bussigin'e gelince, "yenileştirmeler"inin kefaretini az kalsın işyerini yitirerek ödemiş olacağı ve yalnızca bölüm şefi Sokolinski yoldaşın müdahalesi sayesinde fabrikada kalabildiği biliniyor.

Fabrika yönetimlerimizin Stahanov Hareketi'ne herhangi bir etkisi olduysa, bunun Stahanov Hareketi'nden yana değil, ona karşı bir yöneliş içinde olduğunu görüyorsunuz. Sonuç olarak Stahanov Hareketi tabandan gelen bir hareket olarak ortaya çıktı ve gelişti. Ve tam da kendi kendinin içinden çıktığı için, tam da tabandan geldiği için, o, günümüzün en canlı ve yenilmez hareketidir.

Ayrıca Stahanov Hareketi'nin karakteristik bir özelliğine daha değinmek gerekir. Bu karakteristik özellik, Stahanov Hareketi'nin yavaş yavaş değil, neredeyse örneği görülmemiş bir hızla, kasırga gibi, tüm Birlik'imiz üzerinde yayıl-

mış olmasından ibarettir. Bu mesele neyle başladı? Stahanov kömür çıkarımının teknik normunu, daha fazla değilse bile, en azından beş-altı kat yükseltti. Bussigin ve Smetanin de aynı şeyi yaptılar, biri makine yapımında diğeri ayakkabı sanayiinde, Gazeteler bu gerçekleri yazdı. Ve birden bire Stahanov Hareketi'nin ateşi tüm ülkeyi sardı. Burada olan neydi? Stahanov Hareketi'nin yayılma hızı nereden geliyor? Belki de Stahanov ve Bussigin, Sovyetler Birliği'nin bölgelerinde ve reyonlarında büyük bağlantılara sahip olan büyük örgütçülerdir ve bu hareketi kendileri örgütlediler? Hayır, elbette ki değil! Belki Stahanov ve Bussigin, ülkemizin büyük adamlarından olma iddiasındadırlar ve Stahanov Hareketi'nin kıvılcımını tüm ülkeye kendileri yaydılar? Bu da doğru değildir. Burada Stahanov'u ve Bussigin'i gördünüz. Danışma toplantısında konuştular. Bunlar, Sovyetler Birliği'nin büyük adamları olarak taçlandırılma iddiasında olmayan sıradan ve alçakgönüllü insanlar. Hatta bana öyle geliyor ki, onların beklentilerine karşın, bizdeki gelişme boyutlarından dolayı biraz müteessirler. Ve buna rağmen Stahanov ve Bussigin tarafından tutuşturulan kıvılcım, bütün bu meselenin bir alev haline gelmesi için yeterli olduysa, bu, Stahanov Hareketi'nin önkoşullarının tamamen olgunlaşmış olduğunu gösterir. Yalnızca tamamen olgunlaşmış olan ve tazahür etmek için bir ivme bekleyen bir hareket, yalnızca böyle bir hareket bu kadar hızlı yayılabilir ve bir çığ gibi büyüyebilirdi.

Stahanov Hareketi'nin kendini tamamen olgunlaşmış olarak kanıtlaması neyle açıklanabilir? Böylesine hızlı bir yaygınlığa ulaşmasının nedenleri nerede yatıyor? Stahanov Hareketi'nin kökleri nelerdir?

Bu nedenler en az dört tanedir:

1) Öncelikle, işçilerin maddi durumunun radikal biçimde iyileştirilmesi Stahanov Hareketi'ne temel olarak hizmet et-

ti. Şimdi daha iyi yaşanıyor yoldaşlar. Şimdi daha mutlu yaşanıyor. Ve mutlu yaşandığında çalışma da daha iyi yürüyor. Yüksek verim normları bu yüzdendir. Çalışmanın erkek ve kadın kahramanları bu yüzdendir. Stahanov Hareketi'nin kökleri öncelikle burada yatıyor. Bizde kriz olsaydı, işsizlik —işçi sınıfının kamçısı— olsaydı, bizde kötü, perişan, mutsuz yaşansaydı, o zaman bizde Stahanov Hareketi olmazdı. *(Alkış)*. Proleter devrimimiz, halka yalnızca politik sonuçlarını değil, maddi sonuçlarını da sunabilen dünyada tek devrimdir. Tüm işçi devrimleri arasında, şöyle ya da böyle iktidarı ele geçiren bir tek devrim biliyoruz. Bu Paris Komünü'ydü. Ama uzun süre varolamadı. Gerçi kapitalizmin zincirlerini kırmaya çalıştı, ama kıramadı, ve halka devrimin bereketli maddi sonuçlarını hiç sunamadı. Bizim devrimimiz, yalnızca kapitalizmin zincirlerini kıran ve halka özgürlüğü veren değil, bilâkis halka varlıklı bir yaşam için maddi koşulları da sunabilen tek devrimdir. Devrimimizin gücü ve yenilmezliği burada yatıyor. Tabii ki kapitalistleri kovmak, toprak sahiplerini kovmak, Çarlık ajanlarını kovmak, iktidarı ele geçirmek ve özgürlüğe kavuşmak iyidir. Bu çok iyidir. Ama ne yazık ki tek başına özgürlükle henüz hiç bir şey yapılmış sayılmaz. Eğer ekmek yoksa, tereyağı ve yağ yoksa, giyim maddeleri yoksa eğer konut koşulları kötüyse, o zaman tek başına özgürlük pek bir işe yaramaz. Tek başına özgürlükle yaşamak zordur yoldaşlar. *(Onaylayıcı sesler, Alkış)*. İyi ve mutlu yaşayabilmek için, politik özgürlüğün kazanımları maddi varlıklara tamamlanması gerekir. Devrimimizin karakteristik bir özelliği, halka yalnızca özgürlüğü değil, bilâkis maddi varlıkları ve refah ve kültür dolu bir yaşam sürdürme olanağını da vermesinden ibarettir. Bu nedenle şimdi bizde mutlu yaşanıyor ve tam da bu zeminde Stahanov Hareketi gelişti.

2) Stahanov Hareketi'nin ikinci kaynağı, bizde sömürü olmaması gerçeğidir. Bizde insanlar sömürücüler için değil, zenginleşmesi için değil, bilakis kendileri için, kendi sınıfları

için, kendi toplumları için, iktidarda işçi sınıfının en iyi kişilerinin bulunduğu Sovyet toplumu için çalışıyorlar. Tam da bu yüzden bizde çalışmanın toplumsal değeri vardır, şan ve şeref meselesidir. Kapitalizm altında çalışma özel, kişisel bir karakter taşır. Daha fazla mı yarattın, o zaman daha fazlasını cebine at ve istediğin gibi yaşa. Hiç kimse seni tanımaz ve hiç kimse tanımak istemez. Kapitalistler için çalışıyorsun, onları zenginleştiriyorsun. Başka türlü nasıl olabilir? Sömürücüleri zenginleştirmen için çalıştırılıyorsun. Bunu kabullenmiyorsan, o zaman işsizler safına git ve yaşamını bildiğin gibi güç bela sürdür; biz daha istekli kişiler buluruz. Bu nedenle kapitalizm altında insan emeğine pek değer verilmez. Bu tür koşullar altında bir Stahanov Hareketi'ne yer olamayacağı açıktır. Sovyet sistemi koşulları altında durum farklıdır. Burada çalışan insana değer verilir. Burada sömürücü için değil, bilâkis kendisi için, kendi sınıfı için, toplum için çalışır. Çalışan insan burada kendisini terkedilmiş ve yalnız hissedemez. Tersine çalışan insan bizde kendisini ülkesinin özgür bir vatandaşı, bir ölçüde kamu insanı olarak hisseder. Ve eğer iyi çalışır ve topluma verebileceğini verirse, o zaman o bir emek kahramanıdır, o zaman şanla taçlanır. Stahanov Hareketi'nin yalnızca böylesi koşullar altında ortaya çıkabileceği açıktır.

3) Stahanov Hareketi'nin üçüncü kaynağı olarak, yeni bir tekniğe sahip oluşumuz görülmelidir. Stahanov Hareketi yeni teknikle organik bağ içindedir. Yeni teknik olmaksızın, yeni işletmeler ve fabrikalar olmaksızın, yeni işletme donanımları olmaksızın, bizde Stahanov Hareketi ortaya çıkamazdı. Yeni teknik olmaksızın teknik normlar iki kat ya da üç kat artırılabilir, daha fazla değil. Eğer Stahanovcular teknik normları beş ve altı katına çıkardılarsa, bu onların tamamen yeni tekniğe dayandıkları anlamına gelir. Böylece, ülkemiz sanayileşmesinin, fabrika ve işletmelerimizin yeniden yapılanmasının, yeni tekniği ve yeni işletmelerin varlığının, Stahanov Hareketini ortaya çıkaran nedenlerden biri olduğu sonucu çıkıyor.

4) Ama tek başına yeni teknikle fazla yol alınamaz. Birinci sınıf tekniğe, birinci sınıf işletmelere ve fabrikalara sahip olunabilir, ama bu yeni tekniğe egemen olmayı bilen insanlar yoksa, o zaman teknik yalnızca tek olarak kalır. Yeni tekniğin sonuçlar verebilmesi için, yol göstererek tekniğin önünden yürümeye ve onu ilerletmeye yetenekli insanlar, kadın ve erkek işçi kadroları da var olmalıdır. Stahanov Hareketi'nin ortaya çıkışı ve gelişimi, bizde bu kadroların erkek ve kadın işçiler arasında artık ortaya çıkmış olduğu anlamına geliyor. Yaklaşık iki yıl önce Parti, yeni işletme ve fabrikalar inşa ederek ve işletmelerimizi yeniden donatarak, işin yalnızca yarısını yaptığımızı söylüyordu. Parti o zaman, yeni fabrikaların inşası coşkusunu, onların ustalıkla kullanılması coşkusuyla tamamlamak gerektiğini, yalnızca bu yoldan eserin sonuna dek götürülebileceğini söyledi. Bu iki yıl içinde, bu yeni tekniğe egemen olunmasının ve yeni kadroların yetiştirilmesinin gerçekleştiği açıktır. Şimdi artık bu kadrolara sahip olduğumuz açıktır. Bu kadrolar olmaksızın, bu yeni insanlar olmaksızın, Stahanov Hareketi diye bir şey olamayacağı anlaşılırdır. Erkek ve kadın işçilerin arasından yeni tekniğe egemen olan yeni insanlar böylece, Stahanov Hareketi'ne şekil veren ve onu ilerleten o gücü oluşturdular.

Stahanov Hareketi'ni ortaya çıkaran ve teşvik eden koşullar bunlardır.

3 — YENİ İNSANLAR —YENİ TEKNİK NORMLAR

Stahanov Hareketi'nin yavaş yavaş gelişmediğini, bilâkis bir bendi havaya uçuran bir patlamaya benzediğini söyledim. Aşması gereken belli engeller olduğu açıktır. Bazıları onu yavaşlattı, bazıları oyaladı, ve şimdi, güç topladıktan sonra Stahanov Hareketi bu engelleri yardı ve ülkeyi kapladı.

Neler olmuştu, aslında onu engelleyen kimdi?

Eski teknik normlar ve bu normların arkasında duran kişiler onu engelledi. Bir kaç yıl önce mühendislerimiz, teknisyenlerimiz ve iktisatçılarımız, erkek ve kadın işçilerimizin teknik geriliğine uyumlu kılınmış olan belirli teknik normlar koydular. O zamandan bu yana bir kaç yıl geçti. İnsanlar bu süre içinde büyüdüler ve kendilerini teknik olarak eğittiler. Teknik normlar ise aynı kaldı. Bu normların şimdi yeni insanlarımız için artık eskimiş olduğu açıktır. Şimdi herkes yürürlükteki teknik normlara kızıyor. Ama bunlar gökten düşmediler. Ve bu teknik normların zamanında düşük saptanmış olması asla sözkonusu değildir. Sözkonusu olan, öncelikle, bu normların eskidiği yerde, şimdi bunların döneme uygun normlar olarak savunulmaya çalışılmasıdır. Erkek ve kadın işçilerimizin teknik geriliğine sarılınıyor, bu geriliğe göre hazırlanılıyor, bu gerilikten hareket ediliyor ve sonuçta bu o kadar ileriye gidiyor ki, bu gerilik koz olarak kullanılmaya başlanıyor. Fakat eğer bu gerilik geçmişte kaldıysa ne olacak? Yoksa geriliğimizin önünde diz çöküp onu bir aziz tasviri, bir fetiş haline mi getireceğiz? Eğer erkek ve kadın işçiler artık geliştiyse ve teknik eğitime sahipse ne olacak? Eğer eski teknik normlar gerçeğe uygun olmaktan çıktılarsa, eğer erkek ve kadın işçilerimiz onu pratikte beş-on kat geçmeyi başardılarsa ne olacak? Geriliğimize sadakat yemini ettiğimiz oldu mu hiç? Böyle bir şey olmadı herhalde, yoldaşlar? (*Genel gülüşme*). Erkek ve kadın işçilerimizin ebediyen geri kalacaklarından mı hareket ettik? Herhalde bundan hareket etmedik? (*Genel gülüşme*). Öyleyse sözkonusu olan nedir? Yoksa bazı mühendislerimizin ve teknisyenlerimizin tutuculuğunu kırma, eski geleneklerden ve normlardan kopma ve işçi sınıfının yeni güçlerine yer açma cesaretimiz mi yok?

Bilimden sözediliyor. Bilimsel verilerin, teknik el kitapları ve talimatnamelerdeki verilerin, Stahanovcuların yeni, da-

ha yüksek teknik normlar talebine karşı çıktığı söyleniyor. Ama burada hangi bilimden sözediliyor? Bilimsel veriler her zaman pratikle, deneyimle sınanır. Pratikle, deneyimle bağını yitirmiş olan bir bilim nasıl bir bilimdir? Eğer bilim, bazı tutucu yoldaşlarımız tarafından gösterildiği gibi olsaydı, o zaman insanlık için çoktan yitirilmiş olurdu. Fetişleri tanımadığı, zamanı geçmişe, eskiye el kaldırmaktan korkmadığı ve deneyimin, pratiğin sesi için hassas bir kulağa sahip olduğu için bilime bilim denir. Başka türlü olsaydı, o zaman bizde hiç bilim olmazdı, örneğin astronomi olmazdı ve hâlâ Batlamyos'un çürümüş sistemiyle uğraşıyor olurduk, o zaman biyoloji olmazdı ve insanlığın yaratılışı efsanesine katlanmak zorundaydık, o zaman kimya olmazdı ve hâlâ simyacıların kehanetleriyle uğraşıyor olurduk.

Bu nedenle Stahanov Hareketi'nin bir hayli gerisinde kalmış olan mühendislerimiz, teknisyenlerimiz ve yöneticilerimiz, eğer eski teknik normlara sarılmaktan vazgeçerlerse ve kendilerini doğru, bilimsel, yeni, Stahanovcu tarza göre ayarlarlarsa iyi ederler düşüncesindeyim.

İyi, denecek bize. Fakat genelde teknik normlar ne olacak? Sanayinin bunlara gereksinimi var mı, yoksa tümüyle normsuz idare edilebilir mi?

Bazıları, artık hiç teknik normlara gereksinimimiz olmadığını söylüyor. Bu doğru değildir, yoldaşlar. Daha da ötesi, bu aptalcadır. Teknik normlar olmaksızın bir plân ekonomisi olanaksızdır. Ayrıca teknik normlar, geri kalan kitleleri ilerlemiş olanların düzeyine çıkarmak için de gereklidir. Teknik normlar, üretimde geniş işçi kitlelerini işçi sınıfının en ileri unsurları çevresinde örgütleyen büyük bir düzenleyici güçtür. Dolayısıyla teknik normlara gereksinimimiz vardır, ama şimdi var olanlar gibilerine değil, daha yükseklerine.

Başkaları, teknik normların gerekli olduğunu, ama bunların şimdiden, Stahanov'un, Bussigin'in, Vinogradova'nın ve diğerlerinin elde ettiği kazanımların düzeyine çıkarılmak zo-

runda olduğunu söylüyorlar. Bu da aynı şekilde doğru değildir. Bu tür normlar bugün için reel olmaz, çünkü teknik olarak Stahanov ve Bussigin'den daha az becerikli olan erkek ve kadın işçiler bu tür normları yerine getiremezler. Şimdiki teknik normlarla Stahanov ve Bussigin'in ulaştığı normların ortasında bir yerde olan teknik normlara gereksinimimiz var. Örneğin pancar tarımında, herkesçe tanınan beşyüzlükçü Maria Demçenko'yu ele alalım. O, hektar başına 500 kentallik ve daha fazla pancar ürüne ulaştı. Bu kazanım tüm pancar hasatı için, örneğin Ukrayna'da norm haline getirilebilir mi? Hayır, bu olmaz. Henüz bundan sözetmek için çok erken. Maria Demçenko, hektar başına 500 kentale ve daha fazlasına ulaştı, buna karşılık pancar tarımında ortalama ürün, örneğin Ukrayna'da bu yıl hektar başına 130-132 kental tutuyordu. Gördüğünüz gibi fark az değil. Pancar ekiminde ürün için 400 ya da 300 kentallik bir norm konabilir mi? Tüm uzmanlar bunun şimdilik yapılamayacağını söylüyorlar. Ukrayna'da 1936 için ürün normu olarak herhalde hektar başına 200-250 kental saptamak gerekecek. Ve bu düşük bir norm değildir, çünkü eğer gerçekleştirilirse, 1935'te elde ettiğimizden iki kat fazla şeker elde etmemizi sağlayacaktır. Aynı şey sanayi için de geçerlidir. Öyle görünüyor ki Stahanov mevcut teknik normu on kat, hatta daha da fazla geçti. Bu kazanımı, tazyikli hava çekiciyle çalışanlar için de, yeni bir teknik norm olarak açıklamak akıllıca olmazdı. Herhalde mevcut teknik normla Stahanov yoldaşın normu arasında yaklaşık olarak ortalarda bir yerde bulunan bir norm saptanmak zorunda kalınacaktır.

Herhalükârda şu açık: Şimdiki teknik normlar artık gerçekliğe uymuyor, geride kaldılar ve sanayimiz için ayak bağı haline geldiler. Fakat sanayimizi engellememeleri için yerlerine yeni, daha yüksek teknik normlar konmalıdır. Yeni insanlar, yeni zamanlar — yeni teknik normlar.

4 — ÖNÜMÜZDEKİ GÖREVLER

Stahanov Hareketi'nin çıkarları açısından önümüzdeki görevler neden ibarettir?

Ufak tefek şeyler içinde kendimizi yitirmemek için, kendimizi ilk iki görevle sınırlıyoruz.

Birincisi: Görev, Stahanovculara, Stahanov Hareketi'ni geliştirmeleri, Sovyetler Birliği'nin tüm bölge ve reyonlarında genişlemesine ve derinlemesine yaymaları için yardımcı olmaktan ibarettir. Bir yandan bu; öte yandan ise iktisatçılar, mühendisler, teknisyenler arasında inatla eskiye sarılan, ilerlemek istemeyen ve Stahanov Hareketi'nin gelişimini sistemli engelleyen tüm unsurları dizginlemek. Stahanov Hareketi'ni ülkemizde var güçle yaygınlaştırmak için tek başlarına Stahanovcular tabii ki yeterli değildir. Parti örgütlerimizin devreye girmesi ve hareketi tamamlamak için Stahanovculara yardım etmesi gereklidir. Bu açıdan Donetz Bölge örgütü tartışmasız büyük bir inisiyatif sergilemiştir. Moskova ve Leningrad Bölge örgütleri de bu açıdan iyi çalışıyor. Ama diğer bölgelerin durumu nedir? Anlaşılan hâlâ "harekete geçmek" üzereler. Bilindiği gibi Ural muazzam bir sanayi merkezi olmasına rağmen, örneğin Ural'dan hiç bir şey duyulmuyor ya da çok az şey duyuluyor. Anlaşıldığı kadarıyla hâlâ "harekete geçilemeyen" Batı Sibirya ve Kuznesk havzası için de aynı şey geçerlidir. Bu arada Parti örgütümüzün bu meselcyi ele alacağından ve Stahanovculara, zorlukları yenmeleri için yardım edeceğinden kuşku duyulmaması gerekiyor. Meselenin diğer yanına —iktisatçılar, mühendisler, teknisyenler arasında inatla direnen tutucuların dizginlenmesine— gelince, burada mesele biraz daha karmaşık olacaktır. Sanayinin bu tutucu unsurlarını önce ikna etmek, Stahanov Hareketi'nin ilerici olduğuna ve kendini Stahanov tarzına göre ayarlamanın gerekliliğine sabırla ve dostça ikna etmeye çalışmak gerekir. Ama ikna işe yaramazsa, daha kesin önlemler almak gerekecektir. Örneğin

Ulaştırma Halk Komiserliği'ni ele alalım. Bu Halk Komiserliği'nin merkezi mekanizmasında kısa süre önce bir grup profesör, mühendis ve başka uzmanlar vardı —bunlar arasında komünistler de bulunuyordu —, bunlar saatte 13-14 km hızın, eğer "demiryolları işletme bilimiyle çelişkiye düşülmek istenmiyorsa, aşılması olanaksız en üst sınır olduğunu herkese garanti verdiler. Bu, görüşlerini sözlü ve yazılı olarak yayan, Ulaşım İşleri Halk Komiserliği'nin ilgili organlarına talimatlar veren ve genel olarak işletmenin hizmetindeki kişiler arasında "sözü dinlenen" bir hayli otoriteye sahip bir gruptu. Uzman olmayan bizler ise kendi yönümüzden, otorite sahibi bu profesörlere, bir dizi demiryolu pratisyeninin önerilerine dayanarak, 13-14 km'nin en üst sınır olamayacağını, belirli bir çalışma organizasyonuyla bu sınırın genişletilebileceğini garanti ettik. Buna yanıt olarak bu grup, deneyimin ve pratiğin sesine kulak vermek ve yaklaşımını düzeltmek yerine, demiryollarındaki ilerici unsurlara karşı mücadeleye atıldı ve tutucu görüşlerinin propagandasını artırdı. Bu saygıdeğer kişilerin böğrüne hafif bir darbe vurmak ve onları kibarca, Ulaşım İşleri Halk Komiserliği'nin merkezi aygıtından dışarı kaydırmak zorunda olduğumuz açıktır. (*Alkış*). Peki şimdi ne oldu? Şimdi saatte 18-19 km hıza sahibiz. (*Alkış*). Ulusal ekonominin diğer alanlarında da gerektiğinde, yani eğer inatla direnen tutucular Stahanov Hareketi'ni engellemekten ve ayaklarının arasına çomak sokmaktan vazgeçmezlerse, bu yönteme başvurmak zorunda olduğumuza inanıyorum, yoldaşlar.

İkincisi: Görev, Stahanov Hareketi'ni engellemek istemeyen, bu harekete sempati duyan ama kendilerini ayarlamayı ve Stahanov Hareketi'nin başına geçmeyi henüz başaramamış olan iktisatçılara, mühendislere ve teknisyenlere kendilerini ayarlamaları ve Stahanov Hareketi'nin başına geçmeleri için yardım etmekten ibarettir. Bu tür iktisatçı, mühendis ve teknisyenimizin az olmadığını söylemek zorundayım yoldaş-

lar. Ve eğer bu yoldaşlara yardım edersek kuşkusuz daha çok olacaklardır.

Bu görevi yerine getirirsek, Stahanov Hareketi tüm gücüyle gelişecek, ülkemizin tüm bölgelerini ve reyonlarını kapsayacak ve yeni kazanımlarda mucize gerçekleştirecektir.

5 — BİR KAÇ SÖZ

Şimdiki danışma toplantısı üzerine, onun önemi üzerine bir kaç söz. Lenin, yalnızca işçilerle köylüleri aydınlatmayı değil, bilâkis onlardan da öğrenmeyi bilen önderlerin gerçek Bolşevik önderler olabileceklerini öğretti. Lenin'in bu sözleri bazı Bolşeviklerin hoşuna gitmedi. Ancak tarih, Lenin'in bu bakımdan da yüzde yüz haklı çıktığını gösteriyor. Gerçekten de milyonlarca emekçi, işçi ve köylü çalışıyor, yaşıyor ve mücadele ediyor. Bu insanların öylece yaşayıp gitmediklerinden, bu insanların yaşamlarında ve mücadelelerinde muazzam pratik deneyimler topladıklarından kim kuşku duyabilir? Bu deneyimleri küçümseyen önderlerin, gerçek önderler sayılamayacağından kim kuşku duyabilir? Demek ki bizler, Parti ve hükümet önderleri, yalnızca işçileri aydınlatmak değil, onlardan da öğrenmek zorundayız. Sizlerin, bu danışma toplantısına katılanların, bu danışma toplantısında hükümetimizin önderlerinden bazı şeyler öğrendiğinizi reddetmek istemem. Ama aynı şekilde bizlerin de, hükümet önderlerinin de siz Stahanovculardan, bu danışma toplantısına katılanlardan çok şey öğrendiği reddedilemez. Teşekkürler, yoldaşlar, ders için çok teşekkürler! *(Şiddetli alkış)*.

Son olarak bu danışma toplantısının hangi biçimde özel olarak onurlandırılması gerektiği üzerine bir kaç söz. Burada başkanlıkta tartıştık ve devlet önderleriyle Stahanov Hareketi önderlerinin bu danışma toplantısının herhangi bir bi-

çimde vurgulanması gerektiğine karar verdik. Ve aranızdan 100 - 120 yoldaşın en yüksek nişan için önerilmesini kararlaştırdık.

(*Sesler: Doğru! Şiddetli alkış*).

Bunu onaylıyorsanız, yoldaşlar, o zaman bunu gerçekleştireceğiz.

(Stahanovcular danışma toplantısına katılanlar Stalin yoldaşa şiddetli, coşkulu tezahüratta bulunuyor. Bütün salon alkıştan inliyor, gök gürültüsü gibi "hurra" sesleri salonda çınlıyor. Parti önderine, salonun her yanından Stalin yoldaşa yönelik selamlama sesleri geliyor. Tezahürat, "Enternasyonal"in güçlü bir biçimde söylenmesiyle sona eriyor — danışma toplantısına katılan 3000 kişi proleter marşı söylüyor).

EN İYİ ERKEK VE KADIN BİÇERDÖĞER SÜRÜCÜLERİ KONFERANSINDA KONUŞMA

1 Aralık 1935

SBKP (B) MK ve Hükümet Üyeleriyle

Yoldaşlar! Sizi, öncelikle, hasat kaldırma cephesinde elde ettiğiniz kazanımlardan dolayı kutlamama izin verin. Kazanımlarınız az değildir. Eğer tüm SSCB'de biçerdöğer başına verim bir yılda ortalama olarak iki kat arttıysa, o zaman bu az bir kazanım değildir. Bu kazanım, teknik olarak eğitilmiş insan sayısının hâlâ az olduğu ülkemiz koşullarında özellikle önemlidir. Teknik olarak eğitilmiş kadroların eksikliğinin acısını her zaman, özellikle de tarımda duyması, ülkemiz için karakteristiktir. Ülkenin bütünü için kadroların teknik eğitimi, çok büyük bir görevdir. Bu, onlarca yılı gerektirir. Ve eğer biz, nispeten kısa bir sürede, dünün köylülerinin oğullarından ve kızlarından, kapitalist ülkelerin normlarını aşan mükemmel biçer döğer sürücüleri yapmayı başardıysak, bu,

bizde teknik kadro eğitiminin yedi millik çizmelerle ilerlediği anlamına gelir. Evet, yoldaşlar, başarılarınız ciddi ve önemlidir, Parti ve hükümet önderleri tarafından kutlanmayı bütünüyle hakediyorsunuz. (*Alkış*).

Ama şimdi meselenin özüne gelmeme izin verin.

Bizde, tahıl sorununu artık çözmüş olduğumuz sıkça söylenir. Eğer şimdiki dönemden söz edilirse, bu tabii ki doğrudur. Bu yıl, beşbuçuk milyar puddan fazla ürün alıyoruz. Bu, halkı bol bol beslemeye ve bunun ötesinde, her türlü önceden kestirilemez durumlar için yeterince stok yapmaya bütünüyle yetiyor. Bu elbette ki bugün için fena değil. Ama biz kendimizi yalnızca bugünle sınırlayamayız. Yarını da, yakın geleceği de düşünmek zorundayız. Fakat yarının bakış açısından değerlendirildiğinde, elde edilen sonuçlar bizi tatmin edemez. Yakın gelecekte, diyelim ki üç, dört yıl içinde, ne kadar tahıla ihtiyacımız olacak? Yedi sekiz milyar puddan az tahıla ihtiyacımız olmayacak. Durum böyledir, yoldaşlar. Dolayısıyla, tahıl üretiminin bizde yıldan yıla gelişmesi ve bu son derece önemli göreve bu anda tamamen hazırlıklı olmamız için şimdiden önlemler almalıyız. Eski dönemde, devrimden önce, ülkemizde her yıl yaklaşık dört beş milyar pud tahıl üretiliyordu. Bu tahılın yeterli olup olmadığı ayrı bir sorun. Her yıl 400-500 milyon pud tahıl ihraç edildiğinden dolayı, herhalükârda herkes yeterli olduğu görüşündeydi. Geçmişte durum böyleydi. Şimdi, Sovyet koşullarımız altında durum farklıdır. Yakın gelecekte, üç, dört yıl içinde, yıllık tahıl üretimini yedi-sekiz milyon puda çıkarmaya şimdiden hazırlanmamız gerektiğini daha önceden söyledim. Gördüğünüz gibi fark az değil. O zaman dört-beş milyar pud şimdi ise yedi-sekiz milyar pud tahıl.

Bu fark nereden geliyor? Ülkemizde tahıl gereksiniminin bu muazzam artışı neyle açıklanabilir?

Bu, ülkemizin artık eski, devrim öncesindeki dönemle aynı olmamasıyla açıklanabilir.

İlk olarak, yalnızca sanayimizin ve kentlerimizin son yıllarda eski döneme kıyasla en az iki kat artmış olması gerçeğini ele alalım. Şimdi bizde, eski döneme kıyasla en az iki kat fazla kent, kent nüfusu, sanayi ve sanayide çalışan işçi var. Bu ne anlama geliyor? Bu, bir kaç milyon emekçiyi köyden çektiğimiz, kente naklettiğimiz, onları işçi ve görevli yaptığımız anlamına geliyor ve bunlar şimdi diğer işçilerle birlikte sanayimizi ileriye götürüyorlar. Bu, eskiden köye bağlı olan, tahıl üreten bir kaç milyon emekçinin, şimdi yalnızca tahıl üretmemekle kalmayıp, tersine bizzat kendilerine köyden tahıl sağlanması gerektiği anlamına geliyor. Fakat kentlerimiz büyümeye devam edecek ve tahıl gereksinimi artacak.

Tahıl gereksiniminin artmasının birinci nedeni budur.

Devamla. Eskiden şimdi olduğundan daha az endüstriyel kültür bitkisine sahiptik. Şimdi eskiye göre iki kat fazla pamuk üretiyoruz. Keten, şeker pancarı ve başka endüstriyel kültür bitkilerine gelince, eski dönemle kıyaslanamayacak kadar çok üretiyoruz. Bundan ne sonuç çıkıyor? Bundan, endüstriyel kültür bitkilerinin üretimiyle uğraşan herkesin, tahıl üretimiyle yeterli ölçüde uğraşamayacağı sonucu çıkıyor. Dolayısıyla, endüstriyel kültür bitkilerin üretimini, pamuk, keten, şeker pancarı, ayçiçeği vs. üretimini gittikçe daha fazla artırabilmek amacıyla, endüstriyel kültür bitkileri üretimiyle uğraşan insanlar için, büyük tahıl stoklarına gereksinimimiz var. Ama eğer hafif sanayimizi ve besin maddeleri sanayimizi ilerletmek istiyorsak, endüstriyel kültür bitkilerinin üretimini gittikçe daha fazla artırmalıyız.

Tahıl gereksiniminin artması için ikinci neden budur.

Devamla. Bizde eski dönemde yıllık dört-beş milyar pud tahıl üretildiğini daha önce söyledim. Çarlık bakanları o zamanlar şöyle diyorlardı: "Kendimiz tam doymayacağız, ama tahıl ihraç edeceğiz." Tam doymayan kişiler kimlerdi? Tabii ki Çarlık bakanları değil. Tam doymayan kişiler — bunlar,

Çarlık bakanları tahıl ihraç edebilsinler diye gerçekten doymayan, açlık çeken 20-30 milyonluk köy yoksullarıydı. Eski dönemde böyleydi. Ama şimdi zaman çok farklıdır. Sovyet hükümeti halkın karnının doymamasına izin veremez. Şimdi bizde artık, iki, üç yıldan beri köy yoksulu yoktur, işsizlik ortadan kaldırılmıştır, halk yeterince yiyeceğe sahiptir ve refah yoluna kesin olarak girdik. Soracaksınız: 20-30 milyon aç yoksul köylüye ne oldu? Bunlar Kollektif çiftliklere girdiler, orada sağlam bir geçim temeli buldular ve refah içinde bir yaşamı başarıyla inşa ediyorlar. Fakat bu ne anlama geliyor? Bu, şimdi emekçi köylülerin beslenmesi için eski dönemde olduğundan çok daha fazla tahıla gereksinimimiz olduğu anlamına geliyor, çünkü Kollektif çiftliklerde sağlam bir geçim temeli bulmuş olan dünün yoksul köylüleri, bugünün Kollektif köylüleri, refah içinde bir yaşam inşa edebilmek için, yeterince tahıla sahip olmak zorundadır. Onların bu tahıla sahip olduklarını ve gelecekte daha da fazlasına sahip olacaklarını biliyorsunuz.

Ülkemizde tahıl gereksiniminin muazzam artışının üçüncü nedeni budur.

Devamla. Şimdi bizde herkes emekçilerin maddi durumunun önemli ölçüde düzeldiğini, şimdi daha iyi daha mutlu yaşandığını söylüyor. Bu tabii ki doğru. Fakat bu durum şimdi nüfusun eskisine göre daha hızlı artmasına yolaçıyor. Ölüm oranları azaldı, doğum oranları yükseldi ve mutlak nüfus artışı kıyaslanamayacak kadar büyüdü. Bu tabii ki, iyi ve bunu hoşnutlukla karşılıyoruz. (*Salonda neşeli hareketlilik*). Bizde şimdi mutlak nüfus artışı yılda yaklaşık üç milyon tutuyor. Bu, her yıl, tüm Finlandiya kadar bir nüfus artışı sağladığımız anlamına geliyor. (*Gülüşmeler*). Fakat bu, gittikçe daha fazla insan beslememiz sonucunu doğuruyor.

Tahıl gereksiniminin artışı için bir başka neden budur.

Ve son olarak bir neden daha. İnsanlardan ve onların artan tahıl gereksiniminden söz ettim. Fakat insanların gıdası yal-

nızca ekmekle sınırlı değildir. Ayrıca ete, yağa da gereksinimleri vardır. Kentlerin gelişmesi, endüstriyel kültür bitkilerinin artan üretimi, genel nüfus artışı, refah içinde yaşam — bütün bunlar et ve yağ gereksiniminin artmasına yol açıyor. Dolayısıyla halkın et ürünlerine artan gereksinimini karşılayacak durumda olmak için, küçük ve büyük baş hayvan mevcudunun fazla olduğu iyi örgütlenmiş bir hayvancılığa gereksinimimiz vardır. Bütün bunlar açık. Ama hayvanlar için büyük tahıl stokları olmaksızın hayvancılığın genişletilmesi düşünülemez. Yalnızca büyüyen ve gelişen bir tahıl ekonomisi, hayvancılığın genişlemesi için gerekli önkoşulları oluşturabilir.

Ülkemizde tahıl gereksiniminin muazzam artışı için diğer bir neden budur.

Ülkemizin görünümünü temelden değiştiren ve yıllık tahıl üretimini yakın gelecekte yedi-sekiz milyar puda çıkarma gibi ertelenemez bir görevi önümüze koyan nedenler bunlardır yoldaşlar.

Bu görevi yerine getirecek durumda mıyız?

Evet, yerine getirecek durumdayız. Bundan hiç kuşku duyulmasın.

Bu görevi yerine getirmek için ne gereklidir?

Bunun için öncelikle, tarımımızda küçük işletmenin değil, bilakis büyük işletmenin egemen biçimini oluşturması gereklidir. Neden ille büyük işletme? Yalnızca büyük işletme modern tekniği kullanabilecek durumda olduğu için, yalnızca büyük işletme tarım tekniğine ilişkin modern bilgileri yeterli ölçüde kullanabilecek durumda olduğu için, yalnızca büyük işletme gübreyi rasyonel kullanabilecek durumda olduğu için. Tarımda küçük köylü çiftliklerinin egemen olduğu kapitalist ülkelerde büyük çiftliklerin kurulması, küçük bir grup toprak sahibinin zenginleşmesi ve köylülerin çoğunluğunun yıkıma uğraması, temelinde gerçekleşiyor. Bu ülkelerde yıkıma uğramış köylülerin toprakları zengin toprak sahiplerinin

eline geçiyor; bu arada köylülerin kendileri, açlıktan ölmemek için çalışmaya başlıyor. Biz bu yolun yanlış ve bozucu olduğunu düşünüyoruz. Bu yol bizim için kabul edilemezdir O nedenle tarımda büyük çiftliklerin kurulması için başka bir yolu seçtik. Biz, küçük köylü çiftliklerinin, toprağı kollektif çalışmayla işleyen ve büyük çiftliğin bütün fayda ve olanaklarından yararlanan Kollektif büyük çiftliklerde birleştirilmesi yolunu seçtik. Bu Kollektif çiftliklerin yoludur. Günümüzde büyük işletmenin kollektif biçimi tarımımızda egemen biçimi oluşturuyor mu? Evet oluşturuyor. Kollektif çiftliklerimiz bütün köylülüğün yüzde doksanını kapsıyor. Bunun sonucunda tarımsal büyük işletme, Kollektif çiftlik, egemen biçim olarak şimdiden gerçekleştirilmiş durumdadır.

Bunun için ikinci olarak, Kollektif çiftliklerin, büyük işletmeler için yeterli ölçüde uygun toprağa sahip olmaları gerekir. Kollektif çiftliklerimiz bu tür topraklara sahipler mi? Evet sahipler. Çarın, toprak sahibi ve Kulakların bütün topraklarının Kollektif çiftliklere geçtiğini biliyorsunuz. Bu toprakların Kollektif çiftliklere sonsuz yararlanma hakkıyla verildiğini biliyorsunuz. Dolayısıyla Kollektif çiftlikler, tarım üretimini tamamen geliştirmek için yeterli derecede toprağa sahiptirler.

Bunun için üçüncü olarak, Kollektif çiftliklerin yeterli teknik donanıma, yeterli traktöre, tarımsal makinelere, biçer döğerlere sahip olmaları gerekir. Sadece el emeğiyle fazla yol alınamadığını biliyorsunuz. Dolayısıyla Kollektif çiftliklerin tahıl üretimini tamamen geliştirebilmeleri için, geliştirilmiş tekniğe ihtiyaç vardır. Kollektif çiftlikler böyle bir teknik donanıma sahipler mi? Evet sahipler. Ve zamanla teknik donanıma daha fazla sahip olacaklardır.

Bunun için son olarak, Kollektif çiftliklerde makineleri kullanmayı bilen, tekniği kotarabilen ve teknikten yararlanabilen insanların, kadroların bulunması gerekir. Kollektif çiftliklerde böyle insanlar, böyle kadrolar var mıdır? Evet vardır.

Gerçi sayıları hâlâ çok azdır, ama vardır. Kollektif çiftliklerimizde çalışan erkek ve kadın biçerdöğer sürücüleri ordusunun sadece küçük bir bölümünün katıldığı bugünkü danışma toplantısı — bu danışma toplantısı, Kollektif çiftliklerde bu tür kadroların yetiştirildiğinin kanıtıdır. Bu kadroların sayısı elbette hâlâ çok az, ve bu yoldaşlar, önümüzdeki en büyük zorluktur. Fakat ülkemizde bu kadroların sadece her yıl değil, her gün, her saat artacağından kuşku duymak için herhangi bir neden yok.

Demek ki en yakın gelecekte, her yıl 7-8 milyar püd tahıl üretimine ulaşmak için gerekli koşullara sahip olduğumuz görülüyor.

Bu nedenden dolayı, biraz önce sözünü ettiğim geciktirilemez görevin mutlaka çözülmesi gerektiğine inanıyorum.

Şimdi asıl mesele, dikkatleri kadrolar üzerinde yoğunlaştırmak, kadro eğitmek, geri unsurların tekniğe egemen olmalarına yardım etmek, tekniği kotarabilen ve geliştirebilen insanları gün be gün yaratmaktır. Bugün asıl mesele budur yoldaşlar.

Biçerdöğerlere ve biçerdöğer sürücülerine özel bir dikkat gösterilmelidir. Ürünün kaldırılmasının tahıl ekonomisinde en sorumlu görev olduğunu biliyorsunuz. Ürünü kaldırmak, mevsime bağlıdır ve herhangi bir gecikmeye tahammülü yoktur. Ürünü zamanında kaldırırsan kazanırsın, gecikirsen yitirirsin. Biçerdöğer sürücüsünün önemi, ürünün zamanında kaldırılmasında bize yardımcı olmasında yatmaktadır. Bu çok büyük ve önemli bir meseledir, yoldaşlar.

Fakat biçerdöğer sürücüsünün önemi bununla sınırlı değildir. Önemi, bundan başka, bizi muazzam zararlardan korumasında yatmaktadır. Ekini basit biçme makinesiyle toplamanın olağanüstü fazla ürün kaybına yolaçtığını biliyorsunuz. Önce biçmek, sonra demet haline getirmek ve daha sonra da bu demetleri yerleştirmek, en sonunda da harman makinelerine götürmek — bütün bunlar defalarca kayıp demektir.

Herkes, bu hasat sistemiyle ürünün yüzde yirmi-yirmibeş kadarını yitirdiğimizi kabul edecektir. Biçerdöğer sürücüsünün büyük önemi, bu kayıbı en aza indirmesinde yatmaktadır. Uzmanlar, basit biçme makineleriyle biçilen ürünün, aynı koşullarda biçerdöğerle kaldırılan üründen hektar başına on pud daha az olacağını açıklıyorlar. 100 milyon hektarlık bir ekim alanında —bilindiği gibi bizde bu miktar daha fazladır— basit biçme makineleriyle kaldırılan ürün bir milyar pud daha azdır. Eğer 100 milyon hektarlık bir alanda ürünün biçerdöğerlerin yardımıyla kaldırılmasını örgütlerseniz —biçerdöğercilerin kötü çalışmamaları koşulu altında— bir milyar pud daha fazla tahıl elde edebilirsiniz. Gördüğünüz gibi, bu az bir miktar değildir.

Biçerdöğerlerin ve onlarla çalışan insanların önemi bu kadar muazzamdır işte.

O nedenle, tarımda biçerdöğerlerin yaygınlaşması ve kadın erkek biçerdöğer sürücüleri kadrolarının yetiştirilmesinin birinci derecede öneme sahip bir görev olduğu görüşündeyim.

O nedenle konuşmamın sonunda, kadın erkek biçerdöğer sürücüleri sayısının günden güne değil saatten saate artması, bu insanların biçerdöğer tekniğini kotarmayı öğrenmeleri ve yoldaşlarına ülkemizin tarımında gerçek galipler olduklarını göstermeleri dileğini ifade etmek istiyorum.

(*Büyük bir tezahürata dönüşen, coşkun, bitmek bilmeyen alkışlar, "hurra" sesleri. Salonda tezahürat: "Yaşasın sevgili Stalin!"*)

Bir kaç sözcük daha yoldaşlar. Başkanlıkta kendi aramızda görüştük ve bu danışma toplantısına katılanlara, çalışmalarından dolayı en yüksek nişanla onurlandırma kararı aldık. Önümüzdeki günlerde bunu yapacağız yoldaşlar.

(*Coşkun ve bitmek bilmeyen alkışlar "hurra" sesleri. "Stalin yoldaşa teşekkür" sesleri.*)

"Pravda" No: 333,
4 Aralık 1935

SOVYETLER BİRLİĞİ EMEKÇİLERİ SADECE GÖREVLERİNİ YAPIYORLAR

SBKP(B) MK'sının İspanya Komünist Partisi Merkez Komitesine yolladığı telgraf

Ekim 1936

Josè Diaz Yoldaşa.

Sovyetler Birliği emekçileri, İspanya'nın devrimci kitlelerine güçleri oranında yardım ederken yalnızca yükümlülüklerini yerine getiriyorlar. İspanya'nın faşist gericilik boyunduruğundan kurtarılmasının İspanyolların özel meselesi değil, bütün ilerici insanlığın meselesi olduğunu biliyorlar.

Kardeşce Selamlar.
J. Stalin

"Pravda"
16 Ekim 1936

SSC BİRLİĞİ ANAYASA TASLAĞI ÜZERİNE

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
VIII. Olağanüstü Sovyet Kongresine sunulan rapor

25 Kasım 1936

(Stalin yoldaş kürsüye geldiğinde Kongre üyeleri tarafından coşkun ve sürekli bir tezahüratla karşılandı. Herkes ayakta. Her taraftan sesler geliyor: "Stalin Yoldaşa Hurra!", "Yaşasın Stalin Yoldaş!", "Yaşasın Büyük Stalin!" "Büyük Dahi, Stalin Yoldaşa Hurra!", "Bin Yaşa!", "Kızıl Cephe!", "Stalin Yoldaşa şan ve onur!")

I
ANAYASA KOMİSYONU'NUN OLUŞUMU VE GÖREVLERİ

Yoldaşlar!

Hazırladığı taslak bu kongreye incelenmek üzere sunulan Anayasa Komisyonu, bilindiği gibi, SSC Birliği'nin VII. Sovyet Kongresi'nin aldığı özel bir kararla oluşturulmuştu. 6 Şubat 1935 tarihinde alınan bu karar şöyledir:

"1 — SSC Birliği anayasasında şu doğrultuda değişiklikler yapılacaktır:

a) Seçim sisteminin, tamamen eşit olmayan seçimleri, tamamen eşit seçimlerle, dolaylı seçimleri doğrudan seçimlerle, açık seçimleri gizli seçimlerle değiştirerek daha çok demokratikleştirilmesi;

b) Anayasanın SSCB'deki sınıfların bugünkü güç ilişkilerine (yeni, sosyalist sanayinin yaratılması, Kulaklığın ezilmesi, kollektif-iktisadi sistemin zaferi, Sovyet toplumunun temeli olarak sosyalist mülkiyetin pekiştirilmesi) uygun kılınması anlamında Anayasanın toplumsal ve ekonomik temellerinin netleştirilmesi.

2 — SSC Birliği Merkez Yürütme Komitesi'ne, birinci maddede ifade edilen temelde iyileştirilmiş bir anayasa metni hazırlamak ve bu metni, SSC Birliği Merkez Yürütme Komitesi kongresine sunmakla görevlendirilecek bir Anayasa Komisyonu oluşturma talimatı verilmiştir.

3 — SSC Birliğinde, Sovyet iktidarı organları için yapılacak önümüzdeki seçimler, yeni seçim sistemi temelinde gerçekleşecektir.

Bu 6 Şubat 1935'teydi. Bu karar alındıktan bir gün sonra, yani 7 Şubat 1935'te, SSC Birliği Merkez Yürütme Komitesi, ilk toplantısını yaparak, SSC Birliği VII. Sovyet Kongresi kararı doğrultusunda 31 kişiden oluşan bir Anayasa Komisyonu oluşturmuştur. Kongre, Anayasa Komisyonu'nu SSCB'nin düzeltilmiş anayasa taslağını hazırlamakla görevlendirmiştir.

Anayasa Komisyonu'nun üzerinde çalışmalarını geliştirebileceği biçimsel temeller ve SSCB'nin en yüksek organının talimatları bunlardır.

Böylece Anayasa Komisyonu, halen yürürlükte olan 1924 yılında kabul edilmiş anayasada değişiklikler yapacak ve bu arada, SSC Birliği'nin hayatında 1924'den günümüze kadar olan süre içinde kaydedilen sosyalizm yönünde değişimleri dikkate alacaktır.

II
SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN HAYATINDA 1924 - 1936 ARASI DÖNEMDE GÖRÜLEN DEĞİŞİKLİKLER

1924-1936 yılları arası dönemde Sovyetler Birliği'nin hayatında meydana gelen ve Anayasa Komisyonu'nun hazırlayacağı taslakta ifade edeceği değişiklikler nelerdir?

Bu değişikliklerin özü nerede yatmaktadır?

1924 yılında ülkemizde ne vardı?

Bu yıl, Sovyet iktidarının, kapitalizmin belli ölçüde canlanmasına izin verdiği —ki bu sosyalizmin gelişmesini her biçimde teşvik etmekteydi—, iki ekonomik sistemin, kapitalist ekonomik sistemle sosyalist ekonomik sisteminin yarışmasında, sosyalist sistemin üstünlük sağlamasını güvence altına almayı kendisine hedef edindiği NEP'in ilk dönemiydi. Görev, bu yarışma sürecinde sosyalizmin konumlarını güçlendirmek, kapitalist unsurların tasfiyesini gerçekleştirmek ve ekonominin temel sistemi olarak sosyalist sistemin zaferini tamamlamaktı.

O zamanlar endüstrimiz, özellikle de ağır endüstrimiz özenilecek bir tablo sunmuyordu. Gerçi yavaş yavaş yeniden oluşturuluyordu, ama üretim hâlâ savaş öncesi seviyesine ulaşmış olmaktan uzaktı. Endüstrinin eski, geri ve yetersiz bir teknik zemini vardı. Fakat yine de sosyalizm yönünde gelişti. Endüstrimizde sosyalist sektörün payı o zamanlar yüzde 80'di. Ne var ki kapitalizm sektörünün payı endüstride yüzde yirmiden az değildi.

Tarımımızın sunduğu tablo ise daha az iç açıcıydı. Gerçi toprak sahipleri sınıfı artık tasfiye edilmişti, ama buna karşılık tarım kapitalistleri sınıfı, Kulaklar sınıfı, henüz çok önemli bir faktör oluşturmaktaydı. Bütün olarak ele alındığında o zamanlar tarım, geri, ortaçağ tekniklerinin kullanıldı-

ğı küçük köylü çiftliklerinden oluşan sonsuz büyüklükte bir okyanusu anımsatmaktaydı. Bu okyanus içinde, ekonomimizde belli ölçülerde de olsa ciddi bir öneme sahip olmayan Kollektif çiftliklerin ve Sovyet çiftliklerinin oluşturduğu tek tek noktalar ve adacıklar mevcuttu. Kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftlikleri güçsüzdü, fakat Kulaklar hâlâ güçlerini korumaktaydı. O zamanlar Kulakların tasfiyesinden değil, sınırlandırılmasından sözediyorduk.

Aynı şey ülkedeki meta dolaşımı için de söylenebilir. Meta dolaşımında sosyalist sektörün payı yüzde 50-60 kadardı, daha fazla değil, kalan alan ise, tüccarların, spekülatörlerin ve diğer özel satıcıların egemenliğindeydi.

1924 yılında ekonomimizin sunduğu tablo böyleydi işte.

Peki şimdi, 1936 yılında ülkemizde olan nedir?

Nasıl ki o zaman NEP'in ilk dönemini, NEP'in başlangıcını, kapitalizmin belli ölçülerde canlandırılması dönemini yaşıyorduysak, şimdi de NEP'in son dönemini, NEP'in sonunu, ekonomisinin bütün alanlarında kapitalizmin tamamen tasfiye edilmesi dönemini yaşıyoruz.

İlk olarak, yalnızca, sanayimizin bu dönemde dev bir güç haline gelmesi olgusunu ele alalım. Artık güçsüz ve teknik açıdan kötü donanmış olarak değerlendirilemez. Tam tersine, artık güçlü biçimde gelişmiş bir ağır sanayiye ve daha da gelişmiş makine sanayisine sahip yeni, zengin ve modern teknik temelinde yükselmektedir. Fakat en önemlisi, kapitalizmin endüstrimizin alanlarından tamamen sürülmüş ve artık sosyalist üretim biçiminin, endüstrimizde sınırsız biçimde egemen sistem olmasıdır. Bugünkü sosyalist sistemimizin, üretim hacmi olarak savaş öncesi endüstriyi yedi kez aşmış olması gerçeğini küçümsememek gerekir.

Zayıf tekniğe sahip ve Kulak egemenliğinin sürdüğü bireysel küçük köylü çiftliklerinin yerine, şimdi artık tarımda, makineleşmiş modern teknikle donanmış dünyanın en büyük tarımsal işletmeleri üretimine, her şeyi kapsayan Kollektif

çiftlikler ve Sovyet çiftlikleri sistemine sahibiz. Tarımda Kulaklık tamamen tasfiye edilirken geri, ortaçağdan kalmış tekniğiyle bireysel küçük köylü çiftlikleri sektörünün artık önemsiz bir rol oynadığı, bu arada ekim alanları itibariyle, tarımda payının yüzde 2-3'ten fazla tutmadığı herkes tarafından biliniyor. Kollektif çiftliklerin hizmetinde şimdi 5.700.000 beygir gücünde 316.000 traktör bulunduğu ve Sovyet çiftlikleriyle birlikte 7.580.000 beygir gücünde 400.000'den fazla traktöre sahip oldukları gerçeğine değinmeden geçmek olanaksızdır.

Ülkedeki ticarete gelince, tüccarlar ve spekülatörler bu alandan tamamen sürülmüşlerdir. Ticaretin tümü artık devletin, kooperatiflerin Kollektif çiftliklerin eline geçmiş durumdadır. Artık yeni bir ticaret, Sovyet ticareti, spekülatörsüz ve kapitalsiz bir ticaret gelişmektedir.

Böylece, ekonominin bütün alanlarında sosyalist sistemin zaferi gerçekleşmiştir.

Peki bunun anlamı nedir?

Bunun anlamı, insanın insan tarafından sömürülmesinin ortadan kaldırıldığı, yokedildiği, üretim araç ve gereçlerinde sosyalist mülkiyetin, Sovyet toplumumuzun sarsılmaz temeli olarak yerleştiğidir. (*Sürekli Alkışlar*)

Sovyetler Birliği'nin ekonomisinde meydana gelen bütün bu değişimlerin sonucu olarak, artık kriz ve işsizliğin, sefalet ve çöküşün olmadığı ve yurttaşlarına rahat ve kültürel bir yaşam sunan yeni bir ekonomiye, sosyalist ekonomiye sahibiz.

1924-1936 yılları arasında ekonomimizde meydana gelen değişimler genel olarak bunlardır.

Sovyetler Birliği'nde, ekonomisinde meydana gelen bu değişimlere uygun olarak toplumumuzun ***sınıfsal yapısı*** da değişmiştir.

Toprak sahipleri sınıfı, bilindiği gibi, iç savaşın zaferle sonuçlanmasıyla birlikte tasfiye edilmişti. Öteki sömürücü sınıflara gelince, onlar da toprak sahipleri sınıfının kaderini

paylaşmışlardır. Endüstride kapitalist sınıf kayboldu. Tarımda Kulak sınıfı kayboldu. Ticaret alanında tüccar ve spekülatörler kayboldu. Böylece, bütün sömürücü sınıflar tasfiye edilmiştir.

Kalan işçi sınıfıdır.

Kalan köylülerin sınıfıdır.

Kalan aydınlardır.

Fakat bu sosyal grupların bu süre içinde değişikliğe uğramadıklarına diyelim ki kapitalizm döneminde oldukları gibi kaldıklarına inanmak yanlış olur.

Örneğin, Sovyetler Birliği işçi sınıfını ele alalım. Çoğu kez bu sınıfa, eski alışkanlıkla proletarya deniyor. Nedir proletarya? Proletarya, üretim araç ve gereçleri elinden alınmış üretim araç ve gereçlerine kapitalistlerin sahip olduğu ve kapitalist sınıfın proletaryayı sömürdüğü bir ekonomik sistemde var olan bir sınıftır. Proletarya, kapitalistler tarafından sömürülen bir sınıftır. Fakat bizim ülkemizde, bilindiği gibi, kapitalist sınıf artık tasfiye edilmiş, üretim araç ve gereçleri kapitalistlerin elinden alınmış ve önder gücü işçi sınıfı olan devlete verilmiştir. Yani artık işçi sınıfını sömürebilecek kapitalistler yoktur. Yani, yalnızca işçi sınıfımızın elinden üretim araçlarının alınmamasıyla kalınmamış, tersine işçi sınıfı, bütün halkla birlikte, bunların sahibi olmuştur. İşçi sınıfı üretim araçlarına sahip olduğu kapitalist sınıf ise tasfiye edildiği için, işçi sınıfını sömürmenin her türlü olanağı ortadan kalkmıştır. Buna göre işçi sınıfımıza proletarya denebilir mi? Denemeyeceği açıktır. Marks şöyle demişti: Proletarya kendisini kurtarmak için kapitalist sınıfı ezmek, kapitalistlerin elinden üretim araç ve gereçlerini almak ve proletaryayı yaratan üretim ilişkilerini ortadan kaldırmak zorundadır. Sovyetler Birliği işçi sınıfının, kurtuluşun bu koşullarını yerine getirdiği söylenebilir mi? Evet söylenebilir, mutlaka söylenmelidir. Nedir bunun anlamı? Bunun anlamı, Sovyetler Birliği proletaryasının, kapitalist ekonomik sistemi ortadan kaldıran, üre-

tim araç ve gereçlerinde sosyalist mülkiyeti pekiştiren ve Sovyet toplumunu komünizm yolunda ilerleten tamamen yeni bir sınıfa, Sovyetler Birliği işçi sınıfına dönüştüğüdür.

Gördüğünüz gibi Sovyetler Birliği işçi sınıfı tamamen yeni, sömürüden kurtulmuş, benzeri insanlık tarihinin hiçbir zaman görmediği bir işçi sınıfıdır.

Köylülük sorununa geçelim. Genelde köylülüğün bir küçük üreticiler sınıfı olduğu, bu sınıfa mensup olanların parçalanmış biçimde bütün ülkeye dağılmış oldukları, tek tek küçük çiftliklerde, geri teknikle kendilerini paraladıkları özel mülkiyetin kölesi oldukları, toprak sahipleri, Kulaklar, tüccarlar, spekülatörler ve tefeciler vb. tarafından serbestçe sömürüldüğü söylenir. Gerçekten de ana kitlesi gözününe alınacak olursa, kapitalist ülkelerde köylülük tam da böyle bir sınıftır. Bugün köylülüğümüzün Sovyet köylülüğünün, yığınsal olarak bu köylülüğe benzediği söylenebilir mi? Hayır söylenemez. Artık bizim ülkemizde böyle bir köylülük yok. Bizim Sovyet köylülüğümüz tamamen yeni bir köylülüktür. Bizde köylülüğü sömürebilecek toprak sahipleri, Kulaklar, tüccarlar ve tefeciler yok. Demek ki bizim köylülüğümüz sömürüden kurtulmuş bir köylülüktür. Devamla, Sovyet köylülüğümüz ezici çoğunluğuyla bir kollektif köylülüktür, yani beceri ve yeteneklerinin, bireysel emek ve geri teknik temelinde değil, kollektif emek ve modern teknik temelinde kuruyorlar. Son olarak köylülüğümüzün ekonomisinin temelinde, özel mülkiyet değil, kollektif çalışma zemininde gelişmiş olan kollektif mülkiyet vardır.

Gördüğünüz gibi Sovyet köylülüğü, insanlık tarihinin benzerini hiç bir zaman görmediği tamamen yeni bir köylülüktür.

Son olarak aydınlar sorununa, mühendisler ve teknisyenler, kültür cephesi çalışanları ve genel olarak görevliler sorununa geçelim. Aydınlar, geçtiğimiz dönemde buyük değişikliklere uğradılar. Kendisini sınıflarüstünde konumlandırmaya

çalışan ama gerçekte toprak sahipleri ve kapitalistlerin hizmetinde olan o kemikleşmiş eski aydınlar yok artık. Sovyet aydınlarımız, bütün damarlarıyla işçi sınıfına ve köylülüğe bağlı olan tamamen yeni aydınlardır. Değişen şey, birincisi, aydınların bileşimidir. Sovyet aydınları içinde soylu ya da burjuva kökenli entelektüellerin sayısı çok azdır. Sovyet aydınlarının yüzde 80-90'ı işçi sınıfından, köylülükten ve öteki emekçi kesimlerden gelmektedir. Aydınların faaliyetlerinin karakteri de değişmiştir. Eskiden zengin sınıflara hizmet etmek zorundaydı, çünkü başka çaresi yoktu. Şimdi artık halka hizmet etmek zorunda, çünkü artık sömürücü sınıflar yok. Tam da bunun için, şimdi onlar, işçiler ve köylülerle birlikte aynı hedef doğrultusunda yeni, sınıfsız, sosyalist toplumu inşa eden Sovyet toplumunun aynı haklara sahip üyeleridir.

Gördüğünüz gibi bu, dünyada bir benzeri olmayan tamamen yeni, emekçi aydınlardır.

Geride bırakılan zaman içerisinde Sovyet toplumunun sınıfsal yapısında meydana gelen değişiklikler bunlardır.

Bu değişiklikler neyi göstermektedir?

Bu değişiklikler birinci olarak, işçi sınıfı ile köylülük arasında, aynı zamanda bu sınıflarla aydınlar arasındaki sınır çizgilerinin kaybolmakta olduğunu, eski sınıf kapalılığının kaybolmakta olduğunu göstermektedir. Bu, sosyal gruplar arasında mesafelerin giderek azaldığı anlamına gelir.

Bu değişiklikler ikinci olarak, bu sosyal gruplar arasındaki ekonomik zıtlıkların ortadan kaybolmakta olduğunu, silinmekte olduğunu göstermektedir.

Son olarak bu değişiklikler, söz konusu sosyal gruplar arasındaki politik zıtlıkların ortadan kalkmakta, silinmekte olduğunu göstermektedir.

Sovyetler Birliği'nin ***sınıfsal yapısında*** meydana gelen değişimlerin durumu budur.

Sovyetler Birliği'nde toplumsal yaşamda meydana gelen değişimler tablosu, eğer bir başka alanda daha meydana ge-

len değişimler üzerine bir kaç söz söylemeden geçilirse, tamamlanmış olmayacaktır. Sovyetler Birliği'ndeki ***ulusların*** birbirleriyle ilişkilerinde, ortaya çıkan değişiklikten sözediyorum. Bilindiği gibi Sovyetler Birliği'nde 60 ulus, ulusal grup ve halk grubu vardır. Sovyet devleti çok uluslu bir devlettir. Sovyetler Birliği halkları arasında ilişkiler sorununun bizim için çok büyük önemi olduğu kendiliğinden anlaşılır.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği, bilindiği gibi, 1922 yılında, SSCB 1. Sovyet Kongresi'nde, kurulmuştur. SSCB, eşitlik ve Sovyetler Birliği halklarının özgür iradeleri temelinde kurulmuştur. Halen yürürlükte olan, 1924 yılında kabul edilen anayasa SSC Birliği'nin ilk anayasasıdır. O zaman henüz, halklar arasında, Büyük Ruslara karşı duyulan güvensizlik tam olarak ortadan kalkmadığı, merkezkaç güçlerin etkisi hâlâ devam ettiği için, halklar arasındaki ilişkiler, olması gerektiği gibi değildi. Bu koşullar altında, halkların federe milliyetler devleti halinde birleştirilmesiyle bu ekonomik, politik ve askeri örgütleme temelinde halkların kardeşçe ortak çalışmasını örgütlemekti, söz konusu olan. Sovyet iktidarı bu meselenin zorluklarını bilmiyor değildi. Burjuva ülkelerde başarısızlıkla sonuçlanmış çok uluslu devlet denemeleri önünde durmaktaydı. Eski Avusturya-Macaristan başarısız denemesi önünde durmaktaydı. Bütün bunlara rağmen, bir çok uluslu devlet yaratmaya girişti, çünkü sosyalizm temelinde oluşmuş bir çok uluslu devletin bütün sınavlardan geçebileceğini biliyordu.

O günden bu yana 14 yıl geçti. Bu denemeyi sınavdan geçirmeye yetecek bir süredir bu. Peki sonuç nedir? Geçen zaman sosyalizm temelinde bir devlet kurma girişiminin tamamen başarıldığını, herhangi bir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde göstermiştir. Bu, Leninist ulusal politikanın kesin zaferidir. (*Sürekli alkış.*)

Bu zafer neyle açıklanır?

Uluslararasındaki anlaşmazlıkların baş organizatörü olan sömürücü sınıfların olmamasıyla; karşılıklı güvensizlik üre-

ten ve ulusal hırslara yolaçan sömürünün olmamasıyla; her türlü köleliğin düşmanı ve enternasyonalizm düşüncesinin sahibi olan işçi sınıfının iktidarda olması gerçeğiyle; ekonomik ve toplumsal hayatın bütün alanlarında halkların karşılıklı yardımlaşmasının gerçekten gerçekleşmesiyle; son olarak Sovyetler Birliği halklarının biçimde ulusal, içerikte sosyalist olan ulusal kültürlerinin gelişmesiyle — bütün bu ve benzeri faktörler, Sovyetler Birliği halklarının fizyonomisinin tamamen değişmesine, karşılıklı güvensizlik duygusunun ortadan kalkmasına, karşılıklı dostluk duygularının gelişmesine yol açmış, böylece de bütünlüklü bir federal devlet sistemi içinde halkların gerçekten kardeşçe işbirliği oluşmuştur.

Elde ettiğimiz sonuç, sınavlardan başarıyla geçmiş, dünyadaki bütün ulusal devletlerin sağlamlığına gıpta edebileceği tamamen gelişmiş bir sosyalist çok uluslu devlete sahip olduğumuzdur. (*Coşkun alkışlar.*)

Geçtiğimiz dönemde Sovyetler Birliği'nin ***ulusal ilişkiler*** alanında meydana gelen değişimler bunlardır.

1924-1936 yılları arasında Sovyetler Birliği'nin ekonomik, toplumsal ve politik yaşamında meydana gelen değişikliklerin toplam sonuçları bunlardır.

III
ANAYASA TASLAĞININ TEMEL ÖZELLİKLERİ

Sovyetler Birliği'nin yaşamında meydana gelen bütün bu değişiklikler yeni anayasa taslağına nasıl yansımıştır?

Başka deyişle: Bugünkü Kongre'ye denetlenmek üzere sunulan anayasa taslağının temel özellikleri nelerdir?

Anayasa Komisyonu, 1924 Anayasası metninde değişiklikler yapmakla görevlendirilmişti. Yeni anayasa metni, SSCB yeni anayasa taslağı, Anayasa Komisyonu'nun bu çalışmasının sonucunda ortaya çıkmıştır. Anayasa Komisyonu,

yeni anayasa taslağını hazırlarken, Anayasanın programla karıştırılmaması gerektiğinden hareket etmiştir. Bu bir programla bir anayasa arasında esaslı bir farkın olduğu anlamına gelir. Program, henüz gerçekleşmemiş, gelecekte gerçekleştirilmesi başarılması hedeflenenden sözederken, anayasa şimdi olandan, bugün gerçekleşmiş, başarılmış olandan sözetmektedir. Program gelecekle, anayasa bugünle ilgilidir.

İki örnek.

Sovyet toplumumuz, esas itibariyle sosyalizmi gerçekleştirmiş, sosyalist toplumu kurmuştur, yani Marksistlerin genellikle Komünizmin birinci ya da alt aşaması dediklerini gerçekleştirmiştir. Demek ki ülkemizde komünizmin ilk aşaması, sosyalizm, esas itibariyle gerçekleşmiştir. (*Sürekli alkış*). Komünizmin bu aşamasının temel formülü bilindiği gibi şudur: "Herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre". Anayasamız bu gerçeği, sosyalizme ulaşıldığı gerçeğini ifade etmek zorunda mı? Ayaklarını bu kazanım üzerine mi basmalı? Evet mutlaka böyle olmalı. Böyle olmalı, çünkü Sovyetler Birliği için sosyalizm artık kazanılmış ve ulaşılmış bir şeydir.

Ne var ki Sovyet toplumu "herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre" formülünün egemen ilke olduğu komünizmin daha yüksek aşamasına, hedefi gelecekte komünizmin bu üst aşamasını gerçekleştirmek olmasına rağmen, henüz ulaşmamıştır. Anayasamız ayaklarını henüz gerçekleşmemiş, ileride ulaşılacak olan komünizmin üst aşamasına basabilir mi? Hayır basamaz, çünkü komünizm Sovyetler Birliği için henüz gerçekleşmemiş, gelecekte ulaşılacak bir şeydir. Eğer bir programa, ya da gelecekte elde edilecekler üzerine bir deklerasyona dönüşmeyecekse bunu yapamaz.

Bu verili tarihsel anda Anayasamız'ın çerçevesi budur.

Böylece yeni anayasa taslağı, katedilen yolun sonucunu, artık elde ettiğimiz kazanımların sonucunu göstermektedir. Demek ki yeni anayasa taslağı, pratikte ulaşılmış ve elde

edilmiş olan kazanımların sonuçlarını göstermektedir. (*Coşkun alkışlar*).

SSCB yeni anayasasının ilk özelliği burada yatmaktadır.

Devamla. Burjuva ülkelerin anayasaları genellikle, kapitalist toplumsal düzenin sarsılmaz olduğundan hareket etmektedirler. Bu anayasaların esaslarını, kapitalizmin ilkeleri, onun temel direkleri oluşturmaktadır: Toprak ve arazi, ormanlar, fabrikalar, işletmeler ve diğer üretim araç ve gereçleri üzerindeki özel mülkiyet; insanın insan tarafından sömürülmesi ve sömürenlerle sömürülenlerin varlığı; toplumun bir kutbunda, çoğunluğu oluşturan emekçilerin geçim koşullarının güvensizliği ve öteki kutbunda ise geçim koşulları güvence altına alınmış azınlığın israfı vs. vs. Burjuva ülkelerin anayasaları kapitalizmin bu ve benzeri temel direklerine dayanmaktadır. Bunları yansıtır yasalarla pekiştirirler.

Bu anayasalardan farklı olarak SSCB yeni anayasa taslağı, kapitalist toplum düzeninin ortadan kaldırıldığı, Sovyetler Birliği'nde sosyalist toplum düzeninin zafere ulaştığı gerçeğinden hareket etmektedir. SSCB yeni anayasa taslağının ana temelini, sosyalizmin ilkeleri, artık elde edilmiş ve gerçekleştirilmiş temel direkleri oluşturmaktadır: Toprak ve arazi, ormanlar, fabrikalar ve işletmeler ve diğer üretim araç ve gereçleri üzerindeki sosyalist mülkiyet; sömürünün ve sömürücü sınıfların ortadan kaldırılması; çoğunluğun sefaletinin azınlığın ise har vurup harman savurmasının ortadan kaldırılması; işsizliğin ortadan kaldırılması; çalışmanın, çalışabilecek her yurttaşın şu formüle göre görevi ve namus borcu olması: "çalışmayan yemez". İş hakkı, yani her yurttaşın güvenceli bir iş sahibi olması hakkı; dinlenme hakkı; eğitim hakkı vs. vs. Yeni anayasa taslağı sosyalizmin bu ve benzeri temel direklerine dayanmaktadır. Bunları yansıtmakta ve yasalarla pekiştirmektedir.

Yeni anayasa taslağının ikinci özelliği budur.

Devamla. Burjuva anayasaları toplumun uzlaşmaz sınıflardan zenginliklere sahip sınıflarla bu zenginliklere sahip olmayan sınıflardan oluştuğu; iktidara hangi parti gelirse gelsin, toplumun siyasi yönetiminin (diktatörlük) burjuvazinin elinde olması gerektiği, anayasa mülk sahibi sınıfların yararına olan toplumsal ilişkileri pekiştirmek için gerek duyulduğu varsayımından hareket etmektedir.

Burjuva anayasalarından farklı olarak SSCB yeni anayasa taslağı, toplumda uzlaşmaz sınıflar olmadığı; toplumun iki dost sınıf olarak işçi sınıfı ve köylülerden oluştuğu, iktidarda bu emekçi sınıfların olduğu, toplumun siyasi yönetiminin (diktatörlük) en ileri sınıf olan işçi sınıfına düştüğü, anayasanın emekçilerin yararına olan toplumsal ilişkileri pekiştirmek için gerektiğinden hareket etmektedir.

Yeni anayasa taslağının üçüncü özelliği budur.

Devamla. Burjuva anayasaları, sessiz sedasız, uluslar ve ırkların eşit olamayacağından, tam bağımsız uluslarla, tam bağımsız olmayan ulusların varlığından, bunun dışında üçüncü bir uluslar ve ırklar kategorisi olarak, sömürgelerde tam bağımsız olmayan uluslardan daha az haklara sahip uluslar ve ırklar bulunduğundan hareket etmektedir. Bu, bütün bu anayasaların temelleri itibariyle ulusal oldukları, yani egemen ulusların anayasaları oldukları, anlamına gelir.

Bu anayasalardan farklı olarak SSCB yeni anayasa taslağı, enternasyonaldir. Bütün ulus ve ırkların eşit olduğundan hareket etmektedir. Renk, dil, kültürel seviye, devlet olarak gelişme düzeyi, uluslar ve ırklar arasındaki herhangi bir farkın ulusların hak eşitsizliğine neden olarak hizmet edemeyeceğinden hareket etmektedir. Bu anayasa taslağı, ulus ve ırkların geçmişleri ve şimdiki durumlarından, güç ve güçsüzlüklerinden bağımsız olarak, toplumun ekonomik, toplumsal, devletsel ve kültürel yaşamının bütün alanlarında eşit haklara sahip olmaları gerektiğinden hareket etmektedir.

Yeni anayasa taslağının dördüncü özelliği budur.

Yeni anayasa taslağının beşinci özelliği kesin ve tam uygulanan demokratizmdir. Demokratizm açısından burjuva anayasaları ikiye ayrılabilir: Birinci grup, yurttaşların eşitliğini ve demokratik özgürlükleri açıktan açığa reddeder ve gerçekten bunların hepsini boşa çıkarır. Burjuva anayasalarının ikinci grubu ise, demokratik ilkeleri tanımayı tercih eder, hatta bunları över, fakat bu arada öylesine kayıtlar ve sınırlamalar koyar ki, demokratik hak ve özgürlüklerin tamamen sakatlandığı görülür. Bu anayasalar bütün yurttaşlar için eşit oy hakkından sözederler, ama bu seçme hakkını hemen, bir yerde ikamet ediyor olma, eğitim, hatta servet sahibi olma zorunluluğuna bağlı kılarlar. Bütün yurttaşların eşit haklarından sözederler ama hemen, bu hakkın kadınlar için geçerli olmadığı ya da kısmen geçerli olduğu kaydını koyarlar vs.

SSCB yeni anayasa taslağının bir özelliği, bu tür kayıt ve sınırlamalardan bağımsız olmasıdır. Onun için aktif ve pasif yurtaşlar yoktur, onun için bütün yurttaşlar aktiftir. O, hak eşitliğinde kadın erkek ayırımı "bir yerde ikamet eden" "ikamet etmeyen", mülk sahibi, mülksüz, eğitim görmüş, görmemiş ayrımı tanımaz. Onun için, bütün yurttaşlar hak eşitliğine sahiptir. Her yurttaşın toplumdaki yerini servet durumu, ulusal kökeni, cinsi, görevi değil, kişisel yetenekleri ve yaptığı iş belirlemektedir.

Son olarak yeni anayasa taslağının bir özelliği daha. Burjuva anayasaları, kendilerini genellikle bu hakları gerçekleştirme koşullarıyla, bunların gerçekleştirilmesi olanaklarıyla, bu gerçekleşmenin araçlarıyla uğraşmaksızın yurttaşların biçimsel haklarını saptamakla sınırlarlar. Yurttaşların eşitliğinden sözedilir, ama işverenle işçi, toprak sahibiyle köylü arasında, birinciler zenginlikleri ve toplumsal ağırlığı ellerinde tuttukça, ikinciler ise bu her ikisinden yoksun kaldığı sürece, birinciler sömürenler ve diğerleri sömürülenler olarak kaldığı sürece, gerçek eşitliğin olamayacağını unutuyorlar. Ya da: Konuşma, toplantı ve basın özgürlüğünden sözediliyor, ama toplantılar için uygun mekânlara, iyi basımevlerine, yeterli

miktarda kağıda vs. sahip olunmadığı koşullarda bu özgürlüklerin işçiler için boş laf olduğunu unutuyorlar.

Yeni anayasa taslağının bir özelliği, kendisini yurttaşların biçimsel haklarını saptamakla sınırlamaması, bilâkis ağırlık noktasını, bu hakların garanti altına alınması, bu hakların gerçekleştirilmesinin araçları sorunu üzerinde yoğunlaştırmasıdır. Bu, sadece yurttaşların eşit haklara sahip olduklarını ilân etmiyor, aynı zamanda bu hakları, sömürü rejiminin ortadan kaldırılmış, yurttaşların her türlü sömürüden kurtarılmış olduğu gerçeğini yasalarla saptayarak da güvence altına alıyor. Bu, sadece çalışma hakkını ilân etmiyor, aynı zamanda Sovyet toplumunda krizlerin ve işsizliğin ortadan kaldırılmış olduğu gerçeğini yasalarla saptayarak güvence altına alıyor. Bu sadece demokratik özgürlükleri açıklamakla kalmıyor, aynı zamanda, belirli maddi olanaklarla yasal yoldan bunları güvence altına alıyor. O nedenle, yeni anayasa taslağının demokratizminin "alışılmış" "genel kabul gören" bir demokratizm olmadığı, bir ***sosyalist*** demokrasi olduğu açıktır.

SSCB yeni anayasa taslağının özellikleri esas itibariyle bunlardır.

1924-1936 yılları arasındaki dönemde Sovyetler Birliği'nin ekonomik, sosyal ve politik yaşamında meydana gelen değişim ve birikimlerinin yeni anayasa taslağına yansıması işte böyledir.

IV
ANAYASA TASLAĞININ BURJUVA ELEŞTİRİSİ

Anayasa taslağının burjuva eleştirisi üzerine bir kaç söz.

Yabancı burjuva basınının anayasa taslağına karşı aldığı tavır, hiç kuşkusuz ilginçtir. Yabancı basın burjuva ülkelerde çeşitli halk kesimlerinin düşüncelerini yansıttığı için, bu basının anayasa taslağına ilişkin eleştirilerini görmezden gelemeyiz.

Yabancı basının anayasa taslağına tepkisinin ilk belirtileri, kendisini belirli bir eğilimde göstermektedir: Taslağı ölüm suskunluğuyla geçiştirmek. Bu durumda, en gerici, en faşist basını göz önünde bulunduruyorum. Eleştirmenlerin bu grubu, anayasa taslağını ölüm sessizliğiyle geçiştirerek sanki böyle bir taslak yokmuş, böyle bir şey hiç var değilmiş gibi davranmayı tercih etmektedir. Susmanın eleştiri olmadığı söylenebilir. Fakat bu doğru olmaz. Görmezden gelmenin özel bir biçimi olarak susmak, aptalca ve gülünç bir eleştiri biçimi de olsa, yine de bir eleştiri biçimidir. (*Gülüşmeler, Alkışlar.*) Ne var ki susmakta başarılı olamadılar. Nihayetinde supabı açıp, ne kadar can sıkıcı da olsa, dünyaya, SSCB yeni anayasa taslağının varlığını açıklamak zorunda kaldılar. Sadece varlığını açıklamakla da yetinmediler, aynı zamanda bu taslağın insanların düşüncelerini kötü yönde etkilemeye başladığını açıkladılar. Ne de olsa, dünyada olaylar hakkında gerçeği bilmek isteyen bir kamuoyu, okurlar, yaşayan insanlar bulunduğu için, bunları uzun süre aldatarak tutmak mümkün olmadığı için başka türlü olamazdı. Aldatmacayla bir yerlere varmak mümkün değildir...

Eleştirmenlerin ***ikinci*** grubu, böyle bir taslağın varlığını kabul etmekte, fakat taslağın, esas itibariyle, bir anayasa taslağı değil, manevra yapmak ve insanları aldatmak amacıyla ortaya çıkarılmış boş bir kağıt parçası, boş vaatler olarak önemli olmadığını iddia etmektedir. Bu eleştirmenlere göre, Sovyetler Birliği bir devlet değil, tam bir coğrafi kavram (*gülüşmeler*) olduğu için, daha iyi bir taslak yapamazdı; kendisi devlet olmadığı için anayasası da gerçek bir anayasa olamazdı. Bu eleştirmenler grubunun tipik sözcülüğünü, ne kadar tuhaf duyulsa da, yarı resmi "Alman Diplomatik-Politik Muhaberatı" dergisi yapmaktadır. Bu dergi SSCB yeni anayasa taslağının boş vaatler, bir hile, bir "Potemkin-Köyü" olduğunu söylemektedir açıkça. Dergi, Sovyetler Birliği'nin devlet olmadığını, "tamamen belirlenmiş bir coğrafi kavram-

dan başka bir şey olmadığı"nı (*gülüşmeler*), o nedenle SSCB Anayasası'nın gerçek bir anayasa olarak nitelendirilemeyeceğini kesin bir dille açıklamaktadır.

Böyle eleştirmenlere (tabir caizse) ne denebilir?

Büyük Rus yazarı Şçedrin, masallarında son derece darkafalı ve aptal, ama bir o kadar da kendine güvenli ve gayretkeş, inatçı bir bürokrat tipini anlatmaktadır. Bu bürokrat kendisine "emanet edileni" bölgelerde, binlerce insanı katlederek, onlarca kenti yakarak "huzur ve düzeni" sağladıktan sonra, etrafına göz gezdirdi ve elbette, az bilinen, öğrenildiğine göre, halk arasında karışıklıklara yolaçan bazı özgürlüklerin olduğu ve devletin başka yöntemlerle yönetildiği Amerika'yı gördü ufukta. Bürokrat Amerika'nın farkına varır ve öfkelenir: Nasıl bir ülke bu? Nereden geldi, hangi hakla varlığını sürdürebiliyor? (*Gülüşmeler alkışlar*). Elbette bir kaç yüzyıl önce tesadüfen keşfedilmişti, geriye izi bile kalmaması için yeniden üstü örtülemez mi? (*Gülüşmeler.*) Bunu söyledikten sonra verdiği kararı yazar: "Amerika'nın üstü yeniden örtülmelidir!" (*Gülüşmeler*).

Bana öyle geliyor ki "Alman Diplomatik-Politik Muhaberatı" dergisindeki baylar, Şçedrin'in bürokratına iki yumurtanın birbirine benzediği gibi benzemektedir. (*Gülüşmeler, onaylayıcı alkışlar.*) Sovyetler Birliği çoktan beri bu bayların gözünde bir dikendir. Sovyetler Birliği, 19 yıldır bir fener kulesi gibi ayaktadır: Bütün dünyadaki işçi sınıflarına kurtuluş ruhunu taşımakta ve işçi sınıfı düşmanlarını öfkeye boğmaktadır. Ve şimdi, bu Sovyetler Birliği'nin, varlığını sadece sürdürmekle kalmadığı, aynı zamanda büyüdüğü, büyümekle kalmadığı, hatta geliştiği, gelişmekle kalmadığı, ruhları uyandıran, ezilen sınıflara yeni umutlar uyandıran yeni bir anayasa taslağı hazırladığı ortaya çıkmıştır. (*Alkışlar*), Almanların yarı resmi dergisindeki baylar nasıl öfkelenmesinler? Nasıl bir ülke bu, diye yaygarayı basıyorlar, hangi hakla varlığını sürdürüyor (*gülüşmeler*), 1917'de keşfedilmişse de geri-

de izi bile kalmaması için neden yerin dibine gömülemiyor? Bunu söyledikten sonra karar verdiler: Sovyetler Birliği'nin üzeri tekrardan örtülmelidir, Sovyetler Birliği'nin devlet olarak var olmadığı Sovyetler Birliği'nin basit bir coğrafi kavramdan başka bir şey olmadığı bütün dünyaya açıklanmalıdır. (*Gülüşmeler*).

Amerika'nın yeniden gömülmesi kararını kaleme aldıktan sonra Şçedrin'in bürokratı, bütün aptallığına rağmen, gerçekliği bir nebze anladığını gösteren bir ifadeyle konuşur. Kendi kendisiyle: "Fakat bunun bana bağlı olmadığı görülüyor". (*Kahkahalar, coşkun alkışlar*). Almanların yarı resmi dergisindeki bayların, şu ya da bu devleti kağıt üzerinde "gömebileceklerini", "örtebileceklerini" fakat gerçekte, ciddi konuşmak gerekirse, "bunun onlara bağlı olmadığı"nı anlayıp anlamayacaklarını bilmiyorum... (*Yoğun gülüşmeler, coşkun alkışlar.*)

SSCB Anayasası'nın boş bir söz, bir "Potemkin-Köyü" olduğu vs. yolundaki iddiaya gelince, kendi kendilerini ifade eden bir dizi kesin gerçeklere dayanmak istiyorum.

1917'de Sovyetler Birliği halkları burjuvaziyi alaşağı etmiş proletarya diktatörlüğünü kurmuştur. Bu bir olgudur vaad değil.

Sonra, Sovyet iktidarı toprak sahipleri sınıfını tasfiye etmiş ve toprak sahiplerine, devlete ve manastırlara ait 150 milyon hektar toprağı, daha önce köylülerin elinde olan topraklara ek olarak, vermiştir. Bu bir olgudur vaad değil.

Sonra Sovyet iktidarı, kapitalist sınıfı mülksüzleştirmiş, elinden bankaları, fabrikaları, demiryollarını ve diğer üretim araç ve gereçlerini almış, bunların artık sosyalist mülkiyet olduğunu açıklamış ve bu işletmelerin başına işçi sınıfının en iyi unsurlarını geçirmiştir. Bu bir olgudur, vaad değil. (*Sürekli Alkış.*)

Sonra Sovyet iktidarı, endüstriyi ve tarımı, yeni tekniklerin kullanıldığı sosyalist temelde örgütleyerek, Sovyetler Bir-

liği'nde tarımın da savaş öncesi zamandan bir buçuk kat daha fazla üretim, endüstride ise savaş öncesi zamandan yedi kat daha fazla üretim sağlamış, ulusal gelir, savaş öncesi zamanla kıyaslandığında, dört kez artmıştır. Bütün bunlar birer olgudur, vaad değil. *(Sürekli alkış.)*

Sonra Sovyet iktidarı, işsizliği ortadan kaldırmış, çalışma, dinlenme, eğitim hakkını gerçekleştirmiş, işçilere, köylülere, aydınlara en iyi maddi ve kültürel koşulları sağlamış ve yurttaşların genel, doğrudan, eşit ve gizli seçim hakkını güvence altına almıştır. Bütün bunlar birer olgudur, vaad değil. *(Sürekli alkış.)*

Son olarak Sovyetler Birliği, bu herkesin bildiği olguların tescil edilmesi ve yasalarla saptanması anlamına gelen, artık elde edilmiş kazanımların tescil edilmesi ve yasalarla saptanması demek olan yeni anayasa taslağını hazırlamıştır.

Bütün bunlardan sonra yarı-resmi Alman gazetesinden bayların "Potemkin-Köyü" üzerine gevezelikler için Sovyetler Birliği'ne ilişkin gerçekleri halktan gizleme, halkı kandırma ve dolandırma amacını güdüp gütmediğini sormak gerekir.

Bunlar olgulardır. Ama olgular bilindiği gibi, inatçıdır. Yarı resmi Alman gazetesinden baylar şöyle söyleyebilirler: Olgular için daha kötü ya. *(Gülüşmeler.)* Bu durumda bu bayları, ünlü Rus atasözüyle yanıtlamak mümkün: "Aptallar için yasa yapılmaz." *(Yoğun gülüşmeler, sürekli tezahürat.)*

Üçüncü eleştirmenler grubu ise anayasa taslağının belli avantajları olduğunu reddetme eğiliminde değil; olumlu bir olgu olduğunu düşünüyor, fakat taslaktaki bir dizi temel ilkenin hayata geçirilebileceğinden kuşku duyuyor, çünkü bunların gerçekleşmez şeyler olduğundan, kağıt üzerinde kalacağından emin. Bunlar, hafif bir deyimle şüphecilerdir. Bu tür şüpheciler her ülkede var.

Bunlarla ilk kez karşılaşmadığımız söylenmelidir. Bolşevikler, 1917'de iktidarı ele geçirdiklerinde, şüpheciler şöyle

demişti: Aslında Bolşevikler kötü insanlar değiller, fakat iktidar konusunda başarılı olamayacaklar, fiyaskoya uğrayacaklardır. Ne var ki gerçekte, Bolşeviklerin değil, tersine şüphecilerin fiyaskoya uğradığı ortaya çıktı.

İç savaş ve yabancı müdahaleler döneminde de yabancı şüpheciler şöyle dediler: Sovyet iktidarı elbette kötü bir şey değil, fakat yabancılarla birleşmiş olan Denikin ve Kolçak'ı yenmeleri olanaksız. Ne var ki gerçekte şüphecilerin bu konuda da yanıldığı ortaya çıktı.

Sovyet iktidarı beş yıllık plânı açıkladığında, şüpheciler yeniden sahneye çıkmış ve şöyle demişlerdi: Beş yıllık plân elbette iyi bir şey, ama gerçekleşmesi olanaksız. Bolşeviklerin beş yıllık plânı, büyük olasılıkla başarısızlığa uğrayacaktır. Fakat gerçekler bir kez daha şüphecilerin talihinin yaver gitmediğini gösterdi: Beş yıllık plân dört yılda gerçekleşti.

Yeni anayasa taslağı ve şüphecilerin taslak üzerine eleştirileri hakkında da aynı şey söylenebilir. Taslak yayınlanır yayınlanmaz, bu eleştirmenler grubunun, ümitsiz şüpheciliklerıyle, anayasanın bazı temel ilkelerinin uygulanabilirliğine ilişkin kuşkularıyla ortaya çıktıkları görüldü. Şüphecilerin bu konuda da yenilgiye uğrayacaklarından, geçmişte birden fazla yaşadıkları fiyaskolara bir yenisi daha ekleneceğinden kuşku duymak için hiç bir neden yok.

Yeni anayasa taslağına saldıran ***dördüncü*** eleştirmenler grubu, taslağı "sağa kayış" olarak, "proletarya diktatörlüğünden vazgeçme", "Bolşevik rejimin tasfiye edilmesi" olarak karakterize ediyor. Çeşitli tonlarda "Bolşevikler sağa kaydılar, bu bir olgudur" diye açıklıyorlar. Bu konuda en gayretli tavrı belli Polonya gazeteleriyle, kısmen Amerikan gazeteleri alıyorlar.

Böyle eleştirmenlere (tabir caizse) ne denebilir?

İşçi sınıfı diktatörlüğünün temellerinin genişlemesini, diktatörlüğün toplumun devlet tarafından yönetilmesinin daha esnek, dolayısıyla daha güçlü bir sisteme dönüştürülmesini,

işçi sınıfı diktatörlüğünün güçlenmesi olarak değil, güçsüzleşmesi, hatta ondan vazgeçilmesi olarak anlıyorlarsa, bu durumda şu sorunun sorulmasına izin verilmelidir: Bu baylar işçi sınıfı diktatörlüğünün ne olduğunu biliyorlar mı acaba?

Sosyalizmin zaferinin yasalarla pekiştirilmesi, sanayinin kollektifleştirmesi ve demokratikleşmenin pekiştirilmesi bunlar tarafından "sağa kayış" olarak değerlendiriliyorsa, bu durumda şu sorunun sorulmasına izin verilmelidir: Bu baylar solla sağın arasındaki farkı biliyorlar mı acaba? (*Gülüşmeler, alkışlar*).

Bu bayların anayasa taslağını eleştirirken her şeyi birbirine karıştırdıklarından ve bu arada sağla solu birbirine karıştırdıklarından kuşku duymak için herhangi bir neden yok.

Bu vesileyle, insanın aklına ister istemez, Gogol'ün "Ölü Canları"mn "hizmetçisi" Pelagea geliyor. Gogol'ün yazdığına göre Pelagea, Çiçikov'un arabacısı Selifan'a yolu göstermek ister, ama yolun sağ yanını sol yanından ayırdedemediği için tamamen şaşırır ve can sıkıcı bir duruma düşer. Polonya gazetelerinde yazan eleştirmenlerimizin, bütün küstahlıklarına rağmen, "Ölü Canlar"ın "hizmetçisi" Pelagea'nın anlayış yeteneğinden farklı bir düzeyde olmadıkları saptanmalıdır. (*Alkışlar*). Anımsayacağınız gibi, arabacı Selifan, Pelagea'yı, sağla solu karıştırdığı için, şöyle diyerek azarlamak zorunda kalmıştır: "Ah pis ayaklı... nerenin sağ, nerenin sol olduğunu bilmiyorsun. Bana öyle geliyor ki bizim talihsiz eleştirmenlerimizi de azarlayıp şöyle denmeli: Ah zavallı eleştirmenler... sağın nerede, solun nerede olduğunu bilmiyorsunuz. (*Sürekli alkışlar*).

Son olarak bir eleştirmenler grubu daha. Biraz önce sözünü ettiğimiz grup, anayasa taslağını, işçi sınıfı diktatörlüğünden vazgeçmekle suçlarken, bu son grup da tam tersine, Sovyetler Birliği'ndeki mevcut durumu değiştirmemekle, işçi sınıfı diktatörlüğüne hiç dokunmamakla, siyasi partileri serbest bırakmamakla ve Sovyetler Birliği'nde Komünist parti-

nin şimdiki önder rolünü korumakla suçlamaktadır. Böylelikle bu eleştirmenler grubu, Sovyetler Birliği'nde partilerin serbest olmaması durumunu demokratizmin temellerinin ihlâl edilmesi olarak değerlendirmektedir.

Yeni anayasa taslağının gerçekten de, işçi sınıfı diktatörlüğü rejimini muhafaza ettiğini, SSCB'de Komünist Parti'nin şimdiki önder konumunu devam ettirdiğini söylemek zorundayım. (*Coşkun alkışlar*). Saygıdeğer eleştirmenler bunu yeni anayasa taslağının bir eksikliği olarak değerlendiriyorsa, bundan sadece üzüntü duyulabilir. Fakat biz Bolşevikler, bunu anayasa taslağının bir üstünlüğü olarak görüyoruz. (*Coşkun alkışlar*).

Çeşitli siyasi partilerin özgürlüğüne gelince, bu konuda biraz farklı düşünüyoruz. Parti sınıfın bir parçası, onun en ileri parçasıdır. Çok sayıda parti, dolayısıyla partilerin serbestliği çıkarları birbirine düşman ve birbiriyle uzlaşmaz olan antagonist sınıfların olduğu bir toplumda, kapitalistlerle işçilerin, toprak sahipleriyle köylülerin, Kulaklarla köy yoksullarının vs. olduğu bir toplumda var olabilir. Ama Sovyetler Birliği'nde kapitalistler toprak sahipleri, Kulaklar vs. gibi sınıflar artık yoktur. Sovyetler Birliği'nde çıkarları yalnızca birbirine düşman olarak kalmayıp, aynı zamanda uyum içinde bulunan iki sınıf, işçilerle köylüler vardır: Dolayısıyla Sovyetler Birliği'nde çeşitli partiler için zemin yoktur, böylece çeşitli partilerin özgürlüğünün de zemini yoktur; Sovyetler Birliği'nde sadece bir partinin Komünist Parti'nin zemini vardır. Sovyetler Birliği'nde sadece bir parti, işçi ve köylülerin çıkarlarını cesaretle ve sonuna kadar savunan komünistlerin partisi olabilir. Ve bu partinin söz konusu sınıfların çıkarlarını hiç te kötü savunmadığı kuşku götürmez. (*Coşkun alkışlar*).

Demokrasiden sözediliyor. Peki ama nedir demokrasi? Antagonist sınıfların bulunduğu kapitalist ülkelerde, demokrasi, son tahlilde güçlüler için bir demokrasi, mülk sahibi bir azınlık için demokrasidir. Sovyetler Birliği'ndeki demokrasi

ise tam tersine, emekçiler için demokrasi, yani herkes için demokrasidir. Bundan çıkan sonuç, demokratizmin temellerinin SSCB yeni anayasa taslağıyla ihlâl edilmediği, bilâkis burjuva anayasaları tarafından ihlâl edildiğidir. O nedenle SSCB anayasasının, dünyada sonuna kadar demokratik tek anayasa olduğuna inanıyorum.

SSCB yeni anayasa taslağına ilişkin burjuva eleştirilerin durumu bu merkezdedir.

V
ANAYASA TASLAĞINDA DEĞİŞİKLİK VE TAMAMLAMA ÖNERİLERİ

Şimdi, taslağın tüm halk tarafından tartışıldığı süreçte yurttaşların anayasa taslağına ilişkin getirdikleri değişiklik ve tamamlama önerilerine geçelim.

Anayasa taslağının halk tarafından tartışılması, bilindiği gibi oldukça önemli miktarda değişiklik ve tamamlama önerilerinin yapılmasına yolaçmıştır. Bunların hepsi Sovyet basınında yayınlandı. Değişiklik önerilerinin çeşitliliği ve değerlerinin farklı olması nedeniyle, bence bunları üç kategoriye ayırmak gerekir.

Birinci kategorideki değişiklik önerilerinin karakteristik özelliği, anayasa sorunlarını değil, gelecekteki yasama organlarının gündelik yasama faaliyetine ilişkin sorunları ele almalarıdır. Sosyal güvenlikle ilgili bazı sorunlar, Kollektif çiftlik insanının, endüstriyel inşanın belli sorunları, maliyenin sorunları — sözkonusu değişiklik önerilerinin konuları bunlardır. Bu değişiklik önerilerinin sahipleri belli ki anayasa sorunlarıyla gündelik yasama sorunları arasındaki farkın bilincinde değiller. O nedenle de, anayasaya mümkün olduğunca çok yasa sıkıştırmayı ve anayasayı bir yasa kitabına

dönüştürmeyi hedefliyorlar. Ne var ki anayasa bir yasa kitabı değildir. Anayasa temel yasadır ve yalnızca temel yasadır. Anayasa, gelecekteki yasa yapıcı organların gündelik yasama faaliyetlerini dışlamaz, tersine bunu şart koşar. Anayasa bu organların gelecekteki yasama faaliyetleri için hukuksal temeli sunar. O nedenle, anayasayla doğrudan ilişki içinde olmayan bu tür değişiklik ve tamamlama önerileri benim düşünceme göre, ülkenin gelecekteki yasama organlarına iletilmelidir.

İkinci kategoriye, anayasaya tarihsel karakterde unsurları, ya da Sovyet iktidarının henüz ulaşmadığı, gelecekte ulaşacağı şeyler üzerine yapılan deklarasyon unsurları sokmaya çalışan değişiklik ve tamamlama önerileri girer. Anayasada Parti, işçi sınıfı ve bütün emekçilerin, sosyalizmin zaferi için mücadelede, uzun yıllar boyunca hangi zorlukların üstesinden geldikleri yer almalıdır; anayasada Sovyet hareketinin nihai hedefine, yani kusursuz komünist toplumu kurma hedefine işaret edilmelidir — çeşitli varyasyonlarda durmadan tekrarlanan bu değişiklik önerilerinin konuları bunlardır. Anayasayla doğrudan ilgili bulunmayan bu değişiklik ve tamamlama önerilerinin de dikkate alınmaması gerektiğine inanıyorum. Anayasa, elde edilmiş ve güvence altına alınmış kazanımların tescil edilmesi ve yasalarla pekiştirilmesidir. Anayasanın bu temel niteliğini bozmak istemiyorsak, onu, geçmişe dönük tarihsel saptamalar ya da Sovyetler Birliği emekçilerinin gelecek kazanımlarına ilişkin deklarasyonlarla doldurmamalıyız. Bunu yapmak için ülkemizde başka yollar başka belgeler var.

Son olarak üçüncü kategoriye anayasa taslağıyla doğrudan ilgili değişiklik ve tamamlama önerileri giriyor.

Bu kategoride yeralan değişiklik önerilerinin önemli bir bölümü redaksiyonel niteliktedir. O nedenle bunlar, Kongre tarafından kurulacağına inandığım ve yeni anayasa metnine son biçimi verecek şimdiki kongrenin redaksiyon komisyonuna iletilmelidir.

Üçüncü kategoriye dahil olan diğer değişiklik önerilerine gelince, bunlar önemlidir, o nedenle de, benim düşünceme göre bir kaç söz söylenmelidir.

1) Öncelikle anayasa taslağının birinci maddesine ilişkin değişiklik önerilerine bakalım. Bu noktaya ilişkin dört öneri var. Bir kısmı, "işçi köylü devleti" sözcükleri yerine "emekçiler devleti" denmesini öneriyor. Bir kısmı, "İşçi köylü devleti" sözcüklerine ek olarak "ve emekçi aydınlar", sözcüklerine yer verilmesini öneriyor. Üçüncüler ise, "işçi köylü devleti" yerine "Sovyetler Birliği topraklarında yaşayan bütün ırk ve miliyetlerin devleti" denmesini öneriyor. Dördüncüler de "köylü" sözcüğünün yerine "kollektif köylü" ya da "sosyalist tarım emekçileri" sözcüklerinin konmasını öneriyor.

Bu değişiklik önerileri kabul edilebilir mi? Bana göre edilemez.

Anayasa taslağının birinci maddesi neden sözetmektedir? Bu madde Sovyet toplumunun sınıfsal bileşiminden sözeder. Biz Marksistler, anayasada toplumumuzun sınıfsal bileşimi sorununa değinmeden geçebilirmiyiz? Hayır. Bunu yapamayız. Bilindiği gibi, Sovyet toplumu işçi sınıfı ve köylüler olmak üzere iki sınıftan oluşmaktadır. Anayasa taslağının birinci maddesi, işte tam da bundan sözeder. Demek ki anayasa taslağının birinci maddesi, toplumumuzun sınıfsal bileşimini doğru ifade etmektedir. Şu sorulabilir: Ya emekçi aydınlar? Aydınlar, hiç bir zaman sınıf olmadı, olamaz; aydınlar toplumun çeşitli sınıflarından oluşan bir ara tabakadır ve öyle kalacaktır. Eski dönemlerde aydınlar soylular, burjuvazi, kısmen köylülük ve son derece düşük oranda işçilerden gelmekteydi. Artık bizim dönemimizde, Sovyet döneminde, aydınları esas itibariyle, işçi sınıfı ve köylüler oluşturmaktadır. Fakat hangi sınıflardan oluşursa oluşsun, hangi nitelikte olursa olsun, bir sınıf değil ara tabakadır.

Bu durum emekçi aydınların haklarını kısıtlamaz mı? En ufak biçimde bile kısıtlamaz! Anayasa taslağının birinci

maddesi, Sovyet toplumunun çeşitli kesimlerinin haklarından değil, bu toplumun sınıfsal bileşiminden sözetmektedir. Sovyet toplumunun çeşitli kesimlerinin bu arada da emekçi aydınların haklarından, esas olarak taslağın onuncu ve onbirinci bölümlerinde sözedilmektedir. Bu bölümlerde işçiler, köylüler ve emekçi aydınların, ülkenin ekonomik, politik, sosyal ve kültürel yaşamın bütün alanlarında tamamen eşit oldukları açıklanmaktadır. Demek ki emekçi aydınların haklarının kısıtlanmasından sözedilemez.

Aynı şeyler, Sovyetler Birliği'ne dahil olan ulus ve ırklar için de söylenebilir. Anayasa taslağının ikinci bölümünde, Sovyetler Birliği'nin eşit uluslardan oluşan bir birlik olduğu ifade edilmiştir. Bu formülü, Sovyet toplumunun ulusal bileşimini değil, sınıfsal bileşimini ele alan anayasa taslağının birinci maddesinde tekrarlamak gerekli midir? Bunun gerekli olmadığı açık. Sovyetler Birliği'ne dahil olan ulus ve ırkların haklarına gelince, bu konuya ilişkin anayasa taslağının ikinci, onuncu ve onbirinci bölümlerinde sözedilmektedir. Bu bölümlerde Sovyetler Birliği ulus ve ırklarının, ülkenin ekonomik, politik, sosyal ve kültürel yaşamının bütün alanlarında aynı haklara sahip oldukları açıklanmaktadır. Demek ki ulusal hakların kısıtlanmasından sözedilemez.

Aynı şekilde, "köylü" sözcüğünün "kollektif köylü", ya da "sosyalist tarımın emekçileri" sözcüğüyle değiştirilmesi de yanlış olurdu. Birincisi, köylüler arasında kollektif köylülerin dışında daha bir milyondan fazla kollektif olmayan köylü çiftlikleri bulunuyor. Onlara ne olacaktır? Bu değişiklik önerisini yapanlar bu köylüleri tamamen dikkate almamayı mı düşünüyorlar. Bu hiç de akıllıca bir iş olmazdı. İkincisi, köylülerin çoğunluğu Kollektif çiftlikler işletiyor olsa da, bunların köylü olmaktan, bireysel çiftlik sahibi olmaktan, kendi çiftliğine sahip olmaktan vazgeçtiği anlamına gelmez. Üçüncüsü, bu durumda "işçiler" sözcüğünün de "sosyalist endüstrinin emekçileri" sözcükleriyle değiştirilmesi gerekir ki, bu

öneriyi yapanlar herhangi bir nedenden ötürü bunu önermemişlerdir. Son olarak, ülkemizde işçi sınıfıyla köylüler sınıfı ortadan mı kalktı acaba? Eğer bu sınıflar yokolmadılarsa neden bu kavramlar sözcük hazinesinden siliniyor? Bu öneriyi yapanlar belli ki, şimdiki anı değil, sınıfların olmayacağı, işçi ve köylülerin, birleşik komünist toplumun emekçilerine dönüşeceği gelecekteki toplumu gözönüne aldılar. Öneri sahiplerinin çok önden gittikleri açıktır. Ne var ki anayasa kaleme alınırken gelecekten değil, şimdiki zamandan, şimdi var olandan hareket edilmelidir. Anayasa önden gidemez, gitmemelidir.

2) Anayasa taslağının 17. maddesine ilişkin bir değişiklik önerisi. Öneri, Birlik Cumhuriyetlerinin, Sovyetler Birliği'nden gönüllü ayrılması, hakkının korunmasından sözeden 17. maddenin tamamen çıkarılması yolundadır. Bu önerinin doğru olmadığına ve Kongre tarafından kabul edilmemesi gerektiğine inanıyorum. Sovyetler Birliği, eşit haklara sahip Birlik cumhuriyetlerinin oluşturduğu gönüllü bir birliktir. Anayasadan, bu cumhuriyetlerin Birlikten gönüllü ayrılma haklarıyla ilgili 17. maddenin çıkarılması, bu birliğin gönüllülük karakterini zedeleyecektir. Bu adımı atabilir miyiz? Bu adımı atmayacağımıza, atmamamız gerektiğine inanıyorum. Sovyetler Birliği'nde, Birlik'ten ayrılmak isteyen tek bir cumhuriyet bile olmadığı, o nedenle 17. maddenin pratikte bir anlamı bulunmadığı söyleniyor. Bizde, Sovyetler Birliği'nden ayrılmak isteyen tek bir cumhuriyetin bile bulunmaması tabii ki doğrudur. Fakat bu durum, cumhuriyetlerin Sovyetler Birliği'nden ayrılma haklarını anayasada güvence altına almamamız anlamına gelmez. Sovyetler Birliği'nde bir başka Birlik cumhuriyetini ezmek isteyen tek bir cumhuriyet bile yok. Ama bu durum, SSCB anayasasında Birlik cumhuriyetlerinin eşitliğiyle ilgili maddenin çıkarılması anlamına gelmez.

3) Bir başka öneri de, anayasa taslağının ikinci bölümüne yeni bir madde eklemeyi gündeme getiriyor. Bu öneriye gö-

re, özerk Sosyalist sovyet cumhuriyetlerinin ekonomik ve kültürel gelişimleri belli bir seviyeye ulaştıktan sonra, sosyalist birliğin Sovyet cumhuriyetlerine dönüştürülmeleri sözkonusudur. Bu öneri kabul edilebilir mi? Ben kabul edilemeyeceğine inanıyorum. Bu öneri sadece içerik itibariyle değil, nedenleri itibariyle de doğru değildir. Özerk cumhuriyetlerin Birlik cumhuriyetleri kategorisine geçirilmesini ekonomik ve kültürel gelişmişlikleriyle gerekçelendirmek aynı şekilde şu ya da bu cumhuriyetin özerk cumhuriyetler kategorisinde kalışını ekonomik ve kültürel geriliğiyle gerekçelendirmek olanaksızdır. Sorunun bu biçimde ele alınışı, Markist-Leninist ele alış değildir. Örneğin Tatar Cumhuriyeti özerk cumhuriyet olarak kalıyor Kazak Cumhuriyeti ise Birlik cumhuriyeti oluyor, fakat bu, Kazak Cumhuriyeti'nin Tatar Cumhuriyeti'nden ekonomik ve kültürel açıdan daha gelişmiş olduğu anlamına gelmiyor. Aslında durum tam tersidir. Aynı şey Volga Almanları Özerk Cumhuriyeti ile Kırgız Birlik Cumhuriyeti için de söylenebilir. Volga Almanları, kültürel ve ekonomik açıdan özerk cumhuriyet olmalarına rağmen, Kırgızlardan daha gelişkindir.

Özerk cumhuriyetlerin Birlik cumhuriyetleri kategorisine sokulmasını belirleyen nedir?

Üç nokta belirleyici olmaktadır.

Birinci olarak, cumhuriyetin, Sovyetler Birliği topraklarıyla çevrelenmemiş olan bir kenar cumhuriyet olması gerekmektedir. Neden? Çünkü Birlik cumhuriyeti haline gelmiş cumhuriyetin, eğer Birlikten ayrılma hakkı korunacaksa, Sovyetler Birliği'nden ayrılma sorununu ortaya atmak için mantıki ve gerçek olanaklara sahip olması gerekmektedir. Fakat bu sorunu sadece, diyelim ki herhangi bir yabancı ülkeye sınır veren, böylece dört bir yanı Sovyetler Birliği topraklarıyla çevrelenmemiş bir cumhuriyet tarafından ortaya atılabilir. Elbette bizde Sovyetler Birliği'nden ayrılma sorununu gerçekten gündeme getirecek tek cumhuriyet bile yok.

Fakat Birlik cumhuriyetlerinin Sovyetler Birliği'nden ayrılma hakları saklı kalacağına göre, mesele öyle düzenlenmelidir ki bu hak anlamsız ve boş bir kağıt parçası haline gelmesin. Örneğin Başkır ya da Tatar Cumhuriyetleri'ni ele alalım. Bu özerk cumhuriyetlerin Birlik cumhuriyetleri kategorisine alındığını varsayalım. Bu cumhuriyetler Sovyetler Birliği'nden ayrılma sorununu mantıki ve gerçek biçimde gündeme getirebilirler mi? Hayır getiremezler? Neden? Çünkü dört tarafları Sovyet Cumhuriyetleri ve Sovyet bölgeleriyle çevrelenmiştir, çünkü Sovyetler Birliği'nden hiç bir yere ayrılamazlar. (*Gülüşmeler, alkışlar.*) O nedenle bu tür Cumhuriyetlerin Birlik Cumhuriyeti kategorisine alınması yanlıştır.

İkinci olarak, Sovyet Cumhuriyetine adını veren milliyetin o Cumhuriyette az çok bütünlüklü bir çoğunluk oluşturması gerekir. Örneğin Kırım Özerk Cumhuriyetini ele alalım. Kırım bir kenar cumhuriyettir, ama bu Cumhuriyette Kırım Tatarları çoğunluğu oluşturmazlar, tam tersine azınlıktadırlar. O nedenle, Kırım Cumhuriyetini Birlik cumhuriyetleri kategorisine almak yanlış ve mantıksız olurdu.

Üçüncü olarak, cumhuriyetin nüfus bakımından çok küçük olmaması, diyelim ki bir milyondan az nüfusa sahip olmaması gerekir. Neden? Çünkü çok az bir nüfusa ve önemsiz bir orduya sahip olan küçük bir Sovyet Cumhuriyeti bağımsız bir devlet olarak varlığını sürdüremez. Emperyalist haydutların bu cumhuriyeti anında ele geçireceklerinden kuşku duymamak gerekiyor.

Bu günkü tarihsel anda bu üç nesnel özellik olmaksızın şu ya da bu Özerk Cumhuriyetin Birlik Cumhuriyetleri kategorisine alınması sorununu gündeme getirmenin doğru olmayacağına inanıyorum.

4) Bundan başka, madde 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ve 29'da Birlik cumhuriyetlerinin bölge ve topraklarının ayrıntılı biçimde açıklanmasının çıkarılması önerilmektedir. Bu önerinin de kabul edilemez olduğuna inanıyorum. Sovyetler

Birliği'nde, büyük bir gayret ve yorulmazlıkla bölge ve alanları ikide bir yeniden dağıtmaya ve böylece çalışmaya karışıklık ve güvensizlik taşımaya eğilim gösteren insanlar var. Anayasa taslağı bu kişileri dizginleyecektir. Bu da çok iyidir, çünkü burada da başka alanlarda olduğu gibi, güven, istikrar ve açıklık atmosferine ihtiyaç duyulmaktadır.

5) Beşinci değişiklik önerisi 33. maddeyle ilgilidir. İki meclis oluşturulması gereksiz bulunuyor ve Milliyetler Sovyetinin kaldırılması öneriliyor. Bu önerinin de yanlış olduğuna inanıyorum. Eğer Sovyetler Birliği bir ulusal devlet olsaydı tek meclisli sistem iki meclisli sistemden daha iyi olurdu. Ne var ki Sovyetler Birliği bütünlüklü bir ulusal devlet değildir. Sovyetler Birliği bilindiği gibi, çok uluslu bir devlettir. Milliyetlerinden bağımsız olarak Sovyetler Birliği'nin bütün emekçilerinin *ortak* çıkarlarını savunan en yüksek bir organa sahibiz. Bu Birlik Sovyetidir. Fakat Sovyetler Birliği milliyetleri, ortak çıkarların dışında, ulusal özelliklerinden kaynaklanan *özel, özgül* çıkarlara sahiptirler. Bu özgül çıkarları dikkate almamak mümkün mü? Hayır mümkün değil. Bu özgül çıkarları ifade edecek özgül bir yüksek organa ihtiyaç var mı? Kesinlikle evet. Böyle bir organ olmaksızın Sovyetler Birliği gibi bir çokuluslu devleti yönetmenin olanaksız olacağından kimse kuşku duymasın. İşte bu organ, ikinci meclis, SSCB Milliyetleri Sovyeti'dir.

Avrupa ve Amerika devletlerinin parlamenter tarihlerine dayanılıyor, bu ülkelerde iki meclisli sistemin olumsuzluklara yolaçmasına, ikinci meclisin genel olarak gericiliğin odağı olmasına ilerleme önünde köstek haline gelmesine dayanılıyor. Bütün bunlar doğru. Fakat böyle olmasının nedeni bu ülkelerde meclisler arasında eşitlik olmamasıdır. Bilindiği gibi, ikinci meclislere birinci meclislerden daha çok haklar tanınmakta, ayrıca ikinci meclisler genelde demokratik olmayan yollardan, çoğu kez üyelerinin yukarıdan saptanması yoluyla örgütlenmektedir. İki meclisin de eşit haklara sahip olması ve

demokratik biçimde örgütlenmesi halinde bu tür olumsuzlukların olmayacağından kimsenin kuşkusu olmasın.

6) Bunun dışında, Anayasa taslağına iki mecliste de üye sayısının eşit olmasını talep eden bir tamamlama önerilmektedir. Bu önerinin kabul edilebileceğine inanıyorum. Benim düşünceme göre, meclislerin eşitliğini vurguladığı için açık politik yararları olacaktır.

7) Anayasa taslağına önerilen bir ek de Milliyetler Sovyeti ve Birlik Sovyeti milletvekillerini doğrudan seçimlerle seçmektir. Bu önerinin de kabul edilebileceğine inanıyorum. Elbette seçimler esnasında bazı teknik rahatsızlıklar yaşanacaktır. Fakat bu Milliyetler Sovyeti'nin otoritesini yükselteceği için büyük politik fayda sağlayacaktır.

8) Ayrıca 40. maddeye de en Yüksek Sovyet Başkanlığı'na geçici yasalar çıkarma hakkı tanımayı öngören bir ek önerilmektedir. Bu önerinin yanlış olduğuna ve Kongre tarafından kabul edilmemesi gerektiğine inanıyorum. Yasama faaliyetiyle tek bir organın değil, bir dizi organın ilgili olmasına nihayet son verilmelidir. Böyle bir durum, yasaların istikrarı ilkesine aykırıdır. Oysa şimdi yasaların istikrarlılığına her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. SSCB'de yasama erki sadece bir organ tarafından, SSCB Yüksek Sovyeti tarafından kullanılmalıdır.

9) Devamla, Anayasa taslağının 48. maddesine SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı başkanının SSCB Yüksek Sovyeti tarafından değil, halk tarafından seçilmesi gerektiği yönünde ek yapılması önerilmektedir. Bu ek önerisinin doğru olmadığını düşünüyorum, çünkü anayasamızın ruhuna uymuyor. Anayasadaki sistemimize göre, Yüksek Sovyet gibi halk tarafından seçilen ve Yüksek Sovyete karşı durabilecek tek bir başkan olmamalıdır. SSCB'de başkan bir heyettir — bu, halk tarafından değil Yüksek Sovyet tarafından seçilen ve ona karşı sorumlu olan başkanı dahil olmak üzere Yüksek Sovyet Başkanlığı'dır. Tarihsel deneyler, yüksek organların

bu biçimde inşa edilmesinin en demokratik biçim olduğu ve ülkeyi istemeyen rastlantılardan koruduğunu göstermiştir.

10) 48. maddeye ilişkin bir başka değişiklik önerisi de şöyle: SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı başkan vekilleri onbire çıkarılmalı, böylece her Birlik cumhuriyeti temsil edilmelidir. Bu değişiklik önerisinin kabul edilebileceğini düşünüyorum, çünkü bu düzeltme anlamına gelmektedir ve SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlığı'nın otoritesini yalnızca pekiştirebilir.

11) 77. maddeye ilişkin de bir değişiklik önerisi var. Yeni bir Birlik Halk Komiserliği, Savunma Endüstrisi Halk Komiserliği kurulması önerilmektedir. Bu değişiklik önerisinin de kabul edilebileceğini düşünüyorum, (*Alkışlar*) çünkü savunma endüstrimizi ayrı bir elde toplama ve ayrı bir halk komiserliği kurma zamanının geldiğine inanıyorum. (*Alkışlar*). Bana öyle geliyor ki, bu ülkemizin savunma sorununu sadece iyileştirecektir.

12) Anayasa taslağının 124. maddesinin dinsel ibadetin yasaklanması yönünde değiştirilmesi önerilmektedir. Bu değişiklik önerisi anayasamızın ruhuna uygun düşmediği için reddedilmelidir.

13) Son olarak, az çok özsel bir karaktere sahip önemli bir değişiklik önerisi daha. Anayasa taslağının 135. maddesinin değiştirilmesi önerisinden sözediyorum. Bu öneriye göre, din adamları, eski beyaz muhafızlar, bütün "eskiler" ve genel çıkarlara hizmet etmeyen herkes oy hakkından mahrum bırakılmalı, ya da en azından sadece seçme hakkı verilmelidir. Bu önerinin de reddedilmesi gerektiğine inanıyorum. Sovyet iktidarı, emekçi olmayanların ve sömürücü unsurların elinden seçme seçilme hakkını sonsuza kadar değil, geçici bir süre için, belli bir dönem için almıştır. Bu unsurların halka karşı açık savaş yürüttükleri ve Sovyet yasalarına karşı geldikleri bir zaman olmuştur. Bu unsurlara seçme ve seçilme hakkını vermeyen Sovyet yasası, Sovyet iktidarının bu direnişe

verdiği yanıttı. O zamandan bu yana az zaman geçmedi. Geçen dönem içinde sömürücü sınıfların ortadan kaldırılmasını başardık, Sovyet iktidarı ise yenilmez bir güç haline geldi. Bu yasayı düzeltmenin zamanı gelmedi mi? Ben, geldiğine inanıyorum. Ülkenin en yüksek organına eski beyaz muhafızlar, Kulaklar, papazlar gibilerinin sızabileceğinden bunun tehlikeli olduğu söyleniyor. Bundan neden korkulsun? Kurttan korkan ormana girmez. (*Salonda gülüşmeler, coşkun alkışlar.*) Birincisi, bütün eski Kulaklar, beyaz muhafızlar ya da papazlar Sovyet iktidarının düşmanı değiller. İkincisi, eğer herhangi bir yerde halk, düşmanca düşünceler içinde olan birini seçiyorsa bu, ajitasyon çalışmalarımızın son derece kötü olduğunu ve aslında böyle bir rezaleti hak ettiğimizi gösterir; ama ajitasyon çalışmamız Bolşevik tarzda yürütüldüğünde halk düşmanca düşünceler içerisinde olanları en yüksek organlarına seçmeyecektir. Yani ağlamak değil, çalışmak gerekiyor (*Coşkun Alkışlar*), her şeyin tastamam bir halde, idari kararlarla takdim edilmesini beklemeden çalışmak gerekiyor. Lenin, daha 1919 yılında, Sovyet iktidarının, sınırsız seçme ve seçilme hakkını uygulayacağı zamanın çok uzakta olmadığını söylemişti. Dikkat edin: Hiç bir sınırlama olmaksızın Lenin bu sözleri yabancı askeri müdahalenin henüz tasfiye edilmediği ve tarımla endüstrimizin son derece umutsuz bir durumda olduğu bir dönemde söylüyordu. O zamandan bu yana 17 yıl geçti. Lenin yoldaşın talimatını uygulama zamanı gelmedi mi yoldaşlar? Ben zamanın geldiğine inanıyorum.

Lenin 1919'da "RKP(B) Program Taslağı"nda şöyle diyordu: Okumama izin verin:

> " RKP, geçici tarihsel zorunlulukların yanlış biçimde genelleştirilmesine engel olmak için, emekçi kitlelere, Sovyet Cumhuriyetinde bir kısım yurttaşların elinden seçme ve seçilme hakkının alınmasının, burjuva demokratik cumhuriyetlerin çoğunda olduğu gibi, belli bir yurttaş kategorisinin hayat boyu

bu haktan mahrum kalması anlamına gelmediğini, bunun sadece sömürücülere, Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin temel yasalarına karşı inatla sömürücü konumlarını koruma ve kapitalist ilişkileri ayakta tutmaya çalışanlara yönelik olduğunu açıklamaktadır. Sosyalizmin günden güne sağlamlaştığı ve nesnel olarak sömürücü konumda kalma ya da kapitalist ilişkileri koruma olanağına sahip olanların sayısında azalmanın olduğu her günle birlikte, Sovyet Cumhuriyeti'nde ellerinden seçme ve seçilme hakkı alınmış olanların yüzde oranı da azalmaktadır. Bu oran şimdi Rusya'da ancak yüzde iki-üçtür. Öte yandan ise, çok yakın bir gelecekte, dış saldırının sona ermesi ve mülksüzleştirenlerin mülksüzleştirilmesinin tamamlanması, belli koşullar altında, proleter devletin sömürücülerin direnişini ezmek için başka araçlar seçebileceği ve genel seçme ve seçilme hakkını ***sınırsız biçimde***[1] uygulayacağı bir durum yaratacaktır." (***Lenin***, *RKP(B) Program Taslağı, Cilt XXIV, s. 94, Rusça*).

Anlaşılmıştır sanırım. SSCB anayasa Taslağında değişiklik ve düzeltme önerilerinin durumu budur.

VI
SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLER BİRLİĞİ YENİ ANAYASASI'NIN ÖNEMİ

Halkın bütününün katıldığı yaklaşık beş ay süren tartışmaların sonucuna göre bir değerlendirme yapılacak olursa, anayasa taslağının bu Kongre tarafından onaylanacağı anlaşılmaktadır. (*Tezahürata dönüşen coşkun alkışlar. Herkes ayağa kalkmış durumda.*)

Bir kaç gün içinde Sovyetler Birliği, tam gelişmiş sosyalist demokratizm temelinde yeni, sosyalist bir anayasaya sahip olacaktır.

---

1 Altını ben çizdim.

Bu, basit ve kısa bir biçimde, neredeyse protokol üslubuyla yazılmış, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin zaferinden, Sovyetler Birliği emekçilerinin kapitalist kölelikten kurtuluşu gerçeğinden, Sovyetler Birliği'nde tam gelişmiş ve kararlı demokratizmin zaferinden sözeden tarihsel bir belge olacaktır.

Bu, kapitalist ülkelerde milyonlarca dürüst insanın düşlediği ve düşlemeye devam ettiği şeylerin Sovyetler Birliği'nde artık, gerçekleştiğini kanıtlayan bir belge olacaktır. (*Coşkun alkışlar*).

Bu, Sovyetler Birliği'nde gerçekleştirilmiş olanların, başka ülkelerde de gerçekleştirilebileceğini kanıtlayan bir belge olacaktır. *(Coşkun alkışlar*).

Fakat buradan SSCB yeni anayasasına verilen uluslararası önemin hiç de abartılmadığı, sonucu çıkmaktadır.

Şimdi, faşizmin karanlık dalgasının sosyalist işçi sınıfı hareketini kirlettiği, medeni dünyanın en iyilerinin demokratik çabalarını pisliğe bulaştırdığı bugün, SSCB yeni anayasası faşizme karşı bir iddianame olacak ve sosyalizm ve demokrasinin yenilemeyeceğini kanıtlayacaktır. (*Alkışlar*). SSCB yeni anayasası, bugün, faşist barbarlığa karşı mücadele yürütenler için moral yardım ve gerçek bir dayanak olacaktır. (*Coşkun alkışlar*).

SSCB Anayasası SSCB halkları için ise daha büyük bir öneme sahiptir. Nasıl ki bu Anayasa kapitalist ülkelerin halkları için bir eylem programı anlamını taşıyacaksa, SSCB halkları için de mücadelelerinin sonucu, insanlığın kurtuluşu cephesinde elde ettikleri zaferlerin bir sonucu anlamını taşıyacaktır. Mücadelenin arkada bırakılmış yolu ve katlanılanların bir sonucu olarak zaferimizin meyvelerinden sözeden bir anayasaya sahip olmak hoş ve sevindiricidir. Yoldaşlarımızın ne için savaştıklarını ve evrensel boyutta tarihi öneme sahip zafere nasıl ulaştıklarını bilmek hoş ve sevindiricidir. Bizimkilerin çokça akan kanının boş yere akmadığını meyvelerini

verdiğini bilmek hoş ve sevindiricidir. *(Sürekli alkışlar)*. Bu, işçi sınıfımızı, köylülüğümüzü ve emekçi aydınlarımızı düşünsel olarak donatmaktadır. Bu, haklı gurur duygusunu geliştirmekte ve hızlandırmaktadır.) Bu, kendi gücüne inancı sağlamlaştırmakta ve komünizmin yeni zaferleri için yeni mücadelelere seferber etmektedir. (*Coşkun alkışlar, herkes ayağa kalkıyor. Salon hurra sesleriyle gürlüyor. "Yaşasın Stalin yoldaş!" sesleri yükseliyor her yerden. Kongre üyeleri ayakta "Enternasyonal"i söylüyorlar. "Enternasyonal"den sonra yeniden tezahürat başlıyor. "Hurra" "Yaşasın önderimiz Stalin Yoldaş!" sesleri*).

SSCB ANAYASASI

(Temel Yasa)

Bölüm I

TOPLUMSAL İNŞA

Madde 1) Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği işçi ve köylülerin sosyalist devletidir.

Madde 2) SSCB'nin politik temelini, toprak sahipleri ve kapitalistlerin iktidarının devrilmesi ve proletarya diktatörlüğünün kurulması sonucu büyüyen ve güçlenen Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri oluşturur.

Madde 3) SSCB'de bütün iktidar, kırda ve kentte, Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri şahsında emekçilere aittir.

Madde 4) SSCB'de ekonomik temeli, kapitalist ekonomik sistemin tasfiyesi, üretim araç ve gereçlerinde özel mülkiyetin kaldırılması ve insanın insan tarafından sömürülmesinin yokedilmesiyle sağlamlaşmış sosyalist ekonomik sistem

ve üretim araç ve gereçleri üzerindeki sosyalist mülkiyet oluşturmaktadır.

Madde 5) SSCB'de sosyalist mülkiyet, ya devlet mülkiyeti (halkın ortak mülkiyeti) ya da kooperatif-kollektif iktisadi mülkiyeti (tek tek Kolhozların mülkiyeti, kooperatif birliklerinin mülkiyeti) biçimindedir.

Madde 6) Topraklar, yeraltı servetleri, sular ormanlar, işletmeler, fabrikalar, kömür ocakları maden ocakları, demirdeniz ve hava yolu ulaşımı, bankalar, posta ve telefon, devletin "örgütlediği büyük tarımsal işletmeler (Sovyet çiftlikleri, Makine ve Traktör İstasyonları vs.) belediye işletmeleri, kentlerde ve endüstri bölgelerinde evlerin arsa mevcudu devletin mülkiyetindedir, yani halkın ortak malıdır.

Madde 7) Kollektif çiftliklerin ve kooperatif örgütlerinin canlı cansız envanteriyle toplumsal işletmeler, Kollektif çiftlikler ve kooperatif örgütleri tarafından üretilen ürünler ve bunların toplumsal binaları, Kollektif çiftliklerin ve kooperatif örgütlerinin toplumsal mülkiyetini, sosyalist mülkiyetini oluşturur.

Her kollektif köylü, ev idaresi tarımsal artel statüsü gereğince, toplumsal, Kollektif çiftlikten aldığı ana gelirden başka, kişisel kullanımı için daha küçük bir çiftlik toprağına ve çiftlik toprağı üzerinde bir yan işletmeye, bir eve, yarar hayvanları ve kümes hayvanlarıyla küçük tarım envanterine sahiptir.

Madde 8) Kollektif çiftliklerin kullandıkları topraklar, parasız ve süresiz kullanım amacıyla, yani sürekli olarak ve senet üzerinde kendilerine verilmiştir.

Madde 9) SSCB'de egemen olan sosyalist ekonomik sistemin yanısıra bireysel köylülerin kişisel emeğe dayanan ve yabancı emek sömürüsünü dıştalayan küçük özel çiftliklerine ve küçük zanata yasal olarak izin verilmiştir.

Madde 10) Yurttaşların kendi çalışmalarıyla elde ettikleri gelir ve tasarruflar, konut, eve ait yan işletmeler, ev işleri ve ev idaresi eşyaları, kişisel ihtiyaç ve konfor eşyaları üzerindeki kişisel mülkiyet hakkı ve vatandaşların kişisel mülkiyet üzerindeki miras hakkı, yasalarla güvence altına alınmıştır.

Madde 11) SSCB'nin ekonomik yaşamı, toplumsal zenginliğin artması, emekçilerin maddi ve kültürel seviyelerinin sürekli yükseltilmesi, SSCB'nin bağımsızlığının sağlamlaştırılması ve savunma yeteneğinin artırılması için devlet tarafından hazırlanmış ekonomik plânla saptanıp yönetilecektir.

Madde 12) SSCB'de çalışma, çalışabilecek durumda olan her yurttaş için "çalışmayan yememeli de" ilkesine göre, bir yükümlülük ve onur borcudur.

SSCB'de şu sosyalist ilke uygulanır: "Herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre".

Bölüm II

DEVLETİN YAPISI

Madde 13) Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği aşağıdaki eşit Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri'nin gönüllü birliği temelinde kurulmuş federal bir devlettir:

Rusya Sovyet Sosyalist Federatif Cumhuriyeti
Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Beyaz Rusya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Gürcistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Litvanya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti

Moldavya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Letonya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Kırgızistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Tacikistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Türkmenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Estonya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
Kareli-Fin Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti

Madde 14) Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği, devlet iktidarı ve devlet idaresinin en yüksek organları şahsında şu yetkilere sahiptir:

a) Uluslararası ilişkilerde SSCB'yi temsil etmek, SSCB adına başka devletlerle anlaşmalar yapmak, onaylamak ve feshetmek Birlik cumhuriyetlerinin yabancı devletlerle ilişkileri için genel bir tarz saptamak;
b) Savaş ve barış sorunları;
c) SSCB'ye yeni cumhuriyetlerin alınması;
d) SSCB anayasasına uyulmasını ve Birlik Cumhuriyetleri anayasalarının SSCB anayasasıyla uyum halinde olmasını denetlemek;
e) Birlik Cumhuriyetleri arasındaki sınırların değiştirilmesini onaylamak;
f) Yeni bölge ve alanların oluşturulmasını ve Birlik cumhuriyetleri içinde yeni özerk cumhuriyetler ve özerk bölgelerin oluşturulmasını onaylamak;
g) SSCB'nin savunmasını örgütlemek, SSCB'nin bütün silahlı kuvvetlerini yönetmek, Birlik cumhuriyetlerinin ordu birliklerini örgütlemek için yönlendirici ilkeleri saptamak;
h) Devlet tekeli temelinde dış ticaret;
i) Devlet güvenliğini korumak;
j) SSCB'nin ekonomik plânlarını yapmak;
k) SSCB birleşik bütçesini ve bütçenin gerçekleşmesi üzerine sunulan raporu onaylamak, Birlik bütçesine, cum-

huriyetlerle yerel bütçelere girecek olan vergi ve gelirleri saptamak;

l) Birlik çapında öneme sahip oldukları ölçüde bankaları, endüstriyel ve tarımsal kuruluşları, işletmeleri ve ticari kuruluşları yönetmek;

m) Ulaşım, posta ve telefon işlerini yönetmek;

n) Para ve kredi sistemini yönetmek;

o) Devlet sigorta işlerini örgütlemek;

q) Toprağın, yeraltı servetlerinin, ormanlar ve suların kullanımı için temel ilkeleri saptamak;

r) Eğitim ve sağlık işleri alanında temel ilkeleri saptamak;

s) Ekonomi istatistiği konusunda ortak bir sistem örgütlemek;

t) Çalışma yasası için temelleri saptamak;

u) Mahkemeler teşkilat ve muhakeme usul yasalarını, ceza yasası ve medeni yasaya ilişkin yasaların çıkarılması;

v) Birlik vatandaşlığı üzerine; yabancıların hakları üzerine yasalar yapmak;

w) Evlilik ve aileyle ilgili yasalar için temelleri saptamak;

x) Bütün Birlik için af çıkarmak.

Madde 15) Birlik cumhuriyetlerinin egemenlikleri, sadece SSCB anayasasının 14. maddesinde gösterilen unsurlarla sınırlıdır. Bunun dışında her Birlik cumhuriyeti egemenliğini bağımsızca uygular. SSCB Birlik cumhuriyetlerinin egemenlik haklarını korur.

Madde 16) Her Birlik cumhuriyeti, cumhuriyetin özelliklerini gözönüne alan ve SSCB anayasasıyla tam bir uyum içinde oluşturulmuş anayasaya sahiptir.

Madde 17) Her Birlik cumhuriyeti, SSCB'den özgürce ayrılma hakkına sahiptir.

Madde 18) Birlik cumhuriyetlerinin alanları, onayları olmaksızın değiştirilemez.

Madde 18a) Her Birlik cumhuriyeti yabancı devletlerle doğrudan ilişki kurma, anlaşmalar yapma, karşılıklı diplomatik temsilcilerle konsolosluk temsilcileri bulundurma hakkına sahiptir.

Madde 18b) Her Birlik cumhuriyeti, cumhuriyet askeri birliklerine sahiptir.

Madde 19) SSCB yasaları, bütün Birlik cumhuriyetlerinde aynı hükme sahiptir.

Madde 20) Herhangi bir Birlik cumhuriyetinin yasasıyla Birlik yasasının uyuşmadığı durumlarda Birlik yasası geçerlidir.

Madde 21) SSCB vatandaşları için ortak bir Birlik yurttaşlığı saptanmaktadır.

Birlik cumhuriyetlerinin yurttaşları SSCB yurttaşlarıdır.

Madde 22) Rus Sovyet Sosyalist Federatif Cumhuriyeti şu reyonlardan: Altay, Krasnador, Krasnoyarsk, Primorye, Stavropol, Kabarovsk; şu bölgelerden: Arkanyel Astragan, Briyansk, Velikiye Luki, Vladimir, Vologda, Voronej, Gorki, Grosni, İvanovo, İrkutsk, Kaliningrad, Kalinin, Kaluga, Kemerovo, Kirov, Kostromo, Kırım, Kuybişev, Kurgan, Kursk, Leningrad, Molotov, Moskova, Murmansk, Novgorod, Novosibirsk, Omsk, Orel, Pensa, Pskov, Rostov, Ryasan, Saratov, Sahalin, Sverdlovsk, Smolensk, Stalingrad, Tambov, Tomsk, Tula, Tyumen, Ulyanovsk. Çelyabinsk, Çita, Çkalov, Yaroslavl; şu özerk sosyalist Sovyet cumhuriyetlerinden: Tatar, Başkır, Dağıstan, Buryat -Mongol, Kabarday, Komi, Mariyi, Mordvin, Kuzey-Oset, Udmurti, Çuvaş, Yakut; şu özerk bölgelerden: Adige, Yahudi, Oyrot, Tuvin, Çakasi, Çerkez, oluşur.

Madde 23) Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti şu bölgelerden oluşmaktadır: Vinniza, Volhiniye, Voroşilovgrad, Dnyepropetrovsk, Drohobiç, Şitomir, Trans-Karpatya, Sapa-

roşye, İsmail, Kamenez-Podolsk, Kiev, Kirovograd, Lvov, Nikolayev, Odessa, Poltava, Rovno, Stalino, Stanislav, Sumi, Ternopol, Çarkov, Çerson, Çernigov ve Çernoviz.

Madde 24) Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti içinde Nahcivan Sovyet Sosyalist Özerk Cumhuriyeti ve Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi vardır.

Madde 25) Gürcü Sovyet Sosyalist Cumhuriyetinde, Abaza Sovyet Sosyalist Özerk Cumhuriyeti, Acar Sovyet Sosyalist Özerk Cumhuriyeti, Güney-Oset Özerk Bölgesi yer alır.

Madde 26) Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Andishan, Buhara, Kaşka-Darya, Namangan, Semerkant, Surhan-Darya, Taşkent, Fergana, Horezm bölgeleriyle, Kara-Kalpak Sovyet Sosyalist Özerk Cumhuriyetinden oluşur.

Madde 27) Tacikistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Garm, Kulab, Leninabat, Stalinabat bölgeleriyle, Gorno-Badahşan Özerk Bölgesinden oluşur.

Madde 28) Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti şu bölgelerden oluşur: Akmolinsk, Aktyubinsk, Alma-Ata, Doğu-Kazakistan, Gurjev, Cambul, Batı-Kazakistan, Karaganda, Kızıl-Orda, Kokçetav, Kustanay, Pavlodar, Kuzey Kazakistan, Semipalatinsk, Taldi-Kurgan, Güney Kazakistan.

Madde 29) Beyaz Rusya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti şu bölgelerden oluşur: Baranoviçi, Bobruysk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno, Minsk, Mogilev, Molodeçno, Pinsk, Polessye ve Polozk.

Madde 29a) Türkmenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti şu bölgelerden oluşur: Aşkabad, Mari, Taşaus ve Çar.

Madde 29b) Kırgızistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti şu bölgelerden oluşur: Celal-Abad, İssik-Kul, Oş, Talas, Tien -Şan ve Frunze.

Bölüm III

SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLER BİRLİĞİ İKTİDARININ EN YÜKSEK ORGANLARI

Madde 30) SSCB iktidarının en yüksek organı, SSCB Yüksek Sovyeti'dir.

Madde 31) SSCB yüksek Sovyeti, Anayasa temelinde SSCB yüksek Sovyeti'ne karşı sorumlu olan SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlığı, SSCB Bakanlar Konseyi ve SSCB Bakanlıkları gibi SSCB organlarının yetki alanlarına girmediği hallerde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne düşen bütün hakları Anayasanın 14. Maddesine göre kullanır.

Madde 32) SSCB'nin yasama erki sadece yüksek Sovyet tarafından kullanılır.

Madde 33) SSCB Yüksek Sovyeti iki meclisten oluşur: Birlik Sovyeti ve Milliyetler Sovyeti.

Madde 34) Birlik Sovyeti, SSCB yurttaşları tarafından, seçim çevrelerine göre, 300.000 kişiye bir milletvekili esasına göre seçilir.

Madde 35) Milliyetler Sovyeti Devleti, özerk cumhuriyetler, özerk bölgeler ve ulusal çevrelere göre ve şu ölçüler temelinde SSCB yurttaşları tarafından seçilir: Her birlik cumhuriyetinden 25 milletvekili, her özerk cumhuriyetten 11 milletvekili, her özerk bölgeden 5 milletvekili, her ulusal çevreden 1 milletvekili.

Madde 36) SSCB Yüksek Sovyeti dört yıllık süre için seçilir.

Madde 37) SSCB Yüksek Sovyeti'nin iki meclisi, Birlik Sovyeti ve Milliyetler Sovyeti, eşit haklara sahiptir.

Madde 38) Birlik Sovyeti ve Milliyetler Sovyeti, aynı ölçüde yasal inisiyatife sahiptir.

Madde 39) Yasalar, SSCB Yüksek Sovyeti'nin her iki meclisi tarafından da her meclisin basit oy çoğunluğuyla kabul edildiklerinde karar altına alınmış sayılır.

Madde 40) SSCB Yüksek Sovyeti'nin kabul ettiği yasalar, SSCB Yüksek Sovyeti Başkanı ve Başkanlık Sekreteri imzasıyla Birlik cumhuriyetleri dilinde yayınlanır.

Madde 41) Birlik Sovyeti ve Milliyetler Sovyeti'nin kongreleri aynı zamanda başlar ve biter.

Madde 42) Birlik Sovyeti, Birlik Sovyeti'nin başkanını ve iki başkan vekilini seçer.

Madde 43) Milliyetler Sovyeti, Milliyetler Sovyeti'nin başkanını ve iki başkan vekilini seçer.

Madde 44) Birlik Sovyeti ve Milliyetler Sovyeti Başkanları sözkonusu meclislerin toplantılarını yönetir ve onların iç tüzüklerini uygularlar.

Madde 45) SSCB Yüksek Sovyetinin her iki meclisinin ortak toplantıları, Birlik Sovyeti ve Milliyetler Sovyeti Başkanları tarafından dönüşümlü olarak yönetilir.

Madde 46) SSCB Yüksek Sovyeti, SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlığı tarafından yılda iki kez toplantıya çağrılır.

Olağanüstü toplantılar, Yüksek Sovyetin kararı, ya da her hangi bir Birlik cumhuriyetinin talebi üzerine, Yüksek Sovyet Başkanlığı tarafından çağrılır.

Madde 47) Birlik Sovyetiyle Milliyetler Sovyeti arasında herhangi bir sorunda görüş ayrılığı çıkması durumunda, sorun iki meclis tarafından eşit biçimde oluşturulan Uzlaşma

Komisyonuna, karar vermek üzere sevkedilir. Eğer Uzlaşma Komisyonu bir anlaşmaya varamazsa ya da verdiği karar, meclislerden birini tatmin etmezse, bir kez daha ele alınmak üzere meclislere geri gönderilir. İki Meclis bu durumda da ortak bir karar çıkaramazsa, SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlığı, SSCB Yüksek Sovyeti'ni fesheder ve yeniden seçim kararı alır.

Madde 48) SSCB Yüksek Sovyeti, iki meclisin ortak oturumunda, SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı başkanı, 16 başkanvekili, Başkanlık sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanının 15 üyesinden oluşan SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı'nı seçer.

SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı, bütün faaliyetlerinden SSCB Yüksek Sovyeti'ne karşı sorumludur.

Madde 49) SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı

a) SSCB Yüksek Sovyetini toplantıya çağırır;
b) Kararnameler çıkarır;
c) SSCB'nin yürürlükteki yasalarını yorumlar;
d) Anayasanın 47. maddesine dayanarak SSCB Yüksek Sovyetini fesheder ve yeni seçim kararı alır;
e) Kendi inisiyatifiyle ya da Birlik cumhuriyetlerinden birinin talebi üzerine referandum yapar;
f) Yasalara uygun olmadıkları durumlarda, SSCB Bakanlar Konseyi ve Birlik cumhuriyetleri Bakanlar Konseyinin emir ve kararlarını iptal eder;
g) SSCB Yüksek Sovyeti toplantıları arasında geçen sürede SSCB Bakanlar Konseyi Başkanının önerisi üzerine — SSCB Yüksek Sovyetinin daha sonra onayına sunulmak üzere — SSCB bakanlarını görevden alır göreve getirir.
h) SSCB'nin nişan ve madalyalarını verir şeref ünvanlarını saptar;

i) SSCB nişan ve madalyalarını verir, şeref ünvanları tevcih eder;
j) Af hakkını kullanır;
k) Askeri rütbeleri, diplomatik dereceleri ve diğer özel ünvanları saptar;
l) SSCB Orduları Başkomutanı'nı atar ve görevden alır;
m) SSCB Yüksek Sovyeti'nin toplantıları arasındaki süre-de SSCB'ye askeri bir saldırı olduğunda ya da herhangi bir saldırı karşısında karşılıklı savunma yükümlülüğünü getiren uluslararası anlaşmalar sözkonusu olduğunda, savaş ilanına karar verir;
n) Genel ve kısmi seferberlik ilan eder;
o) SSCB'nin uluslararası anlaşmalarını onaylar ya da fesheder;
p) Yabancı devletlerde görev yapan tam yetkili SSCB temsilcilerini atar ya da görevden alır;
q) Onun nezdinde akredite edilmiş olan yabancı devletlerin diplomatik temsilcilerinin itimatnamelerini ve görevden alınma yazılarını kabul eder.
r) SSCB'nin savunulması, veya kamu düzeninin ya da devlet güvenliğinin sağlanması için, SSCB'nin tek tek bölgelerinde ya da bütün SSCB'de savaş hali ilân eder.

Madde 50) Birlik Sovyeti ve Milliyetler Sovyeti, her iki meclisin milletvekillerinin vekaletlerini denetleyen bir vekalet komisyonu seçer.

Vekalet Komisyonu'nun talebi doğrultusunda, meclisler, tek tek milletviklerinin vekaletlerinin kabul edilmesi ya da iptal edilmesine karar verirler.

Madde 51) SSCB Yüksek Sovyeti, gerekli bulduğu durumlarda herhangi bir sorun için soruşturma ve revizyon komisyonu kurar.

Bütün kuruluşlar ve resmi kişiler bu komisyonun taleplerini yerine getirme ve gerekli veri ve dokümanları temin etmekle yükümlüdür.

Madde 52) SSCB Yüksek Sovyeti milletvekilleri, SSCB Yüksek Sovyeti'nin onayı olmaksızın ve SSCB Yüksek Sovyeti toplantıları arasındaki sürede ise SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlığı'nın onayı olmaksızın mahkeme önüne çıkarılmaz ve tutuklanamazlar.

Madde 53) SSCB Yüksek Sovyeti'nin süresi dolduğunda, ya da süresinden önce feshedildiğinde, SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlığı yeni seçilmiş SSCB Yüksek Sovyeti tarafından yeni bir SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı oluşturulana kadar yetkilerini korur.

Madde 54) SSCB Yüksek Sovyeti'nin süresinin dolması, ya da bundan önce feshedilmesinden sonra, Yüksek Sovyet Başkanlık Divanı yeni seçimlerin, Yüksek Sovyetin süresinin dolması ya da feshedilmesinden en geç iki ay sonra yapılmasına karar verir.

Madde 55) Yeni seçilen SSCB Yüksek Sovyeti, eski Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı tarafından, seçimlerden en geç üç ay sonra toplantıya çağrılır.

Madde 56) SSCB Yüksek Sovyeti, iki meclisin ortak oturumunda SSCB Hükümetini — SSCB Bakanlar Konseyini oluşturur.

Bölüm IV

BİRLİK CUMHURİYETLERİ İKTİDARININ EN YÜKSEK ORGANLARI

Madde 57) Birlik Cumhuriyeti iktidarının en yüksek organı, Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti'dir;

Madde 58) Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti cumhuriyet vatandaşları tarafından dört yıl için seçilir. Temsil esasları, Birlik Cumhuriyeti'nin anayasası tarafından saptanır;

Madde 59) Cumhuriyetin tek yasama organı, Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti'dir;

Madde 60) Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti;

a) SSCB Anayasasının 16. maddesine uygun olarak Cumhuriyet anayasasını saptar ve değişiklikler yapar;
b) Sınırları içinde bulunan özerk cumhuriyetlerin anayasalarını onaylar ve bu cumhuriyetlerin sınırlarını saptar;
c) Cumhuriyetin ekonomik plânını ve bütçesini onaylar;
d) Birlik Cumhuriyeti yargı organları tarafından cezaya çarptırılan yurttaşların affedilmesi ya da özel aftan yararlandırılması hakkına sahiptir;
e) Uluslararası ilişkilerde Birlik Cumhuriyeti'nin temsil edilmesini kararlaştırır;
f) Cumhuriyet askeri birliklerinin kurulması için yapılacakları saptar.

Madde 61) Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti, Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı başkanı, başkan vekilleri, Başkanlık divanı sekreteri ve Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı üyelerinden oluşan Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı'nı seçer.

Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı'nın yetkileri, Birlik cumhuriyeti anayasası tarafından saptanır.

Madde 62) Oturumların yönetimi için Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti, Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti Başkanı ve başkanvekillerini seçer.

Madde 63) Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti, Birlik cumhuriyeti hükümetini—Birlik Cumhuriyeti Bakanlar Konseyini göreve atar.

Bölüm V

SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLER BİRLİĞİ DEVLET YÖNETİMİ ORGANLARI

Madde 64) Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği devlet erkinin en yüksek yürütme ve tasarruf organı SSCB Bakanlar Konseyi'dir.

Madde 65) SSCB Bakanlar Konseyi, SSCB Yüksek Sovyeti'ne Yüksek Sovyetin toplantıları arasındaki sürede SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı'na karşı sorumlu ve hesap vermekle yükümlüdür.

Madde 66) SSCB Bakanlar Konseyi, yürürlükteki yasalar gereğince emir ve kararnameler çıkarır ve bunların uygulanmasını denetler.

Madde 67) Bakanlar Konseyinin emir ve kararnameleri SSCB'nin bütün bölgeleri için bağlayıcıdır.

Madde 68) SSCB Bakanlar Konseyi;

a) Birlik Bakanlıkları, Cumhuriyet Bakanlıkları ve kendisine bağlı kuruluşların çalışmalarını birleştirir ve yönlendirir;

b) Ekonomik plânın ve devlet bütçesinin gerçekleştirilmesi ve kredi ve para sisteminin sağlamlaştırılması için önlemler alır;
c) Kamu düzeninin güvence altına alınması, devlet çıkarlarının korunması ve yurttaşların haklarının savunulması için önlemler alır;
d) Yabancı devletlerle ilişkilerde genel yönetim onun elindedir;
e) Aktif askeri hizmete çağrılan yurttaşların yıllık kontenjanını belirler, ülke ordularının genel inşasını yönetir;
f) Gerekli olduğu hallerde, ekonomik inşa, kültür ve savunma işleri için SSCB Bakanlar Konseyi bünyesinde özel komiteler, ana idareler kurar.

Madde 69) SSCB Bakanlar Konseyi, SSCB'nin yetki alanına giren idari ve ekonomik dallarda, Birlik cumhuriyetleri Bakanlar Konseyi emir ve kararnamelerini durdurmak ve SSCB bakanlarının emir ve kararnamelerini iptal etmek hakkına sahiptir.

Madde 70) SSCB Bakanlar Konseyi SSCB Yüksek Sovyeti tarafından kurulur ve

SSCB Bakanlar Konseyi Başkanı,
SSCB Bakanlar Konseyi Başkanvekilleri,
SSCB Devlet Plân Komisyonu Başkanı,
SSCB bakanları,
Sanat İşleri Komitesi Başkanı'ndan oluşur.

Madde 71) SSCB Hükümeti, ya da bir SSCB bakanı, SSCB Yüksek Sovyet milletvekillerinin soru önerilerini ilgili mecliste, üç gün içinde, sözlü ya da yazılı olarak yanıtlamakla yükümlüdür.

Madde 72) SSCB bakanları, SSCB'nin yetki alanına giren dallarda devlet idaresini yürütürler.

Madde 73) SSCB bakanları, ilgili bakanlıkların yetki alanları içinde, yürürlükteki yasalar ve SSCB Bakanlar Konseyi emir ve kararnameleri gereğince ve bunlar temelinde emir ve kararnameler çıkarır ve bunların uygulanmasını denetler.

Madde 74) SSCB bakanlıkları, ya Birlik Bakanlıkları ya da Birlik ve Cumhuriyet Bakanlıklarıdır.

Madde 75) Birlik Bakanlıkları, devlet idaresinin kendilerine bırakılan bölümlerini, bütün SSCB bölgelerinde ya doğrudan ya da kendileri tarafından tayin edilen organlar aracılığıyla yönetirler.

Madde 76) Birlik ve Cumhuriyet Bakanlıkları, kendilerine bırakılan devlet idaresi bölümlerini, kural olarak, birlik cumhuriyetinin aynı adlı bakanlıklarıyla yönetirler ve sadece SSCB Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı tarafından onaylanmış listeye göre sınırlı sayıda işletmeleri doğrudan idare ederler.

Madde 77) Birlik Bakanlıkları'na şu bakanlıklar dahildir:

Uçak Sanayii;
Otomobil Sanayii;
Dış Ticaret;
Silah Sanayii;
Jeoloji;
İstihsal İşleri;
Malzeme Rezervleri;
Makine ve Cihaz;
İlaç Sanayii;
Denizcilik;
Doğu Bölgeleri Petrol Sanayii;
Güney ve Batı Bölgeleri Petrol Sanayii;
Besin Maddeleri Rezervleri;
İletişim Araçları Sanayii;

Ulaşım İşleri;
Lastik Sanayii;
İç Su Taşımacılığı;
Posta ve Telekomünikasyon İşleri;
Tarım Makineleri Sanayii;
Tezgâh Makineleri Sanayii;
İnşaat ve Yol Yapımı Makine Sanayii;
Askeri ve Deniz Kuvvetleri İşletmeleri İnşası;
Ağır Endüstri İşletmeleri İnşası;
Yakıt İşletmelerinin İnşası;
Gemi Yapımı Sanayii;
Nakliye Makineleri Sanayii;
İş Yedekleri;
Ağır Makine Sanayii;
Doğu Bölgeleri Kömür Sanayii;
Batı Bölgeleri Kömür Sanayii;
Kimya Sanayii;
Demir Dışı Metalurji;
Selüloz ve Kağıt Sanayii;
Demir Döküm Sanayii;
Elektro Sanayii;
Enerji Santralleri.

Madde 78) Birlik ve Cumhuriyet Bakanlıkları'na şu bakanlıklar dahildir:

Keyif Maddeleri Sanayii;
İç İşleri;
Askeri Kuvvetler;
Yüksek Okul Eğitimi;
Devlet Denetimi;
Devlet Güvenliği;
Sağlık İşleri;
Dış İşleri;

Sinematografi;
Hafif Sanayi;
Kereste Sanayii;
Et ve Süt Sanayii;
Besin Maddeleri Sanayii;
İnşaat Malzemeleri Sanayii;
Doğu Bölgeleri Balıkçılık Sanayii;
Batı Bölgeleri Balıkçılık Sanayii;
Tarım;
Sovyet Çiftlikleri;
Tekstil Sanayii;
Ticaret;
Maliye;
Adalet.

Bölüm VI

BİRLİK CUMHURİYETLERİ DEVLET İDARESİNİN ORGANLARI

Madde 79) Birlik Cumhuriyeti'nin en yüksek yürütme ve tasarruf organı, Birlik Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi'dir.

Madde 80) Birlik Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi, Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti'ne, Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti toplantıları arasındaki sürede ise Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanı'na karşı sorumlu ve hesap vermekle yükümlüdür.

Madde 81) Birlik Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi, SSCB ve Birlik Cumhuriyeti'nde yürürlükte olan yasalar ve SSCB Bakanlar Konseyi emir ve kararnameleri gereğince ve bu temelde emir ve kararnameler çıkarır, bunların uygulanmasını denetler.

Madde 82) Birlik Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi, Özerk cumhuriyetlerin Bakanlar Konseyi'nin emir ve kararlarını durdurma, mıntıkalar, bölgeler, özerk bölgeler emekçi milletvekilleri Sovyetleri yürütme komitesinin karar ve emirlerini iptal etme hakkına sahiptir.

Madde 83) Birlik Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi, Birlik Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti tarafından göreve atanır ve

Birlik Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Başkanı;
Bakanlar Konseyi Başkan vekilleri;
Devlet Plân Komisyonu Başkanı;
Bakanlar;
Sanat İşleri yöneticileri;
Kültür ve Aydınlanma Kuruluşları Komitesi Başkanı'ndan oluşur.

Madde 84) Birlik cumhuriyeti bakanları, Birlik cumhuriyetinin yetki alanına giren dallarda idareyi yürütürler.

Madde 85) Birlik cumhuriyeti bakanları, ilgili bakanlıkların yetki alanları dahilinde, SSCB ve Birlik cumhuriyeti yasaları ve Birlik ve Cumhuriyet Bakanlıklarının karar ve emirleri gereğince ve bunların temelinde karar ve emirler çıkarır.

Madde 86) Birlik cumhuriyeti bakanları, Birlik ve cumhuriyet bakanları, ya da cumhuriyet bakanlarıdır.

Madde 87) Birlik ve Cumhuriyet Bakanları devlet idaresinin kendilerine ayrılan bölümünü yönetirler ve gerek Birlik cumhuriyeti bakanlar konseyine, gerekse de SSCB'nin ilgili Birlik ve cumhuriyet bakanlığına tabidirler.

Madde 88) Cumhuriyet bakanları, devlet idaresinin kendilerine ayrılan bölümünü yönetirler ve doğrudan Birlik cumhuriyeti bakanlar konseyine tabidirler.

Bölüm VII

SOVYET SOSYALİST ÖZERK CUMHURİYETLERİN İKTİDARININ EN YÜKSEK ORGANLARI

Madde 89) Özerk cumhuriyet iktidarının en yüksek organı, özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti'dir.

Madde 90) Özerk Cumhuriyet Yüksek Sovyeti, cumhuriyet yurttaşları tarafından dört yıllık bir süre için ve özerk cumhuriyetin anayasasında saptanmış temsil esaslarına göre seçilir.

Madde 91) Özerk Cumhuriyet Yüksek Sovyeti Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin tek yasama organıdır.

Madde 92) Her özerk cumhuriyet, özerk cumhuriyetin özelliklerini gözönüne alan ve Birlik cumhuriyetini anayasasıyla tam bir uyum içinde oluşturulmuş bir anayasaya sahiptir.

Madde 93) Özerk Cumhuriyet Yüksek Sovyeti, Özerk Cumhuriyet Yüksek Sovyeti Başkanlık Divanını seçer ve anayasasına uygun olarak özerk cumhuriyet bakanlar konseyini göreve atar.

Bölüm VIII

DEVLET İDARESİNİN YEREL ORGANLARI

Madde 94) Reyonlarda, bölgelerde, özerk bölgelerde, bucak, ilçe ve illerde, kırsal yerleşim bölgelerinde (stanizalar, köyler, kutorlar, kışlaklar, obalarda) devlet idaresinin organları emekçi milletvekilleri Sovyetleridir.

Madde 95) Reyonlar, bölgeler, özerk bölgeler, bucak, ilçe ve iller, kırsal yerleşim bölgelerinin (Stanizalar, köyler, kutorlar, kışlaklar ve obalar) emekçi milletvekilleri Sovyetleri, her defasında reyonlar, bölgeler, özerk bölgeler, bucaklar, ilçeler, iller ve kırsal yerleşim bölgelerinin emekçileri tarafından iki yıl için seçilir.

Madde 96) Emekçi Milletvekilleri Sovyetlerinin temsil esasları Birlik cumhuriyeti anayasası tarafından saptanır.

Madde 97) Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri, kendilerine tabi olan idari organları yönetir, devlet düzeninin korunmasını yasalara uyulmasını sağlar, yurttaşların haklarını savunur, yerel ekonomik ve kültürel inşayı yönetir ve yerel bütçeyi oluştururlar.

Madde 98) Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri, SSCB ve Birlik cumhuriyeti yasalarınca kendilerine tanınan haklar çerçevesinde kararlar alır, kararnameler çıkarır.

Madde 99) Reyon, bölge, özerk bölge, bucak, ilçe, il ve kırsal yerleşim bölgelerinde Emekçi Milletvekilleri Sovyetlerinin tasarruf ve icra yetkisine sahip organı, onun tarafından seçilen, başkan, başkanvekili, sekreter ve üyelerden oluşan yürütme komiteleridir.

Madde 100) Küçük yerleşim merkezlerinde Emekçi Milletvekilleri Sovyetlerinin tasarruf ve icra yetkisine sahip organları, Birlik cumhuriyetleri anayasalarına uygun Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri tarafından seçilen başkan, başkanvekili ve sekreterdir.

Madde 101) Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri icra organı, hem kendilerini seçen Emekçi Milletvekilleri Sovyetlerine hem de kendisinin üstünde olan Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri icra organına doğrudan hesap vermek zorundadır.

Bölüm IX

MAHKEME VE SAVCILIK

Madde 102) SSCB'de hakkaniyet, SSCB Yüksek Mahkemesi, Birlik cumhuriyetleri yüksek mahkemeleri, reyon ve bölge mahkemeleri, özerk cumhuriyetler mahkemeleri, özerk bölge mahkemeleri, SSCB Yüksek Sovyetinin kararıyla atanan özel mahkemeler ve halk mahkemeleri tarafından uygulanır.

Madde 103) Yargılama bütün mahkemelerde, yasalarla özellikle öngörülen durumlar dışında, halk jürisinin katılımıyla yapılır.

Madde 104) SSCB Yüksek Mahkemesi, en yüksek yargı organıdır, SSCB ve Birlik cumhuriyetlerindeki bütün yargı organlarının yargı faaliyetlerini denetlemek, SSCB Yüksek Mahkemesi'nin görevidir.

Madde 105) SSCB Yüksek Mahkemesi ve özel mahkemeler, SSCB Yüksek Sovyeti tarafından beş yıl için seçilir.

Madde 106) Birlik cumhuriyetlerinin yüksek mahkemeleri, Birlik cumhuriyetleri yüksek sovyeti tarafından beş yıl için seçilir.

Madde 107) Özerk cumhuriyetler yüksek mahkemeleri, özerk cumhuriyetler yüksek Sovyetleri tarafından beş yıl için seçilir.

Madde 108) Reyon ve bölge mahkemeleri, özerk bölgeler ve ilçe mahkemeleri, reyon-bölge ve çevre Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri ya da özerk bölgeler Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri tarafından beş yıl süreyle seçilir.

Madde 109) Halk mahkemeleri, bir mıntıkada yaşayan yurttaşlar tarafından genel, doğrudan, ve eşit oy hakkı temelinde, gizli oyla üç yıl için seçilir.

Madde 110) Yargılama, Birlik cumhuriyetinin ya da özerk cumhuriyetin ya da özerk bölgenin diliyle yapılır. Bu dili konuşamayanların bir tercüman yardımıyla dosyaları inceleme ve mahkeme önünde anadilini konuşma hakkı korunur.

Madde 111) Duruşmalar, SSCB'nin bütün mahkemelerinde, yasayla istisnalar öngörülmediği sürece, açıktır; sanığa savunma hakkı tanınır.

Madde 112) Yargıçlar bağımsızdır ve sadece yasalara tabidirler.

Madde 113) Bütün bakanlıkların, onlara tabi kuruluşların, tek tek görevlilerin ve SSCB yurttaşlarının yasaları tam olarak uygulayıp uygulamadıklarını denetlemekle görevli en yüksek merci, SSCB Başsavcılığı'dır.

Madde 114) SSCB Başsavcılığı, SSCB Yüksek Sovyeti tarafından yedi yıl süreyle atanır.

Madde 115) Cumhuriyetlerin, reyonların, bölgelerin, savcıları ve özerk cumhuriyetlerin, özerk bölgelerin savcıları, SSCB Başsavcılığı tarafından beş yıl için atanır.

Madde 116) Bucak, ilçe ve illerin savcıları, Birlik cumhuriyeti savcıları tarafından beş yıl için atanır ve bu atama SSCB Başsavcılığı tarafından onaylanır.

Madde 117) Savcılık organları her türlü yerel organdan bağımsız olarak çalışırlar ve sadece SSCB Başsavcılığı'na tabidirler.

Bölüm X

YURTTAŞLARIN TEMEL HAKLARI VE TEMEL GÖREVLERİ

Madde 118) SSCB yurttaşları çalışma hakkına, yani harcadıkları emeğin niteliğine ve niceliğine göre ücret aldıkları bir iş güvencesi içinde olma hakkına sahiptirler.

Çalışma hakkı, ekonominin sosyalist örgütlenmesi, Sovyet toplumunun üretim güçlerinin sürekli büyümesi, ekonomik kriz olasılığının ortadan kaldırılması ve işsizliğin tasfiye edilmesiyle güvence altına alınmaktadır.

Madde 119) SSCB yurttaşları dinlenme hakkına sahiptirler.

Dinlenme hakkı, işçi ve ücretli memurlar için sekiz saatlik işgününün saptanması, çalışma koşulları zor olan bir dizi meslek için işgünü süresinin 7 ve 6 saate indirilmesi ve çalışma koşulları daha da ağır olan bazı işletme bölümlerinde ise, bu sürenin 4 saate düşürülmesi, işçi ve görevliler için her yıl paralı izin verilmesi ve emekçilerin hizmetine sunulmuş sanatoryum, dinlenme yurtları ve kulüplerden oluşan kapsamlı bir ağla güvence altına alınmıştır.

Madde 120) SSCB yurttaşları, yaşlılık, hastalık ve sakatlık durumlarında maddi bakım görme hakkına sahiptirler.

Bu hak, işçi ve ücretli memurların sosyal güvenliğinin, devlet hesabına, giderek daha fazla gelişmesi, emekçilere parasız sağlık hizmeti sunulması, emekçilerin hizmetine sunulmuş kapsamlı bir tedavi merkezleri ağıyla güvence altına alınmıştır.

Madde 121) SSCB yurttaşları eğitim hakkına sahiptirler.

Bu hak, genel temel eğitim zorunluluğu, parasız yedi yıllık eğitim iyi notlara sahip yüksek okul öğrencileri için dev-

let bursları sistemiyle, ana dilde öğrenim, işletmelerde, Sovyet çiftliklerinde, Makine ve Traktör İstasyonları'nda emekçilerin parasız üretim, teknik ve tarımsal eğitiminin örgütlenmesiyle güvence altına alınmıştır.

Madde 122) SSCB'de, ekonomik, devletsel, kültürel, toplumsal ve politik yaşamın bütün alanlarında kadın erkekle eşit haklara sahiptir.

Bu hakların gerçekleştirilme olanağı, çalışma, emeğinin karşılığını alma, dinlenme, sosyal güvenlik ve eğitim hakkı konusunda erkekle eşit kılınmasıyla güvence altına alınmıştır. Kadının yükü ana ve çocuğun devlet koruması altında olması, çok çocuklu ve yalnız annelere devlet yardımı sağlanması, paralı hamilelik izni verilmesi, geniş bir doğumevleri, çocuk bahçeleri ve kreşleri ağının kurulmasıyla hafiflemiştir.

Madde 123) SSCB yurttaşlarının, ekonomik, devletsel kültürel, toplumsal ve politik yaşamın bütün alanlarında hangi milliyetten, hangi ırktan olurlarsa olsunlar eşit haklara sahip oluşları mutlak bir yasadır.

Bir ırka ya da milliyete ait olduğu için herhangi bir yurttaşın haklarını, ne surette olursa olsun sınırlayan ya da aynı nedenle bir yurttaşa doğrudan ya da dolaylı imtiyaz tanıyan, aynı şekilde, ırksal ya da milli bir dışlama ya da ırksal ve milli bir nefret propagandası yapan ve bir ırkı ya da milliyeti horlayanlar hakkında yasal kovuşturma yapılacaktır.

Madde 124) Yurttaşların vicdan özgürlüğünü sağlamak için SSCB, kiliseyi devletten, okulu kiliseden ayırmıştır. Bütün yurttaşlar dinsel ibadet özgürlüğüne ve din karşıtı propaganda yapma özgürlüğüne sahiptirler.

Madde 125) Emekçilerin çıkarlarına uygun olarak ve sosyalist sistemin sağlamlaşması amacıyla SSCB yurttaşlarının şu hakları yasalarla güvence altına alınmıştır:

a) Konuşma özgürlüğü,

b) Basın özgürlüğü,
c) Miting ve toplantı özgürlüğü,
d) Yürüyüş ve gösteri özgürlüğü.

Yurttaşların bu hakları, emekçilere ve emekçi örgütlerine, bu hakların kullanılması için gerekli olan basımevleri, kağıt stokları, kamu binaları, caddeler, posta ve telekomünikasyon ve diğer maddi koşulların sunulmasıyla güvence altına alınmıştır.

Madde 126) Emekçilerin çıkarlarına uygun olarak ve halk yığınlarının, örgütsel alanda kendi başlarına davranma yeteneklerinin ve politik faaliyetlerinin gelişmesi amacıyla SSCB yurttaşlarına toplumsal örgütlerde, sendikalarda, kooperatif birliklerinde, gençlik örgütlerinde, spor ve savunma örgütlerinde, kültür birliklerinde, teknik ve bilimsel derneklerde birleşme hakkı sağlanmıştır. Bu arada işçi sınıfıyla diğer emekçi kesimlerin en aktif ve kararlı yurttaşlar, sosyalist sistemin gelişmesi ve sağlamlaşması için mücadelenin öncü gücünü ve emekçilerin gerek toplumsal, gerekse de iktidar organlarının yönetici çekirdeğini oluşturan Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) içinde birleşirler.

Madde 127) SSCB yurttaşlarının kişilik hakları ihlâl edilemez. Hiç kimse, mahkeme kararı ya da savcılığın izni olmadan tutuklanamaz.

Madde 128) Yurttaşların konutlarının dokunulmazlığı ve mektuplaşma sırrı yasalarla korunmuştur.

Madde 129) SSCB emekçilerin çıkarlarını savundukları için veya bilimsel faaliyetleri nedeniyle ya da ulusal kurtuluş mücadelesi yürüttüklerinden dolayı kovuşturulan yabancı ülke yurttaşlarına iltica hakkı tanır.

Madde 130) Bütün SSCB yurttaşları, SSCB anayasasına uygun davranmak, yasalara uymak, çalışma disiplinini korumak, toplumsal yükümlülüklerini dürüstçe yerine getirmek, sosyalist toplum yaşamının kurallarına dikkat etmek zorundadırlar.

Madde 131) Bütün SSCB yurttaşları, toplumsal sosyalist mülkiyeti, Sovyet düzeninin kutsal ve dokunulmaz temeli, zenginliğin ve anavatanın gücünün kaynağı, emekçilerin refah ve kültür seviyesi yüksek yaşamlarının kaynağı olarak, korumak ve sağlamlaştırmakla yükümlüdürler.

Toplumsal sosyalist mülkiyete karşı suç işleyen kişiler halk düşmanıdır.

Madde 132) Genel askerlik yükümlülüğü kanundur.

SSCB orduları safında askerlik hizmeti yapmak SSCB yurttaşları için onurlu bir görevdir.

Madde 133) Anavatan savunması, her SSCB yurttaşının kutsal yükümlülüğüdür. Vatana ihanet — bayrak yeminini ihlâl etmek, düşman saflarına geçmek, devletin askeri gücüne zarar vermek, casusluk en ağır suç olarak en ağır biçimde cezalandırılır.

Bölüm XI

SEÇİM SİSTEMİ

Madde 134) Tüm Emekçi Milletvekilleri Sovyetlerine milletvekili seçimi SSCB Yüksek Sovyetine, Birlik cumhuriyetleri yüksek Sovyetlerine, emekçi milletvekilleri, reyon ve bölge Sovyetlerine, özerk cumhuriyetler yüksek Sovyetine, özerk bölgeler emekçi milletvekilleri Sovyetlerine, ilçe, reyon, il ve kırsal yerleşim bölgelerinin (staniza, köy, kutor, kışlak, oba) emekçi milletvekilleri Sovyetlerine milletvekili, seçmenlerce genel, eşit, doğrudan ve gizli oyla seçilir.

Madde 135) Milletvekilleri genel seçimle seçilir. 18 yaşına gelmiş her SSCB yurttaşı, ırkı, ulusu, cinsi, inancı, eğitimi, yerleşikliği, sosyal kökeni, servet durumu, eski faaliyeti

dikkate alınmaksızın milletvekili seçimlerine katılma hakkına sahiptir. Sadece akıl hastaları ve mahkeme kararıyla ellerinden seçme hakları alınmış kişiler bunun dışındadır.

SSCB Yüksek Sovyeti milletvekilliğine, ırkından, ulusundan, cinsiyetinden, inancından, eğitim derecesinden, yerleşikliğinden, sosyal kökeninden servet durumundan eski faaliyetinden bağımsız olarak, 23 yaşına gelmiş her SSCB yurttaşı seçilebilir.

Madde 136) Milletvekilleri eşit seçimle seçilir: Her yurttaşın bir oyu vardır; bütün yurttaşlar seçimlere aynı temelde katılırlar.

Madde 137) Kadınlar erkeklerle aynı seçme ve seçilme hakkına sahiptir.

Madde 138) SSCB orduları saflarında bulunan yurttaşlar, diğer bütün yurttaşlar gibi seçme ve seçilme hakkına sahiptir.

Madde 139) Milletvekilleri doğrudan seçimle seçilirler: Kırsal alanlardaki ve kentlerdeki emekçi milletvekilleri Sovyetlerinden, SSCB Yüksek Sovyetine kadar bütün emekçi milletvekilleri Sovyetleri, yurttaşlar tarafından doğrudan seçimde seçilir.

Madde 140) Milletvekili seçimlerinde oy verme işlemi gizli yapılır.

Madde 141) Seçimler için aday gösterilmesi seçim çevrelerine göre olur.

Aday gösterme hakkı toplumsal örgütlere ve emekçi birliklerine tanınmıştır: Komünist Parti örgütleri, sendikalar, kooperatifler, gençlik örgütleri, kültür dernekleri.

Madde 142) Her milletvekili, seçmenlerine, kendisinin ve emekçi milletvekilleri Sovyetinin çalışmalarına ilişkin

hesap vermekle yükümlüdür ve her zaman seçmenlerin çoğunluğunun kararıyla, yasalarda anlatılan biçimde görevden alınabilir.

Bölüm XII

ARMA - BAYRAK, BAŞKENT

Madde 143) Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin devlet arması, güneş ışınlarıyla aydınlanmış başaklarla çevrelenmiş Birlik cumhuriyetlerinin dillerinde şu yazının yeraldığı bir yerküredir: "Bütün Ülkelerin Proleterleri Birleşin! "Armanın üst kısmında beş köşeli bir yıldız vardır.

Madde 144) Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği bayrağı kırmızı üzerine gönderin üst köşesinde sarı renkte bir orak ve çekiç, bunların üstünde de beş köşeli, bir yıldızdan oluşur. En-boy oranı 1:2'dir.

Madde 145) Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin başkenti Moskova'dır.

Bölüm XIII

ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ USULÜ

Madde 146) SSCB Anayasası'nda değişiklik, yalnızca her iki meclisin de üçte iki çoğunlukla aldığı karar temelinde, SSCB Yüksek Sovyeti tarafından gerçekleştirilebilinir.

8. Sovyet Kongresi tarafından
5.12.1936'da onaylanmıştır.

PARTİ ÇALIŞMASININ EKSİKLİĞİ VE TROÇKİSTLER VE DİĞER İKİYÜZLÜLERİN TASFİYESİ İÇİN ALINACAK ÖNLEMLER ÜZERİNE

SBKP(B) MK Plenumu'nda Sunulan Rapor ve Kapanış Konuşması

3 - 5 Mart 1937

Yoldaşlar!

Plenuma sunulan raporlardan ve tartışmalardan burada üç temel olguyla karşı karşıya olduğumuz anlaşılıyor.

Birincisi, yabancı devletlerin ajanları tarafından yürütülen Troçkistlerin oldukça önemli bir rol oynadıkları, zarar verici, bölücü eylemlerle casusluk faaliyetleri, gerek ekonomik örgütlerimiz, gerekse de idari ve parti örgütlerimiz olmak üzere bütün örgütlerimize en azından bütününe yakınına, şu ya da bu ölçüde zarar vermiştir.

İkincisi, içlerinde Troçkistlerin de bulunduğu yabancı devletlerin ajanları sadece alt örgütlerimize sızmakla kalmamış, aynı zamanda bazı sorumlu görevlere gelmişlerdir.

Üçüncüsü, gerek merkezde, gerekse de kırsal kesimde bazı yönetici yoldaşlarımız, bu zarar verici, saptırıcı unsurların, bu casus ve katillerin sadece gerçek yüzünü görmemekle kalmamış, aynı zamanda bu yabancı ülke ajanlarının, şu ya da bu sorumlu görevlere gelmelerine bizzat katkıda bulunacak kadar kayıtsız, körü körüne itimat eden ve naif kişiler olduklarını göstermişlerdir.

Sunulan raporlardan ve tartışmalardan çıkan tartışmasız üç sonuç budur işte.

I
POLİTİK KAYITSIZLIK

Her türlü parti ve Sovyet düşmanı akımla mücadele deneyine sahip yönetici yoldaşlarımızın, bu konuda halk düşmanlarının gerçek yüzünü göremeyecek, kuzu postuna bürünmüş kurtları tanıyamayacak, yüzlerinden maskeyi indiremeyecek naiflik ve körlük içinde bulunmaları nasıl açıklanmalıdır?

SSCB sınırları içinde yabancı ülkelerin ajanlarının yıkıcılık, bölücülük ve casusluk faaliyetlerinin bizim için beklenmedik bir şey olduğu, daha önce hiç karşılaşmadığımız bir şey olduğu iddia edilebilir mi? Hayır edilemez. Son on yıl içinde Şahti-dönemiyle başlayan, zararlı faaliyetlerin, ekonominin çeşitli dallarında kendini göstermesi ve resmi belgelerle saptanmış olması bunun kanıtıdır.

Son dönemlerde ülkemizde, faşizmin Troçkist-Zinovyevist ajanlarının zararlı faaliyetleri, casusluk ve terör eylemlerine yönelik tehlike işaretleri ve uyarıcı belirtilerinin hiç mi hiç olmadığı iddia edilebilir mi? Hayır iddia edilemez. Bu tür işaretler vardı ve Bolşevikler bu işaretleri görmezden gelme hakkına sahip değildir.

Kirov yoldaşın haince katledilmesi, halk düşmanlarının ikiyüzlülüğüne ikiyüzlü faaliyetleri sırasında güven sağlamak, örgütlerimize girebilmek için yüzlerine Bolşevik maskesi, parti üyesi maskesi taktıklarına ilişkin ilk uyarıydı.

"Leningrad Merkezi" gibi "Zinovyev-Kamenev" Davası da, Kirov yoldaşın haince katledilmesinden çıkarılacak dersleri güçlendirmişti.

"Zinovyevist-Troçkist Blok" Davası, daha önceki davaların sunduğu dersleri genişletti ve Zinovyevcilerle Troçkistlerin, bütün düşman burjuva unsurları etraflarında topladıklarını, Alman gizli polisinin bir terörist casusluk ve bölme acentası haline dönüştüklerini Zinovyevcilerle Troçkistlerin örgütlerimize sızmalarının tek çaresinin, ikiyüzlülük ve kendini gizleme olduğunu, bu tür sızmalara karşı korunmak ve Zinovyevist-Troçkist çeteyi tasfiye etmenin en emin yolunun uyanıklılık ve politik öngörü olduğunu açıkca gösterdi.

SBKP(B) Merkez Komitesi, Kirov yoldaşın haince katledilmesi vesilesiyle 18 Ocak 1935'te gönderdiği bir genelgeyle, parti örgütlerini politik saflık ve dar kafalılara özgü tembelliğe karşı uyarmıştır. Genelge şöyledir:

> "Söz konusu olan, güçlendiğimiz oranda düşmanın uysal ve zararsız olacağı gibi yanlış bir varsayımdan hareket eden oportünist körü körüne inanmaya son vermektir. Bu varsayım temelden yanlıştır. Bu varsayım, sözcülerinin, bütün dünyaya, düşmanların giderek sosyalizme entegre olarak nihayetinde gerçek sosyalistler haline geleceklerini kanıtlamaya çalışan sağ sapmanın sonuçlarından biridir. Başarılar üzerine yan gelip yatmak, boş durmak Bolşeviklerin işi değildir. Bize gerekli olan körü körüne inanma değil, uyanıklık, gerçek, Bolşevik devrimci uyanıklılıktır. Düşmanın içinde bulunduğu durum umutsuzlaştıkça, Sovyet iktidarına karşı, mücadelede yokolmaya mahkûm olanların tek çaresi olan 'en aşırı araçlara' baş vuracağı düşünülmelidir. Bu unutulmamalı ve uyanık olunmalıdır."

Troçkist-Zinovyevist Blok'un casusluk faaliyetleri ve terör eylemleri vesilesiyle 29 Temmuz 1936'da gönderdiği genelgede SBKP(B) Merkez Komitesi, parti örgütlerini bir kez daha uyanık olmaya, halk düşmanlarını, ne kadar iyi maskelenmiş olurlarsa olsunlar, tanımayı öğrenmeye çağırmıştır. Genelge şöyledir:

> "Troçkist-Zinovyevist canavarların Sovyet iktidarına karşı mücadelede emekçilerin bütün kudurmuş ve amansız düşmanlarını casusları, provakatörleri, bölücüleri, beyaz muhafızları, Kulakları vs. etraflarında topladıklarının kanıtlandığı, bu unsurlarla Troçkistler ve Zinovyevciler arasındaki bütün sınırların kalktığı bugün, bütün parti örgütlerimiz, bütün parti üyelerimiz, her bölgede, her durumda komünistlerden uyanıklık beklendiğini kavramalıdırlar. Şimdiki koşullar altında her Bolşeviğin vazgeçilmez özelliği, ne kadar iyi maskelenmiş olursa olsun, parti düşmanlarını tanıma yeteneği olmak zorundadır.

Demek ki işaretler ve uyarılar vardı.

Bu işaretler ve uyarıların anlamı neydi?

Bunların anlamı partinin örgütlenme çalışmalarındaki zaafını ortadan kaldırmak ve partiyi, içine tek bir ikiyüzlünün bile sızamadığı ele geçirilemez bir kale haline getirmek için bir çağrı olmasıydı.

Bu işaretler ve uyarılar, partinin politik çalışmasının küçümsenmesine son vermek ve bu çalışmayı, olası en büyük ölçüde güçlendirme yönünde, politik uyanıklılığın güçlenmesi yönünde kesin bir dönüşüme uğratmak anlamına gelmekte.

Peki olan neydi? Gerçekler, yoldaşlarımızın bu işaret ve uyarılara karşı sağırlardan daha ağır davrandığını göstermiştir.

Bunu, parti dokümanlarının gözden geçirilmesi ve (parti dokümanlarının-ÇN.) değiş-tokuşu kampanyasının herkesçe bilinen gerçekleri canlı biçimde kanıtlamaktadır.

Bu işaret ve uyarıların hak ettikleri etkiyi yaratmamaları neyle açıklanır?

Sovyet düşmanı unsurlara karşı mücadele deneylerine, bir dizi tehlike işaretine, uyarıcı belirtilere rağmen, partili yoldaş-

larımızm, halk düşmanlarının yıkıcılık, bölücülük ve casusluk faaliyetleri karşısında politik basiretsizlik göstermeleri neyle açıklanır?

Belki de yoldaşlarımız, eskisine göre daha kötü oldular, bugün daha az bilinçli ve daha az disiplinliler? Hayır, elbette değil!

Belki yoldaşlarımız yozlaşmaya başladılar? Hayır bu da doğru değil! Bu varsayım her türlü temelden yoksundur.

Bütün bunların açıklaması ne? Boş durma, kayıtsızlık, körü körüne inanç, körlük nereden kaynaklanıyor?

Ekonomik kampanyalarla uğraşan ve ekonomik inşa cephesinde elde edilen devasa başarılara kapılmış partili yoldaşlarımız, Bolşeviklerin unutma hakkına sahip olmadıkları bazı önemli gerçekleri unutmuşlardır; işte bütün bunların açıklaması budur. Bu yoldaşlar, SSCB'nin uluslararası durumuyla ilgili temel bir gerçeği unutmuşlar ve parti üyeliği arkasına gizlenen ve Bolşevik maskesi takan bugünkü yıkıcı, bölücü unsurlar, casuslar ve katillerle doğrudan ilgili iki önemli gerçeği farketmemişlerdir.

II
KAPİTALİST KUŞATMA

Partili yoldaşlarımızın unuttukları ya da farkedemedikleri gerçekler nelerdir?

Sovyet iktidarının sadece dünyanın altıda birinde zafere ulaştığını, dünyanın geri kalan altıda beşinde kapitalist devletlerin egemen olduğunu bu yoldaşlarımız unutmuşlardır. Bu yoldaşlarımız, Sovyetler Birliği'nin kapitalist kuşatma altında bulunduğunu unutmuşlardır. Bizde kapitalist kuşatma üzerine gevezelik edilir sık sık, ama kapitalist kuşatmanın ne demek olduğu konusunda kimse fazla düşünmek istemez. Kapitalist

kuşatma bu boş bir söz değil, son derece gerçek ve cansıkıcı bir olgudur. Kapitalist kuşatma, bir yanda toprakları üzerinde sosyalist düzeni kurmuş bir ülkenin, Sovyetler Birliği'nin varlığını, öte yandan ise bu ülkenin dışında, Sovyetler Birliği'ni çevrelemiş, ona saldırmak, ezmek, en azından iktidarını yıkmak ve onu güçsüzleştirmek için fırsat bekleyen bir çok burjuva ülkesinin varlığı anlatmaktadır.

Yoldaşlarımız bu temel gerçekliği unutmuşlardır. Fakat tam da bu gerçek, kapitalist çevreyle Sovyetler Birliği arasındaki karşılıklı ilişkilerin temelini belirlemektedir.

Örneğin burjuva devletlerini ele alalım. Aynı tip devletler olarak bunlar arasında sadece iyi ilişkiler olduğuna naif insanlar inanabilirler. Bunu sadece naif insanlar düşünebilir. Gerçekte bu devletler arasında ilişkiler iyi komşuluk ilişkilerinden çok uzaktır. Burjuva devletlerin birbirlerinin cephe gerisine casuslar, bozguncular, bölücüler ve zaman zaman da katiller yolladıkları ve bu unsurları, sözkonusu devletin kurum ve işletmelerine sızma, oralarda kendi ağını yaygınlaştırma ve "gerektiğinde", sözkonusu devleti güçsüzleştirmek ve yıkmak için cephe gerisini yoketmekle görevlendirdikleri, iki kere ikinin dört ettiği kadar kesindir. Bugün durum budur. Geçmişte de durum aynıydı. Örneğin, I. Napoleon döneminde, Avrupa devletlerini alalım. O dönemde Fransa'da Rus, Alman, Avusturya, İngiliz kampından gönderilmiş casus ve bozguncu kaynıyordu. Buna karşın İngiltere, Alman devletleri, Avusturya ve Rusya'nın cephe gerisinde Fransız Kampından gönderilmiş az casus ve bozguncu yoktu. İngiltere ajanları, Napoleon'a iki kez süikast düzenlemişler ve bir çok kez Fransa'da Vendee köylülerinin Napoleon Hükümetine karşı ayaklanmasını kışkırtmışlardı. Napoleon Hükümeti nasıl bir hükümetti? Bu hükümet Fransız Devrimi'ni boğan ve sadece devrimin büyük burjuvazi için yararlı olan sonuçlarını ayakta bırakan bir burjuva hükümetiydi. Napoleon Hükümeti'nin de komşularına borçlu kalmadığı ve hemen bozgunculuk önlemlerine başvur-

duğunu söylemeye bile gerek yok. Geçmişte, günümüzden 130 yıl önce durum böyleydi. Bugün I. Napoleon döneminden 130 yıl sonra durum yine böyledir. Bugün Fransa ve İngiltere'de Alman casusları ve bozguncuları, aynı şekilde Almanya'da da İngiliz-Fransız casus ve bozguncuları kol gezmektedir. Öte yandan, Amerika, Japon casus ve bozguncularıyla, Japonya da, Amerikalı casus ve bozguncularıyla kaynıyor.

Burjuva devletler arasındaki karşılıkı ilişkilerin yasası budur.

Şu soru sorulmalıdır; burjuva devletler, bir sosyalist Sovyet devletine karşı, neden daha ılımlı davransınlar ve aynı tip devletler olarak burjuva devletlerine sundukları komşuluk ilişkilerinden daha iyi komşuluk ilişkileri sunsunlar? Neden bu devletler, Sovyetler Birliği cephe gerisine kendilerine daha yakın olan burjuva devletlerin cephe gerisine gönderdiklerinden daha az casus, zararlı unsur, bozguncu ve katil göndersinler? Bunu nasıl düşünebilirsiniz? Marksizmin bakış açısından, burjuva devletlerin, Sovyetler Birliği Cephe gerisine herhangi bir burjuva devletinin cephe gerisine gönderdiklerinden iki kat, üç kat daha fazla zararlı unsur, casus, bozguncu ve katil gönderdiklerini kabul etmek daha doğru değil mi?

Kapitalist kuşatma sürdüğü müddetçe yabancı devletlerin ajanlarının cephe gerimize gönderdiği zararlı unsurların, casusların, bozguncuların ve katillerin var olmaya devam edeceği açık değil mi?

Partili yoldaşlarımız bütün bunları unuttular ve unuttukları için de gafil avlandılar.

O nedenle, Japon-Alman gizli polisinin Troçkist ajanlarının casusluk ve bozgunculuk faaliyetleri, bazı yoldaşlarımız için tamamen süpriz olmuştur.

III
BUGÜNKÜ TROÇKİZM

Devamla. Troçkist ajanlara karşı mücadelede partili yoldaşlarımız, bugünkü Troçkizmin, diyelim ki 7-8 yıl önceki Troçkizm olmadığını, Troçkizmin ve Troçkistlerin bu süre içerisinde, Troçkizmin çehresini temelden değiştiren ciddi bir evrim geçirdiğini, bunun sonucunda, Troçkizme karşı mücadelenin, Troçkizme karşı mücadele yöntemlerinin de temelden değişmek zorunda olduğunu unutmuşlar, farketmemişlerdir. Partili yoldaşlarımız Troçkizmin işçi sınıfı içinde politik bir akım olmaktan çıktığını, Troçkizmin 7-8 yıl önce işçi sınıfı içinde politik bir akım olma niteliğinden çıkıp, yabancı devletlerin casusluk organlarının emriyle hareket eden zararlı unsurlar, bozguncular casuslar ve katillerden oluşan azgın ve ilkesiz bir çeteye dönüştüğünü farketmemişlerdir.

İşçi sınıfı içinde bir politik akım nedir? İşçi sınıfı içinde politik akım demek, belli bir politik fizyonomiye, kendi platformuna, kendi programına sahip, görüşlerini işçi sınıfından gizlemeyen, gizlemesi mümkün olmayan, tam tersine, işçi sınıfının önünde görüşlerinin açıkça ve dürüstçe propagandasını yapan bir grup ya da parti demektir; işçi sınıfına politik yüzünü göstermekten korkmayan, gerçek amaç ve görevlerini işçi sınıfının önünde açıkça ortaya sermekten korkmayan, tersine, işçi sınıfını kendi görüşleri doğrultusunda *ikna etmek* için açıkça ortaya çıkan bir grup ya da parti demektir. Geçtiğimiz yıllarda, 7-8 yıl önce Troçkizm, anti-Leninist, o nedenle temelden yanlış da olsa, işçi sınıfı içinde böyle bir politik akımdı.

Bugünkü Troçkizmin, diyelim ki 1936 yılının Troçkizminin işçi sınıfı içinde bir akım olduğu söylenebilir mi? Hayır söylenemez. Neden? Çünkü bugünkü Troçkistler, işçi sınıfına gerçek yüzlerini göstermekten korkuyorlar, çünkü işçi sınıfına he-

def ve görevlerini açmaya korkuyorlar, çünkü işçi sınıfından politik fizyonomilerini isteyerek gizliyorlar; çünkü gerçek amaçlarını öğrenirse işçi sınıfının kendilerini, ona yabancı insanlar olarak lanetleyip kendisinden uzaklaştırmasından korkuyorlar. Troçkistlerin bugünkü çalışmalarında temel yöntemin, görüşlerini işçi sınıfı içinde açıkça ve dürüstçe savunmak değil, görüşlerini gizlemek, hasımlarının görüşlerini kölece bir boyun eğiş ve dalkavuklukla övmek, kendi görüşlerine ise ikiyüzlü ve sinsi bir biçimde çamur atmak olması da bununla açıklanır.

1936 Davasında Kamenev ve Zinovyev, anımsarsanız, herhangi bir politik platforma sahip olduklarını kesinlikle inkâr etmişlerdi. Duruşmalarda politik platformlarını geliştirme olanağına kesinlikle sahiptiler. Ne var ki bunu yapmadılar ve politik platforma sahip olmadıklarını açıkladılar. Politik bir platformları olmadığını açıklarken her ikisi de, kuşkusuz, yalan söylüyordu. Bugün körler bile politik platformları olduğunu görüyor. Peki neden bir politik platforma sahip olduklarını inkâr ettiler? Çünkü gerçek politik yüzlerini göstermekten korkuyorlardı, çünkü gerçek platformlarıyla, SSCB'de kapitalizmin restorasyonu platformuyla ortaya çıkmaktan korkuyorlardı; zira böyle bir platformun işçi sınıfı içinde nefret uyandıracağından korkuyorlardı.

1937 Davasında ise, Pyatakov, Radek ve Sokolnikov başka bir yol izlediler. Troçkistlerle Zinovyevcilerin politik bir platformu olduğunu inkâr etmediler. Belli bir politik platformu olduğunu kabul ettiler ve ifadelerini bunun üzerinde geliştirdiler. Fakat ifadelerini, işçi sınıfına, halka, Troçkist platformun desteklenmesi çağrısında bulunmak için değil, bu platformu halk düşmanı ve proletarya karşıtı bir platform olarak lanetlemek ve damgalamak için geliştirdiler. Kapitalizmin restorasyonu, Kollektif çiftliklerle Sovyet çiftliklerinin tasfiyesi, sömürü düzeninin yeniden kurulması, Sovyetler Birliği'ne karşı savaşı hızlandırmak için Almanya ve Japonya'nın faşist güçleriyle it-

tifak, savaş lehinde, barışçıl politika aleyhinde mücadele, Sovyetler Birliği'nin toprak bütünlüğünün parçalanması, bu arada Ukrayna'nın Almanlara, Uzak Doğu kıyı bölgesinin Japonlara verilmesi, düşman bir devletin saldırısı durumunda Sovyetler Birliği'nin askeri yenilgisini hazırlamak, ve bu hedeflere ulaşmak için zararlı faaliyetler yürütmek, yıkıcı eylemlere girişmek ve Sovyet iktidarı önderlerine karşı bireysel terör eylemleri yapmak, Japon-Alman faşist güçleri yararına casusluk faaliyeti yürütmek — bugünkü Troçkizmin Pyatakov, Radek ve Sokolnikov tarafından geliştirilmiş politik platformu işte budur. Troçkistlerin böyle bir platformu halktan, işçi sınıfından saklamak zorunda oldukları çok açık. Ve bu sadece işçi sınıfından değil, Troçkist taraftarlardan, hatta 30-40 kişiden oluşan bir avuç Troçkist önderlikten bile saklanmıştır. Radek ve Pyatakov, platformun niteliği üzerine bilgi vermek amacıyla 30-40 Troçkistin katılacağı bir konferans toplanması için Troçki'den izin istediklerinde, Troçki bunu yasaklamış ve böyle bir "operasyon"un bölünmeye yol açabileceği gerekçesiyle, platformun gerçek niteliği üzerine bir avuç Troçkistin önünde konuşmanın bile amaca uygun olmadığını söylemiştir.

Görüşlerini, platformlarını işçi sınıfından değil, aynı zamanda Troçkist taraftarlardan, hatta Troçkist önderlerden saklayan "politikacılar" — Troçkizmin bugünkü fizyonomisi budur.

Bundan çıkan sonuç ise, bugünkü Troçkizmin artık işçi sınıfı içinde politik bir akım olarak tanımlanamayacağıdır.

Bugünkü Troçkizm işçi sınıfı içinde politik bir akım değil, yabancı devletlerin casusluk organlarının hizmetinde çalışan zararlı unsurlar, bölücüler, casus ve katillerden oluşan ilkeden ve düşünceden yoksun bir çete, işçi sınıfının yeminli düşmanı olan bir çetedir.

Bu, son 7-8 yıl içinde Troçkizmin geçirdiği evrimin tartışılmaz sonucudur.

Geçmişteki Troçkizmle bugünkü Troçkizm arasındaki fark budur.

Partili yoldaşlarımızın hatası, geçmişteki Troçkizmle bugünkü Troçkizm arasındaki belirleyici farkı görememelerinde yatmaktadır. Troçkistlerin uzun zamandan beri bir düşüncenin savunucusu olmaktan çıktıklarını çoktandır sadece Sovyet devletine ve Sovyet iktidarına zarar vermek için, casusluk ve vatana ihanet de dahil olmak üzere, her türlü iğrençliği, her türlü alçaklığı yapabilecek haydutlara dönüştüklerini farketmediler. Bunu farketmediler, dolayısıyla da, Troçkistlere karşı yeni tarz mücadeleyi kararlılıkla sürdürmek için zamanında değişiklik yapmayı beceremediler.

O nedenle Troçkistlerin son yıllardaki alçaklıkları bazı yoldaşlarımız için tamamen süpriz olmuştur.

Devamla. Son olarak, partili yoldaşlarımız, aralarında faşizmin Troçkist ajanlarının oldukca aktif bir rol oynadıkları bugünkü zararlı unsurlarla, bozguncularla Şahti dönemindeki zararlı unsurlar ve bozguncular arasında önemli bir fark bulunduğunu farketmemişlerdir.

Birincisi: Şahticiler ve Endüstri Partisinin adamları, açıkça bize yabancı unsurlardı. Bunların büyük çoğunluğu, eski fabrika sahipleri, eski iktidar sahiplerinin hizmetinde olan idareciler, eski anonim şirketlerinin ortakları ya da politik olarak açıkça bize düşman olan burjuva uzmanlardı. Bu bayların gerçek politik yüzlerinin ne olduğu konusunda içimizde hiç kimsede en ufak bir kuşku yoktu. Evet Şahticilerin kendileri de Sovyet rejimine karşı düşmanca tavır içinde olduklarını gizlemiyorlardı. Ne var ki bugünkü zararlı unsurlar, bozguncular Troçkistler üzerine bunu söylemek mümkün değil. Bugünkü zararlı unsurlar, bozguncular, bugünkü Troçkistler büyük ölçüde parti üyesi, cebinde üyelik kartı olan insanlar, yani bize şeklen yabancı olmayan kişilerdir. Eski zararlı unsurlar bizim insanlarımıza ne kadar karşılarsa, bugünkü yeni zararlı unsurlar bizim insanlarımıza bir okadar yaltaklanıyor, onlara övgüler düzüyor, güvenlerini kazanmak için onlara karşı köleci bir boyuneğme içinde görünüyorlar. Gördüğünüz gibi önemli bir fark.

İkincisi: Şahticilerin ve Endüstri Partisi üyelerinin gücü, onlar çok ya da az yeterli teknik bilgiye sahipken, buna sahip olmayan bizim insanlarımızın onlardan öğrenmek zorunda olmalarında yatıyordu. Bu durum, Şahti-dönemi zararlı unsurlarına, zararlı faaliyetlerini serbestçe sürdürme olanağı, insanlarımızı *teknik* alanda aldatma olanağı veriyordu. Ancak bugünkü zararlı unsurların, Troçkistlerin durumu farklıdır. Bugünkü zararlı unsurlar, bizim insanlarımızdan teknik olarak daha bilgili değiller. Tersine, teknik olarak bizim insanlarımız bugünkü zararlı unsurlardan, bugünkü Troçkistlerden daha iyi eğitilmiştir. Şahti-döneminden bugüne kadar, teknik alanda gerçekten eğitilmiş onbinlerce Bolşevik kadro yetişmiştir. Teknik konusunda olgunlaşmış binlerce, onbinlerce Bolşevik önder sayılabilir, ki bunlarla karşılaştırıldığında, teknik eğitim açısından Pyatakov ve Lifşitz, Şestov ve Bogulavski, Muralov ve Drobnis, boş lafazanlar ve mektep çocukları gibi kalır. Peki öyleyse bugünkü zararlı unsurların, Troçkistlerin gücü nerede yatmaktadır? Bunların gücü, parti üyelik kartında, üyelik kartına sahip oluşlarında yatmaktadır. Güçleri, parti üyelik kartının onlara politik güven duyulmasını bütün kurum ve örgütlerimize girmelerini sağlamasında yatmaktadır. Parti üyelik kartına sahip oluşları ve Sovyet iktidarının dostlarıymış gibi görünmeleri sonucunda, insanlarımızı *politik* olarak aldatmaları, kendilerine duyulan güveni suistimal etmeleri, gizlice zararlı faaliyetlerini sürdürmeleri ve devlet sırlarını Sovyetler Birliği'nin düşmanlarına vermeleri avantajları olmaktadır. Politik ve moral değerlere göre kuşkulu bir "avantaj", ama ne olursa olsun bir "avantaj". Bu "avantaj" sayesinde Troçkist bozguncuların parti üyelik kartına sahip kişiler olarak, kurum ve örgütlerimizin bütün mevkilerine girebilen kişiler olarak yabancı devletlerin casusluk organları için gerçek bir hazine olması da anlaşılırdır.

Bazı yoldaşlarımızın hatası, eski zararlı unsurlarla yeni zararlı unsurlar arasındaki, Şahticilerle Troçkistler arasındaki bu büyük farkı görmemelerinde, farketmemelerinde, dolayısıyla da yeni zararlı unsurlara karşı yeni tarz mücadele yürütmek için zamanında değişim sağlayamamalarında yatmaktadır.

IV
EKONOMİK BAŞARILARDA MADALYONUN DİĞER YÜZÜ

Partili yoldaşlarımızın, uluslararası durumumuz ve iç durumumuz alanında unuttukları ya da farketmedikleri temel gerçekler bunlardır.

O nedenle insanlarımız, son yıllardaki olaylar, zararlı faaliyetler ve bozgunculuk eylemleri tarafından gafil avlanmışlardır.

Şu sorulabilir: Peki insanlarımız bütün bunları neden farketmediler, neden bütün bunları unuttular?

Bütün bu unutkanlık, körlük, kayıtsızlık, körü körüne inanç nereden kaynaklanıyor?

İnsanlarımızın çalışmasında organik bir bozukluk değil midir bu?

Hayır organik bir bozukluk değildir. Bu, insanlarımızın biraz çaba göstermesi koşuluyla çabucak ortadan kaldırılabilecek geçici bir görüntüdür.

Peki öyleyse mesele nedir?

Mesele, bazı yoldaşlarımızın kendilerini son yıllarda tamamen ekonomik görevlere vermeleri, ekonomik başarılara kapılmaları ve bu çalışmanın coşkusuyla diğer her şeyi unutmaları, ihmal etmeleridir.

Mesele, ekonomik başarıların coşkusuna kapılarak bu konuya ilişkin her şeyi görmeye başlamaları, fakat Sovyetler Birliğinin uluslararası durumu, kapitalist kuşatma, partinin politik çalışmasının güçlendirilmesi, zararlı unsurlara karşı mücadele vs. gibi konulara, bütün bu sorunların ikincil hatta üçüncül derecede meseleler olduğunu düşündükleri için önem vermemeleridir.

Başarı ve kazanımlar — Bu elbette büyük bir mesele. Sosyalist inşa alanında başarılarımız gerçekten muazzamdır. Fakat dünyadaki herşey gibi başarıların da diğer yüzü vardır. Politikada pek deneyimli olmayan insanlarda, büyük başarıların, bü-

yük kazanımların, kayıtsızlığa, körü körüne güvene, kendini beğenmişliğe, abartılı özgüvene, kibirliliğe, çalım satmaya yolaçması pek seyrek görünen bir şey değildir. Son yıllarda bizde palavracıların sayısının korkunç derecede arttığını inkâr edemezsiniz. Sosyalist inşa alanında büyük ve ciddi başarılar karşısında övünmeci bir ruh hali, başarılarımla övünme düşmanlarımızın gücünü küçümseme özgücünü abartma eğiliminin gelişmesi şaşırtıcı değildir ve bütün bunların sonucu da politik körlük olmuştur.

Burada, başarılarla, kazanımlarla bağlantılı tehlikeler üzerine bir kaç söz söylemek istiyorum.

Zorluklarla bağlantılı tehlikeleri, deneylerimizden biliyoruz. Yıllardan bu yana bu tür tehlikelere karşı mücadele ediyoruz ve bu konuda başarısız olduğumuz da söylenemez. Zorluklarla bağlantılı tehlikelerin sallantılı unsurlarda, umutsuzluk, kendi güçlerine inançsızlık, karamsar bir ruh hali yaratması pek seyrek olmamakta. Ve tersine, zorlukların yol açtığı tehlikelere karşı mücadele etmek sözkonusu olunca, insanlar bu mücadele içinde çelikleşiyorlar ve gerçekten kaya gibi sağlam Bolşevikler olarak ortaya çıkıyorlar. Zorluklarla bağıntılı tehlikelerin doğası budur. Zorlukların aşılmasının sonuçları bunlardır.

Ne var ki başka tür tehlikeler de vardır. Başarılarla, kazanımlarla bağlantılı tehlikelerdir bunlar. Evet, evet yoldaşlar, başarılarla bağlantılı, kazanımlarla bağlantılı tehlikeler. Bu tehlikeler, politikada az deneyimli insanlarda, çok fazla şey yaşamamış insanlarda, başarı durumunun —başarı başarı üstüne, kazanım kazanım üstüne, plânların birbiri ardına aşılması— bir kayıtsızlık, ve kendini beğenmişlik ruh hali, bir törensellik ve karşılıklı kutlama atmosferi yaratmasında, bu atmosferdeki doğru ölçü duygusunu öldürmesinde, politik içgüdüyü köreltmesinde ve insanların kendilerini boş bırakmalarında, başarıları üzerine yan gelip yatmalarında kendisini gösterir.

Bu uyuşturucu kibir ve kendini beğenmişlik, bu törensellik ve gürültülü kendini övme atmosferi içinde insanların, ülkemi-

zin kaderi için birinci derecede önemli olan gerçekleri unutmaları, kapitalist kuşatma, zararlı faaliyetlerin yeni biçimleri, başarılarımızla bağlantılı tehlikeler vs. gibi olumsuz gerçekleri görmezden gelmeye başlamaları şaşırtıcı değildir. Kapitalist kuşatma? Ne kadar saçma! Ekonomik plânlarımızı gerçekleştirdiğimiz ve hatta aştığımız sürece böyle bir kapitalist kuşatmanın ne önemi olabilir ki? Zararlı faaliyetlerin yeni biçimleri Troçkizme karşı mücadele? Bütün bunlar çocuk oyuncağı! Ekonomik plânlarımızı gerçekleştirdiğimiz, hatta aştığımız sürece bütün bu önemsiz şeylerin ne anlamı olabilir ki? Parti tüzüğü, parti organlarının seçilebilirliği, parti yöneticilerinin parti üyesi kitlelere hesap verme yükümlülüğü? Peki ama bütün bunlar gerekli mi? Ekonomimiz gelişiyor, işçi ve köylülerin maddi durumları giderek daha iyileşiyorsa, bu önemsiz şeylerle uğraşmaya değer mi gerçekten? Hepsi çocuk oyuncağı! Plânları gerçekleştiriyoruz, partimiz kötü değil, Parti Merkez Komitesi de kötü değil — Allah kahretsin, daha ne istiyoruz? Moskova'da, Parti Merkez Komitesi'nde tuhaf insanlar var: İkide bir bazı sorunlar buluyorlar, zararlı faaliyetlerden sözediyorlar, kendileri uyumadıkları gibi, başkalarını da uyutmuyorlar...

Ekonomik başarılardan başı dönmüş bazı deneyimsiz yoldaşların ne kadar kolay ve "basitçe" politik körlüğe yakalandıklarına ilişkin canlı bir örnek.

Başarılarla, kazanımlarla bağıntılı tehlikeler bunlardır işte.

Ekonomik başarıların coşkusuna kapılmış yoldaşlarımızın Sovyetler Birliği için büyük öneme sahip uluslararası ve ulusal karakterdeki gerçekleri dikkate almamalarının ve ülkemizi tehdit eden bir dizi tehlikeyi farketmemelerinin nedenleri bunlardır.

Kayıtsızlığımızın, unutkanlığımızın, körü körüne güven duymamızın, politik körlüğümüzün kökleri buradadır.

Ekonomik alanda ve parti alanında yaptığımız çalışmaların eksikliğinin kökleri buradadır.

V. Görevlerimiz

Çalışmamızdaki bu eksikler nasıl giderilecektir?

Bunun için ne yapılmalıdır?

Bunun için şu önlemleri uygulamak gereklidir:

1) Şu ya da bu alanın "mevcut sorunlarına" boğulmuş olan yoldaşlarımızın dikkati uluslararası ve ulusal karakterdeki büyük politik sorunlara çekilmelidir.

2) Parti Sovyet ve ekonomi kadrolarının politik eğitimi ve Bolşevik çelikleşmeleri görevinin odak noktasına konmasıyla, Partimizin politik çalışmasının lâyık olduğu düzeye çıkarılması gerekmektedir.

3) Önemleri tartışılmaz olan ve bundan sonra da her gün, her yıl sürdürmek zorunda olduğumuz ekonomik başarılarımızın, sosyalist inşanın bütün özü olmadığı yoldaşlarımıza kavratılmalıdır.

Kendini beğenmişlik, kayıtsızlık, politik içgüdülerin körleşmesinde ifadesini bulan ekonomik başarıların diğer yüzünün, sadece ve sadece, ekonomik başarıların, parti inşasında ve partinin politik çalışmasının geliştirilmesinde elde edilecek başarılarla birlikte yürüdüğü koşullarda ortadan kaldırılabileceği açıkça konulmalıdır.

Ekonomik başarıların sürekliliği ve sağlamlığının, tamamen partinin örgütsel ve politik çalışmasının başarılarına bağlı olduğu, bu koşul olmaksızın ekonomik başarıların temelden yoksun olduğu açıkça ortaya konmalıdır.

4) Kapitalist kuşatmanın, Sovyetler Birliği'nin uluslararası durumunu belirleyen temel olgu olduğu hiç unutulmamalı, her zaman anımsanmalıdır.

Kapitalist kuşatma sürdükçe, yabancı devletlerin casusluk organlarının Sovyetler Birliği cephe gerisine zararlı unsurlar, bozguncular casuslar ve teröristler göndermeyi sürdüreceği düşünülmeli; bu düşünülmeli ve kapitalist kuşatmanın, zararlı unsurların gücünü ve önemini küçümseyen yoldaşlarla mücadele edilmelidir.

Yoldaşlarımıza, ne kadar büyük olursa olsun hiç bir ekonomik başarının, kapitalist kuşatma olgusunu ve bu olgunun sonuçlarını dünya yüzünden kaldıramayacağı kavratılmalıdır.

Yoldaşlarımıza, partili ve partisiz Bolşeviklere, yabancı casusluk organlarının, zararlı, bozguncu ve casusluk faaliyetlerinin amaç ve görevleriyle, pratik ve tekniğiyle tanışma olanağı verecek gerekli önlemler alınmalıdır.

5) Yabancı casusluk organlarının bozguncu, zararlı ve casusluk faaliyetlerinin en aktif unsurları olan Troçkistlerin, işçi sınıfı içinde bir politik akım olma niteliklerini çoktan yitirdiklerinin, uzun zamandan beri işçi sınıfının çıkarlarıyla uyuşan herhangi bir düşünceye hizmet etmedikleri, yabancı casusluk organlarının hizmetinde çalışan zararlı unsurlar, bozguncular, casuslar ve katillerden oluşan, düşüncesiz ve ilkesiz bir çeteye dönüştüklerinin yoldaşlarımıza gösterilmesi gerekmektedir.

Bugünkü Troçkizme karşı mücadelede artık eski yöntemlerin, tartışma yöntemlerinin değil, yeni yöntemlerin, kökünü kazıma ve ezme yöntemlerinin uygulanması gerektiği gösterilmelidir.

6) Bugünkü zararlı unsurlarla Şahti-dönemindeki zararlı unsurlar arasındaki fark; Şahti-dönemi zararlılarının teknik geriliklerinden yararlanarak yoldaşlarımızı teknik alanda aldatırken, parti üyelik kartına sahip olan bugünkü zararlıların, parti üyeleri olarak kendilerine duyulan güven sayesinde, insanlarımızı politik kayıtsızlıklarından yararlanarak aldattıkları, yoldaşlarımıza anlatılmalıdır.

Şahti-dönemine uygun olan tekniği kotarma eski şiarı şu yeni şiarla tamlanmalıdır: Kadroların politik eğitimi, Bolşevizmin kavranması ve körü körüne politik güvenin tasfiyesi. Bu şiar, içinde yaşadığımız döneme son derece uygun bir şiardır.

Şu sorulabilir: On yıl önce, Şahti-döneminde, bu iki şiarda, bir yandan tekniğin kotarılması, öte yandan kadroların politik eğitimi şiarı ortaya atılamaz mıydı? Hayır bu mümkün değildi. Bizde, Bolşevik Parti içinde meseleler böyle ele alınmaz. Dev-

rimci hareketin dönüm noktalarında, her zaman, ana şiar olarak belli bir temel şiar ortaya konur; bu şiar, zincirin tamamını çekebilmek için kavranması gerekli ana halkadır. Lenin bize şunu öğretti: Çalışmamızda ana halkayı bulun ve bu halkayı, bütün zinciri çekebilmek ve ilerleyebilmek için, kavrayın ve çekip çıkarın. Devrimci hareketin tarihi bu taktiğin tek doğru taktik olduğunu gösteriyor. Şahti-döneminde bizim insanlarımızın zaafı, teknik geriliklerinde yatıyordu. O dönemde güçsüz yanımızı oluşturan politik sorunlar değil teknik sorunlardı. O dönemdeki zararlı unsurlarla politik ilişkilerimize gelince, çok açıktı; bu Bolşeviklerin kendilerine politik olarak yabancı unsurlarla ilişkisiydi. Teknik zayıflığımızı, tekniği kotarma şiarını ortaya atarak ve geçen zaman içerisinde onbinlerce, yüzbinlerce teknik eğitim görmüş Bolşevik kadro yetiştirerek tasfiye ettik. Şimdi ise durum farklıdır; çünkü artık teknik eğitimli kadrolara sahibiz ve artık zararlı unsurlar rolünde, teknik olarak bizden daha bilgili olmayan açıkça bize yabancı insanlar değil, parti üyelik kartına sahip, parti üyelerinin bütün haklarını kullanan insanlar var. Şimdi artık insanlarımızın zaafı teknik gerilikte değil, politik kayıtsızlıkta, tesadüfen partiye üye olmuş insanlara karşı körü körüne güven duymada, insanların denetlenmemesinde, politik açıklamaları temelinde değil, çalışmalarının sonuçları itibariyle denetlenmemesinde yatmaktadır. Şimdi bizim için esas sorun, kadrolarımızın teknik geriliğinin ortadan kaldırılması değil —çünkü bu esas itibariyle gerçekleşmiştir— tesadüfen partiye üye olmuş zararlı unsurlara karşı politik kayıtsızlık ve körü körüne politik güvenin tasfiye edilmesidir.

Şahti-döneminde kadrolar için mücadeleyle, bu dönemin esas sorunu arasındaki fark budur.

O nedenle on yıl önce iki şiarı da, hem tekniğin kotarılması, hem de kadroların politik eğitimi şiarını ortaya atamazdık, atmamamız gerekirdi.

O nedenle eski şiar, tekniğin kotarılması şiarı, Bolşevizmin kavranması kadroların politik eğitimi ve politik kayıtsızlığın tasfiye şiarıyla tamamlanmalıdır.

7) Ülkemizde sınıf mücadelesinin, ileriye doğru attığımız her adımla, giderek sönmek zorunda olduğu, sınıf düşmanının, elde ettiğimiz her zaferle uysallaşacağı yolundaki sakat teori parçalanmalı ve bir yana atılmalıdır.

Bu sadece sakat bir teori değil, aynı zamanda tehlikeli bir teoridir; çünkü insanlarımızı uyuşturmakta, tuzağa düşürmekte, bu arada sınıf düşmanına, Sovyet iktidarına karşı mücadele için güç toplama olanağı vermektedir.

Tam tersine ne kadar ilerlersek, ne kadar başarılı olursak yenilmiş sömürücü sınıfların artıkları o kadar öfkeye kapılacak, o kadar çabuk daha sert mücadele biçimlerine geçecek, Sovyetler Birliği'ne karşı o kadar çok alçaklığa girişecek ve yok olmaya mahkûm edilenlerin son çaresi olarak, en umutsuz mücadele yollarına başvuracaklardır.

Sovyetler Birliği'nde yenilmiş sınıfların artıklarının yalnız olmadıkları gözönüne alınmalıdır. Bunlar, sınır ötesindeki düşmanlarımızın doğrudan desteğine sahiptirler. Sınıf mücadelesi alanının SSCB topraklarıyla sınırlı olduğunu düşünmek yanlış olur. Sınıf mücadelesinin bir ucu SSCB sınırları içindeyse, öteki ucu da çevremizdeki burjuva devletlerine uzanmaktadır. Bu, yenilmiş sınıfların artıklarının bilmediği bir şey değildir. İşte bunu bildikleri için gelecekte de umutsuz saldırılarını sürdüreceklerdir.

Bunu bize tarih öğretiyor. Bunu bize Leninizm öğretiyor.

Bütün bunlar gözününde tutulmalı ve uyanık olunmalıdır.

8) Sürekli olarak zarar vermeyen, çalışmalarında hiç olmazsa zaman zaman başarılar kaydedenlerin zararlı unsurlar olarak değerlendirilemeyeceğini ifade eden bir diğer sakat teori de un ufak edilip bir kenara atılmalıdır.

Bu tuhaf teori, yaratıcılarının saflığını gösterir. Hiç bir zararlı unsur, kısa süre içinde yüzünün açığa çıkmasını istemi-

yorsa sürekli zarar vermeyecektir. Tam tersine, gerçek zararlı unsur, çalışmalarında zaman zaman başarılar da kaydetmelidir, zira zararlı unsur olarak varlığını koruması, kendisine güven duyulmasını sağlaması ve zararlı faaliyetlerini devam ettirebilmesinin tek yolu budur.

Bu sorunun çok açık olduğuna, daha fazla açıklama gerektirmediğine inanıyorum.

9) Ekonomik plânların sistemli bir şekilde gerçekleşmesinin zararlı faaliyetleri ve zararlı faaliyetlerin sonuçlarını ortadan kaldırdığını ifade eden üçüncü sakat teori de parçalanmalı ve bir kenara atılmalıdır.

Bu teori sadece şu hedefi güdebilir: Sadece kendi alanlarını gözönüne alan fonksiyonerlerimizin kendini beğenmişliğini okşama, onları sakinleştirme ve zararlı faaliyetlere karşı mücadelelerini güçsüzleştirme.

"Ekonomik plânlarımızın sistemli bir biçimde gerçekleşmesi" ne demektir?

Birincisi: Bütün ekonomik plânlarımızın çok düşük olarak saptandığı kanıtlanmıştır, zira bu plânlar ekonomimizin bağrında uyuyan muazzam rezervleri ve olanakları dikkate almamaktadır.

İkincisi: Bazı halk komiserliklerinin ekonomik plânlarının sayısal olarak gerçekleşmesi çok önemli bazı dallarda plânların bir bütün olarak gerçekleşeceği anlamına gelmemektedir. Tam tersine yıllık ekonomik plânları gerçekleştiren, hatta aşan bir dizi halk komiserliğinin ekonominin çok önemli bazı dallar da plânları sürekli olarak gerçekleştiremedikleri olaylar tarafından gösterilmektedir.

Üçüncüsü: Eğer zararlı unsurların yüzü açığa çıkarılıp konulmamış olsalardı, ekonomik plânların gerçekleştirilmesi hususunda şimdikinden daha kötü bir noktada bulunacağımız hiç kuşku götürmez, ki bu teorinin dar görüşlü sahipleri bunu düşünmelidirler.

Dördüncüsü: zararlı unsurlar zararlı faaliyetlerini en geniş biçimiyle genel olarak barış dönemlerinde değil, savaş öncesi dönemlerde, ya da bizzat savaş esnasında uygularlar. Varsayalım ki "ekonomik plânların sistemli bir biçimde gerçekleşmesi"ni ifade eden bu sakat teoriyle uyutulduk ve zararlı unsurlara dokunmadık. Bu sakat teorinin sahipleri, bu zararlı unsurları ekonomimizin bağrında "ekonomik plânların sistemli bir biçimde gerçekleşmesi", sakat teorisinin kanatları altında rahat bırakırsak, herhangi bir savaş durumunda devletimize ne büyük zararlar verebileceklerini düşünebiliyorlar mı acaba?

"Ekonomik plânların sistemli bir biçimde gerçekleştirilmesi" teorisinin sadece zararlı unsurlara yarayan bir teori olduğu açık değil midir?

10) Zararlı unsurları tasfiye etmek için Stahanov hareketinin ana aracı olduğunu ifade eden dördüncü teori de parçalanmalı ve bir kenara atılmalıdır.

Sözkonusu teorinin amacı! Stahanovcular ve Stahanov Hareketi üzerine gevezelik ederek, farkettirmeden zararlı unsurları darbelerden korumaktır.

Molotov yoldaş, sunduğu raporda, Kuznesk ve Don Havzalarında Troçkist ve Troçkist olmayan zararlı unsurların, politik olarak kayıtsız yoldaşlarımızın güvenini suistimal ederek, Stahanovcuları sistematik biçimde nasıl aldattıklarını, onları nasıl çelmelediklerini, Stahanovcuların başarılı çalışmalarının önüne nasıl bir dizi yapay engel çıkardıklarını ve sonuçta çalışmalarını nasıl dezorganize ettiklerini gözler önüne serdi. Yeni inşa çalışmasında, yıkıcı çalışmanın, diyelim ki Don Havzasında, kömür üretiminin hızın gerisinde kalan hazırlık çalışmalarıyla diğer çalışmalar arasında bir uyumsuzluk yaratması karşısında Stahanovcular tek başına ne yapabilirler? Stahanov hareketinin, davayı ileri götürmek ve büyük misyonunu yerine getirmek için zararlı unsurların tüm ve her türden dolaplarına karşı bizim desteğimize ihtiyaç duyduğu açık değil mi? Zararlı unsurlara karşı mücadele zararlı unsurların tasfiyesi için mü-

cadelenin, zararlı unsurlara gem vurulmasının Stahanov Hareketi'nin tümüyle gelişmesinin zorunlu ön koşulu olduğu açık değil mi?

Bu sorunun da çok açık olduğuna ve başka açıklama gerektirmediğine inanıyorum.

11) Troçkist yıkıcıların artık yedekleri kalmadığını, son kadrolarını kullandığım ifade eden beşinci sakat teori de parçalanmalı ve bir yana atılmalıdır.

Bu doğru değil yoldaşlar, Böyle bir teoriyi sadece naif insanlar düşünebilir. Troçkist zararlılar yedeklere sahiptir. Troçkizmin yedeklerini herşeyden önce, SSCB'de yenilmiş sömürücü sınıfların artıkları oluşturur. Ayrıca, Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanca tavır içinde olan SSCB sınırları dışındaki bir dizi grup ve örgütler de Troçkizmin yedekleridir.

Örneğin, üçte ikisi casuslar ve bozgunculardan oluşan karşı devrimci Troçkist IV. Enternasyonali ele alalım. Bu yedek sayılmaz mı yoksa? Bu casus enternasyonalinin, Troçkistlerin casusluk ve zararlı faaliyetleri için kadro devşireceği açık değil mi?

Ya da, baş casus Troçki'ye Norveç'de sığınarak temin eden ve Sovyetler Birliği'ne karşı her türlü alçaklığı yapmasına yardımcı olan Şeflo alçağının grubunu ele alalım. Bu grup yedek sayılmaz mı yoksa? Bu karşı devrimci grubun Troçkist casuslara ve zararlılara bundan sonra da hizmet sunacağından kim kuşku duyabilir?

Ya da bir başka grubu, Şeflo gibi bir alçağın grubunu Fransa'daki Souvarine'in grubunu ele alalım. Bu bir yedek, değil mi? Bu alçaklar grubunun, Troçkistleri, Sovyetler Birliği'ne karşı giriştikleri, casusluk ve zararlı faaliyetlerinde destekleyeceğinden kim kuşku duyabilir?

Ve kendilerini tümüyle faşizme adayan Almanya'daki bütün bu efendiler, bütün bu Ruth Fischer'ler, Maslow'lar, Urbahn'lar, Troçkistlerin casusluk ve zararlı faaliyetleri için yedek değil midir yoksa?

Ya da örneğin başlarında ünlü lümpen Eastman'ın bulunduğu Amerika'daki yazarlar çetesi; SSCB işçi sınıfını karalamakla geçinen bütün bu kalem korsanları Troçkizmin yedeği değil midir acaba?

Hayır Troçkizmin son kadrolarını kullandığını söyleyen bu sakat teori bir yana atılmalıdır.

12) Son olarak, biz Bolşeviklerin çoğunluğu oluşturduğu, zararlı unsurların ise azınlıkta kaldıkları için; biz Bolşeviklerin onlarca milyon insanın desteğine sahip olduğu, Troçkist zararlıların ise tek tük ya da düzinelerle insanın desteğine sahip olduğu gerekçesiyle, biz Bolşeviklerin bir avuç zararlı unsuru dikkate almaması gerektiğini söyleyen bir sakat teorinin de parçalanması ve bir kenara atılması gerekmektedir.

Bu, yanlıştır yoldaşlar. Bu tuhaftan da öte teori, zararlı unsurlara karşı mücadelede beceriksizlikleri nedeniyle çalışmalarında fiyaskoya uğramış bazı yönetici yoldaşlarımızı teselli etmek, uyanıklıklarını yoketmek ve rahatça uyumalarını sağlamak için bulunmuştur.

Troçkist zararlıların tek tük insanlar tarafından, Bolşeviklerin ise onlarca milyon insan tarafından desteklendiği doğrudur. Fakat bundan, zararlı unsurların davamıza ciddi zararlar veremeyecekleri sonucu çıkmaz. Fesat çıkarmak ve zarar vermek için çok sayıda insana ihtiyaç yoktur. Bir Dinyeper Elektrik Santralı yapmak için onbinlerce işçi harekete geçirilmek zorundadır, ama aynı santralı havaya uçurmak için belki bir kaç düzine insan yeter, daha fazla değil. Savaşta bir muharebeyi kazanmak için belki bir kaç kızıl kolorduya gereksinme duyulur. Ne var ki cephede kazanılmış bu zaferi yerle bir etmek için, ordu karargahında, hatta bir bölükte bir kaç casusun varlığı ve bunların harekât plânlarını temin edip düşmana vermesi yeterlidir. Büyük bir demiryolu köprüsü kurmak için binlerce insan gerekir. Ama aynı köprüyü havaya uçurmak için bir kaç kişi yeterlidir. Böyle düzinelerce yüzlerce örnek verilebilir.

Dolayısıyla bizim çoğunlukta oluşumuz, Troçkist zararlıların ise azınlıkta oluşu teselli nedeni olmamalıdır.

Ulaşılması gereken nokta, saflarımızda hiç Troçkist zararlı unsurun kalmamasıdır.

Hem ekonomi ve Sovyet örgütlerinde, hem de yönetim ve parti örgütlerinde olmak üzere bütün örgütlerimizde görülen eksiklikleri tasfiye etme sorunu bu merkezdedir.

Bu eksiklikleri tasfiye etmek için gerekli olan önlemler bunlardır.

Özel olarak parti örgütleri ve bu alandaki çalışmada görülen eksikliklere gelince, karara bağlamanız için sunulan karar taslağında eksikliklerin giderilmesi için alınacak önlemler üzerine ayrıntılı sözedilmiştir. O nedenle, burada, meselenin bu yanına ayrıntılı biçimde değinmenin gerekli olmadığına inanıyorum.

Sadece parti kadrolarımızın eğitimi ve geliştirilmesi sorunu üzerine bir kaç söz söylemek istiyorum.

İnancım odur ki, eğer parti kadrolarımızı, ulusal ve uluslararası durumlarda zorlanmadan yolunu bulabilecek gibi yukarıdan aşağıya ideolojik olarak eğitip, politik olarak çelikleştirmeyi becerebilseydik, eğer onları ülkeyi ciddi hatalar yapmadan yönetme yeteneğine sahip tamamen olgunlaşmış Leninistler, Marksistler haline getirmeyi başarabilseydik, görevlerimizin onda dokuzunu yerine getirmiş olurduk.

Partimiz yönetici kadrolarının durumu nedir?

Partimiz içinde, yönetici kesimler gözönüne alındığında, 3.000-4.000 yüksek yönetici vardır. Bunlar partimizin generalleridir.

Sonra 30.000-40.000 orta yönetici gelir. Bunlar partimizin subaylar heyetidir.

Sonra da 100.000-150.000 alt yönetici gelir. Bunlar da, deyim yerindeyse partinin assubay heyetidir.

Bu yönetici kadroların ideoloik seviyelerini yükseltmek ve daha da çelikleştirmek, bu kadrolara ilerlemek için bekle-

yen taze güçler katmak ve bu sayede yönetici kadroları çoğaltmak — Görev budur.

Bunun için neler gerekmektedir?

Herşeyden önce hücre sekreterinden, Bölge ve Cumhuriyet Parti Örgütü sekreterine kadar bütün parti yöneticilerine, belli bir süre içinde, gerçekten de kendilerine vekalet edebilecek iki yoldaş, iki parti yöneticisi seçmeleri tavsiye edilmek zorundadır. Şöyle denebilir: Herkes için iki vekil, bunları nereden bulalım, elimizde böyle insanlar, böyle yöneticiler yok. Bu doğru değil yoldaşlar. Bizde, yetenekli, becerikli onbinlerce insan var. Sadece bunları tanımak ve uzun süre aynı yerde kalarak çürümeye başlamalarını engellemek için zamanında ilerlemelerini sağlamak gerekir. Arayın, mutlaka bulursunuz.

Devamla. Hücre sekreterlerinin parti eğitimini ve gelişmelerini sağlamak için, her bölge merkezinde, dört aylık bir ***"Parti Kursu"*** kurulmalıdır. Bu kurslara partinin temel örgütlerinin (hücreler) sekreterleri gönderilecek ve bunlar kursu bitirip yerlerine döndüklerinde, vekilleri ve partinin temel örgütlerinin yetenekli, üyeleri gönderilecektir.

Devamla. Çevre Örgütlerinin birinci sekreterlerinin politik gelişimlerini sağlamak amacıyla, SSCB'de, diyelim ki on önemli merkezde, sekiz aylık ***"Lenin Kursları"*** kurulmalıdır. Bu kurslara bucak ve ilçe parti örgütlerinin birinci sekreterleri gönderilmeli ve bunlar kursu bitirip yerlerine döndüklerinde bu kurslara vekilleri ve bucak ve ilçe örgütlerinin en yetenekli üyeleri gönderilmelidir.

Devamla. Kent örgütleri sekreterlerinin ideolojik eğitimini ve politik gelişimini sağlamak amacıyla, SBKP(B) Merkez Komitesi bünyesinde, altı aylık ***"Parti Tarihi ve Politikası Kursları"*** kurulmalıdır. Bu kurslara kent örgütlerinin birinci ya da ikinci sekreterleri gönderilmeli ve bunlar kursu bitirip yerlerine döndüklerinde bu kurslara kent örgütlerinin en yetenekli üyeleri gönderilmelidir.

Son olarak SBKP(B) Merkez Komitesi bünyesinde altı aylık bir ***"İç ve Uluslararası Politika Sorunları Üzerine Danışma Toplantıları"*** örgütlenmelidir. Buraya, çevre ve bölge örgütlerinin ulusal Komünist Partilerin Merkez Komitelerinin birinci sekreterleri gönderilmelidir. Bu yoldaşlar, Parti Merkez Komitemizin önder yoldaşlarının yerini alabilecek durumda olan yalnızca bir kişi değil, tersine, onlardan nöbeti devralabilecek bir çok kişiyi hazır bulundurmalıdırlar.

Sonuca geliyorum yoldaşlar.

Böylece, gerek ekonomi, yönetim ve gerekse de parti örgütlerimiz olmak üzere bütün örgütlerimizde yapılan çalışmalarda görülen eksiklikleri, gerekse de işçi sınıfı düşmanlarının bozguncu ve zararlı faaliyetler, casusluk ve terör çalışmaları için yararlandığı özel olarak parti örgütlerimizdeki çalışmalarda görülen eksiklikleri gözler önüne serdik.

Ayrıca, bu eksiklikleri ortadan kaldırmak ve yabancı casusluk organlarının troçkist-faşist ajanlarının bozguncu ve zarar verme eylemlerini, casusluk ve terör faaliyetlerini olanaksız kılmak için gerekli olan önlemleri saptadık.

Acaba bu önlemleri uygulayabilir miyiz, bunun için gerekli olanaklara sahip miyiz?

Evet kesinlikle. Bu önlemleri uygulayabilmek için gerekli olanaklara sahip olduğumuz için yapabiliriz bunu.

Öyleyse eksiğimiz ne?

Sadece bir tek eksiğimiz var: Kayıtsızlığımıza körü körüne güven duymamıza, politik dar görüşlülüğümüze son vermeye hazır olmak.

Her şey buna bağlıdır.

Fakat bizler, kapitalizmi yıkmış, sosyalizmi esas itibariyle kurmuş ve dünya komünizminin yüce bayrağını yükseltmiş bizler, bu gülünç, bu aptalca hastalığı yenmeyi mi beceremeyeceğiz?

Bu hastalığı kesinlikle yeneceğimizden kimsenin kuşkusu olmasın, tabii bunu istiyorsak eğer. Bu hastalığı yeneceğiz, hem de şöyle böyle değil, kökten, Bolşevikçe yeneceğiz.

Ve bu aptalca hastalığı yendiğimizde, bizi hiç kimsenin, ne iç ne de dış düşmanların korkutamayacağını, düşman saldırılarından korkmadığımızı bütün inancımızla söyleyebiliriz, çünkü onları, bugün ezdiğimiz gibi, geçmişte ezdiğimiz gibi gelecekte de ezeceğiz. (*Alkışlar*).

Sonsöz

Yoldaşlar:

Sunduğum raporda ele aldığımız meseleye ilişkin temel sorunlar üzerine konuştum. Tartışma, görevlerin kavranılmasına ilişkin olarak şimdi bizde tam bir açıklığın hüküm sürdüğünü ve çalışmamızdaki eksiklikleri gidermeye hazır olunduğunu göstermiştir. Fakat tartışma, pratik örgütsel-politik çalışmamızın henüz tümüyle açık olarak kavranılmamış bazı somut sorunlarının bulunduğunu da gösteriyor. Böyle yedi sorun saydım.

Bu sorunlara ilişkin bir kaç söz söylememe izin verin:

1) Artık herkesin, ekonomik kampanyalar ve ekonomik başarılara gereğinden fazla kapılmanın, bu arada parti politikasıyla ilgili sorunları küçümsemenin, dikkate almamanın insanı çıkmaz sokağa götürdüğünü kavradığı ve görüldüğü varsayılmalıdır. Demek ki, ekonomik alandaki başarılara parti politikası çalışmasında kaydedilen başarıların eşlik etmesi ve onlarla atbaşı gitmesi için, yöneticilerin dikkatini parti politikasıyla ilgili sorunlara çekmek gereklidir.

Parti politikası çalışmasının güçlendirilmesi, parti örgütlerinin küçük ekonomik sorunlardan kurtarılması, pratik olarak nasıl gerçekleşecektir? Tartışmanın ortaya çıkardığı gibi, bazı yoldaşlar artık ekonomik çalışmaya bütünüyle sırt çevrilmesi gerektiği gibi bir yanlış sonuca varma eğilimi göstermektedirler. En azından şöyle sesler duyuldu: Şimdi, Tanrıya şükür, ekonomik işlerden kurtulduk, nihayet parti politikasıyla ilgili

çalışmalarla uğraşabiliriz. Bu sonuca varma doğru mudur? Hayır doğru değildir. Bazı yoldaşlarımızın, ekonomik başarıların coşkusuyla politikaya sırt çevirmeleri, bize pahalıya malolan bir aşırı uçtu. Şimdi ise, parti politikasıyla ilgili çalışmaları güçlendirmeyi amaçlayan bazı yoldaşların, ekonomiye sırt çevirmeyi düşünmeleri, bize daha az pahalıya mal olmayacak bir başka aşırı uçtur. Bir aşırıdan bir başka aşırıya düşülmemelidir. Politika ekonomiden ayrılmamalıdır. Ekonomiye sırt çeviremeyeceğimiz gibi politikaya da sırt çeviremeyiz. Araştırma kolaylığı açısından, yöntemsel olarak, ekonomik sorunlar politik sorunlardan ayrılır. Fakat bu sadece araştırma kolaylığı sağlayan, yöntemsel, yapay bir ayırımdır. Buna karşılık yaşamda, pratikte, politika ve ekonomi birbirinden ayrılamaz. Bunlar birlikte vardırlar ve birlikte etkide bulunurlar. Ve kim, pratik çalışmamızda ekonomiyi politikadan ayırmak isterse, kim ekonomik çalışmayı politik çalışmanın ihmali pahasına, ya da tersine, politik çalışmayı ekonomik çalışmanın ihmali pahasına, güçlendirmek isterse, o mutlaka çıkmaza düşecektir.

Parti örgütlerinin küçük ekonomik sorunlardan kurtarılması ve parti politikasıyla ilgili çalışmanın güçlendirilmesine ilişkin karar tasarısının bilinen maddesinin anlamı, ekonomik çalışmaya sırt çevirmek ve ekonomiyi yönetmekten vazgeçmekten değil, sadece parti örgütlerimizin ekonomik organların, özellikle de tarımsal organların yerini almasına ve onların bütün sorumluluklarını yüklenme pratiğine izin vermemekten oluşmaktadır. Yani sözkonusu olan, ekonomik organların, bu organlara sistemli bir biçimde yardım etmek onları sistemli bir biçimde sağlamlaştırmak, ekonomiyi bu organları bir kenarda bırakarak değil, bu organlarla yönetmekten oluşan Bolşevik yöntemini özümsemektir. Ekonomik organların, özellikle de tarımsal organların hizmetine daha iyi güçler sunulmalı, bu organlar kendilerine verilen görevi yapabilecek yeni, daha iyi elemanlarla güçlendirilmelidir. Ancak bu görev yerine getirildikten sonra, parti örgütlerinin ekonomik nitelikteki küçük so-

runlardan kurtulması hesaba katılabilir. Açıktır ki, bu belli bir zamanı gerektiren ciddi bir meseledir. Fakat bu gerçekleşmediği sürece parti örgütlerimiz, belli bir süre içinde, tarımsal meselelerle, konuyla ilgili küçük sorunlarla, ekimle, hasatla vs. uğraşmak zorunda kalacaktır.

2) Zararlı unsurlar, bozguncular, casuslar vs. üzerine bir kaç söz. Artık, ister Troçkist, ister Buharinci bayrağı sallarlarsa sallasınlar, bugünkü zararlı ve bozguncu unsurların, işçi sınıfı içinde politik bir akım olma niteliğini çoktan yitirdikleri, profesyonel bozguncular zararlı unsurlar casuslar ve katillerden oluşan, herhangi bir ilkeye ve düşünceye sahip olmayan çeteye dönüştükleri herkes için açıktır. Bu efendilerin işçi sınıfı düşmanları, vatan hainleri olarak acımadan ezilip yokedilmesi gerektiği herkes için açıktır. Bu, çok açıktır ve herhangi bir açıklamaya ihtiyaç duymamaktadır.

Şimdi şu soru: Troçkizmin Japon-Alman ajanlarının ezilip yokedilmesi, pratik olarak nasıl gerçekleşecektir? Bu, sadece gerçek Troçkistlerin değil, zamanın birinde Troçkizme meyletmiş, ama sonra, yıllar önce, Troçkizmden ayrılmış olanları da; sadece Troçkist zararlı ajan olanları değil, aynı zamanda, şu ya da bu Troçkistin geçtiği sokaktan geçmek durumunda kalmış olanların da yokedileceği anlamına mı geliyor? Plenumda bu yönde sesler duyuldu. Karar tasarısını böyle yorumlamak doğru mudur? Hayır doğru değildir. Bütün sorunlarda olduğu gibi bu sorunda da insanlara yaklaşım bireysel ve farklı olmalıdır. Herkesi aynı kefeye koymak doğru değildir. Böylesine toptancı bir tavır, Troçkist zararlılar ve casuslarla mücadele davasına sadece zarar verebilir.

Sorumlu yoldaşlarımız arasında, uzun süre önce Troçkizmden ayrılan eski Troçkistler vardır ve bunlar Troçkizme karşı mücadeleyi, hiç bir zaman Troçkizme kayacak bir duruma gelmemiş olan bazı saygıdeğer yoldaşlarımdan daha kötü yürütmüyorlar, hatta Troçkizmle onlardan daha iyi mücadele ediyorlar. Şimdi bu yoldaşların itibarını sarsmak aptallıktır.

Yoldaşlarımız arasında, ideolojik olarak her zaman Troçkizme karşı olmalarına rağmen, bazı Troçkistlerle kişisel ilişkilerini sürdüren, ama Troçkizmin gerçek fizyonomisini öğrenir öğrenmez ilişkilerini koparanlar da bulunuyor. Elbette bu yoldaşların, tek tek Troçkistlerle kişisel dostluklarını hemen değil, belli bir süre sonra kesmeleri iyi olmamıştır. Fakat bu yoldaşları Troçkistlerle aynı kefeye koymak aptallıktır.

3) Çalışma arkadaşlarını doğru seçmek ve onları doğru çalışma yerlerine yerleştirmek ne anlama geliyor?

Bu, birinci olarak, çalışma arkadaşlarının politik bakış açısına göre, yani politik güvene layık olup olmadıklarına göre; ikinci olarak, mesleki bakış açısına göre, yani belli somut bir iş için uygun olup olmadığına göre seçilmesi anlamına geliyor.

Bu, uzmanlığa göre seçim yönteminin, çalışanın sadece mesleki uygunluğuyla ilgilenen, politik fizyonomisini dikkate almayan pratikçi bir yöntem olmaması gerektiği anlamına gelir.

Bu, politikaya göre seçim yönteminin, çalışanın sadece politik fizyonomisiyle ilgilenen, mesleki açıdan uygun olup olmamasını dikkate almayan tek ve salt bir yöntem olmaması gerektiği anlamına gelir.

Bu Bolşevik ilkenin yoldaşlarımız tarafından uygulandığı söylenebilir mi? Ne yazık ki söylenemez. Burada, bu plenumda bu konuya ilişkin konuşuldu. Ama herşey söylenmedi. Bu sınanmış ilkenin, pratiğimizde durmadan, hem de en kaba biçimlerde ihlal edilmesi sözkonusudur. Çalışacak insanların seçimi, çoğu kez, nesnel bakış açısıyla değil, rastlantısal, öznel, darkafalı-küçük-burjuva bakış açılarıyla gerçekleşmekte. Çoğu kez sözde tanıdık, dost, hemşeri, bireysel olarak sadık, amirlerine, övgü düzmede usta insanlar aranıyor; bu insanların politik ya da mesleki açıdan uygun olup olmamasına dikkat bile edilmiyor.

Bu yolla sorumlu yöneticilerden oluşan bir önder grup yerine, birbirine yakın insanların oluşturduğu bir klik, üyeleri ba-

rış içinde yaşamaya, birbirlerinin canını acıtmamaya, sırlarını açıklamamaya, karşılıklı övgüler düzmeye ve merkeze zaman zaman elde edilen başarılar üzerine tamamen boş, mide bulandıran raporları göndermeye eğilimli bir esnaflar loncasının meydana geleceği açıktır.

Böylesine bir klikte, ne çalışmada görülen eksikliklerin eleştirisine, ne de çalışmayı yönetenlerin özeleştirisine yer olmayacağı açıktır.

Böylesine bir kliğin, dalkavukların yetişmesi, onur duygusuna sahip olmayan, o nedenle de Bolşeviklerle ortak hiç bir yanı bulunmayan insanların yetişmesi için uygun zemin yaratacağı açıktır.

Örnek olarak Mirsoyan ve Vainov yoldaşı alalım. Biri Kazakistan Parti Örgütü Sekreteri, diğeri ise Yaroslav Bölgesi Parti Örgütü Sekreteridir. Bu yoldaşlar kötü yöneticilerimiz arasında sayılmazlar. Fakat birlikte çalışacakları insanları nasıl seçiyorlar dersiniz? Biri, daha önce çalıştığı Azerbaycan ve Ural'dan 30-40 "adamını" Kazakistan'a getirip sorumlu görevlere yerleştirdi. Diğeri ise, daha önce çalıştığı Don Havzası'ndan bir düzineden fazla "adamını" Yaraslov'a getirdi ve sorumlu görevlere yerleştirdi. Yani Mirsoyan yoldaş kendi loncasına sahip. Vainov yoldaşın da kendi loncası var. Kadroların seçimi ve dağılımı üzerine bilinen Bolşevik ilkeden hareketle, o bölgelerden eleman seçilemezmiydi? Elbette seçilebilirdi? Peki öyleyse neden yapmadılar bunu? Yapmadılar, çünkü çalışma arkadaşlarının dar kafalı-küçük-burjuva yöntemlerle seçilmesi olanağını, seçimin klikleşme ve akraba kayırıcılığı bakış açısıyla gerçekleşmesi olanağını dıştalayan çalışma arkadaşları seçiminin Bolşevik ilkesini çiğnemişlerdir. Ayrıca bu yoldaşlar, kendilerine sadık çalışma arkadaşlarını yanlarına getirirken, kendilerine, gerek yerel yöneticiler, gerekse de Parti Merkez Komitesi karşısında belirli bir bağımsızlık sağlayacak bir ortam oluşturmayı amaçlamışlardır. Diyelim ki, Mirsoyan ve Vainov yoldaş, şu ya da bu durum nedeniyle şimdi ça-

lıştıkları yerden başka bir yere atandılar. Böyle bir durumda, sözkonusu "uyduları"yla ne yapacaklar? Yoksa bunları yeni işyerlerine de taşıyacaklar mı?

Yöneticilerin doğru seçimi ve dağılımına ilişkin Bolşevik ilkenin ihlali, böyle bir saçmalığa yol açıyor işte.

4) Yöneticileri denetlemek, görevlerin yerine getirilmesini denetlemek ne anlama gelmektedir?

Yöneticileri denetlemek, onları, vaadler ve açıklamaları temelinde değil, yaptıkları çalışmanın sonuçları temelinde denetlemek demektir.

Görevlerin yerine getirilmesini denetlemek demek, yapılanları sadece masa başında, formel raporlar temelinde değil, işin yapıldığı yerde ve gerçek sonuçlar temelinde denetlemek demektir.

Bu tür denetlemelere gerek var mıdır? Kesinlikle gerek vardır. Çünkü birinci olarak, böyle bir denetim, insana iş arkadaşlarını tanıma, gerçek niteliklerini saptama olanağı verir. İkinci olarak, sadece böyle bir denetim, yürütme aygıtının yararlarını ve eksikliklerini saptama olanağı verir. Üçüncü olarak, sadece böyle bir denetim, yapılanların üstünlüklerini ve eksikliklerini saptama olanağı verir.

Bazı yoldaşlar, yöneticilerin denetlenmesinin, önderlerin kendileri tarafından yönetilenleri, çalışmalarının sonuçları temelinde denetlenmeleriyle, yalnızca yukardan gerçekleşebileceğini düşünüyorlar. Bu yanlış. Yukarıdan denetim, insanların ve görevlerin denetlenmesi için etkili önlemlerden biridir. Fakat yukarıdan denetimle her şey hallolmaz. Başka tür bir denetim daha, kitlelerin, yönetilenlerin, liderleri denetledikleri, yanlışlarını açığa çıkardıkları ve onlara bu yanlışların ortadan kaldırılmasının yollarını gösterdikleri aşağıdan denetim vardır. Bu tür bir denetim, insanları denetlemenin en etkin araçlarından biridir.

Parti kitleleri, önder yöneticilerini, militanların toplantılarında, konferanslarda, parti kongrelerinde, sundukları raporları dinleyerek, eksiklikleri eleştirerek ve nihayet, şu ya da bu ön-

der yoldaşı yönetici organlara seçip seçmemekle denetler. Parti tüzüğümüzün talebi doğrultusunda demokratik merkeziyetçiliğin, titizlikle uygulanması, parti organlarının mutlak seçilebilirliği, aday gösterme ve reddetme hakkı, gizli oy, eleştiri özeleştiri özgürlüğü — bunlar ve benzeri önlemler, başka nedenlerin yanısıra parti önderlerinin parti kitleleri tarafından denetlenmesini kolaylaştırmak için de uygulanmalıdır.

Partisiz kitleler, önder fonksiyonerlerin raporlarını dinledikleri eksiklikleri eleştirdikleri ve bunların giderilmesinin yollarını gösterdikleri partisiz aktifler toplantılarında ve her türlü kitlesel konferanslarda ekonomi ve sendikaların önder fonksiyonerlerini ve diğer fonksiyonerleri denetlerler.

Nihayet halk, ülke önderlerini, Sovyetler Birliği iktidar organları için genel, eşit, doğrudan ve gizli oyla yapılan seçimlerle denetlemektedir.

Görev, yukarıdan denetimi aşağıdan denetimle birleştirmektir.

5) Kadroları kendi hataları temelinde eğitmek ne anlama geliyor?

Lenin bize, partinin hatalarının özenle açığa çıkarılması, bu hatalara yolaçan nedenlerin araştırılması ve bu hataların ortadan kaldırılması yollarının saptanmasının, parti kadrolarının doğru bir şekilde eğitilmesi ve yetiştirilmesi işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin doğru bir şekilde eğitilmesi ve yetiştirilmesi için en güvenli araçlardan biri olduğunu öğretmiştir. Lenin, şöyle diyor:

> "Politik bir partinin hatalarına karşı tavrı, o partinin ciddiyetinin, sınıfa ve emekçi kitlelere karşı görevlerini yerine gerçekten getirip getirmediğinin ölçütüdür. Hataları açıkça kabul etmek bu hataları ortaya çıkaran koşulları tahlil etmek, hataların ortadan kaldırılmasının yollarını, araçlarını özenle araştırmak — bu, ciddi bir partinin, görevlerini yerine getirdiğinin, sınıfın ve sonra da kitlelerin eğitilmesinin ve yetiştirilmesinin belirtisidir." (*Lenin; Seçme Eserler, Cilt III, Berlin 1970, s. 427*)

Bunun anlamı, Bolşeviklerin görevinin hatalarını gizlememek bizde sık sık olduğu gibi hatalarına ilişkin sorulardan kaçmamak, bilakis açık ve dürüstçe kabul etmek, hataları gidermenin yollarını açık ve dürüstçe göstermek açık ve dürüstçe hatalarını düzeltmek olduğudur.

Bir çok yoldaşın bunu gönüllü biçimde yaptıklarını söyleyemem. Fakat Bolşevikler, gerçekten Bolşevik olmak istiyorlarsa, hatalarım açıkça kabul etme cesareti göstermek, hataların nedenini bulmak, giderilmesinin yollarına işaret etmek ve böylece kadroların doğru bir şekilde eğitimi doğru bir şekilde politik olarak yetiştirilmeleri için partiye yardım etmek zorundadırlar. Zira sadece bu yolla, sadece açık ve dürüst bir özeleştiri atmosferinde, gerçek Bolşevik kadrolar yetiştirmek, gerçek Bolşevik önderler yetiştirmek olanaklıdır.

Lenin'in bu tezinin doğruluğunu gösteren iki örnek.

Örneğin, Kollektif çiftlik inşasındaki hatalarımızı ele alalım. Partili yoldaşlarımızın, köylülüğün Kollektif çiftlik inşası yoluna sokulması gibi son derece zor bir sorunu, üç dört ay içinde çözümleyeceklerine inandıklarını, ve bunun üzerine Parti Merkez Komitesi'nin, bu işgüzar yoldaşlara hadlerini bildirmek zorunda kaldığı 1930 yılını mutlaka anımsarsınız. Bu dönem partimizin hayatında en tehlikeli dönemlerden biriydi. Hata, yoldaşlarımızın Kollektif çiftlik inşasında gönüllülük ilkesini unutmalarında, köylülerin idari baskılarla Kollektif çiftlik yoluna sokulamayacağını unutmalarında, Kollektif çiftlik yapılanmasının bir kaç ay içinde değil, itinalı ve iyi düşünülmüş yıllar süren çalışma sonucunda gerçekleşeceğini unutmalarında yatıyordu. Bunu unutmuşlardı ve hatalarını kabul etmek istemiyorlardı. Mutlaka anımsayacağınız gibi, Merkez Komitesinin, yoldaşlarımızın zafer sarhoşluğuna kapıldıklarını ifade etmesi ve kırsal kesimlerde acele etmemeleri gerçek durumu görmezden gelmemeleri yönündeki talimatı yoğun bir direnişle karşılaşmıştı. Fakat bu direniş, Merkez Komitesini, akıntıya karşı yüzmekten ve yoldaşlarımızı doğru yola çek-

mekten alıkoymadı. Ya şimdi? Şimdi artık herkes için, partinin, yoldaşları doğru yola çekerek ulaşmak istediğine ulaştığı açıktır. Şimdi artık köylülük arasında, Kollektif çiftlik yapılanması ve Kollektif çiftlik yönetimi için mükemmel kadrolarımız var. Bu kadrolar 1930'daki hatalarımız sayesinde eğitildiler ve yetiştirildiler. Ama parti o zamanlar hatasını kabul etmeseydi ve zamanında düzeltmeseydi bugün bu kadrolara sahip olmayacaktık.

Bu kez endüstri alanından başka bir örnek. Şahti-bölgesindeki zararlı faaliyetler döneminde yapılan hataları kastediyorum. Hatalarımız, endüstri alanında kadrolarımızın teknik geriliğini dikkate almamamızda, bu geriliği kabul edip, endüstrinin kapsamlı sosyalist inşasını, düşmanca düşünceler içinde olan uzmanlarla gerçekleştirebileceğimizi sanarken, ekonomik kadrolarımızı burjuva uzmanların yanında kötü komiserler olmaya mahkûm etmemizde yatmaktadır. O dönemde ekonomik kadrolarımızın, hatalarını ne kadar isteksiz kabul ettiklerini, teknik geriliklerini ne kadar isteksiz kabul ettiklerini ve "tekniği kotarma" şiarını ne kadar direnerek benimsediklerini mutlaka anımsarsınız. Peki ne oldu? Gerçekler, "tekniği kotarma" şiarının etkisini gösterdiğini ve iyi sonuçlar alındığını kanıtlamaktadır. Şimdi artık, tekniği kotarmış endüstrimizin ilerlemesini sağlayan onbinlerce, yüzbinlerce mükemmel Bolşevik ekonomi kadrosuna sahibiz. Fakat eğer parti, teknik geriliklerini kabul etmek istemeyen idarecilerin inatçılığı karşısında yelkenleri suya indirseydi, hataları kabul etmeyip zamanında düzeltmeseydi bugün bu kadrolara sahip olmayacaktık.

Bazı yoldaşlar, hatalarımız üzerine açıkça konuşmanın uygun olmadığını söylüyorlar, çünkü hatalarımızın açıkça kabul edilmesi düşmanlarımız tarafından zaaf olarak değerlendirilip kullanılabilirmiş. Bu saçmadır yoldaşlar, düpe düz saçma. Hatalarımızın açıkça kabul edilmesi ve bu hataların dürüstçe giderilmesi, tam tersine, partimizi sadece güçlendirir, işçilerin, köylülerin, emekçi aydınların gözünde partimizin otoritesini

sadece yükseltir, devletimizin gücünü ve iktidarını sadece güçlendirir. Ve asıl mesele de budur. Önemli olan işçi, köylü ve emekçi aydınların bizimle birlikte yürümesidir — bunun dışında her şey halledilebilinir.

Başka yoldaşlar ise, hatalarımızın açıkça kabul edilmesinin, kadrolarımızı eğitmek ve sağlamlaştırmak yerine zayıflatabileceğini, bozabileceğini, o nedenle kadrolarımızı korumak, kollamak zorunda olduğumuzu, özsaygılarını dikkate almak ve huzurlarını sağlamakla yükümlü olduğumuzu söylüyorlar. Bu amaçla yoldaşlarımızın hatalarını gizlemeyi, sert eleştirileri yumuşatmayı, ya da en iyisi, bu hataları görmezden gelmeyi öneriyorlar. Bu düşünce sadece temelden yanlış değil, aynı zamanda özellikle, "korumak" ve "kollamak" istediğimiz kadrolar için çok tehlikelidir. Kadroları hatalarını gizleyerek korumak ve tutmak istemek bu kadroları kesinlikle mahvetmek anlamına gelmektedir. Eğer 1930 yılındaki hatalarımızı açığa çıkarmamış ve bu hatalardan öğrenilmesini sağlamamış olsaydık, Kollektif çiftlik hareketi içindeki Bolşevik kadroları kesinlikle mahvetmiş olacaktık. Şahti-bölgesindeki zararlı faaliyetler döneminde yoldaşlarımızın yaptıkları hataları açığa çıkarmamış ve sanayi kadrolarımızı bu hatalar temelinde eğitmemiş olsaydık, sanayi alanındaki Bolşevik kadrolarımızı kesinlikle mahvetmiş olacaktık. Kim kadrolarımızın özsaygısını düşünerek hatalarını örtmek istiyorsa, o, hem kadroları, hem de öz saygılarını yerle bir etmektedir, çünkü hataların üstünün örtülmesi, belki de kadroların "özsaygısı", "huzuru" pahasına onların tamamen yıkılmalarına yol açacak yeni, belki de daha ağır hataların tekrarlanmasını sağlar.

6) Lenin bize sadece kitlelere öğretmeyi değil, aynı zamanda kitlelerden öğrenmeyi de öğretti.

Bunun anlamı nedir?

Bunun anlamı, bizlerin, önderlerin kendini beğenmişliğe kapılmamız ve Merkez Komite üyesi ya da Halk Komiseri bile olsak, bunun doğru bir şekilde önderlik yapabilmek için gerek

li olan bilgilere sahip olduğumuz anlamına gelmeyeceğini anlamak zorunda olduğumuzdur. Makam, kendi başına bilgi ve deney vermez. Ünvan hele hele hiç vermez.

Bunun anlamı, salt bizim deneyimlerimizin, önderlerin deneyimlerinin, önderlik etmek için yeterli olmadığı, dolayısıyla önderlerin deneyimlerinin, kitlelerin deneyimleriyle parti üyesi kitlelerin deneyimleriyle, işçi sınıfının deneyimleriyle, halkın deneyimleriyle tamamlanmak zorunda olduğudur.

Bunun anlamı, kitlelerle bağımızı bırakın koparmayı, bir an için bile gevşetmememiz gerektiğidir.

Bunun anlamı son olarak, kitlelerin sesine, sıradan parti üyelerinin sesine, "sıradan insanlar" denilen insanların sesine, halkın sesine kulak vermek zorunda olduğumuzdur.

Doğru yönetmek ne demektir?

Bu asla, masa başına oturup direktifler karalamak anlamına gelmez.

Doğru yönetmek demek:

Birincisi, bir sorunda doğru karar vermek demektir. Fakat doğru karar vermek, önderliğimizin sonuçlarını etinde kemiğinde hisseden kitlelerin deneylerini dikkate almadan olanaksızdır;

ikincisi, doğru kararın uygulanmasını örgütlemektir. Bu da kitlelerin doğrudan yardımı olmaksızın başarılamaz;

üçüncüsü, bu kararın uygulanmasını denetlemeyi örgütlemektir. Kitlelerin doğrudan yardımı olmadan bunu gerçekleştirmek de olanaksızdır.

Biz önderler, şeyleri, olayları, insanları sadece bir cepheden, diyelim ki yukarıdan görüyoruz; yani görüş alanımız ne de olsa az çok sınırlı. Buna karşılık kitleler, şeyleri, olayları, insanları başka bir cepheden, yani alttan görüyorlar; bunların görüş alanı da belli ölçüde sınırlıdır. Herhangi bir sorunda doğru kararı verebilmek için bu iki deneyimi birleştirmek gerekmektedir. Sadece bu koşullarda yönetim doğru olacaktır.

Bu, sadece kitlelere öğretmek değil, aynı zamanda onlardan öğrenmek anlamına gelir.

Lenin'in bu tezinin doğruluğunu gösteren iki örnek.

Bir kaç yıl önceydi. Biz Merkez Komite üyeleri Don Havzası'ndaki durumun düzeltilmesi sorununu görüşüyorduk. Ağır Sanayi Halk Komiserliği tarafından sunulan önlemler tasarısı açıkça yetersizdi. Tasarı üç kez Ağır Endüstri Halk Komiserliği'ne geri gönderildi. Ağır Endüstri Halk Komiserliği bize her üç keresinde ayrı bir tasarı sundu. Yine de bunlar yeterli bulunmadı. En sonunda Don Havzasından birkaç işçiyle işletme ve sendikanın alt yöneticilerinden bir kaç kişi çağırmaya karar verdik. Bu yoldaşlarla üç gün görüştük. Ve Merkez Komite üyeleri olarak bizler sadece bu sıradan yöneticilerin, bu "sıradan insanlar"ın doğru kararı vermemiz için bize yardım ettiklerini kabul etmek zorundaydık. Don Havzası'nda kömür üretiminin güçlendirilmesi için alınacak önlemler üzerine Merkez Komitesi ve Halk Komiserleri Konseyi'nin ünlü kararını mutlaka anımsarsınız. MK ve Halk Komiserleri Konseyi'nin bütün yoldaşlarımız tarafından doğru ve hatta önemli olarak değerlendirilen bu kararı almasında, bize kitleler arasından sıradan insanlar yardımcı olmuşlardır.

Başka bir örnek. Nikolayenko yoldaşla ilgili örneği kastediyorum. Nikolayenko yoldaş kimdir? Nikolayenko yoldaş, sıradan bir parti üyesidir. Bu kadın yoldaş bilinen "sıradan insanlar"dan. Bir yıl boyunca Kiev Parti Örgütü'nün içinde bulunduğu kötü duruma ilişkin sinyaller verip durmuştu; ahbap çavuş ilişkileri, yöneticilere karşı küçük-burjuva filisten bir yaklaşım, özeleştirinin bastırılması, Troçkist zararlıların yaygınlaşması gibi hususları açığa çıkarmıştı. Bu yoldaşı can sıkıcı bir sinek gibi yakınlarından uzaklaştırmaya çalıştılar. Ve nihayet, ondan kurtulmak için, tereddüt etmeden partiden ihraç ettiler. Ne Kiev Örgütü, ne de Ukrayna Komünist Partisi (Bolşevik) Merkez Komitesi, gerçekleri açığa çıkarmak için bu yoldaşa yardım etti. Ancak Parti Merkez Komitesi'nin müdahalesi bu karmaşık düğümün çözülmesine yardımcı oldu. Ve mesele araştırıldığında ortaya ne çıktı? Ortaya çıkan Nikola-

yenko yoldaşın haklı, Kiev Örgütü'nün ise haksız olduğuydu. Tam da böyle. Peki ama Nikolayenko yoldaş kimdir? Elbette bu yoldaş MK üyesi değil, Halk Komiseri değil, Kiev Bölge Örgütü'nün sekreteri değil, hatta herhangi bir hücre sekreteri bile değil, sıradan sade bir parti üyesidir.

Gördüğünüz gibi sıradan insanlar gerçeğe, bazen bir çok yüksek kuruluştan daha yakın oluyorlar.

Buna benzer düzinelerce, yüzlerce örnek vermek mümkün.

Böylece, davamıza önderlik etmek için yalnızca bizim deneyimlerimizin, önderlerin deneylerinin tek başına yeterli olmadığı ortaya çıkmaktadır. Doğru önderlik edebilmek için, önderlerin deneyimleri, parti üyesi kitlelerin deneyimleri, işçi sınıfının deneyimleri, emekçilerin deneyimleri, "sıradan insanların" deneyimleriyle tamamlanmalıdır.

Ancak bu ne zaman mümkündür?

Bu, liderler kitlelerle en sıkı bağlar içinde oldukları, parti üyesi kitlelerle, işçi sınıfıyla, köylülükle, emekçi aydınlarla sıkı bağlar içinde oldukları zaman mümkündür.

Kitlelerle bağ, bu bağın sağlamlaşması, kitlelerin sesine kulak vermeye hazır olmak — Bolşevik önderliğin gücü ve yenilmezliği burada yatmaktadır.

Geniş kitlelerle bağlarını korudukları müddetçe Bolşeviklerin yenilmez olacakları kural olarak değerlendirilebilir. Ve tersine, bütün güçlerini yitirmeleri, bir hiç haline gelmeleri için, Bolşeviklerin kitlelerden kopmaları, kitle bağlarını yitirmeleri, bürokratik paslanma içine girmeleri yetecektir.

Eski Yunan mitolojisinde, deniz tanrısı Poseidon ile yer tanrısı Gea'nın oğlu olan Anteus adlı bir kahramandan sözedilir. Anteus, kendisini doğuran, besleyen ve büyüten annesine karşı büyük bir bağlılık duymaktadır. Anteus'un yenmediği hiç kimse yoktur; yenilmez bir kahramandır o. Bu gücünü nereden almaktadır? Anteus ne zaman düşmanla karşı karşıya gelse, onu doğuran toprağa dokunur ve yeni güç toplardı. Fakat bu kahramanın yine de bir zayıf yanı vardı: Herhangi bir biçimde

topraktan uzaklaşmak tehlikesi. Düşmanları onun bu zaafını biliyor ve kolluyorlardı. Ve nihayet kahramanın bu zaafını kullanan bir düşman galip geldi. Bu Herkül'dü. Nasıl yenmişti Anteus'u Herkül? Onu topraktan koparmış, havaya kaldırmış ve toprağa dokunma olanağı vermeyerek havada boğmuştu.

İnancım odur ki, Bolşevikler Yunan mitolojisi kahramanı Anteus'a benziyorlar. Anteus gibi, anaları olan onları doğuran, besleyen, büyüten kitlelerle bağlarını korudukları sürece güçlüler. Ve analarıyla, halkla, bağlarını korudukları sürece yenilmez olarak kalacaklardır.

Bolşevik önderliğin yenilmezliğinin anahtarı buradadır.

7) Son olarak bir sorun daha. Bazı yoldaşlarımızın tek tek parti üyelerinin kader karşısında biçimsel ve acımasız-bürokratik bir davranış sergilemeleri sorununu, parti üyelerinin partiden ihracı, ya da ihraç edilenlere üyelik haklarının iadesi sorununu kastediyorum. Buradaki mesele bazı yönetici yoldaşlarımızın, insanlara, parti üyelerine, çalışma arkadaşlarına karşı özen göstermeme hastalığından muzdarip olmalarıdır. Daha da ötesi, bu yoldaşlar, parti üyelerini tanıma çabası göstermiyorlar, nelerden etkilendiklerini, nasıl geliştiklerini bilmiyorlar, çalışma arkadaşlarını hiç mi hiç tanımıyorlar. O nedenle de parti üyelerine, parti yöneticilerine kişisellik temelinde bir yaklaşımları yok. Parti üyeleri ve yöneticilerini değerlendirirken kişisel yaklaşıma sahip olmadıkları için, genel olarak gelişi güzel tavır alıyorlar: Ya tümünü ölçüsüzce göklere çıkarıyorlar, ya da tümünü yine aynı ölçüsüzlükle yere batırıyor, binlercesini, onbinlercesini partiden atıyorlar. Bu tür önderler, onbinlerle düşünme ve "tek kişi"yle, tek tek parti üyeleriyle, onların kaderleriyle ilgilenmeme çabası içindedirler. Partiden binlerce, onbinlerce insanı atmak onlar için çocuk oyuncağı ve bunlar kendilerini, partimizin iki milyon üyeye sahip olduğu, partiden atılan onbin kişinin, partinin durumunda herhangi bir değ-

şiklik yapamayacağıyla teselli ediyorlar. Fakat, aslında, yalnızca partiye derinden düşman olan kişiler, parti üyelerine karşı böyle bir yaklaşım gösterebilirler.

İnsanlara, parti üyeleri ve yöneticilerine karşı böylesine acımasız bir yaklaşım, partinin bir bölümünde yapay hoşnutsuzluk ve öfke yaratmakta, Troçkist ikiyüzlüler ise bu öfkeli yoldaşlara akıllıca yanaşarak onları ustalıkla Troçkist zararlı faaliyetin batağına çekmektedirler.

Aslında Troçkistler partimiz içinde hiç bir zaman büyük bir güç olmamışlardır. Parti içinde meydana gelen 1927'deki son tartışmayı anımsayın. Bu, gerçek bir parti referandumuydu. 854.000 parti üyesinden 730.000'i oylamaya katılmıştı. Bunlardan 724.000 parti üyesi Bolşevikler lehine, Parti Merkez Komitesi lehine ve Troçkistler aleyhine; 4000 parti üyesi, yani yaklaşık yüzde yarımı Troçkistler lehine oy kullandılar. 2.600 parti üyesi çekimser oy kullandı, 123.000 parti üyesi oylamaya katılmadı, yolculukta, ya da vardiyada oldukları için referanduma katılamadılar. Troçkistler lehine verilen 4.000 oya, keza Troçkistlere sempati duydukları varsayımıyla çekimser oy kullananların tümünü ve —doğrusu öyle olmakla birlikte— oylamaya katılmayanların yüzde yarımını değil de, yüzde beşini, yani yaklaşık 6.000 parti üyesini de eklersek, bu durumda Troçkizme şu veya bu şekilde sempati duyan yaklaşık 12.000 Parti üyesi sayısı ortaya çıkar. İşte Troçkist bayların bütün gücü budur. Üstelik bunlardan bir çoğunun düşkırıklığına uğrayarak Troçkizme sırt çevirdiğini gözönüne aldığınızda, Troçkist güçlerin ne kadar önemsiz olduğunu görürsünüz. Ama buna rağmen bu Troçkist zararlıların partimizin içinde hâlâ bazı yedeklere sahip olmalarının nedeni bazı yoldaşlarımızın partiden ihraç ve ihraç edilenlerin yeniden alınması sorunlarında uyguladıkları yanlış politikalar, tek tek parti üyelerinin ve yöneticilerinin kaderlerine karşı bazı yoldaşlarımızın takındığı acımasız tavırların yarattığı yapay hoşnutsuzluk ve öfkedir.

Çoğu kez insanlar partiden sözde pasiflik gerekçesiyle ihraç edilmektedir. Pasiflik nedir? Ortaya çıktığına göre, parti programını ***iyi bilmeyen*** bir parti üyesi pasif olarak değerlendiriliyor partiden atılması gerektiği düşünülüyor. Ama bu doğru değildir yoldaşlar. Parti tüzüğünün böyle harfi harfine yorumlanması olanaksız. Parti programını iyi bilmek için gerçek bir Marksist, denenmiş ve teorik olarak eğitilmiş bir Marksist olmak gerekiyor. Bizde partimizin programını halihazırda bilen, halihazırda gerçek Marksist teorik olarak eğitilmiş ve sınanmış Marksist Parti üyelerinin sayısının fazla olup olmadığını bilmiyorum. Eğer bu yolu izlemeye devam edersek, partide, sadece entelektüelleri ve bir bütün olarak bilginleri bırakmak zorunda kalırız. Böyle bir partiyi kim ister? Elimizde parti üyeliğine ilişkin denenmiş, bütün sınavlardan geçmiş bir Leninist formül var. Bu formüle göre, parti programını ***kabul eden***, üyelik aidatı ödeyen ve parti örgütlerinden birinde çalışanlar parti üyesidir. Dikkat edin: Leninist formülde programın ***iyi bilinmesinden*** değil, programı ***kabul etmekten*** sözediliyor. Bu ikisi tamamen farklı iki şeydir. Burada gereksiz yere programın iyi bilinmesinin gevezeliğini yapan partili yoldaşlarımızın değil, Lenin'in haklı olduğu kanıt bile gerektirmez. Açık değil mi: Eğer parti, programı halihazırda çok iyi bilen ve eğitilmiş Marksist yoldaşlardan oluşabileceğinden hareket etseydi, içinde, parti üyelerine Marksizmin öğretildiği ve parti programımıza egemen olmalarına yardımcı olunduğu binlerce parti hücresi, yüzlerce parti okulu kurmazdı. Partinin, parti üyelerinin parti programını henüz iyi bilmediklerini, henüz teorik olarak eğitilmiş Marksistler olmadıklarını bildiğinden, parti üyeleri için bu okul ve çevreleri örgütlediği açıktır.

Parti üyeliği ve partiden ihraç sorunlarındaki politikamızı düzeltmek için, pasifliğin bugünkü aptalca yorumuna son vermek gerekiyor.

Ne var ki bu alanda bir başka sorun daha var. Mesele, yoldaşlarımızın iki aşırı arasında orta tanımamalarından kaynak-

lanıyor. Bir işçinin bir parti üyesinin sadece küçük bir suç işlemesi, parti toplantılarına bir ya da iki kez geç gelmesi, ya da her hangi bir nedenden dolayı aidatını ödememesi yeter, hemen partiden atılır. İşlediği suçun ne kadar büyük olduğu toplantılara neden gelmediği, aidatını neden ödemediği kimsenin umrunda değildir. Bürokratizm bu sorunlarda neredeyse korkunçtur. Böylesine acımasız bir politika sonucunda, nitelikli işçilerin, mükemmel Stahanovcuların partiden neden atıldığını anlamak zor değil. Fakat bu insanları partiden atmadan önce, uyarmak olanaksız mıydı? Eğer bu etkili olmazsa onları hemen partiden atmak yerinde ihtar vermek, bu da etkili olmazsa belli bir deneme süresi saptamak, ya da en kötü halde, aday üye durumuna düşürmek olanaksız mıydı? Elbette yapılabilirdi. Fakat bunu yapabilmek için insanlara parti üyelerine, parti üyelerinin kaderlerine itina göstermek gereklidir. İşte bazı yoldaşlarımızda olmayan tam da budur.

Bu rezaletlere son vermenin zamanı geldi de geçiyor yoldaşlar. (*Alkışlar).*

MOSKOVA KENTİ STALİN - SEÇİM BÖLGESİ SEÇMENLER TOPLANTISINDA KONUŞMA

11 Aralık 1937
Büyük Tiyatro

Yoldaşlar!

Açıkça itiraf etmeliyim ki söz almayı düşünmüyordum. Fakat değerli Nikita Sergeyeviç'imiz, denebilir ki, beni zorla bu toplantıya sürükledi ve "İyi bir Konuşma yap" dedi. Hangi konuda konuşayım, nasıl bir konuşma yapayım? Seçimlerden önce söylenmesi gereken herşey, önder yoldaşlarımız Kalinin, Molotov, Voroşilov, Kaganoviç ve çok sayıda başka sorumlu yoldaş tarafından defalarca söylendi. Bu konuşmalara ne eklenebilir?

Seçim kampanyasının bir kaç sorunu, hâlâ belli açıklamalar gerektiriyor denmekte. Hangi sorunlar, nasıl açıklamalar? Açıklanması gereken her şey, Bolşevik Parti'nin, Komünist Gençlik Birliği'nin, Sovyetler Birliği Sendikalar Merkez

Konseyi'nin Ossoaviahim'in[1] Kültür-Fizik Komitesi'nin bilinen çağrılarında açıklandı. Bu açıklamalara ne eklenebilir?

Elbette havadan sudan bir konuşma yapmak, çok konuşup hiç bir şeyden sözetmemek mümkün. (*Gülüşmeler*). Böyle bir konuşma dinleyicileri eğlendirebilir. Böyle konuşmaların ustalarının sadece kapitalist ülkelerde değil, bizde de, Sovyetler ülkesinde de varolduğu söyleniyor. (*Gülüşmeler, alkışlar*). Nevar ki birincisi, ben bu tür konuşmaların ustası değilim. İkincisi, şimdi "boğazımıza kadar işe batmışken" biz Bolşevikler için eğlenceli işlerle uğraşmanın ne yararı var? Ben olmadığına inanıyorum.

Bu koşullar altında konuşma yapmanın zor olduğu açık.

Fakat her şeye rağmen, kürsüye çıktığıma göre, elbette şöyle ya da böyle bir şey söylemek zorundayım. (*Canlı alkışlar*).

Her şeyden önce, bana güvendikleri için seçmenlere teşekkür etmek istiyorum. (*Alkışlar*).

Milletvekili adayı olarak gösterildim ve Sovyet Başkentinin Stalin-Seçim bölgesi seçim komisyonu, beni milletvekili adayı olarak kaydetti... Bu, yoldaşlar, büyük bir güvendir. İzninizle, üyesi olduğum Bolşevik Parti'ye ve bu partinin temsilcisi olarak bana gösterdiğiniz güven nedeniyle derin Bolşevik teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum. (*Canlı alkışlar*).

Güvenin ne demek olduğunu biliyorum. Elbette bu bana yeni, ek yükümlülükler, dolayısıyla yeni, ek sorumluluklar getiriyor. Şimdi ise, biz Bolşeviklerde, sorumluluktan kaçmak adet değildir. Bu sorumluluğu severek alıyorum üstüme. (*Coşkun, sürekli alkışlar*).

---

1 *Ossoaviahim: Sovyetler Birliği'nin Savunması ve Uçak ve Kimya Sanayisinin İnşasının Desteklenmesi Birliği.*

Benim açımdan yoldaşlar, Stalin yoldaşa tamamen güvenebileceğinizi garanti ediyorum. *(Coşkun, uzun, bitmek bilmeyen tezahürat. Salonda sesler: "Hepimiz Stalin yoldaşın arkasındayız!").* Stalin yoldaşın halka karşı (*alkışlar*), İşçi sınıfına karşı (*alkışlar*), köylülüğe karşı (*alkışlar*), aydınlara karşı (*alkışlar*), görevini yerine getireceğinden emin olabilirsiniz. (*Alkışlar*).

Ayrıca yoldaşlar, bütün halkın yaklaşan bayramını, Sovyetler Birliği Yüksek Sovyeti için seçim gününü kutluyorum. (*Canlı alkışlar*). Önümüzdeki seçimler yoldaşlar, basit bir seçim değildir. Gerçekten bu seçimler işçilerimiz, köylülerimiz, aydınlarımız için genel bir şölendir. (*Coşkun alkışlar*). Dünyada hiç bir zaman, böylesine gerçekten özgür, gerçekten demokratik seçimler olmamıştır. Hiç bir zaman! tarihte bunun bir örneği daha yoktur. (*Alkışlar*). Asıl mesele ülkemizde seçimlerin, genel, eşit, gizli ve doğrudan seçimler olması değildir, kaldı ki bu bile kendi başına çok önemlidir. Asıl mesele, ülkemizde genel seçimlerin dünyanın herhangi bir ülkesindeki seçimlerle karşılaştırıldığında en özgür ve en demokratik biçimde yapılmasıdır.

Genel seçimler, bazı kapitalist ülkelerde de, demokratik ülkeler denilen ülkelerde de yapılıyor, biliniyor. Fakat acaba bu ülkelerde seçimler hangi koşullar altında yapılıyor? Sınıf çatışmaları koşulları altında, sınıf düşmanlığı koşullarında, kapitalistlerin, toprak sahiplerinin, bankerlerin ve kapitalizmin diğer köpek balıklarının seçmenler üzerinde uyguladıkları baskı koşulları altında yapılıyor elbette. Böylesi seçimler ne kadar genel, eşit, gizli ve doğrudan seçimler de olsalar, tamamen özgür ve tamamen demokratik seçimler olarak değerlendirilemez.

Buna karşılık bizde, bizim ülkemizde seçimler çok farklı koşullar altında yapılmaktadır. Bizim ülkemizde kapitalistler ve toprak sahipleri dolayısıyla da mülk sahibi sınıfların mülksüz sınıflar üzerine uyguladığı baskı yok. Bizde seçim-

ler, işçiler, köylüler ve aydınların işbirliği koşullarında karşılıklı güven koşulları altında, diyebilirim ki, karşılıklı dostluk koşullarında yapılıyor; çünkü bizim ülkemizde kapitalistler, toprak sahipleri, sömürü yok, çünkü bizim ülkemizde iradesini yanıltmak için, halka baskı yapabilecek hiç kimse yok.

O nedenle bizim seçimlerimiz dünyanın tek gerçekten özgür, tek gerçekten demokratik seçimleridir. (*Canlı alkışlar*).

Böyle özgür ve gerçekten demokratik seçimler sadece sosyalist düzenin muzaffer olduğu bir zeminde, sosyalizmin ülkemizde öylesine kurulmadığı, halkın hayatına, günlük yaşamına girmiş olduğu gerçeği temelinde mümkün olabilmektedir. Yaklaşık on yıl önce, ülkemizde sosyalizmi kurmanın mümkün olup olmayacağı tartışılabilirdi. Artık, bugün bu sorun, tartışma konusu olmaktan çıkmıştır. Bu, bugün bir gerçek sorunu, canlı hayatın bir sorunu, halkın tüm yaşantısına giren gündelik bir sorun haline gelmiştir. Fabrika ve işletmelerimizde kapitalistler olmaksızın çalışılıyor. Çalışmayı halkın içinden insanlar yönetiyor. İşte bu, bizde pratikte sosyalizm demektir. Tarlalarımızda köy emekçileri toprak sahibi olmadan, kulak olmadan çalışıyor. Çalışmayı halktan insanlar yönetiyor. İşte bu, ülkemizde günlük hayatta sosyalizm demektir, işte bu ülkemizde özgür, sosyalist yaşam demektir.

Bizde yeni, gerçekten özgür, gerçekten demokratik seçimler, insanlık tarihinde bir benzerinin daha olmadığı bu seçimler işte bu temel üzerinde olmuştur.

Bütün bunlardan sonra sizleri, halkın zafer günü olan Sovyetler Birliği Yüksek Sovyeti seçimleri için kutlamamak mümkün mü? (*Bütün salonda coşkun tezahürat*).

Bundan başka yoldaşlar, bir öğüt, bir milletvekili adayının seçmenlerine bir öğüdünü vermek istiyorum. Kapitalist ülkelere bakıldığında, oralarda milletvekilleriyle seçmenler arasında tuhaf, hatta çok tuhaf bir ilişki görülür. Seçimler yürüdüğü sürece, milletvekilleri seçmenleriyle cilveleşir, onlara yaltaklanır, bağlılık yeminleri eder, bir sürü vaadde bulunur-

lar. Sanki milletvekillerinin seçmenlerine tam bir bağımlılığı varmış gibi görünür. Fakat seçimler yapılıp adaylar milletvekili olunca ilişkiler temelde değişir. Milletvekilinin seçmenlere bağımlı olmadığı, tamamen bağımsız olduğu görülür. Dört ya da beş yıl boyunca, yani yeni seçimlere kadar milletvekili kendisini halktan, seçmenlerinden tamamen bağımsız, tamamen özgür hisseder. Bir kamptan ötekine geçebilir, doğru yoldan yanlış yola sapabilir, hatta pek temiz nitelikte olmayan bazı oyunlara karışabilir, canı istediği gibi takla atabilir — o bağımsızdır.

Bu ilişkinin normal olduğu söylenebilir mi? Kesinlikle söylenemez yoldaşlar. Bu durumu gözönüne alan anayasamız, milletvekillerinin saçmalamaya başladıkları, yoldan ayrıldıkları, halka, seçmenlerine bağlı olduklarını unuttuklarında görev sürelerinin bitiminden önce azledilebileceklerini saptayan bir madde koymuştur.

Bu mükemmel bir yasadır yoldaşlar. Milletvekili, halkın hizmetçisi, onun Yüksek Sovyetteki temsilcisi olduğunu bilmeli ve halkın vekâletiyle kendisine verilen çizgiyi izlemelidir. Eğer yoldan ayrılırsa, seçmenlerin, yeniden seçim yapılmasını isteme hakları vardır ve yoldan ayrılmış milletvekiline hemen kapıyı gösterme hakkına sahiptirler. (*Gülüşmeler, alkışlar*). Mükemmel bir yasa bu. Benim öğüdüm, bir milletvekili adayı olarak seçmenlerime öğüdüm, seçmenlerin bu hakkı, görev süreleri dolmadan milletvekillerini azletme, milletvekillerinin faaliyetlerini izleme ve yoldan ayrıldıkları durumlarda onları atıp yeni seçimler isteme hakkını unutmamalarıdır. Hükümet yeni seçimler yapmak zorundadır. Ben bu yasayı unutmamanızı ve gerektiğinde bu yasadan yararlanmanızı öğütlüyorum.

Son olarak bir milletvekili adayının seçmenlere bir öğüdü daha. Çeşitli talepler arasından sadece en temel olanları çekip çıkarıldığında, milletvekilinden ne talep edilebilir?

Seçmenler, halk, kendi seçtiği milletvekillerinden görevlerinin gerektirdiği seviyeyi korumalarını; Leninist tipte politikacı olarak kalmalarını; Lenin gibi netlik ve kesinlik içinde olan politikacılar olmalarını (*alkışlar*); mücadelede Lenin gibi korkusuz, halk düşmanlarına karşı, Lenin gibi acımasız olmalarını (*alkışlar*); durum zorlaştığında, ufukta herhangi bir tehlike belirdiğinde paniğe kapılmamalarını, Lenin gibi en ufak bir panik belirtisi göstermemelerini (*alkışlar*); karmaşık sorunların karara bağlanmasında, çok yönlü bilgilenmenin, bütün olumlu ve olumsuz yanların tartışılmasını gerekli kılan karmaşık sorunların çözümünde, Lenin gibi bilge ve temkinli olmalarını (*alkışlar*); Lenin gibi samimi ve dürüst olmalarını (*alkışlar*), halkı Lenin'in sevdiği gibi sevmelerini (*alkışlar*), talep etmek zorundalar.

Bütün milletvekili adaylarının bu türden fonksiyonerler olduklarını söyleyebilir miyiz? Bunu söylemek istemiyorum. Dünyada çok çeşitli insan çok çeşitli politikacı var. Bazı insanların kim olduklarını, iyi mi kötü mü, cesur mu korkak mı, sonuna kadar halktan yana mı yoksa halk düşmanlarından yana mı olduğunu söylemek olanaksızdır. Böyle insanlar, böyle yöneticiler vardır. Bizim aramızda, Bolşeviklerin arasında da böyle insanlar var. Siz de bilirsiniz yoldaşlar: Yüzkarası çocuğu olmayan aile yoktur. (*Gülüşmeler, alkışlar*). Tipi belirli olmayan insanlar, politik fonksiyonerlerden çok, politik darkafalılara benzeyen insanlar, böyle belirsiz, böyle bulanık tipte insanlara ilişkin olarak büyük Rus yazarı Gogol son derece isabetli biçimde şöyle demektedir: "Öyle insanlar ki", diyordu, "son derece belirsizler, ne şöyledirler, ne de böyle, nasıl insanlar olduklarını bir türlü anlayamıyorsun, ne Bogdan kentindeler, ne de Selifan köyünde." (*Gülüşmeler, alkışlar*). Böylesine belirsiz insanlar ve fonksiyonerlere halk dilinde de çok isabetli yakıştırmalar yapılır. "İnsan böyledir işte ne balık, ne et", (*gülüşmeler, alkışlar*), "ne tanrıya mum, ne şeytana maşa." (*Gülüşmeler, alkışlar*).

Ben, milletvekili adayları arasında, (çok özür dilerim) fonksiyonerlerimiz arasında, politik darkafalıları andıran, nitelikleri, bütün fizyonomilerine göre halkın "ne tanrıya mum, ne şeytana maşa" dediği tipleri andıran insanlar bulunmadığını kesinlikle söyleyemeyeceğim. (*Gülüşmeler, alkışlar*).

Ben yoldaşlar, milletvekillerinizi sistemli bir biçimde etkilemenizi, büyük Lenin'in büyük örneğini sürekli gözönünde tutmaları ve herşeyde onun izinde yürümeleri için uyarmanızı istiyorum. (*Alkışlar*).

Seçmenlerin işlevi seçimle bitmez. Bu, bir yasama döneminin Yüksek Sovyeti'nin varlığını sürdürdüğü bütün dönemi kapsar. Seçmenlere, seçtikleri milletvekilini, doğru yoldan ayrıldığı koşullarda, görev süresinin bitiminden önce, azletme hakkı tanıyan yasadan daha önce sözettim. Seçmenlerin yükümlülükleri ve hakları, milletvekillerini bütün dönem boyunca denetlemekten, hiç bir koşulda politik darkafalıların seviyesine düşmemeleri için onları uyarmaktan, milletvekillerini büyük Lenin gibi olmaları için uyarmaktan oluşmaktadır. (*Alkışlar*).

Bu, yoldaşlar, benim sizlere verdiğim ikinci öğüt, bir milletvekili adayının seçmenlerine öğüdüdür. (*Coşkun, uzun, bitmek bilmeyen ve tezahürata dönüşen alkışlar. Herkes ayağa kalkıp Stalin'in döndüğü hükümet locasına bakıyor. Salonda sesler duyuluyor: "Büyük Stalin'e Hurra!" "Stalin yoldaşa hurra!", "Yaşasın Stalin yoldaş, hurra!" "Yaşasın Leninist —Birlik Sovyeti Milletvekili adayı—, ilk Leninist Stalin yoldaş, hurra!"*)

"Pravda" No. 340,
12 Aralık 1937.

İVANOV İVAN FİLİPOVİÇ YOLDAŞA YANIT

"Değerli Stalin Yoldaş!

Şu soruya açıklık getirmenizi ivedilikle rica ediyorum: Bizim burada, hatta Komsomol Bölge Komitesi'nde, ülkemizde sosyalizmin nihai zaferi üzerine iki tür anlayış var, yani birinci grup çelişkiler ikinci grup çelişkilerle karıştırılmakta. Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kaderi üzerine kaleme aldığınız yapıtlarda, iki grup çelişkiden sözediliyor — iç çelişkiler ve dış çelişkiler.

Birinci gruptaki çelişkileri çözmüş olduğumuz ortadadır, — Sosyalizm ülke içinde zafere ulaşmıştır.

Ben, ikinci grup çelişkiler üzerine, yani sosyalizmin ve kapitalizmin arasındaki çelişkiler üzerine yanıt istiyorum. Sosyalizmin nihai zaferinin, dış çelişkilerin çözümü, müdahaleye karşı dolayısıyla kapitalizmin restorasyonuna karşı tam bir garanti anlamına geldiğine işaret ediyorsunuz. Ne var ki bu çelişkiler grubu bütün ülkelerin işçilerinin çabalarıyla çözümlenebilir.

Lenin yoldaş da bunu öğretmektedir bize: "Dünya ölçüsünde nihai zafere ancak bütün ülkelerin işçilerinin ortak çabasıyla ulaşılabilir."

SBLKGB Bölge Komitesi propagandistleri seminerinde, sizin yapıtlarınıza dayanarak, sosyalizmin nihai zaferinin an-

cak dünya ölçüsünde olanaklı olduğunu söyledim. Ne var ki Bölge Komitesi çalışanları, Uroşenko (Komsomol Bölge Komitesi birinci sekreteri) ve Kaselkov (propaganda müfettişi), benim çıkışımı Troçkist bir çıkış olarak nitelendiriyorlar.

Onlara, sizin yapıtlarınızdan bu soruna ilişkin bölümler okumaya başladım, fakat Uroşenko, üç ciltlik derleme yapıtı kapatmamı önerdi ve şöyle dedi: "Stalin yoldaş bunu 1926'da söylemişti, fakat şimdi 1938 yılındayız. O zaman daha nihai zafere ulaşmamıştık, oysa şimdi nihai zafer elde ettik. Artık müdahaleyi ya da restorasyonu düşünmek bize yakışmaz." Devamla şunu söyledi: "Şimdi sosyalizmin nihai zaferine ve müdahaleye ve kapitalizmin restorasyonuna karşı tam güvenceye ulaşmış bulunuyoruz". Böylece, Troçkizme yardımcı olmakla suçlandım propaganda çalışması yapmam engellendi ve şimdi Komsomol'de kalıp kalmamam tartışılmakta.

Sizden Stalin yoldaş, şu soruyu açıklamanızı rica ediyorum: Sosyalizmin nihai zaferine ulaştık mı, yoksa bugüne kadar ulaşamadık mı? Belki de ben, günümüzdeki değişikliklerle bağlantılı tamamlayıcı güncel materyaller bulamadım.

Benim düşünceme göre, Uroşenko'nun Stalin yoldaşın bu soruna ilişkin yapıtlarının eskidiği yönündeki açıklaması anti-bolşevik bir açıklamadır. Ve acaba Bölge Komitesi çalışanları, beni Troçkist olarak değerlendirirken doğru mu davranmışlardır? Bu benim için çok kırıcı ve incitici olmuştur.

Sizden ricamı reddetmemenizi ve yanıtınızı şu adrese göndermenizi rica ediyorum — Manturovsk Reyonu, Kursk Bölgesi, Birinci Sasems Köy Sovyeti, İvanov İvan Filipoviç.

18. 1. 38 *İ. İvanov*

Manturovsk Reyonu, Kursk Bölgesi
SBLKGB Propagandisti İvan Filipoviç."

Elbette siz haklısınız, İvanov yoldaş, ideolojik karşıtlarınız, yani Uroşenko ve Kaselkov yoldaşlar haksızdır.

Şundan dolayı:

Bir ülkede, bu durumda bizim ülkemizde, sosyalizmin nihai zaferi sorununun ***iki farklı*** yanı olduğu kuşku götürmez.

Ülkemizde sosyalizmin nihai zaferi sorununun ***birinci*** yanı, ülkemizdeki sınıfların karşılıklı ilişkileri sorununu kapsamaktadır. Bu ***iç*** ilişkiler alanıdır. Ülkemizin işçi sınıfı, köylülüğümüzle çelişkilerini aşabilir, onunla bir ittifak kurabilir, işbirliği yapabilir mi? Ülkemizin işçi sınıfı, köylülükle ittifak halinde ülkemizin burjuvazisini yenebilir, elinden toprağı, fabrikaları, maden ocaklarını vs. alabilir ve kendi güçleriyle yeni, sınıfsız toplumu, tam sosyalist toplumu kurabilir mi?

Ülkemizde sosyalizmin zaferine ilişkin sorunun ***birinci*** yanıyla bağıntılı olan sorunlar bunlardır.

Leninizm bu sorulara evet yanıtı vermektedir. Lenin, "***tam sosyalist toplumu kurmak için gerekli her şeye sahip olduğumuz***"u öğretiyor. Demek ki, kendi güçlerimizle burjuvazinin üstesinden gelmek ve sosyalist toplumu kurmak zorundayız, bunu yapabiliriz. Daha sonraları faşizmin casus ve ajanları haline gelen Troçki, Zinovyev, Kamenev ve diğer baylar ise, diğer ülkelerde, kapitalist ülkelerde sosyalist devrimin zaferi olmaksızın ülkemizde sosyalizmin inşası olanağını yadsıyorlardı. Bu baylar, ricatlarını diğer ülkelerde "devrimin zaferi" sahte dayanağıyla gizleyerek, meselenin özü itibariyle ülkemizi burjuva gelişme yoluna geri çekmek istiyorlardı. Partimizin bu baylarla çatışmasının nedeni işte buydu. Ülkemizin daha sonraki gelişme süreci partimizin tamamen haklı olduğunu, oysa Troçki ve kumpanyasının haksız olduğunu göstermiştir. Çünkü bu dönemde burjuvaziyi tasfiye ettik, köylülükle kardeşçe işbirliğini sağladık, diğer ülkelerde sosyalist devrimin zaferinin olmamasından bağımsız olarak, ana hatlarıyla sosyalist toplumu kurduk.

Ülkemizde sosyalizmin zaferine ilişkin sorunun ***birinci*** yanıyla ilgili durum budur.

İvanov yoldaş, Uroşenko ve Kaselkov yoldaşlarla tartışmanız, sanırım, sorunun bu yanıyla ilgili değil.

Ülkemizde sosyalizmin zaferi sorununun ***ikinci*** yanını ülkemizle, öteki ülkelerin, kapitalist ülkelerin karşılıklı ilişkileri sorunu, ülkemizin işçi sınıfıyla, öteki ülkelerin burjuvazileri arasındaki karşılıklı ilişkiler sorunu oluşturur. Bu ***dış, uluslararası*** ilişkiler alanıdır. Bir dizi güçlü kapitalist ülkenin kuşatması altında bulunan bir ülkenin muzaffer sosyalizmi, kendisini, bir askeri Saldırı (müdahale) tehlikesine karşı ve dolayısıyla da ülkemizde kapitalizmin yeniden kurulması girişimine karşı güvence altında olduğunu düşünebilir mi? İşçi sınıfımız ve köylülüğümüz, öteki ülkelerin burjuvazilerini kendi güçleriyle, kapitalist ülkelerin işçi sınıflarının ciddi yardımları olmaksızın, kendi burjuvazisini yıktığı gibi yıkabilir mi? Başka türlü söylendiğinde: Ülkemizde sosyalizmin zaferinin nihai olduğu, yani sosyalizmin tek ülkede muzaffer olduğu ve kapitalist kuşatmanın sürdüğü koşullar altında, bu tek ülkede sosyalizmin, askeri saldırılardan ve kapitalizmi yeniden kurma çabalarından tamamen uzak olduğu söylenebilir mi?

Ülkemizde sosyalizmin zaferi sorununun ***ikinci*** yanıyla bağıntılı olan sorunlar bunlardır.

Leninizm bu soruları hayır diye yanıtlamaktadır. Leninizm, "burjuva ilişkilerin restorasyonuna karşı güvence anlamında sosyalizmin nihai zaferi, sadece uluslararası ölçekte olanaklıdır" demektedir. *(Bkz, SBKP(B) XIV, Konferansı bilinen kararı).* Bu, uluslararası proletaryanın ciddi yardımının, olmaksızın sosyalizmin bir ülkede nihai zaferi görevinin çözülemeyeceği güç olduğu anlamına gelir. Bu, elbette, elimizi kolumuzu bağlayıp, dışardan yardım beklentisiyle, oturmamız gerektiği anlamına gelmiyor. Tam tersine, uluslararası proletaryanın yardımı, ülkemizin savunma gücünün artırıl-

ması, Kızıl Ordu ve Kızıl Donanma'nın güçlendirilmesi, bütün ülkenin askeri bir saldırı ve burjuva ilişkilerin restorasyonu girişimine karşı mücadele için seferber edilmesi çalışmasıyla birleştirilmelidir.

Lenin konuya ilişkin şöyle diyor:

"Sadece bir devlet içinde değil, ***bir devletler sistemi*** içinde yaşıyoruz ve Sovyet Cumhuriyetinin emperyalist devletlerle yanyana uzun süre varlığını sürdürmesi düşünülemez. Sonunda ya biri, ya öteki zafere ulaşacaktır. Bu sona kadar da, Sovyetler Birliği ile bu burjuva devletler arasında bir dizi korkunç çatışma kaçınılmazdır. Bunun anlamı, egemen sınıfın, proletaryanın, eğer egemenliğini sürdürmek istiyorsa, sürdürecekse, bunu askeri örgütleriyle de kanıtlamak zorunda olduğudur." (***Lenin**, SE, Cilt VIII, Almanca baskı, s. 35,36*).

Ve devamla:

"Bize karşı kinlerini açıkça ifade eden insanlar, sınıflar, hükümetler tarafından kuşatılmış bulunuyoruz. Bir saldırıyla aramızda her zaman kıldan ince bir sınır olduğu akıldan çıkarılmamalıdır." *(Cilt XXVII, s. 117, Rusça)*.

Bu sözler, Lenin'in her zaman yaptığı gibi, süslenmeden, acı, ama dürüst ve gerçeklere uygun sert ve acı söylenmiş sözlerdir.

Bu koşullar temelinde Stalin'in "Leninizmin Sorunları" yazısında şöyle denmektedir:

"Sosyalizmin nihai zaferi, müdahale girişimleri ve dolayısıyla restorasyona karşı tam bir güvencedir; çünkü bir ölçüde ciddiye alınacak bir restorasyon girişimi, sadece dış destekle, sadece uluslararası sermayenin desteğiyle gerçekleşebilir. O nedenle, devrimimizin bütün ülkelerin işçileri tarafından desteklenmesi, ve daha da ötesi, bu işçilerin, en azından bazı ülkelerde zafere ulaşması, ilk muzaffer ülkenin müdahale ve restorasyon girişimlerine karşı tamamen güvence altında olması için, sosyalizmin nihai zaferi için, zorunlu koşuldur." *(Leninizmin Sorunları, 1932 İlk Dizisi, Alm. Baskı, s. 347)*.

Gerçekten de, kapitalist kuşatma gerçeğine gözlerini kapamak ve dış düşmanlarımızın, örneğin faşistlerin, uygun fırsatta SSCB'ye askeri saldırı gerçekleştirmeyeceğini düşünmek gülünç ve aptalcadır. Bunu sadece gözü hiç bir şey görmeyen palavracılar, ya da halkı uyutmak isteyen gizli halk düşmanları düşünebilir. Müdahale en ufak bir başarı kaydettiğinde müdahalecilerin ele geçirdikleri reyonlarda, Sovyet sistemini yıkıp yerine yeniden burjuva sistemi kurmayacaklarını düşünmek, bundan daha az gülünç değildir. Denikin ve Kolçak, işgal ettikleri bölgelerde burjuva sistemi yeniden kurmadılar mı? Faşistler, Denikin ve Kolçak'tan daha mı iyiler? Kapitalist kuşatma varolduğu müddetçe, askeri müdahale ve restorasyon girişimi tehlikesini sadece aptallar ya da çalım satarak düşmanlıklarını saklamaya çalışan ve halkı demobilize etmeyi amaçlayan gizli düşmanlar reddedebilir. Eğer bir ülke kapitalist kuşatma altındaysa, müdahale ve restorasyon tehlikesine karşı tamamen güvence altında değilse, o ülkede sosyalizmin zaferi nihai olarak görülebilinir mi? Bunun yapılamayacağı açıktır.

Tek ülkede sosyalizmin zaferi sorununun durumu budur.

Bu sorunun iki farklı soru içerdiği ortaya çıkıyor: a) Ülkemizde iç ilişkiler, yani burjuvazimizin yenilmesi ve sosyalizmin eksiksiz kurulması sorunu ve b) Ülkemizin dış ilişkileri, yani ülkemizin askeri müdahale ve restorasyon tehlikesine karşı tam güvenliğinin sağlanması sorunu. Birinci sorunu çözmüş bulunuyoruz; burjuvazi ülkemizde tasfiye edilmiş ve sosyalizm esas itibariyle kurulmuştur. Buna bizde, sosyalizmin zaferi, ya da daha doğru söylendiğinde, tek ülkede sosyalist inşanın zaferi deniyor.

Eğer ülkemiz, çevresi bir dizi kapitalist ülkeyle kuşatılmış bir durumda değil de, bir adada bulunsaydı, bu zaferin nihai bir zafer olduğunu söyleyebilirdik. Fakat bir adada değil, önemli bir kısmı sosyalizmin ülkesine karşı düşmanca tavırlar içinde olan, müdahale ve restorasyon tehlikesi yaratan bir

"devletler sistemi"nde yaşadığımıza göre, açıkça ve dürüstçe ülkemizde sosyalizmin zaferinin nihai olmadığını söylüyoruz. Bundan da, ikinci sorunun henüz çözümlenmediği, henüz çözümlenmek zorunda olduğu sonucu çıkar. Daha da ötesi: İkinci sorun, birinci sorunun çözüldüğü biçimde, yani ülkemizin yalnızca kendi çabalarıyla çözdüğü gibi çözülemez. İkinci sorunu çözmek, uluslararası proletaryanın ciddi çabalarının, bütün Sovyet halkının daha ciddi çabalarıyla birleştirilmesi sayesinde mümkün olacaktır. SSCB işçi sınıfının burjuva ülkelerin işçi sınıflarıyla uluslararası proleter ilişkileri güçlendirilmeli ve sağlamlaştırılmalıdır. Ülkemize karşı girişilen herhangi bir askeri saldırı durumunda, burjuva ülkelerin işçi sınıflarının işçi sınıfımıza yapacağı politik yardımlar, aynı şekilde işçi sınıfımızın burjuva ülkelerin işçi sınıflarına her türlü yardımı örgütlenmelidir; her tarafta Kızıl Ordu, Kızıl Donanma, Kızıl Hava Filosu, Ossoaviahim güçlendirilmeli ve sağlamlaştırılmalıdır. Dış düşmanlarımız tarafından gelecek herhangi bir "kaza" ya da "marifet"in bizi gafil avlamaması için, askeri saldırı tehlikesi karşısında, bütün halk seferberlik durumunda tutulmalıdır...

Mektubunuzdan, Uroşenko yoldaşın başka düşüncelere, pek Leninist olmayan düşüncelere sahip olduğu anlaşılıyor. Anlaşıldığına göre, bu yoldaş, "bugün sosyalizmin nihai zaferine ulaştığımızı, müdahale ve kapitalizmin restorasyonuna karşı tamamen güvence içinde olduğumuzu" iddia ediyor. Uroşenko yoldaşın temelde haksız olduğu kuşku götürmez. Uroşenko yoldaşın böyle bir iddiası sadece, çevremizdeki gerçekliği kavramamak ve Leninizmin en temel ilkelerini anlamamakla, ya da burnu büyümüş genç bir bürokratın boş caka satmasıyla açıklanabilir. Eğer gerçekten "müdahaleye ve kapitalist restorasyona karşı tam güvence"ye sahipsek, güçlü bir Kızıl Ordu'ya, Kızıl Donanma'ya, Kızıl Hava Filosuna, güçlü bir Ossoviahim'e, uluslararası proleter ilişkilerin güçlendirilmesine ve pekiştirilmesine neden ihtiyacımız olsun?

Kızıl Ordu'nun güçlendirilmesi için harcanan milyarlarca rublenin başka ihtiyaçlar için kullanılması ve Kızıl Ordu'nun asgari düzeyde tutulması, hatta dağıtılması daha iyi olmaz mı? Uroşenko yoldaş gibi insanlar, subjektif olarak davamıza bağlı olsalar bile, objektif olarak davamız için tehlike oluşturuyorlar, çünkü caka satmaları sayesinde, isteyerek ya da istemeyerek (hiç farketmez) halkımızı uyutuyor, işçi ve köylüleri demobilize ediyor, herhangi bir uluslararası karışıklık durumunda, bizi gafil avlaması için, düşmana yardım ediyorlar.

Anlaşıldığına göre, "propaganda çalışmalarından alındığınız ve Komsomol'de kalıp kalmamanızın tartışılması"na gelince yoldaş İvanov, korku duymanıza gerek yok. SBLKGB Bölge Komitesi'ndekiler, gerçekten Çehov'un Assubay Prişibeyev'ine benzemek istiyorlarsa, bu oyunu kaybedeceklerinden kimse kuşku duymasın. Bizim ülkemizde Prişibeyev'ler hiç sevilmez.

Şimdi artık, "Leninizmin Sorunları" kitabındaki tek ülkede sosyalizmin zaferi sorunuyla ilgili bölümün eskiyip eskimediğine kendiniz karar verebilirsiniz. Şahsen ben, bunların eskimesini, dünyada kapitalist kuşatma, askeri saldırı tehlikesi, kapitalizmin restorasyon tehlikesi vs. gibi cansıkıcı şeylerin olmamasını çok istiyorum. Fakat ne yazık ki, bu can sıkıcı şeyler varlıklarını sürdürmeye devam ediyorlar.

12 Şubat 1938

J. Stalin

YÜKSEK OKUL ÇALIŞANLARININ KREMLİN'DE KABÜLÜ SIRASINDA YAPILAN KONUŞMA

17 Mayıs 1938

Yoldaşlar!

Bilimin şerefine, bilimin gelişmesinin şerefine ve bilimcilerin sağlığına kadeh kaldırmama izin verin.

Halkla arasına sınırlar çekmeyen, halktan uzak durmayan, tersine halka hizmet etmeye, bilimin bütün kazanımlarını halka aktarmaya hazır olan, halka zorla değil gönüllü olarak, sevinçle hizmet eden bilimin şerefine. (*Alkışlar*).

Eski ve tanınan önderlerinin kibirle, bilimin rahipleri, bilimin tekelcileri olarak kendi kabuklarına çekilmelerine izin vermeyen bir bilimin, eski bilim adamlarının birliğinin anlamını, önemini ve mutlak gücünü yeni bilim adamlarıyla kavrayan, ülkemizin genç güçlerine bilimin bütün kapılarını gönüllü olarak ve sevinçle açan ve onlara bilimin doruklarını fethetme olanağı tanıyan, geleceğin sahibinin genç bilim adamları olduğunu kabul eden bir bilimin şerefine. (*Alkışlar*).

Bilimde ortaya çıkmış olan geleneklerin gücü ve önemini biliyor ve anlayışla bunlardan bilim için yararlanıyor olsalar da, bu geleneklerin esiri olmak istemeyen temsilcilere sahip bir bilimin, eskiyen, ilerlemeye engel olan bütün gelenekleri, normları, davranışları parçalama cesaret ve kararlılığına sahip, yeni gelenekler, yeni davranışlar yaratmayı becerebilen bir bilimin şerefine. (*Alkışlar*).

Bilim, gelişimi içinde, engel tanımaksızın, herşeye rağmen, engelleri parçalamayı ve yeniyi yaratmayı başaran hiç de az cesur insan tanımamıştır. Galile, Darwin ve bunlar gibi bir çok bilim adamı, herkes tarafından biliniyor. Ben, aynı zamanda çağımızın en büyük insanı olan bu bilim otoritelerinden birinin üzerinde durmak istiyorum. Lenin'i, öğretmenimizi, eğitmenimizi kastediyorum. (*Alkışlar*). 1917 yılını anımsayın. Rusya'nın toplumsal gelişiminin ve uluslararası durumun bilimsel tahlili temelinde Lenin, tek çıkış yolunun Rusya'da sosyalizmin zaferi olduğu sonucuna vardı. O dönemin bilim adamlarının çoğu için bu sonuç beklenmedik bir şeydi. Mükemmel bilim adamlarından biri olan Plehanov, Lenin'den tam bir küçümsemeyle sözetmekte ve Lenin'in "sayıkladığını" iddia etmekteydi. Daha az ünlü olmayan başka bilim adamları ise Lenin'in "çıldırdığını" ve onu bir yerlere, mümkünse uzak bir yerlere göndermenin zorunlu olduğunu söylüyorlardı. O dönemlerde her türlü bilim adamı, bilimi yerle bir eden biriymiş gibi, Lenin'e karşı yaygara koparıyordu. Ancak Lenin, akıntıya karşı yüzmekten, geleneklere karşı durmaktan korkmadı. Ve kazanan Lenin oldu. (*Alkışlar*).

İşte, eskimiş bilime karşı cesaretle mücadele eden ve yeni bilime yolu açan bir bilim adamı örneği.

Bazen de, bilim ve tekniğe yeni yollar açanlar, herkesin tanıdığı bilim adamları değil, bilim dünyasında hiç tanınmayan sıradan insanlar, pratisyenler, alanlarında yenilikçi insanlar olabiliyor. Burada, bu masada Stahanov ve

Papanin[1] yoldaşlar oturuyor. Bilim dünyasında kimsenin tanımadığı, bilimsel bir ünvana sahip olmayan, meslekleri-nin uygulayıcıları bunlar. Fakat Stahanov'un ve Stahanovcu-ların, endüstri alanındaki pratik çalışmalarında, bilimin ve tekniğin ünlü temsilcilerinin kurduğu mevcut normları eski normlar olarak bir kenara attıklarını ve gerçek bilim ve tekni-ğin taleplerine yanıt veren yeni normlar uyguladıklarını kim bilmiyor? Papanin ve Papanincilerin, buz kütleleri üzerinde yaptıkları çalışmalar fazla çaba harcamadan, kuzey kutbu hakkında eski düşünceleri eskimiş düşünceler olarak bir ke-nara attıklarını ve gerçek bilimin taleplerine uygun yeni dü-şünceler oluşturduklarını kim bilmiyor? Stahanov ve Papanin'in yenilikçileri, ilerleyen bilimimizin insanları oldu-ğunu kim inkâr edebilir?

Böyle "mucizeler" ancak bilimde olur.

Bilimden sözettim. Fakat çeşitli bilimler var. Benim sözü-nü ettiğim bilim ***ileri*** bilimdir.

İleri bilimimizin şerefine!

İleri bilimin temsilcilerinin şerefine!

Lenin ve Leninizmin şerefine!

Stahanov ve Stahanovcuların şerefine!

Papanin ve Papanincilerin şerefine!

(*Alkışlar*).

"Pravda" No: 136,
19 Mayıs 1938

---

1 A. Stahanov (doğ. 1905) — Sovyetler Birliği endüstrisi ve tarımın-da yüksek iş verimliliğine ulaşılması için kitle hareketini başlatan Don Havzasından bir madenci. Bu harekete, Stahanov Hareketi adı verildi.

İ.D. Papanin (doğ. 1894) —Kuzey Kutbu araştırıcısı. Yüzen istasyon "Kuzey Kutbu" (21.5.1937'den 19.2.938'e kadar hareket halinde)

ASKER YEMİNİ

Ben, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği yurttaşı olarak, İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu saflarına katılırken, her zaman dürüst, cesur, disiplinli ve uyanık bir asker olacağıma, askeri sırları ve devlet sırlarını özenle koruyacağıma, komutanların, komiserlerin ve üstlerimin askeri talimatları ve emirlerini itirazsız yerine getireceğime bayrak üzerine yemin ediyorum.

Savaş sanatını özenle öğreneceğime, ordunun ve halkın malını bütün gücümle koruyacağıma ve halkıma, Sovyet ülkeme, işçi-köylü hükümetine son nefesime kadar sadık kalacağıma yemin ediyorum.

İşçi-köylü hükümetinin emri üzerine, vatanım, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğini savunmak için harekete geçmeye her zaman hazırım, ve İşçi-Köylü Kızıl Ordusu askeri olarak vatanımı cesaretle, titizlikle namus ve şerefimle savunacağıma, düşman karşısında tam zafere ulaşmak için, kanımı akıtmaktan, canımı vermekten sakınmayacağıma yemin ediyorum.

Eğer bu yeminimi kötü niyetle çiğnersem, Sovyet yasalarının sert cezalarını, emekçilerin genel nefreti ve horlamasını haketmiş olacağım.

İmza : J. Stalin

Rütbesi: İşçi-Köylü Kızıl Ordusu Yüksek Savaş Konseyi Üyesi
Soyadı - Adı ve Baba Adı: Josef Vissarionoviç **Stalin**
Birliği, İdari Birimi ve Görev Yeri : .....
.....
23 Şubat 1939

K.J. Voroşilov, Stalin ve SSCB Orduları'ndan,
Berlin 1953 s. 60/61

SBKP(B) MERKEZ KOMİTESİ'NİN ÇALIŞMALARI ÜZERİNE XVIII. PARTİ KONGRESİ'NE SUNULAN RAPOR

10 Mart 1939

I
SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN ULUSLARARASI DURUMU

Yoldaşlar! XVII. Parti Kongresi'nden bu yana beş yıl geçti. Gördüğünüz gibi kısa bir süre değil bu. Bu süre içerisinde dünya önemli değişiklikler yaşadı. Devletler ve ülkeler, bunların aralarındaki ilişkiler tamamen değişti.

Bu süre içerisinde uluslararası durumda meydana gelen değişiklikler nelerdir? Ülkemizin iç ve dış durumunda neler değişti?

Kapitalist ülkeler için bu dönem, gerek ekonomik alanda, gerekse de politik alanda ciddi sarsıntılar dönemiydi. Ekonomik alanda bu yıllar, çöküntü yılları, 1937 yılının ikinci yarısından başlamak üzere de ekonomik kriz yılları, Amerika Birleşik Devletleri'nde, İngiltere'de, Fransa'da endüstrinin çöküş yılları, dolayısıyla da, yeni ekonomik güçlükler yıllarıydı. Politik alanda ise bu yıllar, ciddi politik çatışma ve

sarsıntı yıllarıydı. Şanghay'dan Cebelitarık Boğazına kadar muazzam bir alanı ve 500 milyondan fazla insanı içine alan yeni emperyalist savaş ikinci yılına bastı. Avrupa, Afrika, Asya haritaları zorla değiştiriliyor. Savaş sonrası dönemin sözümona barışçıl rejimler sistemi kökten sarsılıyor.

Oysa bu yıllar Sovyetler Birliği için, büyüme ve serpilme yılları, kültürel ve ekonomik atılım yılları, politik ve askeri gücünü artırdığı yıllar, bütün dünyada barışın korunması için mücadele ettiği yıllar olmuştur.

Genel tablo böyledir.

Şimdi de uluslararası durumda meydana gelen değişikliklerin somut olgularını gözden geçirelim.

1 — Kapitalist Ülkelerde Yeni Ekonomik Kriz. Pazarlar, Hammadde Kaynakları, Dünyanın Yeniden Paylaşılması İçin Mücadelenin Keskinleşmesi

Kapitalist ülkelerde 1929 yılının ikinci yarısında başlayan ekonomik kriz, 1933 yılının sonuna kadar sürdü. Sonra kriz, çöküntüye dönüştü ve bunun üzerine endüstride, belli bir canlanma, belli bir atılım gündeme geldi. Fakat bu canlanma, her zaman olduğu gibi refaha dönüşmedi, tam tersine, 1937 yılının ikinci yarısından başlayarak, önce Amerika Birleşik Devletleri'ni, sonra da İngiltere, Fransa ve başka ülkeleri içine alan yeni bir ekonomik kriz başgösterdi.

Böylece, geçen ekonomik krizin darbelerinden henüz kurtulamayan kapitalist ülkeler, kendilerini yeni bir ekonomik krizin karşısında buldular.

Bu durum doğal olarak işsizliğin artmasına neden oldu. Kapitalist ülkelerde işsizlerin sayısı 1933 yılında 30 milyonken 1937'de 14 milyona düşmüştü. Ancak yeni ekonomik krizin başlamasıyla birlikte bu sayı yeniden 18 milyona çıktı.

Yeni krizin karakteristik özelliklerinden biri, daha önceki ekonomik krizlerden, bir çok konuda farklı oluşudur; bu farklılık olumlu anlamda değil, olumsuz anlamdadır.

Birinci olarak, yeni kriz, 1929'da olduğu gibi, endüstrinin yaşanan refah döneminin ardından başlamamış, tersine çöküntü dönemi ve refaha dönüşmeyen bir canlanmanın arkasından gelmiştir. Bunun anlamı, şimdiki krizin daha ağır ve buna karşın mücadeleninse bir öncekinden daha zor olacağıdır.

Ayrıca, bugünkü kriz barış döneminde değil, başlamış bulunan ikinci emperyalist savaş döneminde Japonya'nın Çin'e karşı iki yıldır savaş yürüttüğü, sınırsız Çin pazarını da organize ettiği ve öteki ülkelerin mallarının girmesini neredeyse olanaksız kıldığı; İtalya ve Almanya'nın ekonomilerini savaş ekonomisine çevirdikleri, bu amaçla hammadde ve döviz rezervlerini ortaya attıkları; diğer büyük kapitalist ülkelerin savaşa hazırlanmaya başladıkları bir dönemde ortaya çıkmıştır. Bunun anlamı, kapitalizmin elinde bugünkü krizden çıkmak için, daha önceki kriz dönemine göre, daha az yardımcı kaynaklar bulunduğudur.

Son olarak şimdiki kriz, daha öncekinden farklı olarak genel bir kriz değildir, tersine, önce esas olarak henüz savaş ekonomisine geçmemiş ekonomik olarak güçlü ülkeleri kapsamına almıştır. Japonya, Almanya, İtalya gibi ekonomisini savaşa göre değiştiren saldırgan ülkelere gelince, savaş endüstrilerini güçlü biçimde geliştirdikleri için, giderek yaklaşmakta olmalarına rağmen, henüz üretim fazlası krizi yaşamıyorlar. Bunun anlamı, ekonomik açıdan güçlü, saldırgan olmayan ülkelerin krizden çıkmaya başladıkları bir dönemde, savaş humması esnasında altın ve hammadde kaynaklarını tüketmiş olacak olan saldırgan ülkelerin derin bir kriz aşamasına düşmeleri kaçınılmazdır.

Bu, kapitalist ülkelerin görünen mevcut rezervlerin durumundan bile anlaşılmaktadır.

KAPİTALİST ÜLKELERDE GÖRÜNEN
ALTIN REZERVLERİ
(eski altın dolar olarak, milyon)

	1936 sonu	Eylül 1938
Toplam	12.980	14.301
ABD	6.649	8.126
İngiltere	2.029	2.396
Fransa	1.769	1.435
Hollanda	289	595
Belçika	373	318
İsviçre	387	407
Almanya	16	17
İtalya	123	124
Japonya	273	97

Bu tabloda, Almanya, İtalya ve Japonya'nın toplam altın rezervlerinin, tek başına İsviçre'nin altın rezervinden daha küçük bir miktar oluşturduğu görülüyor.

Son beş yıl içinde, kapitalist ülke endüstrilerinin yaşadıkları krizi ve Sovyetler Birliği'nde endüstriyel gelişimin atağını gösteren bazı rakamlar.

ENDÜSTRİ ÜRETİMİ HACMİ (1929 = 100)

	1934	1935	1936	1937	1938
ABD	66,4	75,6	88,1	92,2	72,0
İngiltere	98,8	105,8	115,9	123,7	112,0
Fransa	71,0	67,4	79,3	82,8	70,0
İtalya	80,0	93,8	87,5	99,6	96,0
Almanya	79,8	94,0	106,3	117,2	125,0
Japonya	128,7	141,8	151,1	170,8	165,0
SSCB	238,3	293,4	382,3	424,0	477,0

Bu tabloda, Sovyetler Birliği'nin, dünyanın kriz yaşamayan, endüstrisi ilerleyen tek ülkesi olduğu görülmektedir.

Ayrıca bu tablodan, ABD, İngiltere ve Fransa'da ciddi bir ekonomik krizin başladığı ve yayıldığı görülmektedir.

Tabloda görülen bir başka nokta da, ekonomilerini Almanya'dan önce savaş ekonomisine dönüştüren Japonya ve İtalya'nın, 1938 yılında endüstride gerileme dönemine girdikleridir.

Son olarak bu tabloda, ekonomisini İtalya ve Japonya'dan sonra savaşa göre düzenleyen Almanya'da, endüstrinin şimdilik, son zamanlara kadar İtalya ve Japonya'nın benzer bir gelişme —az da olsa yine de bir gelişme — kaydettiği görülmektedir.

Almanya endüstrisinin, eğer beklenmedik bir şey olmazsa, Japonya ve İtalya'da başlamış bulunan aynı süreçten geçeceğinden kimse kuşku duymasın. Ülkenin ekonomisini savaş ekonomisine dönüştürmek ne anlama gelmektedir? Bu, endüstriye tek yanlı, savaşa ayarlanmış bir yön vermek, halkın tüketimiyle ilgisi olmayan savaş için gerekli araçların üretimini azami hadde çıkarmak, kitle tüketim maddelerinin üretimini, özellikle de pazara sunulmasını azami hadde sınırlamak, böylece halkın tüketimini daraltmak ve ülkeyi bir ekonomik krize atmak, anlamına gelmektedir.

Yeni ekonomik krizin kapitalist ülkelerde sunduğu somut tablo budur.

Ekonomik durumda böylesine olumsuz bir dönüşümün devletler arasındaki ilişkilerin sertleşmesine yolaçacağı açıktır. Bir önceki kriz, ülke haritalarını altüst etmiş, pazarlar için, hammadde kaynakları için mücadelenin keskinleşmesine yolaçmıştı. Mançurya ve Kuzey Çin'in Japonya tarafından, Habeşistan'ın ise İtalya tarafından ilhakı, güçler arasında mücadelenin sertleşmesini ifade etmekteydi. Yeni ekonomik kriz emperyalist savaşın daha da keskinleşmesine yolaçmak zorundadır ve gerçekten de olan budur. Artık sözkonusu olan pazar için rekabet, ticari savaş, damping değildir. Bu

mücadele yöntemleri artık yetersiz kalmaktadır. Şimdi artık sözkonusu olan, dünyanın, etki alanlarının, sömürgelerin savaşla yeniden paylaşılmasıdır.

Japonya saldırganlığını, Dokuzlar İttifakı sırasında aldatılmasıyla, İngiltere'yle Fransa muazzam sömürgeler elde ederken, kendisine, topraklarını Çin'in sırtından genişletme izni verilmemesiyle haklı çıkarmaya çalışmaktaydı. Bunun üzerine İtalya, birinci emperyalist savaş sonrasında ganimet paylaşılırken aldatıldığını hatırladı ve İngiltere'yle Fransa'nın etki alanlarına gözünü dikerek zararının karşılanmasını istedi. Birinci Dünya Savaşı ve Versaille Barışı nedeniyle ciddi zararlar görmüş olan Almanya ise, Japonya ve İtalya'ya katılarak Avrupa'daki topraklarını genişletme ve birinci emperyalist savaşın galipleri tarafından elinden alınan sömürgelerinin geri verilmesi talebinde bulundu.

Üç saldırgan devletin blok oluşturması böyle başladı. Dünyanın savaşla yeniden paylaşılması gündeme geldi.

2— Uluslararası Politik Durumun Keskinleşmesi, Savaş Sonrası Barış Anlaşmaları Sisteminin Çöküşü, Yeni-Emperyalist Savaşın Başlaması

Rapor dönemi içinde, yeni emperyalist savaşı hızırlayan en önemli olaylar şunlardır: 1935'te İtalya, Habeşistan'a saldırıp ilhak etti. 1936 yazında Almanya ve İtalya, İspanya'ya karşı askeri müdahale örgütledi; böylece Almanya İspanya'mn kuzeyiyle İspanyol-Fas'ına, İtalya ise İspanya'nın güneyine ve Balear Adaları'na yerleşti. 1937'de Japonya, Mançurya'yı ilhak ettikten sonra, Kuzey ve Orta-Çin'e girerek Pekin, Tiensin, Şanghay'ı işgal etti ve yabancı rakiplerini işgal bölgesinden uzaklaştırmaya başladı. 1938 başlarında Almanya, Avusturya'yı 1938 güzünde ise Çekoslavakya'nın Südet Bölgesini ilhak etti. 1938 sonunda Japonya, Kanton'u, 1939 başında ise Hainan adasını ele geçirdi.

Böylece, halkların yanıbaşına sinsice sokulan savaş 500 milyondan fazla insanı etki alanı içine çekti; savaş, eylem alanını muazzam bir şekilde yaydı: Tiensin, Şanghay ve Kanton'dan, Habesiştan'a, oradan Cebelitarık'a kadar.

Birinci emperyalist savaştan sonra, muzaffer devletler, başta İngiltere, Fransa ve ABD, ülkelerarası ilişkilerde yeni bir rejim kurdular: Savaş sonrası barış rejimleri. Bu rejimin en önemli direkleri, Uzak-Doğu'da Dokuzlar İttifakı, Avrupa'da ise Versaille Antlaşması'yla bir dizi başka antlaşmaydı. Milletler Cemiyeti, bu rejim çerçevesi içinde, ülkelerarası ilişkileri, bir devletler birleşik cephesi temelinde, devletlerin güvenliğinin kollektif savunulması temelinde düzenlemekle görevliydi. Ne var ki üç saldırgan devlet ve onların başlattığı yeni emperyalist savaş, bütün bu savaş sonrası barış rejimini bir kenara attı. Japonya Dokuzlar İttifakı'nı, Almanya ve İtalya ise Versaille Anlaşması'nı yırtıp attı. İstediklerini serbestçe yapabilmek için de bu üç devlet, Milletler Cemiyeti'nden istifa ettiler.

Yeni emperyalist savaş bir gerçeklik olmuştu artık.

İçinde bulunduğumuz çağda, bütünden kopmak, çeşitli anlaşmaları ve kamuoyunun düşüncelerini dikkate almadan doğruca savaşa atılmak pek kolay değildir. Burjuva politikacıları bunu çok iyi bilirler, faşist iktidar sahipleri de. O nedenle faşist egemenler, savaşa atılmadan önce, halkın düşüncesini belli biçimlerde işlemeye, yani halkı yanıltmaya, aldatmaya karar verdiler.

Avrupa'da İngiltere ve Fransa'nın çıkarlarına karşı Almanya ile İtalya'nın savaş bloku oluşturması mı? Tanrı korusun! Yani bu blok mu şimdi? "Biz" herhangi bir savaş bloğu kurmuş değiliz. "Bizim" sadece masum bir "Berlin-Roma Mihverimiz", yani bir mihver için bir tür geometrik formülümüz var. (*Gülüşmeler*).

ABD, İngiltere, ve Fransa'nın Uzakdoğudaki çıkarlarına karşı, Almanya, İtalya ve Japonya'nın bir savaş bloğu oluş-

turması mı? Ne ilgisi var? "Biz" herhangi bir savaş bloğu kurmuş değiliz. "Biz" sadece masum bir "Berlin-Roma-Tokyo Üçgeni" kurduk — zaman geçirmek için küçük bir eğlence. (*Gülüşmeler*).

İngiltere, Fransa ve ABD çıkarlarına karşı savaş mı? Saçma! "Biz" bu devletlere karşı değil, Komintern'e karşı savaşıyoruz. Eğer inanmıyorsanız, İtalya, Almanya ve Japonya'nın imzaladığı "Anti-Komintern Paktı"nı okuyun.

Saldırgan baylar, halkın düşüncesini bu biçimde işleyebileceklerini sanıyorlardı, oysa bütün bunların son derece kaba ve açık bir soytarılık olduğunu anlamak zor değildi, çünkü "Komintern Üsleri"ni Moğolistan çöllerinde, Habeşistan dağlarında İspanyol-Fas'ının kayalık uçurumlarında aramak çok gülünç. (*Gülüşmeler*).

Ne var ki savaş acımasızdır. Savaşı gizlemek olanaksızdır. Zira, bu süre içerisinde Japonya'nın Çin'in muazzam bir bölümünü, İtalyanın Habeşistan'ı, Almanya'nın Avusturya ve Südet Bölgesini, Almanya ve İtalya'nın İspanya'yı ele geçirmeleri gerçeği, bunların saldırgan olmayan devletlerin çıkarlarına karşı gerçekleşmesi hiçbir "Mihver"in hiç bir "Üçgen" in, hiç bir "Anti-Komintern Paktı"nın arkasına gizlenemez. Savaş savaş olarak kalmakta, saldırganların savaş bloku savaş bloku, saldırganlar da saldırgan olarak.

Yeni emperyalist savaşın belirgin özelliklerinden biri, henüz genel bir savaşa dönüşmemiş, dünya savaşı haline gelmemiş olmasıdır. Savaş, saldırgan olmayan devletler öncelikle İngiltere, Fransa ve ABD'nin çıkarlarına her biçimde zarar veren saldırgan devletler tarafından sürdürülmektedir; saldırgan olmayan devletler geri adım atıyorlar, geri çekiliyorlar, saldırganlara taviz üstüne taviz veriyorlar.

Böylece, savunma için hiç bir çaba göstermeyen, hatta belli ölçüde diğerlerinin işini kolaylaştıran saldırgan olmayan devletlerin çıkarları pahasına dünyanın ve etki alanları-

nın açık yeniden paylaşılması, gözlerimizin önünde gerçekleşiyor.

İnanılmaz, ama gerçek.

Yeni emperyalist savaşın bu tek yanlı ve tuhaf özelliği nasıl açıklanabilir?

Muazzam olanaklara sahip saldırgan olmayan devletlerin, mevzilerini kolayca ve herhangi bir direniş göstermeden saldırganlara terketmeleri ve yükümlülüklerinden vazgeçmeleri nasıl gerçekleşebilmiştir?

Bu durum saldırgan olmayan devletlerin güçsüzlüğüyle açıklanabilir mi? Elbette hayır! Saldırgan olmayan, demokratik devletler, birleştiklerinde, gerek ekonomik, gerekse de askeri açıdan faşist devletlerden kuşkusuz daha güçlüler.

Peki öyleyse bu devletlerin saldırganlara sürekli taviz vermelerinin nedeni ne?

Bu durum, örneğin, saldırgan olmayan devletlerin savaşa girdiği ve savaşın dünya savaşı haline geldiği koşullarda patlak verebilecek bir devrimden korkulmasıyla açıklanabilir. Burjuva politikacıları, birinci emperyalist dünya savaşının beraberinde, dünyanın en büyük ülkelerinden birinde devrimin zaferini getirdiğini elbette biliyorlar. O nedenle, ikinci emperyalist dünya savaşının, bir ya da bir kaç ülkede aynı şekilde devrimin zaferine yolaçmasından korkuyorlar.

Ne var ki bu, şu an tek ve en önemli neden bile değildir. En önemli neden, saldırgan olmayan devletlerin çoğunun, öncelikle de İngiltere ve Fransa'nın, kollektif güvenlik politikasından, saldırganlara karşı kollektif savunma politikasından ayrılmış olmalarında, müdahale etmeme tavrını, "tarafsızlık" tavrını benimsemelerinde yatmaktadır.

Biçimsel olarak müdahale etmeme politikası şöyle karakterize edilebilinir: "Her ülke saldırganlara karşı kendisini nasıl savunursa savunsun, bizi ilgilendirmez. Biz hem saldırganlarla, hem de kurbanlarla ticaret yapacağız." Fakat karışmama politikası gerçekte saldırganlığı, savaşın patlak verme-

sini, sonuçta da dünya savaşına dönüşmesini teşvik ediyor. Karışmama politikasında, saldırganları karanlık işlerini çevirmekten alıkoymama çabası isteği, kendisini geçerli kılmaktadır: örneğin Japonya, Çin'le, ama daha iyisi Sovyetler Birliği'yle savaşmasını engellememek, örneğin Almanya'nın Avrupa'nın işlerine karışmasını ve Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa girişmesini engellememek, bütün savaşan tarafları savaş bataklığında boğulmaya bırakmak tarafları birbirlerini güçten düşürmeye tüketmeye sessizce tahrik etmek ve sonra, savaşan taraflar yeterince güçsüzleştiklerinde, yeni güçlerle sahneye çıkmak ve güçsüzleşmiş savaşan taraflara koşulları dikte ettirebilmek için "barış" adına ortaya çıkmak.

Ne ucuz ve ne kibarca.

Örneğin Japonya'yı ele alalım. Japonya Kuzey Çin'e saldırmadan önce, bütün etkili Fransız ve İngiliz gazetelerinin, Çin'in zayıf olduğu, direniş gösteremeyeceği, Japonya ordusunun iki-üç ay içinde Çin'i mağlup edeceğini yüksek sesle açıklamaları karakteristiktir. Ama, Avrupa ve Amerikalı politikacılar bekleme tavrına girip gözlemci rolü oynadılar. Ve sonra Japonya savaşı yaydığında, onlara Çin'de yabancı sermayenin kalbi olan Şanghay'ı bıraktılar, Güney Çin'de İngiliz tekelenin üssü olan Kanton'u bıraktılar, Hainan'ı bıraktılar, Hongkong'un kuşatılmasına izin verdiler. Öyle değil mi, bütün bunlar saldırganların cesaretlendirilmesine ne kadar da benziyor: Savaşa daha fazla batsınlar, ondan sonra gereği düşünülür.

Ya da örneğin Almanya'yı ele alalım. Avusturya'nın bağımsızlığını korumakla yükümlü olmalarına rağmen, bu ülkeyi Almanlara bıraktılar, Südet Bölgesi Almanya'ya bırakıldı. Bütün yükümlülükler ihlâl edilerek Çekoslovakya kendi kaderine terkedildi ve sonra da basın, "Rus ordusunun güçsüz", "Rus hava filosunun dağınık" olduğu, Sovyetler Birliği'nde huzursuzlukların başgösterdiği yönünde bir sürü yalanı, gürültüyle yaymaya başladı. Bununla Almanlar doğuya

ilerlemeleri için tahrik ediliyor, onlara kolay bir av vaaddediliyor ve cesaretlendiriliyorlardı: Bolşeviklere karşı savaşa başlayın bir kez, sonrası mutlaka iyi olacak. Bunun da saldırganların teşvik edilmesi, cesaretlendirilmesi olduğunu kabul etmek gerekiyor.

İngiliz, Fransız ve Kuzey Amerika basınının, Sovyet Ukraynası için kopardığı yaygara ilginçtir. Bu basın temsilcileri, Almanların Sovyet Ukraynası'na ilerledikleri, şu an Karpatlaraltı Ukraynası denilen bölgeyi ele geçirdikleri, Almanların bu yıl baharda, 30 milyondan fazla nüfusa sahip Sovyet Ukraynası'nı 700.000 nüfusa sahip bu bölgeye bağlayacaklarını sesleri kısılırcasına bağırdılar. Görünen o ki, bu kuşkulu gürültü, Sovyetler Birliği'nde Almanya'ya karşı öfke yaratmak, havayı bozmak ve görünürde herhangi bir neden yokken Almanya'yla bir çatışma yaratma amacı güdüyordu.

Elbette Almanya'da, bir fili, yani Sovyet Ukraynası'nı bir sineğe, yani Karpatlaraltı Ukraynası'na katma düşü gören delilerin olması çok muhtemel. Eğer orada gerçekten böyle deliler varsa, ülkemizde yeterli miktarda deli gömleği bulunacağından kimse şüphe etmesin. (*Alkış fırtınası*). Şimdi delileri bir yana bırakıp normal insanlara gelelim: Sovyet Ukraynası'nın Karpatlaraltı Ukraynası denilen bölgeye bağlanmasından ciddi ciddi sözetmenin gülünç ve aptalca olduğu açık değil mi? Bir düşünün. Sinek ellerini beline koyup filin karşısına geçiyor ve diyor ki: "Ey sevgili kardeşim, sana nasıl da acıyorum... Toprak sahiplerinin, kapitalistlerin, ulusal baskının, faşist egemenlerin olmadığı bir dünyada yaşıyorsun, böyle hayat olur mu?... Sana bakınca söylemeden geçemeyeceğim: Senin için tek kurtuluş bana katılmandır... (*Gülüşmeler*) Pekâla, küçük bölgeni benim sınırsız topraklarıma katmana izin veriyorum..." (*Gülüşmeler ve alkışlar*).

Avrupa ve Birleşik Devletler'de de "Sovyet Ukraynası'na karşı bir sefer" beklentisiyle sabırları taşan bazı politikacıların ve basın temsilcilerinin karışmama politikasının gerçek neden-

lerini bizzat açığa vurmaya başlamaları daha da ilginçtir. Bunlar, Almanların daha da Doğu'ya, Sovyetler Birliği'ne doğru ilerlemek yerine, —bir düşünün— Batı'ya yönelmeleri ve sömürge talebinde bulunmaları yüzünden, onlardan ağır bir "hayal kırıklığına" uğradıklarını doğrudan doğruya açıklıyor ve bunu beyaz üzerine siyahla itiraf ediyorlar. Almanlara, Çekoslovakya bölgelerinin Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa başlama yükümlülüğünün fiyatı olarak verildiği, oysa şimdi Almanların senedi ödemeyi reddetip, alacaklılara kapıyı gösterdiği yönünde bir düşünce beliriyor insanın kafasında.

Karışınama politikası, ihanet, kalleşlik gibi şeyler hakkında ahlâki yaklaşım sunmak amacında değilim. İnsan ahlâkı tanımayan insanlara ahlâk vaazı vermek saflık olur. Eski kurnaz burjuva diplomatlarının dediği gibi politika politikadır. Fakat, karışmama politikasının savunucularının başlattığı bu büyük ve tehlikeli politik oyunun kendileri için ciddi bir fiyaskoyla bitebileceğini belirtmek gerekir.

Bugün egemen olan karışınama politikasının gerçeği budur.

Kapitalist ülkelerde politik durum budur.

3— Sovyetler Birliği ve Kapitalist Ülkeler

Savaş, ülkelerarası ilişkilerde yeni bir durum yaratmıştır. Savaş, bu açıdan ülkelere bir huzursuzluk ve güvensizlik atmosferi taşıdı. Savaş sonrası dönemin barış rejiminin temellerini yıktı, devletler hukukunun en temel kavramlarını bir tarafa attı ve böylece, uluslararası anlaşma ve yükümlülüklerin değeri hakkında kuşku yarattı. Pasifizm ve silahsızlanma projeleri yokedildi, bunların yerini silahlanma humması aldı. Küçük büyük bütün devletler, özellikle de karışınama politikası yürüten devletler silahlanıyorlar. Saldırganlara verilen Münih tavizlerinin ve Münih Antlaşması'nın yeni bir çağ, bir "tatmin" çağı açtığı yönündeki mangalda kül bırakmayan ko-

nuşmalara artık kimse inanmıyor. Münih Antlaşması'nın tarafları olan İngiltere'yle Fransa bile bu Antlaşma'ya inanmıyorlar; bu ülkeler silahlanma konusunda diğerlerinden daha geride değiller.

Sovyetler Birliği'nin, felakete gebe bu olayları görmezden gelmesi mümkün değildi. Saldırganlar tarafından başlatılan, dünyanın en uzak köşesindeki en küçük savaşın bile barışsever ülkeler için bir tehlike oluşturduğu kuşku götürmez, Oysa daha şimdiden Asya, Afrika ve Avrupa'da 500 milyon insanı etki alanı içine çeken bu savaş çok daha büyük bir tehlike demektir. Bunun sonucu olarak, şaşmaz bir şekilde barışın korunması politikası izleyen ülkemiz aynı zamanda Kızıl Ordumuz ve Kızıl Donanmamızın savaş yeteneğinin güçlendirilmesi doğrultusunda bir çalışma yürüttü.

Aynı zamanda Sovyetler Birliği, uluslararası durumunu sağlamlaştırmak için başka adımlar atmak kararı almıştı. Ülkemiz, 1934 sonunda, güçsüzlüğünden bağımsız olarak, saldırganların yüzünü açığa çıkartmaya yarayacak bir zemin olabileceği ve güçsüz de olsa, savaşın çıkmasını önleyebilecek belirli bir barış aygıtı olarak hizmet edebileceğinden yola çıkarak, Milletler Cemiyeti'ne katıldı. Sovyetler Birliği, karışık dönemlerde Milletler Cemiyeti gibi güçsüz bir uluslararası örgütün bile görmezden gelinemeyeceği kanısındadır. Mayıs 1935'de, Fransa ile Sovyetler Birliği arasında, saldırganlardan gelebilecek olası bir saldırı durumu için, bir yardımlaşma anlaşması imzalandı. Aynı dönemde benzer bir anlaşma da Çekoslovakya'yla imzalandı. 1936 Martı'nda ise, Sovyetler Birliği, Moğolistan Halk Cumhuriyetiyle yardımlaşma anlaşması imzaladı. 1937 Ağustosu'nda da Sovyetler Birliği'yle Çin Cumhuriyeti arasında karşılıklı saldırmazlık paktı imzalandı.

Bu zorlu uluslararası koşullar altında Sovyetler Birliği barışın korunmasını savunan bir dış politika yürüttü. Sovyetler Birliği'nin dış politikası açık ve anlaşılırdır:

1- Barıştan ve bütün ülkelerle nesnel ilişkilerin sağlamlaşmasından yanayız; böyle düşünüyoruz ve bu ülkeler Sovyetler Birliği'yle bu nitelikte ilişkiler sürdürdükleri, ülkemizin çıkarlarını ihlâl etme girişiminde bulunmadıkları müddetçe bu düşüncemizi koruyacağız.

2- Sovyetler Birliği'yle ortak sınıra sahip bütün komşu ülkelerle barışçıl, dostane ve iyi komşuluğa dayanan ilişkilerden yanayız; böyle düşünüyoruz ve bu ülkeler Sovyetler Birliğiyle böylesi ilişkiler sürdürdükleri, doğrudan ya da dolaylı olarak Sovyet devletinin sınırlarının dokunulmazlığının ve zedelenmezliğinin çıkarlarına dokunmadıkları sürece, bu düşüncemizi koruyacağız.

3- Saldırının kurbanı olmuş ve vatanlarının bağımsızlığı için mücadele eden halkların desteklenmesinden yanayız.

4- Saldırganların tehditlerinden korkmuyoruz. Sovyet sınırlarının dokunulmazlığını ihlâl edecek olan savaş kundakçılarının bir vuruşuna iki vuruşla yanıt vermeye hazırız.

Sovyetler Birliği'nin dış politikası budur. (*Coşkun, sürekli alkışlar*).

Sovyetler Birliği dış politikasında şunlara dayanmaktadır;

1- Büyüyen ekonomik, politik ve kültürel gücüne;

2- Sovyet toplumumuzun moral ve politik birliğine;

3- Ülkemiz halklarının dostluğuna;

4- Kızıl Ordu ve Kızıl Donanmasına;

5- Barış politikasına;

6- En temel çıkarları barışın korunmasında olan bütün ülkelerin emekçilerinin moral desteğine;

7- Şu ya da bu nedenle barışın bozulmasını istemeyen ülkelerin sağduyusuna.

Partinin dış politika alanındaki görevleri şunlardır:

1- Gelecekte de barış politikasını ve bütün ülkelerle iyi ilişkileri sürdürmek;

2- Özenle gözlemek ve ateşi başkalarına tutturma alış-

kanlığında olan savaş provokatörlerine, ülkemizi çatışma içine çekme olanağı vermemek;

3- Kızıl Ordu ve Kızıl Donanmamızın savaş gücünü bütün imkanlarla artırmak;

4- Halklar arasında kardeşlik ve dostluk ilişkilerinden çıkarı olan bütün ülkelerin emekçileriyle uluslararası dostluk ilişkilerini sağlamlaştırmak.

II
SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN İÇ DURUMU

Ülkemizin iç durumuna geçelim.

Sovyetler Birliği'nin iç durumu açısından, söz konusu dönem, bütün ekonominin gelişmeye devam ettiği, kültürün yükseldiği ve ülkenin politik gücünün arttığı bir tablo sunmaktadır.

Rapor döneminde, ekonomik gelişme alanında elde edilen en önemli sonuç, endüstri ve tarımın, yeni, modern teknik temelinde yeniden yapılanmasıdır. Artık ülkemizde geri tekniğe sahip eski işletme, ya da Tufan öncesi donanıma sahip köylü iktisadı yoktur, ya da neredeyse yok gibidir. Şimdi endüstri ve tarımımızın temeli, yeni, modern tekniktir. Üretim tekniği, endüstri ve tarım ikmali açısından, herhangi bir ülkeyle kıyaslandığında ülkemizin en ileri ülke olduğu hiç abartısız söylenebilir, çünkü oralarda eski donanım üretime köstek olmakta ve yeni tekniğin kullanıma sokulmasını engellemektedir.

Sözkonusu edilen dönemde, ülkemizin toplumsal ve politik gelişiminde en önemli kazanımlar şunlardır: Sömürücü sınıf kalıntılarının kesin olarak ortadan kaldırılması, işçiler, köylüler ve aydınların ortak emek cephesinde birleşmesi, Sovyet toplumunun moral ve politik birliğinin sağlamlaştırıl-

ması, ülkemizdeki halkların kardeşliğinin sağlamlaştırılması, ve bütün bunların sonucu olarak, ülkenin politik yaşamının tamamen demokratikleştirilmesi, yeni anayasanın oluşturulması. Anayasamızın dünyanın en demokratik anayasası olduğunu kimse inkar etmeye cesaret edemez. SSCB Yüksek Sovyeti ve Birlik Cumhuriyetleri Yüksek Sovyeti seçim sonuçları son derece karakteristiktir.

Bütün bunların sonucu olarak, iç durum tam bir istikrara kavuşmuş ve ülkede iktidar dünyanın bütün hükümetlerinin gıpta edeceği bir sağlamlığa ulaşmıştır.

Ülkemizin ekonomik ve politik durumunu somut verilerle inceleyelim.

1— Endüstri ve Tarımın Kalkınması

a) Endüstri: Endüstrimizin gelişimi, sözü edilen dönemde kesintisiz bir kalkınma tablosu sunmaktadır. Bu kalkınma, sadece genel olarak üretimin büyümesini değil, aynı zamanda bir yandan sosyalist endüstrinin gelişmesini, öte yandan ise özel endüstrinin çöküşünü de ifade etmektedir.

İşte ilgili tablo (aşağıdaki tablo —YN).

Bu (aşağıdaki—YN) tabloda görüldüğü gibi, rapor döneminde üretimdeki tüm büyüme sosyalist üretimin hesabına yazılacak şekilde, sanayimiz iki katından fazla büyümüştür.

Bu tabloda ayrıca, Sovyetler Birliği endüstrisinde sosyalist sistemin tek sistem olduğu görülmektedir.

Bu tabloda, özel endüstrinin çöküşünün, şimdi artık körlerin bile inkâr edemeyeceği bir gerçek haline geldiği görülmektedir.

Özel endüstrinin çöküşü, rastlantı olarak görülemez. Çöküyor çünkü, kapitalist sistemle karşılaştırıldığında sosyalist ekonomik sistem daha mükemmel bir sistemdir. Çöküyor çünkü, sosyalist ekonomik sistemimiz, bütün sosyalist endüstrimizi, bir kaç yıl içinde, yeni, modern teknik temelinde

yeniden donatmamıza olanak sağlamıştır. Kapitalist ekonomik sistem böyle bir olanak sağlamaz, bunu asla istemez de. Endüstrimizin üretim tekniği açısından, yeni teknik donanımının hacmi açısından dünyada birinci sırayı aldığı bir gerçektir.

Endüstriyel üretimimizin büyüme hızı —Savaş öncesi seviyeye göre yüzdeyle ifade ederek— ele alındığında ve en önemli kapitalist ülkelerin endüstriyel üretimlerinin büyüme hızıyla karşılaştırıldığında şu tablo ortaya çıkmaktadır:

1913-1938 YILLARI ARASINDA SSCB VE EN ÖNEMLİ KAPİTALİST ÜLKELERDE ENDÜSTRİYEL BÜYÜME

	1913	1933	1934	1935	1936	1937	1938
SSCB	100.0	380,5	457,0	562,6	732,7	816,4	908,8
ABD	100,0	108,7	112,9	128,6	149,8	156,9	120,0
İngiltere	100,0	87,0	97,1	104,0	114,2	121,9	113,3
Almanya	100.0	75,4	90,4	105,9	118,1	129,3	131,6
Fransa	100,0	107,0	99,0	94,0	98,0	101,0	93,2

Bu tabloda, savaş öncesi seviyeyle karşılaştırıldığında, endüstrimizin dokuz kattan fazla büyüdüğü, oysa önemli kapitalist ülkelerde endüstrinin savaş öncesi seviyede dolaştığı ve bu seviyeyi en fazla yüzde yirmi, otuz aştığı görülmektedir.

Bunun anlamı, sosyalist endüstrimizin büyüme hızı itibariyle, dünyada ilk sırada yer aldığıdır.

Demek ki, üretim tekniği ve endüstrimizin büyüme hızı hususunda en önemli kapitalist ülkelere yetiştik ve onları geçtik.

Peki, hangi konuda geri kalıyoruz? Hâlâ ekonomik açıdan, yani kişi başına düşen endüstriyel üretim oranında geride bulunuyoruz. 1938 yılında SSCB 15 milyon, İngiltere 7 milyon ton ham demir üretti. Bizim durumumuzun daha iyi

olduğu sanılabilir. Fakat ham demir miktarını kişi başına böldüğümüzde, 1938 yılında İngiltere'de kişi başına 145 kg ham demir üretildiği, Sovyetler Birliği'nde ise kişi başına üretimin sadece 87 kg olduğu ortaya çıkar. Ya da: İngiltere 1938 yılında 10.800.000 ton çelik, yaklaşık 29 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi üretmiştir. Sovyetler Birliği ise aynı yıl 18 milyon ton çelik ve 39 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi üretmiştir. Bizde durumun İngiltere'den daha iyi olduğu sanılabilir. Fakat bütün bu tonlar ve kilovatsaatler nüfusa bölündüğünde, ortaya çıkan tablo, İngiltere'de 1938'de kişi başına çelik üretiminin 226 kg, elektrik üretiminin ise 620 kilovatsaat olduğu, Sovyetler Birliği'nde ise kişi başına çelik üretiminin sadece 107 kg, elektrik üretiminin ise 233 kilovatsaat olduğudur.

Bunun nedeni nedir? Çünkü bizde nüfus İngiltere'den kat kat daha fazladır, dolayısıyla ihtiyaç da İngiltere'ninkinden çoktur: Sovyetler Birliği'nin nüfusu 170 milyon, İngiltere'nin ise sadece 46 milyondur. Endüstri'nin ekonomik verim yeteneğini, ülke nüfusunu dikkate almadan gündeme getirilen endüstri genel üretim hacminde değil, kişi başına tüketimin miktarıyla doğrudan ilişkili endüstriyel üretim hacminde bulur. Kişi başına endüstri üretimi ne kadar fazlaysa, o ülkenin ekonomik verim yeteneği o kadar yüksektir, ya da tersine, kişi başına endüstri üretimi ne kadar azsa o ülkenin endüstrisinin ekonomik verim yeteneği o kadar düşüktür. Demek ki bir ülkenin nüfusu ne kadar çoksa, o ülkenin tüketim maddelerine ihtiyacı o kadar fazladır ve dolayısıyla da endüstri üretim hacminin daha büyük olması gerekir.

Örneğin ham demir üretimini ele alalım. İngiltere'deki ham demir üretimi — 1938 yılında 7 milyon tondu — ekonomik açıdan geçmek için, yıllık ham demir üretimini 25 milyon tona çıkarmak zorundayız, Almanya'nın 1938 yılında toplam 18 milyon ton olan ham demir üretimini geçmek için, yıllık demir üretimini 40-45 milyon tona çıkarmak zorunda-

yız. ABD'yi ekonomik olarak geçebilmek için, toplam 18,8 milyon ton ham demir üretimi sağlandığı kriz yılı 1938'i değil, yaklaşık 43 milyon ton ham demirin üretildiği, endüstride belli bir kalkınmanın kaydedildiği 1929 yılını gözönüne alarak, yıllık ham demir üretimini 50-60 milyon tona çıkarmak zorundayız.

Çelik, çekme demir, makine vs. üretimi için de aynı şeyler söylenebilir, çünkü bütün bu endüstri dalları diğerleri gibi son tahlilde ham demir üretimine bağlıdır.

En önemli kapitalist ülkeleri sanayinin üretim tekniği ve gelişim hızı açışından geçtik. Bu çok iyi. Fakat yeterli değil. Onları ekonomik açıdan da geçmek zorundayız. Bunu yapabiliriz, yapmalıyız. Sadece o zaman, sadece en önemli kapitalist ülkeleri ekonomik açıdan geçtiğimiz zaman, ülkemizin tüketim eşyalarıyla tam olarak doyurulduğunu, ürün bolluğuna sahip olduğumuzu ve komünizmin birinci aşamasından ikinci aşamasına geçişi gerçekleştirme olanağına kavuştuğumuzu düşünebiliriz.

En önemli kapitalist ülkeleri ekonomik açıdan geçmek için ne gerekmektedir? Bunun için, öncelikle ciddi ve atılgan bir ilerleme isteği duymak özveriye hazır olmak, sosyalist endüstrimizi genişletmek için önemli sermaye yatırımları gerçekleştirmek gerekmektedir. Bu koşullara sahip miyiz? Kesinlikle sahibiz! Bunun için de sanayinin yüksek bir üretim tekniği ve yüksek bir gelişme hızi gerekmektedir. Bu koşullara sahip miyiz? Kesinlikle sahibiz. Bunun için, ikinci olarak, zamana ihtiyaç vardır. Evet yoldaşlar, zaman. Yeni fabrikalar kurmak gerekiyor. Endüstri için yeni kadrolar yaratmak gerekiyor. Bütün bunlar zaman gerektirir, hem de uzun bir zaman. En önemli kapitalist ülkeleri ekonomik açıdan iki üç yıl içinde geçmek olanaksız. Bunun için biraz daha fazla zamana ihtiyaç var. Örnek olarak yine ham demiri ve ham demir üretimini ele alalım. Ham demir üretiminde en önemli kapitalist ülkeleri geçmek için ne kadar zamana ihti-

yaç vardır? Devlet Plân Komisyonu'nun eski bileşiminde bazı fonksiyonerler, İkinci Beş Yıllık Plân hazırlanırken, plân yılı sonunda ham demir üretiminin 60 milyon ton olarak plânlanmasını önermişlerdi. Yani, ham demir üretiminde her yıl ortalama 10 milyon tonluk bir artış. Bu en iyi ihtimalle hayalcilikti. Üstelik bu yoldaşlar sadece ham demir üretimi alanında hayal kurmamışlardı. Onlara göre, İkinci Beş Yıllık Plân süresince, Sovyetler Birliği'nde yıllık nüfus artışı üç dört milyon hatta daha fazla olacaktı. Bu da en iyi ihtimalle hayalcilikti. Fakat hayaller bir yana bırakılıp, gerçek zemine basıldığında, ham demir üretiminde, bugünkü tekniğin durumu gözönüne alınarak, yıllık ortalama artışın 2-2,5 milyon tona ulaşılabileceğinin kesinlikle mümkün olduğu görülür. Önemli kapitalist ülkelerin ve bizim ülkemizin endüstri tarihi, bu yıllık artış normunun zor olmasına rağmen ulaşılabilir olduğunu göstermektedir.

Demek ki, önemli kapitalist ülkeleri ekonomik olarak geçebilmek için zamana, hem de uzun zamana ihtiyaç vardır. Ve ülkemizde iş verimliliği yükseldikçe, üretim tekniği mükemmelleştikçe, bu son derece önemli ekonomik görev daha çabuk yerine getirilecek, bu görevi yerine getirme süresi daha çok kısalacaktır.

b) Tarım. Rapor döneminde tarım da endüstri gibi kalkınma süreci yaşamıştır. Bu kalkınma ifadesini sadece tarımsal üretimin artmasında değil, bir yandan sosyalist tarımın büyümesi ve sağlamlaşması, öte yandan bireysel köylü çiftliklerinin çökmesinde bulmuştur. Kollektif çiftliklerin 1933 yılında 75 milyon hektar olan tahil ekim alanları, 1938'de 92 milyon hektara çıkarken, aynı dönemde bireysel köylülerin tahıl ekim alanları 15,7 milyon hektardan 600.000 hektara düşmüştür; bu, toplam ekim alanlarının yüzde 0,6'sıdır. Bireysel çiftliklerin rolünün sıfıra düştüğü endüstri bitkileri ekim alanlarından (Nutzpflanzen) söz bile etmiyorum. Ayrıca, Kollektif çiftliklerde, şimdi, 18.800.000 çiftliğin birleşti-

ği herkes tarafından bilinmektedir; bu, balıkçılık ve endüstri kooperatifleri dışında bütün köylü çiftliklerinin yüzde 93,5'idir.

Bunun anlamı, Kollektif çiftliklerin tamamen yerleştiği ve sağlamlaştığı, artık ülkemizde sosyalist ekonomik sistemin tarımımızda tek biçim olduğu, anlamına gelmektedir.

Sözü edilen dönemde bütün ürünlerin ekim alanlarında kaydedilen gelişim devrim öncesi dönemde ekim alanları miktarıyla karşılaştırıldığında şu tablo ortaya çıkar:

SSCB'DE BÜTÜN KÜLTÜR BİTKİLERİNİN EKİM ALANLARI

	Milyon hektar						Yüzdeler
	1913	1934	1935	1936	1937	1938	1913'e göre 1938
Toplam ekim alanı	105,0	131,5	132,8	133,8	135,3	136,9	130,4
a- tahıl	94,4	104,7	103,4	102,4	104,4	102,4	108,5
b- endüstri ürünleri	4,5	10,7	10,6	10,8	11,2	11,0	244,4
c- bahçecilik sebze kültürleri	3,8	8,8	9,9	9,8	9,0	9,4	247,4
d- yem	2,1	7,1	8,6	10,6	10,6	14,1	671,4

Bu tablado, ülkemizde bütün kültür bitkilerinin ekim alanlarının ve özellikle de yemlik, endüstri bitkileri, bahçecilik ve sebzecilikte ekim alanlarının arttığı görülmektedir.

Bu, tarımımızın giderek çok yanlı ve üretken olduğunu doğru bir ürün sırasının yerleşmesi için gerçek zemini kazandığını gösterir.

Sözü edilen dönemde Kollektif çiftliklerimizle Sovyet çiftliklerimizin traktör, biçerdöver ve diğer tarım makineleriyle nasıl donandığını aşağıdaki tablolar göstermektedir:

1— SSCB TARIMINDA TRAKTÖR PARKI

	1933	1934	1935	1936	1937	1938	Yüzdeyle 1933'e göre 1938
	a- Traktör sayısı (bin)						
Toplam traktör sayısı	210,9	276,4	363,3	422,7	454,5	483,5	229,3
a- MTİ*lerdeki traktörler	123,2	177,3	254,7	328,5	365,8	394,0	319,8
b- Sovyet çiftliklerinde ve tarımsal yardımcı işletmelerdeki traktörler	83,2	95,5	102,1	88,5	84,5	85,0	102,2
	b- Gücü (1.000 beygir gücü)						
Toplam traktör sayısı	3209,2	4462,8	6184,0	7672,4	8385,0	9256,2	288,4
a- MTİ'lerdeki traktörler	1758,1	2753,9	4281,6	5856,0	6679,2	7437,0	423,0
b-Sovyet çiftliklerinde ve tarımsal yardımcı işletmelerdeki traktörler	1401,7	1669,5	1861,4	1730,7	1647,5	1751,8	125,0

* MTİ = Makine ve Traktör İstasyonları

2— SSCB TARIMINDA BİÇERDÖVER VE DİĞER MAKİNE PARKI

(Yıl sonu itibariyle : 1000 tane olarak)

	1933	1934	1935	1936	1937	1938	Yüzdeyle 1933'e göre 1938
Biçerdöver	25,4	32,3	50,3	87,8	128,8	153,5	604,3
Yakıt motorları ve lokomobiller	48,0	60,9	69,1	72,4	77,9	83,8	174,6
Çok yönlü ve basit ayıklayıcı biçerdöverler	120,3	121,9	120,1	123,7	126,1	130,8	108,7
Kamyon	26,6	40,3	63,7	96,2	144,5	195,8	736,1
Otomobil (tane)	3991,0	5533,0	7555,0	7630,0	8156,0	9594,0	240,4

Bu rakamlara, bizde rapor dönemi içinde, Makine ve Traktör İstasyonlarının sayısının 1934 yılında 2.900 iken 1938 yılında 6.350'ye çıktığı olgusu eklenirse, bütün bu veriler ışığında tarımımızın yeni, modern teknik temelinde yeniden yapılanmasının tamamlandığı söylenebilir.

Dolayısıyla, tarımımız sadece en büyük işletmelere sahip bir tarım, en iyi makineleşmiş, böylece de en geniş biçimde meta üretimi yapan bir tarım değil, aynı zamanda herhangi bir ülkenin tarımından daha iyi modern teknik donanımla donatılmış bir tarımdır.

Rapor dönemi içinde, tahıl ve endüstri bitkileri üretiminde, devrim öncesi dönemle karşılaştırıldığında kaydedilen gelişme ele alındığında, şu tablo çıkmaktadır ortaya:

SSCB BRÜT TAHIL VE ENDÜSTRİ BİTKİLERİ ÜRETİMİ

	Milyon kental olarak						Yüzdeyle 1913'e göre 1938
	1913	1934	1935	1936	1937	1938	
Tahıl	801,0	894,0	901,0	827,3	1202,9	949,9	118,6
Pamuk (ham pamuk)	7,4	11,8	17,2	23,9	25,8	26,9	363,5
Keten (lif)	3,3	5,3	5,5	5,8	5,7	5,46	165,5
Şeker pancarı	109,0	113,6	162,1	168,3	218,6	166,8	153,0
Yağ bitkileri	21,5	36,9	42,7	42,3	51,1	46,6	216,7

Bu tabloda —1936 ve 1938 yıllarında doğu ve güneydoğu bölgelerinde görülen kuraklığa ve 1913 yılında olağanüstü bir verim alındığı 1913 yılını dikkate almazsak— sözkonusu edilen dönemde, ülkemizde tahıl ve endüstri bitkileri gayrisafi üretiminin, 1913 seviyesiyle karşılaştırıldığında, kesintisiz olarak yükseldiği görülür.

Kollektif çiftliklerde ve Sovyet çiftliklerinde pazar tahılının payı özellikle ilginçtir. Ünlü istatikçi Nemçinov yoldaş, savaş öncesi dönemde beş milyar pud olan brüt tahıl üretiminden sadece 1.300 milyon pudunun pazara sunulduğunu, bunun da o zamanki tahıl üretiminin yüzde 26'sını oluşturduğunu hesaplamıştır. Nemçinov yoldaş, büyük üretim olarak Kollektif çiftliklerle Sovyet çiftlikleri üretiminin pazar için yapılan bölümünün örneğin 1926-1927 yıllarında brüt üretimin yaklaşık yüzde 47'si bireysel çiftliklerinin pazar üretimi payının ise yaklaşık yüzde 12'si olduğu görüşündedir. Mesele biraz daha dikkatle ele alındığında ve 1938 yılı itibariyle

Sovyet çiftlikleriyle Kollektif çiftliklerin brüt üretiminde pazar üretimi payının yüzde 40 olduğu kabul edildiğinde, sosyalist tahıl ekonomimizin bu yıl yaklaşık 2.300 milyon pud pazar tahılı ürettiği, yani savaş öncesi üretilen tahıldan yaklaşık bir milyar pud fazla tahılı pazara teslim ettiği görülür.

Kollektif çiftliklerin ve Sovyet çiftliklerinin pazar için üretim paylarının yüksekliği, ülkenin ihtiyaçlarının karşılanması için büyük öneme sahiptir.

Kollektif çiftliklerle Sovyet çiftliklerinin bu özelliği, ülkemizde tahıl sorununun, dev bir ülkenin pazar için tahıl üretiminin yeterli sorununun kolay ve çabuk çözülmesinin sırrını oluşturur.

Son üç yılda ülkemizde yıllık tahıl üretiminin 1.600 milyon pudun altına düşmediği ve zaman zaman, örneğin 1937 yılında, 1.800 milyon puda kadar çıktığı vurgulanmalıdır. Yıllık tahıl satışının yaklaşık 200 milyon Kollektif çiftlik ticareti yoluyla satılan tahılın ise yüzlerce milyon pud olduğu hesap edildiğinde, Kollektif çiftlik ve Sovyet çiftliklerinin pazara sundukları tahıl miktarının toplamı elde edilir.

Eskiden, ülkemizde, pazar için üretilen tahıl merkezi tahıl ambarı olarak bilinen Ukrayna iken, bu merkezin son üç yıl içinde kuzeye ve doğuya, yani Rus Sovyet Sosyalist Federatif Cumhuriyetine kayması da ilginçtir. Bilindiği gibi Ukrayna son iki-üç yıldır, yılda, sadece 400 milyon pud tahıl sunuyor, RSSFC ise bu yıllarda, yıllık 1,1 ile 1,2 milyar pud pazar tahılı sunmuştur.

Tahıl üretimi meselesi böyledir.

Hayvancılığa gelince, tarımın bu geri dallarında da son yıllarda önemli gelişmeler kaydedilmektedir. Ne var ki at ve koyun yetiştirilmesi alanlarında hâlâ devrim öncesi seviyenin altında bulunuyoruz. Sığır ve domuz üretimi alanlarında ise, devrim öncesi seviyeyi aştık.

Konuyla ilgili rakamlar aşağıdadır:

SSCB'DE HAYVAN MEVCUDU
(milyon)

	Temmuzda						Yüzdeyle 1938	
	1916 hayvan sayısı	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1916 hayvan sayısına göre	1933'e göre
At	35,8	16,6	15,7	15,9	16,6	16,7	17,5	48,9	105,4
Sığır	60,6	38,4	42,4	49,2	56,7	57,0	63,2	104,3	164,6
Koyun ve keçi	121,2	50,2	51,9	61,1	73,7	81,3	102,5	84,6	204,2
Domuz	20,9	12,1	17,4	22,5	30,5	22,8	30,6	146,4	252,9

At ve koyun yetiştiriciliği alanlarındaki geriliğimizin en kısa zamanda giderileceğinden kimsenin kuşkusu olmasın.

c) Meta dolaşımı, Ulaşım. Endüstri ve tarımda kalkınmayla birlikte ülkede meta dolaşımı gelişmiştir. Rapor döneminde devletin ve kooperatiflerin perakende satış yerleri yaklaşık yüzde 25 artmıştır. Devletin ve kooperatiflerin perakende satış yerlerinin satışları ise yüzde 178 artmıştır. Kollektif çiftlik pazarlarının satışı ise yüzde 112 artış göstermiştir.

Konuyla ilgili rakamlar aşağıdadır:

META DOLAŞIMI

	1993	1934	1935	1936	1937	1938	Yüzdeyle 1933'e göre 1938
1- devlet ve kooperatif ticaretinin perakende satış ağı (dükkanlar, satış yerleri); yıl sonu itibariyle	285355,0	286236,0	268713,0	289473,0	327361,0	356930,0	125,1
2- devlet ve kooperatif ticaretinde perakende satışlar (kamuya açık yemek salonları dahil): milyon ruble olarak	49789,2	61814,7	82712,1	106760,9	125943,2	138574,3	278,3
3-Kollektif çiftlik pazarı; milyon ruble olarak	11500,0	14000,0	14500,0	15607,2	17799,7	24399,2	212,2
4-Birlik cumhuriyetlerinin gıda maddeleri, hafif endüstri, ağır endüstri ağaç endüstrisi ve yerel endüstri Halk Komiserlikleri Bölge satış yerleri; yıl sonu itibariyle	718	836	1141	1798	1912	1994	277,7

Ülkede meta dolaşımının mal taşımacılığında gelişim olmaksızın bu ölçüde artamayacağı açıktır. Ve gerçekten de ulaşımın her türünde, özellikle de demiryolu ve havayolunda, Rapor dönemi içinde mal taşımacılığında bir yükselme kaydedilmiştir. Mal taşımacılığı denizyollarında da gelişmiştir, ama büyük sallantılarla; 1938 yılında denizyolları taşımacılığı, bir önceki yıla kıyasla, ne yazık ki belli bir gerileme göstermiştir.

Konuyla ilgili tablo aşağıdadır:

MAL TAŞIMACILIĞI

	1993	1934	1935	1936	1937	1938	Yüzdeyle 1933'e göre 1938
Demiryolları (milyar ton-kilometre olarak)	169,5	205,7	258,1	323,4	354,8	369,1	217,7
Nehir, göl ve deniz, taşımacılığı (milyar ton-kilometre olarak)	50,2	56,5	68,3	72,3	70,1	66,0	131,5
Sivil havacılık (milyon ton-kilometre olarak)	3,1	6,4	9,8	21,9	24,9	31,7	1022,6

1938 yılında gemi taşımacılığında ortaya çıkan kısmi gerilemenin 1939 yılında giderileceğinden kimsenin kuşkusu olmasın.

2 — Halkın Maddi ve Kültürel Durumunun Giderek Yükselmesi

Tarım ve endüstrinin sürekli gelişmesi halkın maddi ve kültürel durumunda yeni iyileşmelere yol açmak zorundaydı, ve gerçekten de buna yol açtı.

Sömürünün ortadan kaldırılması ekonomide sosyalist sistemin sağlamlaşması, işsizliğin ve gerek kırda, gerekse de kentte bununla bağlantılı sefaletin yokluğu endüstrinin muazzam gelişmesi, işçi sayısının kesintisiz artışı Kollektif köylülerle işçilerin iş verimliliğinin yükselmesi, Kollektif çiftliklere toprakların sürekli kullanım için verilmiş olması, Kollektif çiftliklerin muazzam sayıda birinci sınıf traktör ve tarım makineleriyle donanması — bütün bunlar işçi ve köylülerin maddi durumlarının daha da iyileştirilmesi için gerçek koşulları yaratmıştır. İşçi ve köylülerin maddi durumlarının iyileştirilmesi doğal olarak ülkemizde önemli bir etken oluşturan ve işçilerin ve köylülerin çıkarlarına hizmet eden, aydınların maddi durumlarının düzelmesine yol açmıştır.

Artık sözkonusu olan, köyden kaçıp kente gelmiş ve buralarda açlık korkusuyla yaşayan işsiz ve evsiz barksız köylüleri, herhangi bir biçimde endüstri alanına yerleştirmek ve onlara acıma duygusu nedeniyle iş vermek değildir. Çünkü, ülkemizde böyle köylüler artık yoktur. Bu elbette çok iyi bir şey; zira bu, köyümüzün refah içinde olduğunun kanıtıdır. Şimdi sözkonusu olan, Kollektif çiftlikleri, isteğimiz doğrultusunda, her yıl en azından birbuçuk milyon genç Kollektif köylüyü büyüyen endüstrimiz için hizmetimize vermeleri için ikna etmektir. Artık refaha kavuşmuş Kollektif çiftlikler, kendilerinin yardımı olmaksızın endüstrimizi geliştirmemizin çok zor olacağını gözönüne almak zorundadırlar: öte yandan da endüstrinin genişlemesi olmaksızın köylülerimizin kitle tüketim maddeleri gereksinimini gideremeyeceğiz. Kollektif çiftliklerin zengin teknik yardım araçları, köydeki işgücünün bir bölümünü özgürleştirdiği için, Kollektif çiftliklerin bu isteğimizi yerine getirmesi tümüyle mümkündür. Ve bunlar endüstriye akıtılıp, bütün ekonomimize muazzam yararlar sağlayacaktır.

Rapor döneminde işçi ve köylülerin maddi durumlarının iyileşmesine ilişkin şu karakteristik rakamlar aşağıdadır:

1- 1933 yılında 48,5 milyar ruble olan ulusal gelir, 1938 yılında 105,0 milyar rubleye çıkmıştır;

2- 1933 yılında 22 milyondan fazla olan işçi ve memur sayısı, 1938 yılında 28 milyona çıkmıştır;

3- İşçi ve memurların toplam ücretleri 34.953 milyon rubleden 96.425 milyon rubleye çıkmıştır;

4- Endüstri işçilerinin ortalama yıllık ücreti 1933 yılında 1.513 ruble iken, 1938 yılında 3.447 rubleye çıkmıştır.

5- Kollektif çiftliklerin gelirleri 1933 yılında 5.661,9 milyon rubleyken, 1937 yılında 14.180,1 milyon rubleye çıkmıştır;

6- 1933 yılında tahıl alanlarında Kollektif çiftlik başına teslim edilen tahıl miktarı 61 pud iken, 1937 yılında 144 puda çıkmıştır; bunun içinde tohumluk, tohumluk güvenlik fonu, toplumsallaştırılmış hayvanlar için yem fonu Makine ve Traktör İstasyonları için tahıl teslimi ve aynî yat yoktur;

7- Bütçede öngörülen sosyal ve kültürel amaçlı harcama, 1933 yılında 5.839,9 milyon rubleden, 1938 yılında 35.202,5 milyon rubleye çıkmıştır;

Halkın kültürel durumuna gelince, kültürel gelişim, halkın maddi durumunun iyileştirilmesini izlemiştir.

Rapor dönemi, halkın kültürel gelişimi açısından gerçekten bir kültür devrimi dönemiydi. Genel eğitim yükümlülüğü ve Sovyetler Birliği'ndeki milliyetlerin anadilinde eğitim uygulaması, okul sayısıyla her seviyede eğitim görenlerin sayısının artması, herhangi bir yüksekokul bitiren uzmanların sayısının artması, yeni bir Sovyet aydınının yaratılması ve kökleştirilmesi — halkın kültürel kalkınmasının genel tablosu budur.

Konuyla ilgili tablo aşağıdadır:

1 — HALKIN KÜLTÜREL DÜZEYİNİN YÜKSELTİLMESİ

Dallar	Ölçü Birimi	1933/34	1938/39	Yüzdeyle 1933/34'e göre 1938/39
Bütün düzeydeki okullarda öğrenim görenler	bin olarak	33965,4	33965,4	142,6
İlkokullarda	"	17873,5	21288,4	119,1
Ortaokullarda (genel ve mesleki eğitim)	"	5482,2	12076,0	220,3
Yüksekokullarda	"	458,3	601,0	131,1
SSCB'de öğrenim görenlerin sayısı (her türden okullarda)	"	-	47442,1	-
Halk kütüphanelerinin sayısı	"	40,3	70,0	173,7
Buralardaki kitap mevcudu	milyon olarak	86,0	126,6	147,2
Kulüplerin sayısı	bin olarak	61,1	95,6	156,5
Tiyatroların sayısı	birim olarak	587	790	134,6
Sinema sayısı (dar film sinemaları hariç)	"	27467	30461	110,9
Sesli film sinemaları	"	498	15202	31 Kat fazla
Kırsal kesimde sinema sayısı (dar film sinemaları hariç)	"	174470	18991	108,7
Sesli film sinemaları	"	24	6670	278 kat fazla
Gazetelerin yıllık trajı	milyon olarak	4984,6	7092,4	142,3

2— SSCB'DE 1933-1938 YILLARINDA OKUL YAPIMI

YILLAR	Okul Sayıları		
	Kentler ve kent tipi yerleşim bölgeleri	Kırsal yerleşim bölgeleri	Toplam
1933	326	3261	3587
1934	577	3488	4065
1935	533	2829	3362
1936	1505	4206	5711
1937	730	1323	2053
1938	583	1246	1829
Toplam 1933-38	4254	16353	20607

3— 1933-1938 YILLARINDA YÜKSEK OKUL BİTİREN GENÇ UZMANLAR
(bin olarak)

	1933	1934	1935	1936	1937	1938
SSCB'de toplam sayı (askeri uzmanlar hariç)	34,6	49,2	83,7	97,6	104,8	106,7
1- Sanayi ve İnşaat mühendisleri	6,1	14,9	29,6	29,2	27,6	25,2
2- Ulaşım ve haberleşme mühendisleri	1,8	4,0	7,6	6,6	7,0	6,1
3- Tarımın makineleştirilmesi için mühendisler, agronomlar, veterinerler, hayvan teknisyenleri	4,8	6,3	8,8	10,4	11,3	10,6
4- Ekonomistler ve hukukçular	2,5	2,5	5,0	6,4	5,0	5,7
5- Ortaokul, işçi fakülteleri, teknik okul öğretmenleri, kültür işçileri (sanatçılar dahil)	10,5	7,9	12,5	21,6	31,7	35,7
6- Doktorlar, Eczacılar, spor öğretmenleri	4,6	2,5	7,5	9,2	12,3	13,6
7-Diğer uzmanlık dalları	4,3	11,1	12,7	14,2	9,9	9,8

Bütün bu dev kültür çalışması sayesinde bizde çok sayıda yeni aydın; işçi sınıfı, köylülük ve Sovyet görevlilerinin saflarından çıkan, halkımızın etinden ve kanından olan Sovyet aydınları; sömürü boyunduruğu tanımayan, sömürücülerden nefret eden ve Sovyetler Birliği halklarına bağlılık ve dürüstlükle hizmet etmeye hazır olan aydınlar yetişmiş ve gelişmiştir.

Ülkemizde kültür devriminin en önemli sonuçlarından birinin, bu yeni sosyalist halk aydınlarının doğuşu olduğunu düşünüyorum.

3— Sovyet Sisteminin Daha Çok Sağlamlaştırılması

Rapor döneminin en önemli sonuçlarından biri, ülkenin iç durumunun daha da sağlamlaşması, Sovyet sisteminin daha da sağlamlaşmasıdır.

Başka türlü olmazdı da. Sosyalist sistemin ekonominin bütün dallarında yerleşmesi, tarım ve endüstrinin kalkınması, emekçilerin maddi durumlarının iyileşmesi, halk kitlelerinin kültürel düzeylerinin yükselmesi, politik faaliyetlerinin artması — Sovyet iktidarı altında gerçekleştirilen bütün bunlar, Sovyet sisteminin daha da sağlamlaşmasına yol açmak zorundaydı.

Herhangi bir kapitalist ülkeden farklı olarak bugünkü Sovyet toplumunun özelliği, içinde antagonist düşman sınıflar olmamasıdır; sömürücü sınıflar tasfiye edilmiş, Sovyet toplumunu oluşturan işçi, köylü ve aydınlar dostça işbirliği temelinde yaşıyor ve çalışıyorlar. Kapitalist toplum, onun iç durumunu güvensiz kılan işçilerle kapitalistler, köylülerle toprak sahipleri arasındaki uzlaşmaz çelişkilerle parçalanırken; sömürü boyunduruğundan kurtulmuş Sovyet toplumu böyle zıtlıklar tanımıyor, sınıfsal çatışmalar ona yabancıdır ve o, işçiler, köylüler aydınların dostça işbirliği tablosunu sunuyor. Bu ortaklık temelinde, Sovyet toplumunun moral ve

politik birliği, Sovyetler Birliği halklarının dostluğu ve Sovyet yurtseverliği gibi itici güçler gelişmiştir. 1936 Kasımı'nda kabul edilen Sovyetler Birliği anayasası ve ülkenin en yüksek organları için yapılan seçimlerin tamamen demokratikleştirilmesi, bu temelde ortaya çıkmıştır.

Ülkenin en yüksek organları için yapılan seçimlere gelince; bunlar ülkemizin iç durumunun karakteristik bir özelliğini oluşturan Sovyet toplumunun birliği ve Sovyetler Birliği halklarının dostluğunun parlak bir göstergesidir. Aralık 1937'de, SSCB Yüksek Sovyeti seçimlerinde, bilindiği gibi, Komünistlerle partisizler bloğuna yaklaşık 90 milyon oy verilmiştir; bu, seçime katılanların yüzde 98,6'sıdır. Haziran 1938'de Birlik Cumhuriyetleri Yüksek Sovyeti seçimlerinde ise Komünistlerle partisizlerin oluşturduğu bloka 92 milyon oy verilmiştir; bu, seçime katılanların yüzde 99,4'üdür.

Sovyet sisteminin sağlamlığı ve Sovyet iktidarının yenilmez gücünün kaynağının temeli burada yatmaktadır.

Bu, başka şeylerin yanısıra, bir savaş durumunda,Kızıl Ordumuzun gerek cephegerisi gerekse de cephesinin homojenlik ve içsel birlik sayesinde, herhangi bir ülkeden daha sağlam olacağı anlamına gelir; askeri çatışmaların yabancı hayranları bunu akıllarından çıkarmamalıdırlar.

Yabancı basının bazı sözcüleri, Sovyet örgütlerinin, Troçki, Zinovyev, Kamenev, Yakir, Tuhaçevski, Rosenholz, Buharin ve öteki canavarlar gibi casus katil ve zararlılardan temizlenmesinin Sovyet sistemini "sarstığının", onun içine "bölünmeyi" taşıdığının gevezeliğini yapmaktadırlar. Bu ahmakça gevezelik sadece insanı eğlendirmeye yarar. Sovyet örgütlerinin zararlı ve düşman unsurlardan temizlenmesi, nasıl olur da Sovyet sistemini sarsar ve parçalar? Yabancılar karşısında el pençe duran her yabancı memur yaratığı karşısında dalkavuk sadakatinin kölece duygularıyla dolu, onlar için casusluk yapmaya hazır bir avuç Troçkist-Buharinci casus, katil ve zararlıyı, sermayenin zincirlerinden kurtulmuş

herhangi bir Sovyet vatandaşının kapitalist kölelik boyunduruğunu hâlâ omuzlarında taşıyan yüksek mevki sahibi herhangi bir yabancı memurdan çok daha üst seviyede olduğunu anlamayan bu bir avuç insanı, bu zavallı satılık köleler çetesini kim ne yapsın, bunların halk için ne değeri olabilir, bunlar kimi "parçalayabilir"ler? 1937 yılında Tuhaçevski, Yakir, Uboreviç ve diğer canavarlar idama mahkûm edildi. SSCB Yüksek Sovyeti seçimleri bu olaydan sonra gerçekleşti. Seçimler, Sovyet iktidarına seçime katılanların yüzde 98,6'sının oyunu getirdi. 1938 yılının başlarında Rosenholz, Rikov, Buharin ve diğer canavarlar idama mahkûm edildi. Birlik Cumhuriyetleri Yüksek Sovyeti seçimleri bu olaydan sonra gerçekleşti ve seçime katılanların yüzde 99,4'ü oyunu Sovyet iktidarına verdi. Sormak gerekir, "parçalanma" belirtileri nerede, bu "parçalanma" neden seçim sonuçlarında ifadesini bulmadı?

Bu yabancı gevezelere kulak verilecek olsa, casusları, katilleri, zararlıları serbest bıraksaydık, zararlı faaliyetlerine, cinayetlerine, casusluklarına devam etmelerini sağlasaydık, Sovyet örgütlerinin şimdikinden daha sağlam, daha istikrarlı olacakları sonucuna varılabilir. *(Gülüşmeler).* Katilleri, casusları, zararlı unsurları bu kadar yüzsüzce savunan bu baylar kendilerini çok erken ele vermiyorlar mı?

Sovyet örgütlerinin, casuslar, katiller ve zararlılardan temizlenmesinin, bu örgütlerin sağlamlaşmasına yolaçması gerektiğinden gerçekte de buna yolaçtığından sözetmek daha doğru olmaz mıydı?

Örneğin Hassan Gölü'nde meydana gelen olaylar, Sovyet örgütlerinin casus ve zararlılardan temizlenmesinin bu örgütlerin sağlamlaştırılmasının en emin yolu olduğundan başka neyi ifade ediyor?

İç politika alanında partinin görevleri şunlardı:

1- Üretim tekniği ve sanayinin büyüme hızı alanında en önemli kapitalist ülkeleri geride bırakmamızdan sonra, gelecek on-onbeş yıl içinde ekonomik olarak da geçmek için, sanayimizin kalkınmasını, emek üretkenliğinin büyümesini üretim tekniğinin mükemmelleştirilmesini daha fazla teşvik etmek;

2- önümüzdeki üç-dört yıl içinde, hektar başına ortalama 12-13 kental ürün olmak üzere yılda 8 milyar ton tahıl üretimine ulaşmak, sanayi bitkileri üretimini ortalama yüzde 30-35 yükseltmek, koyun ve domuzların sayısını iki katına çıkarmak, sığırların sayısını yüzde 40, at mevcudunu ise yüzde 35 artırmak için tarım ve hayvancılığımızı daha fazla teşvik etmek;

3- işçi, köylü ve aydınların maddi ve kültürel durumlarını daha da iyileştirmek,

4- sosyalist anayasamızı kararlılıkla uygulamak, ülkenin politik yaşamının demokratikleşmesini eksiksiz gerçekleştirmek, Sovyet toplumunun moral ve politik birliğini, işçi, köylü ve aydınların dostça işbirliğini sağlamlaştırmak, Sovyetler Birliği halklarının dostluğunu her biçimde sağlamlaştırmak, Sovyet yurtseverliğini geliştirmek ve korumak,

5- kapitalist dünyayı unutmamak, yabancı casusluk örgütlerinin ülkemize casuslar, katiller ve zararlı unsurlar göndereceğini akıldan çıkarmamak, halk düşmanlarını yerle bir etmek, köklerini kazımak için sosyalist güvenlik organımıza sistemli olarak yardım ederek onu sağlamlaştırmak.

III
SBKP (B)'NİN DAHA DA PEKİŞTİRİLMESİ

Politik çizgi ve pratik günlük çalışma açısından rapor dönemi, partimizin genel çizgisinin tam zaferi dönemidir. *(Coşkun, sürekli alkışlar).*

Ekonominin bütününde sosyalist sistemin yerleşmesi, endüstri ve tarımın yeni teknik temelinde yeniden yapılanmasının tamamlanması, endüstride İkinci Beş Yıllık Plân'ın zamanından önce gerçekleşmesi, yıllık tahıl üretiminin 7 milyar pud seviyesine çıkması, sefalet ve işsizliğin ortadan kaldırılması, halkın maddi ve kültürel durumunun yükseltilmesi —bunlar, parti politikamızın doğruluğunu, parti önderliğimizin doğruluğunu gösteren başlıca kazanımlardır.

Bu parlak kazanımlar karşısında, partimizin genel çizgisinin düşmanları —Troçkist, Pyatakovcu, Buharinci ve Rikovcular türünden çeşitli "sol" ve sağ akımlar— her türlü soysuzlaşmış unsur sinmek, aşınmış "platformlar"ını gizlemek ve illegaliteye geçmek zorunda kalmışlardır. Halkın iradesine tabi olmaya cesaretleri olmadığı için, bunlar Menşeviklerle, Sosyal-Devrimcilerle ve faşistlerle birleşmeyi, yabancı casusluk organlarının hizmetine girmeyi, casus olarak onlara kapılanmayı, ülkemizi parçalamak ve kapitalist köleliği yeniden kurmak için Sovyetler Birliği'nin düşmanlarına yardım etmeyi yeğlediler.

Parti çizgimizin karşıtı olup, daha sonra halk düşmanları haline gelenlerin şerefsiz sonları böyle olmuştur

Halk düşmanlarını yok ettikten, parti ve Sovyet örgütlerini soysuzlaşmış unsurlardan temizledikten sonra politik ve örgütsel çalışmasında daha da bütünleşen partimiz, Merkez Komitesinin etrafında daha sağlam biçimde birleşmiştir. *(Coşkun alkışlar. Bütün delegeler ayakta, raporu sunana tezahürat yapıyorlar. Sesler duyuluyor: "Stalin Yoldaşa hurra!", "Yaşasın Stalin Yoldaş!" "Yaşasın Parti Merkez Komitemiz! Hurra!").*

Rapor döneminde partimizin iç yaşamının gelişimini ve örgütsel çalışmasıyla propaganda çalışmalarını değerlendirmeye geçelim.

1— Parti Bileşiminin İyileştirilmesi İçin Önlemler Gereğinden Fazla Büyük Örgütlerin Bölünmesi. Yönetici Organların Alt Örgütlerin Çalışmalarına Yakınlaştırılması

Rapor döneminde partinin ve yönetici organlarının sağlamlaştırılması öncelikle iki çizgide uygulanmıştır: Parti bileşiminin düzenlenmesi, güven vermeyen unsurların dışarı atılması, en iyilerinin seçilmesi ve gereğinden fazla büyük örgütlerin bölünmesi, küçültülmesi ve yönetici organların alt örgütlerin operatif, somut çalışmalarına yakınlaştırılması.

XVII. Parti Kongresi'nde 1.874.488 parti üyesi temsil edilmişti. Bu sayı, bir önceki XVI. Parti Kongresi'nde temsil edilen üye sayısıyla karşılaştırıldığında, XVI. ile XVII. Parti Kongresi arasındaki dönemde partiye 600.000 yeni üye girdiği ortaya çıkmaktadır. Parti. 1930-1933 koşulları altında, partiye böylesine bir kitle akımının sağlıksız ve istenmeyen bir üye genişlemesine yol açacağını çok iyi hissediyordu. Parti, saflarına sadece dürüst ve bağlı insanlarını değil, aynı zamanda tesadüfi üyelerin de parti bayrağını kişisel amaçları için kullanmak isteyen kariyerist unsurların da katıldığını biliyordu. Parti, gücünün sadece sayıda değil; öncelikle parti üyelerinin niteliğinde yattığını pekâlâ biliyordu. Bu durumla bağlantılı olarak parti bileşiminin düzenlenmesi sorunu ortaya çıktı. Böylece, daha 1933'te başlamış bulunan parti üyeleriyle aday üyelerini kapsamına alan temizleme faaliyetinin sürdürülmesi kararı alındı, ve gerçekten de 1935'e kadar sürdürüldü. Ayrıca, partiye yeni üye alımlarının durdurulması kararlaştırılmış ve gerçekten de Eylül 1936'ya kadar üye kaydı durdurulmuştu; yeni üye kaydı ancak 1 Kasım 1936'da serbest bırakıldı. Parti içinde hiç de az kuşkulu unsurun olmadığını kanıtlayan Kirov yoldaşın hainçe katledilmesinden sonra, parti belgelerinin denetlenmesi ve değiş-tokuş edilmesi kararı alındı; ve bunlar ancak 1936 Eylülü'nde bitirilebildi. Partiye üye ve aday üye kaydı ancak bundan sonra serbest bırakıl-

dı. Bütün bu önlemler sonucunda parti, saflarına tesadüfen katılmış pasif, kariyerist ve doğrudan düşman unsurlardan temizlenmiş ve aynı zamanda en kararlı, en bağlı unsurları seçmiştir. Bu temizleme harekâtının ciddi hatalar yapılmaksızın gerçekleştiği iddia edilemez. Ne yazık ki tahmin edilenden daha çok hata yapıldı. Artık kitlesel ölçüde temizleme harekâtına ihtiyacımız kalmadığı kuşku götürmez. Fakat 1933-1936 yılları arasında temizleme harekâtı kaçınılmazdı ve esas olarak olumlu sonuçlar verdi. Şimdiki, yani XVIII. Parti Kongresi'nde yaklaşık 1.600.000 parti üyesi temsil ediliyor, bu XVII. Parti Kongresi'yle karşılaştırıldığında 270.000 üye daha az demektir. Bu kötü birşey değil. Tam tersine böyle olması iyi, çünkü parti pisliklerinden temizlenerek sağlamlaşıyor. Bugün partimiz, üye sayısı itibariyle biraz küçülmüştür, ama buna karşılık niteliği yükselmiştir.

Bu büyük bir kazanımdır.

Partinin günlük yönetiminin alt örgütlerin çalışmasına yakınlaştırılması anlamında, daha da somutlaştırılması anlamında gündeme gelen iyileştirmeye gelince, parti bu konuda, gereğinden fazla büyük örgütlerin bölünmesinin küçültülmesinin, parti organlarının bu örgütleri yönetmesini kolaylaştırmanın ve bizzat yönetimi somut, canlı, operatif kılmanın tek yolu olduğu sonucuna varmıştır. Bu bölme, gerek halk komiserleri seviyesinde, gerekse de idari-bölgesel örgütler, yani Birlik cumhuriyetleri, bölgeler, yöreler, reyonlar vs. seviyesinde uygulanmıştır. Bu önlem sayesinde, bugün 7 Birlik cumhuriyeti yerine 11 Birlik Cumhuriyeti, 14 SSCB halk komiserliği yerine 34 halk komiserliği, 70 bölge ve yöre yerine 110 bölge ve yöre, 2.559 kırsal ve kentsel reyon yerine, 3.815 reyona sahibiz. Buna uygun olarak, şimdi yönetici parti organları sistemi içinde SBKP(B) MK'sı başta olmak üzere 11 merkez komitesi, 6 bölge komitesi, 104 yöre komitesi, 30 çevre komitesi, 212 il komitesi 336 kentsel reyon komitesi, 3.479 kırsal reyon komitesi ve 113.060 temel parti örgütü var.

Gereğinden fazla büyük parti örgütlerinin bölünmesinin tamamlandığı söylenemez. Bölünme büyük ihtimalle daha da sürecek. Fakat ne olursa olsun bu uygulama şimdiden gerek yönetimin günlük çalışmasının düzeltilmesi anlamında gerekse de yönetimin alt örgütlerinin somut çalışmasına yakınlaştırılması anlamında, olumlu sonuçlar göstermektedir. Gereğinden fazla büyük örgütlerin bölünmesinin bize yüzlerce, binlerce yeni insanı yönetim çalışmasına çekme olanağı verdiğinden söz bile etmiyorum.

Bu da büyük bir kazanımdır.

2— Kadroların Seçimi, Teşviki ve Dağılımı

Parti bileşiminin düzenlenmesi ve yönetici organların alt örgütlerin somut çalışmalarına yakınlaştırılması partinin ve parti yönetiminin daha çok sağlamlaştırılması için tek araç değildi, olamazdı. Rapor döneminde, partiyi sağlamlaştıracak bir başka yol da, kadro eğitimi çalışmasını köklü biçimde iyileştirmek, kadro seçimini iyileştirmek, çalışma sürecinde teşvikleri, dağılımları ve denetimlerini daha iyi yürütmekti.

Parti kadroları partinin komutan mevcududur ve Partimiz iktidarda olduğu için, bunlar aynı zamanda yönetici devlet organlarının komutanlarını oluştururlar. Doğru politik çizgi oluşturulup pratikte denendikten sonra parti kadroları, Partinin ve devlet yönetiminin tayin edici güçleridirler. Doğru politik çizgiye sahip olmak — bu elbette birinci ve en önemli meseledir. Fakat yine de yetersizdir. Doğru politik çizgi ilân edilmek için değil, hayata geçirilmek için gereklidir. Doğru Politik çizgiyi hayata geçirmek için, partinin politik çizgisini anlayan, bu çizgiyi kendi çizgisi olarak benimseyen, bu çizgiyi hayata geçirmeye hazır, pratikte gerçekleştirmeye hazır, bu çizginin sorumluluğunu alabilecek, savunabilecek, bu çizgi için mücadele edebilecek kadrolara, insanlara ihtiyaç vardır. Aksi halde doğru politik çizgi kâğıt üzerinde

kalma tehlikesi ile karşı karşıya kalır. İşte tam da bu noktada, doğru kadro seçimi, kadroların eğitimi, yeni insanların yükselmesi kadroların doğru dağılımı, yaptıkları çalışma temelinde denetlenmeleri sorunu gündeme gelmektedir.

Kadroların doğru seçimi ne demektir?

Kadroların doğru seçimi, insanın kendisine vekil ve yardımcılar bulması, bir büro kurması ve oradan çeşitli talimatlar dağıtması değildir elbette. *(Gülüşmeler).* Kadroların doğru seçimi, yetkilerini kötüye kullanmak, onlarca, yüzlerce insanı anlamsız bir şekilde bir yerden ötekine, sonra yine başka bir yere atamak, bitmek tükenmek bilmeyen "reorganizasyonlar" gerçekleştirmek de değildir. *(Gülüşmeler).*

Doğru kadro seçiminin anlamı şudur:

Birincisi, kadroları parti ve devletin altın fonları olarak değerlendirmek, onlara özenle davranmak, onlara saygı göstermektir.

İkincisi, kadroları tanımak, her kadronun üstünlük ve eksikliklerini özenle incelemek ve kadronun hangi görevde yeteneklerini en kolay biçimde geliştirebileceğini bilmek.

Üçüncüsü, itinayla kadro yetiştirmek, kendisini geliştiren her çalışma arkadaşına ilerlemesi için yardım etmek, böylesi çalışma arkadaşlarıyla sabırla "uğraşmak" ve onların gelişmelerini hızlandırmak için zaman kaybetmekten korkmamak.

Dördüncüsü, bulundukları yerde paslanmadan, körelmeden, yeni kadroları cesaretle ve zamanında terfi ettirmek.

Beşincisi, çalışma arkadaşlarını, herkesin kendisini doğru yerde hissedeceği; her çalışma arkadaşının ortak davamız için kişisel yetenekleri itibariyla becerebileceğinin en azamisini gerçekleştireceği; kadro dağılımı çalışmasının genel yöneliminin, gerçekleştirilmesi için bu dağılımın uygulandığı politik çizginin talepleriyle tümüyle uyum içinde olacağı şekilde çalışma arkadaşlarını işyerlerine dağıtmak.

Burada, yeni, genç kadroların zamanında ve cesur biçimde terfilerini sağlamak sorunu özel bir öneme sahiptir. İnsan-

larımızda bu soruna ilişkin henüz tam bir netlik olmadığını sanıyorum. Bazıları, insan seçiminde esas olarak eski kadrolara yönelinmesi gerektiğini düşünüyorlar. Bazıları ise, buna karşılık, esas olarak genç kadrolara yönelmenin gerekli olduğunu söylüyorlar. Bana öyle geliyor ki, iki taraf da haksız. Elbette eski kadrolar parti ve devlet için büyük bir servettir. Bu kadrolar, genç kadroların sahip olmadığı şeylere sahipler: Yönetimde büyük bir deneyim, Marksist-Leninist ilkelere büyük bağlılık, uzmanlık, yönünü belirleme yeteneği. Ama birinci olarak, yaşlı kadroların artık sayısı azaldı, gerekenden daha azlar ve doğa yasaları gereğince yavaş yavaş çalışmanın dışında kalıyorlar. İkinci olarak, yaşlı kadroların bir kısmı, bazen inatla geçmişe, geçmiş zamana bakma, eskide takılıp kalma yaşamdaki yenilikleri farketmeme eğilimi gösteriyor. Yenilik duygusunu yitirme denir buna. Bu çok ciddi ve tehlikeli bir eksikliktir. Genç kadrolar ise yaşlı kadrolar gibi deneyimli, çelikleşmiş, bilgili ve yönünü belirleme yeteneğine sahip kişiler değiller. Ama birinci olarak, genç kadrolar ezici çoğunluğu oluşturuyor; ikinci olarak gençler ve şimdilik işten ayrılma tehlikesiyle karşı karşıya değiller; üçüncü olarak, yenilik duygusuyla kaynıyorlar, ki bu her Bolşevik yönetici için değerli bir özelliktir; dördüncü olarak, öyle çabuk gelişiyorlar, öyle çabuk öğreniyorlar ki, eskilere yetişecekleri, eşit değerde insanlar olarak onların yanında yerlerini alacakları ve sonra da eskilerin yerlerini doldurmaya layık olacakları zaman çok uzakta değil. Buna göre önümüzdeki görev, yaşlı kadrolara, ya da genç kadrolara yönelmek değil, koordinasyonu sağlamak, yaşlı ve genç kadroları, parti ve devletin yönetim çalışmasının ortak bir orkestrası halinde birleştirmeyi başarmaktır. *(Sürekli alkışlar).*

İşte bu nedenden dolayı genç kadroları zamanında ve cesaretle terfi ettirmek gerekir.

Rapor döneminde, parti yönetiminin sağlamlaştırılmasından elde edilen en önemli kazanımlardan biri, partinin, yaşlı

ve genç fonksiyorlerinin koordinasyonunu, kadro seçimi alanında yukarıdan aşağıya başarıyla uygulamasında yatmaktadır.

Parti Merkez Komitesi'ndeki verilerden görülebileceği gibi, parti, rapor dönemi içinde, yüzde yirmisi kadın olmak üzere 500.000'den fazla genç Bolşeviği, parti üyesini, parti sempatizanını devlet ve parti faaliyetinin yönetim görevlerine getirmiştir.

Bugün görevimiz nedir?

Bugün görevimiz, kadro seçiminin aşağıdan yukarıya kadar tamamen tek elden yapılmasını sağlamak ve bu faaliyeti layık olduğu seviyeye, bilimsel, Bolşevik seviyeye çıkarmaktır.

Bunun için, çeşitli kısım ve sektörlerde kadro seçimi ve terfisiyle ilgili incelemenin dağınıklığına son vermek, bu faaliyeti tek bir yerde yoğunlaştırmak gerekmektedir.

Bu yer, SBKP (B) Merkez Komitesi bünyesindeki Kadro Şubesi ve cumhuriyet, bölge ve yöre parti örgütlerinin ilgili kadro şubeleri olmalıdır.

3— Parti Propagandası. Parti Üyesi ve Parti Kadrolarının Marksist-Leninist Eğitimi

Rapor dönemi içinde partinin ve onun yönetici organlarının temelleri üzerinde pekiştiği bir parti çalışması alanı, çok önemli ve sorumluluk dolu bir alan daha vardır: Yazılı ve sözlü parti propagandası ve parti ajitasyonu, Parti üyeleri ve kadrolarının Marksist-Leninist eğitimi, parti ve parti çalışanlarının politik ve teorik düzeyinin yükseltilmesi çalışması.

Parti propagandasının, fonksiyonerlerimizin Marksist-Leninist eğitiminin ne kadar önemli olduğu üzerine ayrıntılı açıklamalar yapmak gereksizdir sanırım. Sadece parti aygıtı fonksiyonerlerini kastetmiyorum. Komsomol örgütlerinin, sendika, ticaret, kooperatif, ekonomi, Sovyet, eğitim, askeri

vd. örgütlerinin fonksiyonerlerini de kastediyorum. Parti bileşiminin düzenlenmesi ve yönetici organların, alt örgütlerin çalışmasına daha yakınlaştırılması doyurucu bir şekilde sağlanabilir; kadroların terfi ettirilmesi, seçimi ve dağılımı doyurucu bir şekilde örgütlenebilir; ama, herhangi bir nedenden dolayı parti propagandamız aksamaya başlarsa, kadrolarımızın Marksist-Leninist eğitimi dumura uğramaya başlarsa, bu kadroların politik ve teorik seviyesini yükseltme çalışmamız gevşerse ve kadrolarımız, bununla bağlantılı olarak, yürüyüşümüzün perspektifleriyle ilgilenmeyi bırakırlarsa, davamızın tek haklı dava olduğunu kavramayı bırakıp, yukarıdan gelen emirleri körü körüne ve mekanik biçimde uygulayan herhangi bir perspektife sahip olmayan dar kafalı pratikçilere dönüşürlerse, bu durumda bütün devlet ve parti çalışmamız dumura uğrayacaktır. Şu, bir aksiyom olarak kavranmalıdır: politik seviye ne kadar yüksek, devlet ve parti çalışmasının ilgili alanlarındaki fonksiyonerler ne kadar Marksist-Leninist bilince sahipse, çalışmanın seviyesi o kadar yüksek, çalışma o kadar verimli, sonuçları o kadar etkilidir; ve tersine: politik seviye ne kadar düşük, fonksiyonerler ne kadar az Marksist-Leninist bilince sahipse, çalışmada başarısızlık ve yenilgi o kadar büyük ihtimal, yöneticilerin bayağılaşmaları, hırslı palavracılara dönüşmeleri, soysuzlaşmaları o kadar büyük ihtimaldir. Kesinlikle şu söylenebilir: Eğer bütün çalışma dallarında kadrolarımızı ideolojik olarak donatmayı, ulusal ve uluslararası durumlarda kendi kendilerini yönlendirebilecek ölçüde politik çelikleşmelerini sağlamayı başarabilirsek, eğer onları ülke yönetimiyle ilgili sorunlarda ciddi yanlışlara düşmeden karar verebilecek yetenekte tamamen olgun Marksist-Leninistler haline getirmeyi başarabilirsek, görevlerimizin onda dokuzunu çözmüş olduğumuzu düşünmekte tamamen haklı olacağız. Bu görevi mutlaka yerine getirebiliriz, bu görevin yerine getirilmesi için gerekli olan herşeye sahibiz çünkü.

Ülkemizde genç kadroların yetiştirilmesi ve biçimlenmesi, genel olarak bilim ve tekniğin tek tek dallarına, uzmanlık

alanlarına göre olmaktadır. Bu gerekli ve amaca uygun. Bir tıp uzmanı aynı zamanda fizik ya da botanik uzmanı olmak zorunda değil, ya da tersine. Fakat, bilimin bir dalı vardır ki ona egemen olmak bütün bilim dallarında görevli Bolşevikler için zorunludur. Bu, toplum, toplumsal gelişim yasaları, proleter devriminin gelişim yasaları, sosyalist insanın gelişim yasaları, komünizmin zaferiyle ilgili Marksist-Leninist bilimdir. Zira, kendisine Leninist diyen, ama kendisini uzmanlık alanı dışında örneğin matematik, botanik ya da kimya —her şeye kapatan, uzmanlık alanı dışında hiç bir şey görmeyen birini gerçek Leninist olarak değerlendirmek mümkün değildir. Bir Leninist sadece kendi tercih ettiği bilimsel alanda kalmamalıdır, aynı zamanda, ülkesinin kaderiyle ilgilenen, toplumun gelişim yasalarından haberdar, bu yasalardan yararlanmasını bilen ve ülkesinin yönetimine aktif biçimde katılma çabasında olan politik ve toplumsal aktif bir insan olmak zorundadır. Elbette bu, Bolşevik uzmanlar için ek bir çalışma demektir. Ne var ki bu yüz kat ürün veren bir çalışmadır.

Parti propagandasının görevi, kadroların Marksist -Leninist eğitiminin görevi, kadrolarımızın bütün çalışma alanlarında, toplumun gelişim yasalarıyla ilgili Marksist -Leninist bilimi benimsemelerine yardımcı olmaktır.

Propaganda ve kadroların Marksist-Leninist eğitiminin iyileştirilmesi sorunu, SBKP(B) Merkez Komitesinin çeşitli bölge parti örgütlerinde görevli propagandistlerle yaptığı bir dizi toplantıda tartışılmıştır. Bu toplantılarda "SBKP(B) Tarihi Kısa Ders"in Eylül 1938'de yayınlanmasına dikkat çekilmiştir. "SBKP(B) Tarihi Kısa Ders"in yayınlanmasının ülkemizde Marksist-Leninist propagandaya yeni bir atılım sağladığı saptanmıştır. SBKP(B) Merkez Komitesi çalışmalarının sonuçları, "SBKP(B) Tarihi Kısa Ders"in Yayınlanmasıyla İlgili Olarak Parti Propagandasının Şekillendirilmesi" adlı bilinen kararında açıklanmıştır.

Bu karardan hareket eden ve 1937 yılında yapılan SBKP(B) Merkez Komitesi Mart Plenumu'nda alınan "Parti Çalışmasının Eksiklikleri Üzerine" adlı bilinen kararları dikkate alan SBKP(B) Merkez Komitesi, propaganda ve parti üyeleriyle kadrolarının Marksist-Leninist eğitiminin iyileştirilmesi alanlarında başlıca şu önlemleri almayı öngörmüştür:

1- Parti propagandası ve parti ajitasyonunun yönetimi tek merkezde toplanacak ve propaganda-ajitasyon şubeleriyle basın şubesi, SBKP(B) Merkez Komitesi bünyesinde bütünlüklü bir propaganda-ajitasyon yönetimi olarak birleştirilecektir; bu arada her cumhuriyet, bölge ve yöre örgütünde buna denk düşen propaganda ve ajitasyon kısımları örgütlenecektir;

2- propagandada çevre sistemi tek yanlı biçimde tercih edilmesinin yanlış olduğu açıklanacak ve Marksizm-Leninizm esaslarının parti üyeleri tarafından kişisel olarak incelenmesi yönteminin daha uygun olduğu açıklanacak, o nedenle de partinin dikkati basında propaganda ve seminerler biçiminde yapılan bir propaganda sisteminin örgütlenmesinde yoğunlaştırılacaktır;

3- her bölge merkezinde alt kadro eğitiminin geliştirilmesi için yıllık kurslar örgütlenecektir;

4- ülkemizin çeşitli merkezlerinde orta seviyede kadrolar için iki yıllık Lenin Okulları örgütlenecektir;

5- nitelikli teorik parti kadrolarının eğitimi için SBKP(B) Merkez Komitesi bünyesinde üç yıllık bir Marksizm-Leninizm Yüksek Okulu örgütlenecektir;

6- ülkemizin çeşitli merkezlerinde propagandistler ve basın çalışanlarının yetkinleşmesi için yıllık kurslar oluşturulacaktır;

7- Marksizm-Leninizm Yüksek Okulu'nda, Yüksek Okullarda görev yapan Marksizm Leninizm öğretmenleri için altı aylık yetkinleşme kursları oluşturulacaktır;

Hiç kuşku yok ki, şimdiden uygulanmaya başlanan, ama henüz yeterli ölçüde olmayan bu önlemlerin hayata geçirilmesi, iyi sonuçlar vermekte gecikmeyecektir.

4 – Teorinin Bazı Sorunları

Propaganda ve ideolojik çalışmalarımızın eksikliklerine, son derece büyük pratik değeri olan bazı teorik sorunlarda yoldaşlarımızın tam bir netliğe ulaşamamış olmaları, bu sorunlara ilişkin belli bir karışıklığın hüküm sürmesi de eklenmelidir. Genel olarak devlet, özel olarak da Sosyalist devletimiz ve Sovyet aydınları sorunundan sözediyorum.

Zaman zaman şu soru soruluyor: "Ülkemizde sömürücü sınıflar ortadan kaldırıldı, artık düşman sınıflar yok, ezilmesi gereken hiç kimse kalmadı. Buna göre artık devlete gerek yok, devlet yavaş yavaş ölmeli – neden sosyalist devletimizin yavaş yavaş ölmesine çalışmıyoruz, neden varlığına son vermek için çaba harcamıyoruz, devletle ilgili bu ıvır zıvır bir kenara atmanın zamanı gelmedi mi?"

Ya da : "Ülkemizde artık sömürücü sınıflar ortadan kaldırıldı, sosyalizm esas itibariyle kuruldu, komünizme doğru yürüyoruz, oysa Marksist devlet öğretisi komünizmde hiç bir devletin olmayacağını söylüyor — Neden sosyalist devletimizin yavaş yavaş ölmesine çalışmıyoruz, devleti antik çağ müzesine sürmemizin zamanı gelmedi mi?"

Bu sorular, soru soranların Marks ve Engels'in devlet öğretisini cümle cümle ezberlediklerini kanıtlıyor. Ama, bu yoldaşların öğretinin özünü kavramadıklarını, bunların hangi tarihsel koşullar altında kaleme alındıklarını bilmediklerini, özellikle içinde bulunduğumuz şimdiki uluslararası durumu anlamadıklarını, kapitalist kuşatmanın var olduğunu ve bunun sosyalizmin ülkesi için doğurduğu tehlikeler olgusunu farketmediklerini de kanıtlamakta. Bu sorularda sadece kapitalist çevrenin küçümsenmesi dile getirilmiyor, aynı zamanda, burjuva devletlerinin ve organlarının ülkemizde casuslar, katiller, zararlı unsurlar yollamalarının ülkemize karşı bir askeri saldırı düzenlemek için fırsat kollamalarının küçümsen-

mesi dile geliyor; bu sorularda aynı zamanda sosyalist devletimizin ve sosyalizmin ülkesini dışarıdan gelecek saldırılara karşı korumak için gerekli olan askeri-ceza ve güvenlik organlarının öneminin küçümsenmesi dile geliyor. Bu küçümseme hatasını işleyenlerin sadece sözünü ettiğim yoldaşlar olmadığı saptanmalıdır. Belli ölçülerde hepimiz, bütün Bolşevikler aynı hatayı işliyoruz. Troçkist ve Buharinci elebaşıların, casusluk ve komplo faaaliyetlerinden son zamanlarda, 1937/38 yıllarında haberdar olmamız şaşırtıcı değil mi? Oysa bu baylar, belgelerden görülebileceği gibi, Ekim Devrimi'nin ilk günlerinden bu yana yabancı casusluk organlarının hizmetinde casus olarak çalışmış ve komploculuk yapmışlardır. Bu ciddi olguyu nasıl farkedemedik? Bu başarısızlık neyle açıklanır? Bu soruya genellikle şu yanıt veriliyor: Bu insanların bu kadar alçalacaklarını tahmin edemezdik. Fakat bu bir açıklama değildir, böyle savunma da olmaz. Zira başarısızlık olgusu, başarısızlık olarak kalır. Bu başarısızlığın nedeni nedir öyleyse? Bu başarısızlığın nedeni, insanların kibirini, karaktersizliklerini, onları casusluk ağlarına düşürmek ve bu ağı Sovyet devletinin organlarına kadar yaymak için kullanmaya hazır bizi çevreleyen burjuva devletlerin ve onların casusluk organlarının gücü ve öneminin küçümsenmesidir. Bunun nedeni, sosyalist devlet ve onun karşı savunma aygıtının rolü ve öneminin küçümsenmesidir; bu karşı savunmanın küçümsenmesi, karşı savunmanın Sovyet Devleti'nde önemsiz olduğu, Sovyet Devleti gibi Sovyet karşı savunmasının da yakın zamanda antik çağ müzesine tıkılacağı yönündeki saçmalık, küçümsemeye yolaçmıştır.

Bu küçümseme ülkemizde hangi zemin üzerinde varolabildi?

Marksizmin devlet teorisinin bazı genel önermelerinin yetersiz incelenmesi ve eksik bırakılmaları zemininde varolabildi. Bu küçümseme teorik genellemeler için bize, oldukça zengin malzeme sunan pratik devlet faaliyetinin yirmi yıllık

deneyimine sahip olduğumuz, eğer gerçekten istersek bu teorik boşluğu başarıyla doldurabileceğimiz halde, devlet teorisiyle ilgili olarak suç sayılması gereken bir kayıtsızlık içinde bulunduğumuz için yaygınlaşmıştır. Lenin'in Rus Marksistlerinin Marksizm teorisini geliştirmekle yükümlü oldukları yolundaki talimatını unutmuştuk. Lenin şöyle söylüyor:

> "Biz, Marksist teorinin tamamlanmış ve dokunulmaz olduğunu kesinlikle düşünmüyoruz: Tam tersine bu teori, eğer hayatın gerisinde kalmak istemiyorlarsa, sosyalistlerin her yönde geliştirmek *zorunda* oldukları bilimin temel direklerini oluşturmuştur. Biz, Rus sosyalistleri için, Marksist teorinin *bağımsız* bir ele alınışının özellikle gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü Marksist teori, *özel olarak* İngiltere'de Fransa'dakinden, Fransa'da Almanya'dakinden, Almanya'da Rusya'dakinden farklı uygulanacak genel *yönlendirici tezleri* ortaya koymaktadır". (*Lenin; Tüm Eserler, Cilt IV, Berlin 1968, s. 205).*

Örneğin, Engels tarafından verilen sosyalist devletin gelişimiyle ilgili teorinin klasik formülünü ele alalım:

> "Baskı altında tutulması gerekli herhangi bir toplumsal sınıf kalmadığında, sınıf egemenliğinin ve bugüne kadarki üretim anarşisinin neden olduğu tek tek varolma mücadelesiyle, bundan kaynaklanan çatışmalar ortadan kalktığında özel bir baskı erkine, devleti gerekli kılan baskı altında tutulacak birşey olmayacaktır. Bütün toplumun gerçek temsilcisi olarak devletin ilk eylemi —toplum adına üretim araçlarına el koymak— aynı zamanda onun son eylemi olacaktır. Egemenlik ilişkileri bütün alanlarda giderek gereksizleşecek ve kendiliğinden sönecektir. Bireylerin üzerindeki egemenlik, yerini, işlerin yönetimine, üretim süreçlerinin yönetimine bırakacaktır. 'Devlet ortadan kaldırılma'yacak, *yavaşça ölecektir.*" (*Friedrich Engels: Bay Eugen Dühring'in Bilimi Altüst etmesi, Berlin 1970, s. 262).*

Engels'in bu tezi doğru mudur?

Evet doğrudur, ama sadece şu iki koşul altında: a) Sosyalist devlet sadece ülkenin iç gelişimi açısından inceleniyor, bu arada baştan itibaren uluslararası faktör dikkate alınmıyor ve devlet gibi, ülke de, araştırmanın basitleştirilmesi için, uluslararası durumdan soyutlanarak değerlendiriliyorsa, ya da b) sosyalizmin bütün ülkelerde ya da ülkelerin çoğunda zafere ulaştığı, kapitalist bir çevreye değil de sosyalist bir çevreye sahip olduğumuz, dışarıdan gelecek herhangi bir saldırı tehlikesi bulunmadığı, ordu ve devletin güçlendirilmesinin gereksizliği varsayılıyorsa bu tez doğrudur.

Peki ama, sosyalizm sadece bir ülkede muzaffer olduysa ve bu durum karşısında uluslararası koşulların dikkate alınması zorunluluğu varsa ne olacaktır? Engels'in bu formülü soruyu yanıtlamamaktadır. Engels, aslında kendisine böyle bir soru sormuyor bile, dolayısıyla da bu soruya yanıt vermesi mümkün değildi. Engels, sosyalizmin, halihazırda, az çok bütün ülkelerde ya da ülkelerin çoğunda aynı zamanda zafere ulaştığı varsayımından yola çıkıyor. Dolayısıyla burada, şu ya da bu ülkedeki, şu ya da bu somut sosyalist devleti değil, sosyalizmin bir çok ülkede muzaffer olduğu koşullarda genel olarak sosyalist devletin gelişimini incelemektedir. Engels şu formülden hareket ediyor: "Sosyalizmin bir çok ülkede muzaffer olduğunu varsayalım; akla şu soru geliyor: Bu durumda proleter devlet, sosyalist devlet nasıl bir değişiklik yaşayacaktır?" Engels'in sosyalist devlet sorununu incelerken, uluslararası durumu hiç bir biçimde gözönüne almamasının tek nedeni, sorunu koyuş biçiminin bu genel ve soyut niteliğiyle açıklanabilir.

Bundan çıkan sonuç ise, sosyalist devletin kaderiyle ilgili Engels'in bu genel formülünün sosyalizmin tek bir ülkede zafere ulaştığı, kapitalist bir çevreyle kuşatıldığı ve dışarıdan gelecek herhangi bir saldırı tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğu bundan dolayı da uluslararası durumu dikkate almak zorunda olduğu özel, somut bir duruma uygulanamayacağı-

dır; burada sözkonusu edilen ülke, sosyalizmin kazanımlarını bir dış saldırıya karşı koruyabilmek için hem iyi eğitilmiş bir orduya, hem de iyi örgütlenmiş yargı organları ve güçlü bir karşı savunma örgütüne, dolayısıyla da yeterli derecede güçlü olan bir devlete sahip olmak zorundadır.

Zamanımızla aralarında 45-55 yıllık bir dönem olan Marksizmin klasiklerinden, uzak gelecekte, tek tek her ülkede, tarihin şu ya da bu zikzaklarını önceden görmeleri beklenemez. Marksizmin klasiklerinden, 50 - 100 yıl sonra, şu ya da bu ülkede ortaya çıkabilecek bütün teorik sorunlara hazır çözümler sunmalarını — bizlerin, Marksizmin klasiklerinin ardıllarının tembelce yan gelip yatabilmeleri ve hazır çözümleri tekrarlayabilmeleri için beklemek gülünçtür. (*Gülüşmeler*). Oysa zamanımızın Marksist-Leninistlerinden, Marksizmin tek tek gelen önermelerini ezbere öğrenmekle yetinmemelerini, tersine Marksizmin özüne girmelerini, ülkemizde yirmi yıldır varlığını sürdüren sosyalist devletin deneylerini dikkate almalarını ve nihayet bu deneylere dayanarak ve Marksizmin özünden hareket ederek Marksizmin genel tezlerini somutlaştırmayı, tamamlamayı ve iyileştirmeyi öğrenmelerini beklemek zorundayız. Lenin "Devlet ve Devrim" adlı ünlü kitabını, Ağustos 1917'de, yani Ekim Devrimi'nden ve sosyalist devletin kurulmasından bir kaç ay önce kaleme almıştı. Lenin, bu kitabın temel görevini, oportünistlerin çarpıtma ve bayağılaştırma girişimlerine karşı Marx ve Engels'in devlet teorisinin savunma görevi olarak görüyordu. Rus Devrimi'nin 1905 ve 1917 deneylerinden başlıca dersleri çıkaracağı "Devlet ve Devrim"in ikinci bölümünü de yazmayı amaçlıyordu. Lenin'in amacının, kitabının ikinci bölümünde, ülkemizdeki Sovyet iktidarının deneyimlerine dayanarak, devlet teorisini daha da geliştirmek olduğundan kuşku duyulamaz. Ancak, ölüm, onun bu görevi yerine getirmesini engelledi. Fakat Lenin'in tamamlayamadığını, öğrencileri yapmak zorundadır. (*Coşkun alkışlar*).

Devlet, toplumun düşman sınıflara bölünmesi temelinde oluştu, sömürücü azınlık yararına, sömürülen çoğunluğu zaptetmek için oluştu. Devletin iktidar araçları esas itibariyle, ordu, yargı organları, polis aygıtı hapisanelerde yoğunlaşır. Devletin faaliyetini iki ana işlev karakterize eder: İç (esas olan) —sömürülen çoğunluğu zaptetmek; ve dış (esas olmayan)— egemen sınıfın topraklarını başka devletlerin toprakları zararına genişletmek, ya da kendi topraklarını bir başka devletin saldırılarına karşı savunmak. Köleci toplumda da, feodal toplumda da durum buydu. Kapitalizm koşullarında da farklı değildir.

Kapitalizmi yıkmak için sadece burjuvaziyi iktidardan uzaklaştırmak, kapitalistleri mülksüzleştirmek yetmiyordu, aynı zamanda burjuvazinin devlet aygıtını, onun eski ordusunu, bürokratik memur aygıtını, polisini, tamamen parçalamak ve bunların yerine yeni, proleter rejimi, yeni sosyalist devleti geçirmek gerekiyordu. Bilindiği gibi, Bolşevikler tam da böyle yapmışlardır. Fakat burada yeni, proleter devlette eski devletin belli işlevlerinin proleter devlete uygun değişimlerle muhafaza edilemeyeceği sonucu çıkmaz. Buradan, sosyalist devletimizin biçimlerinin değişmeden kalmak zorunda olduğu, devletimizin ilk baştaki işlevlerinin tümünün aynen kalacağı sonucu da çıkmaz. Gerçekten de ülkemizin biçimleri, ülkemizin gelişimine, dış durumun değişimine göre değişikliğe uğramaktadır.

Lenin şunları söylerken tamamen haklıydı:

> "Burjuva devlet biçimleri olağanüstü çeşitlidir, fakat bu devletler öz itibariyle aynıdır: Bu devletlerin tümü, şu ya da bu biçimde, ama son tahlilde ***burjuva diktatörlükleridir.*** Kapitalizmden komünizme geçiş elbette çok çeşitli politik biçimler ortaya çıkaracaktır, fakat bunların özü hep aynı olacaktır: Proletarya diktatörlüğü." (***Lenin***, *SE, Cilt II, Berlin 1970, s. 346, Almanca*).

Ekim Devrimi'nden bu yana sosyalist devletimiz gelişim sürecinde iki ana safhadan geçmiştir.

Birinci aşama, Ekim Devrimi'nden sömürücü sınıfların tasfiye edilmesine kadarki dönemdir. Bu dönemin esas görevi, yıkılmış sınıfların direnişini ezmek, müdahalecilerin saldırılarına karşı ülkenin savunmasını örgütlemek, endüstri ve tarımı yeniden kurmak, kapitalist unsurların tasfiyesi için koşulları hazırlamaktan oluşuyordu. Devletimiz, bu dönemde, bu göreve uygun olarak iki ana işlev yerine getirdi. Birinci işlev, ülke içinde yıkılmış sınıfları baskı altına almaktı. Bu noktada devletimiz şeklen, karşı olanları bastırma işlevine sahip eski devletleri andırıyordu. Ama eski devletlerle arasında şu temel fark vardı: Onlar sömüren azınlık yararına sömürülen çoğunluğu baskı altında tutarken, devletimiz emekçi çoğunluk yararına sömürücü azınlığı baskı altında tutmaktadır. İkinci işlev, dışarıdan gelecek saldırılara karşı ülkeyi savunmaktı. Bu noktada da şeklen, ülkelerinin savunmasını silahlı biçimlerde de yapan eski devletlere benziyordu. Ama eski devletlerle arasında şu temel fark vardı. Eski devletler böyle durumlarda sömürücü azınlığın servetini ve ayrıcalıklarını korurken, bizim devletimiz dışarıdan gelecek saldırılara karşı emekçi çoğunluğun kazanımlarını korumaktadır. Bunlardan başka devlet organlarımızın yeni, sosyalist ekonominin ve insanların sosyalizm ruhuyla eğitilmesinin tohumlarını geliştirmeyi amaçlayan, ekonomik-örgütsel ve kültürel -eğitsel çalışması olmak üzere bir üçüncü işlevi daha olmuştur. Ne var ki bu üçüncü işlev sözkonusu dönemde, önemli bir gelişim gösterememiştir.

İkinci aşama, kentte ve kırda kapitalist unsurların tasfiyesinden sosyalist ekonomik sistemin tam zaferine ve yeni anayasanın kabulüne kadar olan dönemdir. Bu safhanın temel görevi, bütün ülkede sosyalist ekonomiyi örgütlemek ve kapitalist unsur artıklarını tasfiye etmek, kültür devrimini örgütlemek ve ülke savunması için tamamen modern bir ordu

kurmaktı. Sosyalist devletimizin işlevi bu görevlere uygun olarak değişmişti. Ülke içinde askeri baskı işlevi ortadan kalktı — kendiliğinden söndü —, çünkü sömürücüler yokedilmiş, sömüren kalmamış, o nedenle de baskı altında tutulacak kimse yoktur. Devlet baskı işlevi yerine, sosyalist mülkiyeti hırsızlardan ve halkın malını yağmacılardan korumak işlevi edinmişti. Ülkenin dış askeri saldırılara karşı koruma işlevi ise, bütünüyle muhafaza edildi, dolayısıyla yabancı casusluk örgütleri tarafından ülkemize gönderilen casus, katil ve zararlıların ortaya çıkarılması ve cezalandırılması için gerekli olan Kızıl Ordu, Kızıl Donanma, yargı ve karşı savunma organları da varlığını korudu. Devlet organlarının ekonomik-örgütsel ve kültürel-eğitsel çalışmasının işlevi de sürdü ve büyük gelişme gösterdi. Şimdi devletimizin ana görevi, ülke içinde, barışçıl ekonomik-örgütsel ve kültürel-eğitsel çalışmada yatmaktadır. Ordumuza, yargı organlarına, karşı savunmaya gelince, bunların hedefi artık ülke içine değil, ülke dışına, dış düşmanlara yönelmiştir.

Gördüğünüz gibi artık şeklen ve işlevleri itibariyle birinci safhadaki sosyalist devletten önemli ölçüde farklılaşmış tarihin şimdiye kadar tanık olmadığı tamamen yeni, sosyalist bir devlete sahibiz.

Ne var ki, gelişme bu noktada duramaz. İlerlemeye, komünizme doğru yürümeye devam ediyoruz. Ülkemizde komünizm döneminde de devlet korunacak mıdır?

Evet, kapitalist kuşatma ortadan kaldırılmadıkça, dış saldırı tehlikesi kalkmadıkça korunacaktır; bu arada devletimizin değişen iç ve dış durumlara göre değişik biçimler alacağı açıktır.

Hayır, kapitalist kuşatma ortadan kaldırılır, kapitalist çevrenin yerini sosyalist bir çevre alırsa, korunmayacak, sönecektir.

Sosyalist devlet sorunu böyledir.

İkinci sorun Sovyet aydınları sorunudur.

Devlet sorunu gibi, bu soruna ilişkin de Partimizde belli bir belirsizlik, belli bir karışıklık hüküm sürmektedir.

Sovyet aydınları sorununda Parti'nin bakış açısı tamamen net olmasına rağmen, Partimizin içinde, sovyet aydınlarına düşman ve Partimizin bakış açısıyla uyuşmayan görüşler yaygındır. Bu yanlış görüşlerin sahipleri, Sovyet aydınlarına karşı küçümseyici bir tavır almakta, bu kesimi işçi ve köylülere yabancı, hatta düşman bir faktör olarak değerlendirmektedirler. Elbette aydınlar Sovyetlerin gelişim döneminde, gerek bileşimi gerekse de durumu itibariyle temelden değişmiştir, çünkü halka yaklaşmış ve halkla dürüst bir işbirliği içine girmiştir. Böylece eski, burjuva aydınlardan ilkesel olarak farklılaşmıştır. Ne var ki yoldaşların bununla pek ilgilenmediği görülüyor. Eski nakaratı sürdürüyorlar, aydınların kapitalistler ve toprak sahiplerinin hizmetinde olduğu dönemde haklı ve geçerli olan görüş ve tavırlarını Sovyet aydınlarına karşı haksız biçimde sürdürüyorlar.

Eski, devrim öncesi dönemlerde, kapitalist koşullar altında aydınlar öncelikle mülk sahibi sınıflardan —soylular, sanayiciler, tüccarlar, Kulaklar ve benzerleri — oluşuyordu. Aydınların saflarında küçük burjuva, küçük memur, hatta işçi ve köylülerden de insanlar vardı, ama belirleyici bir rol oynamıyorlardı, oynayamazlardı. Bir bütün olarak aydınlar, geçimini mülk sahibi sınıflardan sağlıyor ve onlar için çalışıyordu. O nedenle ülkemizdeki devrimci unsurların, özellikle de işçilerin, aydınlara karşı çoğu kez nefrete varan güvensizlikleri anlaşılabilirdi. Gerçi eski aydınlar saflarından işçi sınıfının bakış açısını savunan ve kaderlerini tamamen işçi sınıfının kaderine bağlayan düzinelerle cesur devrimci kişiler de çıktı. Ama bunlar çok azınlıktaydı ve bir bütün olarak fizyonomisini değiştirmemekteydi.

Ne var ki Ekim Devrimi'nden sonra, yabancı askeri müdahalenin ezilmesi, özellikle endüstrileşme ve kollektifleştir-

menin zafere ulaşmasının ardından, sömürünün ortadan kaldırılması, ve sosyalist ekonomik sistem, bir yasa yapma ve bunu hayata geçirmek için reel olanaklar sağladığında, aydınlar sorunu temelden değişikliğe uğramıştır. Eski aydınların en nüfuzlu ve kalifiye bölümü, daha Ekim Devrimi'nin ilk günlerinde, kalan kitlesinden ayrılmış ve Sovyet İktidarına karşı savaş ilân ederek sabotajlara başlamıştı. Ne var ki layık olduğu cezayı buldu ve Sovyet iktidarı organları tarafından parçalanıp dağıtıldı. Bundan sonra geriye kalanların büyük çoğunluğu ülkemizin düşmanları tarafından bozguncu ve casus olarak görevlendirildi; böylece bunlar, aydınların saflarından kendiliklerinden ayrılmış oldular. Eski aydınların daha az kalifiye ama kalabalık bir bölümü ise "güzel günler" umudu içinde beklemeye uzun süre devam etti, ama sonraları umudundan vazgeçip devletin hizmetine girmeye ve Sovyet iktidarıyla barış içinde birlikte yaşamaya karar verdi. Eski aydınların bu grubuna mensup çoğu insan yaşlandı ve artık çalışma dışına çıkmaya başladılar. Eski aydınların üçüncü bölümü, daha önce sözü edilen bölümden daha az kalifiye olan esas olarak entelektüellerin alt kesimleri halka katıldı ve Sovyet iktidarını izledi. Bunların öğrenecekleri çok şey vardı, o nedenle yüksek okullarımızda öğrenim görmeye başladılar. Ne var ki eski aydınların bu acılı ayrışma ve çözülme süreci dışında, yeni aydınlar oluşması, mobilize edilmesi ve güç toplaması süreci müthiş bir hızla gerçekleşti. İşçi sınıfı, köylülük ve emekçi aydınların saflarından çıkan yüzbinlerce genç insan, yüksek okullara, teknik okullara gittiler ve okullarını bitirdikten sonra aydınların seyrelmiş saflarını doldurdular. Bunlar aydınlara yeni kan taşıdı, yeni bir tarzda, sovyet tarzında can kattı. Bunlar, aydınların bütün fizyonomisini —gerek eski gerekse mevcut olan itibariyle— temelden değiştirmişlerdir. Eski aydınların artıkları, yeni, halk aydınlarının Sovyet aydınlarının içinde erimiştir. Böylece halkla sıkı bağlar içinde olan ve çoğunluğu itibariyle halka bağlı kalma-

ya ve ona dürüstçe hizmet etmeye hazır olan yeni, Sovyet aydınları doğmuştur.

Bunun sonucu olarak, şimdi, gerek bileşimi gerekse de sosyal ve politik fizyonomisi itibariyle eski, burjuva aydınlarından temelden farklı, kalabalık, yeni, sosyalist aydınlarımız var.

Aydınlara güvenmemesi ve ona karşı mücadele edilmesi gerekliliğinden sözeden eski teori, toprak sahiplerine ve kapitalistlere hizmet eden eski, devrim öncesi aydınlara kesinlikle uymaktaydı. Şimdi artık bu teori eskimiştir, bugünkü yeni, Sovyet aydınlarımıza hiç uymamaktadır. Yeni aydınlar için, ona karşı dostça tavır, özen gösterme, saygı duyma ve işçi-köylü çıkarları adına onunla işbirliği yapma gereğine işaret eden yeni bir teori gerekmektedir.

Anlaşıldığına inanıyorum.

Aydınların konumundaki böylesine köklü değişikliklerden sonra, görüldüğü gibi, Partimiz içinde hâlâ, eski, burjuva aydınlara karşı kullanılan teoriyi, nitelikleri itibariyle sosyalist olan Sovyet aydınlarına karşı kullananların olması çok şaşırtıcı ve gariptir. Anlaşıldığına göre bu insanlar, daha kısa süre önce, fabrika ve Kollektif çiftliklerde Stahanov tarzıyla çalışan işçi ve köylülerin eğitilmeleri için yüksek okula gönderilmelerinden sonra, gerçek insan olmaktan çıktıklarını, ikinci sınıf insan olduklarını düşünüyorlar. Bundan eğitimin zararlı ve tehlikeli bir şey olduğu sonucu çıkmakta. *(Gülüşmeler).* Biz bütün işçileri, bütün köylüleri eğitim görmüş kültürlü insanlar haline getirmek istiyoruz, bunu da zamanla gerçekleştireceğiz. Bu tuhaf yoldaşların düşüncesine göre, böyle bir işe kalkışmanın büyük tehlikeler içerdiği ortaya çıkıyor, çünkü işçi ve köylüler, eğitimli ve kültürlü insanlar olduktan sonra, ikinci sınıf insan seviyesine düşmek tehlikesiyle karşı karşıya kalabilirler. (*Gülüşmeler*). Bu tuhaf yoldaşların zamanla, geriliğe, kültürsüzlüğe; cahilliğe obskürantizme tapacak kadar düşmeleri olanaksız değil. Anlaşılmayacak bir

şey yok. Teorik sakatlık hiç bir zaman olumlu sonuçlar vermedi, veremez.

Yeni, sosyalist aydınlarımızla ilgili sorun böyledir.

*

Partinin daha çok sağlamlaştırılması anlamındaki görevlerimiz:

1- Parti bileşimini, parti üyelerinin politik seviyelerini yükselterek ve kişisel seçme temelinde, sadece denenmiş ve komünizm davasına bağlı yoldaşları saflarına alarak sistemli biçimde iyileştirmek;

2- yönetici çalışmalarını daha operatif ve somut daha az oturumlara ve bürolara bağlı kılmak için yönetim organlarını alt örgütlerin çalışmalarına yakınlaştırmak;

3- kadro seçimini merkezileştirmek, kadroları özenle yetiştirmek, çalışma arkadaşlarının üstünlükleri ve eksikliklerini özenle incelemek, genç çalışma arkadaşlarını cesaretle yönetici görevlere getirmek, kadro seçimi ve dağılımını, partinin politik çizgisinin gerekleriyle uyumlu hale getirmek;

4- partinin propaganda ve ajitasyon çalışmalarını merkezileştirmek, Marksizm-Leninizm düşüncelerinin propagandasını yaygınlaştırmak teorik seviyeyi yükseltmek ve kadrolarımızın politik çelikleşmesini güçlendirmek.

*

Yoldaşlar! Raporumun sonuna geliyorum.

Rapor döneminde Parti'mizin katettiği yolu genel hatlarıyla anlattım. Bu dönemde Partinin ve Merkez Komitesi'nin çalışmasının sonuçları biliniyor. Bizde yetersizlikler ve hatalar vardı. Parti ve Merkez Komitesi bunları gizlemedi, gidermeye çalıştı. Başımızı döndürmemesi gereken büyük başarılar ve kazanımlar da vardı.

Elde ettiğimiz ana sonuç, ülkemizin işçi sınıfının, insanın insan tarafından sömürülmesini ortadan kaldırarak ve

sosyalist sistemi yerleştirerek davasının haklılığını bütün dünyaya kanıtlamasıdır. İşçi sınıfının gücüne ve zaferinin kaçınılmazlığına olan inancı sağlamlaştıran sonuç burada yatmaktadır.

Bütün ülkelerin burjuvazileri, sürekli, halkın kapitalistler, toprak sahipleri, tüccarlar ve Kulaklar olmadan yapmayacağını iddia ediyor. Ülkemiz işçi sınıfı halkın sömürücüler olmadan yapabileceğini başarıyla kanıtlamıştır.

Bütün ülkelerin burjuvazileri, sürekli, işçi sınıfının eski burjuva yapıları yıktığında, eskinin yerine yeni bir şey inşa edemeyeceğini iddia ediyor. Bizim işçi sınıfımız sadece eskiyi yıkma becerisi göstermekle kalmamış, aynı zamanda yeni, daha iyi sosyalist bir toplum düzeni, hem de krizler ve işsizlik tanımayan bir toplumsal düzeni kurabileceğini pratikte kanıtlamıştır.

Bütün ülkelerin burjuvazileri sürekli, köylülüğün sosyalizm yoluna giremeyeceğini iddia ediyor. Ülkemizin Kollektif köylüleri sosyalizm yoluna başarıyla girebileceklerini pratikte kanıtlamıştır.

Bütün ülkelerin burjuvazileri ve onların reformist kuyrukçularının özellikle amaçladıkları şey, işçi sınıfı içinde kendi gücüne duyulan inancı, zaferinin olabilirliğine ve kaçınılmazlığına duyulan inancı yoketmek ve böylece kapitalist köleliği sonsuza kadar sürdürmektir. Burjuvazi şunu biliyor: Eğer kapitalizm hâlâ yıkılmamış ve hâlâ varlığını sürdürüyorsa, bu onun iyi özelliklerinden değil, proletaryanın kendi zaferi olanağına henüz yeterince sağlam bir şekilde inanmadığındandır. Burjuvazinin bu yöndeki çabalarının tamamen başarısız olduğu söylenemez. Burjuvazi ve onun işçi sınıfı içindeki ajanlarının, işçi sınıfının ruhunu kuşku ve inançsızlıkla zehirlemeyi bir ölçüde başardığı kabul edilmelidir. Eğer işçi sınıfımızın başarıları, mücadelesi ve ulaştığı zafer, kapitalist ülkelerin işçi sınıflarının moralini yükseltip kendi gücüne ve zaferine olan inancını sağlamlaştıracaksa, Partimiz,

boşuna çalışmadığını söyleyebilir. Bunun böyle olacağından kuşku duyulmamalıdır. (*Coşkun, sürekli alkışlar*).

Yaşasın muzaffer işçi sınıfımız! (*Alkış*).

Yaşasın muzaffer kollektif köylülüğümüz! (*Alkış*).

Yaşasın sosyalist aydınlarımız! (*Alkış*).

Yaşasın ülkemiz halklarının büyük dostluğu! (*Alkış*).

Yaşasın Sovyetler Birliği Bolşeviklerinin Komünist Partisi! (*Alkış*).

(*Bütün delegeler Stalin yoldaşı ayakta selamlıyorlar ve sürekli tezahürat yapıyorlar. Salonda sesler duyuluyor: "Hurra!", "Yaşasın Stalin yoldaş!", "Büyük Stalin'e hurra!" "Sevgili Stalin'imize hurra!"*).

RADYO KONUŞMASI

3 Temmuz 1941

Yoldaşlar! Yurttaşlar!
Kardeşler!
Ordu ve Donanmanın Savaşçıları!

Sizlere sesleniyorum, dostlarım!

Hitler Almanyası tarafından 22 Haziran'da ülkemize karşı alçakça başlatılan askeri saldırı sürüyor. Kızıl Ordu'nun kahramanca direnişine rağmen ve düşmanın en iyi tümenleri hava kuvvetlerinin en iyi birlikleri ezilmiş, savaş alanlarına mezarları kazılmış da olsa, cepheye yeni güçler sevkeden düşman ülkemiz içinde ilerlemesini sürdürüyor. Hitler birlikleri Litvanya'yı, Letonya'nın önemli bir bölümünü, Beyaz Rusya'nın batısını, Batı Ukrayna'nın bir kısmını işgal etmeyi başardılar. Faşist hava kuvvetleri, bombardıman uçakları faaliyet alanını genişletiyor ve Murmansk, Orsa, Mogilev, Smolensk, Kiev, Odesa, Sivastopol'u bombalıyor. Ülkemiz ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya.

Şanlı Kızıl Ordumuz nasıl oldu da bir dizi kenti ve bölgeyi faşist birliklere bıraktı? Gerçekten de faşist birlikler, palavracı faşist propagandacıların yorulmaksızın bütün dünyaya gürültücü bir şekilde haykırdıkları gibi yenilmez midirler?

Elbette değiller! Tarih yenilmez bir ordu olmadığını, olamayacağını gösteriyor. Napoleon'un ordusu yenilmez olarak değerlendiriliyordu, ama değişik zamanlarda Rus, İngiliz, Fransız ordularına yenildi. Birinci emperyalist savaş sırasında Wilhelm'in Alman ordusu da yenilmez sanılıyordu, ne var ki bu ordu da Rus ve İngiliz-Fransız birliklerine çeşitli defalar yenildi, son olarak da İngiliz-Fransız birliklerince yerle bir edildi. Hitler'in bugünkü faşist Alman orduları için de aynı şey söylenmelidir. Bu ordu Avrupa kıtasında henüz ciddi bir direnişle karşılaşmadı. İlk ciddi direnişi bizim topraklarımızda gördü. Ve bu direnişin sonucunda Kızıl Ordumuz, faşist Alman ordusunun en iyi tümenlerini yenilgiye uğrattıysa, bu, faşist Hitler ordusunun da Napoleon ve Wilhelm orduları gibi yenilebileceği anlamına gelir.

Fakat, buna rağmen bazı bölgelerimizin faşist Alman orduları tarafından işgal edilmesi gerçeği, faşist Almanya'nın SSCB'ye karşı savaşın, Alman birlikleri için olumlu, Sovyet Birlikleri için ise olumsuz koşullarda başlamış olması olgusuyla açıklanır. Savaşan bir ülke olarak Almanya'nın askeri birlikleri tamamen seferber edilmişti. SSCB'ye karşı cepheye sokulan ve SSCB sınırına yığılmış bulunan 170 Alman tümeni tamamen hazır bir halde, ilerlemek için sadece bir işaret bekliyordu, oysa Sovyet birlikleri önce seferber edilip cepheye sevkedilmek zorundaydı. Bu arada, faşist Almanya'nın, bütün dünya tarafından saldırgan olarak nitelenmesine aldırmadan, 1939 yılında SSCB'yle imzaladığı saldırmazlık paktını sözünde durmaksızın yırtıp atması da önemli bir noktadır. Barışsever ülkemizin, paktı ihlâl etmemesi, verdiği sözü bozmaması anlaşılırdır.

Akla şu soru gelebilir: Nasıl oldu da Sovyet hükümeti, Hitler ve Ribbentrop gibi sözünde durmayan kişilerle, böyle

canavarlarla saldırmazlık paktı imzalanmasına güvenebildi? Sovyet hükümetinin bunda hatası yok mu? Elbette yok! Saldırmazlık paktı, iki devlet arasındaki barış paktıdır. 1939 yılında Almanya tarafından bize böyle bir pakt önerildi. Sovyet hükümeti böyle bir öneriyi reddedebilir miydi? Ben, barışsever hiç bir ülkenin, başında Hitler ve Ribbentrop gibi canavarlar ve yamyamlar bile olsa, komşu bir devletin barış anlaşmasını reddedemeyeceğini düşünüyorum. Elbette bu söylediklerim, barış anlaşmasının, ne doğrudan, ne de dolaylı olarak o devletin toprak bütünlüğüne, bağımsızlığına ve onuruna zarar vermiyorsa geçerlidir. Almanya ile SSCB'nin imzaladığı saldırmazlık paktı böyle bir pakt.

Almanya'yla saldırmazlık paktı imzalamamız bize ne kazandırdı? Ülkemiz için birbuçuk yıllık bir barışı garantiledik ve faşist Almanya anlaşmaya rağmen ülkemize saldırmayı göze alırsa, savunma için güçlerimizi hazırlama olanağına kavuştuk. Bu, bizim için kesin bir kazanç, faşist Almanya içinse bir kayıptır.

Faşist Almanya, sözünde durmayıp saldırmazlık paktını yırtarak ve SSCB'ye saldırarak ne kazanmış, ne yitirmiştir? Böylece kısa bir süre için, birlikleri açısından belli bir üstünlük kazanmıştır, ama politik açıdan zararı büyüktür. Çünkü bütün dünyanın gözünde kanlı bir saldırgan olarak deşifre olmuştur. Almanların bu kısa süreli askeri kazanımlarının sadece geçici, kısa bir dönem olduğu, SSCB'nin muazzam politik kazanımının ise uzun süreli, ciddi bir faktör olduğundan kimse kuşku duymasın. Faşist Almanya'ya karşı savaşta Kızıl Ordu'nun belirleyici askeri başarıları bu temelde gelişmek zorundadır.

Bütün kahraman ordumuzun, bütün kahraman savaş donanmamızın, uçan şahinlerimizin, ülkemizin bütün halklarının, Avrupa'nın Amerika'nın Asya'nın bütün değerli insanlarının ve nihayet Almanya'nın bütün değerli insanlarının, Alman faşistlerinin anlaşmayı bozmalarını mahkûm etmeleri, Sovyet Hükümeti'ne sempatilerini belirtmeleri, Sovyet

Hükümeti'nin tavrını onaylamaları, davamızın haklı olduğunu kabul etmeleri ve düşmanın ezileceğine zafere bizim ulaşacağımıza inanmalarının nedeni budur.

Bize zorla kabul ettirilen bu savaşla ülkemiz, en kötü ve hain düşmanı olan Alman faşizmine karşı bir ölüm kalım savaşına girişmiştir. Birliklerimiz tepeden tırnağa tank ve uçaklarla silahlanmış bir düşmana karşı kahramanca çarpışıyor, Kızıl Ordu ve Kızıl Donanma bir sürü zorluğu aşarak Sovyet toprağının her karışı için özveriyle döğüşüyor. Savaşa binlerce tank ve uçakla donanmış Kızıl Ordu'nun ana güçleri katılıyor. Kızıl Ordu Savaşçıları'nın cesareti örneksiz. Düşmana karşı direnişimiz büyüyor ve güçleniyor. Kızıl Ordu'yla birlikte, vatanını savunmak için bütün Sovyet halkı ayağa kalkıyor.

Yurdumuzun karşı karşıya kaldığı bu tehlikeyi gidermek için neler gerekmektedir, düşmanı ezmek için alınacak önlemler nelerdir?

Her şeyden önce Sovyet insanımız, Sovyet ülkesinin kadın ve erkekleri, ülkemizi tehdit eden tehlikenin büyüklüğünü kavramak ve savaş öncesi dönemde çok anlaşılır olan; ama şimdi savaş, mevcut durumu tamamen değiştirdiği için, son derece bozucu etki yapan kayıtsız rahatlığa ve barışçıl insanın şekillendirdiği haline son vermek zorundadır. Düşman vahşi ve acımasızdır. Alın terimizle ıslanmış toprağımızı işgal etmeyi, tahılımıza, petrolümüze, emeğimizin bütün ürünlerine el koymayı amaçlıyor. Toprak ağalarının iktidarını yeniden kurmayı, Çarlığı yeniden getirmeyi, Rus, Ukraynalı, Beyaz Rus, Litvanyalı, Letonyalı, Estonyalı, Özbek, Tatar, Moldavyalı, Gürcü, Ermeni, Azeri ve Sovyetler Birliği'nin öteki özgür halklarının ulusal kültürlerini ve ulusal devletlerini yok etmeyi, bu halkları Cermenleştirmeyi, bu halkları Alman prens ve baronlarının köleleri yapmayı amaçlıyor. Demek ki bu Sovyet devletlerinin ölüm kalım meselesidir, Sovyetler Birliği halklarının ölüm kalım meselesidir;

sözkonusu olan SSCB halklarının özgür mü olacağı, yoksa köleleştirileceği midir? Sovyet insanlarının bunu anlamaları ve kayıtsızlıktan vazgeçmeleri, kendi başlarına seferber olmaları, bütün çalışmalarını savaşa göre düzenlemeleri, düşmana karşı acımasız bir tarzda çalışmaları zorunludur.

Ayrıca, saflarımızda beceriksizlere, korkaklara, panik yaratanlara, bozgunculara yer olmaması gerekir. Ülkemizde insanların savaştan korkmamaları, faşist zalimlere karşı Anavatan kurtuluş savaşına korkusuzca katılmaları onurludur. Devletimizi kuran büyük Lenin, Sovyet insanının en temel özelliğinin cesaret, soğukkanlılık, savaşta korkusuzluk ve halkımızla birlikte ülkemizin düşmanlarına karşı savaşmaya hazır olmak olduğunu söylemişti. Bolşeviklerin bu mükemmel özelliğinin, Kızıl Ordumuzun, Kızıl Donanmamızın milyonlarca ve milyonlarca üyesinin ve bütün Sovyetler Birliği halklarının ortak malı olması gerekmektedir.

Her şeyi cephenin çıkarlarına, düşmanın ezilmesi görevine tabi kılarak, bütün çalışmamızı gecikmeden savaşa göre ayarlamalıyız. Sovyetler Birliği halkları, bütün emekçilere özgür iş ve refah güvencesi veren yurdumuza karşı, Alman faşizminin kudurganlığının ve kininin sınır tanımadığını şimdi görüyorlar. Sovyetler Birliği halkları, düşmana karşı haklarını ve topraklarını savunmak için ayağa kalkmalılar.

Kızıl Ordu, Kızıl Filo ve Sovyetler Birliği'nin bütün vatandaşları, her karış Sovyet toprağını savunmak, köylerimiz ve kentlerimiz için kanının son damlasına kadar savaşmak, halkımıza özgü soğukkanlılık, inisiyatif ve yaratıcılığı göstermelidir.

Kızıl Ordu'nun her yönden desteklenmesini örgütlemek saflarının doldurulmasını garantilemek, istihkâmını gerekli olan her biçimde yerine getirmek, birlik ve ordu malzemelerinin sevkiyatını en çabuk biçimde gerçekleştirmek ve yaralılar için kapsamlı yardım işini yoluna koymak zorunludur.

Bütün çalışmamızı buna tabi kılarak Kızıl Ordu'nun cephegerisini sağlamlaştırmak, bütün fabrikaların daha yoğun çalışmasını garanti altına almak, daha fazla tüfek, makineli tüfek, top, fişek, el bombası, uçak üretmek, fabrikaların, elektrik santrallerinin, telefon ve telgraf bağlantılarının güvenliğini örgütlemek, yerel hava savunmasını harekete geçirmek zorundayız.

Cephe gerisindeki bütün bozguncular, aşker kaçakları, panik çıkaranlar ve söylenti yayanlara karşı acımasız bir mücadele örgütlemek, casusları, yıkıcıları ve yabancı paraşütçüleri yoketmek ve böylece avcı taburlarımıza hızla destek verilmesini sağlamak zorundayız. Düşmanın hain ve sinsi aldatma ve yanlış söylentiler yayma konusunda deneyimli olduğu gözönünde tutulmalıdır. Bütün bunlar gözönüne alınmalı ve provokasyona gelinmemelidir. Panik yaratma ya da korkaklık nedeniyle vatan savunmasını engelleyen herkes, kim olduğuna bakılmadan savaş mahkemesine verilmelidir.

Kızıl Ordu'nun geri çekilmek zorunda kaldığı yerlerde demiryollarının bütün tekerlekli araçları götürülecektir; düşmana tek bir lokomotif, tek bir vagon, tek kilogram tahıl, tek litre yakıt maddesi bırakılmayacaktır. Kollektif köylüler bütün hayvanları beraberlerinde götürmek ve tahılı cephegerisine taşınması için devlet organlarına teslim etmek zorundadırlar. Değerli eşyalar, bu arada taşınamayan renkli metaller, tahıl ve yakıt maddeleri mutlaka imha edilmelidir.

Düşman tarafından işgal edilmiş bölgelerde, düşman ordusunun birlikleriyle mücadele etmek, partizan savaşını her yerde alevlendirmek, köprü ve yolları havaya uçurmak, telefon ve telgraf bağlantılarını imha etmek, ormanları malzeme depolarını ve ikmal kollarını yakmak için atlı ve yaya partizan grupları kurulmalıdır. işgal edilmiş bölgelerde düşman ve onun bütün yardımcıları için dayanılmaz koşullar yaratılmalı, bunlar adım adım takip edilmeli, yok edilmeli ve bütün önlemleri boşa çıkarılmalıdır.

Faşist Almanya'ya karşı savaş sıradan bir savaş olarak değerlendirilmemelidir. Bu savaş sadece iki ordu arasındaki bir savaş değildir. Bu, aynı zamanda, bütün Sovyet halkının faşist Alman birliklerine karşı büyük savaşıdır. Faşist zalimlere karşı Anavatanı savunmak için verilen bu halk savaşının amacı, sadece ülkemizin üzerindeki tehlikeyi ortadan kaldırmak değil aynı zamanda Alman faşizminin boyunduruğu altında inleyen Avrupa'nın bütün halklarına da yardım etmektir. Bu kurtuluş savaşında yalnız kalmayacağız. Bu büyük savaşta Amerika ve Avrupa halklarının, bu arada faşist egemenler tarafından köleleştirilmiş Alman halkının sadık müttefikleri olacağız. Anavatanımızın özgürlüğü için verdiğimiz mücadele, Avrupa ve Amerika halklarının bağımsızlık ve demokratik özgürlükler için verdikleri mücadeleyle kaynaşacaktır. Bu, özgürlük için, köleleştirmeye ve Hitler'in faşist ordularının tehdit edici boyunduruğuna karşı halkların birleşik cephesi olacak. Bununla bağlantılı olarak, İngiltere Başbakanı Bay Churchill'in, Sovyetler Birliği'ne gönderilecek yardım üzerine yaptığı tarihi konuşma ve Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin ülkemize yapacağı yardım üzerine deklarasyonu son derece anlaşılır ve karakteristiktir. Bu açıklamalar Sovyetler Birliği halklarının yüreğinde sadece şükran duyguları uyandırabilir.

Yoldaşlar! Güçlerimiz sonsuzdur. Küstahlaşan düşman bunu pek yakında gözleriyle görecektir. Ülkemize saldıran düşmana karşı Kızıl Ordu'yla birlikte binlerce işçi, Kollektif köylü ve aydın savaşa katılıyor. Halkımızın milyonlarca kitlesi ayağa kalkacaktır. Moskova ve Leningrad emekçileri, Kızıl Ordu'yu desteklemek için binlerce üyesi olan bir sivil halk milisi kurmaya girişmişlerdir. Düşman saldırısı tehdidi altında bulunan her kentte böylesi halk milisleri oluşturmalıyız, faşizme karşı verdiğimiz Anavatan savaşımızda özgürlüğümüzü, onurumuzu, vatanımızı, canımızı ortaya koyarak savunmak için bütün emekçileri mücadeleye seferber etmeliyiz.

SSCB halklarını bütün güçlerini hızla seferber etmek ve sözünü bozarak bize saldıran düşmana haddini bildirmek için Devlet Savunma Komitesi kurulmuştur; devlet içinde bütün iktidar şimdi bu komitenin elindedir. Devlet Savunma Komitesi işe başladı ve şimdi bütün halkı, Lenin'in– Stalin'in partisi etrafında, Sovyet Hükümeti etrafında, Kızıl Ordu ve Kızıl Filoyu özveriyle desteklemek, düşmanı ezmek, zafere ulaşmak amacıyla birleşmeye çağırıyor.

Bütün güçlerimiz — Kahraman Kızıl Ordumuz, şanlı Kızıl Filomuz için!

Halkın bütün güçleri — Düşmanı ezmek için!

Zafere doğru ileri!

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN 24. YILDÖNÜMÜ

Moskova Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri'nin Moskova Kenti Parti Örgütleri ve Toplumsal Örgütlerle Yaptığı Tören Oturumunda Sunulan Rapor.

6 Kasım 1941

Yoldaşlar!

Ülkemizde Sosyalist Ekim Devrimi'nin zafere ulaşması ve Sovyet düzeninin kurulmasından bu yana yirmidört yıl geçti. Bugün Sovyet düzeninin 25. yılının eşiğinde bulunuyoruz.

Ekim Devrimi'nin yıldönümlerinde, alışıldığı üzere, geçtiğimiz yıllarda, barışçıl inşa sürecinde elde edilen başarılar sözkonusu edilir. Gerçekten de böyle bir geriye bakış olanaklıdır, zira barışçıl inşa alanında başarılarımız sadece yıldan yıla değil aydan aya artıyor. Bunların hangi başarılar olduğu, ne kadar büyük olduğu, dostlarımız gibi düşmanlarımız tarafından da bilinmektedir.

Ne var ki, geçtiğimiz yıl sadece barışçıl inşa yılı olmadı. Geçtiğimiz yıl aynı zamanda, sözünü tutmayarak barışsever

ülkemize saldıran Alman işgalcilerine karşı verilen savaş yılıydı. Geçtiğimiz yılın sadece ilk altı ayında barışçıl inşa çalışmamızı sürdürebildik. Yılın ikinci yarısı, yani dört aydan fazla bir süre Alman emperyalistlerine karşı amansız savaş koşulları altında geçiyor. Böylece savaş, geçen yıl ülkemizin gelişiminde bir dönüm noktası olmuştur. Savaş nedeniyle barışçıl inşa çalışmamız önemli ölçüde kısıtlanmış, bazı alanlarda tamamen kesintiye uğramıştır. Bütün alanlarda çalışmamızı savaşa tabi kılmak zorunda kaldık. Bu savaş ülkemizi, cepheye, Kızıl Orduya, ve Kızıl Donanma'ya hizmet eden birleşik ve kapsamlı bir cephegerisi haline dönüştürmüştür.

Barışçıl inşa dönemi bitti. Alman işgalcilere karşı kurtuluş savaşı dönemi başladı.

O nedenle, savaşın geçtiğimiz yılın ikinci yarısında, ya da aslında yılın ikinci yarısının dört aylık bir döneminde hangi sonuçlar doğurduğu bu kurtuluş savaşında önümüze hangi görevleri koyduğumuz sorununu ortaya getirmek çok yerindedir.

SAVAŞIN DÖRT AYLIK AKIŞI

Savaşın başlaması nedeniyle yaptığım bir konuşmada, savaşın ülkemiz için tehlikeli bir tehdit oluşturduğunu, ülkemizin ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığını, bu tehlikeyi kavrayıp, tehlikenin bilincine varıp, bütün çalışmamızı savaşa tabi kılmak zorunda olduğumuzu söylemiştim. Savaş içinde geçen dört ayın sonuçlarının ortada olduğu bugün, sözkonusu tehlikenin sadece azalmamakla kalmadığı, daha da arttığını söylemek zorundayım. Düşman Ukrayna'nın büyük bölümünü, Beyaz Rusya'yı, Moldavya'yı, Litvanya'yı, Letonya'yı, Estonya'yı ve bir dizi başka bölgeyi işgal etti, Don Havzasına girdi, Leningrad üzerine kara bir bulut gibi çöktü ve Şanlı başkentimiz Moskova'yı tehdit ediyor, Faşist

Alman işgalciler ülkemizi yağmalıyor, işçi köylü ve aydınların alınteriyle inşa edilmiş köy ve kentlerimizi yakıp yıkıyorlar. Hitlerin sürüleri ülkemizin barışsever halkını, kadın, çocuk, yaşlı ayrımı yapmadan katlediyor, ırzına geçiyorlar. Alman işgali altındaki bölgelerde yaşayan kardeşlerimiz Alman zalimlerinin boyunduruğu altında inliyor.

Anavatanımızın onurunu ve özgürlüğünü savunan, hayvanlaşmış düşmanın saldırılarını cesaretle geri püskürten cesaret ve kahramanlık örneği veren Kızıl Ordu ve Kızıl Donanma savaşçılarının akıttığı düşman kanının haddi hesabı yok. Ancak düşman hiç bir kayıptan korkmuyor, onun için askerlerinin kanı metelik değerinde bile değil, savaş yeteneğini yitirmiş birliklerin yerine cepheye sürekli yeni birlikler sevkediyor ve kış bastırmadan Leningrad ve Moskova'yı işgal etmek için güçlerini sonuna kadar zorluyor; çünkü kışın kendisi için hayırlı olmayacağını düşman da biliyor.

Savaşın dört ayı içinde kayıplarımız şunlardır: 350.000 ölü, 378.000 kayıp, 1.020.000 yaralı. Aynı dönem içinde düşmanın ölü, esir ve yaralı sayısı 4,5 milyondur.

İnsan rezervlerini giderek tüketen Almanya'nın rezervlerinin savaşın dört ayı boyunca, rezervlerini daha yeni hareketa geçirmeye başlayan Sovyetler Birliği'nden çok daha fazla azaldığı kuşku götürmez.

"YILDIRIM SAVAŞI"NIN BOŞA ÇIKMASI

Faşist Alman haydutları ülkemize karşı saldırıya girişliklerinde, Sovyetler Birliği'nin işini birbuçuk iki ay içinde "bitireceklerine" ve kısa süre içinde Ural'a ilerleyeceklerine inanıyorlardı. Almanların bu "yıldırım" zafer plânını gizlemediklerini söylemek gerekir. Tam tersine, bütün yollarla bunun reklamını yapıyorlardı, ne var ki gerçekler bu "yıldırım" plânının ne kadar çürük ve basit olduğunu göstermiştir. Artık bu

çılgın plân tamamen iflas etmiş olarak görülmelidir. *(Alkışlar).*

Batı Avrupa'da başarıya ulaşan "yıldırım savaşı"nın Doğu'da boşa çıkması nasıl açıklanabilir?

Faşist Alman stratejistleri Sovyetler Birliği'nin işini iki ay içinde bitireceklerini ve kısa süre içinde Ural'a girecekleri söylerken neye güveniyorlardı?

Öncelikle, SSCB'ye karşı bir koalisyon meydana getirebileceklerine, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin —bu ülkelerin egemen çevrelerinin devrim hayaletiyle önceden korkutularak— bu koalisyona çekebileceklerini ve ülkemizi diğer güçlerden tümüyle tecrit edeceklerini hesaplıyor ve ciddiyetle umuyorlardı. Almanlar, tek tek devletlerin sınıfları arasındaki ve bu devletlerle Sovyetler Birliği arasındaki zıtlıklara oynama politikasının, devrim hayaletinden korkuya kapılarak ülkelerini Hitler'in ayağına seren ve direniş göstermekten vazgeçen Fransa'da sonuç verdiğini biliyorlardı. Faşist Alman stratejistleri, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'yle de aynı şeyin gerçekleşebileceğine inanıyorlardı. Herkesin tanıdığı Hess, İngiltere'yi Alman faşistleri tarafından SSCB'ye karşı girişilecek genel sefere katılması için ikna etmek üzere İngiltere'ye gönderilmişti. Fakat Almanlar yanıldılar. *(Alkışlar).* İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri, Hess'in çabalarına rağmen sadece faşist Alman haydutlarının SSCB'ye karşı giriştikleri genel sefere katılmamakla kalmadılar, bugün Hitler Almanyası'na karşı Sovyetler Birliği'yle aynı kampta yer alıyorlar. Sovyetler Birliği sadece tecrit olmamakla kalmadı, aynı zamanda yeni müttefik olarak İngiltere'yi, ABD'yi ve Alman işgali altında bulunan diğer ülkeleri kazandı. Almanların çelişkilerle oynama ve ülkeleri devrim hayaletiyle korkutma politikalarının eskidiği ve artık ortaya çıkan yeni durumda işe yaramadığı görülmektedir. Bu politika sadece işe yaramaz değildir, aynı zamanda bağrında, Alman işgalciler için büyük tehlikeler taşımaktadır, zira savaş koşulları altında tam tersi sonuçlara yol açmaktadır.

Almanlar ikinci olarak, Sovyet düzeninin ve Sovyet cephegerisinin sağlam olmadığını hesaplıyorlardı. İlk ciddi darbelerden ve Kızıl Ordu'nun ilk ciddi yenilgisinden hemen sonra işçilerle köylüler arasında çatışmalar çıkacağını SSCB halkları arasında çatışmaların başlayacağı, ayaklanmalar olacağını ve ülkenin parçalanacağını, bunun ise Alman işgalcilerinin Ural'a ilerleyişini kolaylaştıracağını varsayıyorlardı. Almanlar bu konuda da yanıldılar. Kızıl Ordu'nun başarısızlıkları, işçi köylü ittifakını ve SSCB halkları arasındaki kardeşliği sadece zayıflatmamakla kalmadı, tam tersi bu ittifakı ve dostluğu daha da sağlamlaştırdı. *(Alkışlar).* Daha ötesi, bu başarısızlıklar, Sovyetler Birliği Halkları ailesini, Kızıl Ordusu ve Kızıl Donanması'nı özveriyle destekleyen birleşik ve sarsılmaz bir kampa dönüştürdü. Sovyet cephegerisi hiç bir zaman şimdiki kadar sağlam olmamıştır. *(Coşkun alkışlar).* Herhangi bir devlet bizim kadar çok toprak kaybetseydi, sınavı başarıyla veremez, yıkılırdı. Eğer Sovyet düzeni bu sınavı kolaylıkla vermiş ve cephegerisini böyle sağlamlaştırabilmişse, bu, Sovyet düzeninin bugün en istikrarlı düzen olduğu anlamına gelir. *(Çoşkun alkışlar).*

Alman işgalciler, son olarak, Kızıl Ordu ve Kızıl Donanma'nın güçsüz olduğunu hesaplıyorlardı. Onlar Alman ordusu ve donanmasının ordumuzu ve filomuzu bir vuruşta yıkacağını, dağıtacağını, ülke içlerine doğru engellenmeksizin ilerleyebilmek için kendisine yol açabileceğini varsayıyorlardı. Ne var ki Almanlar bu konuda da yanıldılar; kendi güçlerini abarttılar, bizim ordumuzun ve donanmamızın gücünü küçümsediler. Elbette ordumuz ve donanmamız henüz çok genç, henüz dört aylık bir savaş deneyimi var. Karşısında iki yıldır savaşan Alman ordu ve donanmasının seçkin birlikleri varken, bizim ordumuz ve donanmamız henüz tamamen seçkin bir birlik olamamıştır. Ne var ki birincisi, bizim ordumuzun moral durumu Almanlarınkinden yüksektir, çünkü yabancı işgalcilere karşı vatanını savunuyor, davasının haklılı-

ğına inanıyor, oysa Alman ordusu bir işgal savaşı yürütüyor, yabancı bir ülkeyi yağmalıyor, o nedenle bu aşağılık davanın haklı olduğuna bir an bile inanması mümkün değil. İnsanlarımızın uğrunda mücadele ettikleri Anavatan savunması düşüncesinin ordumuz içinde, Kızıl Ordu'yu birbiriyle kaynaştıran kahramanlıklar yaratması gerektiğinden ve gerçekten de yarattığından; oysa Almanların, aslında savaş yürütme nedeni olan yabancı bir ülkeyi işgal etme ve yağmalama düşüncesinin Alman ordusu içinde herhangi bir moral dayanağa sahip olmayan ve Alman ordusunu çürütecek profesyonel yağmacılar yaratması gerektiğinden ve gerçekten de yarattığından kimsenin kuşkusu olmasın. İkincisi, ülkemizin içlerine ilerleyen Alman ordusu Alman cephe gerisinden uzaklaşıyor, kendisine düşman bir çevrede harekât yürütmek zorunda, yabancı bir ülkede kendisine yeni bir cephegerisi oluşturmak zorunda ki, üstelik Alman ordusunun ikmalini geniş ölçüde dezorganize edecek, kendi cephegerisinden korkmasına yol açacak, durumunun sağlamlığına ilişkin inançlarını çökertecek şekilde bu cephegerisi partizanlarımız tarafından tahrip ediliyor. Oysa bizim ordumuz kendi vatanında faaliyet göstermekte cephe gerisinin sürekli desteğini almakta, insan, cephane ve gıda ikmali konusunda güvenceli bir noktada bulunmakta ve cephegerisine tamamen güvenebilmektedir. Ordumuzun Almanların varsaydığından daha güçlü olduğunu kanıtlamasının, ve Alman işgalcilerinin kibirli çığırtkanlığına bakılacak olursa Alman ordusunun beklenenden daha zayıf olduğunun anlaşılmasının nedeni budur. Tümenlerimizin, kısa süre önce, Almanların otuz seçkin tümenini yok ettiği Leningrad ve Moskova savunması, Anavatan savaşının ateşi içinde yeni Sovyet savaşçıları, ve komutanlar, pilotlar ve topçular, kumbaracılar, tankçılar, piyade ve denizcilerin çelikleştiğini, bunların yarın Alman ordusuna dehşet saçacaklarını göstermektedir. *(Coşkun alkışlar).*

Hiç kuşku yok ki, bütün bu koşullar birarada, doğuda "yıldırım savaşı"nın iflas etmesinin önkoşulu olmuştur.

ORDUMUZUN GEÇİCİ BAŞARISIZLIKLARININ NEDENLERİ

Bütün bunlar elbette doğru. Fakat bu olumlu koşulların yanısıra, ordumuzun geçici başarısızlıklarına, ülkemizin bir dizi bölgesini düşmana zorunlu olarak bırakarak geri çekilmesine neden olan bir çok olumsuz koşulların varlığı da doğrudur.

Bu olumsuz koşullar nelerdir? Kızıl Ordu'nun geçici başarısızlıklarının nedeni nerede yatmaktadır?

Kızıl Ordu'nun başarısızlıklarının nedenlerinden biri, Avrupa'da faşist Alman birliklerine karşı ikinci cephenin bulunmamasıdır. Avrupa kıtasında bugün, faşist Almanı birliklerine karşı savaş yürüten İngiltere ya da Amerika Birleşik Devletleri'nin orduları yoktur; bundan dolayı Almanlar güçlerini parçalamak, batıda ve doğuda olmak üzere iki cephede savaşmak zorunda kalmıyorlar. O nedenle de, batıdaki cephegerilerini güvenlik altında gören Almanlar bütün birliklerini, müttefiklerinin bütün birliklerini ülkemize karşı kullanma olanağı buluyorlar. Durum şimdi şöyledir: Ülkemiz herhangi bir yerden askeri yardım almaksızın, Alman, Fin, Romen, İtalyan ve Macaristan birleşik güçlerine karşı tek başına kurtuluş mücadelesi yürütüyor. Geçici zaferleriyle caka satan Almanlar, teke tek bir savaşta Kızıl Ordu'yu her zaman yenebileceklerinin güvencesini vererek ordularını öve öve bitiremiyorlar. Ancak Almanların verdikleri güvence boş caka satmaktan başka bir şey değildir, çünkü herhangi bir yerden askeri yardım almaksızın sadece kendi güçleriyle savaşan Kızıl Ordu'ya karşı neden Finlileri, Romanyalıları, İtalyanları ve Macarları yardıma çağırdıkları anlaşılır gibi değildir. Almanlara karşı Avrupa'da ikinci cephenin olmamasının Alman

ordusunun işini çok kolaylaştırdığı kuşku götürmez. Öte yandan, Avrupa'da Almanlara karşı açılacak ikinci cephenin — önümüzdeki en yakın zamanda bu cephe açılmalıdır *(coşkun alkışlar)* — Almanların zararına bizim ordularımızın durumunu kolaylaştıracağı kuşku götürmez.

Ordumuzun geçici başarısızlıklarının bir başka nedeni de tank ve kısmen de uçak sayısının yetersiz oluşudur. Modern savaşta yeterli tank ve hava koruması olmadan piyadenin savaşması çok zordur. Hava gücümüz Alman hava gücünden nitelik olarak daha iyidir, şanlı pilotlarımız korkusuz savaşçılar olarak ün yaptılar. *(Alkışlar)*. Fakat şimdilik Almanlardan daha az uçağa sahibiz. Tanklarımız Alman tanklarından nitelik olarak daha iyi ve şanlı tankçı birliklerimiz ve piyadelerimiz çok övülen Alman birliklerini çok sayıda tankla birlikte birçok kez hezimete uğrattılar. *(Alkışlar)*. Fakat biz Almanların sahip oldukları uçak ve tank sayısının küçük bir bölümüne sahibiz. Alman ordusunun geçici zaferlerinin sırrı burada yatmaktadır. Tank sanayimizin kötü çalıştığı ve cepheye az sayıda tank gönderdiği söylenemez. Hayır, çok iyi çalışıyor ve hiç de az sayıda mükemmel tank üretmiyor. Ne var ki Almanlar daha çok tank üretiyorlar, çünkü şimdi sadece kendilerinin tank sanayisi değil, Çekoslovakya, Belçika, Hollanda ve Fransa sanayileri de hizmetlerinde bulunmaktadır. Bu durum olmasaydı, Kızıl Ordu, tank olmaksızın savaşa girişmeyen ve tank üstünlüğü olmadığı durumda birliklerimizin darbelerine dayanamayan Alman ordusunu çoktan yenmişti. *(Alkışlar)*.

Almanların tank üstünlüğünü yerle bir etmek ve böylece ordumuzun durumunu kökten iyileştirmek için yalnızca bir vazgeçilmez araç vardır. Bu araç, sadece ülkemizde tank üretimini birkaç katına çıkartmak değil, aynı zamanda tanklara karşı savunma, tank tüfekleri, tanksavar topları, bombalar ve bomba topları üretimini artırmak ve daha çok tank siperleri ve başka tank engelleri oluşturmaktır.

Şimdi önümüzdki görev budur.

Bu görevi yerine getirebiliriz, ne pahasına olursa olsun getirmeliyiz!

"NASYONAL SOSYALİSTLER" KİMLERDİR?

Alman işgalcilere, yani hitlercilere bizim ülkemizde genel olarak faşist denmektedir. Ama görüldüğü üzere Hitlerciler bu tanımlamayı yanlış buluyorlar ve kendilerine "Nasyonal Sosyalist" demeyi inatla sürdürüyorlar. Yani Almanlar, Hitlerciler Partisinin, Avrupa'yı yağmalayan ve sosyalist devletimize karşı canice saldıran Alman işgalcilerinin partisinin sosyalist bir parti olduğuna bizleri inandırmak istiyorlar. Bu mümkün mü? Sosyalizmle, Avrupa halklarını yağmalayan, ezen Hitlerci hayvanlaşmış işgalciler arasında ortak ne olabilir?

Hitlercileri *nasyonalist* (milliyetçi —ÇN) olarak değerlendirmek mümkün mü? Hayır, mümkün değil. Gerçekte Hitlerciler artık nasyonalist değil ***emperyalisttirler.*** Alman ülkelerini birleştirmekle Ren Bölgesini, Avusturya'yı vs. kendisine katmakla uğraştıkları sürece, Hitlercileri, belli bir haklılık payıyla, nasyonalist olarak değerlendirmek mümkündü. Ancak yabancı toprakları elde etmeye başladıktan ve Avrupa uluslarını —Çekler, Slovaklar, Polonyalılar, Norveçliler, Danimarkalılar, Hollandalılar, Belçikalılar, Fransızlar, Sırplar, Yunanlılar, Ukraynalılar, Beyaz Ruslar, Baltık Halkları— boyunduruk altına alıp bir dünya egemenliğine doğru ilerlemeye başladıktan sonra Hitler Partisi nasyonalist bir parti olmaktan çıkmış, bu andan itibaren emperyalist, işgalci, zalim bir parti durumuna gelmiştir.

Hitlercilerin partisi, bütün dünya emperyalistlerinin en açgözlü ve en yağmacı emperyalist partisidir.

Hitlercileri *sosyalist* olarak değerlendirmek mümkün mü? Hayır mümkün değil. Gerçekte Hitlerciler sosyalizmin yeminli düşmanları, işçi sınıfının ve Avrupa halklarının en

temel demokratik özgürlüklerini gaspeden, en kötü gericiler ve pogrom kahramanlarıdır. Gerici pogromcu özlerini gizlemek için Hitlerciler, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri rejimlerini plutokrat (zenginerki — ÇN.) rejimler olarak suçluyorlar. Oysa İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde en temel demokratik haklar işçi ve memur sendikaları, işçi partileri ve parlemento var; Almanya'da ise bütün bu kurumlar Hitler rejimi altında yokedilmiştir. Hitler rejiminin gerici niteliğini ve Alman faşistlerinin, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri plutokrat rejimleri hakkında attıkları palavraların ne kadar yalan olduğunu anlamak için bu iki olguyu yanyana getirmek yeter. Öz itibariyle Hitler rejimi, Rusya'da Çarlık altında yaşanan gerici rejimin bir kopyasıdır. Hitlercilerin, işçilerin, aydınların ve halkların haklarını, aynı Çarlık rejimi gibi ayaklar altına aldığını, aynı Çarlık rejimi gibi çağdışı yahudi pogromları yaptığını herkes biliyor.

Hitler partisi, demokratik özgürlüklere düşman bir parti, çağdışı gericiliğin ve en karanlık pogromların partisidir.

Eğer bu hilekâr emperyalistler ve gericiler kendilerini hâlâ "nasyonalist" ve "sosyalist" sözcüklerinin arkasına gizlemeye devam ediyorlarsa bunun nedeni, halkı kandırmak, sıradan insanları aptal yerine koymak, "nasyonalist" ve "sosyalist" bayraklarıyla emperyalist yağmacı niteliklerini saklamaktır.

Tavus kuşu tüyleriyle süslenmiş kargalar... Ama ne kadar tavus kuşu tüyleriyle süslense de, karga kargadır.

"Dünyanın Almanlar tarafından fethedilmesi için" diyor Hitler "her şey yapılmalıdır. Eğer Büyük Alman İmparatorluğunu kurmak istiyorsak, her şeyden önce Slav halklarını —Ruslar, Polonyalılar, Çekler, Slovaklar, Bulgarlar, Ukraynalılar, Beyaz Ruslar— kovmak ve köklerini kurutmak zorundayız. Bunu yapmamak için herhangi bir neden yok."

"İnsan" diyor Hitler, "doğuştan günahkârdır, sadece zor yardımıyla yönetilebilinir. İnsanla ilişkilerde her yöntem mü-

bahtır. Eğer politika gerektiriyorsa yalan söylenmeli, ihanet edilmeli, hatta cinayet işlenmelidir."

"Bize karşı olan" diyor, Göring, "herkesi öldürün, öldürün, öldürün; sorumluluk sizin değil benim olacak, öyleyse öldürün!"

"Ben", diyordu Hitler, "insanları vicdan denen küçük düşürücü çılgınlıktan koruyacağım. Vicdan ve eğitim insanları sakatlıyor. Ben, herhangi bir teorik ya da moral düşünceyle engellenmemenin üstünlüğünü yaşıyorum."

Ölü bir Alman başçavuşun üstünde bulunan, 489. Piyade Alayı'na gönderilmiş Alman Ordu Komutanlığı'nın 25 Eylül tarihli emrinde söyle denmektedir:

"Bize 600 metre yaklaşan bütün Ruslara ateş edilecektir. Ruslar, karşılarında, hoşgörü bekleyemecekleri kararlı bir düşman olduğunu bilmelidirler."

Alman Baş Komutanlığı'nın askerlere gönderdiği bir mesajda ise (bu mesaj Frankfurt/Main'lı ölü teğmen Gustav Ziegel'in üzerinde bulunmuştur) şöyle deniyor:

"Kalpsiz ve duygusuz ol, savaşta bunlara gerek yoktur. İçindeki şefkat ve acıma duygusunu yoket—her Sovyet Rus'u yaşlı, kadın küçük bir kız çocuğu, ya da oğlan çocuğu olduğuna bakmadan öldür— öldür, böylece yok olmaktan kurtulur, ailenin geleceğini güvence altına alır, sonsuz bir ün kazanırsın."

İşte size, bütün insanlığını yitirmiş ve vahşi hayvanlara dönüşmüş Hitler Partisi yöneticileriyle Hitlerci Başkomutanlığı'n program ve emirleri.

Vicdan ve onurdan yoksun, canavar ahlakına sahip bu insanlar, büyük Rus ulusunu, Plehanov ve Lenin'lerin, Belinski ve Çernişevskilerin, Puşkin ve Tolstoyların, Glinka ve Çaykovskilerin, Gorki ve Çehovların, Seçenov ve Pavlovların, Repin ve Surikovların, Suvorov ve Kutusovaların ulusunu yoketme çağrısı yapma küstahlığını gösteriyor...

Alman haydutlar SSCB halklarına karşı bir imha savaşı istiyorlar. Pekâlâ, eğer Almanlar bir imha savaşı istiyorlarsa, bu istekleri yerine gelecek. *(Coşkun, sürekli alkışlar).*

Şu andan itibaren görevimiz, SSCB halklarının görevi, ordu ve donanmamızın savaşçıları, komutanları ve politik fonksiyonerlerinin görevi, işgalci olarak ülkemiz topraklarına girmiş bütün Almanları son adamına kadar imha etmektir. *(Coşkun alkışlar. "Çok doğru!" "hurra" sesleri).*

Alman işgalcilere acımak yok!

Alman işgalcilere ölüm! *(Coşkun alkışlar).*

ALMAN EMPERYALİSTLERİ VE ORDULARININ EZİLMESİ KAÇINILMAZDIR

Her türlü insanlığını, yitirmiş Alman haydutlarının moral düşüklüğü içinde vahşi hayvanlara dönüşmüş olmaları durumu, sadece bu durum bile kaçınılmaz sona gittiklerini ifade etmektedir.

Fakat Hitlerci haydutların ve ordularının kaçınılmaz sonu sadece moral faktörlere bağlı değildir.

Önemi günden güne artan ve pek uzak olmayan bir gelecekte yağmacı Hitlerci emperyalizmin kaçınılmaz ezilmesine yolaçmak zorunda olan üç temel faktör daha vardır.

Birincisi, emperyalist Almanya'nın *Avrupa*'daki cephegerisinin güvenilmezliği, Avrupa'daki "yeni düzen"in güvenilmezliğidir. Alman haydutlar, Avrupa kıtasını, Fransa'dan Baltık Sovyet ülkelerine, Norveç, Danimarka, Belçika, Hollanda, Sovyet Beyaz Rusyası'ndan Balkanlar'a, Sovyet Ukrayna'sına kadar köleleştirdiler, bu halkların en temel demokratik özgürlüklerini gaspettiler, kendi kaderleri hakkında karar verme hakkını ellerinden aldılar, bu ülkelerdeki tahıl, et, hammadde gibi zenginliklere el koydular, onları köle haline getirdiler, Polonyalıları, Çekleri ve Sırpları çarmıha gerdiler ve bütün bunlardan sonra, Avrupa'da egemenliği ele geçirdikten sonra bu temelde Almanya'nın dünya egemenliğini kurabileceklerini sanıyorlar. Onlar buna "Avrupa'nın yeni düzeni" diyorlar. Peki ama bu nasıl bir "temel", bu nasıl bir

"yeni düzen"? "Avrupa'nın yeni düzeni"nin ve bu malûm düzenin malûm "temel"inin, her an patlayabilecek ve emperyalist Almanların kağıttan binalarını yıkacak bir volkan oluşturduğunu sadece kendilerine aşık Hitlerci soytarılar göremiyorlar. Napoleon'a dayanılarak Hitler'in Napoleon gibi davrandığı, tıpkı Napoleon'a benzediği ısrarla söyeleniyor. Birincisi, bundan sözederken Napoleon'un kaderi unutulmamalıdır. İkincisi, Hitler Napoleon'a kedinin arslana benzediği kadar benziyor. *(Gülüşmeler, alkışlar).* Çünkü Napoleon gericiliğin güçlerine karşı savaşmış, bu sırada da ilerici güçlere dayanmıştır. Oysa Hitler tersine, gerici güçlere dayanıp ilerici güçlere karşı savaşıyor. Köleleştirilmiş Avrupa halklarının savaşacaklarına ve Hitler zorbalığına karşı ayağa kalkacaklarına sadece Berlin'deki Hitlerci soytarılar inanmayabilir. SSCB, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrupa halklarının kurtuluş savaşında onlara tam destek sunacağından kim kuşku duyabilir? *(Alkışlar).*

İkincisi, Hitlerci haydutların, ***Almanya'daki*** cephegerisinin güvenilmezliğidir. Hitlerciler, Versaille Antlaşması'yla parçalanmış Almanya'yı yeniden birleştirme çabasında oldukları müddetçe, Almanya'nın yeniden kurulması düşüncesiyle yanıp tutuşan Alman halkının desteğine sahiptiler. Fakat bu görev yerine getirildikten ve Hitlerciler emperyalizme, başka ülkelerin ele geçirilmesi ve başka halkların boyunduruk altına alınması yoluna saptıktan, böylece Avrupa ve Sovyetler Birliği halklarını bugünkü Almanya'nın yeminli düşmanı haline getirdikten sonra Alman halkında, savaşın sürdürülmesine karşı, savaşın bitirilmesi doğrultusunda derin bir değişiklik yaşanmaktadır. Ne zaman biteceği belli olmayan iki yıllık kanlı bir savaş; kurban verilen milyonlarca insan, açlık, sefalet, salgın hastalıklar; her tarafta Alman düşmanı bir ortam; SSCB halklarını bugünkü Almanya'nın yeminli düşmanı haline getiren Hitler'in aptalca politikası — bütün bunlar Alman halkında bu gereksiz ve yıkıcı savaşa karşı bir eğilim

yaratmak zorundaydı. Sadece Avrupa'daki cephegerisinin değil, Alman cephegerisinin de patlamaya ve Hitlerci serüveni yerle bir etmeye hazır bir volkan oluşturduğunu sadece Hitlerci soytarılar kavrayamazlar.

Üçüncüsü, SSCB, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin faşist Alman emperyalistlerine karşı koalisyonudur. İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve SSCB'nin, Hitler emperyalistleri ve yağmacı ordularını yenilgiye uğratmak amacıyla ortak bir kampta biraraya gelmeleri bir gerçekliktir. Modern savaş, motorlar savaşıdır. Savaşı motor üretiminde ezici üstünlüğü sağlayan kazanacaktır. Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve SSCB'nin toplam motor üretimi ele alındığında, Almanya'nın motor üretiminden en az üç kat daha fazla olduğu görülecektir. Haydut Hitlerci emperyalizmin kaçınılmaz çöküşünün temellerinden birisi de burada yatmaktadır.

Kısa süre önce Moskova'da yapılan, İngiltere'nin Bay Beaverbrook Amerika Birleşik Devletleri'nin ise Bay Harriman tarafından temsil edildiği Üçlü Konferans, ülkemize sistemli olarak tank ve uçak yardımı yapma kararı almıştır. Bilindiği gibi, bu karar temelinde, şu anda tank ve uçak alıyor. İngiltere ise daha önce ülkemize alüminyum, kurşun, kalay ve kauçuk gibi az miktarda bulunan maddeler göndermeye başlamıştır. Buna, Amerika Birleşik Devletleri'nin bugünlerde Sovyetler Birliği'ne bir milyar dolar tutarında kredi verme kararı almasını eklersek Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve SSCB koalisyonunun, giderek büyüyen ve ortak kurtuluş amacımız için daha da büyüyecek olan bir gerçeklik olduğu kesinlikle söylenebilir *(Alkışlar)*.

Faşist Alman emperyalizminin kaçınılmaz çöküşünü belirleyen faktörler bunlardır.

GÖREVLERİMİZ

Lenin, iki tür savaş olduğunu söylüyordu: Fetih savaşları, yani haksız savaşlar ve kurtuluş savaşları, yani haklı savaşlar.

Bugün Almanlar, yabancı bölgelerin zaptedilmesi ve yabancı halkların boyundüruk altına alınmasını amaçlayan yağma savaşı, haksız bir savaş yürütmektedir. O nedenle bütün dürüst insanlar, düşman olarak Alman istilacılara karşı ayağa kalkmalıdırlar.

Hitler Almanyası'ndan farklı olarak Sovyetler Birliği ve müttefikleri, Avrupa'nın ve SSCB'nin köleleştirilmiş halklarının Hitler zulmünden kurtarılmasını amaçlayan bir kurtuluş savaşı, haklı bir savaş yürütüyorlar. O nedenle bütün dürüst insanlar, SSCB, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve öteki müttefiklerin kurtuluş ordularını desteklemelidirler.

İster Avrupa halkları ve bölgeleri, isterse de, aralarında İran da olmak üzere, Asya halkları ve bölgeleri olsun, yabancı bölgeleri zaptetmek ve yabancı halkları boyunduruk altına almak gibi savaş amaçlarımız yoktur ve olamaz. Bizim ilk hedefimiz, topraklarımızı ve halklarımızı faşist Alman boyunduruğundan kurtarmaktır.

Bizim bu savaştaki hedefimiz, bizden yardım bekleyen Slav ve öteki ezilen Avrupa halklarına bizim irademizi ve rejimimizi zorla kabul ettirmek değildir, olamaz. Bizim hedefimiz, Hitler zorbalığına karşı kurtuluş mücadelelerinde bu halklara yardım etmek ve sonra özgür topraklarında istedikleri gibi yaşamayı onlara bırakmaktır. Başka halkların içişlerine kesinlikle müdahale yok!

Fakat bu hedefleri gerçekleştirebilmek için, Alman istilacıların askeri güçlerini ezmek, ülkemizi boyunduruk altına almak için istila etmeye gelmiş bütün Alman işgalcilerini son adamına kadar yoketmek gerekecektir. *(Coşkun, sürekli alkışlar).*

Bunun gerçekleşebilmesi için de ordumuz ve donanmamızın bütün ülkemiz tarafından etkin ve aktif biçimde desteklenmesi, fabrikalarda çalışan kadın ve erkek işçilerin, görevlilerin boş durmamaları, cepheye daha çok tank, tanksavar, tanksavar topu, uçaklar, toplar, obüsler, makineli tüfek-

ler, tüfekler ve cephane yollamaları, tarlalarda çalışan kadın ve erkek kollektif köylülerin boş durmamaları, cepheye ve ülkeye daha çok tahıl, et ve endüstri bitkileri göndermeleri, bütün ülkemizin ve SSCB halklarının, ordumuz ve donanmamızla birlikte vatanımızın onuru ve özgürlüğü için, Alman ordularının ezilmesi için, büyük kurtuluş savaşını yürüten ortak bir savaş kampında birleşmeleri gerekmektedir. *(Coşkun alkışlar).*

Şimdiki görevimiz budur.

Bu görevi yerine getirebiliriz, getirmeliyiz. Sadece bu görevi yerine getirdiğimizde ve Alman işgalcilerini yendiğimizde sürekli ve adil bir barışa kavuşabiliriz.

Alman işgalcilerinin tamamen ezilmesi için! *(Çoşkun alkışlar).*

Hitler zulmü altında inleyen ezilen halkların kurtuluşu için! *(Coşkun alkışlar).*

Yaşasın Sovyetler Birliği halklarının sarsılmaz dostluğu! *(Coşkun alkışlar).*

Yaşasın Kızıl Ordumuz ve Kızıl Donanmamız! *(Coşkun alkışlar).*

Yaşasın şanlı Anavatanımız! *(Coşkun alkışlar).*

Davamız haklı — zafer bizimdir!

(Coşkun alkışlar. Herkes ayakta. "Büyük Stalin'e hurra!", "Yaşasın Stalin yoldaş!" sesleri. Coşkun ve sürekli tezahürat. "Enternasyonal" söyleniyor).

KIZIL ORDU GEÇİT RESMİNDE KONUŞMA

Moskova'da Kızıl Meydan'da 7 Kasımı 1941'de yapılmıştır.

Kızıl Asker ve Kızıl Donanma'nın bahriyelisi, komutan ve politik fonksiyoner kadın ve erkek işçi, kadın ve erkek Kollektif köylü, kafa işçisi yoldaşlar, geçici olarak Alman haydutlarının boyunduruğu altına düşmüş düşman cephe gerisindeki kadeşler ve Alman işgalcilerinin cephegerisindeki tesislerini ve görevlerini imha eden şanlı partizanlar!

Sovyet hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına, sizleri, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 24. yıldönümü nedeniyle kutluyorum.

Yoldaşlar! Bugün Ekim Devrimi'nin 24. yıldönümünü ağır koşullar altında kutluyoruz. Alman haydutlarının kalleşçe saldırısı ve bize dayatılan savaş, ülkemiz için tehdit oluşturmaktadır. Geçici olarak bir dizi bölgeyi yitirdik, düşman Leningrad ve Moskova kapılarına dayanmış durumda. Düşman, ordumuzun daha ilk darbede parçalanacağını ve ülkemizin boyun eğeceğini hesaplamıştı. Ne var ki düşman tamamen yanılmıştır. Geçici başarısızlıklarına rağmen ordumuz ve donanmamız, düşman saldı-

rılarını bütün cephede kahramanca geri püskürtüyor, bu arada düşmana ağır kayıplar verdiriyor. Ülkemiz, tüm ülkemiz ordumuz ve donanmamızla birlikte Alman işgalcilerini ezmek için tek bir savaş kampı biçiminde birleşmiştir.

Ülkemizin şimdikinden daha ağır koşullar içinde bulunduğu günler olmuştur. Ekim Devrimi'nin birinci yıldönümünü kutladığımız 1918 yılını anımsayın. Ülkemizin dörteüçü o günlerde yabancı müdahalecilerin elinde bulunuyordu. Ukrayna, Kafkasya, Ortaasya, Ural, Sibirya, Uzakdoğu geçici olarak elimizden çıkmıştı. Müttefiklerimiz yoktu, Kızıl Ordumuz yoktu, — orduyu örgütlemeye yeni girişmiştik —, tahılımız, silahımız, donanımımız yeterli değildi. O yıllarda ülkemize ondört devlet girmişti. Ama yılmadık, cesaretimizi yitirmedik. Şavaşın ateşi içinde Kızıl Ordu'yu örgütledik ve ülkemizi bir savaş kampına dönüştürdük. Büyük Lenin'in ruhu o günlerde müdahalecilere karşı savaş için içimizde ateş yaktı. Ne oldu? Müdahalecileri yendik, yitirdiğimiz bütün toprakları geri aldık ve zafere ulaştık.

Bugün ülkemizin içinde bulunduğu durum, yirmiüç yıl önceki durumla kıyaslanmayacak kadar iyidir. Bugün ülkemiz, gerek sanayi gerekse de besin ve hammadde açısından yirmiüç yıl öncekinden kat kat daha zengindir. Bugün bizimle beraber Alman haydutlarına karşı birleşik cephede duran müttefiklerimiz var. Bugün Hitler zorbalığının boyunduruğu altında bulunan Avrupa halklarının sempatisine sahibiz. Bugün yaşamları pahasına ülkemizin özgürlüğünü ve bağımsızlığını savunan mükemmel bir ordumuz ve mükemmel bir donanmamız var. Bugün ne besin maddesi, ne de silah ve donanım açısından ciddi yetersizliklerimiz var. Bütün ülkemiz, ülkemizin bütün halkları, faşist Alman haydut sürülerinin yenilgiye uğratılması için ordumuza ve donanmamıza yardım ediyorlar. İnsan yedeklerimiz sonsuz. Büyük Lenin'in ruhu ve muzaffer bayrağı tıpkı yirmiüç yıl önceki gibi bugün de Anavatan savaşımızda bizi çoşturuyor.

Alman işgalcilerini yenilgiye uğratacağımızdan, uğratmak zorunda olduğumuzdan kuşku duymak mümkün mü?

Düşman, bazı korkuya kapılmış aydınların düşündüğü kadar güçlü değil. Belâ göründüğü kadar korkunç değil. Kızıl Ordumuzun, ünlü Alman birliklerini defalarca panik halinde kaçmaya zorladığını kim inkâr edebilir? Alman propagandacılarının cafcaflı açıklamalarına göre değil, Almanya'nın gerçek durumuna göre hüküm verilecek olursa, Faşist Alman işgalcilerinin bir felaketin eşiğinde bulunduklarını anlamak zor olmayacaktır. Şimdi Almanya'da açlık ve sefalet kol geziyor, dört aylık savaş süresince Almanya dörtbuçuk milyon asker yitirdi. Almanya kan kaybediyor, insan yedekleri tükeniyor, öfke sadece Alman boyunduruğu altına sokulmuş Avrupa halklarını değil, savaşın sonunun ne zaman geleceğini bilemeyen Alman halkını da sarıyor. Alman işgalciler son güçlerini topluyorlar. Almanya'nın böyle bir zorlanmaya uzun süre dayanamayacağı kuşku götürmez. Bir kaç ay daha, bir altı ay daha, belki bir yılcık — ve Hitler Almanyası cürümlerinin yükü altında çökecektir.

Kızıl asker, Kızıl Donanma bahriyelisi, komutan, ve politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan yoldaşlar, bütün dünyanın gözü, Alman işgalci haydut sürülerini yenebilecek güç olarak, sizin üzerinizde. Alman haydutlarının boyunduruğu altında tutulan Avrupa halklarının gözü, kurtarıcıları olarak, sizin üzerinizde. Omuzlarınıza büyük bir kurtuluş misyonu verildi. Bu misyona layık olun! Yürüttüğünüz savaş, kurtuluş savaşıdır, haklı bir savaştır. Sizlere bu savaşta, öncüleriniz — Aleksander Nevski, Dmitri Donskoy, Kusma Minin, Dmitri Poşarski Aleksander Suvorov, Mihail Kutusov'un kahraman örnekleri meşale olsun! Sizlere büyük Lenin'in muzaffer bayrağı güç versin!

Alman istilacıların tamamen ezilmesi için!

Alman işgalcilerine ölüm!

Yaşasın şanlı vatanımız, vatanımızın özgürlüğü ve bağımsızlığı!

Lenin'in bayrağı altında zafere ileri!

SAVUNMA HALK KOMİSERİ'NİN 55 NOLU EMRİ

Moskova 23 Şubat 1942

Kızıl asker, Kızıl Donanma bahriyelisi, komutan, politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

Ülkemizin halkları, Kızıl Ordu'nun 24. yıldönümünü vatanımızın hayatına ve özgürlüğüne küstahça alçakça saldıran faşist Almanya'ya karşı yürütülen Anavatan savaşının zorlu günlerinde kutluyor. Ülkemizden faşist Alman istilacılarını kovmak ve Anavatanımızın onurunu savunmak için, Kızıl Ordu ve Deniz Kuvvetleri'nin savaşçıları, Kuzey Buz Denizi'nden Karadeniz'e kadar uzanan muazzam cephede şiddetli çarpışmalar yürütüyor.

Kızıl Ordu'nun ülkemizi düşmanların saldırısına karşı koruması ilk kez olmuyor. Kızıl Ordu bundan yirmidört yıl önce, ülkemizi parçalama ve bağımsızlığını yoketmeyi amaçlayan yabancı müdahaleci ve ilhakçıların birliklerine karşı savaşmak için oluşturulmuştu. Kızıl Ordu'nun ilk kez savaşa

katılan kıtaları, 23 Şubat 1918'de, Alman istilacıları Pskov ve Narva'da hezimete uğrattı. İşte bu nedenle 23 Şubat 1918 Kızıl Ordu'nun doğum günü olarak ilân edildi. O zamandan bu yana Kızıl Ordu, yabancı müdahalecilere ve ilhakçılara karşı savaşta büyümüş ve güçlenmiştir. 1918 yılında Alman istilacılarına karşı vatanımızı başarıyla savunmuş ve istilacıları Ukrayna ve Beyaz Rusya'dan kovmuştur. 1919'dan 1921'e kadar ülkemizi itilaf devletlerinin yabancı birliklerine karşı mücadelede vatanımızı savunmuş ve onları ülkemizden kovmuştur.

İç savaş sırasında yabancı müdahaleciler ve ilhakçıların yenilmesi Sovyetler Birliği halklarına uzun bir barış ve barışçıl inşa olanağı sağlamıştır. Yirmi yıl süren bu barışçıl inşa döneminde ülkemizde sosyalist bir sanayi ve kollektifleştirilmiş bir tarım yaratılmış, bilim ve kültür gelişmiş, ülkemizdeki halkların dostluğu güçlenmiştir. Ne var ki Sovyet halkı asla düşmanın yeniden ülkemize saldırabileceğini unutmamıştır. O nedenle sanayi ve tarımın, bilim ve kültürün gelişmesiyle birlikte Sovyetler Birliği'nin askeri gücü de büyümüştür. Bu gücü, yabancı topraklara meraklı olanlar daha önce etlerinde kemiklerinde hissettiler. Çok övülen faşist Alman ordusu da şimdilerde bu gücü hissetmektedir.

Faşist Almanya bundan sekiz ay önce, saldırmazlık paktını alçakça bir kenara atarak ülkemize kalleşçe saldırdı. Düşman, Kızıl Ordu'nun, ilk darbede yıkılacağını ve direniş yeteneğini yitireceğini hesaplıyordu. Ne var ki düşman tamamen yanılmıştır. Düşman Kızıl Ordu'nun gücünü, Sovyet cephe gerisinin sağlamlığını, ülkemizin halklarının zafer isteğini, faşist Almanya'nın Avrupa'daki cephegerisinin güvenilmezliğini ve nihayet faşist Almanya'nın ve ordusunun iç zaaflarını dikkate almamıştır.

Faşist Alman saldırısı beklenmedik bir zamanda gerçekleştiğinden Kızıl Ordu savaşın ilk aylarında geri çekilmek ve Sovyet topraklarının bir bölümünü bırakmak zorunda kalmış-

tır. Fakat geri çekilirken düşman güçlerini iyice yıpratmış, düşmana ağır darbeler indirmiştir. Ne Kızıl Ordu savaşçıları, ne de ülkemizdeki halklar, bunun geçici bir geri çekilme olduğundan, düşmanın durdurulacağından ve yenilgiye uğratılacağından hiç kuşku duymamışlardır.

Savaş süresince Kızıl Ordu yeni bir canlılık kazanmış insan ve malzeme açısından takviye edilmiş, yeni ihtiyat tümenleri ve destek almıştır. Ve nihayet Kızıl Ordu'nun muazzam cephenin ana bölümlerinde saldırıya geçme olanağına sahip olduğu zaman gelmiştir. Kızıl Ordu kısa bir süre içinde faşist Alman birliklerine Don kıyısındaki Rostov'da, Tihvin'de, Kırım'da ve Moskova önlerinde darbe üstüne darbe indirmiştir. Moskova önlerinde gerçekleşen şiddetli çarpışmalarda Sovyet başkentini kuşatmayla tehdit eden faşist Alman birlikleri yenilgiye uğratılmıştır. Düşmanı Moskova önlerinde sürüp gerilere atan Kızıl Ordu, onu batıya doğru sürmeye devam etmektedir. Moskova ve Tula civarı geçici olarak düşmanın işgal ettiği bölgelerde yüzlerce kent ve köy Alman istilacılarından tamamen temizlenmiştir.

Artık bugün Almanlar, beklenmedik bir anda yaptıkları kalleşçe saldırı sonucunda, savaşın ilk aylarında ele geçirdikleri askeri avantaja sahip değiller. Faşist Alman birliklerinin ani saldırı ve beklenmemezlik momenti biçimindeki yedeği tümüyle tükenmiştir. Savaş koşullarında faşist Alman saldırısının yarattığı sürprizin yol açtığı eşitsizlik giderilmiştir. Bundan sonra savaşın kaderi, gafil avlama momenti gibi raslantısal bir moment tarafından değil sürekli etkili olan şu faktörler tafından belirlenecektir: Cephe gerisinin sağlamlığı, ordunun morali, tümenlerin niceliği ve niteliği, ordunun silahlanması, ordu komutanlık mevcudunun örgütsel yetenekleri. Bu arada şunun belirtilmesi zorunlu: Faşist Alman ordusunun bir felaketle karşı karşıya kalmasını sağlamak için Almanların cephaneliğinden yanızca ani baskın momentinin kaybolması yetmiştir.

Alman faşistleri, ordularının yenilmez olduğunu düşünüyorlar ve teke tek bir savaşta Alman ordusunun Kızıl Ordu'yu mutlaka mağlup edeceğini garanti ediyorlar. Şimdi Kızıl Ordu'yla faşist Alman ordusu teke tek bir savaş içindeler. Daha da ötesi: Faşist Alman ordusu cephede İtalyan, Romen, ve Fin birliklerinin doğrudan desteğine sahip, Kızıl Ordu şimdilik böyle bir desteğe sahip değil. Peki buna rağmen ne görüyoruz? Kızıl Ordu ciddi zaferler elde ederken çok övülen Alman ordusu yenilgiye uğruyor. Kızıl Ordu'nun güçlü darbeleri altında batıya doğru kaçan Alman birlikleri muazzam ölçüde insan ve malzeme kaybı vermektedirler. Düşman yenilgiye uğrayacağı günü geciktirmek için her parçaya sarılıyor. Ne var ki düşmanın çabaları sonuçsuz kalacaktır. Artık inisiyatif bizim elimizde, Hitler'in aşınmış ve küflenmiş makinesinin yoğun çabası Kızıl Ordu'nun baskısına dayanamayacaktır. Kızıl Ordu'nun, güçlü darbeleriyle, hayvanlaşmış düşmanı Leningrad'dan püskürteceği, Beyaz Rusya'nın Ukrayna, Litvanya, Letonya, Estonya ve Kareli'nin köy ve kentlerini ondan temizleneceği, Sovyet Kırımı'nı kurtaracağı ve bütün Sovyet ülkesinde yeniden muzaffer kızıl bayrakların dalgalanacağı o gün uzakta değil.

Fakat elde edilen başarılarla yetinmek ve Alman birliklerin şimdiden işinin bitirildiğine inanmak affedilmez bir dargörüşlülüktür. Bu Sovyet insanına yakışmayan boş bir caka satma ve kibirlenme olurdu. Daha önümüzde bir çok zorluğun olduğu unutulmamalıdır. Düşman bozguna uğruyor, ama hâlâ yenilmiş değil, hele işinin tamamen bitmiş olduğundan söz bile edilemez. Düşman hâlâ güçlü. Başarıya ulaşmak için son güçlerini işe koşacak. Ve yenilgiye uğradıkça daha da canavarlaşacak. O nedenle ülkemizin, cephenin desteklenmesi için yedekler oluşturmaktan bir an için bile vazgeçmemesi zorunludur. Canavarlaşmış düşmanı yenilgiye uğratmak için cepheye yeni kıtaların gönderilmesi zorunludur. Sanayimizin, özellikle de savaş sanayimizin iki kat bir enerjiyle çalış-

ması zorunludur. Cepheye her gün daha çok tank, uçak, top, bombatopu, makineli tüfek, tüfek, makineli tabanca ve cephane gönderilmesi zorunludur.

Kızıl Ordu'nun kuvvetinin ve gücünün ana kaynağı burada yatmaktadır.

Fakat Kızıl Ordu'nun gücü sadece bundan oluşmuyor.

Bir fetih savaşı değil, bir emperyalist savaş değil, bir Anavatan savaşı, haklı bir savaş, bir kurtuluş savaşı yürütüyor olması Kızıl Ordu'nun gücünü oluşturmaktadır. Sovyet topraklarını Alman istilacılardan kurtarmak; savaş öncesinde kent ve köylerimizde özgür olan ve insan gibi yaşayan, şimdi ise ezilen, yağmalanan, sefalet ve açlık çeken yurttaşlarımızı Alman istilacılarının boyunduruğundan kurtarmak; ve son olarak: faşist Alman canavarlarının hakaretlerine maruz kalan kadınlarımızı kurtarmak Kızıl Ordu'nun görevidir. Bu görevden daha soylu ve yüce ne olabilir? Hiç bir Alman askeri haklı bir savaş içinde bulunduğunu söyleyemez, çünkü başka halkları talan etmek ve baskı altına almak için savaşmak zorunda bırakıldığını görmek zorundadır. Alman askeri, ona çoşku verecek, gurur duyabileceği soylu ve yüce bir savaş hedefine sahip değildir. Ve tersine, Kızıl Ordu'nun her askeri haklı bir savaş, bir kurtuluş savaşı yürüttüğünü Anavatanının özgürlüğü ve bağımsızlığı için savaştığını gururla söyleyebilir. Kızıl Ordu, onu kahramanlıklar yaratmak yolunda coşturan soylu ve yüce bir savaş hedefine sahiptir. O nedenle Anavatan savaşının bizde, vatanlarının özgürlüğü için ölüme gitmeye hazır olan binlerce kadın ve erkek kahraman yaratmasının açıklaması da burada yatmaktadır.

Kızıl Ordu'nun gücü buradadır.

Ve faşist Alman ordusunun zaafı da yine buradadır.

Yabancı basında zaman zaman Kızıl Ordu'nun, Alman halkının kökünü kurutmayı, Alman devletini yoketmeyi hedeflediği yolunda saçmalıklar çıkıyor. Elbette bu aptalca bir zırva ve Kızıl Ordu'ya yönelmiş budalaca bir iftiradır. Kızıl Ordu'nun böyle aptalca hedefleri yok, olamaz da. Kızıl Ordu

önüne, ülkemizden Alman işgalcilerini atma ve Sovyet topraklarını faşist Alman işgalcilerinden temizleme hedefini koymuştur. Sovyet topraklarının kurtarılması için verilen savaşın Hitler kliğinin kovulması ve yokedilmesine yolaçması büyük ihtimaldir. Böyle bir sonuçtan çok memnun oluruz. Fakat Hitler kliğini Alman halkıyla, Alman devletiyle aynı kefeye koymak gülünçtür. Tarihin deneyimleri, Hitlerlerin gelip gittiğini ama Alman halkının, Alman devletinin kaldığını gösteriyor.

Son olarak Kızıl Ordu'nun gücü, başka halklara karşı, bu arada Alman halkına karşı da, nefret duygusu içinde olmasında, bütün halk ve ırkların eşitliği, bütün halkların haklarına saygı gösterilmesi düşüncesiyle eğitilmesinde yatmaktadır. Almanların ırk teorileri ve ırklararası nefret pratiği, bütün özgürlük yanlısı halkların faşist Almanya'nın düşmanı olmasına yolaçmıştır. SSCB'de ırkların eşitliği teorisi ve bütün halkların haklarına saygı gösterilmesi pratiği bütün özgürlük yanlısı halkların Sovyetler Birliği'nin dostu olmasına yolaçmıştır.

Kızıl Ordu'nun gücü burada yatmaktadır.

Fakat faşist Alman ordusunun zaafı da yine burada yatmaktadır.

Yabancı basında bazen Sovyet insanlarının Almanlardan sadece Alman oldukları için nefret ettikleri, Kızıl Ordu'nun, Alman askerlerini sadece Alman oldukları için, Almanlara duydukları nefret nedeniyle yokettikleri, bu nedenle Kızıl Ordu'nun Alman askerlerini esir almadıkları yönünde saçmalıklar çıkıyor. Elbette bu da aptalca bir yalan ve Kızıl Ordu'yu hedefleyen budalaca bir iftiradır. Kızıl Ordu ırklararası nefret duygularına sahip değildir. Kızıl Ordu böylesine alçaltıcı duygulara sahip değildir, çünkü ırkların eşitliği ve diğer halkların haklarına saygı ruhuyla eğitilmiştir. Ayrıca bizim ülkemizde ırklararası nefret ifadesinin yasalarla yasaklandığı unutulmamalıdır.

Elbette Kızıl Ordu ülkemizi boyunduruk altına almak isteyen faşist Alman istilacılarını, ya da —birliklerimiz tara-

fından kuşatılmış olmalarına rağmen — silahlarını bırakmamakta ve teslim olmamakta direnenleri imha etme zorunluluğuyla karşı karşıya bulunmaktadır. Kızıl Ordu bunları Alman oldukları için değil, vatanımızı boyunduruk altına almak istedikleri için yokediyor. Her halkın ordusu gibi Kızıl Ordu da vatanını ezmek isteyenleri, ulusal kökenlerine bakmaksızın yoketme hakkına sahiptir. Kısa süre önce Kalinin, Klin, Suhiniç, Andreapol ve Toropez kentlerinde bulunan Alman işgal birlikleri, bizim birliklerimiz tarafından kuşatıldı; Alman birliklerine teslim olmaları ve bu durumda hayatlarının korunacağı çağrısında bulunuldu Alman işgal kuvvetleri silah bırakmayı ve teslim olmayı reddetti. Bu durumda Almanlar elbette zorla sürülüp bu kentlerden çıkarıldılar ve bu arada da az Alman yokedilmedi. Savaş savaştır. Kızıl Ordu, teslim olan Alman subay ve askerlerini teslim alıyor ve hayatlarını koruyor. Kızıl Ordu, silahlarını bırakmayı reddeden ve vatanımızı, ellerinde silah, boyunduruk altına almaya çalışan Alman subay ve askerlerini yokediyor. Büyük Rus yazarı Maksim Gorki'nin şu sözleri anımsansın: "Düşman teslim olmazsa yokedilecektir."

Kızıl asker, ve Kızıl Donanma Bahriyelisi, komutan ve politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan yoldaşlar! Sizleri Kızıl Ordu'nun 24. yıldönümü dolayısıyla kutluyorum! Faşist Alman istilacılarına karşı tam zafere ulaşınanızı diliyorum!

Yaşasın Kızıl Ordu ve Donanma!

Yaşasın kadın ve erkek partizanlar! Yaşasın şanlı vatanımız, vatanımızın özgürlüğü ve bağımsızlığı!

Yaşasın bizi zafere götüren büyük Bolşevik Parti!

Yaşasın büyük Lenin'in yenilmez bayrağı!

Lenin'in bayrağı altında, faşist Alman işgalcilerinin tamamen yokedilmesi için ileri!

Savunma Halk Komiseri
J. Stalin

SAVUNMA HALK KOMİSERİ'NİN 130 NOLU EMRİ

Moskova, 1 Mayıs 1942

Kızıl Asker ve Kızıl Bahriyeli, komutan ve politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan, kadın ve erkek işçi, kadın ve erkek köylü, kafa işçisi yoldaşlar, geçici olarak Alman zorbalarının boyunduruğu altına düşmüş faşist Alman birliklerinin gerisinde bulunan kardeşler!

Sovyet hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına 1 Mayıs dolayısıyla sizleri kutluyorum.

Yoldaşlar! Ülkemizin halkları bu yıl uluslararası 1 Mayıs gününü faşist Alman istilacılarına karşı verilen Anavatan savaşının tam ortasında kutluyor. Savaş yaşamımızın bütün yönlerine damgasını vurdu. Bugüne de, kutladığımız 1 Mayıs'a da damgasını vurmuştur. Ülkemizin emekçileri savaş durumunu dikkate alarak tatil yapmaktan, vazgeçmişler, bugünü, ülkemizin savunması için yoğun bir çalışmayla geçirmeyi tercih etmişlerdir. Cephedeki savaşçılarımızla aynı

yaşamı yaşayan emekçiler 1 Mayıs bayram gününü, cepheye mümkün olan en büyük yardımı yapmak ve mümkün olduğunca çok tüfek, makineli tüfek, top, bombatopu, tank, uçak, çok miktarda cephane, tahıl, et, balık ve sebze göndermek için bir çalışma ve mücadele gününe dönüştürdüler.

Bunun anlamı, ülkemizde cepheyle cephe gerisinin, düşmana karşı zafer elde etme yolunda, her türlü zorluğu aşmaya hazır birleşik ve bölünmez bir savaş kampı oluşturduğudur.

Yoldaşlar! Faşist Alman haydutlarının Avrupa'yı savaş girdabına itmelerinin, Avrupa kıtasının özgürlük yanlısı ülkelerini —Fransa, Norveç, Danimarka, Belçika, Hollanda, Çekoslovakya, Polonya, Yugoslavya, Yunanistan— boyunduruk altına almalarının ve Alman bankacılarının zenginleşmesi için bu halkların kanını emmelerinin üzerinden iki yıl geçti. Faşist Alman haydutlarının, ülkemize alçakça ve kalleşçe saldırarak köy ve kentlerimizi yağmalamalarının, yakıp yıkmalarının, Estonya, Letonya, Litvanya, Beyaz Rusya, Ukrayna ve Moldavya'nın barışsever halklarının ırzına geçilmesinin katledilmesinin üzerinden ise on aydan fazla bir zaman geçti. Ülkemizdeki halkların, barbar düşmana karşı Anavatan savaşına başlamalarının ve vatanlarının onurunu ve özgürlüğünü başarıyla savunmalarının üzerinden on aydan fazla bir zaman geçti. Bu süre içerisinde Alman faşistlerini yakından tanımak, gerçek niyetlerini anlamak, gerçek yüzlerini görmek, onları cafcaflı açıklamalar temelinde değil, savaş deneyimleri, genel olarak bilinen olgular temelinde tanıma olanağı elde ettik.

Peki kim bunlar, düşmanımız Alman faşistleri kim? Nasıl insanlar bunlar? Savaşın sunduğu deneyimler bu açıdan neler öğretiyor bize?

Alman faşistlerinin, başka devletlerin saldırılarına karşı Almanya'nın selameti ve bağımsızlığını koruyan milliyetçiler olduğu söyleniyor. Elbette bu yalan. Norveç, Danimarka,

Belçika, Hollanda, Yunanistan, Sovyetler Birliği ve başka barışsever ülkelerin, Almanya'nın bağımsızlığı ve selametine göz diktiğini sadece sahtekârlar iddia edebilirler. Gerçekte Alman faşistleri milliyetçi değil, yabancı ülkeleri ilhak eden ve Alman bankacılarıyla, para babalarının daha da zenginleşmesini sağlamak için, yabancı ülkelerin kanını emen emperyalistlerdir. Faşistlerin önderlerinden biri olan Göring, bilindiği gibi, onlarca işletmeyi sömüren en büyük bankacı ve para babalarının biridir. Hitler, Göbels, Ribbentrop, Himmler ve bugünkü Almanya'nın öteki egemenleri, Alman bankerlerinin çıkarlarını her türlü çıkarın üstüne koyan Alman bankacıların bekçi köpekleridir. Alman ordusu bu bayların elinde, hem kendi kanını, hem de başkalarının kanını akıtmaya, hem kendisini hem de başkalarını sakatlamaya yükümlü kör bir alettir; ve bütün bunları Almanya'nın çıkarı için değil, Alman bankacı ve para babalarının zenginleşmesi için yerine getirmektedir.

Savaşın deneyimleri bunu gösteriyor.

Alman faşistlerinin, para babalarına karşı işçi ve köylülerin çıkarlarını savunma çabasında olan sosyalistler olduğu söyleniyor. Bu da elbette yalan. Fabrikalarda kölece bir çalışma uygulayan, Almanya ve boyunduruk altına alınan ülkelerin köylerinde serflik rejimini yeniden kuran Alman faşistlerinin işçi ve köylüleri savunduklarını ancak sahtekârlar iddia edebilir. Alman faşistleri tarafından uygulanan kölelik ve serflik rejiminin Alman işçi ve köylülerine değil, Alman bankacı ve para babalarına yaradığını ancak sahtekârlar reddedebilir. Gerçekte Alman faşistleri gerici derebeyleri, Alman ordusu ise, Alman baronlarının zenginleşmesi ve toprak sahiplerinin iktidarının yeniden kurulması için kan döken bir derebeyi ordusudur.

Savaşın deneyimleri bunu gösteriyor.

Alman faşistlerinin Avrupa kültürünün taşıyıcıları oldukları ve bu kültürü başka ülkelere taşımak için savaştıkları

söyleniyor. Elbette bu bir yalandır. Avrupa'yı darağaçlarıyla kaplayan, barışsever halkları yağmalayıp ırzlarına geçen, kentleri ve köyleri yakıp yıkan, havaya uçuran ve Avrupa'nın kültür değerlerini imha eden Alman faşistlerinin Avrupa kültürünün taşıyıcısı olabileceklerini sadece meslekten sahtekârlar iddia edebilirler. Gerçekte Alman faşistleri Avrupa kültürünün düşmanı, Alman ordusu ise, Avrupa kültürünü yoketmek ve yerine Alman bankacılarıyla Baronlarının köleci "kültür"ünü koymakla görevli en karanlık ortaçağ ordusudur.

Savaşın deneyimleri bunu gösteriyor.

Şavaşın elde edilen deneyimleriyle açığa çıkan ve görülebilir olan düşmanın gerçek yüzü budur.

Fakat savaşın deneyimleri bu sonuçlarla sınırlı değil. Savaş deneyimi ayrıca, savaş sırasında, gerek faşist Almanya ve ordusunun durumunda, gerekse de bizim ülkemiz ve Kızıl Ordumuzun durumunda derin değişiklikler olduğunu gösteriyor,

Bu değişiklikler nelerdir?

Her şeyden önce bu süre içinde, faşist Almanya ve ordusunun, on ay öncesine göre güçsüzleştiği kuşku götürmez. Savaş Alman halkına büyük düşkırıklıkları, milyonlarca insan kaybı, açlık ve sefalet getirdi. Savaşın sonu belli değil, ama insan yedekleri bitiyor, petrol bitiyor, hammadde bitiyor. Alman halkında giderek Almanya'nın yenilgisinin kaçınılmaz olduğu yolunda düşünceler olgunlaşıyor. Alman halkı için yaratılmış olan bu durumdan tek çıkış yolunun Hitler-Göring maceracı kliğinden Almanya'yı kurtarmak olduğu konusunda giderek netlik ortaya çıkıyor.

Hitlerci emperyalizm Avrupa'nın geniş bölgelerini işgal etti, fakat Avrupa halklarının direniş arzusunu kıramadı. Köleleştirilmiş halkların faşist Alman haydutlarının rejimine karşı yürüttüğü mücadele genel bir karakter almaya başladı. Bütün işgal altındaki ülkelerde silah fabrikalarında sabotajlar, Alman ikmal depolarının havaya uçurulması, Alman askeri trenlerinin raydan çıkarılması, Alman subay ve askerle-

rinin öldürülmesi güncel olaylar haline geldi. Bütün Yugoslavya ve Alman işgali altındaki Sovyet toprakları partizan savaşının alevleriyle sarılmış durumda.

Bütün bunlar, *Alman cephegerisinin güçsüzleşmesine*, yani bütün olarak faşist Almanya'nın güçsüzleşmesine yolaçmıştır.

Alman ordusuna gelince, savunmadaki inatçılığına rağmen on ay öncekinden daha güçsüz durumdadır. Alman ordusunun Reichenau, Brauchitsch, Todt gibi deneyimli generalleri, ya Kızıl Ordu tarafından öldürüldü, ya da faşist Alman yönetici kliği tarafından kovalandı. Profesyonel subay mevcudu, kısmen Kızıl Ordu tarafından, kısmen de sivil halka karşı uygulanan yağmalama ve zorbalık nedeniyle dağıldı. Savaş süresince iyice güçsüzleşen asker mevcudu ise giderek daha az doldurulabilmektedir.

İkinci olarak, ülkemizin geçen savaş döneminde, savaşın başlangıcında olduğundan daha fazla güçlendiği kuşku götürmez. Sadece dostlarımızı değil, düşmanlarımız da ülkemizin bugün her zamankinden daha sağlam ve tek vücut halinde hükümetimizin etrafında kenetlendiğini, ülkemizin cephe ve cephegerisinin, aynı hedefi izleyen birleşik bir savaş kampı halinde birleştiğini, cephegerisindeki Sovyet insanlarının cepheye daha çok tüfek, makineli tüfek, bombatopu, top, tank, uçak, besin maddesi ve cephane gönderdiğini kabul etmek zorundadırlar.

Vatanımızın uluslararası bağlantılarına gelince, bu bağlantılar son zamanlarda her zamankinden daha sağlam ve geniş hale gelmiştir. Bütün özgürlük yanlısı halklar Alman emperyalizmine karşı birleştiler. Gözleri Sovyetler Birliği'ne çevrilmiş durumda. Ülkemizin halklarının özgürlük, onur ve bağımsızlıkları için verdikleri kahramanca mücadele bütün ilerici insanlıkta hayranlık uyandırıyor. Özgürlük yanlısı bütün ülkelerin halkları Sovyetler Birliği'ne, dünyayı Hitler vebasından kurtaracak bir güç olarak bakıyorlar. Bu özgürlük

yanlısı ülkelerin başında, dostluk ve ittifak bağıyla birleştiğimiz ve ülkemize faşist Alman istilacılarına karşı savaşta giderek daha fazla yardım eden İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri yeralıyor.

Bütün bunlar ülkemizin daha çok güçlendiğini ifade ediyor.

Son olarak, Kızıl Ordu'nun geçtiğimiz dönemde savaşın başlangıcında olduğundan daha örgütlü ve güçlü duruma geldiği kuşku götürmez. Alman emperyalistlerinin kalleşçe saldırılarının neden olduğu geçici geri çekilmenin ardından Kızıl Ordu'nun, savaşın seyrinde bir dönüm noktası oluşturması ve aktif savunmadan, düşman birliklere karşı saldırıya geçmesi gibi herkesçe bilinen bir gerçek raslantı olarak değerlendirilemez. Kızıl Ordu'nun başarıları sayesinde, anavatan savaşının yeni bir safhaya, Sovyet topraklarının Hitler güruhundan kurtarılması safhasına girmesi bir gerçekliktir. Elbette, Kızıl Ordu dünya tarihi açısından önemli bu göreve sert ve bol karlı ağır kış koşullarında koyulmuştur, ama elde ettiği başarı hiç de az değildir. Askeri harekâtlarda inisiyatifi kendi eline geçirdiktena sonra Kızıl Ordu, faşist Alman birliklerine ağır yenilgiler verdirmiş ve onları Sovyet topraklarının önemli bir kısmını boşaltmak zorunda bırakmıştır. İstilacıların kışı soluklanmak ve savunma hatlarında pekiştirmek için kullanma yönündeki spekülasyonları boşa çıkmıştır. Kızıl Ordu saldırılarında düşmana muazzam ölçüde insan ve malzeme kaybı verdirmiş, önemli miktarda teknik savaş araçlarını ele geçirmiş ve düşmanı bahar ve yaz harekâtları için belirlenmiş cephegerisindeki yedeklerini zamanından önce tüketmeye zorlamıştır.

Bütün bunlar, Kızıl Ordu'nun daha örgütlü ve güçlü hale geldiğini, subay mevcudunun savaş içinde çelikleştiğini, generallerinin deneyim kazandıklarını, görüşlerinin keskinleştiğini göstermektedir.

Kızıl Ordu erleri arasında da dönüşüm gerçekleşmiştir.

Anavatan savaşının ilk yıllarında, Kızıl Ordu askerleri arasında görülen düşman karşısındaki kayıtsızlık ve iyimser-

lik kaybolmuştur. Faşist Alman istilacılar tarafından masum halka ve Sovyet savaş tutsaklarına karşı yapılan canavarlıklar, yağmalamalar ve zorbalıklar Kızıl askerlerimizin bu hastalığını iyileştirmiştir. Kızıl askerler daha sert, daha acımasız oldular. Faşist Alman istilacılarından gerektiği gibi nefret etmeyi öğrendiler. Ondan bütün yüreğiyle nefret etmeyi öğrenmeden, düşmanı yenmenin olanaksız olduğunu anladılar.

Savaşın başlangıcında çokça söylenen ve arkasında Almanlara karşı duyulan korkunun gizlendiği Alman birliklerinin yenilmezliği yönündeki gevezelik artık duyulmuyor. Kızıl Ordu'nun faşist Alman istilacılarını kaçmaya zorladığı Rostov ve Kerç, Moskova ve Kalinin, Tihvin ve Leningrad'daki önemli savaşlar, Kızıl askerlerimizi, Alman birliklerin yenilmezliği konusundaki saçmalığın faşist propagandacılar tarafından uydurulan bir masal olduğuna ikna etmiştir. Savaş deneyimleri, Kızıl askerlerimizi, Alman subaylarının çokça sözü edilen cesaretinin son derece göreceli bir şey olduğuna, savunmasız savaş tutsakları, ya da masum sivil halk söz konusu olunca son derece cesur davranan Alman subayının Kızıl Ordu'nun örgütlü gücü karşısında cesaretini yitirdiğine ikna etmiştir. Rus atasözünü anımsayın: "Koyunlara karşı kahraman, ama kahraman karşısında koyun."

Faşist Alman istilacılarına karşı savaşın kazandırdığı deneyimlerden çıkan sonuçlar bunlardır.

Bunlar neyi ifade etmektedir?

Bunlar, gelecekte de tamamen yokedilene kadar, Sovyet toprakları Hitler alçaklarından kurtarılana kadar, faşist Alman istilacılarını yenilgiye uğratabileceğimizi, uğratmak zorunda olduğumuzu ifade ediyor.

Yoldaşlar! Bir Anavatan savaşı, bir kurtuluş savaşı haklı bir savaş yürütüyoruz. Yabancı ülkeleri fethetme, yabancı halkları köleleştirme gibi bir amacımız yok. Amacımız açık ve soylu. Sovyet topraklarımızı faşist alçaklardan kurtarmak istiyoruz. Ukraynalı, Moldavyalı, Beyaz Rus, Litvanyalı, Le-

tonyalı, Estonyalı ve Karelili kardeşlerimizi, faşist Alman alçaklarının aşağılama ve hakaretlerinden kurtarmak istiyoruz. Bu amaca ulaşmak için faşist Alman ordusunu yenmek ve teslim olmadıkları koşullarda Alman işgalcilerini son adamlarına kadar yoketmek zorundayız. Başka bir yol yok.

Bunu başarabiliriz, bunu ne pahasına olursa olsun başarmak zorundayız.

Bu yüce amaca ulaşmak için Kızıl Ordu ihtiyacı olan her şeye sahiptir. Eksik olan tek şey, vatanımızın onun hizmetine sunduğu birinci sınıf teknik savaş gereçlerinden tam anlamıyla yararlanmaktır. O nedenle Kızıl Ordu'nun savaşçılarının, mitralyözcülerinin, topçularının, kumbaracılarının, tankçılarının, pilotlarının, süvarilerinin görevi savaş sanatını öğrenmek, silahlarını mükemmel kullanmayı inatla öğrenmek, yaptıkları işte ustalaşmak ve böylece düşmanı mutlaka yenmeyi öğrenmektir. Düşmanı yenme sanatı ancak böyle öğrenilebilir. Kızıl asker ve Kızıl Donanma'nın bahriyelisi, komutan ve politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

1 mayıs dolayısıyla sizleri selâmlar ve kutlarken şunları emrediyorum:

1- Kızıl Ordu erleri, kullandıkları silahın ustası olmak ve Alman işgalcilerini yokeden şanlı keskin nişancılarımız gibi düşmanı hatasız vurmak için ellerindeki tüfeği mükemmel biçimde inceleyeceklerdir!

2- Mitralyözcüler, topçular, kumbaracılar, tankçılar, pilotlar, silahlarının, işlerinin ustası olmak ve faşist Alman işgalcilerini tamamen yokedene kadar tam isabet vurmak için silahlarını en mükemmel biçimde inceleyeceklerdir!

3-Birlik komutanları işlerinde başarılı olmak ve bütün dünyaya Kızıl Ordu'nun büyük bir kurtuluş misyonu yerine getirebilecek durumda olduğunu göstermek için, silah türlerinin birlikte çalışmasını mükemmel biçimde inceleyeceklerdir!

4- Bütün Kızıl Ordu, 1942 yılının faşist Alman birliklerinin nihai yerle bir edilişi ve Sovyet topraklarının Hitler alçaklarından temizlenişi yılı olması için çaba sarfedecektir!

5- Kadın ve erkek partizanlar, partizan savaşını Alman istilacılarının cephe gerisinde güçlendirecekler, düşmanın bağlantı ve nakliyat araçlarını imha edecek, karargâh ve teknik donanımlarını yokedecek ve vatanımızı ezenlere karşı kurşun harcamaktan sakınmayacaklardır!

Büyük Lenin'in yenilmez bayrağı altında zafer için ileri!

Savunma Halk Komiseri
J. Stalin

AMERİKAN BASIN AJANSI ASSOCIATED PRESS MUHABİRİNİN SORULARINA J.V. STALİN YOLDAŞIN VERDİĞİ YANITLAR

Amerikan Basın ajansı Associated Press Moskova muhabiri Bay Cassidy, SSCB halk Komiserleri Konseyi Başkanı J.V. Stalin yoldaşa bir mektupla başvurarak, Amerikan kamuoyunu ilgilendiren üç soruyu yazılı ya da sözlü yanıtlamasını rica etmişti.

J.V. Stalin yoldaş Bay Cassidy'ye aşağıdaki mektupla yanıt vermiştir.

Bay Cassidy!

Çok meşgul olduğum ve bundan dolayı sizinle bir röportaj yapmam mümkün olmadığından, sorularınıza kısa yazılı yanıtlar vermekle yetiniyorum.

1- "Sovyetlerin bugünkü durumu değerlendirişinde ikinci cephe olasılığının yeri nedir?"

Yanıt: Çok önemli, denebilir ki, birinci derecede önemli bir yer.

2-"Sovyetler Birliği'nin müttefikleri tarafından sunulan yardım ne ölçüde edimseldir ve bu yardımı genişletme ve iyileştirme için neler yapılabilir?"

Yanıt: Sovyetler Birliği'nin, faşist Alman birliklerinin ana güçlerini kendi üzerine çekmek yoluyla müttefiklerine sunduğu yardımla kıyaslandığında, müttefiklerin Sovyetler Birliği için sundukları yardım henüz çok az edimseldir. Bu yardımın genişletilmesi ve iyileştirilmesi için tek bir şey gerekli: Müttefiklerin yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmeleri.

3- "Sovyetlerin direnme gücü ne kadar büyüktür?"

Yanıt: Alman haydutlara karşı Sovyetlerin direnme yeteneği, güçler değerlendirildiğinde, faşist Almanya'nın ya da başka bir saldırgan gücün dünya egemenliğini güvence altına alma yeteneğinden daha büyük değil daha az değildir.

Saygılarımla
J. Stalin

3 Ekim 1942

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN 25. YILDÖNÜMÜ

Moskova Emekçi Milletvekilleri Sovyetlerinin Moskova Kenti Parti Örgütleri ve Toplumsal Örgütlerle Birlikte Yaptığı Tören Oturumunda Devlet Savunma Komitesi Başkanı'nın Raporu.

6 Kasım 1942

Yoldaşlar!

Bugün ülkemizde Sovyet Devrimi'nin zaferinin 25. yıldönümünü kutluyoruz. Ülkemizde Sovyet düzeni kurulduğundan bu yana 25 yıl geçti. Bir sonraki yılın eşiğinde, Sovyet düzeninin kuruluşunun 26. yılının eşiğinde bulunuyoruz.

Ekim Sovyet Devrimi'nin yıldönümünde yapılan tören oturumlarında, bir önceki yılda devlet ve parti organlarının çalışmalarının sonuçlarını özetlemek gelenek olmuştur. Geçtiğimiz yıldaki bu sonuçlara ilişkin, bir önceki yılın Kasım ayından bu yılın Kasım ayına kadar hesap raporu vermekle ben görevlendirildim.

Geçen süre içerisinde devlet ve parti organlarımızın faaliyeti iki yönde olmuştur: bir yandan barışçıl inşa ve cephemiz için sağlam bir cephegerisi örgütleme yönü ve diğer yandan Kızıl Ordu'nun savunma ve saldırı harekâtlarının uygulanması yönü.

1— CEPHEGERİSİNDE ÖRGÜTLENME ÇALIŞMASI

Bu zaman içinde yönetici organlarımızın inşa çalışması ifadesini, endüstrimizin —gerek savaş endüstrimizin gerekse de sivil halk için çalışan endüstrinin—, ülkemizin doğu bölgelerine kaydırılması, işçilerin ve tesislerin tahliye edilip yeni yerlerine sevkedilmeleri, ekim alanlarının genişletilmesi, doğuda güz ekiminin genişletilmesi ve nihayet, cephe için çalışan fabrikalarımızda çalışmanın kökten iyileşmesi ve cephegerisinde çalışma disiplininin gerek fabrikalarda, gerekse de Kollektif çiftliklerde ve Sovyet çiftliklerinde yükseltilmesinde bulmuştur. Bunun, bütün ekonomik ve idari halk komiserliklerimiz, bu arada demiryollarımız için de, son derece zor ve karmaşık büyük ölçekli bir örgütlenme çalışması olduğu söylenmelidir. Fakat zorlukların üstesinden gelmeyi başardık. Ve şimdi fabrikalarımız, Kollektif çiftliklerimiz ve Sovyet çiftliklerimiz, savaş zamanının bütün zorluklarına rağmen kuşkusuz hoşnut edici biçimde çalışmaktadırlar. Silah fabrikalarımızla, ilgili endüstri kolları Kızıl Ordu'yu, sorumluluğunu yerine getirerek zamanında; toplar, bombalar, uçaklar, tanklar, makineli tüfekler, tüfekler ve cephanelerle besliyor. Kollektif çiftliklerle Sovyet çiftliklerimiz, aynı sorumluluk duygusuyla ve zamanında halkımızı ve Kızıl Ordu'yu gıda maddeleriyle, endüstrimizi ise ham maddelerle besliyor. Ülkemizin şimdiye kadar hiç bu kadar sağlam ve iyi örgütlenmiş bir cephegerisine sahip olmadığı itiraf edilmelidir.

Bu karmaşık örgütlenme ve inşa çalışmasının sonucunda, sadece ülkemiz yeni bir çehreye kavuşmakla kalmamış, cephegerisindeki insanlar da değişmişlerdir. İnsanlar kendilerini daha çok toparladılar, kayıtsızlıkları azaldı, daha disiplinli oldular, savaşın gerektirdiği gibi çalışmayı öğrendiler, vatanlarına kendilerini cephede savunanlara yani Kızıl Ordu'ya karşı yükümlülüklerinin bilincine vardılar. Yurttaşlık görevleri duygusundan yoksun tembeller ve ihmalkârlar cephegerisinde gittikçe azalıyor. Örgütlü ve disiplinli insan sayısı, yurttaşlık görevi duygusuyla dolu insanların sayısı gittikçe çoğalıyor.

Fakat geçtiğimiz yıl, daha önce de söylediğim gibi, sadece barışçıl inşa yılı olmadı. Aynı zamanda, barışsever ülkemize alçakça ve kalleşçe saldıran Alman işgalcilerine karşı yürütülen Anavatan savaşı yılı da oldu.

2 — SOVYET-ALMAN CEPHESİ'NDE ASKERİ HAREKÂTLAR

Geçtiğimiz yıl yönetici organlarımızın askeri faaliyetlerine gelince, bu faaliyet ifadesini, faşist Alman birliklerine karşı Kızıl Ordu'nun saldırı ve savunma harekâtlarının güvence altına alınmasında bulmaktadır. Geçtiğimiz yıl içinde Sovyet-Alman cephesinde iki farklı dönem görülür: Birinci dönem —öncelikle kış dönemi— Almanların Moskova saldırısını geri püskürten Kızıl Ordu'nun daha sonra inisiyatifi ele geçirdiği, saldırıya geçtiği, Almanları önüne katıp kovaladığı ve dört ay içinde yer yer 400 kilometreden fazla yol katettiği dönemdir. İkinci dönem ise —yaz dönemi— faşist Alman birliklerinin Avrupa'da ikinci cephe olmamasından yararlanarak bütün rezervlerini biraraya yığarak cepheyi Güneybatı bölümünden yardıkları, inisiyatifi ele geçirdikleri ve yer yer beş ay içinde beş yüz kilometre yol katettikleri dönemdir.

Birinci dönemde askeri harekâtlar, ama öncelikle Kızıl Ordu'nun Rostov, Tula, Kaluga bölgelerinde, Moskova, Tihvin ve Leningrad civarında başarılı operasyonları iki önemli olguyu gözler önüne sermektedir. Birinci olarak, Kızıl Ordu'nun ve savaş kadrolarının sadece faşist Alman birliklerinin baskısına direnmekle kalmayıp onları açık savaşta yenerek kovalama yeteneğine ulaştığı görülmüştür. İkinci olarak, faşist Alman birliklerinin, dayanıklılıklarına rağmen, Kızıl Ordu için uygun olan belli koşullar altında Alman birliklerinin yenilgisine yolaçabilecek büyük örgütsel zaaflara sahip oldukları görülmüştür. Bütün Avrupa'da zaferle ilerlemiş birinci sınıf olarak değerlendirilen Fransız birliklerinin işini bir vuruşta bitirmiş olan faşist Alman birliklerinin, ancak bizim ülkemizde ciddi bir direnişle karşılaşmaları, sadece bununla da kalmayıp Kızıl Ordu'nun darbeleri altında ele geçirdikleri mevzilerden 400 kilometreden fazla geriye çekilmeleri, bu arada da muazzam miktarlarda top, motorlu taşıt ve cephaneyi arkada bırakmalarını raslantı olarak değerlendirmemek gerekir. Bu durum sadece savaşın kış koşullarında yürütülmesiyle açıklanamaz.

Sovyet-Alman cephesinde askeri harekâtların ikinci dönemi, Almanların lehine bir değişimle karakterize olur; inisiyatif Almanların eline geçmiş cephemiz Güney-Batı bölümünden yarılmış Alman birlikleri ilerlemiş ve Voronej, Stalingrad, Novorisisk, Pyatigorsk ve Mosdok civarına yaklaşmışlardır. Almanlar ve müttefikleri Avrupa'da ikinci bir cephe olmamasından yararlanmış, serbest bütün rezervlerini cepheye sevkederek cephenin güneybatısında yoğunlaştırmışlar ve böylece bu noktada önemli güç üstünlüğü sağlayarak önemli bir taktik başarı elde etmişlerdir.

Belli ki Almanlar geçen yılın yaz aylarında, Alman saldırısının başladığı ilk aylarda yaptıkları gibi Güney, Kuzey ve Merkezden olmak üzere üç yönden saldırıya geçecek kadar güçlü değiller artık, ama hâlâ herhangi bir yönde ciddi bir saldırı gerçekleştirebilecek kadar güçlüler.

Faşist Alman stratejistleri cephemize karşı yaz saldırısını başlattıklarında hangi ana amacı gütmüşlerdir? Alman basını dahil yabancı basının yorumuna bakılırsa, saldırının ana amacının petrol bölgeleri Grosni ve Bakû olduğu düşünülebilir. Fakat gerçekler, böylesi bir varsayımı çürütmektedir. Gerçekler, Almanların SSCB petrol bölgelerine ilerleyişlerinin ana hedef değil, yan hedef olduğunu göstermektedir.

Öyleyse Alman saldırısının ana hedefi neydi? Alman saldırısının ana hedefi Moskova'yı doğudan çevirmek, onu cephegerisinden, Volga bölgesi ve Ural'dan koparmak ve sonra da Moskova'yı vurmaktı. Almanların güneyde petrol bölgelerine doğru ilerlemeleri petrol bölgelerini işgal etmekten çok, ana rezervlerimizi güneye çekmek ve Moskova'ya karşı yapılacak saldırıda Moskova cephesinin zayıflamasını sağlamak gibi bir yan hedef gütmekteydi. Alman birliklerinin ana gruplarının, şu an güneyde değil Orel ve Stalingrad'ta bulunması da bununla açıklanır.

Kısa süre önce, Alman genel kurmayında çalışan bir subay elimize geçti. Bu subayın üzerinde, Alman birliklerinin yürüyüş plânının tarihlerle kaydedildiği bir harita bulundu. Bu belgeden, Almanların bu yılın 10 Temmuzu'nda Borisoglebsk'te, 25 Temmuz'da Stalingrad'ta, 10 Temmuzu'nda Saratov'da, 15 Ağustos'ta Kuybişev'de, 10 Eylül'de Arsamas'ta, 25 Eylül'de ise Bakû'da olmayı plânladıkları anlaşılıyor.

Bu belge, Almanların yaz saldırısının ana hedefinin, Moskova'yı doğudan kuşatmak ve Moskova'yı vurmak olduğunu, bu arada da güneye ilerleyişlerinin her şeyden önce, rezervlerimizi Moskova'dan mümkün olduğunca uzaklara çekme, Moskova'ya karşı girişilecek saldırının kolay olabilmesi için, Moskova cephesini zayıflatma amacı güttüğünü tamamen onaylamaktadır.

Kısaca söylendiğinde: Almanların yaz saldırısının ana hedefi Moskova'yı kuşatmak ve savaşı bu yıl içinde bitirmekti.

Geçen yılın Kasım ayında Almanlar, Moskova'ya karşı giriştikleri cephe taarruzuyla başkenti almak, Kızıl Ordu'yu teslim olmaya zorlamak ve böylece Doğu'da savaşı bitirmek amacındaydılar. Askerlerini bu hayallerle beslediler. Ama bilindiği gibi Almanların yaptıkları bu hesap yanlış çıktı. Geçtiğimiz yıl Moskova'ya karşı giriştikleri cephe taarruzunda ellerini yakan Almanlar, bu yıl Moskova'yı bir kuşatma manevrasıyla alma ve Doğu'da savaşı bitirmek niyetindeydiler. Aptallaşmış askerlerini şimdi de bu hayalle besliyorlar. Bilindiği gibi Almanların bu hesabı da yanlış çıktı. Sonuçta iki kuşu birden —petrol ve Moskova'nın kuşatılması— vurmaya çalışan faşist Alman stratejistleri zor durumda kaldılar.

Böylece Almanların yaz saldırısının taktik başarıları, stratejik plânları gerçekçi olmadığı için sonuç vermemiştir.

3— AVRUPA'DA İKİNCİ CEPHE SORUNU

Her şeye rağmen Almanların bu yıl savaş inisiyatifini ellerine geçirmeleri ve cephemizde ciddi taktik başarılar elde etmeleri nasıl açıklanabilir?

Bunun açıklaması, Almanların ve müttefiklerinin bütün boş rezervlerini biraraya toplamayı ve tümünü doğu cephesine yığmayı ve böylece cephe bölümlerinden bir tanesinde büyük bir güç üstünlüğü sağlamayı başarmalarında yatmaktadır. Almanların bu durum olmaksızın cephemizde başarı elde edemeyecekleri kuşku götürmez.

Peki bütün rezervlerini biraraya toplamayı ve tümünü doğu cephesine sevketmeyi nasıl başarabildiler? Çünkü Avrupa'da ikinci cephenin yokluğu Almanlara böyle bir operasyonu herhangi bir riske girmeden gerçekleştirme olanağı vermiştir.

Bu yıl Almanların cephemizde sağladığı taktik başarıların ana nedeni Avrupa'da ikinci cephenin yokluğunun, onlara, bütün serbest rezervlerini bizim cephemize yığma, Gü-

neybatı hattında büyük bir güç üstünlüğü sağlama olanağı vermiş olmasıdır.

Aynı Birinci Dünya Savaşı'nda olduğu gibi Avrupa'da ikinci cephenin olduğunu varsayalım ve bu ikinci cephenin, örneğin 60 Alman tümeniyle, Almanların müttefiklerinin 20 tümenini çektiğini düşünelim. Böyle bir durumda bizim cephemizdeki Alman birliklerinin hali ne olurdu? Oldukça perişan olacağını tahmin etmek zor değil. Daha da ötesi: Bu faşist Alman birliklerinin sonunun başlangıcı olurdu, çünkü bu durumda Kızıl Ordu şimdi olduğu yerde değil, tersine Pskov, Minsk, Şitomir ve Odessa yakınlarında bir yerde olurdu. Yani bu durumda faşist Alman ordusu daha bu yaz felâketle karşı karşıya kalırdı. Eğer bu gerçekleşmediyse, bunun nedeni, Avrupa'da ikinci cephenin yokluğunun Almanları kurtarmasıdır.

Avrupa'da ikinci cephe sorununu tarihsel kesitlerde değerlendirelim.

Birinci Dünya Savaşı'nda Almanya iki cephede savaşmak zorunda kalmıştı: Batı'da, esas olarak İngiltere ve Fransa'ya karşı, Doğu'da ise, Rus birliklerine karşı. Yani Birinci Dünya Savaşı'nda Almanya'ya karşı açılmış ikinci bir cephe vardı. O dönemde Almanya'nın sahip olduğu 220 tümenden 85 kadarı Rus cephesinde bulunuyordu. Almanların müttefiklerinin Rus cephesine yığdıkları tümenler de sayıldığında,—37 Avusturya-Macaristan, 2 Bulgar 3 Türk tümeni—Rus birliklerine karşı toplam 127 tümen bulunduğu görülür. Almanya ve müttefiklerinin öteki tümenleri, öncelikle İngliz-Fransız cephesini tutuyor, bir bölümü ise işgal edilmiş Avrupa topraklarında tutuluyordu.

Birinci dünya savaşında durum buydu.

Şimdi, ikinci dünya savaşında, bu yılın Eylül ayında durum nasıldır?

Kesin ve itiraz kabul etmez verilere göre, Almanya'nın bugün elinde bulunan 256 tümenden 179 kadarı bizim cephe-

mizde bulunuyor. Buna 22 Romen, 14 Fin, 10 İtalyan, 13 Macar, 1 Slovak ve 1 İspanyol tümenini eklersek cephemizde savaşan tümen sayısı toplam 240 olur. Almanya'nın ve müttefiklerinin öteki tümenleri işgal edilmiş bölgelerde (Fransa, Belçika, Norveç, Hollanda, Yugoslavya, Polonya, Çekoslovakya vs.) tutuluyor, bir kısmı da Libya'da İngiltere ve Mısır'a karşı savaşıyor; bu arada Libya cephesinde sadece 4 Alman tümeniyle 11 İtalyan tümeni bulunmaktadır.

Birinci Dünya Savaşı'nda karşımızda bulunan 127 tümene karşılık şimdi cephemizde 240 kadar tümen var. Birinci dünya savaşında bize karşı savaşan 85 Alman tümeni yerine, şimdi Kızıl Ordu'ya karşı 179 Alman tümeni savaşıyor.

Faşist Alman birliklerinin bu yılın yaz aylarında cephemizde elde ettiği taktik başarıların ana nedeni budur

Almanların ülkemize saldırısı, çoğu kez Napoleon'un Rusya'ya saldırısına benzetiliyor. Fakat bu benzetme kolayca çürütülebilir. Napoleon'un Rusya seferine gönderdiği 600.000 askerden Borodino'ya kadar elinde kalan sadece 130.000-140.000 askerdi. Moskova önlerine geldiğinde elinde olan sadece bu kadardı. Oysa biz şimdi, Kızıl Ordu cephesinin karşısında duran ve modern savaşın bütün araçlarıyla donanmış 3 milyon askerle karşı karşıyayız. Bu iki durum nasıl karşılaştırılabilir!

Almanların ülkemize saldırısı bazen de Birinci Dünya Savaşı sırasında Rusya'ya karşı Alman istilasına benzetiliyor. Bu benzetme de kolayca çürütülebilir. Birincisi, Birinci Dünya Savaşı'nda Almanların durumunu oldukça zorlaştıran Avrupa'da açılmış ikinci cephe vardı, oysa bu savaşta Avrupa'da ikinci cephe yok. İkincisi, bu savaşta cephemize karşı Birinci Dünya Savaşı'ndakinden iki kat daha çok birlik savaşıyor. Bu benzetmenin isabetli olmadığı açık.

Bütün bunlardan sonra, Kızıl Ordu'nun karşı karşıya kaldığı zorlukların ne kadar ciddi ve alışılmamış olduğunu, ve Kızıl Ordu'nun faşist Alman işgalcilerine karşı yürüttüğü

kurtuluş savaşında gösterdiği kahramanlığın büyüklüğünü düşünebilirsiniz.

Ben, hiç bir ülkenin, hiç bir ordunun, faşist Alman haydutlarıyla müttefiklerinin barbar çetelerinin saldırılarına karşı direnemeyeceğini düşünüyorum. Sadece bizim Sovyet ülkemiz, sadece bizim Kızıl Ordumuz böyle bir saldırıya direnme yeteneğine sahiptir. (*Coşkun alkışlar).* Sadece düşmana karşı direnme değil, onun üstesinden gelme yeteneğine de sahiptir.

Çoğu kez şu soru soruluyor: Peki ama Avrupa'da ikinci cephe açılabilecek mi acaba? Evet açılacak, er ya da geç açılacak. Sadece bu cepheye bizim ihtiyacımız olduğu için değil, müttefiklerimizin de en az bizim kadar ihtiyaç duydukları için bu cephe açılacaktır. Müttefiklerimiz, Fransa'nın yitirilmesinden sonra, ikinci cephenin yokluğunun, bütün özgürlük yanlısı ülkeler için, bu arada müttefikler için de kötü sonuçlar doğuracağını mutlaka kavramalıdır.

4— HİTLER ALMANYASI VE ONUN AVRUPA'DAKİ MÜTTEFİKLERİNE KARŞI SSCB - İNGİLTERE VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ARASINDAKİ SAVAŞ İTTİFAKI

Hitler Almanyası tarafından halklara dayatılan savaş sırasında güçlerin derin biçimde ayrıldığı, iki karşıt kampın oluştuğu tartışma götürmez: İtalyan-Alman koalisyonu kampı, ve İngiltere-Sovyet-Amerikan koalisyonu kampı.

Bu iki karşıt koalisyonun iki farklı ve karşıt faaliyet programına sahip oldukları da tartışma götürmez.

İtalyan-Alman koalisyonunun faaliyet programını şöyle karakterize etmek mümkün: Irklararası nefret; "seçkin" ulus egemenliği; öteki ulusların egemenlik altına alınması ve topraklarının ilhak edilmesi; boyunduruk altına alınan ulusların

ekonomik olarak köleleştirilmesi ve ulusal mülkiyetlerinin gaspı; demokratik özgürlüklerin yokedilmesi; her yerde Hitler rejiminin kurulması.

İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonunun eylem programı ise şöyledir: Irkçılığın ortadan kaldırılması; ulusların eşitliği ve topraklarının dokunulmazlığı; boyunduruk altına alınmış ulusların kurtarılması ve egemenlik haklarının yeniden tesisi; her ulusun kendi kaderini tayin hakkı; zarara uğramış uluslara ekonomik yardım ve maddi refaha ulaşmaları için destek; demokratik özgürlüklerin yeniden kurulması; Hitler rejiminin yokedilmesi.

İtalyan-Alman koalisyonunun faaliyet programı, Avrupa'nın bütün işgal edilmiş ülkelerinin —Norveç, Danimarka, Belçika, Hollanda, Fransa, Polonya, Çekoslovakya, Yugoslavya, Yunanistan, Sovyetler Birliği'nin işgal edilmiş bölgeleri — İtalyan-Alman zorbalığına karşı nefretle tutuşmalarına, Almanlara ve müttefiklerine mümkün olan her yerde zarar vermelerine, aşağılanmalarının ve çekmek zorunda oldukları zorbalıkların öcünü almak için uygun anı beklemelerine yol açmıştır.

Bununla bağlantılı olarak, yaşanılan anın en karakteristik çizgilerinden biri, İtalyan-Alman koalisyonunun tecrit edilmesi, Avrupa'da moral ve politik rezervlerinin tükenişinin hız kazanması, güçsüzleşme ve dağılma sürecinin hızlanmasıdır.

İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonunun faaliyet programı ise, Avrupa'nın bütün işgal edilmiş ülkelerinin bu koalisyonun üyelerine sempati duymalarına, onların yapabilecekleri her türlü desteği vermeye hazır olmalarına yolaçmıştır.

Bununla bağlantılı olarak, yaşanılan anın bir başka karakteristik çizgisi de, bu koalisyonun, Avrupa'da —sadece Avrupa'da da değil— moral ve politik rezervlerinin günden güne büyümesi, onunla birlikte Hitler zorbalığına karşı savaşmaya hazır milyonlarca sempatizan kazanmasıdır.

Bu iki koalisyonun güçleri ilişkisini insan ve malzeme yardımcı kaynakları açısından değerlendirirsek, bu noktada tartışılmaz üstünlüğün İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonunda olduğu sonucuna varırız.

Şimdi soru şu: Zafere ulaşmak için bu üstünlük tek başına yeterli midir? Yardım kaynaklarının çok olduğu ama bunların anlamsız biçimde kullanılması sonucu, bu üstünlüğün sıfırlandığı durumlar sözkonusu. Bu yardım kaynaklarından başka, bu kaynakları seferber edebilme yeteneği ve doğru kullanma becerisinin de gerekli olduğu açık. İngiliz-Sovyet -Amerikan koalisyonunda bu beceri ve yeteneğin olduğundan kuşku duymak için herhangi bir neden var mı? Bundan kuşku duyanlar var? Peki ama kuşku duymalarının nedeni ne? Bu koalisyonun üyeleri, kendi ülkelerinde yardım kaynaklarını seferber etme ve bunları ekonomik, kültürel ve politik inşa amacıyla doğru biçimde kullanma beceri ve yeteneğini gösterdiler. Yardım kaynaklarını ekonomik, kültürel ve politik amaçlarla seferber etme ve bölüştürmede beceri ve yetenek göstermiş insanların askeri amaçların gerçekleşmesi yönünde aynı beceri ve yeteneği göstereceklerinden neden kuşku duyulduğu sorulmalıdır. Ben kuşku duymak için herhangi bir neden olmadığını düşünüyorum.

İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonunun, eğer onu güçsüzleştirecek ve parçalayacak organik bir yetersizliğe sahip olmasaydı zafere ulaşma ihtimalinin fazla olduğunu, zafere mutlaka ulaşacağını söylüyorlar. Söylediklerine göre bu yetersizlik koalisyonun aynı ideolojiye sahip olmayan değişik unsurlardan oluşması ve bu durumun ortak düşmana karşı ortak tavrı örgütleme olanağını yaratmamasında yatmaktadır.

Bu iddianın yanlış olduğuna inanıyorum.

İngliz-Sovyet-Amerikan koalisyonuna dahil devletlerin ideolojileri ve toplumsal düzenlerinin farklı olduğunu reddetmek gülünç olur. Fakat bu durum, koalisyon üyelerinin, kendilerini kölelikle tehdit eden ortak düşmana karşı ortak tavır

koymasının gerekli ve olanaklı olmasını dıştalar mı? Hiç kuşkusuz dıştalamaz. Daha da ötesi: Ortaya çıkmış olan tehlike, koalisyon üyelerine, insanlığı, barbarlığa ve ortaçağ canavarlığına geri dönmekten kurtarmak için ortak davranmanın gerekliliğini dayatmaktadır. İngiliz-Sovyet-Amerikan programı, bu program temelinde Hitler zorbalığına karşı ortak mücadeleyi örgütlemek ve onu yenilgiye uğratmak için yeterli değil midir? Ben tamamen yeterli olduğunu düşünüyorum.

Bu iddia geçtiğimiz yıl meydana gelen olaylarca da çürütüldüğü için doğru değildir. Eğer söylenenler doğru olsaydı İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu üyeleri arasında karşılıklı yabancılaşmanın artması gözlemlenirdi. Ama sadece bunu gözlemlemekle kalmıyoruz, aynı zamanda, bu koalisyon üyeleri arasında yakınlaşmanın artmasına, tek bir savaş ittifakı halinde bütünleşmelerine neden olan gerçekler ve olaylar da görüyoruz. Geçtiğimiz yıl yaşanılan olaylar bu konuda doğrudan kanıtlar sunmaktadır: 1941 Temmuzu'nda Almanya'nın Sovyetler Birliği'ne saldırmasından bir kaç hafta sonra, İngiltere bizimle, "Almanya'ya Karşı Savaşta Ortak Davranış" anlaşması imzaladı. O sıralar henüz Amerika Birleşik Devletleri ile bu amaca dönük bir anlaşmamız yoktu. On ay sonra, 26 Mayıs 1942 yılında ise, Molotov yoldaşın İngiltere'yi ziyareti sırasında, İngiltere bizimle, "Hitler Almanyası ve Avrupa'daki Suç Ortaklarına Karşı Savaşta İttifak ve Savaştan Sonra İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Üzerine Anlaşma" imzaladı. Bu anlaşma 20 yıl için geçerlidir ve ülkemiz ile İngiltere arasındaki ilişkilerde tarihsel bir dönüm noktası oluşturmaktadır. 1942 Haziranı'nda Molotov yoldaşın Amerika Birleşik Devletleri'ne yaptığı ziyaret sırasında, Amerika Birleşik Devletleri bizimle "Saldırganlığa Karşı Savaşta Karşılıklı Yardım Temelleri Üzerine Anlaşma" imzalanmıştır; bu anlaşma Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerde önemli bir ilerleme anlamına

gelmektedir. Son olarak İngiltere başbakanı Bay Churchill'in Moskova'ya yaptığı ziyaret ve bu ziyaret esnasında iki ülkenin yöneticilerinin tam bir anlaşma sağlamaları gibi önemli bir olgudan da sözedilmelidir. Bütün bu gerçekler SSCB, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri yakınlaşmasının yol katettiği ve bu ülkelerin İtalyan-Alman koalisyonuna karşı bir savaş ittifakı biçiminde birleşmelerinin gündemde olduğunu ifade etmektedir.

Görülüyor ki, şeylerin mantığı diğer her türlü mantıktan daha güçlüdür.

Bundan tek bir sonuç çıkıyor: İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu, İtalyan-Alman koalisyonunu yenilgiye uğratmak için her türlü olanağa sahiptir ve bunu mutlaka gerçekleştirecektir.

5— GÖREVLERİMİZ

Savaş bütün örtüleri kaldırdı, bütün ilişkileri ortaya çıkardı. Durum o kadar netleşti ki bu savaştaki görevlerimizi saptamak kadar kolay bir şey yok.

Türk gazetesi "Cumhuriyet"te yayınlanan, Türk generali Erkilet ile yaptığı konuşmada Hitler yamyamı şöyle diyor: "Rusya'yı bir daha ayağa kalkamayacak biçimde yokedeceğiz. "Görüldüğü gibi çok aptalca olsa da son derece açık. *(gülüşmeler).* Bizim Almanya'yı yoketmek gibi bir görevimiz yok, çünkü Rusya'yı yok etmek gibi Almanya'yı yoketmek de olanaksızdır. Fakat Hitler devletini yoketmek — işte bu mümkün, işte bu yapılmalıdır. *(Coşkun alkışlar).*

Bizim birinci görevimiz Hitler devletini ve ona ruh verenleri yoketmektir. *(Coşkun alkışlar).*

Aynı generalle yaptığı aynı konuşmada Hitler yamyamı devam ediyor: "Savaşı Rusya'da tek bir örgütlü askeri güç kalmayana kadar sürdüreceğiz." Görüldüğü gibi çok aptalca

olmasına rağmen son derece açık. *(Gülüşmeler).* Bizim Almanya'daki her örgütlü askeri gücü yoketme gibi bir görevimiz yok, çünkü biraz bir şey bilen herkes, bunun sadece Rusya açısından olduğu gibi Almanya açısından da olanaksızlığını değil, aynı zamanda savaşın galibi açısından da yararsızlığını anlayacaktır. Fakat Hitler ordusunu yoketmek — işte bu mümkün, işte bu yapılmalıdır. *(Coşkun alkışlar).*

İkinci görevimiz de Hitler ordusunu ve önderlerini yoketmektir. *(Coşkun alkışlar).*

Hitlerci alçaklar Sovyet savaş tutsaklarına işkence etmeyi, yüzlercesini katletmeyi binlercesini acı içinde açlıktan öldürmeyi kural haline getirdiler. Ülkemizin işgal altındaki bölgelerinde sivil halka kadın, erkek, çocuk ve yaşlılara, kardeşlerimize eziyet edip katlediyorlar. Ukrayna, Beyaz Rusya, Baltık Bölgesi, Moldavya, Kırım ve Kafkasya halklarını köleleştirme ya da yoketme amacını güdüyorlar. Hayvanlaşmış aşağılık ve rezil şerefsizlerden başka hiç kimse masum ve savunmasız insanlara karşı böylesine iğrenç davranamaz. Bu kadarla da kalmıyor. Avrupa'yı darağaçları ve toplama kamplarıyla doldurdular. Aşağılık "rehine sistemi"ni uyguladılar. Herhangi bir Alman haydutunun kadınların ırzına geçmesine, ya da masum yurttaşları yağmalamasına engel olundu diye "teslimi meşrut şekilde rehin" alınan tamamen masum insanları kurşuna diziyor, asıyorlar. Avrupa'yı bir halklar hapishanesine dönüştürdüler. Buna da "Avrupa'nın Yeni Düzeni" diyorlar. Bu alçaklıkların suçlularını "Avrupa'nın Yeni Düzeni"nin taşıyıcılarını, çiçeği burnunda genel valileri, valileri, komutanları, askomutanları tanıyoruz. Bunların adları eziyet çeken onbinlerce insan tarafından biliniyor. Bu cellatlar bilmelidirler ki, işledikleri suçların sorumluluğundan kurtulamayacaklar ve acı çeken halkların cezalandırıcı ellerinden kaçamayacaklardır.

Üçüncü görevimiz, nefret edilen "Avrupa'nın Yeni Düzeni"ni parçalamak ve sorumlularını cezalandırmaktır.

Görevlerimiz bunlardır. *(Coşkun alkışlar).*

Yoldaşlar! Bir kurtuluş savaşı yürütüyoruz. Bu savaşı yalnız değil, müttefiklerimizle birlikte yürütüyoruz. Bu savaş bize, insanlık düşmanı, aşağılık faşist Alman emperyalistler karşısında zafer getirecek. Zafer bayrağında şunlar yazılı:

Yaşasın Ingiliz-Sovyet-Amerikan savaş ittifakı! *(Alkışlar).*

Yaşasın Hitler zulmü altındaki Avrupa Halklarının kurtuluşu! *(Alkışlar).*

Yaşasın şanlı Sovyet vatanımızın özgürlüğü ve bağımsızlığı! *(Alkışlar).*

Faşist Alman işgalcilerine, devletlerine, ordularına ve "Avrupa'nın Yeni Düzeni"ne ölüm! *(Alkışlar).*

Kızıl Ordumuza şan ve onur! *(Alkışlar).*

Savaş Donanmamıza şan ve onur! *(Alkışlar).*

Kadın ve erkek partizanlarımıza şan ve onur! *(Coşkun, sürekli, tezahürata dönüşen alkışlar. Herkes ayakta).*

SAVUNMA HALK KOMİSERİ'NİN 345 NOLU EMRİ

Moskova, 7 Kasım 1942

Kızıl asker, komutan, politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan yoldaşlar! Sovyetler Birliği emekçileri!

Sovyet hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin zaferinin 25. yıldönümü dolayısıyla, sizleri kutluyorum.

İşçi ve köylüler bir çeyrek yüzyıl önce Bolşevik Partisi ve büyük Lenin'in önderliğinde ülkemizde Sovyet iktidarını kurdular. Bu zaman içinde Sovyet halkları şanlı bir yol katettiler. Bu 25 yıl içinde ülkemiz bir sosyalist endüstri ve Kollektif çiftlik sistemine sahip büyük güç haline gelmiştir. Özgürlükleri ve bağımsızlıklarını mücadele ederek kazandıktan sonra, Sovyet devletinin halkları, kardeşçe bir birlik içinde sarsılmaz biçimde biraraya gelmiş-

lerdir. Sovyet insanları her türlü baskıdan kurtulmuş, ısrarlı bir çalışmayla refah içinde ve kültürlü bir yaşamı güvence altına almışlardır.

Bugün ülkemizin halkları, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 25. yıldönümünü, faşist Alman işgalcilerine ve onların Avrupa'daki suç ortaklarına karşı verilen amansız bir savaşın ortasında kutluyor.

Bu yılın ilk aylarında —kış döneminde— Kızıl Ordu faşist Alman birliklerine ciddi darbeler indirdi. Almanların Moskova'ya yöneltitikleri saldırıyı püskürttükten sonra, inisiyatifi eline geçiren Kızıl Ordu saldırıya geçmiş ve Alman birliklerini batıya doğru kovalamaya başlamıştır, bu arada ülkemizin bir dizi bölgesi Alman köleliğinden kurtarılmıştır. Böylece Kızıl Ordu, uygun koşullar altında faşist Alman birliklerinin üstesinden geleceğini kanıtlamıştır.

Ne var ki yaz aylarında cephenin durumu kötüleşmiştir. Avrupa'da ikinci bir cephenin olmamasından yararlanan Almanlar ve müttefikleri, son adamlarına kadar bütün rezervlerini biraraya toplamış ve Ukrayna cephemize yığarak bu cepheyi yarmışlardır. Korkunç kayıplar pahasına güneyden ilerlemeyi başaran faşist Alman birlikleri, Stalingrad, Karadeniz kıyısı, Grosni ve Transkafkasya geçişlerini tehdit eder duruma gelmiştir.

Ne var ki Kızıl Ordu'nun sağlamlığı ve cesareti, Moskova'yı doğudan kuşatarak ülkemizin başkentini arkadan vurmayı amaçlayan Almanların plânlarını bozmuştur. Düşman Stalingrad önlerinde durdurulmuştur. Fakat Stalingrad önlerinde durdurulan ve orada onbinlerce asker ve subayını yitiren düşman son güçlerini zorlayarak cepheye yeni tümenler sevketmektedir. Sovyet-Alman cephesindeki savaş giderek daha zorlu bir hal alıyor. Sovyet devletinin, ülkemizin özgürlüğü

ve bağımsızlığının kaderi bu savaşın nasıl sonuçlanacağına bağlı.

Sovyet halkı kendisine dayatılan sınavı yüzakıyla vermiştir ve zafere duyduğu sarsılmaz inançla doludur. Savaş Sovyet düzeninin güçleri ve sağlamlığı için zorlu bir sınav olmuştur. Alman emperyalistlerinin Sovyet devletinin parçalanacağı yönündeki spekülasyonları tamamen iflas etmiştir. Sosyalist endüstri ve Kollektif çiftlik sistemi, ülkemizdeki halkların kardeşliği ve Sovyet devletinin sağlamlığını ve sarsılmazlığını kanıtlamıştır. İşçi ve köylüler, ülkemizin bütün aydınları, bütün cephegerimiz, cephemizin ihtiyaçlarını gidermek için sorumluluk duygusuyla, özveriyle çalışıyor.

Hitler Almanyası'na ve onun yardımcılarına karşı savaşın bütün yükünü Kızıl Ordu taşıyor. Faşist orduya karşı özverili mücadelesi sayesinde bütün özgürlük yanlısı halkların sevgi ve saygısını kazandı. Daha önce yeterli savaş deneyimine sahip olmayan Kızıl Ordu asker ve komutanları, düşmanı emin bir biçimde yenilgiye uğratmayı, canlı güçlerini ve savaş malzemelerini yoketmeyi, düşman plânlarını bozmayı, kent ve köylerimizi yabancı zalimlere karşı ısrarla savunmayı öğrendiler. Moskova, Tula, Odesa, Sivastopol, Leningrad ve Stalingrad savunucuları sonsuz cesaret, demir disiplin, kararlılık ve zaferi elde etme becerisi konusunda örnek sunmuşlardır. Bütün Kızıl Ordumuz bu kahramanlara göre düzenliyor kendisini. Artık düşman Kızıl Ordu direniş gücünü etinde kemiğinde hissetmiştir. Kızıl Ordu'nun yokedici darbelerini ise bundan sonra görecek.

Alman istilacılarının yeni bir serüvene daha atılacağından kuşku duyulmamalı. Ne var ki düşmanın güçleri sarsıldı, son sınırına vardı. Savaş boyunca Kızıl Ordu sekiz milyondan fazla düşman askerini savaş dışı bırakmış-

tır. Romenler, Macarlar, İtalyanlar, Finlilerle sulandırılan Hitler ordusu, artık 1941 yaz ve güzüne göre önemli ölçüde zayıflamıştır.

Kızıl asker, komutan, politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

Faşist Alman ordusunun ezilmesi, Sovyet topraklarının Hitlerci istilacılardan temizlenmesi, sizlerin inatçılığına, kararlılığına, vatanınıza karşı görevlerinizi yapmaya hazır olmanıza ve askeri becerilerinize bağlıdır!

Sovyet topraklarını Hitlerci güruhtan temizleyebiliriz, temizlemek zorundayız.

Bunun için şunlar gerekmektedir:

1- Cephe hattımızı kararlılıkla ve inatla tutmak, düşmanın ilerlemesini engellemek, mevcut bütün güçlerle düşmanı yıpratmak canlı güçlerini yoketmek ve teknik savaş gereçlerini imha etmek;

2- Ordumuz içinde demirden disiplin, sıkı düzen ve kişisel komutayı bütün imkânlarla sağlamlaştırmak birliklerin savaş eğitimini tamamlamak ve düşmana karşı yokedici darbeyi hazırlamak, inatla ve kararlılıkla bu hazırlığı yapmak;

3- Düşmanın gerisindeki partizan halk hareketinin ateşini yükseltmek, cephegerisindeki tesis ve hizmetlerini yoketmek ve faşist Alman alçaklarının kökünü kazımak.

Yoldaşlar!

Düşman, bundan önce, Kızıl Ordu'nun darbelerinin şiddetini Rostov, Moskova ve Tihvin'de yaşadı. Düşmanın Kızıl Ordu'nun yeni darbelerinin şiddetiyle tanışacağı gün uzak değil. Bundan sonra bizim caddelerimiz de şenlik süsleriyle parlayacak!

Yaşasın Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 25. yıldönümü!

Yaşaşın Kızıl Ordumuz!

Yaşasın savaş donanmamız!

Yaşasın şanlı kadın ve erkek partizanlar!

Faşist Alman işgalcilerine ölüm!

Savunma Halk Komiseri
J. Stalin

AMERİKAN BASIN AJANSI ASSOCIATED PRESS MUHABİRİNİN SORULARINA J.V. STALİN YOLDAŞIN VERDİĞİ YANITLAR

Amerikan basın ajansı Associated Press'in Moskova muhabiri Bay Cassidy, 12 Kasım'da Sovyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi Başkanı J.V. Stalin yoldaşa bir mektupla başvurarak Amerikan kamuoyunu ilgilendiren şu üç soruya yanıt vermesini rica etmişti.

Stalin yoldaş Cassidy'e aşağıdaki mektupla yanıt vermiştir.

Bay Cassidy!

12 Kasım günü bana gönderdiğiniz soruları yanıtlıyorum:

1– "Sovyet tarafı, müttefiklerin Afrika seferini nasıl değerlendiriyor?"

Yanıt: Sovyet tarafı bu seferi son derece büyük öneme sahip mükemmel bir olay olarak değerlendiriyor; bu seferle müttefik orduların büyüyen gücü gözler önüne seriliyor ve

önümüzdeki süreçte İtalyan-Alman koalisyonunun parçalanması olanağının kapısı açılmış oluyor.

Ayrıca Afrika seferi, şüphecilerin İngiliz ve Amerikan yöneticilerinin ciddi bir askeri sefer örgütleme konusunda yeteneksiz oldukları yönündeki iddialarını da, bir kez daha çürütmektedir. Okyanus üzerinden yapılan Kuzey Afrika çıkartması, limanların ve Kazablanka'dan Bougie'e kadar geniş bir bölgenin işgal edilmesi ve Batı Sahra'da Alman-İtalyan birliklerinin yenilgiye uğratılması gibi böylesine ciddi bir operasyonun sadece birinci sınıf organizatörler tarafından başarılabileceği kuşku götürmez.

2- "Bu sefer, Sovyetler Birliği üzerindeki baskının azalması anlamında ne kadar edimseldir ve Sovyetler Birliği başka ne gibi yardımlar bekliyor?"

Yanıt: Bu seferin Sovyetler Birliği üzerindeki baskının azalması anlamında ne kadar edimsel olduğunu söylemek için henüz erken. Fakat kesinlikle söylenebilir ki bu edim küçük olmayacak ve yakın gelecekte Sovyetler Birliği üzerindeki baskı azalmaya başlayacak.

Mesele sadece bununla da sınırlı değil. Afrika seferi, inisiyatifin müttefiklerimizin eline geçmesi anlamına geldiğine göre Avrupa'daki askeri durumu İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu lehine kökten değiştirecektir. Bu sefer, Mihver Devletleri sistemi içinde Hitler Almanyası'nın otoritesini sarsıyor, Hitler'in Avrupa'daki müttefiklerinin moralini bozuyor. Bu sefer, Fransa'yı hareketsizlik durumundan çıkarıyor, Fransa'nın Anti-Hitler güçlerini seferber ediyor ve bir Hitler karşıtı Fransız ordusu kurmanın zeminini oluşturuyor. Bu sefer, İtalya'yı savaş dışı bırakmanın ve Hitler Almanyası'nı tecrit etmenin koşullarını yaratıyor. Son olarak bu sefer, Avrupa'da Almanya'nın yaşamsal merkezinin en yakınında, ikinci cephenin örgütlenmesinin koşullarını yaratıyor, ki bu Hitler zorbalığına karşı zaferin örgütlenmesi için belirleyici bir öneme sahiptir.

3- "Nihai zaferi hızlandırmak amacıyla Sovyetler Birliğinin saldırı gücünü batıdaki müttefiklerle birleştirmesi ne kadar mümkün?"

Yanıt: Kızıl Ordu'nun, bütün savaş süresince yaptığı gibi bundan böyle de görevlerini şerefle yerine getireceğinden kimsenin kuşkusu olmasın.

Saygılarımla
J. Stalin

13 Kasım 1942

GÜNEYBATI, GÜNEY, DON, KUZEY KAFKASYA, VORONEJ, KALİNİN, VOLHOV VE LENİNGRAD CEPHESİ BİRLİKLERİNE BAŞKOMUTANLIK EMRİ

İki aylık saldırı savaşlarının sonucunda Kızıl Ordu faşist Alman birliklerinin savunma mevzilerini geniş cephede yarmış, düşmanın 102 tümenini imha etmiş, 200.000 tutsak almış, 13.000 topla bir çok savaş malzemesi ele geçirmiş ve 400 kilometre kadar ilerlemiştir. Birliklerimiz önemli bir zafer kazanmışlardır. Birliklerimizin saldırısı devam etmektedir.

Ben, Güneybatı, Güney, Don, Kuzey Kafkasya, Voronej, Kalinin, Volhov ve Leningrad cephelerinin, asker, komutan ve politik fonksiyonerlerini faşist Alman işgalcileri ve müttefikleri Romenler, İtalyanlar Macarlara karşı, Stalingrad, Don, Kuzey Kafkasya, Voronej, Velikiye Luki bölgesi Ladoga Gölünün güneyinde elde ettiğiniz zaferden dolayı kutluyorum.

Hitler ordularını Stalingrad önlerinde yenilgiye uğratan, Leningrad kuşatmasını yaran ve Kantemirovka, Belovodsk, Morosovski, Millerovo, Starobelsk, Kotelnikovo, Simovniki, Elista, Salsk, Mosdok, Nalçik, Mineralniye Vodi, Pyatigorsk, Stavropol, Armavir, Valuyki, Rossoş, Ostrogoşsk, Velikiye Luki, Schlüsselburg, Voronej ve daha binlerce kent ve köyü Alman işgalinden kurtaran komutanlığa ve kahraman birliklere teşekkür ediyorum.

Alman işgalcilerinin ezilmeleri ve ülkemizden sürülmeleri için ileri!

Başkomutan
J. Stalin

25 Ocak 1943,
Moskova; Kremlin,

DON CEPHESİ BİRLİKLERİNE BAŞKOMUTANLIK EMRİ

DON CEPHESİ.

Başkomutanlık Genel Karargâhı Temsilcisi, Topçu Mareşal Voronov yoldaşa,

Don Cephesi birlikleri Başkomutanı Orgeneral Rokosovski yoldaşa.

Sizi ve Don Cephesi birliklerini, Stalingrad'ta kuşatılan düşmanın tasfiyesinin başarıyla sonuçlanması dolayısıyla kutluyorum.

Bu mükemmel savaş harekâtı için Don cephesinin bütün savaşçılarına bütün komutanlarına, politik fonksiyonerlerine teşekkürlerimi iletiyorum.

Başkomutan
J.Stalin

2 Şubat 1943,
Moskova-Kremlin,

95 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, 23 Şubat 1943

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, komutan, politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan yoldaşlar! Bugün Kızıl Ordu'nun 25. yıldönümünü kutluyoruz.

Kızıl Ordu'nun kuruluşundan bu yana yirmibeş yıl geçti. Bu ordu ülkemizi boyunduruk altına almak isteyen yabancı istilacılara karşı savaşta oluşturulmuştur. Kızıl Ordu kıtalarının, Pskov ve Narva önlerinde Alman istilacılarının birliklerini yerle bir ettikleri 23 Şubat 1918 tarihi, Kızıl Ordu'nun doğum günü olarak ilân edilmiştir.

1918-1921 yılları arasında yabancı istilacılara karşı çetin bir mücadeleyle Sovyet vatanımızın onurunu, özgürlüğünü ve bağımsızlığını ülkemizdeki halkların yaşamlarını, büyük Lenin'in öğrettiği gibi inşa etme hakkını savunmuştur.

Kızıl Ordu yirmi yıl boyunca Sovyet halkının barışçıl inşa çalışmasını korumuştur. Ülkemizin halkları, yabancı istilacıların gözünün ülkemizde olduğunu hiç bir zaman unutmadılar ve Kızıl Ordu'nun donanması için yılmadan uğraştılar,

bu orduyu birinci sınıf teknik savaş araçlarıyla donatarak Sovyet savaşçılarını sevgiyle eğittiler.

Kızıl Ordu, barışı ve ülkenin bütün halklarının dostluğunu savunan bir ordudur. Bu ordu yabancı ülkelerin fethedilmesi için değil, Sovyet ülkesinin sınırlarının korunması için oluşturulmuştur. Kızıl Ordu, her zaman bütün halkların haklarına ve bağımsızlıklarına saygı göstermiştir.

Ne var ki, 1941 Haziranı'nda, saldırmazlık paktını alçakça çiğneyen Hitler Almanyası, ülkemize kalleşçe saldırmıştır. Böylece Kızıl Ordu vatanını Alman istilacılarına karşı korumak ve onları kovmak için savaşa girmek zorunda kalmıştır. O zamandan buyana Kızıl Ordu, Hitler birliklerine karşı ölüm kalım savaşı yürüten bir ordu, ülkemizin işgal altındaki bölgelerinde faşist Alman alçaklarının zulmüne ve hakaretine maruz kalan kardeşlerimizin öcünü alan bir ordu haline gelmiştir.

Kızıl Ordu kuruluşunun 25. yıldönümünü Hitler Almanyası ve onun yamakları İtalyanlar, Macarlar, Romenler ve Finlilere karşı verilen anavatan savaşının belirleyici bir anında kutluyor.

Kızıl Ordunun, faşist Alman sürülerinin saldırısına karşı, tarihte eşine rastlanmayan kahramanca bir savaş yürütmesinden bu yana yirmi ay geçti. Avrupa'da ikinci cephe olmadığından, savaşın bütün yükünü Kızıl Ordu tek başına taşıyor. Buna rağmen Kızıl Ordu faşist Alman ordularının saldırılarına sadece direnmekle kalmamış, aynı zamanda savaş süresince faşist ordunun korkulu düşü haline gelmiştir.

1942 yılının yaz ve sonbahar aylarındaki şiddetli çarpışmalarda Kızıl Ordu, faşist canavarların yolunu kesmiştir. Halkımız, Sivastopol ve Odesa'nın kahramanca savunulmasını, Moskova önlerinde ve Kafkasya eteklerinde, Rişev ve Leningrad çevresinde yapılan şiddetli çarpışmaları, Stalingrad önlerinde yaşanan savaş tarihinin en şiddetli çarpışmasını hiç bir zaman unutmayacaktır. Bu şiddetli çarpışmalarda kahra-

man savaşçılarımız, komutan ve politik fonksiyonerlerimiz, Kızıl Ordu'nun savaş bayrağını ebedi bir şanla kaplamış ve faşist Alman ordusunu yenmek için sağlam bir temel atmıştır.

Kızıl Ordu birlikleri üç ay önce Stalingrad varoşlarında saldırıyı başlatmışlardır. O zamandan bu yana savaşın inisiyatifi bizim elimize geçmiş, bu arada Kızıl Ordu'nun saldırı gücü ve saldırı harekâtları şiddetini yitirmemiştir. Bugün ağır kış koşullarında 1.500 kilometrelik bir cephede saldırıya geçen Kızıl Ordu, hemen hemen her yerde başarılar elde etmektedir. Kuzey'de Leningrad'ta, orta cephede, Harkov varoşlarında, Don Havzası'nda, Rostov'da, Azak Denizi ve karadeniz kıyılarında Kızıl Ordu Hitler birliklerine darbe üstüne darbe indiriyor. Kızıl Ordu üç ay içinde, düşmandan şu yerleri kurtarmıştır: Voronej ve Stalingrad bölgeleri, Çeçen -İnguş Özerk Bölgesi, Kuzey Osetya, Kabardin-Balkarya ve Kalmukya, Stavropol ve Krasnador bölgeleri, Çerkez, Karaçay ve Adige Özerk bölgeleri ve Rostov, Harkov ve Kursk bölgelerinin neredeyse tamamı.

Düşmanın Sovyet ülkesinden yığınsal biçimde sürülüp çıkarılması başlamıştır.

Bu üç ay içinde değişen ne olmuştur? Almanların bu büyük başarısızlıkları nereden kaynaklanıyor? Bu başarısızlıkların nedenleri neler?

Değişen Sovyet-Alman cephesindeki güç ilişkileridir. Faşist Almanya'nın güçlerini her geçen gün daha çok tüketmesi ve giderek daha da güçsüzleşmesi, Sovyetler Birliği'nin ise, yedeklerini giderek daha çok geliştirmesi ve giderek daha da güçlenmesi sözkonusu. Zaman faşist Almanya'nın aleyhine işliyor.

Avrupa'nın silah endüstrisini kendisi için zorla çalıştıran Hitler Almanyası, son zamanlara kadar teknik savaş gereçlerinde, öncelikle de tank ve uçakta, Sovyetler Birliği'nden üstündü. Almanların avantajı burada yatıyordu. Ne var ki yirmi aylık savaş süresince durum değişmiştir. SSCB silah endüst-

risinin kadın erkek işçileri, mühendisleri ve teknisyenlerinin özverili çalışmaları sayesinde, savaş sürerken tank, uçak ve top üretimi artmıştır. Aynı zaman dilimi içinde düşman, Sovyet-Alman cephesinde çok büyük miktarda teknik savaş gereçleri, özellikle de tank, uçak ve top kaybetmiştir. Yalnızca 1942/43 kışında Kızıl Ordu'nun saldırısının üç ayında, Almanlar 7.000 tank, 4.000 uçak, 17.000 top ve çok miktarda başka silah yitirmişlerdir.

Elbette Almanlar bu kayıplarını telafi etmeye çalışacaklardır. Ne var ki bu çok kolay olmayacak, çünkü düşman bu muazzam kayıpların yerini doldurmak için uzun bir zamana ihtiyaç duyacak. Fakat zaman yok.

SSCB'ye karşı savaşa başlarken Hitler Almanyası'nın elindeki hazır ve seferber edilmiş birlikler Kızıl Ordu'yla kıyaslandığında sayısal olarak çok üstündü. Almanların avantajının nedeni buydu. Ne var ki geçen yirmi ay süresince bu alanda da durum değişmiştir. Savaş boyunca, Kızıl Ordu, savunma ve saldırı savaşlarında 9 milyondan fazla faşist asker ve subayı savaş dışı bırakmıştır, bunların en az dört milyonu savaş alanlarında ölmüşlerdir. Hitler tarafından Sovyet-Alman cephesine gönderilen Romen, İtalyan ve Macar orduları tamamen yokedilmiştir. Sadece savaşın son üç ayı içinde düşmanın 112 tümeni Kızıl Ordu tarafından tahrip edilmiştir; bu esnada 700.000 kişi ölmüş, 300.000 den fazla insan da tutsak alınmıştır.

Elbette Alman başkomutanlığı bu muazzam kayıpları telafi etmek için bütün önlemleri alacaktır. Fakat birinci olarak, insan yedeklerinde yetersizlik Alman ordusunun zayıf noktasıdır, öyle ki bu kayıpların hangi kaynaklardan doldurulacağı bilinmemektedir. İkinci olarak, Almanların her türlü yoldan gerekli insanları biraraya toplayabileceğini düşünsek bile bunun için —bu insanların toplanması ve eğitilmesi için— uzun zamana ihtiyaç duyacaktır. Fakat zaman yok.

Hitler Almanyası Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa başladığında, Avrupa'da en yeni savaş araçları kullanarak geniş

çaplı askeri harekâtları yönetmede neredeyse iki yıllık bir deneyime sahipti, oysa Kızıl Ordu, doğaldır ki savaşın ilk döneminde savaş deneyimine sahip değildi, olamazdı. Faşist Alman ordusunun avantajı buradaydı. Fakat geçen yirmi ay içinde bu alanda da durum değişmiştir. Savaş sırasında Kızıl Ordu savaş deneyimli bir ordu haline gelmiş, modern savaş biliminin gerektirdiği gibi güçlü ve güçsüz yanlarını dikkate alarak, düşmanı yanılmaksızın yenmeyi öğrenmiştir. Kızıl Ordu'nun yüzbinlerce, milyonlarca savaşçısı kullandıkları silahın —tüfek, kılıç, makineli tüfek, top, havan, tank silahları, istihkâm ve hava kuvvetleri silahları— ustası olmuşlardır. Kızıl Ordu'nun onbinlerce komutanı birliklerin sevk ve idaresinde ustalaşmıştır. Bu komutanlar, kişisel cesaret ve ataklığı, savaşta birlikleri sevk ve idare etme becerisiyle birleştirmeyi öğrenmişlerdir. Aptalca ve tehlikeli bir taktik olan birbirine bağlı hatlar taktiğinden vazgeçmişler ve manevra taktiğine geçmişlerdir.

Kızıl Ordu Başkomutanlığı'nın sadece Sovyet topraklarını düşmandan temizlemekle kalmayıp, düşmanın topraklarımızdan canlı olarak kaçmasına izin vermeyerek, savaş sanatının örneklerini oluşturan düşmanı kuşatmak ve imha etmek için muazzam operasyonlara girişmesini raslantı olarak değerlendirmemek gerekir. Bu hiç kuşkusuz komutanlarımızın olgunlaştığının belirtisidir.

Hiç kuşku yok ki, sadece Kızıl Ordu Başkomutanlığı'nın doğru stratejisi ve bu stratejiyi uygulayan komutanlarımızın esnek taktikleri, Almanların 330.000 kişilik seçkin ordusunun Stalingrad'ta kuşatılıp imha edilmesi gibi mükemmel bir olayı gerçekleştirebildi.

Bu açıdan Almanların durumu artık hiç de iyi bir merkezde değildir. Stratejileri yanlış, çünkü kural olarak düşmanın gücü ve olanaklarını küçümsemekte kendi güçlerini ise abartmaktadır. Taktikleri şabloncu, çünkü cephedeki olayları talimatnamenin şu ya da bu paragrafıyla ölçme çabasındadır-

lar. Eğer durum talimatnamenin gereklerini yerine getirmeye izin veriyorsa, Almanlar operasyonlarında dakik ve tamdırlar. Almanların gücü burada yatmaktadır. Fakat durum karmaşıklaşmaya ve talimatnamenin şu ya da bu paragrafına "uymama"ya başladığı, talimatnamede öngörülmeyen bağımsız bir karar vermeyi gerektirdiği anda Almanlar çaresizleşmektedir. Başlıca zaafları burada yatmaktadır.

Son üç ayda Alman birliklerinin yenilgisine, Kızıl Ordu'nun ise başarısına yolaçan nedenler bunlardır.

Ancak bu söylenenlerden Hitler ordusunun işinin bittiği, Kızıl Ordu'nun artık onu sadece ülkemizin batı sınırına kadar kovalamaktan başka bir işi kalmadığı sonucu çıkmaz. Böyle düşünmek akılsızca ve zararlı bir kendini aldatma anlamına gelecektir. Böyle düşünmek kendi güçlerini abartmak, düşmanın güçlerini küçümsemek ve bir serüvenci politikaya düşmek anlamına gelecektir. Düşman bozguna uğradı ama henüz yenilmiş değil. Faşist Alman ordusu, Kızıl Ordu'nun darbelerinin yolaçtığı bir kriz geçiriyor; ama bu kendisini toparlayamayacağı anlamına gelmez. Alman istilacılarına karşı mücadele bitmedi, daha yeni başlıyor, yeni alevleniyor. Almanların topraklarımızın bir kilometresini bile savaşmadan bırakacaklarını düşünmek aptallık olur.

Kızıl Ordu'nun önünde sinsi, acımasız ve hünüz güçlü bir düşmana karşı yürütülecek şiddetli savaşlar var. Bu savaş zaman ve kurban vermeyi güçlerimizin toplanmasını ve olanaklarımızın seferber edilmesini gerektiriyor. Sovyet Ukraynası'nı Alman zalimlerinin boyunduruğundan kurtarmaya başladık, ne var ki hâlâ milyonlarca Ukraynalı Alman zalimlerinin zulmü altında inliyor. Beyaz Rusya, Litvanya, Letonya, Estonya, Moldavya, Kırım ve Kareli'de hâlâ Alman işgalcileri ve onların suç ortakları hüküm sürüyorlar. Düşman ordusuna şiddetli darbeler indirildi, ama hâlâ yenilmiş değil. Alman istilacılar kudurmuş biçimde direniyor karşı saldırıya geçiyor, savunma mevzilerinde sağlamlaşmaya çalı-

şıyorlar ve büyük ihtimalle yeni serüvenlere girişecekler. O nedenle saflarımızda kayıtsızlık ve kibirlenmeye yer olmamalıdır.

Bütün Sovyet halkı Kızıl Ordu'nun zaferi nedeniyle sevinç içinde. Fakat Kızıl Ordu'nun savaşçıları, komutanları ve politik fonksiyonerleri öğretmenimiz Lenin'in talimatını her zaman anımsamalılar: "Birincisi, zafer sarhoşluğuna kapılıp kibirlenmemeli, ikincisi zaferi sağlamlaştırmalı, üçüncüsü düşmanı tamamen yenilgiye uğratmalıdır."

Vatanımızın nefret edilen düşmandan kurtarılması, faşist Alman işgalcilerine karşı nihai zafer için

EMREDİYORUM!

1- Kızıl Ordu ve Donanma içinde yetkinleşmek için savaş eğitimi yorulmaksızın yapılacak, disiplin, düzen ve örgütlülük sağlamlaştırılacaktır.

2- Düşman birliklerine karşı saldırılar güçlendirilecektir. Düşman yılmadan inatla takip edilecek, savunma mevzilerinde tutunmasına olanak tanınmayacak, düşmana gece gündüz rahat verilmeyecektir; düşmanın bağlantı yolları kesilecek, düşman birlikleri kuşatılacak, silahlarını bırakmamakta direnirlerse yokedileceklerdir.

3- Düşmanın gerisinde partizan savaşının alevleri daha da yükseltilecektir, düşmanın bağlantı yolları imha edilecek, demiryolu köprüleri havaya uçurulacak, silah ve cephane sevki gibi düşman birliklerin sevki de engellenecek, ordu depoları havaya uçurulacak ve kundaklanacak, düşman işgal birliklerine saldırılacaktır; geri çekilen düşmana köylerimizi kentlerimizi yakma olanağı tanınmayacak; saldırı halindeki Kızıl Ordu'ya, bütün güçlerle, bütün araçlarla yardım edilecektir.

Zaferimizin güvencesi burada yatmaktadır.

Kızıl asker ve Kızıl Donanma'nın bahriyelisi, komutan, politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

Sovyet hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına, Kızıl Ordu'nun 25. yıldönümü nedeniyle, hepinizi selâmlıyor ve kutluyorum.

Yaşasın büyük vatanımız!

Yaşasın şanlı Kızıl Ordumuz, kahraman donanmamız, yaşasın yürekli kadın ve erkek partizanlarımız!

Yaşasın Kızıl Ordu'yu zafer için teşvik eden ve zaferi örgütleyen Bolşevik Parti!

Alman işgalcilerine ölüm!

Başkomutan
J. Stalin

195 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, 1 Mayıs 1943

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, komutan, politik fonksiyoner, kadın ve erkek partizan, kadın ve erkek işçi, kadın ve erkek köylü, kafa işçisi yoldaşlar! Geçici olarak Alman zalimlerinin boyunduruğuna düşmüş olan kardeşler!

Sovyet hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına, 1 Mayıs nedeniyle sizleri kutluyor ve selâmlıyorum.

Ülkemizin halkları 1 Mayıs'ı anavatan savaşının zorlu günlerinde kutluyorlar. Kaderlerini Kızıl Ordu'ya bağladılar ve umutlarında yanılmadılar. Sovyet savaşçıları hayatlarını ortaya koyarak sovyet ülkesini korumaya giriştiler ve neredeyse iki yıldır Sovyetler Birliği halklarının onurlarını ve bağımsızlıklarını başarıyla savunuyorlar.

1942/43 Kış seferinde, Kızıl Ordu Hitler birliklerini ciddi yenilgilere uğrattı, düşmanın muazzam miktarda insanını ve malzemesini yok etti. İki düşman ordusu Stalingrad'ta kuşatıldı ve tasfiye edildi, 300.000 den fazla düşman asker ve subayı esir alındı ve yüzlerce Sovyet kenti binlerce köy Alman boyunduruğundan kurtarıldı.

Kış seferi Kızıl Ordu'nun saldırı gücünün arttığını göstermiştir. Birliklerimiz, Almanları sadece 1942 yazında işgal ettikleri bölgelerden atmakla kalmayıp, birbuçuk yıldan beri düşmanın elinde bulunan kent ve kasabaları da kurtarmışlardır. Almanların güçleri Kızıl Ordu'nun saldırısına karşı koymaya yetmemiştir.

Hitlerci Başkomutanlık Harkov civarındaki dar cephe kesitinde gerçekleştireceği karşı saldırı için bile Batı Avrupa'dan otuzdan fazla yeni tümen getirtmek zorunda kalmıştır. Almanlar, Sovyet birliklerini Harkov civarında kuşatmak ve birliklerimize bir "Alman Stalingrad'ı" hazırlamak niyetindeydiler. Hitlerci başkomutanlığın Stalingrad'ın rövanşını alma girişimi de iflas etmiştir.

Aynı zamanda müttefiklerimizin muzaffer birlikleri Libya ve Tripolis Alman ve İtalyan birliklerini yenilgiye uğratmış, bu bölgeleri düşmandan temizlemiş ve şimdi de düşmana Tunus civarında darbe indirmek için ilerlemektedir. Bu arada İngiltere ve Amerika'nın kahraman hava kuvvetleri Almanya ve İtalya'nın silah endüstrisi merkezlerini yokedici biçimde dövmekte, böylece Alman ve İtalyan faşistlerine karşı Avrupa'da ikinci cephenin açıldığı ilân edilmektedir.

Böylece düşmana doğuda Kızıl Ordu tarafından vurulan darbe, batıda müttefiklerimizin birliklerinin vurduğu darbelerle ilk kez ortak bir darbe biçiminde içiçe geçmiştir.

Bütün bu durumlar Hitlerci savaş makinesini temelden sarsmış, dünya savaşına başka bir yön çizmiş ve Hitler Almanyasına karşı zafere ulaşmanın gerekli önkoşullarını yaratmıştır.

Bunun sonucunda düşman, durumunun ciddi biçimde kötüleştiğini kabul etmek zorunda kalmış ve askeri kriz üzerine sızlanmaya başlamıştır. Ne var ki düşman kritik durumunu "topyekün" seferberlik tamtamıyla örtmeye çalışıyor. Fakat hiç bir tamtam faşist kampın ciddi bir krizden geçtiği gerçeğini ortadan kaldıramaz.

Faşistlerin kampındaki kriz ifadesini her şeyden önce, düşmanın, başlangıçtaki yıldırım savaşı düşüncesinden vazgeçmesinde bulmaktadır. Artık yıldırım savaşından sözetmek düşman kampta moda değildir; geveze yıldırım savaşı çığlıkları yerini, uzun süreli savaş üzerine sızlanmaya bırakmıştır. Eskiden yıldırım saldırı taktiğiyle övünen faşist Alman Başkomutanlığı bu taktiği şimdi artık bir kenara atmıştır. Alman faşistleri artık yıldırım saldırısı gerçekleştirdikleriyle ya da gerçekleştirmeyi düşündükleriyle değil, İngiliz birliklerinin Kuzey Afrika'daki kapsamlı darbelerinden ya da Sovyet birliklerinin Demyansk civarındaki kuşatmasından kaçınayı başarmalarıyla övünüyorlar. Faşist basın Alman birliklerinin, Doğu cephesinin ya da Tunus cephesinin şu ya da bu kesiminde yeni bir Stalingrad yaşamamak için, cepheden kaçmayı başardığı yolunda övücü haberlerle dolu. Hitlerci stratejistlerin elinde bundan başka övünecek şey kalmadığı açık.

Faşist kampta yaşanan kriz ifadesini ikinci olarak, faşistlerin giderek daha fazla barıştan sözetmeye başlamalarında buluyor. Yabancı basında çıkan haberlere göre değerlendirme yapılacak olursa, Almanların, Sovyetler Birliği'nden ayrılmaları koşuluyla İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri ile barış yapmak istediği, aynı şekilde İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nden ayrılması koşuluyla Sovyetler Birliği'yle de barış yapabileceği sonucu çıkmaktadır. İliğine kemiğine kadar kalleş olan Alman emperyalistleri, müttefikleri kendileri gibi zannetmek küstahlığını gösteriyor, müttefik güçlerden birinin tuzağa düşeceğini sanıyorlar. Açıktır ki Almanlar çok iyi durumda oldukları için barıştan sözetmiyorlar. Faşist kamptaki barış gevezeliği, onların ağır bir kriz içinde olduklarını göstermektedir. Fakat Avrupa'yı kana bulamış ve darağaçlarıyla kaplamış faşist Alman kampının emperyalist haydutlarıyla barış yapmak nasıl sözkonusu olabilir? Avrupa'yı barışa götürecek tek yolun Hitler ordularının tamamen ezilmesi, Hitler Almanyasının koşulsuz teslim olması

olduğu açık değil mi? Yoksa Alman faşistleri yaklaşan felaketi hissettikleri için mi barıştan sözetmeye başladılar?

Faşist Alman-İtalyan kampı ağır bir kriz geçiriyor ve felaketin eşiğinde bulunuyor.

Elbette bu, Hitler Almanyası'nın felaketinin artık başladığı anlamına gelmez. Kesinlikle bu anlama gelmez. Hitler Almanyası ve ordusu sarsılmış durumda, krizden geçiyor, ama hâlâ yenilmiş değil. Felaketin kendiliğinden geleceğine inanmak saflık olurdu. Hitler Almanyası'mn felaketinin gerçek olması için, son beş altı ay içinde Hitler ordularına doğudan ve batıdan indirilen darbeler gibi iki üç şiddetli darbe daha gerekiyor.

O nedenle gerek Sovyetler Birliği halklarının ve Kızıl Ordusu'nun, gerekse de müttefiklerimizin ve ordularının önünde, Hitlerci canavarları tam olarak yenilgiye uğratmak için ağır ve zorlu bir mücadele var. Bu mücadele onlardan büyük özveri, muazzam bir sabır, demirden bir kararlılık istemektedir. Düşmanı yenmek ve barışa giden yolu açmak için bütün güç ve olanaklarını seferber etmek zorundalar.

Yoldaşlar! Sovyet halkı, Kızıl Ordusu'na en büyük özeni gösteriyor. Sovyet ülkesinin savunma gücünün daha da güçlenmesi için bütün güçlerini sunmaya hazır. Dört aydan kısa bir süre içinde, Sovyetler Birliği halkları, Kızıl Ordu fonuna 7 milyar rublenin üzerinde para havale ettiler. Bu, Almanlara karşı yürütülen savaşın gerçekten de bir halk savaşı, Sovyetler Birliği'nde yaşayan bütün halkların savaşı olduğunu bir kez daha göstermektedir. Fabrikalarda, işyerlerinde, ulaşımda, Kollektif çiftliklerde ve Sovyet çiftliklerinde işçiler, Kollektif köylüler ve aydınlar yorulmak bilmeden çalışıyor ve savaşın beraberinde getirdiği bütün yoksunluklara cesaret ve kararlılıkla göğüs geriyorlar. Fakat faşist Alman işgalcilerine karşı yürütülen savaş, Kızıl Ordu için daha fazla top, tank, uçak, makineli tüfek, makineli tabanca, bomba, cephane, teçhizat ve erzak üretilmesini gerekli kılmaktadır. Buna göre, iş-

çiler, Kollektif köylüler, bütün Sovyet aydınlarının cephe için iki kat bir enerjiyle çalışması zorunludur.

Bütün halkımız ve cephe gerisindeki kuruluşların, iyi bir saat gibi dakik ve uyumlu çalışması zorunludur. Büyük Lenin'in talimatını anımsayalım: ***"Savaş bir kez kaçınılmaz olduktan sonra her şey savaş için!—Ve en küçük ihmalkârlık, en ufak azim eksikliği savaş hali yasalarıyla cezalandırılmalıdır."***

Halkın gösterdiği güven ve desteğe yanıt olarak Kızıl Ordu, düşmana daha ağır darbeler vurmalı, Alman işgalcilerini acımadan yoketmeli ve düşmanı Sovyet topraklarından tereddüt göstermeden sürüp çıkarmalıdır. Savaş süresince Kızıl Ordu zengin askeri deneyler edindi. Artık yüzbinlerce savaşçı silahlarının ustası oldular. Bir çok komutan savaş alanında birliklerini beceriyle sevk ve idare etmeyi öğrendiler. Ne var ki bu noktada rahatlamak doğru olmaz. Savaşçılar silahlarını en iyi biçimde kullanmayı öğrenmeli, komutanlar savaş sevk ve idaresinde ustalaşmalılar. Fakat bu da yetmez. Savaşta, hele bu savaş gibi bir savaşta yerinde saymak yanlıştır. Savaşta yerinde durmak demek, geride kalmak demektir. Geride kalan ise, bilindiği gibi, yenilecektir. O nedenle şimdi temel mesele, ***bütün*** Kızıl Ordu'nun günden güne askeri eğitimde yetkinleşmesi, ***bütün*** komutan ve savaşçılarının savaş deneylerini incelemesi ve zaferin gerektirdiği gibi savaşmayı öğrenmeleridir.

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, komutan, politik kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

1 Mayıs dolayısıyla hepinizi selâmlıyor ve kutluyorum.

EMREDİYORUM!

1- Bütün savaşçılar —piyade, kumbaracı, topçu, tankçı, pilot, istihkamcı, istihbaratçı, süvari — savaş yeteneklerini yorulmaksızın mükemmelleştirmek, komutanların emirlerini,

talimat ve yönergeleri eksiksiz yerine getirmek, mutlak disipline uymak ve örgütlülük ve düzeni korumak zorundadırlar.

2- Bütün sınıfların komutanları ve yüksek ordu komutanları, birliklerin sevk ve idaresinde yetkinleşmek; bütün silah türlerinin ortak çalışmasını ustaca örgütlemek ve bunları savaşta idare etmek; düşmanı incelemek, keşif çalışmasını —ordunun gözü ve kulağıdır— iyileştirmek ve bunlar olmaksızın düşmanı yenmenin mümkün olmadığını akıllarından çıkarmamak zorundadırlar. Birlik karargâhlarında çalışma kültürü yükseltilecek ve birlik karargâhları ve Kızıl Ordu kıtaları sevk ve idarenin örnekleri haline gelecektir; cephegerisindeki askeri hizmetler modern savaşın gerektirdiği seviyeye yükseltilecektir; savaşın sonucunun birliklerin cephane, teçhizat ve iaşe sevkinin tam olarak ve zamanından yapılmasına bağlı olduğu sürekli gözönünde bulundurulmalıdır.

3- Kızıl Ordu kış savaşının başarılarını sağlamlaştırmak ve artırmak zorundadır; düşmana bir karış toprak bile verilmeyecektir. Kızıl Ordu faşist Alman işgalcileriyle belirleyici çarpışmalar için donanımlı olmalıdır; ordumuzun savaşçıları savunmada dayanıklılık ve direşkenlik göstereceklerdir. Saldırıda ise kararlılık esastır; birliklerin doğru bir şekilde ortak çalışması ve düşmanın kuşatılıp yokedilmesine kadar savaş meydanında soğukkanlı manevralar gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

4- Kadın ve erkek partizanlar cephegerisindeki düşman kuruluş ve hizmetlerine, ulaşım yollarına, ikmal depolarına, düşman karargâh ve tesislerine şiddetli darbeler indirecek ve düşmanın haber bağlantılarını imha edeceklerdir; Düşman işgali altında bulunan bölgelerde Sovyet halkının geniş kesimleri kurtuluş savaşına çekilecek, böylece Sovyet yurttaşları, Almanya'ya zorla köle olarak gönderilmekten, ya da Hitler canavarları tarafından yokedilmekten kurtarılacaktır; Kadın ve çocuklarımızın, ana-babalarımızın, kadeşlerimizin akıttık-

ları gözyaşı ve kanın hesabı Alman işgalcilerinden acımaksızın sorulacaktır; Kızıl Ordu, aşağılık Hitlerci zorbalara karşı verdiği savaşta sonuna kadar desteklenecektir.

Yoldaşlar!

Düşman, birliklerimizin yokedici darbelerinin şiddetini tatmış bulunuyor. Kızıl Ordu'nun, müttefiklerimizin ordularıyla birlikte faşist canavarın belkemiğini kıracağı an yaklaşıyor.

Yaşasın şanlı vatanımız!
Yaşasın kahraman Kızıl Ordumuz!
Yaşasın kahraman donanma!
Yaşasın cesur kadın ve erkek partizanlarımız!
Alman işgalcilerine ölüm!

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

AMERİKAN GAZETESİ "NEW YORK TIMES" VE İNGİLİZ GAZETESİ "TIMES" MUHABİRİNİN SORULARINA J.V. STALİN YOLDAŞIN VERDİĞİ YANITLAR

Amerikan gazetesi "New York Times" ve İngiliz gazetesi "Times"in Moskova muhabiri Bay Parker, Sovyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi Başkanı J.V. Stalin yoldaşa bir mektupla başvurarak, Amerikan ve İngiliz kamuoyunu ilgilendiren iki soruya yanıt vermesini rica etmiştir.

J.V. Stalin yoldaş Bay Parker'e aşağıdaki mektupla yanıt vermiştir.

Bay Parker,

Polonya-Sovyet ilişkileriyle ilgili sorularınızı 3 Mayıs'ta aldım.

Yanıtlarımı gönderiyorum:

1. Soru: "Sovyetler Birliği Hükümeti, Hitler Almanyası'nın yenilgisinden sonra güçlü ve bağımsız bir Polonya istemekte midir?"

Yanıt: Kesinlikle bunu istiyor.

2. Soru: "Savaş sonrası Polonya ve Sovyetler Birliği arasındaki ilişkiler, sizin açınızdan hangi temele dayanmalıdır?"

Yanıt: Sürekli, iyi komşuluk ilişkileri ve karşılıklı saygı temeline, ve eğer Polonya halkı bunu isterse, Sovyetler Birliği ve Polonya'nın, baş düşman olarak Almanlara karşı, karşılıklı yardım amaçlayan bir ittifak temeline dayanmalıdır.

Saygılarımla
J. Stalin

4 Mayıs 1943

J. V. STALİN YOLDAŞIN BAY W. CHURCHILL VE BAY F. ROOSEVELT'E GÖNDERDİĞİ KUTLAMA TELGRAFLARI

İngiliz ve Amerikan birliklerinin Kuzey Afrika'da elde ettikleri zafer dolayısıyla.

Sovyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi Başkanı V. Stalin yoldaş, 8 Mayıs gecesi, İngiltere başbakanı Bay W. Churchill ve Amerika Birleşik Devletleri başkanı Bay Roosevelt'e aşağıdaki kutlama telgraflarını göndermiştir:

Başbakan Churchill'e,

Londra

Sizi ve kahraman İngiliz-Amerikan birliklerini, Washington Biserta ve Tunus'un Hitler zorbalığından kurtarılmasını sağlayan, parlak zaferlerinden dolayı kutluyorum. Başarılarınızın devamını diliyorum

J.Stalin

Başkan Roosevelt'e

Washington

Sizi ve kahraman Amerikan-İngiliz birliklerini, Biserta ve Tunus'un Hitler zorbalığından kurtarılmasını sağlayan parlak zaferlerinden dolayı kutluyorum. Başarılarınızın devamını diliyorum.

9 Mayıs 1943 ***J. Stalin***

İNGİLİZ BASIN AJANSI REUTER'İN BAŞMUHABİRİNİN SORULARINA J.V. STALİN YOLDAŞIN VERDİĞİ YANITLAR

İngiliz basın ajansı Reuter'in Moskova muhabiri Bay King, Sovyetler Birliği Halk Komiserleri Konseyi Başkanı J.V. Stalin yoldaşa bir mektupla başvurarak, İngiliz kamuoyunu ilgilendiren bir soruyu yanıtlamasını rica etmiştir.

J.V.Stalin yoldaş Bay King'e aşağıdaki mektupla yanıt vermiştir:

Bay King,

Komünist Enternasyonal'in feshedilmesiyle ilgili bir soruyu yanıtlamamı istemişsiniz. Yanıtımı gönderiyorum.

Soru: "Komintern'in tasfiyesi üzerine İngiliz yorumları son derece olumluydu. Bu soruna ilişkin ve bu durumun gelecekte uluslararası ilişkilere yapacağı etkiler hakkında Sovyetlerin bakış açısı nedir?"

Yanıt: Komünist Enternasyonal'in feshedilmesi, ortak düşman Hitler faşizmine karşı özgürlük yanlısı bütün ulusların ortak saldırısının örgütlenmesini kolaylaştırdığı için doğru ve zamana uygundur.

Komünist Enternasyonal'in feshedilmesi doğrudur, çünkü;

a- Böylece Hitlercilerin "Moskova"nın öteki devletlerin içişlerine karışmayı ve onları "bolşevikleştirmeyi" amaçladığı yolundaki yalanı boşa çıkıyor, Bu yalana artık son verilmiştir.

b- Böylece işçi sınıfı içerisinde komünizme karşı olanlarca yaygınlaştırılan, çeşitli ülkelerin Komünist Partilerinin, kendi halklarının çıkarları doğrultusunda değil, dışarıdan aldıkları emirle hareket ettikleri yönündeki iftira teşhir ediliyor. Bu iftiraya artık bir son verilmiştir.

c- Böylece, özgürlük yanlısı ülkelerin yurtseverlerinin, ülkelerinin bütün ilerici güçlerini —parti üyeliklerinden ve dini inançlarından bağımsız olarak—, faşizme karşı mücadelenin geliştirilmesi amacıyla birleşik ulusal özgürlük kampında toplama çalışmaları kolaylaşıyor.

d- Böylece, bütün ülkelerin yurtseverlerinin, Hitler faşizminin dünya egemenliği kurması tehlikesine karşı mücadele için, bütün özgürlük yanlısı ülkeleri birleşik uluslararası kampta biraraya getirme çalışmalarını kolaylaştırıyor ve gelecekte eşitlik temelinde kurulacak halkların dostluk birliğinin örgütlenmesinin yolunu açıyor.

Öyle inanıyorum ki, bütün bunlar, müttefiklerin ve öteki birleşmiş ulusların birleşik cephesini Hitler zorbalığına karşı mücadelede daha da sağlamlaştıracaktır.

Ben, faşist canavarın son güçlerini harcadığı şu anda, bu canavarın işini bitirmek ve halkları faşist boyunduruktan kurtarmak için, bütün özgürlük yanlısı halkların ortak saldırısını örgütlemek zorunlu olduğundan, Komünist Enternasyonal'in feshedilmesinin son derece zamana uygun olduğu düşüncesindeyim.

Saygılarımla
J. Stalin

28 Mayıs 1943

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN 26. YILDÖNÜMÜ

Moskova Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri'nin Moskova Kentinin Parti Örgütleri ve Toplumsal Örgütleriyle Yaptığı Ortak Tören Oturumunda Devlet Savunma Komitesi Başkanı'nın Sunduğu Rapor.

6 Kasım 1943

Yoldaşlar!

Bugün Sovyetler Birliği halkları Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 26. yıldönümünü kutluyorlar.

Ülkemiz, halk devriminin yıldönümünü, üçüncü kez Anavatan Savaşı sırasında kutluyor.

Ekim 1941'de vatanımız zorlu günlerden geçti. Düşman başkentin kapılarına kadar ilerlemişti. Leningrad karadan kuşatılmıştı. Birliklerimiz geri çekilmek zorunda kalmıştı. Düş-

manı durdurmak ve Moskova önlerinde ağır bir darbe indirmek için ordunun olağanüstü çaba sarfetmesi ve halkın bütün güçlerini harekete geçirmesi gerekmişti.

Ekim 1942'de ise vatanımız için tehlike daha da büyümüştü. O günlerde düşman Moskova'ya 120 kilometre kadar yaklaşmış, Stalingrad'ı zorlamaya başlamış, Kafkasya'nın eteklerine ulaşmıştı. Fakat bu zorlu günlerde de ordu ve halk cesaretini yitirmemiş ve bütün sınavlara göğsünü germiştir. Kendilerinde düşmanı durduracak ve karşı saldırıya geçecek gücü bulmuşlardır. Büyük Lenin'in vasiyetine sadık kalarak, güçlerini ve hayatlarını sakınmaksızın, Ekim Devrimi'nin kazanımlarını savunmuşlardır. Bilindiği gibi ordu ve halkın bu çabaları boşa gitmemiştir.

Geçtiğimiz yılın Ekim günlerinden hemen sonra birliklerimiz saldırıya geçmiş ve Almanlara, önce Stalingrad, Kafkasya ve orta Don bölgesinde, daha sonra da, 1943 başlarında, Velikiye Luki'de, Leningrad önlerinde, Rişev ve Vyasma civarında olmak üzere ağır darbeler indirmişlerdir. O zamandan bu yana Kızıl Ordu inisiyatifi elinden bırakmamıştır. Bu yılın bütün yaz ayları boyunca, ordumuzun düşmana vurduğu darbeler giderek şiddetlenmiş, her geçen ay savaş becerisi yükselmiştir. O zamandan bu yana, Almanlar yenilgi üstüne yenilgi alırken birliklerimiz büyük zaferler elde etmişlerdir. Harcadığı bütün çabalara rağmen düşman Sovyet-Alman cephesinde sözü edilmeye değer ***tek bir*** başarı bile sağlayamamıştır.

1—SAVAŞIN SEYRİNDE KÖKLÜ DEĞİŞİM YILI

Geçtiğimiz yıl —Ekim Devrimi'nin 25. yıldönümünden 26. yıldönümüne kadar — Anavatan savaşında meydana gelen köklü değişimler yılı olmuştur.

Bu yıl, her şeyden önce, Kızıl Ordu'nun, savaşın başlangıcından bu yana, Alman birliklerine karşı faşist Alman bir-

liklerini birliklerimizin darbeleri altında işgal ettikleri bölgeleri aceleyle boşaltmak, sık sık da yalnızca kaçarak kuşatmadan kurtulmak, savaş alanında büyük miktarlarda savaş malzemesini, ordu malzemesi ve cephaneyle dolu depolarını, yaralı asker ve subaylarını bırakarak kaçmaya zorlayan bir yaz saldırısı başlatmayı başardığı için, köklü bir dönüşüm yılıdır.

Böylece yaz seferimizin başarıları, bu yılın ikinci yarısında, bu yılın başında giriştiğimiz kış seferinin başarılarının devamı ve tamamlanması olmuştur.

Kızıl Ordu'nun kış seferinin başarılarını daha da genişleterek yaz aylarında Alman birliklerine ağır bir darbe indirdiği şimdilerde, Kızıl Ordu'nun yaz aylarında başarılı bir saldırı yürütemeyeceği yönündeki masalın tamamen çürütüldüğü görülmelidir. Geçtiğimiz yıl, Kızıl Ordu'nun yaz aylarında da kış aylarında saldırdığı gibi saldırabileceğini göstermiştir.

Bu saldırı operasyonlarının sonucunda birliklerimiz, geçen yıl boyunca cephenin orta kesiminde 500 km güney kesiminde ise 1.300 km savaşarak ilerlemişlerdir *(alkışlar)* ve yaklaşık 1 milyon kilometrekare toprak, yani geçici olarak düşman eline geçmiş Sovyet topraklarının üçte ikisi kurtarılmıştır. Bu arada düşman birlikleri Vladikafkas'tan Çherson'a, Elista'dan Krivoi Rog'a, Stalingrad'tan Kiev'e, Voronej'den Gomel'e, Vyazma ve Rişev'den Orşa ve Vitebsk varoşlarına kadar geri püskürtülmüştür.

Sovyet-Alman cephesinde eski başarılarının sürekliliğine inanmayan Almanlar, daha önce uzun bir süre boyunca güçlü savunma kuşakları inşa etmişler bunu. özellikle büyük nehirlerin bulunduğu yerlerde gerçekleştirmişlerdi. Fakat bu yılki çarpışmalardan Almanları ne nehirler ne de muazzam tahkimatlar kurtarabildi. Almanların savunma mevzilerini imha eden birliklerimiz 1943 yılının sadece üç yaz ayında, üç büyük nehir engelini —Kuzey Don, Desna, Soş ve Dinyeper üzerinde — ustalıkla aşmışlardır. Almanların Rostov'un batısındaki Mius nehri civarında tesis ettikleri savunma mevzile-

rinden, Melitopol'daki Moloçnaya nehri civarındaki savunma mevzilerinden söz bile etmiyorum. Şimdi Kızıl Ordu başarıyla Dinyeper'in öte yakasını vuruyor.

Bu yılın savaşta dönüm noktası olmasının bir başka nedeni de, Kızıl Ordu'nun, faşist Alman birliklerinin deneyimli eski kadrolarını nispeten kısa bir süre içinde paramparça edip dağıtması, aynı zamanda da, bu yıl içindeki başarılı saldırı savaşlarında kendi kadrolarını çelikleştirip büyütmesidir. Faşist Alman ordusu geçtiğimiz yıl, Sovyet-Alman cephesinde 4 milyondan fazla asker ve subay yitirmiştir, bunların en az 1.800.000'i ölüdür. Ayrıca Almanlar 14.000'den fazla uçak, 25.000'den fazla tank, en az 40.000 top yitirmişlerdir.

Artık bugün faşist Alman ordusu savaşın başlangıcında olduğu gibi değildir. Savaşın başlangıcında yeterli sayıda deneyimli kadroya sahipti, şimdi ise ordu çiçeği burnunda deneyimsiz genç subaylarla sulandırılıyor; bu genç subaylar aceleyle cepheye sevkediliyor, çünkü Almanların ne subay rezervleri var, ne de bu gençleri eğitmek için zamana sahipler.

Oysa şimdi Kızıl Ordu'nun sunduğu tablo çok başkadır. Kadroları, geçtiğimiz yıl gerçekleşen saldırı savaşlarında gelişmiş ve çelik sertliğine ulaşmışlardır. Kızıl Ordu'nun savaş deneyimine sahip kadroları artıyor ve daha da artacak, çünkü gerekli subay rezervlerine sahip olması ona genç subay kadrolarını eğitme ve sorumlu görevlere getirme olanağı sağlıyor.

Geçtiğimiz yıl cephede bize karşı savaşan 240 tümenden 179'u Alman tümeniyken, bu yıl Kızıl Ordu'nun karşısındaki 257 tümenden 207'sinin Alman tümeni olması dikkat çekicidir. Açıktır ki Almanlar, tümenlerindeki nitelik düşüşünü tümen sayısını fazlalaştırarak dengelemek istiyorlar. Ama Almanların geçtiğimiz yıl aldıkları yenilgiler tümenlerin düşük niteliğinin, sayılarını çoğaltmakla telafi edilemeyeceğini göstermiştir.

Salt askeri açıdan bakıldığında, bu yılın sonuna doğru, Alman birliklerinin cephemizde yenilgiye uğratılması büyük öneme sahip iki olay tarafından belirlenmiştir: Stalingrad muharebesi ve Kursk muharebesi.

Stalingrad muharebesi, 300.000 kişilik Alman ordusunun kuşatılması, ezilmesi ve kuşatılmış birliklerin yaklaşık üçte birinin tutsak edilmesiyle son bulmuştur. Tarihte eşine rastlanmayan Stalingrad önlerindeki bu dev çarpışma hakkında bir fikir edinmek için, çarpışma sona erdikten sonra savaş alanından 147.200 ölü Alman asker ve subayıyla, 46.700 ölü Sovyet asker ve subayının toplanıp gömüldüğü bilinmelidir. Faşist Alman ordusunun yıldızı Stalingrad önlerinde sönmüştür. Kanlı Stalingrad çarpışmasından sonra, bilindiği gibi, Almanlar bir daha kendilerini toparlayamamışlardır.

Kursk'taki muharebeye gelince, bu çarpışma, faşist Alman ordusunun saldırı halindeki iki ana grubunun ezilmesi ve birliklerimizin, daha sonra güçlü bir yaz saldırısına dönüşen karşı saldırıya geçmeleriyle sonuçlanmıştır. Kursk muharebesi Almanların Kursk'a kuzey ve güneyden saldırıya geçmeleriyle başlamıştı. Bu, Almanların büyük bir yaz saldırısı gerçekleştirmek ve başarılı olması durumunda, kaybettiklerini yeniden ele geçirmek için giriştikleri son çabaydı. Bilindiği gibi saldırı fiyaskoyla sonuçlanmıştır. Kızıl Ordu sadece Almanların saldırısını geri püskürtmekle kalmamış, kendisi saldırıya geçmiş ve yaz boyunca birbirini izleyen darbelerle faşist Alman ordusunu Dinyeper'in ötesine atmıştır.

Nasıl ki Stalingrad muharebesi faşist Alman ordusunun çöküşünün habercisi olmuşsa, Kursk muharebesi de düşmanın felâketi olmuştur.

Son olarak bu yılın dönüm noktası yılı olmasının bir başka nedeni, Kızıl Ordu'nun başarılı saldırısının, faşist Almanya'nın ekonomik, askeri ve politik durumunu kökten kötüleştirmesi ve ağır bir krize yolaçmasıdır.

Almanlar bu yılın yaz aylarında, yitirdiklerini yeniden ele geçirmek ve Avrupa'da sarsılan itibarlarını yeniden yükseltmek için Sovyet-Alman cephesinde başarılı bir saldırı gerçekleştirebileceklerini umuyorlardı. Ne var ki Kızıl Ordu Almanların umutlarını yerle bir etmiştir. Ordumuz Alman saldırısını püskürtmüş, kendisi saldırıya geçmiş, Almanları batıya doğru kovalamış ve böylece Alman silahlarının itibarı sıfıra inmiştir.

Almanlar uzun süreli bir savaşa yönelebileceklerini umuyorlardı. Savunma hatları, "istihkâm siperleri" kurmaya başladılar ve bütün dünyaya yeni mevzilerinin alınamaz olduğunu ilân ettiler. Fakat Kızıl Ordu bu konuda da Almanların plânlarını yerle bir etti, savunma hattı ve siperlerini yardı. Kızıl Ordu başarıyla saldırmaya devam ediyor, savaşı uzatmak için düşmana zaman tanımıyor.

Almanlar "topyekün" seferberlik yoluyla cephenin durumunu yeniden yola koymayı umuyorlardı. Ne var ki olaylar Almanların bu umudunu da boşa çıkarmıştır. Yaz seferi "topyekün seferberlik"in üçte ikisini yutmuştur, fakat bu durumun faşist Alman ordusu cephesinde herhangi bir düzelmeye yolaçtığı görülmüyor. Büyük bir ihtimalle ikinci bir "topyekün" seferberlik ilân edilecek. Oysa bu tür önlemlerin malum devletin "topyekün" çöküşüne yolaçmayacağını düşünmek için hiç bir neden yok. *(Coşkun alkışlar).*

Almanlar, orduları ve halklarının gereksinimlerini karşılamak için Ukrayna'nın tarım ürünlerinden yararlanmak Alman ordusunu besleyen fabrika ve demiryolları için de Don Havzası kömürünü kullanmak amacıyla Ukrayna'yı sağlam bir şekilde savunabileceklerini umuyorlardı. Ne var ki bu konuda da yanıldılar. Kızıl Ordu'nun başarılı saldırısı sonucunda sadece Don Havzası kömürünü değil, aynı zamanda Ukrayna'nın zengin tahıl bölgelerini de yitirmişlerdir. Almanların en yakın zamanda Ukrayna'nın öteki bölgelerini de kaybetmeyeceklerini düşünmek için her hangi bir neden yok. *(Coşkun alkışlar).*

Bütün bu yanılgıların faşist Almanya'nın ekonomik, askeri ve politik durumunun giderek kötüleşmesine yolaçması son derece anlaşılırdır ve gerçekten de bu durum kökten bir kötüleşmeye yolaçmıştır.

Faşist Almanya ağır bir kriz içinde. Felaketinin eşiğinde bulunuyor.

2— BÜTÜN HALK CEPHEYE YARDIM EDİYOR

Kızıl Ordu'nun başarıları, halkın desteği, fabrikalarda, maden ve kömür ocaklarında, ulaşım ve tarımda, Sovyet insanlarının özverili çalışması olmaksızın mümkün değildi. Sovyet halkı savaşın zor koşulları altında, ordusuna mutlaka gerekli olan her şeyi temin etmeyi savaş donanımını kesintisiz mükemmelleştirmeyi başarmıştır. Savaş boyunca düşman silah kalitesi konusunda ordumuza karşı üstünlük sağlamayı başaramamıştır. Endüstrimiz ise cepheye büyüyen miktarda savaş malzemesi göndermiştir.

Geçtiğimiz yıl, sadece askeri harekâtların gidişatında değil aynı zamanda cephegerimizin çalışmasında da bir köklü dönüşüm yılı olmuştur. Artık önümüzde fabrikaların doğuya taşınması, ya da endüstrinin silah üretimine dönüştürülmesi gibi aşmak zorunda olduğumuz görevler yok. Şimdi artık Sovyet devleti pürüzsüz çalışan ve giderek büyüyen bir savaş ekonomisine sahip, yani artık halkın bütün uğraşı, silahların, özellikle tank, uçak, top ve hücum toplarının üretiminin yükseltilmesi ve mükemmelleştirilmesinde yoğunlaştırabilmektedir. Bu konuda büyük başarılar elde ettik. Bütün halkın desteğine dayanan Kızıl Ordu'ya sürekli savaş malzemesi akmaktadır, düşmanın üzerine milyonlarca bomba, mayın, el bombası yağdırılmış, binlerce tank ve uçak savaşa katılmıştır. Kızıl Ordu'nun kahramanca mücadelesinin yanısıra, cephe gerisindeki Sovyet insanlarının özverili çalışmasının, Anavatanını savunan halkın kahramanlığı olarak tarihe malolacağı haklılıkla söylenebilir. *(Uzun süren alkışlar).*

Barışçıl inşa yıllarında gelişmiş, güçlü bir sosyalist endüstri kuran Sovyetler Birliği işçileri, anavatan savaşı sırasında cephe için zorlu ve yoğun bir çalışma içine girerek gerçek bir emek kahramanlığı yaratmışlardır.

Hitler faşistlerinin, Sovyetler Birliği'ne karşı savaşta sadece Almanya'nın güçlü, gelişmiş endüstrisini değil, işgal edilmiş ve uydu ülkelerin oldukça üretken endüstrillerini de kullandıkları herkesçe bilinmekte. Buna rağmen Almanlar Sovyetler Birliği'ne karşı giriştikleri savaşın başında sahip oldukları teknik savaş gereçlerinin sayısal üstünlüğünü koruyamamışlardır. Eğer bugün düşman, tank, uçak, bomba ve makineli tabanca konusunda eskiden sahip olduğu sayısal üstünlüğe sahip değilse, eğer bugün ordumuz sözü edilmeye değer silah, cephane, teçhizat sıkıntısı çekmiyorsa, bu herşeyden önce ***işçi sınıfımızın*** kazancı olarak görülmelidir. *(Çoşkun, sürekli alkışlar).*

Barışçıl inşa yıllarında geri tarımı kollektifleştirme temelinde ileri bir tarıma dönüştüren Sovyetler Birliği köylüleri, anavatan savaşı sırasında, halkın çıkarları için köyün tarihinde eşine rastlanmayan bir anlayış sergilemişlerdir. Sovyet köylülüğü, cephe için özveriyle çalışarak, Almanlara karşı bu savaşı kendi öz davası olarak, hayatı ve özgürlüğü için yürütülen bir savaş olarak gördüğünü göstermiştir.

Bilindiği gibi, faşist sürülerin saldırıları sonucunda, Ukrayna, Don ve Kuban bölgesinin en önemli tahıl bölgeleri ülkemizin elinden zorla alınmıştı. Kollektif ve Sovyet çiftliklerimiz buna rağmen ordumuzu ve ülkemizi, önemli aksamalara meydan vermeksizin gıda maddeleriyle besleyebilmişlerdir. Elbette Kollektif çiftlik düzeni olmaksızın, kadın ve erkek Kollektif köylülerin özverili çalışması olmaksızın bu son derece zor görevin üstesinden gelemezdik. Eğer savaşın üçüncü yılında ordumuz gıda maddesi sıkıntısı çekmiyorsa eğer halkımızın yiyecek, endüstrimizin ise hammadde ihtiyacı karşılanıyorsa bu, Kollektif çiftlik düzeninin gücü ve yaşa-

ma yeteneği, ***Kollektif köylülüğün*** yurtseverliğin ifadesidir. *(Sürekli alkışlar).*

Ulaşım alanında da, özellikle demiryolları, ama aynı zamanda nehir, deniz ve karayolları da cepheye yardım konusunda büyük bir rol oynamıştır. Bilindiği gibi ulaştırma işleri cephe gerisiyle cephe arasında en önemli bağlantıdır. Büyük miktarlarda silah ve cephane üretilebilir, ama bunlar ulaştırma işlerinin yardımıyla cepheye ulaştırılamıyorsa cephe için ufacık bir değeri olmaz. Cepheye silah, cephane, erzak ve teçhizat vs. sevkinin zamanında yapılabilmesi için ulaştırma işlerinin rolünün belirleyici olduğunu söylemek mümkün. Savaş zamanının zorluklarına ve yakıt sıkıntısına rağmen cephenin ihtiyaçlarını giderebilmeyi başarmışsak, bu başarı da ***ulaştırma işçileri ve görevlilerinin*** sayesinde gerçekleştirilmiştir. *(Sürekli alkışlar).*

Aydınlarımız da cepheye yardım konusunda işçi sınıfı ve köylülükten geri kalmamaktadır. Sovyet aydınları ülkenin savunması için büyük bir özveriyle çalışıyor. Kızıl Ordu'nun silahlarının mükemmelleşmesi, üretim tekniği ve örgütlenmesinin yetkinleşmesi için durmaksızın çaba sarfediyor. İşçi ve Kollektif köylülere endüstri ve tarım kalkındırmaları işinde yardım ediyor, savaş koşulları altında Sovyet bilimi ve kültürünün gelişmesini sağlıyor.

Bu ***aydınlarımıza*** onur kazandırmıştır. *(Sürekli alkışlar).*

Sovyetler Birliği'nin bütün halkları vatanlarını savunmak için birlikte ayağa kalkmışlardır; bu Anavatan savaşını, haklı olarak, milliyet ve din farkı gözetmeden bütün emekçilerin ortak davası olarak görüyorlar. Artık Hitlerci politikacılar bile, Sovyetler Birliği halklarının parçalanacağı ve aralarında çatışacakları yönündeki spekülasyonlarının ne kadar aptalca ve temelsiz olduğunu görüyorlar. ***Ülkemizde yaşayan halkların dostluğu*** savaşın bütün zorluklarına, bütün sınavlara dayandı ve bütün Sovyet insanları faşist işgalciye karşı verdikleri ortak savaşta daha da çelikleştiler.

Sovyetler Birliği'nin güç kaynaklarından biri burada yatmaktadır. *(Coşkun, sürekli alkışlar).*

Barışçıl inşa yıllarında olduğu gibi, savaş günlerinde de Lenin'in partisi, Bolşeviklerin Partisi, Sovyet halkının önder ve yönlendirici gücüdür. Dünyanın hiç bir partisi, halk yığınları arasında bizim Bolşevik Partimizin sahip olduğu otoriteye sahip değildir. Bu anlaşılırdırda. Ülkemizin işçileri, köylüleri ve aydınları Bolşevik Parti önderliğinde özgürlüklerine kavuşmuş ve sosyalist toplumu kurmuşlardır. Anavatan savaşı günlerinde parti, faşist işgalcilere karşı yürütülen halk savaşının yaratıcısı ve örgütleyicisi olarak önümüzde duruyor. Partinin örgütleme çalışması sayesinde Sovyet insanlarının uğraşları birleştirilmiş ve ortak hedefe yöneltilmiş, bütün gücümüz ve olanaklarımız düşmanın ezilmesi doğrultusunda hizmete sunulmuştur. Parti savaş süresince halkla daha çok kaynaşmış, geniş emekçi yığınlarla daha derin bağlar kurmuştur.

Devletimizin güç kaynaklarından biri burada yatmaktadır. *(Coşkun, sürekli alkışlar).*

Bu savaş, savaşın, bir halkın bütün maddi ve manevi güçlerinin genel bir sınavdan geçirilmesi olduğunu söyleyen Lenin'in sözlerini tamamen onaylamıştır. Savaşların tarihi bize, savaşı, savaş süresince ekonominin gelişmesi ve örgütlenmesi, birliklerin deneyim, beceri ve savaşma kararlılığı ve halkın sabır ve birliği konusunda karşı taraftan daha güçlü olduğunu kanıtlayanın kazandığını öğretiyor. İşte bizim devletimiz böyle bir devlettir.

Sovyet devleti, hiç bir zaman, bugün Anavatan savaşının üçüncü yılında olduğu kadar sağlam ve sarsılmaz olmamıştır. Savaştan çıkarılan dersler, Sovyet düzeninin sadece barışçıl inşa yıllarında ülkenin ekonomik ve kültürel kalkınması için en iyi örgütlenme biçimi olmakla kalmayıp, aynı zamanda savaş döneminde de düşmana karşı direnmek amacıyla halkın bütün güçlerinin seferber edilmesi için en iyi biçim olduğunu da göstermektedir. 26 yıl önce kurulan Sovyet

iktidarı, Ülkemizi, kısa bir tarihsel dönemde ele geçirilemez bir kale haline getirmiştir. Dünyanın bütün orduları arasında bu kadar sağlam ve güvenli cephegerisine sahip olan tek ordu Kızıl Ordu'dur.

Sovyetler Birliği'nin güç kaynaklarından biri burada yatmaktadır. *(Coşkun, sürekli alkışlar).*

Sovyet devletinin savaştan daha güçlü ve daha sağlam çıkacağı kuşku götürmez. Alman istilacılar devletimizin gücünü yoketmek istedikleri için, bölgelerimizi yakıp yıkıyor, yokediyorlar. Kızıl Ordu'nun saldırısı, Hitler ordusunun barbarlığı ve haydutluğunu şimdiye kadar olduğundan daha büyük ölçüde açığa çıkarmıştır. Almanlar işgal ettikleri bölgelerde yüzbinlerce masum yurttaşımızı katlettiler. Ortaçağ barbarları, ya da Atilla'nın sürüleri gibi tarlaları ezen, köy ve kentleri yakan, fabrika ve kültür merkezlerini yıkan Alman canilerinin işledikleri suçlar, faşist işgalcilerin zaafını göstermektedir, çünkü sadece kendi zaferine inanmayan maceracılar böyle davranabilir. Ve Alman faşitlerinin durumu umutsuzlaştıkça canavarlıkları ve haydutlukları daha da ölçüsüzleşiyor. Halkımız Alman barbarlarının bu cinayetlerini bağışlamayacak. Alman canilerini bütün cinayetlerinin hesabını vermeye zorlacağız. *(Coşkun, sürekli alkışlar).*

Faşist pogrom kahramanlarının geçici olarak bulundukları bölgelerde, faşist kölelikten kurtulan Sovyet insanları için normal yaşam koşulları yaratmak amacıyla yakılıp yıkılmış köy ve kentleri, endüstriyi, ulaştırma işlerini, tarımı ve kültür merkezlerini yeniden kurmak göreviyle karşı karşıya bulunuyoruz. Düşman zulmünden kurtarılmış bölgelerde ekonomi ve kültürün yeniden kurulması çalışmaları bütün hızıyla yürüyor. Fakat bu daha bir başlangıç. Alman işgalinden kurtarılmış bölgelerde Alman işgalinin sonuçlarını tamamen ortadan kaldırmalıyız. Bu bütün halkın karşı karşıya bulunduğu büyük bir görevdir. Bu zor görevi kısa sürede yerine getirebiliriz, yerine getirmek zorundayız.

3— ANTİ-HİTLER KOALİSYONU'NUN SAĞLAMLAŞMASI. FAŞİST BLOĞUN PARÇALANMASI

Geçtiğimiz yıl, sadece Sovyetler Birliği'nin Anavatan savaşında değil, aynı zamanda tüm dünya savaşında bir köklü dönüşüm yılıydı.

Bu yıl içerisinde, gerek askeri, gerekse de dış politika alanında meydana gelen değişiklikler Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin lehine, Almanya ve Avrupa'daki haydut suç ortaklarının aleyhine olmuştur.

Kızıl Ordu'nun zaferlerinin ürünleri ve sonuçları, Sovyet-Alman cephesinin çok dışına taşmıştır. Bunlar, dünya savaşının bundan sonraki seyrini değiştirmiş ve büyük uluslararası önem kazanmıştır. Müttefik ülkelerin ortak düşmana karşı zaferi yakınlaşmış, müttefiklerarası ilişkiler, ordularının savaş ortaklığı, düşmanın beklentilerinin tersine, sadece zayıflamamakla kalmamış, bilakis güçlenmiş ve sağlamlaşmıştır. Kısa süre önce basında yayınlanmış olan, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri temsilcilerinin Moskova Konferansı'nda aldıkları tarihsel önemi büyük kararlar bunu kanıtlamaktadır. Şimdi birleşmiş ülkelerimiz, düşmana, ona karşı kesin zaferi getirecek ortak darbler indirme kararlılığıyla doludur.

Bu yıl içinde faşist Alman birliklerine karşı Kızıl Ordumuzun indirdiği darbeler, müttefiklerimizin, Kuzey Afrika, Akdeniz havzası ve Güney İtalya'da giriştikleri askeri harekâtlar tarafından desteklenmiştir. Müttefiklerimiz aynı zamanda Almanya'nın en önemli endüstri merkezlerini yoğun biçimde bombalıyor böylece düşmanın savaş gücü önemli ölçüde zayıflıyor. Bütün bunlara müttefiklerimizin bize sürekli çeşitli savaş gereçleri ve hammadde yardımı sağladıkları eklenince bu durumun yaz seferimizin başarısını önemli ölçüde

kolaylaştırdığını abartmadan söyleyebiliriz. Müttefik ordularının güney Avrupa'da giriştikleri şu anki harekâtlar elbette ikinci cephenin açılması olarak değerlendirilemez. Fakat yine de bir tür ikinci cephedir. Avrupa'da gerçek bir ikinci cephenin açılmasının —artık fazla uzakta değil — Hitler Almanyası'na karşı zaferi önemli ölçüde hızlandıracağı ve müttefik devletlerin savaş ortaklığını daha da sağlamlaştıracağı anlaşılırdır.

Böylece geçtiğimiz yılın olayları Anti-Hitler Koalisyonu'nun halkların güvenilir birliğini teşkil ettiği ve sağlam bir temele dayandığını göstermektedir.

Artık herkes bu savaşı çıkaran Hitler kliğinin Almanya'yı ve onun uydularını bir çıkmaza götürdüğünü kabul ediyor. Faşist birliklerin Sovyet-Alman cephesindeki yenilgileri ve müttefiklerimizin İtalyan-Alman birliklerine indirdikleri darbeler Faşist blokun binasını sarstı ve şimdi bu gözlerimizin önünde yıkılıyor.

İtalya geriye dönülmez biçimde Hitler koalisyonundan koptu Mussolini bu durumu değiştiremez, çünkü o, Almanların elinde bir tutsaktan başka bir şey değil. Şimdi sıra koalisyonun öteki ortaklarında. Almanya'nın askeri yenilgilerinden dolayı cesaretleri kırılmış ve savaşın kendileri için olumlu koşullarda son bulacağı inancını tamamen yitirmiş Finlandiya, Macaristan, Romanya ve Hitler'in öteki uyduları, Hitler'in kendilerini sürüklediği bu bataklıktan nasıl kurtulacaklarını düşünmeye başladılar bile. Daha kısa süre önce efendilerinin itaatkâr yaratıkları olan Hitler Almanyası'nın suç ortakları, şimdi artık, haydutluklarının hesabını verme zamanının geldiği bugün, sıvışmaktan ve haydut çetesinden farkedilmeden kurtulmaktan başka bir şey beklemiyor. *(Gülüşmeler).*

Hitler Bloğu ortakları savaşa girdiklerinde hızlı bir zafer bekliyorlardı. Kime ne düşeceği, kimin pasta ve tavuk, kimin kötek yiyeceği daha önce belirlenmişti. *(Gülüşmeler, alkış-*

lar). Elbette kendileri için pasta ve tavuk, hasımları için de kötek düşünüyorlardı. Fakat bugün, Almanya ile uşaklarının payına pasta ve tavuğun düşmediği, aralarında köteği bölüşmek zorunda kalacakları açıktır. *(Gülüşmeler, alkışlar)*.

Bu hiç de imrenilmeyecek perspektifi önceden gören Hitler'in suç ortakları, artık savaştan mümkün olduğunca az kötekle nasıl çıkabileceklerine ilişkin kafa patlatıyorlar. *(Gülüşmeler)*.

İtalya örneği Hitler uydularına şunu gösteriyor: Almanlardan kaçınılmaz kopma ne kadar geciktirilir. Hitler'in istediğini yapmasına izin verilirse, ülkelerin yıkımı daha büyük halklarının çekeceği acılar daha ağır olacaktır. İtalya örneği, Hitler Almanyası'nın uydularını korumayı hiç düşünmediğini, sadece kendi çöküşünü geciktirmek için bu ülkeleri korkunç bir savaşın sahnesi yapmaktan çekinmediğini de gösteriyor.

Alman faşizmi bitti ve onun tarafından kurulan kanlı "yeni düzen" çöküşe doğru gidiyor. Avrupa'nın işgal edilmiş ülkelerinde faşist zorbalara karşı halkın öfkesi olgunlaşıyor. Almanya'nın, müttefikleri ve tarafsız ülkeler nezdindeki eski prestiji onarılmaz biçimde yitti. Tarafsız devletlerle ekonomik ve politik ilişkileri çöktü.

Hitler kliğinin, Almanya'nın dünya egemenliği kuracağı yolunda vahşi şamata yaptığı zamanlar çoktan geçti. Bilindiği gibi şimdi Almanların dünya egemenliği kurmaktan daha başka dertleri var. Can derdine düşmüş biri, pasta ve tavuğa mı bakacak? *(Gülüşmeler, alkışlar)*.

Böylece savaş, faşist devletler birliğinin sağlam temelleri olmadığını göstermiştir. Hitler koalisyonu, ortaklarının fetih ve yağma hırsı temelinde kurulmuştur. Hitler faşistleri askeri başarılar elde ettikleri müddetçe, faşist koalisyon sağlam bir birlik gibi görünüyordu. Fakat faşist birliklerin daha ilk yenilgilerinin ardından haydutlar bloğu fiili olarak çökmeye başladı.

Hitler Almanyası ve uyduları felaketlerinin arifesinde bulunuyorlar.

Müttefik ülkelerin Hitler Almanyası'na karşı zaferi, Avrupa halklarının siyasi, ekonomik ve kültürel hayatlarının örgütlenmesi ve yeniden kurulması gibi önemli sorunları gündeme getirecek. Hükümetimizin bu sorunlara ilişkin politikası değişmeyecek. Müttefiklerimizle birlikte şunları gerçekleştirmek zorundayız:

1- Avrupa halklarını faşist işgalcilerden kurtarmak ve faşist zorbalar tarafından parçalanan devletlerini yeniden kurmalarında onlara yardımcı olmak: Alman boyunduruğu altında bulunan Fransa, Belçika, Yugoslavya, Çekoslovakya, Polonya, Yunanistan ve öteki devletlerin halkları yeniden özgür ve bağımsız olmalıdır;

2- Avrupa'nın kurtarılmış halklarına, istedikleri devlet düzenine kendilerinin karar verme hak ve özgürlüğü tanınmalıdır;

3- bu savaşın ve halkların acılarının suçlusu olan faşist canilerin, hangi ülkede saklanıyor olurlarsa olsunlar, işledikleri suçların cezasını en ağır biçimde ödemeleri için önlemler alınmalıdır;

4- Avrupa'da Almanya'dan gelecek yeni bir saldırıyı olanaksız kılacak yeni bir düzen kurulmalıdır;

5- Almanlar tarafından çökertilen ekonomi ve kültürü yeniden kurmak için karşılıklı güven ve yardımlaşma temelinde Avrupa halklarıyla sürekli ekonomik, politik ve kültürel işbirliği kurulmaldır.

*

Kızıl Ordu ve Sovyet halkı Alman işgalcilere karşı geçtiğimiz yıl büyük başarılar elde etti. Savaşta ülkemiz lehine temelli bir dönüşüm sağladık ve artık savaş sonuca doğru yaklaşıyor. Fakat Sovyet insanlarına ulaşılmış olanla yetinmek, zafer sarhoşluğuna kapılmak yakışmaz. Eğer kendimizi beğenmişliğe kapılırsak zaferi elimizden kaçırabiliriz. Zafer mücadele etmeden, güç harcamadan kimsenin kucağına düş-

mez. Zafere savaşarak ulaşılır. Şimdi zafer yakında, ama ona ulaşabilmek için güçlerin yeniden harekete geçirilmesi, cephe gerisinde özverili çalışma, cephede Kızıl Ordu'nun bilinçli ve kararlı operasyonları gerekmektedir. Düşmanın ezilmesini hızlandırmak için bütün olanakları kullanmazsak vatanımıza, geçici olarak faşist boyunduruk altına düşmüş Sovyet insanlarına, Alman köleliği altında inleyen Avrupa halklarına karşı suç işlemiş oluruz. Düşmana soluk alacak zaman bırakılmamalıdır. O nedenle, düşmana ölümcül darbeyi indirebilmek için, bütün güçlerimizi harekete geçirmek zorundayız.

Sovyet halkı ve Kızıl Ordu önümüzdeki savaşın zorluğunu açık biçimde görüyor. Fakat artık zafer günümüzün yaklaştığı çok açık. Savaş, işgalcilerin Sovyet topraklarından tamamen sürülmesi ve faşist "Yeni Avrupa Düzeni"nin yokedilmesi safhasına girmiştir. Ukrayna ve Beyaz Rusya, Kalinin ve Leningrad bölgelerinin düşmandan temizlenmesinin tamamlanacağı ve Kırım, Litvanya, Letonya, Estonya, Moldavya ve Kareli-Fin Cumhuriyeti halklarının Alman İşgalcilerinden kurtarılacağı zaman uzak değildir.

Yoldaşlar!

İngiliz-Sovyet-Amerikan Savaş İttifakının zaferi için! *(Alkışlar)*

Avrupa halklarının faşist boyunduruktan kurtarılması için! *(Alkışlar).*

Alman barbarlarının ülkemizden tamamen kovulması için! *(Alkışlar).*

Yaşasın Kızıl Ordumuz! *(Alkışlar).*

Yaşasın Donanmamız! *(Alkışlar).*

Yaşasın cesur kadın ve erkek partizanlarımız! *(Alkışlar).*

Yaşasın büyük vatanımız! *(Alkışlar).*

Alman işgalcilere ölüm! *(Coşkun, sürekli alkışlar. Herkes ayakta, Stalin yoldaşa tezahürat yapıyorlar).*

309 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, 7 Kasım 1943

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay, subay ve general, kadın ve erkek partizan yoldaşlar! Sovyetler Birliği emekçileri!

Sizleri, Sovyet hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 26. yıldönümü nedeniyle selâmlıyor ve kutluyorum.

Büyük Sosyalist Devrimimizin 26. yıldönümünü, Kızıl Ordu'nun vatanımızın düşmanları karşısında kazandığı şanlı zafer günlerinde kutluyoruz.

Halkımız, faşist Alman zorbalara karşı iki yıldan fazla bir süredir kurtuluş savaşı yürütüyor. Bir yıl önce vatanımız zorlu günler geçirmişti. O günlerde düşman büyük miktarda toprağımızı ele geçirmişti. Milyonlarca Sovyet insanı Alman boyunduruğu altında inliyordu. Düşman sürüleri, Moskova'yı doğudan kuşatmak için Volga'ya doğru ilerlemiş ve Transkafkasya geçitlerini tutmuştu. Ne var ki Kızıl Ordu vücudunu siper ederek düşmanın yolunu kesti. Birliklerimiz yabancı haydut sürülerini durdurdu, onları Stalingrad önlerinde

yenilgiye uğratarak, hızla batıya doğru kovaladı. O zamandan bu yana savaş inisiyatifi sürekli Kızıl Ordu'nun elindedir.

1942/43 kışında şanlı birliklerimiz, Alman, İtalyan, Romen ve Macar seçkin birliklerini yenilgiye uğrattı ve 1 milyondan fazla düşman asker ve subayını imha etti, ya da tutsak aldı, yarım milyon kilometrekarelik dev bir toprak parçasını kurtardı.

Kızıl Ordu 1943 yazında düşmana şiddetli bir darbe daha indirdi. Birliklerimiz, Almanların yaz saldırısını bir kaç gün içinde tasfiye etti ve böylece Hitler'in, Kızıl Ordu'nun ana birliklerini parçalama ve Moskova'yı Orel-Kursk yönünden kuşatma plânını çökertti. Daha da ötesi: Kesin bir saldırıya geçen Kızıl Ordu düşmanın güçlü savunma kuşaklarını parçaladı ve düşman birliklerini, üç ay içinde, 400-450 km batıya attı. Yaz seferi sırasında birliklerimiz, düşmanı Dinyeper'in solunda kalan Ukrayna'dan, Don Havzası'ndan, Taman Yarımadası'ndan, Orel ve Smolensk bölgelerinden çıkarmış ve Dinyeper'in sağ yakasındaki Ukrayna'ya doğru ilerleyerek Sovyet Ukraynası'nın başkenti Kiev'i ele geçirmiş, beyaz Rusya'ya ilerlemiş ve Kırım ön arazisini alarak 160'tan fazla kenti ve 38.000'den fazla diğer yerleşim bölgesini kurtarmışlardır.

Geçtiğimiz yıl Kızıl Ordu, daha önce Alman işgali altında bulunan topraklarımızın üçte ikisini ele geçirmiş ve onlarca milyon Sovyet insanını Alman boyunduruğundan kurtarmıştır.

Geçtiğimiz yıl Almanlar, Sovyet-Alman cephesinde 4 milyondan fazla subay ve asker yitirmişlerdir; bunun en az 1.800.000'i ölüdür.

Faşist Alman ordusunun seçkin çekirdek tümenleri Sovyet-Alman cephesinde şerefsiz bir sonla karşılaşmışlardır. Onlarla birlikte Hitler'in dünya egemenliği ve halkları ezme plânı da tüm zamanlar için gömülmüştür.

Fakat Alman ordusu her şeye rağmen hâlâ inatla savaşıyor ve her savunma hattına sıkıca sarılıyor. Alman birliklerinin Stalingrad önünde aldıkları ezici yenilgiden sonra, Alman ordusunun savaş azmi kırılmıştır. Şimdi artık kuşatılmaktan vebadan korkar gibi korkan Almanlar, birliklerimiz tarafından çevrilmeye başlandıkları gibi savaş malzemelerini, ve yaralı askerlerini savaş alanında bırakarak kaçıyorlar.

Geçtiğimiz yıl giriştiği saldırı savaşlarında birliklerimiz modern savaş yönetimi konusunda zengin deneyler edinmiştir. Subay ve generallerimiz birlikleri beceriyle yönetiyor, yönetme sanatını başarıyla uyguluyorlar. Kızıl Ordu dünyanın en güçlü ve sağlam modern ordusu haline gelmiştir artık.

Kızıl Ordu'nun zaferleri Sovyetler Birliği'nin uluslararası durumunu daha da sağlamlaştırmıştır. Ordumuzun saldırıları, müttefik birliklerin Kuzey Afrika, İtalya adaları ve İtalya'nın güneyinde giriştikleri savaş harekâtlarıyla desteklenmiştir. Müttefiklerimizin hava kuvvetleri Almanya'nın endüstri merkezlerini yoğun biçimde bombalamıştır. Alman birliklerine karşı Kızıl Ordu'nun doğuda indirdiği darbelerin, müttefiklerin ana güçleri tarafından batıda indirilen darbelerle birleşerek Hitler Almanyası'nın savaş gücünün paramparça edilmesine ve Anti-Hitler koalisyonunun tam zaferine yolaçacağından kimsenin şüphesi olmasın.

Kızıl Ordu, cephenin bütün halk tarafından desteklenmesi gerçekleşmeseydi bu yılki büyük zaferi elde edemezdi. Sovyet halkı ordusunu desteklemek için bütün gücünü seferber ediyor. Cepheye sonsuz bir silah, cephane, erzak ve teçhizat akımı var. Ural, Kuznets Havzası, Moskova, Volga Bölgesi, Leningrad, Bakü, Kazakistan, Özbekistan, Gürcistan ve Ermenistan — bütün Cumhuriyet ve bölgelerimiz Kızıl Ordu'nun muazzam bir cephaneliği haline geldi. Sovyet halkı düşmandan kurtarılan endüstri ve tarım bölgelerini başarıyla yeniden inşa ediyor, fabrikaları, maden ocaklarını, demiryollarını yeniden işletmeye açıyor, Kollektif çiftlikler ve

Sovyet çiftliklerini yeniden canlandırıyor ve kurtarılmış bölgelerin yardım kaynaklarını cephenin hizmetine sunuyor.

Başarılarımız gerçekten büyük. Fakat elde olanla yetinmek saflık olurdu. Kızıl Ordu'nun düşmanı Dinyeper'in ötesine kovaladığı ve ülkemizin batı sınırlarına doğru kendisine yolaçtığı bugün, kayıtsızlık ve kendini beğenmişliğe kapılıp önümüzdeki savaşın ciddi zorluklarını küçümsemek özellikle tehlikelidir. Düşman şimdi işgal altında tutuğu her karış toprak için özellikle şiddetli bir mücadele verecektir, çünkü ordumuzun ileriye doğru attığı her adım, Almanların topraklarımız üzerinde işledikleri her suçun hesabının sorulacağı saati yaklaştırmaktadır.

Faşist Alman işgalcilerine karşı zafer, ordumuz ve halkımızdan daha büyük gayretler ve yeni kahramanlıklar beklemektedir.

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, başçavuş, subay, general, kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

Yeminli düşmanımıza karşı büyük çarpışmalarda büyük zaferler elde ettiniz, Kızıl Ordu ve Kızıl Donanma'nın savaş bayrağını şerefle donattınız. Kızıl Ordu ve Kızıl Donanma artık, Sovyet ülkemizi Alman işgalcilerinden en kısa zamanda temizleme olanaklarına sahiptir.

Faşist barbarlara karşı ülkemizin zaferi için:

1- Bütün kızıl asker ve assubaylara savaş yeteneklerini yorulmaksızın sürekli mükemmelleştirmeyi talimatnameler, yönergeler, komutan ve üstlerin emirlerini sıkı sıkıya yerine getirmeyi, her yerde ve her zaman örnek bir düzen, sıkı disiplin ve yüksek örgütlülüğü korumayı;

2- Subay ve generallere bütün silah türlerini, savaş alanında birliklerin yönetimi ve bütün sınıfların işbirliğini mükemmelleştirmeyi, saldırının sağladığı başarıları pekiştirmeyi, düşman birliklerini enerjik bir biçimde takip etmeyi, gerideki kurum ve hizmetleri daha hızlı kullanmayı ve yeni darbeler için yedekleri daha büyük bir cesaretle kullanmayı;

3- bütün Kızıl Ordu'ya düşman savunma mevzilerini cesaret ve kararlılıkla yarmayı, düşmanın ara mevzilerde tutunmasına izin vermeyerek, düşmanı gece gündüz takip etmeyi, usta ve cesur manevralarla düşmanın bağlantı yollarını kesmeyi, birliklerini kuşatmayı ve parçalamayı düşmanın insan ve malzeme gücünü yok etmeyi ya da ele geçirmeyi;

4- kadın ve erkek partizanlara, Sovyet halkını Almanlara karşı silahlı mücadele için seferber edilmesini, saldırı halindeki Kızıl Ordu'yu bütün araçlarla güçlendirmeyi cephegerisindeki düşman tesis ve karargâhlarını imha etmeyi, Sovyet insanlarını katledilmekten, ya da angarya çalışması için Almanya'ya götürülmekten kurtarmayı ve faşist Alman alçaklarını aman vermeden yok etmeyi

EMREDİYORUM!

Kızıl Ordu savaşçıları, kadın ve erkek partizanlar! Faşist Alman işgalcilerinin tamamen ezilmesi için ileri!

Yaşasın Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 26. yıldönümü!

Yaşasın muzaffer Kızıl Ordumuz!

Yaşasın muzaffer Kızıl Donanmamız!

Yaşasın cesur kadın ve erkek partizanlarımız!

Yaşasın büyük vatanımız!

Faşist Alman işgalcilerine kin ve ölüm!

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

16 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, 23 Şubat 1944

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay, subay, general, kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

Ülkemizin halkları, Kızıl Ordu'nun kuruluşunun 26. yıldönümünü Sovyet birliklerinin faşist Alman birlikleri karşısında elde ettikleri tarihsel zaferler ışığında kutluyor.

Kızıl Ordu bir yıldan Fazla bir süredir muzaffer saldırısını sürdürüyor, Hitlerci işgal ordularını yerle bir edip Sovyet topraklarından atıyor. Bu süre içinde 1942/43 Kış seferini başarıyla gerçekleştiren Kızıl Ordu, 1943 yaz çarpışmalarını da kazanmış ve 1943/44 kış seferini başarıyla geliştirmiştir. Savaş tarihinde benzerine rastlanmayan bu seferlerde Kızıl Ordu savaşarak, yer yer batı yönünde 1.700 km yol katetmiş ve düşman işgaline uğramış Sovyet topraklarının yaklaşık dörtte üçünü kurtarmıştır.

Halen süren kış seferinde Kızıl Ordu, Şlobin'den Çerson'a kadar bütün Dinyeper boyunca Almanların güçlü savunma mevzilerini tasfiye etmiş ve Sovyet-Alman cephe-

sinde uzun süreli bir savunma savaşı gerçekleştirmeyi amaçlayan Almanların spekülasyonlarını boşa çıkarmıştır.

Kış seferinin üç ayında şanlı birliklerimiz Dinyeper'in sağ yakasındaki Ukrayna'da büyük zaferler elde etmiş, Kiev, Dinyeperopetrovsk, ve Saporoşye bölgelerinin kurtuluşunu tamamlamış, Şitomir bölgesinin tamamını, Rovno ve Kirovograd bölgelerinin tamamına yakınını, Viniza, Nikolayev, Kamenez-Podolsk ve Volhin'in bölgelerinde bir dizi kasabayı kurtarmıştır. Almanların Şitomir, Krivoi Rog ve Uman civarında karşı saldırıya geçme girişimleri Kızıl Ordu'nun kararlı operasyonları sayesinde tasfiye edilmiştir. Korsun-Şevçenkovski civarında on Alman tümeni ve bir tugayını kuşatıp tasfiye eden Sovyet birlikleri, düşmana Dinyeper'in sağ yakasında yeni bir Stalingrad yaşatmışlardır.

Sovyet birlikleri Leningrad'ta da muazzam bir zafer elde etmişlerdir. Birliklerimiz düşmanın sürekli, ve derin biçimde kademelendirilmiş güçlü istihkâm sistemini yarmış, Almanların güçlü birliğini yenmiş ve Leningrad'ı düşman ambargosundan ve barbar topçu atışından tamamen kurtarmıştır. Sovyet savaşçıları Leningrad ve Kalinin bölgelerini faşist barbarlardan kurtarmış ve Sovyet Estonyası topraklarına girmişlerdir.

İşgalcilerin Sovyet Beyaz Rusyası'ndan yığınsal olarak kovulması devam ediyor: Gomel ve Polesye bölgelerinin neredeyse tamamı, Mogilev ve Vitebsk bölgelerinin bir dizi kasabası kurtarılmıştır.

Kışın olumsuz hava koşulları altında birliklerimiz düşmanın güçlü savunma kuşağını aştıktan sonra kış seferinin ***üç ayı içinde*** yaklaşık 200.000 kilometrekare Sovyet toprağını işgalcilerden kurtarmıştır. Düşmandan 13.000'den fazla yerleşim merkezini —82 kent ve 320 tren istasyonu dahil— geri alan Kızıl Ordu, milyonlarca Sovyet vatandaşını daha faşist boyunduruktan kurtarmıştır. Önemli tarım bölgeleri ve zengin demir ve magnezyum yataklarına sahip endüstri mer-

kezleri yeniden ülkemize katılmıştır. Ekonomik önemi büyük olan bu bölgelere umutsuzca sarılan Almanlar buna rağmen bu bölgeleri yitirmişlerdir.

Artık Hitler Almanyası'nın durdurulmaz biçimde felakete doğru gittiği herkesçe kabul edilmektedir. Ne var ki Almanlar bu savaşta, başından sonuna kadar iki cephede savaşmak zorunda kaldıkları Birinci Dünya Savaşı'nda olduğundan daha uygun koşullara sahipler. Almanya için en büyük dezavantajlardan biri ise bu savaşta Sovyetler Birliği'nin Çarlık Rusyası'nın Birinci Dünya Savaşi'nda olduğundan daha güçlü olduğu gerçeğidir. Birinci Dünya Savaşı'nda altı büyük devlet —Fransa, Rusya, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve İtalya — Alman bloğuna karşı iki cephede savaşıyordu. Bu savaşta İtalya ve Japonya Almanya'nın safına geçmiş, Finlandiya faşist bloğa katılmış, bir önceki savaşta Almanlara karşı olan Romanya cephe değiştirmiştir; üstelik Almanlar şimdiye kadar ana güçleriyle ***tek bir*** cephede Sovyetler Birliğine karşı savaşıyorlar. Almanya'nın ***tek cephede*** savaştığı zamanlar kazandığını, oysa iki cephede savaşmak zorunda kaldığında yenildiğini tarih gösteriyor. Bu savaşta Almanya temel güçlerini ***tek*** cephede Sovyetler Birliği'ne karşı cephede harekete geçirmiştir. Buna rağmen sadece zafer kazanmamakla kalmamış, aynı zamanda Sovyetler Birliği ordularının şiddetli darbeleri altında felaketin eşiğine gelmiştir. Eğer Sovyetler Birliği, teke tek bir savaşta Alman savaş makinesinin saldırısına sadece karşı koymakla kalmayıp, faşist Alman birliklerini önemli yenilgilere uğratabilmişse, müttefiklerimizin ana güçleri harekete geçtiğinde ve bütün müttefik devletlerin ordularının artan saldırıları genişlediğinde Almanların durumu daha da çaresizleşecektir.

Faşist Alman haydutları şimdi felaketten kurtulmak için umutsuzca bir çıkış yolu arıyorlar. Almanya'nın insan yedekleri tükenmiş olmasına rağmen bir kez daha cephe gerisinde

"topyekün" seferberliğe başvuruyorlar. Faşist şefler, savaşı uzatabilmek amacıyla çaresizlik içinde Anti-Hitler koalisyonunda ikilik yaratmaya çalışıyorlar. Hitlerci diplomatlar, bir tarafsız ülkeden ötekine koşturup Hitler yanlısı unsurlarla ilişki kurmaya çabalıyor ve bu arada bizimle ya da müttefiklerimizle bir özel barışın mümkün olabileceğini ima ediyorlar. Hitler faşistlerinin bütün bu hileleri başarısızlığa mahkûmdur, çünkü Anti-Hitler koalisyonunun temelinde, Hitler Almanya'sı ve onun Avrupa'daki suç ortaklarını yoketmeyi görev bilen müttefiklerin yaşamsal çıkarları yatıyor SSCB, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki savaş ittifakının savaş süresince sağlamlaşmasına yol açan işte tam da bu temel çıkarlardır.

Sovyet topraklarında ve Avrupa'nın işgal edilmiş ülkelerinde Hitler Faşistlerinin işledikleri cinayetlerin hesabının sorulacağı saat yaklaşmaktadır.

Kızıl Ordu'nun saldırısı, ekonomimizin bütün dallarındaki Sovyet insanlarının kahramanca çalışması sayesinde zafere ulaşabilmiştir. Sovyetler Birliği emekçileri Kızıl Ordu'nun cephedeki yaz zaferlerini cephe gerisinde üretim zaferiyle pekiştirmişlerdir.

Endüstri işçilerimiz, devlet tarafından öngörülen plânları zamanından önce gerçekleştirmiş, hatta aşmış, yeni işletmeleri yüksek fırınları, enerji santrallerini harekete geçirmiş, işgal altında kalan bölgelerde çökertilmiş endüstriyi kısa süre içinde yeniden kurmuşlardır. İşçi sınıfının kahramanca hizmetleri Kızıl Ordu'nun maddi savaş zeminini daha da sağlamlaştırmakta ve böylece kesin zafer anını yakınlaştırmaktadır.

Devlete, ordu ve kentler için gıda maddesi, endüstri için ise ham madde temin eden Sovyet köylülüğü Kızıl Ordu'ya özverili bir destek sunmaktadır.

Sovyet aydınları ise, Kızıl Ordu'nun ihtiyaçlarının karşılanması ve üretimin artırılması için yönlendirici çalışma sayesinde işçi ve köylülere doğrudan yardım ediyor.

Kurtarılmış bölgelerin emekçileri, kurtarıcıları Kızıl Ordu'ya, cepheye giden genel malzeme akımına yeniden kurulmuş fabrika ve çiftliklerin ürünlerini katarak her gün daha çok yardım sağlamaktadır.

Sovyet halkının bundan sonra da kahramanca çalışarak ve bütün güçlerini harekete geçirerek, faşist Alman işgalcilerini en kısa zamanda kesin biçimde ezmek için, ülkenin üretici güçlerini geliştirmeye kesintisiz devam edeceğinden kimse kuşku duymasın.

Birlik Cumhuriyetleri'nde temeli Anavatan savaşında SSCB halklarının savaş ortaklığı tarafından hazırlanmış yeni ordular kurulması ve devletimizin tarihi, Kızıl Ordumuzu daha da güçlendirecek ve saflarını yeni güçlerle dolduracaktır.

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay, subay, ve general yoldaşlar! Kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

Büyük vatanımızın bağımsızlığı ve özgürlüğü için kurtuluş savaşında kahramanlık mucizeleri yarattınız. Kızıl Ordu savaşın lehimize dönmesini başarmış ve artık düşmana karşı nihai zafere doğru emin adımlarla yürüyor. Düşman yenilgi üstüne yenilgi alıyor. Fakat hâlâ yenilmiş değil. Çöküşlerini ve topraklarımız üzerinde işledikleri korkunç cinayetlerin öcünün alınacağını gören Hitlerci haydutlar, kendilerini umutsuzca silinip giden insanların telaşıyla savunuyorlar. Son güçlerini, son yedeklerini savaşa sürüyor, Sovyet toprağının her metresine, her uygun kesime dört elle sarılıyorlar.

O nedenle, başarılarımız ne kadar büyük olursa olsun, her zamanki gibi düşman güçlerini soğukkanlılıkla değerlendirmek, uyanık olmak, saflarımızda kibirlenmeye, kendini beğenmişliğe, kayıtsızlığa izin vermemek zorundayız. Savaş tarihinde henüz düşmanın kendiliğinden uçuruma yuvarlandığı görülmemiştir. Savaşı kazanmak için düşmanı uçuruma sürüklemek ve aşağı yuvarlamak gerekir. Düşmanın direnişini kırmak ve nihai zafere ulaşmak sadece indirilen darbelerin giderek daha şiddetli olmasıyla mümkündür. Bunun için sa-

vaşçılarımızın askeri eğitiminin ve komutanlarımızın askeri becerilerinin geliştirilmesine devam etmek gereklidir. Savaş becerisini her geçen gün yükseltmek, düşman taktiklerini her zaman dikkatle incelemek, düşmanın sinsi hilelerini zamanında ve beceriyle farketmek ve düşman taktiğinin karşısına bizim mükemmel taktiğimizi çıkarmak, Kızıl Ordu'nun görevi ve borcudur. Kızıl Ordu'nun en iyi birlik ve kıtalarının savaş deneyimi ve kazanımlarının ***bütün*** birliklerimizin ortak malı olması, ***bütün*** Kızıl Ordu'nun, ***bütün*** savaşçı ve subayların düşmanı modern savaş biliminin kurallarına göre yenmeyi öğrenmeleri gerekmektedir.

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay, subay ve general, kadın ve erkek partizan yoldaşlar!

Sizleri Kızıl Ordu'nun 26. yıldönümü nedeniyle selâmlıyor, kutluyor ve

EMREDİYORUM!

1- Bütün asker ve assubay mevcudu —piyade, kumbaracı, topçu, pilot, tankçı, istihkâmcı, istihbaratçı, süvari— savaş yeteneklerini durmaksızın mükemmelleştirmek, mükemmel savaş gereçlerimizi tam olarak kullanmak, şanlı muhafızlarımız gibi düşmana darbeler indirmek, komutanların emirlerini tam olarak yerine getirmek, disiplin ve düzeni sağlamlaştırmak ve örgütlülüğü yükseltmek zorundadırlar.

2- Subay ve Generaller bütün silah türleri, birlik yönetme, hareketli savaş taktiği, savaşta bütün sınıfların işbirliği konularında kendilerini geliştirecek, en iyi muhafız kıta ve birliklerin deneyimlerini savaş pratiği içinde cesaretle ve bütün kapsamıyla benimsemek, karargâhların ve geri hizmetlerin çalışma biçimlerini yükseltmek ve keşif hizmetlerini bütün güçleriyle iyileştirmek ve genişletmek zorundadırlar.

3- Bütün Kızıl Ordu, ateş etkinliği ve manevra kombinasyonunun beceriyle kullanılması sayesinde, düşman savun-

ma mevzilerini, derinliklerine kadar y ararak, düşmana soluk aldırtmamak, düşmanın saldırılar yoluyla ilerlememizi durdurma çabalarını zamanında boşa çıkartmak, düşmanın izlenmesini ustalıkla örgütlemek, onun savaş araçlarını beraberinde almasını engellemek, soğukkanlı manevralarla düşman birliklerinin kanatlarını kuşatmak, onun geri bölgelerine girmek, düşman birliklerini kuşatmak, parçalamak ve silahlarını bırakmazlarsa imha etmek zorundadırlar.

4- Kadın ve erkek partizanlar Kızıl Ordu'ya yardımlarını güçlendirmek, düşmanın karargâh ve garnizonlarına saldırmak, cephegerisindeki tesis, ve hizmetlerini imha etmek, ikmal ve bağlantı yollarını tahrip etmek ve ona yeni yedekler kullanma olanağı vermemek zorundadırlar.

5- Sovyet devleti ordularının geçtiğimiz yıl elde ettikleri zaferin anısına, bugün, Kızıl Ordu'nun 26. yıldönümünün kutlandığı 23 Şubat'ta, saat 18'de Moskova, Leningrad, Kiev, Dinyeperopetrovsk, Gomel ve Rostov'da, Kızıl Ordu'nun şanlı birliklerinin onuruna 20 top atışı yapılacaktır.

Muzaffer Kızıl Ordumuza şan ve şeref!

Sovyet silahlarına şan ve şeref!

Cesur kadın ve erkek partizanlarımıza şan ve şeref!

Yaşasın büyük Sovyet vatanımız!

Yaşasın Kızıl Ordu'nun büyük zaferlerini örgütleyen, zafere esinlendiren Sovyetler Birliği Komünist Partimiz!

Alman işgalcilerine ölüm!

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

70 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, 1 Mayıs 1944

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay subay, general, kadın ve erkek partizan yoldaşlar! Sovyetler Birliği emekçileri! Geçici olarak Alman zalimlerinin boyunduruğu altına düşmüş ve zorla Almanya'ya faşist zindanlara sürüklenmiş kardeşler!

Sovyet hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına sizleri 1 Mayıs dolayısıyla selâmlıyor ve kutluyorum.

Ülkemizin halkları 1 Mayıs'ı Kızıl Ordu'nun parlak zaferleri altında kutluyorlar.

Alman tümenlerinin Stalingrad önlerinde hezimete uğratılmasından bu yana Kızıl Ordu neredeyse sürekli saldırı halindedir. Bu süre içerisinde Kızıl Ordu, Volga'dan Seret'e, Kafkasya eteklerinden Karpatlara kadar savaşarak ilerlemiş, bu arada düşman sürülerini yoketmiş ve Sovyet topraklarından atmıştır.

1943/44 kış seferinde Dinyeper ve Dinyeper'in sağ kıyısında Ukrayna çevresindeki tarihsel çarpışmayı kazanan Kı-

zıl Ordu, Düşmanın Leningrad ve Kırım önündeki güçlü savunma mevzilerini parçalamış ve nehir boyunca kurulan Alman savunmasını güney burnunda, Dinyester, Prut ve Seret'te becerikli yarma operasyonlarıyla aşmıştır. Neredeyse bütün Ukrayna, Moldavya, Kırım, Leningrad ve Kalinin bölgeleri, Beyaz Rusya'nın önemli bir bölümü Alman işgalcilerinden temizlenmiştir. Güneyin demir endüstrisi, Krivoi Rog, Kerç ve Nikopol madenleri, Dinyeper'le Prut arasındaki verimli toprak şeridi yeniden ülkemize katılmıştır. Milyonlarca Sovyet insanı faşist boyunduruktan kurtarılmıştır.

Vatan toprağının faşist işgalcilerden kurtarılması eserinde Kızıl Ordu, devletimizin Romanya ve Çekoslovakya sınırlarına kadar ulaşmış ve şimdi düşman ordularına Romanya topraklarında şiddetli darbeler indirmeye devam etmektedir.

Kızıl Ordu'nun başarılarını, Sovyet komutanlığının strateji ve taktiği, savaşçılarımızın ve komutanlarımızın yüksek morali ve saldırı azmi, birliklerimizin birinci sınıf Sovyet savaş malzemeleriyle iyi donanımı topçu, bombacı, tankçı, pilot, istihbaratçı, istihkamcı, piyade, süvari ve keşifçilerimizin beceri ve eğitimlerinin giderek daha iyileşmesi sayesinde elde edilmiştir.

Bu başarılarda, İtalya'da Alman cephesini tutan ve önemli miktarda Alman birliğini üzerimizden çeken, bize savaş için çok önemli olan hammadde ve silah yardımı yapan, Almanya'nın savaş açısından önemli merkezlerini sistemli biçimde bombalayan ve bu yolla Almanya'nın askeri gücünü çökerten müttefiklerimiz Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'nin de önemli ölçüde payı vardır.

Fakat Kızıl Ordu'nun başarıları, eğer cephegerisinde bütün Sovyet halkımız tarafından, bütün ülkemiz tarafından desteklenmeseydi, böylesine sürekli olmaz, düşmanın ilk ciddi karşı saldırısında yerle bir edilirdi. Kızıl Ordu vatanımız için verilen savaşta benzersiz kahramanlıklar göstermiştir. Ve Sovyet halkımız her zaman Kızıl Ordu'nun arkasında olmuş-

tur. Savaşın ağır koşulları altında yığınsal silah, cephane, teçhizat, erzak üreten Sovyet halkı, bunların zamanında cepheye, Kızıl Ordu'ya ulaşmasını da sağlamıştır. Geçtiğimiz yıl Sovyet endüstrisinin üretim yeteneği önemli ölçüde büyümüştür. Yüzlerce yeni fabrika, maden ocağı, onlarca enerji santralı, demiryolu köprüsü ve demiryolu harekete geçirilmiştir. Milyonlarca yeni Sovyet insanı fabrika tezgâhlarının başına geçmiş ve en zor meslekleri öğrenip, işlerinin ustası olmuşlardır. Kollektif çiftlikler ve Sovyet çiftliklerimiz savaş sınavından yüzlerinin akıyla çıkmışlardır. Sovyetler Birliği köylülüğü, savaş zamanının zor koşulları altında yorulmak bilmeden tarlalarda çalışıyor, ordumuz ve halkımızın gıda maddesi, endüstrimizin ise hammade ihtiyacını karşılıyor. Aydınlarımız ise, Sovyetler Birliği'ni bilim ve teknik, kültür ve sanatta yeni mükemmel kazanımlarla zenginleştirdi. Anavatan savunmasında, cephe için özveriyle çalışan, savaş zamanının bütün zorluklarına katlanan vatanımızın kurtarıcıları Kızıl Ordu savaşçılarını askeri kahramanlıklar için teşvik eden Sovyetler Birliği kadınları da büyük yararlılık göstermişlerdir.

Anavatan savaşı Sovyet halkının mucizeler yaratabileceğini, en zorlu sınavlardan muzaffer olarak çıkabileceğini göstermiştir. Düşmanın imhasını hızlandırmak, faşistler tarafından yıkılan ekonomiyi yeniden kurmak ve ülkemizi daha güçlü, daha varlıklı yapmak için bütün işçiler, Kollektif köylüler, Sovyet aydınları bütün Sovyet halkı tam bir kararlılık içindedir.

Kızıl Ordu'nun darbeleri altında faşist devletler bloğu parçalanmakta ve çökmektedir. Bugün Hitler'in Romen, Macar, Fin ve Bulgar "müttefikler"i korku ve çaresizlik içindedir. Ülkeleri Almanlar tarafından işgal edilmiş olan, halen edilen bu Hitlerci suç ortakları, Almanya'nın savaşı kaybettiğini kabul etmek zorundalar. Romanya, Bulgaristan, Macaristan, Finlandiya için felaketten tek çıkış yolu şudur: Al-

manlardan kopmak ve savaşı bırakmak. Fakat, bu ülkelerin şimdiki hükümetleri Almanlardan kopabilecek yetenekte olmadıkları için bunun gerçekleşmesi uzak ihtimal. Alman boyunduruğundan kurtulmak için bu ülkelerin halklarının ayağa kalkması gerekiyor. Bu halklar, Hitler faşistlerinin onları nasıl bir çıkmaza sürüklediğini ne kadar çabuk kavrarlarsa, ülkelerinde Alman zorbalarını ve onların suç ortaklarını, Quisling'leri her hangi bir biçimde desteklemekten ne kadar çabuk vazgeçerlerse, o kadar az kurban verecek, o kadar az yıkım yaşayacaklar, demokratik ülkelerden o ölçüde anlayış görecekler.

Giriştiği başarılı saldırı sonucunda devlet sınırlarımızı yaklaşık 400 km genişleten Kızıl Ordu, işgal edilmiş Sovyet topraklarının dörtte üçünü Faşist Alman boyunduruğundan kurtarmıştır. Şimdi ***bütün ülkemizi*** faşist işgalcilerden temizlemek ve Sovyetler Birliği sınırlarını ***bütün kapsamıyla,*** Karadenizden Barent Gölüne kadar yeniden kurma göreviyle karşı karşıyayız.

Ne var ki görevlerimiz düşman birliklerini ülkemizden kovmakla sınırlı değildir. Şimdi Alman birlikleri yaralarını sağaltmak için inine —Alman sınırına— çekilen yaralı bir canavara benziyor. Fakat inine çekilen yaralı bir canavar da hâlâ tehlikeli bir canavardır. Ülkemizi, müttefik ülkeleri köleleştirilme tehlikesinden korumak için yaralı Alman canavarını izlemek ve ona ölümcül darbeyi kendi ininde indirmek zorunludur. Düşmanı izlerken Polonyalı, Çekoslovakyalı kardeşlerimizi ve Hitler Almanyası'nın pençeleri altında bulunan Batı Avrupa'nın birleşmiş halklarını Alman boyunduruğundan kurtarmak zorundayız.

Bu görevin, düşmanın Sovyetler Birliği'nden atılmasından daha zor olduğu kuşku götürmez. Bu görev sadece Sovyetler Birliği, İngiliz ve Amerika Birleşik Devletleri'nin ortak gayretleri temelinde, doğudan —bizim birliklerimiz tarafından— ve batıdan —müttefik birlikler tarafından —

vurulacak darbelerle gerçekleştirilebilecektir. Hitler Almanyası'nın sadece böyle kombine bir darbeyle ezilebileceği kuşku götürmez.

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay subay, general, kadın ve erkek partizan yoldaşlar! Sovyetler Birliği emekçileri! Geçici olarak Alman zalimlerinin boyunduruğu altına düşmüş ve faşist angarya çalışma için Almanya'ya sürüklenmiş kardeşler! ***1 Mayıs bayramı dolayısıyla hepinizi selâmlıyor ve kutluyorum!***

EMREDİYORUM!

Kızıl Ordu'nun cephede sağladığı tarihi zaferler ve cephegerinde Sovyetler Birliği işçileri, Kollektif köylüleri ve aydınlarının yaptığı çalışmalar onuruna bugün, dünya emekçiler bayramında, saat 20'de, Moskova, Leningrad, Gomel, Kiev, Harkov, Rostov, Tiflis, Simferopol ve Odesa'da 20 top atışı yapılacaktır.

Yaşasın Sovyet vatanımız!

Yaşasın Kızıl Ordumuz ve Donanmamız!

Yaşasın büyük Sovyet halkımız!

Yaşasın Sovyetler Birliği halklarının kardeşliği!

Yaşasın kadın ve erkek Sovyet partizanları!

Vatanımızın özgürlüğü bağımsızlığı için düşmüş kahramanlara sonsuz şan!

Alman işgalcilerine ölüm!

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

J.V. STALİN YOLDAŞIN "PRAVDA" MUHABİRİNİN SORUSUNA VERDİĞİ YANIT

"Pravda" muhabirinin, Stalin yoldaşın ***müttefiklerin Kuzey Fransa çıkarmasını nasıl değerlendirdiğine*** ilişkin sorusunu Stalin yoldaş şöyle yanıtlamıştır:

Müttefik kurtuluş ordularının Kuzey Fransa'ya girmek için yürüttükleri yedi günlük savaşın sonucu değerlendirildiğinde, kanalın geniş biçimde zaptedilmesi ve müttefik birliklerin Kuzey Fransa'ya girmelerinin tamamen başarıldığı kesinlikle söylenebilir. Bu hiç kuşku yok ki müttefiklerimizin parlak bir zaferidir.

Savaş tarihinin, plânın muazzamlığı, ölçülerin mükkemmelliği ve uygulamanın ustalığı açısından buna benzer bir girişim tanımadığı söylenmek zorundadır.

Bilindiği gibi, "yenilmez" Napoleon'un Kanalı ele geçirerek İngiltere'yi dize getirme ve İngiliz adalarını işgal etme plânı iflâs etmiştir. İki yıl boyunca Kanal'ı ele geçireceğini söyleyerek caka satan histerik Hitler tehditini gerçekleştirmeyi bile denememişti. Kanal'ı ele geçirerek çıkarmayı gerçekleştirme yönündeki mükemmel plân sadece İngiliz ve Amerikan birlikleri tarafından başarılabilmiştir.

Tarih bu harekâtı büyük bir başarı olarak kaydedecektir.

13 Haziran 1944

152 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, Kremlin, 20 Ağustos 1944

Pilot, seyir subayı, borda topçusu, telsizci, mühendis, teknisyen, motor bakıcısı, avcı, savaş, bombardıman ve keşif pilotları, subay ve general yoldaşlar!

Sovyetler Birliği Havacılık gününde sizleri, Alman işgalcilerine karşı savaşta elde ettiğiniz başarılar nedeniyle kutluyor ve selâmlıyorum!

Sovyetler Birliği Hava Kuvvetleri, bütün Kızıl Ordu'yla birlikte faşist Alman işgalcilerine karşı amansız bir savaş yürütüyor ve düşmanın canlı güçlerine, savaş malzemelerine, cephegerisindeki hizmet ve bağlantı hatlarına ağır darbeler indiriyor.

Kadın ve erkek işçilerin özverili çalışması, Sovyet uçak yapımcı ve mühendislerinin büyük ustalığı sayesinde, Almanya'nın bir zamanlar sahip olduğu hava kuvvetleri üstünlüğü aşılmış ve Kızıl Ordu ve donanmanın hava kuvvetleri, binlerce yüksek nitelikli savaş uçağıyla donatılmıştır.

Pilotlarımız düşmana karşı yürütülen hava savaşlarında benzeri olmayan bir cesaret, kahramanlık ve soğukkanlılık

örneği vermiş, komutan ve üstlerimizin hava harekâtlarının yönetiminde beceri ve savaş yeteneklerini kanıtlamışlardır.

Bunun sonucunda hava kuvvetlerimiz düşman üzerinde mutlak üstünlük sağlamışlardır.

Binlerce mükemmel pilot, sefer subayı, borda topçusu, birliklerimizin başarılarını her geçen gün artırıyor ve düşmana karada ve havada ağır darbeler indiriyor.

Deneyimli hava filomuzun başarılarının onuruna, emrediyorum:

Bugün, havacılık günü olan 20 Ağustos'ta, saat 17'de vatanımızın başkenti Moskova'da, kahraman pilotlarımızın vatanları adına, 224 topla 20 atış yapılacaktır.

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİ'NİN 27. YILDÖNÜMÜ

Moskova Emekçi Milletvekilleri Sovyetleri'nin, Moskova Kenti Parti Örgütleri ve Toplumsal Örgütleriyle Yaptığı Ortak Tören Oturumunda Devlet Savunma Komitesi Başkanı'nın Sunduğu Rapor.

6 Kasım 1944

Yoldaşlar!

Bugün Sovyet kadın ve erkekleri ülkemizde Sovyet Devrimi'nin zaferinin 27. yıldönümünü kutluyorlar.

Ülkemizin, faşist Alman işgalcilerine karşı yürütülen Anavatan savaşı içinde kutladığı Sovyet Devrimi'nin dördüncü yıldönümü bu.

Elbette, bu dördüncü savaş yılının sonuçları itibariyle daha önceki üç savaş yılından farklı olmadığı anlamına gelmez. Tersine aralarında temel farklar var. Savaşın ilk iki yılı, Alman saldırısının sürdüğü ve Alman birliklerinin ülkemizin içlerine kadar girdikleri, Kızıl Ordu'nun savunma savaşları

yapmak zorunda kaldığı bir yıldı. Üçüncü savaş yılı, cephemizde köklü bir değişim yaşandığı, Kızıl Ordu'nun şiddetli saldırı savaşları geliştirdiği, bir dizi önemli çarpışmada Almanları yendiği, Sovyet topraklarının üçte ikisini Alman birliklerinden temizlediği, düşmanı savunmaya zorladığı, bu arada Alman birliklerine karşı savaşı müttefiklerden ciddi bir destek almadan teke tek yürüttüğü bir yıl olmuştur. Dördüncü savaş yılı ise, Sovyet orduları ve müttefiklerimizin ordularının Alman birliklerine karşı belirleyici zaferler kazandığı, Almanların artık iki cephede savaşmak zorunda kaldıkları ve Alman sınırlarına püskütüldükleri bir yıl olmuştur.

Sonuçta, geçtiğimiz yıl, Alman birliklerinin Sovyetler Birliği, Fransa, Belçika, ve Orta İtalya'dan kovulması ve savaşın Alman topraklarında yoğunlaşmasıyla son bulmuştur.

1— İKİ CEPHE TARAFINDAN KISKACA ALINAN ALMANYA

Kızıl Ordu'nun tayin edici başarıları ve Almanların Sovyet topraklarından çıkarılması, birliklerimizin, bu yılın Ocak ayında başlayan ve bütün bir yıl boyunca artarak süren ağır darbeleri sonucunda gerçekleşmiştir.

Düşmana ilk darbe bu yılın Ocak ayında Leningrad ve Novgorod'ta indirilmiştir; Almanların güçlü tahkimatlarını yaran Kızıl Ordu, düşman birliklerini Baltık bölgesine püskürtmüştür. Bu darbenin sonucunda Leningrad bölgesi kurtarılmıştır.

Düşmana ikinci darbe bu yılın Şubat ve Mart aylarında Bug'da indirilmiştir; Alman birliklerine yokedici darbeler vuran Kzıl Ordu, düşman birliklerini Dinyester'e geri püskürtmüştür. Bu darbenin sonucunda Dinyeper'in sağ yakasında Ukrayna faşist Alman işgalcilerinden kurtarılmıştır.

Düşmana üçüncü darbe bu yılın Nisan ve Mayıs aylarında Kırım civarında indirilmiştir; Alman birlikleri Karadeniz'e püskürtülmüşlerdir. Bu darbenin sonucunda Kırım ve Odesa Alman boyunduruğundan kurtarılmıştır.

Düşmana dördüncü darbe bu yılın Haziran ayında Kareli civarında indirilmiştir; Fin birliklerini yenen Kızıl Ordu, Viborg ve Petrosavodsk'u kurtarmış ve Finlileri Finlandiya'nın içlerine geri püskürtmüştür. Bu darbenin sonucunda Kareli-Fin Sovyet Cumhuriyeti'nin büyük bir bölümü kurtarılmıştır.

Almanlara beşinci darbe bu yılın Haziran ve Temmuz aylarında indirilmiştir; Vitebsk, Bobruisk ve Mogilev'deki Alman birliklerini yerle bir eden Kızıl Ordu darbesini Minsk'te 30 Alman Tümenini kuşatarak sonuçlandırmıştır. Bu darbenin sonuçları şunlar olmuştur; Birliklerimiz a) Beyaz Rusya Sovyet Cumhuriyeti'ni tamamen kurtarmışlar; b) Vistül nehrine ulaşmışlar ve müttefiğimiz olan Polonya'nın önemli bir bölümünü kurtarmışlar; c) Neman Nehrine ulaşmışlar ve Litvanya Sovyet Cumhuriyeti'nin büyük bölümünü kurtarmışlardır; d) Neman'ı almış ve Almanya sınırına ulaşmışlardır.

Düşmana altıncı darbe bu yılın Temmuz ve Ağustos aylarında Batı Ukrayna civarında indirilmiştir; Alman birliklerini Lvov'da yenen Kızıl Ordu, düşman birliklerini Vistül ve San'in ötesine atmıştır. Bu darbenin sonuçları şunlar olmuştur: a) Batı Ukrayna kurtarılmıştır; b) Vistül'ü alan birliklerimiz Vistül'ün ötesinde Sandomir'in batısına doğru güçlü bir köprübaşı kurmuşlardır.

Düşmana yedinci darbe bu yılın Ağustos ayında Kişinev -Yassi civarında indirilmiştir; Alman ve Romen birliklerini yerle bir eden birliklerimiz, darbelerini Kişinev'de 22 Alman tümenini —Romen tümenleri hariç — kuşatarak sonuçlandırmışlardır. Bu darbenin sonuçları şunlar olmuştur: a) Moldavya Sovyet Cumhuriyeti kurtarılmıştır; b) Almanya'nın müttefiki olan Romanya savaş dışı bırakılmış ve Almanya ve Macaristan'a savaş ilân etmiştir; c) Almanya'nın müttefiği olan Bulgaristan da savaş dışı bırakılmış ve Almanya'ya sa-

vaş ilân etmiştir; d) birliklerimiz için, Avrupa'da Almanya'nın son müttefiği olan Macaristan'a giden yol açılmıştır; e) bizim müttefiğimiz olan Yugoslavya'ya, Alman işgalcilerine karşı yardım elini uzatma olanağı doğmuştur.

Düşmana sekizinci darbe bu yılın Eylül ve Ekim aylarında Baltık bölgesinde indirilmiştir; Talin ve Riga'da Alman birliklerini yenen Kızıl Ordu, düşmanı Baltık bölgesinden kovmuştur. Bu darbenin sonuçları şunlar olmuştur: a) Estonya Sovyet Cumhuriyeti kurtarılmıştır; b) Letonya Sovyet Cumhu-riyeti'nin büyük bölümü kurtarılmıştır; c) Almanya'nın müttefiği olan Finlandiya savaş dışı bırakılmış ve Almanya'ya savaş ilân etmiştir; d) 30 Alman tümeninin Prusya ile bağlantısı kesilmiş Tukum ve Libau arasına sıkıştırılmıştır ve şimdi birliklerimiz bunlara son darbeyi indiriyor. *(Uzun süren alkışlar).*

Düşmana dokuzuncu darbe bu yılın Ekim ayında Macaristan bölgesinde Theis ve Tuna nehri arasında indirilmiştir. Bu darbenin amacı Macaristan'ı savaş dışı bırakmak ve Almanya'ya karşı cephe almasını sağlamaktı. Henüz tamamlanmamış bu darbenin sonuçları şunlar olmuştur: a) Müttefiğimiz olan Yugoslavya'ya, Almanların kovulması ve Belgrad'ın kurtarılması için, doğrudan yardım yapmamız kesinleşmiştir; b) Birliklerimiz, Karpatları geçerek müttefiğimiz Çekoslovakya Cumhuriyetine —toprakları kısmen Alman işgalcilerden kurtulmuştur— yardım elini uzatma olanağına kavuşmuştur.

Son olarak, düşman birliklerine karşı bu yılın Ekim ayı sonlarında Kuzey Finlandiya'da bir darbe indirilmiştir; Alman birlikleri Peçenga bölgesinden atılmış ve birliklerimiz Almanları izleyerek müttefiğimiz olan Norveç'e girmişlerdir. (*Alkışlar*).

Bu operasyonlar sonucu düşmanın kaydettiği ölü, ve tutsak sayısı birliklerimiz tarafından ele geçirilen top, tank, uçak, mermi, makineli tüfek vs. miktarı hakkında veri sunmuyorum. Sovyetler Birliği Enformasyon Bürosu'nun verdiği rakamları elbette biliyorsunuzdur.

Geçtiğimiz yıl, Alman birliklerinin ülkemizden kovulmasına yol açan Kızıl Ordu operasyonlarının en önemlileri bunlardır.

Bu operasyonlar sonucunda, Almanların ve müttefiklerinin 120 tümeni yenilgiye uğratılmış ve savaş dışı bırakılmıştır. Bir önceki yıl bize karşı savaşan 207'si Alman 257 tümen varken, şimdi cephemizde bütün "topyekün" seferberliğe, hatta "en topyekün" seferberliğe rağmen sadece 204 Alman ve Macar tümeni bulunmaktadır, bunun ancak 180 kadarı Alman tümenidir.

Hitler Almanyası'nın faşist ordusuyla birlikte bugünkü savaşta şimdiye kadarki bütün savaşlarda olduğundan daha güçlü, sinsi ve deneyimli bir düşman olduğu kesindir. Buna, bu savaşta Almanların neredeyse bütün Avrupa'nın üretici güçlerini ve uydularının önemli sayıdaki ordularını kullanmayı başardığı da eklenmelidir. Savaş idaresinin Almanya için olumlu olan bütün bu koşullarına rağmen, yine de kaçınılmaz sonla karşı karşıyaysa bunun en önemli nedeni Almanya'nın baş düşmanı olan Sovyetler Birliği'nin, Hitler Almanyası'ndan daha güçlü hale gelmiştir. *(Coşkun alkışlar).*

Geçtiğimiz yıl Hitler Almanyası'na karşı savaşta Kızıl Ordu'nun Alman birliklerine karşı daha önceki yılda olduğu gibi tek başına değil müttefik ordularla birlikte harekât yürütmesi yeni bir durumdu. Tahran Konferansı sonuçlarını göstermiştir. Tahran Konferansı'nda alınan, Almanya'ya karşı Batı, Doğu ve Güney'den ortak darbeler indirilmesi kararı dikkat çekici bir dakiklikle uygulanmaya konmuştur. Kızıl Ordu'nun Sovyet-Alman cephesinde yaz seferine başladığı dönemde, müttefikler de Fransa'nın istilasına girişmiş ve Hitler Almanyası'nı iki cephede savaşmaya zorlayan şiddetli bir saldırı operasyonu hayata geçirmişlerdir. Müttefik birlik ve donanmalar Fransa kıyısında, örgütlenmesi ve kapsamı itibariyle tarihte benzeri olmayan bir yığınsal çıkartma harekâtına girişmiş ve Almanların tahkimatlarını ustalıkla aşmışlardır.

Böylece Almanya iki cephe arasında kıskaca alındı.

Beklenildiği gibi düşman, Kızıl Ordu ve müttefik birliklerin ortak darbelerine dayanamamış, direnişi kırılmış, düşman birlikleri kısa süre içinde Orta İtalya, Fransa, Belçika ve Sovyetler Birliği'nden dışarı atılmış Almanya sınırlarına geri püskürtülmüştür.

Hiç kuşku yok ki birliklerimiz, Avrupa'da 75 Alman tümenini tutan ikinci cephe açılmamış olsaydı, Alman birliklerinin direnişini bu kadar kısa bir sürede kıramaz, düşman birliklerini bu kadar kısa bir süre içinde topraklarından sürüp çıkaramazdı. Fakat yine hiç kuşku yok ki, müttefik birlikleri, Kızıl Ordu'nun bu yılın yaz aylarında giriştiği ve yaklaşık 200 Alman tümenini bağlayan şiddetli saldırı operasyonları olmasaydı, Alman birliklerinin işini bu kadar kolay bitiremez ve onları Orta İtalya, Fransa ve Belçika'dan atamazlardı.

Önümüzdeki görev Almanya'yı iki cephe kıskacı içinde tutmaya devam etmektir.

Zaferin anahtarı buradadır.

2— ANAVATAN SAVAŞI'NDA SOVYET HALKININ KAHRAMANLIĞI

Eğer Kızıl Ordu vatanına karşı görevini yerine getirmiş ve Almanları Sovyet topraklarından sürmüşse, bu bütün ülkemizin, ülkemizin bütün halklarının onun arkasında olduğu ve özveriyle onu desteklemesi sayesinde gerçekleştirmiştir. Bütün Sovyet insanlarının, bütün işçiler, köylüler, kafa işçileri, parti ve devlet organlarımızın yönetici çalışması, geçtiğimiz yıl "her şey cephe için!" şiarı altında yürütülmüştür.

Geçtiğimiz yıl endüstride, tarımda, ulaştırma işlerinde elde edilen yeni başarılarla, savaş ekonomimizin yeni bir atılım yapmasıyla karakterize olmaktadır.

Savaşın dördüncü yılında fabrikalarımız, savaşın başlangıcında üretilen miktardan kat kat daha fazla tank, uçak, top,

bomba ve cephane üretmektedir. Tarımın yeniden kurulmasında en zorlu dönem geride bırakılmıştır. Ülkemiz Don ve Kuban bölgesinin verimli tarlalarına yeniden kavuştuktan, Ukrayna kurtarıldıktan sonra, tarımımız yaralarını hızla sarıyor. Sovyetler Birliği demiryolları, başka bir ülkenin ulaştırma işlerinin zor üstesinden gelebileceği bir yüke dayatmıştır. Bütün bunlar Sovyet devletinin ekonomik temelinin, düşman devletlerin ekonomik temelleriyle kıyaslanmayacak kadar dayanıklı olduğunu kanıtladığını göstermektedir.

Ekim Devrimi'nin yarattığı sosyalist toplum düzeni halkımıza, ordumuza, büyük, üstesinden gelinmez bir güç vermiştir. Savaşın ağır yüklerine, ülkenin büyük ve ekonomik açıdan önemli bölgelerinin geçici olarak Almanlar tarafından işgal edilmesine rağmen, Sovyet devleti savaş süresince cepheye silah ve cephane gönderilmesini kısıtlamamış tersine her geçen yıl artırmıştır. Bugün Kızıl Ordu'nun elinde bulunan tank, top, ve uçak sayısı Alman ordusununkinden az değil, fazladır. Savaş araçlarımızın kalitesi ise düşmanınkilerden üstündür. Kızıl Ordu'nun uzun ve zorlu bir teke tek mücadelede faşist birlikler karşısında zafer elde etmesi gibi, Sovyet vatanının emekçileri de Hitler Almanyası ve suç ortaklarıyla kavgada düşmana karşı ekonomik bir zafer kazanmışlardır. (*Coşkun alkışlar).* Sovyet ülkesinin insanları gerekli olan bir çok şeyden feragat ettiler; cepheye daha fazla gönderebilmek için bilerek ağır maddi yoksunlukları göze aldılar. Bugünkü savaşın benzersiz zorlukları Sovyet halkının demirden azmini ve yiğit ruhunu çökertmemiş, bilâkis daha da çelikleştirmiştir. Halkımız haklı olarak kahraman halk şanını elde etmiştir.

İşçi sınıfımız zafer için bütün gücünü harekete geçiriyor, durmaksızın üretim tekniğini mükemmelleştiriyor, endüstri kuruluşlarının üretim kapasitelerini yükseltiyor, yeni fabrikalar ve işletmeler kuruyor. Sovyetler Birliği işçi sınıfı bugünkü savaşta bir emek kahramanlığı gerçekleştirmiştir.

Aydınlarımız, teknik ve kültürde cesaretle yenilikçiler olarak ortaya çıkıyor, modern bilimi başarıyla geliştiriyor ve bilimsel kazanımları yaratıcı biçimde Kızıl Ordu için silah üretimine uyguluyor. Sovyet aydınları, yaratıcı çalışması sayesinde düşmanın ezilmesine paha biçilmez katkılar yapmıştır.

Bir ordu modern silahlara sahip olmaksızın savaşamaz, zafere ulaşamaz. Fakat ekmek ve gıda maddesi olmaksızın da savaşamaz, zafere ulaşamaz. Kızıl Ordu savaşın dördüncü yılında kollektif köylülerin gösterdiği özen nedeniyle, gıda maddesi sıkıntısı çekmiyor. Kadın ve erkek Kollektif köylüler, işçi ve aydınlara gıda maddesi, endüstriye ise hammadde üretiyor, cephe için silah ve askeri malzeme üreten fabrika ve işletmenin normal çalışmasını sağlıyorlar. Kollektif köylülüğümüz, düşmanı yenmesi için Kızıl Ordu'ya destek vererek vatanına karşı görevini aktif ve bilinçli biçimde yerine getiriyor.

Fabrika ve işletmelerde Kollektif çiftliklerde ve Sovyet çiftliklerinde çalışmanın ana yükünü omuzlarına almış Sovyet ülkesi kadınlarıyla mükemmel gençliğimizin sergilediği emek kahramanlığı da tarihe geçecektir. Vatanın onuru ve bağımsızlığı için Sovyetler Birliği'nin kadınları, genç kızları ve erkekleri emek cephesinde cesaret ve kahramanlık gösteriyorlar. Vatanı faşist Alman barbarlara karşı koruyan baba ve oğullarına, koca ve kardeşlerine layık olduklarını kanıtladılar.

Sovyet yurttaşlarının cephe gerisindeki emek kahramanlıklarının ve cephedeki savaşçılarımızın hiç sönmeyen kahramanca eylemlerinin kaynağında alev alev yanan ve yaşam veren Sovyet yurtseverliği yatıyor.

Sovyet yurtseverliği gücünü, temelinde yatan ırksal ya da ulusal önyargılardan değil, halkın Sovyet vatanına duyduğu derin bir bağlılıktan, ülkemizdeki bütün ulusların emekçilerinin, kardeşçe birliğinden almaktadır. Sovyet yurtseverliği halkların ulusal gelenekleriyle, Sovyetler Birliği emekçileri-

nin ortak yaşam çıkarlarını uyum içinde birleştirmiştir. Sovyet yurtseverliği bölücü değildir, tersine: Ülkemizin bütün ulus ve halk gruplarını kardeşçe bir aile halinde içiçe geçirmiştir. Sovyetler Birliği halklarının sarsılmaz ve giderek güçlenen dostluğunun temeli budur. Aynı zamanda Sovyetler Birliği halkları ülke dışındaki halkların haklarına ve bağımsızlıklarına saygı göstermektedir; komşu devletlerle barış ve dostluk içinde yaşamaya hazır olduğunu her zaman göstermiştir. Devletimizin özgürlük yanlısı halklarla giderek gelişen ve güçlenen ilişkilerinin temeli budur.

Sovyet ülkesinin insanları Alman işgalcilerinden başka bir ulustan oldukları için değil, halkımıza ve öteki özgürlük yanlısı halklara sonsuz acılar ve mutsuzluklar getirdikleri için nefret ediyorlar. Halkımız şu özdeyişi çok kullanır: Kurt boz olduğu için değil, koyunları yediği için sopalanır." (*Gülüşmeler. Uzun süreli alkışlar).*

Alman faşistleri insanlık düşmanı ırk teorisini ideolojik silah olarak baştacı ettiler; canice bir milliyetçilik ilân ederek bununla boyunduruk altına alınan halklar üzerinde Alman işgalcilerinin egemenliği için moral ve politik önkoşulları yaratabileceklerini sandılar. Ne var ki Hitler faşistleri tarafından uygulanan ırklararası nefret, gerçekte faşist Alman devletinin iç zayıflığı ve dış politikada tecrit olmasının kaynağı haline geldi. Hitlerci haydutlar bloğunun çökmesine neden olan faktörlerden biri ırkçılık ideolojisi ve politikasıdır. Alman emperyalistlerine karşı sadece boyunduruk altına alınan Fransa, Yugoslavya, Polonya, Çekoslovakya, Yunanistan, Belçika, Danimarka, Norveç ve Hollanda halklarının değil, aynı zamanda bir zamanlar Hitlerin uyduları olan İtalyanlar, Romenler, Finler ve Bulgarların da ayağa kalkması rastlantı olarak değerlendirilemez. Hitler kliği uyguladığı yamyam politikasıyla dünya halklarını Almanya'nın karşısında yer almaya itmiş, bu arada "üstün Alman ırkı" genel bir nefretle karşı karşıya kalmıştır.

Savaş süresince Hitler faşistleri sadece askeri değil, aynı zamanda moral ve politik yenilgiler de almışlardır. Ülkemizde yerleşmiş olan bütün ırkların ve ulusların eşitliği ideolojisi, halklar arası dostluk ideolojisi, Hitlerci faşist ideolojinin canı milliyetçiliği, ırkçılığı karşısında tam bir zafere ulaşmıştır.

Anavatan savaşının muzaffer sonuna doğru gittiği bugün, Sovyet halkının tarihi rolü bütün büyüklüğüyle ortaya çıkıyor. Artık herkes Sovyet halkının, özverili mücadelesiyle Avrupa medeniyetini faşist katliamdan kurtardığını kabul ediyor. İnsanlık tarihi önünde Sovyet halkının gösterdiği büyük yararlılık budur.

3— ANTİ-ALMAN KOALİSYONU CEPHESİNİN SAĞLAMLAŞMASI VE GENİŞLEMESİ — BARIŞ VE GÜVENLİK SORUNU

Geçtiğimiz yıl, anti-Alman koalisyonunun ortak davasının, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin oluşturduğu savaş ittifakının ortak davasının zafer yılıydı. Geçtiğimiz yıl, Hitler Almanyası'na karşı savaşan üç tayin edici gücün birlik ve koordineli eylemlerinin sağlamlaştığı bir yıldı.

Tahran Konferansı'nda Almanya'ya karşı ortak davranma kararı alınması ve bu kararın parlak biçimde uygulanması anti-Hitler koalisyonunun sağlamlaşmasına açık bir kanıttır. Tarihe bakıldığında, Tahran Konferansı'nda hazırlanan Almanya'ya karşı ortak saldırı plânı gibi büyük askeri operasyonların, böylesine tam ve hatasız uygulandığı durumlar pek az görülecektir. Eğer üç büyük gücün anlayış birliği ve koordineli çalışması söz konusu olmasaydı Tahran Konferansı'nda alınan kararların bu kadar tam ve hatasız uygulanması mümkün olmazdı. Hiç kuşkuya yer bırakmayan bir başka nokta da Tahran kararlarının başarıyla gerçekleştirilmesinin Birleşmiş Milletler cephesini sağlamlaştırdığıdır.

Birleşmiş Milletler cephesinin sağlamlığı için bir başka açık kanıt da, Dumbarton-Oaks Konferansı'nda, savaş sonrası güvenlik sorunu üzerine alınan kararlardır. Güvenliğe ilişkin bazı sorunlarda üç devlet arasında görüş ayrılıkları bulunduğundan sözediliyor. Elbette görüş ayrılıkları var, başka sorunlarda da çıkacak. Aynı partiye üye insanlar arasında bile görüş ayrılıkları oluyor. Değişik devletler değişik partilerin temsilcileri arasında elbette daha çok görüş ayrılığı olması mümkün. Asıl şaşılacak olan görüş ayrılıkları değil, bunların son derece az olması ve her defasında birlik ruhu ve üç devletin koordineli davranışı temelinde çözümlenmesidir. Önemli olan görüş ayrılıklarının bulunması değil, bu görüş ayrılıklarının üç devletin birliğinin çıkarları çerçevesini aşmaması ve sonunda bu birliğin çıkarları temelinde çözümlenmesidir. Aramızda ikinci cephenin açılması konusunda ciddi görüş ayrılıkları bulunduğu biliniyor. Fakat bu görüş ayrılığının sonunda tam bir uyum içinde çözüldüğü de herkesin malumu. Aynı şey Dumbarton-Oaks Konferansı için de söylenebilir. Bu konferansı belirleyen, konferans sırasında bazı görüş ayrılıklarının ortaya çıkmış olması değil, güvenlikle ilgili sorunların onda dokuzunun konferansta tam bir anlaşma ile çözümlenmiş olmasıdır. O nedenle Dumbarton-Oaks Konferansı'nda alınan kararların da anti-Alman koalisyonunun sağlamlığına kanıt gösterilebileceğini düşünüyorum.

Birleşmiş Milletler cephesinin sağlamlığına daha da açık bir kanıt olarak ise, kısa süre önce, İngiltere Hükümeti şefi Bay Churchill ve Dışişleri bakanı Bay Eden ile Moskova'da dostluk havası ve tam bir anlaşma içinde yapılan görüşmeler gösterilebilir.

Hitler faşistleri bütün savaş boyunca Birleşmiş Milletleri bölmek, birbirine düşürmek, aralarında hoşnutsuzluk ve güvensizlik yaratmak, askeri gayretlerini karşılıklı güvensizlikle zayıflatmak ve başarıldığı takdirde birbirleriyle kapıştıra-

rak güçsüzleştirmek için umutsuz çabalar sarfetti. Hitler faşistlerinin bu çabaları kesinlikle anlaşılır. Onlar için Hitler emperyalizmine karşı mücadelede Birleşmiş Milletler'in birliği kadar tehlikeli hiç bir şey yoktur ve faşistler için Birleşmiş Milletler'i bölmek kadar büyük bir askeri ve politik başarı düşünülemez. Ne var ki faşist politikacıların büyük devletlerin ittifakını bozma yönündeki çabalarının ne kadar boş olduğu herkes tarafından biliniyor. Bunun anlamı, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri ittifakının temelinde rastlantısal, ya da geçici motiflerin değil, yaşamsal ve sürekli çıkarların yattığıdır.

Şundan hiç kuşku duymamak gerek: Demokratik devletlerin ittifakı üç yıldan fazla süren savaş sınavından geçtiğine, özgürlük ve onurlarını korumak için ayağa kalkan halkların kanıyla güçlendiğine göre, bu ittifak savaşın son aşamasının sınavlarını daha kolay atlatacaktır. (*Sürekli alkışlar).*

Geçtiğimiz yıl, sadece müttefik güçlerin anti-Alman cephesinin güçlendiği değil, aynı zamanda bu cephenin genişlediği bir yıl olmuştur. İtalya'dan sonra, Almanya'nın öteki müttefiklerinin de —Finlandiya, Romanya ve Bulgaristan — savaş dışı bırakılması rastlantı olarak değerlendirilmemelidir. Bu devletlerin sadece savaş dışı kalmadığı, aynı zamanda Almanlardan koparak onlara savaş ilân ettikleri ve Birleşmiş Milletler cephesine katıldıkları da vurgulanmalıdır. Bu, hiç kuşkusuz Hitler Almanyası'na karşı Birleşmiş Milletler cephesinin genişlemesi anlamına gelmektedir. Almanya'nın Avrupa'daki son müttefiği Romanya'nın da en yakın zamanda savaş dışı bırakılacağından kimsenin kuşkusu olmasın. Bu, Hitler Almanyası'nın Avrupa'da tamamen tecrit olması ve kaçınılmaz çöküşü demektir.

Birleşmiş Milletler Hitler Almanyası'na karşı yürütülen savaşın muzaffer sonunun eşiğindeler.

Almanya'ya karşı savaşı Birleşmiş Milletler kazanacak —artık bundan kimsenin kuşkusu yok.

Almanya'ya karşı savaşı kazanmak büyük bir tarihi eser yaratmak demektir. Fakat savaşı kazanmak halklara gelecekte sürekli bir barış ve güvenlik sağlamak demek değildir. Önümüzdeki görev, sadece savaşı kazanmak değil, yeni bir saldırganlığın ve yeni bir savaşın, ebedi olmasa bile, uzun bir süre için ortaya çıkmasını olanaksız kılmaktır.

Elbette Almanya, yenildikten sonra, gerek ekonomik olarak, gerekse de askeri ve politik olarak silahsızlandırılacak. Fakat Almanya'nın eski gücüne kavuşmaya çalışmayacağına yeni bir saldırganlığa girişmeyeceğine inanmak saflık olur. Alman egemenlerinin şimdiden yeni bir savaş için silahlanmaya başladıkları herkesin malumu. Tarih, Almanya'nın kendini toparlaması ve yeniden güçlenmesi için yirmi-otuz yıllık bir zaman diliminin yettiğini göstermektedir. Almanya tarafından gelebilecek yeni bir saldırganlığı önlemek, ya da savaş çıksa bile, daha ilk başlangıcında ezerek büyük bir savaşa meydan vermemek için neler yapılabilir?

Bu soru, tarihin gösterdiği gibi, saldırgan ulusların, saldırıyı başlatan uluslar olarak savaşa, savaştan çıkarı olmayan, dolayısıyla savaş hazırlığında geciken barışçıl uluslardan daha fazla hazırlıklı oldukları söylendiğinde yerinde sorulmuş oluyor. Bu savaşta, saldırgan ulusların, savaş başlamadan önce bir ***istila ordusuna*** sahip oldukları, barışçıl ulusların ordularının ise seferberliği ***karşılamaya*** yeterlilikte bile olmadıkları bir gerçektir. Pearl Harbor "olay"ı Filipinlerin ve Pasifik Okyanusu'nda başka adaların, Hongkong ve Singapur'un kaybedilmesi rastlantı olarak düşünülmemelidir; görüldüğü üzere saldırgan ulus olarak Japonya, barışçıl politika izleyen İngiltere ve Amerika'dan daha iyi savaşa hazırlıklıydı. Aynı şekilde, savaşın ilk yılında, Ukrayna, Beyaz Rusya ve Baltık bölgelerinin yitirilmesi gibi nahoş bir durum da rastlantı değildir; saldırgan ulus olarak Almanya Barışçıl Sovyetler Birliği'nden daha iyi savaşa hazırlıklıydı. Bu gerçekleri Japonların ve Almanların kişisel özellikleriyle, İngi-

liz, Amerikan ve Ruslar karşısında üstünlükleri, uzak görüşlülükleri vs. ile açıklamak saflık olur. Burada sözkonusu olan kişisel nitelikler değil, yeni bir savaş isteyen saldırgan ulusların, uzun süreden bu yana savaşa hazırlık yapan, güç toplayan uluslar olarak, yeni bir savaş istemeyen barışçıl uluslardan daha fazla hazırlıklı olmalarıdır. Bu doğal ve anlaşılır. Bu, denilebilir ki, gözden uzak tutulması tehlikeli olabilecek tarihsel bir yasadır.

Yeni bir saldırganlığı olanaksız kılacak özel önlemler almazlarsa, barışçıl ulusların bundan böyle de yeni bir saldırganlıkla karşı karşıya kalabilecekleri inkâr edilemez.

Öyleyse, Almanya tarafından gelebilecek yeni bir saldırganlığı engellemek, savaş çıksa bile daha başında, büyük bir savaş biçiminde genişlemeden boğmak için hangi olanaklar mevcut?

Bunun için saldırgan ulusun tamamen silahsızlandırılmasından başka tek bir yol var: Barışın korunması ve güvenliğin sağlanması için barışçıl ulusların temsilcilerinden özel bir örgüt kurmak, bu örgütün yönetici organı hizmetine herhangi bir saldırganlığı önlemek için gerekli olan asgari silahlı gücü sunmak ve bu örgüte saldırganlığın önlenmesi ve tasfiye edilmesi, saldırganlık suçunu işleyenlerin cezalandırılması için hizmetindeki askeri güçleri kullanmak görevi vermek.

Bu, ne saldırganlığın önlenmesi hakkına, ne de bunun için gerekli olanaklara sahip olan Milletler Cemiyeti'nin tekrarı olmamalıdır. Bu, barışı korumak, yeni bir saldırganlığı engellemek için gerekli olan her şeye sahip özel, ve yetkilerle donatılmış uluslararası bir örgüt olacaktır.

Bu uluslararası örgütün yeterli ölçüde etkili olacağına güvenilebilir mi? Hitler Almanyası'na karşı yürütülen savaşın ana yükünü omuzlamış büyük devletlerin, bundan böyle de birlik ve anlaşma ruhuyla hareket ettikleri koşullarda etkili olacaktır. Bu gerekli koşul sağlanmazsa etkisiz kalacaktır.

Yoldaşlar!

Sovyet halkı ve Kızıl Ordu Anavatan savaşı süresince önüne konan görevleri başarıyla yerine getiriyor. Kızıl Ordu yurtseverlik görevini şerefle yaptı ve vatanımızı düşmandan temizledi. Şu andan sonra ve her zaman için ülkemiz Hitler sürülerinden kurtulmuştur. Şimdi Kızıl Ordu'nun önünde son bir görev daha var: Müttefik ordularla birlikte faşist Alman ordusunun ezilmesini tamamlamak, faşist canavarları kendi inlerinde yoketmek ve zafer bayrağını Berlin'e dikmektir. *(Coşkun, sürekli alkışlar).* Kızıl Ordu'nun bu görevi de yakın zamanda yerine getireceğine inanmamız için nedenler var. (*Coşkun, sürekli alkışlar*).

Yaşasın muzaffer Kızıl Ordumuz! (*Alkışlar).*

Yaşasın şanlı Donanmamız! (*Alkışlar).*

Yaşasın güçlü Sovyet halkı! (*Alkışlar*).

Yaşasın büyük vatanımız! (*Coşkun alkışlar. Herkes ayakta).*

Faşist Alman işgalcilerine ölüm! *(Sürekli tezahürata dönüşen coşkun alkışlar. "Yaşasın Stalin yoldaş" sesleri).*

220 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, 7 Kasım 1944

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay, subay ve general yoldaşlar! Sovyetler Birliği emekçileri! Almanya'ya, faşist zindanlara zorla sürüklenmiş kardeşler!

Sovyet Hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına, sizleri, büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 27. yıl dönümü dolayısıyla selâmlıyor ve kutluyorum.

Ekim Devrimi'nin 27. yıldönümünü, vatanımızın düşmanına karşı Kızıl Ordu'nun elde ettiği belirleyici zaferler ışığında kutluyoruz. Ülkemiz, Kızıl Ordu ve Sovyet halkının kahramanca çabaları sayesinde faşist Alman istilacılarından temizlenmiştir.

Kızıl Ordu bu yıl içinde düşmana birbirinden güçlü darbeler indirdi. 1944 kışında Dinyeper'in doğu yakasındaki Ukrayna'da mükemmel zaferler elde eden Kızıl Ordu, düşmanı Leningrad'ta yerle bir etmiştir. Bu yılın İlkbaharında Kırım kurtarılmış, 1944 yazında ise, düşmana, faşist Alman isgalcilerine karşı savaş cephesinde, temel değişikliklere yo-

laçan ağır yenilgiler tattırılmıştır. Kareli Kıstak'ında ve Ladoga ve Odega Göllerindeki güçlü düşman tahkimatlarını yaran Kızıl Ordu, Finlandiya'nın haydut Hitler bloğundan koparılmasını sağlamıştır. Beyaz Rusya toprakları üzerinde yapılan tarihi çarpışmalarda üç Alman ordusu yenilgiye uğratılmıştır. Bu çarpışmalarda 540.000 Alman asker ve subayı öldürülmüş ve tutsak alınmıştır. Güneyde yapılan çarpışmada ise Kızıl Ordu, iki ordudan oluşan Alman ordu grubunu kuşatmış ve tamamen imha etmiştir. Bu çarpışmada 250.000'den fazla Alman asker ve subayı öldürülmüş, ya da esir alınmıştır. Kızıl Ordu tarafından Romanya'da yenilmiş, Bulgaristan'dan atılmış Almanlar şimdi Macaristan topraklarında darbe üstüne darbe yiyor. Birliklerimiz Hitler ordusunun Baltık ordular grubunu yenilgiye uğratmıştır. 1944 yaz seferi süresince, Kızıl Ordu savaşarak Kişinev'den Belgrad'a kadar 900 km'den fazla, Şlobin'den Varşova'ya kadar 600 km'den fazla, ve Vitebsk'ten Tilsit'e kadar 550 km ilerlemiştir. Artık savaş faşist Almanya toprakları üzerine çekilmiştir.

Bu mücadeleler sırasında Kızıl Ordu faşist Alman işgalcilerini, Sovyet Ukraynası ve Beyaz Rusya bölgelerinden, Kareli-Fin, Moldavya, Estonya, Letonya, Litvanya Sovyet Cumhuriyetlerinden çıkarmıştır. Almanların kardeş Sovyet Cumhuriyetleri toprakları üzerinde işgal ettikleri bölgelerde üç yıl süren Alman boyunduruğu kaldırılmıştır. Kızıl Ordu onlarca milyon Sovyet yurttaşına özgürlüğü geri vermiştir. 22 Haziran 1941'de faşist Alman sürülerince kalleşçe ihlâl edilen sınırlarımız, Karadeniz'den Barent Gölüne kadar yeniden kurulmuştur.

Buna göre, geçtiğimiz yıl, Sovyet topraklarının faşist Alman işgalcilerinden tamamen kurtulduğu yıldır.

Kızıl Ordu vatan topraklarını Hitler sürülerinden temizledikten sonra, şimdi de, faşist kölelik zincirlerini koparmaları ve özgürlük ve bağımsızlıklarını yeniden kurmaları için Polonya, Yugoslavya ve Çekoslovakya halklarına yardım ediyor.

Geçtiğimiz yıl yaz ve kış seferlerinde Kızıl Ordu, savaşta ustalaştığını göstermiştir. Kızıl Ordu savaşçıları düşman savunma kuşağını beceriyle yarmış, aman vermeden düşmanı izlemiş, onu kuşatmış ve yok etmişlerdir. Sovyet birliklerinin bütün silah türlerinin işbirliği ve yüksek manevra yeteneği saldırı savaşlarında ortaya çıkmıştır. Sovyet savaşçıları çarpışmalarda çelikleşmiş, düşmana darbe indirip onu yenmeyi çarpışmalarda öğrenmişlerdir. Kızıl Ordu ürküten bir güç haline gelmiş, askeri beceri ve savaş donanımı açısından düşman karşısında üstünlük sağlamıştır.

Kızıl Ordu güçleri, Sovyet cephegerisinin pürüzsüz içiçe geçen çalışmasıyla artmaktadır. İşçiler, Kollektif köylüler ve aydınlar, vatanlarına karşı görevlerini şerefle yerine getiriyor, savaş zamanının zorluklarını kahramanca aşıyor ve Kızıl Ordu'yu durmaksızın silah, cephane ve gıda maddesiyle besliyorlar. Sovyetler Birliği ekonomisi güçlerini sürekli artırıyor ve giderek daha artan oranda cepheye yardım ediyor.

Düşmana yeni darbeler indirmek için Kızıl Ordu ve Sovyet halkı donanmıştır. Hitlerci kanlı rejimin saatleri sayılı. Kızıl Ordu'nun indirdiği darbeler sonucunda faşist Blok nihayet dağılmış Hitler Almanyası müttefiklerinden çoğunu yitirmiştir. Müttefik orduları tarafından gerçekleştirilen Batı Avrupa'daki büyük operasyonlar, Fransa ve Belçika'da Alman birliklerinin ezilmesine, bu ülkelerin faşist işgalden kurtarılmasına yolaçmıştır. Müttefik birlikler Almanya'nın batı sınırını geçmişlerdir. Hitler Almanyası'na karşı, Kızıl Ordu'yla İngiliz ve Amerikan birliklerinin ortak darbeleri, savaşın muzaffer sonucunu yaklaştırmıştır. Hitler Almanyası'nın kuşatılması tamamlanmak üzere. Faşist canavarın ini dört taraftan sarılmış durumda, düşmanın hiç bir hilesi onu kaçınılmaz yokoluştan kurtaramayacak.

Kızıl Ordu ve müttefiklerimizin orduları, ilk mevzilerini, Almanya'nın yaşam merkezlerine doğru taşımışlardır. Şimdi

önümüzdeki görev, Birleşmiş Milletler'in ordularının şiddetli saldırısıyla Hitler Almanyası'm kısa zamanda yoketmektir.

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay, subay ve general yoldaşlar! Sovyetler Birliği emekçileri!

Büyük Anavatan savaşında vatanımızı işgalcilere karşı savunduk, SSCB halklarının faşist barbarlar tarafından köleleştirilme tehlikesini tamamen ortadan kaldırdık ve bugün nihai zaferin arifesinde bulunuyoruz.

Kızıl Ordu'nun cephedeki tarihi zaferleri, işçiler, köylüler ve aydınların cephe gerisinde gerçekleştirdikleri büyük çalışma için, Sovyet topraklarının faşist işgalcilerden kurtarılmasının onuruna,

EMREDİYORUM :

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 27. yıldönümü olan bugün, saat 20'de Moskova, Leningrad, Kiev, Minsk, Petrosavodsk, Talin, Riga, Vilnius, Kişinev, Tiflis, Sivastopol ve Lvov'da 24 pare top atışı yapılacaktır.

Yaşasın Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 27. yıldönümü!

Yaşasın özgür Sovyet ülkemiz!

Yaşasın Kızıl Ordumuz ve Donanmamız!

Yaşasın büyük Sovyet halkı!

Vatanımızın özgürlüğü ve bağımsızlığı için verilen savaşta düşmüş kahramanlara sonsuz şeref!

Alman işgalcilere ölüm!

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

225 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, Kremlin, 19 Kasım 1944

Topçu, bombacı, mühendis, teknisyen yoldaşlar! Sovyet topçusunun subay ve generalleri!

Bugün Sovyet ülkesinin insanları Kızıl Ordu Topçu sınıfı gününü kutluyorlar.

Bugün herkes, Kızıl Ordu'nun ana gücü olarak topçunun muazzam önemini vurguluyor.

Bilindiği gibi, Kızıl Ordu'nun düşmanı Moskova ve Leningrad önlerinde durdurması topçular sayesinde olmuştur.

Kızıl Ordu'ysa, düşmanı Stalingrad ve Voronej, Kursk ve Belgorod, Harkov ve Kiev, Vitebsk ve Bobruisk, Leningrad ve Minsk, Yasi ve Kişinev'de yenme olanağını sağlayan topçulardır.

Anavatan savaşının şiddetli çarpışmalarında piyade ve tankçılara yolu, korkunç atışlarıyla topçular açmışlar ve böylece düşmanın ülkemizden çıkarılması sağlanabilmiştir.

Almanya'ya karşı zafer için verilen bugünkü son savaşlarda Sovyet topçusu bütün Kızıl Ordu'yla birlikte düşmanın

insan ve malzeme güçlerine, tahkimatlarına karşı yokedici darbeler indiriyor.

Sovyet topçusunun savaşta, düşman topçusu karşısında üstünlük sağladığı sayısız çarpışmalarda Sovyet topçusu ve bombacılarının olağanüstü yiğitlik ve kahramanlık şanıyla anıldıkları, komutan ve amirlerin, atışları yüksek bir yetenekle yönettikleri herkes tarafından biliniyor.

Bu ülkemizin haklı olarak gurur duyacağı bir başarıdır.

Topçu, bombacı, mühendis, ve teknisyen yoldaşlar! Sovyet topçusunun subay ve generalleri! Topçu Günü dolayısıyla sizleri kutluyorum.

Anavatan savaşında Kızıl Ordu topçusunun gösterdiği önemli başarılar onuruna.

EMREDİYORUM !

Bugün, 19 Kasım Topçu Gününde Saat 19'da ülkemizin başkenti Moskova'da, Birlik Cumhuriyetleri başkentlerinde ve Leningrad, Stalingrad, Sivastopol, Odesa, Haborovsk, Novosibirsk, Sverdlovsk, Gorki, Molotov ve Tula'da vatanımız adına, şanlı topçularımız onuruna yirmi pare top atışı yapılacaktır.

Yaşasın Vatanımızın düşmanlarının korkusu Sovyet topçusu!

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

5 NOLU BAŞKOMUTANLIK EMRİ

Moskova, 23 Şubat 1945

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay subay ve general yoldaşlar! Bugün Kızıl Ordu'nun kuruluşunun 27. yıldönümünü kutluyoruz.

Büyük Lenin tarafından, vatanımızı yabancı işgalcilerin saldırısından korumak için kurulan ve Bolşevik Parti tarafından büyütülen Kızıl Ordu, gelişimi içinde şanlı bir yol bırakmıştır arkasında. Tarihi görevini şerefle yerine getirmiş ve haklı olarak Sovyet halkının sevgili Çocuğu olmuştur. İç savaş sıralarında genç Sovyet devletini çok sayıda düşmana karşı savunmuş olan Kızıl Ordu faşist istilacılara karşı Anavatan savaşının büyük çarpışmalarında Sovyetler Birliği halklarını faşist Alman köleliğinden kurtarmış, vatanımızın özgürlüğü ve bağımsızlığını savunmuş ve Alman boyunduruğundan kurtulmaları için Avrupa halklarına yardım etmiştir.

Bugün Kızıl Ordu'nun 27. yıldönümünü düşmana karşı kazanılan tarihi zaferler ışığında kutluyoruz. Kızıl Ordu sadece vatanı Hitler pisliğinden temizlememiş, aynı zamanda

düşmanı, ülkemize karşı haydutça saldırıya geçtiği sınırların yüzlerce kilometre ötesine püskürtmüş, savaşı Alman topraklarına taşımıştır, şimdi müttefik ordularıyla birlikte faşist Alman ordusunun ezilmesini gerçekleştiriyor.

Kızıl Ordu bu yılın Ocak ayında Baltık denizinden Karpatlara kadar bütün cephede düşmana benzeri görülmemiş bir darbe indirmiştir. Bu darbe, Almanların yıllarca uğraşarak yaptıkları 1.200 kilometrelik güçlü savunma sistemlerini yarmıştır. Saldırı sürerken Kızıl Ordu, hızlı ve usta operasyonlarla düşmanı batıya doğru sürmüştür. Sovyet Birlikleri şiddetli çarpışmalarla Batı Prusya sınırından Vistül'ün aşağı kesimine kadar 270 km, Varşova'nın güneyinde, Vistül'deki yığınak bölgesinden Oder Nehri'nin aşağı mecrasına kadar 570 km ve Sandomir'deki köprü başından Alman-Silezyası'na kadar 480 km ilerlemiştir.

Kış saldırımızın başarıları öncelikle, Belçika ve Alsas'ın işgal edilmesini hedefleyen Almanların kış saldırısının boşa çıkarılmasına yolaçmış ve müttefik ordularına, Almanlara karşı saldırıya geçme, böylece batıdaki saldırı operasyonlarını, Kızıl Ordu'nun doğudaki saldırı operasyonlarıyla birleştirme olanağı vermiştir.

1945 yılının Ocak ve Şubat aylarında kırk gün içinde birliklerimiz Almanları 300 kentten çıkarmış, tank, uçak, silah ve cephane üreten 100 silah fabrikasını ele geçirmiş, 2.400'den fazla demiryolu istasyonunu ve 15.000 km uzunluğunda bir demiryolu ağını almışlardır. Bu kısa zaman dilimi içinde 350.000'den fazla Alman asker ve subay tutsak edilmiş, en az 800.000'i öldürülmüştür. Aynı zaman dilimi içinde Kızıl Ordu yaklaşık 3.000 Alman uçağı, 4.500'den fazla tank ve hücum tankı ve en az 12.000 top imha etmiş ve ele geçirmiştir.

Bütün bunların sonucunda Kızıl Ordu Polonya ve Çekoslovakya'nın önemli bir kısmını kurtarmış Budapeşte'yi almış, Almanya'nın Avrupa'daki son müttefiki Macaristan'ı

savaş dışı bırakmış, Batı Prusya ve Alman Silezyası'nı işgal etmiş ve Berlin'in ön arazisi Brandenburg'a, Pomeranya'ya giden yolu açmıştır.

Hitlerciler, yüzyıldan fazla bir süredir hiç bir düşman askerinin Alman topraklarına ayak basmamasıyla Alman ordusunun sürekli yabancı topraklarda savaşmasıyla, savaşacağıyla övünüyorlardı. Artık bu Alman cakası son bulmuştur.

Kış saldırımız, karmaşık ve zor görevlerin yerine getirilmesinde Kızıl Ordu'nun hep yeni güçler topladığını göstermiştir. Kızıl Ordu'nun şanlı savaşçıları artık düşmanı modern savaş biliminin kurallarına göre yenmeyi ve yoketmeyi öğrendiler. Büyük kurtarıcı misyonlarının bilincinde olan savaşçılarımız kahramanlık ve özveri mucizeleri yaratmakta savaşta cesaret ve gözüpeklikle silahlarının güç ve yeteneklerinden tamamen yararlanmayı birleştirmektedir. Kızıl Ordu general ve subayları, güçlü savaş aygıtının yığınsal darbeleriyle becerikli ve şiddetli manevraları ustalıkla birleştiriyorlar. Savaşın dördüncü yılında Kızıl Ordu her zamankinden daha güçlü ve sağlam hale gelmiş, savaş gereçleri mükemmelleşmiş, savaş yeteneği kat kat artmıştır.

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay, subay ve general yoldaşlar!

Almanlara karşı zafer artık yakındır. Fakat zafer hiç bir zaman kendiliğinden gelmez — ağır mücadelelerle, inatçı çabalarla elde edilir. Çöküşe mahkûm düşman son güçlerini savaşa sokuyor, suçlarının ağır kefaretinden kurtulmak için çaresiz bir direnişe geçmiş durumda. Şimdi artık en uç, en alçakça savaş yöntemlerine başvuruyor, başvuracak. O nedenle şunu akıldan çıkarmamak zorunludur: Zaferimiz yaklaştıkça uyanıklığımız artmalı, düşmana indirdiğimiz darbeler şiddetlenmelidir.

Sovyet hükümeti ve şanlı Bolşevik Partımız adına, Kızıl Ordu'nun 27. kuruluş yıldönümünde sizleri kutluyor, selâmlıyorum!

Geçtiğimiz yıl Sovyet devleti birlikleri tarafından kazanılan büyük zaferler onuruna,

EMREDİYORUM!

Kızıl Ordu'nun 27. kuruluş yıldönümü olan bugün, 23 Şubat'ta, saat 20'de Moskova, Leningrad, Kiev, Minsk, Petrosavodsk, Talin, Riga, Vilnius, Kişinev, Tiflis, Stalingrad, Sivastopol, Odesa ve Lvov'da 20 pare top atışı yapılacaktır.

Yaşasın muzaffer Kızıl Ordumuz!

Yaşasın muzaffer savaş donanmamız!

Yaşasın güçlü Sovyet ülkemiz!

Vatanımızın özgürlüğü ve bağımsızlığı için verilen savaşta düşmüş kahramanlara sonsuz şeref!

Alman işgalcilere ölüm!

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

SOVYETLER BİRLİĞİ İLE POLONYA CUMHURİYETİ ARASINDA SAVAŞTAN SONRA KARŞILIKLI YARDIM VE İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ İMZALANMASI SIRASINDA J.V. STALİN YOLDAŞIN KONUŞMASI

21 Nisan 1945

Bay Başkan, Bay Başbakan, baylar!

Biraz önce tarafımızdan imzalanan Sovyetler Birliği ile Polonya arasında savaş sonrasında karşılıklı yardım ve işbirliği anlaşmasının büyük tarihi öneme sahip olduğunu düşünüyorum.

Bu anlaşmanın önemi her şeyden önce, Sovyetler Birliği ile Polonya arasındaki ilişkilerde birlik ve dostluk yönünde bir dönüm noktası, Almanya'ya karşı yürütülen bugünkü kurtuluş savaşı süresince oluşmuş ve şimdi de bu anlaşmada şeklen güçlendirilmiş bir dönüm noktası olmasında yatıyor.

Son beşyüzyıldan buyana ülkelerimiz arasında karşılıklı yabancılaşma ve husumet unsurlarının bulunduğu, sık sık da

askeri çatışmalara girişildiği herkesçe biliniyor. Bu ilişkiler ülkelerimizi zayıflatıyor, Alman emperyalizmini ise güçlendiriyordu.

Şimdiki anlaşmanın önemi, ülkelerimiz arasındaki eski ilişkilere son vermesi, eski ilişkileri gömmesi ve eski düşmanca ilişkilerin yerini Sovyetler Birliği'yle Polonya arasında kurulacak ittifak ve dostlukla değiştirmenin reel zeminini hazırlamasında yatıyor.

Son 25-30 yıldır, yani iki dünya savaşı arasındaki dönemde Almanlar, Polonya'yı doğuya açılan bir koridor ve ülkemize saldırmak için sıçrama tahtası olarak kullanmayı başardılar. O zamanlarda ülkelerimiz arasında dostluk ve ittifak ilişkisi olmadığı için bu gerçekleşebilmişti. Polonya'nın eski egemenleri Sovyetler Birliği'yle ittifak ilişkileri kurmak istememişlerdi. Onlar, Sovyetler Birliği ile Almanya arasında entrikalar çevirmeyi tercih etmişlerdi. Elbette bu oyun kötü sonuç verdi.... Polonya işgal edildi, bağımsızlığı feshedildi, ve bu arada bütün bu uğursuz politika sonucunda da Alman birlikleri Moskova kapılarına kadar gelmeyi başardılar.

Şimdiki anlaşmanın önemi, Almanya'yla Sovyetler Birliği arasında oynama politikasını tasfiye etmesi ve yerine Polonya ile Kuzey komşusu arasında ittifak ve dostluk politikasını koymasında yatmaktadır.

Biraz önce imzaladığımız Polonya ile Sovyetler Birliği arasında savaştan sonra karşılıklı yardım ve işbirliği anlaşmasının tarihi önemi burada yatmaktadır işte.

O nedenle ülkelerimizin halklarının bu anlaşmanın imzalanmasını sabırsızlıkla beklemelerine şaşmamak gerekir. Onlar anlaşmanın, yeni, demokratik Polonya'nın bağımsızlığının güvencesi, gücünün ve selametinin güvencesi olduğunu hissediyorlar.

Mesele, bu kadarla da bitmiyor. Şimdi imzaladığımız anlaşma uluslararası açıdan da büyük öneme sahip. Ülkelerimiz arasında ittifak olmadığı müddetçe, Almanya aramızda birle-

şik cephenin olmayışından istifade ederek Polonya'yı Sovyetler Birliği'ne Sovyetler Birliğini Polonya'ya karşı koz olarak kullandı ve böylece ikisini de tek tek yenilgiye uğratabildi. Aramızda bir ittifak kurulduktan sonra durum kökten değişmiştir. Artık kimse ülkelerimizi birbirine karşı koz olarak kullanamaz. Artık ülkelerimiz arasında, Baltık denizinden Karpatlara kadar ortak düşman Alman emperyalizmine karşı birleşik cephe kuruldu. Şimdi artık Alman saldırganlığının doğuda durdurulduğu kesinlikle söylenebilir. Şundan kimsenin kuşkusu olmasın: Eğer doğudaki bu engel, batıda kurulacak bir engelle, yani ülkelerimizin batıdaki müttefiklerimizle yapacakları bir ittifakla tamamlanırsa, Alman saldırganlığının dizginlendiği ve artık kolayca azamayacağı kesinlikle söylenebilir.

O nedenle özgürlük yanlısı ulusların özellikle de Slav uluslarının bu anlaşmanın imzalanmasını sabırsızlıkla beklemelerine şaşmamak gerekiyor, çünkü uluslar şunu görüyorlar: Bu anlaşma Avrupa'daki ortak düşmana karşı Birleşmiş Milletler'in birleşik cephesinin sağlamlaşması anlamına gelmektedir.

O nedenle batılı müttefiklerimizin bu anlaşmayı memnunlukla karşılayacaklarından kuşku duymuyorum.

Yaşasın özgür, bağımsız, demokratik Polonya!

Yaşasın doğu komşusu Sovyetler Birliğimiz!

Yaşasın ülkelerimiz arasındaki ittifak ve dostluk!

ORDUNUN SAVAŞAN BİRLİKLERİNE BAŞBAKANLIK EMRİ

1. Ukrayna Cephesi birlikleri ve müttefik İngiliz-Amerikan birlikleri, doğudan ve batıdan giriştikleri bir saldırıyla Alman birliklerinin cephesini yarmış, 25 Nisan günü saat 13.30'da Almanya'nın merkezinde Torgau kenti civarında birleşmişlerdir. Böylece, Kuzey Almanya'da bulunan Alman birlikleri, Almanya'nın güney bölgelerinde bulunan birliklerden koparılmıştır.

Elde edilen zafer için ve bu tarihi olayın onuruna, bugün 27 Nisan günü saat 19'da, ülkemizin başkenti Moskova'da *1. Ukrayna* cephesi birlikleri ve müttefik İngiliz-Amerikan birliklerinin vatanları adına 324 topla yirmidört pare atış yapılacaktır.

Yaşasın özgürlük yanlısı halkların Almanya'ya karşı zaferi!

Başkomutan
Sovyetler BirliğiMareşali
J. Stalin

27 Nisan 1945,
No: 346

SOVYETLER BİRLİĞİ BAŞKOMUTANI MAREŞAL J.V. STALİN'İN KIZIL ORDU VE MÜTTEFİK BİRLİKLERİNE YAPTIĞI KONUŞMA

27 Nisan 1945

Sovyet hükümeti adına, Kızıl Ordu ve müttefik orduları askerleri ve komutanlarına sesleniyorum.

Avrupa'da kurtuluş savaşı yürüten müttefik büyük devletlerin orduları Alman birliklerini yerle bir ederek Almanya toprağında birleşmiştir.

Şimdiki görev ve sorumluluğumuz, düşmana son darbeyi vurmak, silahları bırakmasını ve koşulsuz teslim olmasını sağlamaktır. Halkımıza ve dünyanın öteki özgürlük yanlısı halklarına karşı bu görev ve sorumluluğu Kızıl Ordu sonuna kadar yerine getirecektir.

Şimdi Sovyet birlikleriyle omuz omuza Almanya toprağında bulunan ve görevlerini tam olarak yerine getirme kararlılığıyla dolu kahraman müttefik birliklerini selâmlıyorum.

20 NOLU BAŞ KOMUTANLIK EMRİ

Moskova, 1 Mayıs 1945

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay, deniz assubayı, ordu ve donanmadaki subay, general ve amiral yoldaşlar!

Sovyetler Birliği emekçileri!

Bugün ülkemiz uluslararası emekçi bayramı 1 Mayıs'ı kutluyor.

Bu yıl ülkemizin halkları 1 Mayıs'ı büyük Anavatan savaşının muzaffer biçimde son bulmasının ışığı altında kutluyorlar.

Kızıl Ordu'nun, düşman birliklerine karşı Moskova ve Leningrad, Grosni ve Stalingrad önlerinde savunma savaşları verdiği o zor zamanlar geçmişte kaldı ve bir daha geri gelmeyecek. Bugün muzaffer birliklerimiz düşman ordusuna Almanya'nın göbeğinde, Berlin'den çok ötede, Elbe nehri kıyısında darbeler indiriyor.

Kısa süre içinde Polonya, Macaristan, Çekoslovakya'nın büyük bir kısmı, Avusturya'nın önemli bir bölümü ve Avusturya'nın başkenti Viyana kurtarılmıştır.

Kızıl Ordu, —Alman emperyalizminin merkezi — Doğu Prusya'yı Pomeranya'yı ve Almanya'nın başkenti Berlin'in önemli kasabalarını işgal etmiş ve Berlin'e zafer bayrağını dikmiştir.

Kızıl Ordu'nun saldırı savaşları sonucunda Almanlar üç dört ay içinde 800.000 den fazla tutsak ve 1 milyondan fazla ölü

vermişlerdir. Aynı zaman dilimi içinde Kızıl Ordu birlikleri yaklaşık 6.000 düşman uçağı, 12.000 tank ve hücum tankı, 23.000'den fazla sahra topu ve çok miktarda silah ve başka techizat ele geçirmiş ya da yoketmişlerdir.

Bu çarpışmalarda Polonya, Yugoslavya, Çekoslovakya, Bulgaristan ve Romanya tümenlerinin ortak düşmana karşı Kızıl Ordu'yla omuz omuza savaştıkları vurgulanmalıdır.

Kızıl Ordu'nun yokedici darbeleri altında kalan Alman Başkomutanlığı onlarca tümeni Sovyet-Alman cephesine sevk etmek zorunda kalmış, böylece öteki cephe kesimleri tamamen boşaltılmıştır. Bu durum müttefiklerimize batıda başarılı saldırılara girişme olanağı vermiştir. Bu arada Alman birliklerine karşı doğuda ve batıda aynı zamanlı darbelerin indirilmesi sonucu, Kızıl Ordu ve müttefik orduları Alman birliklerini iki parçaya bölmeyi ve ordumuzla müttefik birliklerin tek cephede birleşmesini sağlamayı başarmışlardır.

Bu durumun Hitler Almanyası'nın sonu anlamına geldiğinden kuşku duymamak gerek.

Hitler Almanyası'nın günleri sayılıdır. Topraklarının yarısından çoğu Kızıl Ordu ve müttefik orduları tarafından işgal edilmiştir. Almanya yaşamsal öneme sahip bölgelerini yitirmiş bulunuyor. Hitlercilerin elinde kalmış olan endüstri, Alman ordusu için yeterli miktarda silah, cephane ve yakıt üretemez. Almanya'nın insan yedekleri tükenmiş, müttefiki Japonya bir yana bırakılırsa tamamen tecrit olmuş bir halde, tek başına kalmıştır.

Hitlerci maceracılar, umutsuz durumlarından bir çıkış yolu bulabilmek için her türlü hileye başvuruyor, hatta müttefik kampta nifak çıkarmak amacıyla, müttefiklere yanaşıyorlar. Hitlercilerin bu yeni madrabazlıkları başarısız olmaya mahkûmdur. Bu tür hileler Alman birliklerinin çöküşünü sadece hızlandırır.

Sahtekâr faşist propaganda, Alman halkını Birleşmiş Milletler ordularının, Alman halkının kökünü kurutacağı yolunda budalaca söylentilerle korkutuyor. Birleşmiş Milletlerin görevi içinde Alman

halkının yok edilmesi yoktur. Birleşmiş Milletler faşizmi ve Alman militarizmini yokedecek, savaş suçlularını şiddetle cezalandıracak ve Almanları öteki ülkelere verdikleri zararları tazmin etmeye zorlayacaklardır. Birleşmiş Milletler, barışçıl Alman halkına dokunmayacaklar, müttefik askeri makamların taleplerini bağlılıkla yerine getirdikleri sürece Alman halkına dokunmayacaklar.

Büyük anavatan savaşında Sovyet birlikleri tarafından kazanılan parlak zaferler Kızıl Ordu'nun kahramanlığını ve yüksek askeri becerisini açığa çıkarmıştır. Ülkemiz savaş boyunca birinci sınıf bir kadro ordusuna sahip olmuştur; bu ordu, halkımızın büyük sosyalist kazanımlarını savunabilecek ve Sovyetler Birliği'nin devlet çıkarlarını güvence altına alacak güçtedir.

Sovyetler Birliği olanağüstü harcamalar gerektiren boyutları itibariyle benzersiz bir savaşı dört yıldan buyana yürütüyor olmasına rağmen, sosyalist ekonomimiz büyüyüp güçleniyor, Alman işgalciler tarafından talan edilen ve yakılıp yıkılan kurtarılmış bölgelerde ise ekonomi hızla ve başarıyla yeniden kuruluyor. Bu, büyük Bolşevik Partimiz tarafından esinlendirilip, yönlendirilen işçilerimiz, Kollektif köylülerimiz, aydınlarımız, kadınlarımız ve gençlerimizin kahramanca çabaları sayesinde başarılabilmiştir.

Alman emperyalistleri tarafından çıkarılan dünya savaşı sonuna yaklaşıyor. Hitler Almanyası'nın çökmesi an meselesi. Kendilerini dünya egemenleri sanan Hitlerci egemenler şimdi bir kırık dökük yığını önündeler. Ölümcül isabet alan faşist canavar son nefesini vermekte. Görevimiz faşist canavara son darbeyi vurmaktır.

KIZIL ORDU VE DONANMA SAVAŞÇILARI!

Hitler inine karşı son saldırı devam ediyor. Son çarpışmalarda savaş yeteneğiniz ve cesaretiniz için yeni örnekler sunun. Düşmana daha şiddetli darbeler indirin, savunma tesislerini ustalıkla parçalayın, Alman işgalcilerini izleyip kuşatın, direnişten vazgeçmedikleri müddetçe soluk almalarına izin vermeyin.

Vatan topraklarının dışında bulunduğunuz bu günlerde özellikle uyanık olun!

Şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de Sovyet savaşçısının onur ve şerefini yükseklerde tutun!

SOVYETLER BİRLİĞİ EMEKÇİLERİ!

Yorulmak bilmeyen sıkı bir çalışmayla cephenin çok yönlü desteklenmesini çoğaltın. Savaşın ülkede açtığı yaraları sağaltın, Sovyet devletimizin gücünü arttırın!

Kızıl asker, kızıl bahriyeli, assubay ve deniz assubayı, ordu ve donanmadaki subay, general ve amiral yoldaşlar!

Sovyetler Birliği emekçileri!

Sovyet hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına, sizleri 1 Mayıs dolayısıyla kutluyor ve selâmlıyorum.

Kızıl Ordu'nun cephede kazandığı tarihi zaferler ve işçiler, Kollektif köylüler ve aydınların cephegerisindeki çalışmada elde ettikleri büyük başarılar onuruna emekçilerin uluslararası bayram gününü kutlamak amacıyla,

EMREDİYORUM!

Bugün 1 Mayıs'ta Birlik Cumhuriyetleri başkentleri Moskova, Kiev, Minsk, Bakû, Tiflis, Erivan, Aşhabad, Taşkent, Stalinabad, Alma-Ata, Frunze, Petrosavodsk, Kişinev, Vilnius, Riga ve Talin'de; ayrıca kahraman kentler Leningrad, Stalingrad, Sivastopol ve Odesa'da 20 pare top atışı yapılacaktır.

Yaşasın güçlü Sovyet vatanımız!

Yaşasın büyük Sovyet halkı, muzaffer halk!

Yaşasın muzaffer Kızıl Ordu ve Savaş Donanması!

Vatanımızın özgürlüğü ve bağımsızlığı için verilen savaşta düşen kahramanlara sonsuz şeref!

Hitler Almanyası'nın nihai yenilgisi için ileri!

Başkomutan
Sovyetler Birliği Mareşali
J. Stalin

ISBN 975-7349-12-7

inter
yayınları